

నీవూ బైబిలును అర్థం చేసికోగలవు

క్రొత్త నిబంధన సర్వే

మత్తయి - ప్రకటన

బామ్ అట్ల
వ్యాఖ్యనాల ప్రోఫెసర్
(బైబిలు వ్యాఖ్యాత)

BIBLE LESSONS INTERNATIONAL: MARSHALL, TEXAS
2000 (Revised 2007)

విషయసూచిక

బైబిలు మంచిగా చదవడానికి మార్గదర్శకాలు	3
ప్రారంభ సందేశము.	12
మత్తయి సువార్తకు పరిచయం.	16
మార్కు సువార్తకు పరిచయం.	24
లూకా సువార్తకు పరిచయం.	33
యోహాను సువార్తకు పరిచయం.	44
అపోస్తలుల కార్యాలకు పరిచయం.	54
రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	67
1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	75
2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	86
గలతీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	94
ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	101
ఫిలిప్పీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	113
కొలస్సీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	121
థెస్సలోనీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	132
మతాధికారికి పత్రికలకు పరిచయం: 1 మరియు 2 తిమోతి మరియు తీతు.	146
తీతుకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	156
ఫిలేమోనుకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	159
హెబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం.	163
యాకోబుకు పరిచయం.	171
1 పేతురుకు పరిచయం.	178
2 పేతురుకు పరిచయం.	189
1 యోహానుకు పరిచయం.	195
2 మరియు 3 యోహానుకు పరిచయం.	204
యూదాకు పరిచయం.	207
పా. ని. ప్రవచనానికి పరిచయం.	214
ప్రకటన గ్రంథానికి పరిచయం.	225
అనుబంధం ఒకటి.	242
అనుబంధం రెండు.	254
అనుబంధం మూడు.	259

బైబిలును చదివి అర్థము చేసికోడానికి మార్గదర్శకాలు:

సత్యాన్ని పరిశోధించడానికి ఒక వ్యక్తిగత పరిశోధన

మనము సత్యాన్ని తెలిసికోగలమా? అది ఎక్కడ ఉంటుంది? తర్కానుసారముగా దీనిని మనము కనుగొనగలమా? దీనికి అంతిమ ప్రమాణం ఉందా? మన జీవితాలను, మన ప్రపంచాన్ని నడిపించగల సంపూర్ణతలు ఏవి? జీవితానికి అర్థం ఉందా? మనం ఎక్కడికి వెళ్ళుతున్నాము? ఈ ప్రశ్నలు – ఆలోచించగల ప్రజలను వేధించే ప్రశ్నలు – ఆదికాలము నుండి ఇవి మనుష్యుల మేధస్సులను పట్టి పీడిస్తున్నాయి (ప్రసంగి 1:13-18; 3:9-11).

నా జీవిత పరిపూర్ణ కేంద్రీయత కొరకు నేను చేసిన నా సొంత పరిశోధన నాకింకా గుర్తుంది. యోవ్వన వయస్సులోనే నేను క్రీస్తును అంగీకరించాను. ప్రథమంగా దీనికి కారణం మా కుటుంబమును సంబంధించిన ప్రముఖుల ఇచ్చిన సాక్ష్యాలు. అయితే నేను పెరిగి పెద్దయ్యే కొద్ది నా గురించిన, నా ప్రపంచాన్ని గురించిన నాకున్న ప్రశ్నలు కూడా నాతో పాటు పెద్ద వైనాయి. కేవలం స్వల్పమైన సాంస్కృతిక మతసాంప్రదాయాల కట్టుబాట్లు నేను చదివిన అనుభవాలకు లేక సంఘర్షణలకు పూర్తి అర్థాన్ని ఇవ్వలేక పోయాను. నేను గందరగోళంతో, పరిశోధనలతో, ఆత్మతో ఉన్న రోజులు అవి. నేను నివసించే కఠిన ప్రపంచము, మృదువైన నాకు చాలాసార్లు నిరాశనే మిగిల్చింది.

ఈ ముగింపు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఉన్నాయని చాలమంది చెప్పుకొన్నారు కానీ పరిశోధించిన తరువాత నేను కనుగొన్నది ఏమిటంటే వీరిచ్చిన సమాధానాలు అన్నీ కేవలము (1) సొంత వేదాంతాలు (2) పురాతన నమ్మకాలు (3) సొంత అనుభవాలు (4) మానసిక ప్రక్రియలను ఆధారం చేసుకొన్నాయి అని. నాకు పరిశీలన, కొంత ఆధారము, కొంత విచక్షణ లాంటి ఆధారాలు నాకున్న ప్రపంచ దృక్పథానికి, సంపూర్ణ కేంద్రీయతకు, నా జీవిత ఉద్దేశానికి కొంత మేరకు అవసరము.

ఇవన్నీ నేను నా సొంత బైబిలు అధ్యయనంలో కనుగొన్నాను. అటు తరువాత నా నమ్మకాన్ని దృఢపరచుకోనేందుకు ఋజువుల కొరకు వెదకటం ప్రారంభించాను. అందులో భాగంగా నేను కనుగొన్నవి: (1) బైబిలుకు ఉన్న పురావస్తు శాస్త్రముచే నిర్ధారించబడి నమ్మదగిన చరిత్ర (2) పాత నిబంధనలోని ప్రవచనాల ఖచ్చితత్వం, (3) పదహారు వందల సంవత్సరాల ఉత్పాదన అయిన ఐక్యత గలిగిన బైబిలు సందేశము, మరియు (4) బైబిలుతో నిత్యము ఉన్న సంబంధాన్ని బట్టి జీవితాలు మార్చబడ్డాయి అని చాలామంది నాకు చెప్పిన వారి సొంత సాక్ష్యాలు. క్రైస్తవత్వము ఒక విశ్వాసము మరియు నమ్మకాల ఐక్య పద్ధతి కలిగిఉన్నట్లు ఇది మానవ జీవితం లోని అతి క్లిష్టమైన ప్రశ్నలతో వ్యవహరించగల సామర్థ్యము ఇది కలిగి ఉంది. ఇది నాకు విచక్షణ గల చట్రాన్ని మాత్రమేకాదు, బైబిలు విశ్వసించడానికి నాకు కలిగిన అనుభవ ఉద్రిక్తానందాన్ని, నిలకడను కూడా ఇచ్చింది.

నేను లేఖనాల ద్వారా క్రీస్తును అర్థము చేసికొన్న ప్రకారము నా జీవితానికి పరిపూర్ణత దొరికిందనుకొన్నాను. ఇది ఒక ఉత్తేజక అనుభవము, వ్యాకులము నుండి విడుదల మాత్రమే అయింది. అయినా, ఈ గ్రంథానికి ఇన్ని విభిన్న అర్థాలున్నాయన్న వాదన, మరి ముఖ్యముగా కొన్ని సమయాలలో ఒకే రకమైన సంఘాలు, వివేకాన్ని బోధించే పాఠశాలల లోపలనే ఇవి ఉన్నాయని తెలుసుకొన్న మొదట్లో నేనెంత విభ్రాంతికి, బాధకు గురైయానో, నాకింకా గుర్తుంది. బైబిలు యొక్క ధైవావేశాన్ని, విశ్వాస్యతను ఉద్ఘాటించుట అనేది కేవలం ప్రారంభమే గాని, ముగింపు కాదు. లేఖనము లోని అనేక కష్టమైన భాగాలను చాలామంది భిన్నముగా మరియు ఒకదానితో ఒకటి సంబంధము లేనట్లు వ్యాఖ్యానించి, మాదే న్యాయమైనదని ఆరోపించు కొనుచుండగా వీటిని నేను ఎలా పరీక్షించాలి లేక ఎలా త్రోసిపుచ్చాలి?

ఈ కార్య భారమే నా జీవితానికి ఉన్న గురి, విశ్వాస యాత్రగా మారింది. క్రీస్తులో నాకున్న విశ్వాసము నాకు తెలిసి ఈ క్రింది వాటిని నాకు కలుగజేశాయి. పురాతన సాహిత్యాని వ్యాఖ్యానించడానికి న్యాయమైన అందుబాటు కొరకు నేను వెతుకుతున్నప్పుడు, చరితాత్మక, సాంస్కృతిక పరమైన, మతపరమైన, అనుభవపరమైన పక్షపాతం నాలోనే ఉందని తెలిసికొని ఆశ్చర్యపడ్డాను. చాలాసార్లు కేవలము నా సొంత కోణాలను

దృఢపరచుకొనేందుకు బైబిలును చదివేవాణ్ణి. నా సొంత అభద్రతలను అసమగ్రత పిడివాదంతో బలపరచుకోవడానికి మాత్రమే ఇది ఉపయోగపడేది. ఇలా చేశానని నాకు తలంపుకొచ్చినప్పుడు ఎంత బాధపడ్డానో!

నేను ఎన్నటికీ నా సంపూర్ణ లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చుకోలేకపోయినా, నన్ను పక్షిపాతిని చేసే విషయాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో వాటిని కనుగొని గుర్తించుట వలన, బైబిల్ని చదువుటలో కొంత ప్రావీణ్య తన పొందగలిగాను. నేను ఏవి చెప్పాలనుకొన్నానో వాటిని చెప్పనీయకుండా నన్ను అడ్డుకోనేవేవో గుర్తించినప్పుడు నాలోని పక్షపాత ధోరణిని తగ్గించుకోగలిగాను. వాటినుండి పూర్తిగా విడుదల పొందలేదు గాని కొంత సొంత బలహీనతలను ఎదుర్కొన గలిగాను. చాలాసార్లు వ్యాఖ్యాత అర్థవంతంగా బైబిలు చదవడానికి అతి చెడ్డ విరోధి!

నేను బైబిలు చదివేటప్పుడు నాకున్నకొన్ని పూర్వోహాలు వ్రాస్తాను, వాటిని బట్టి నీవుకూడా ఒక పాఠకునిగా నాతో పాటు పరిశీలించి, తెలుసు కోవచ్చు.

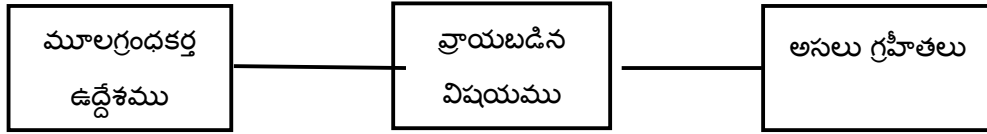
1. ఒక సత్య దేవుడు స్వయంగా తన్ను తాను తెలియజేసికొన్న ఒకే ఒక దైవావేశ గ్రంథం బైబిలు అన్నది నా నమ్మకము. కాబట్టి ఒక ప్రత్యేక చారిత్రాత్మక నేపథ్యములో, ఒక మానవ గ్రంథకర్త ద్వారా చెప్పబడిన అసలు దైవ గ్రంథకర్త (ఆత్మ) యొక్క ఉద్దేశ వెలుగులో ఇది వ్యాఖ్యానించబడాలి.
2. బైబిలు ఒక సామాన్యమైన వ్యక్తికి - ప్రజలందరి కొరకు వ్రాయబడినది నా నమ్మకం. ఒక చారిత్రాత్మక మరియు సాంస్కృతిక సందర్భంలో దేవుడు తనను తానే అనుగుణ్యపరచుకొని మనతో స్పష్టంగా మాట్లాడాడు. దేవుడు సత్యాన్ని దాచుకోలేదు - మనకు విపులంగా అర్థం కావాలని ఆశించాడు. కనుక తన కాలపు కాంతిలో తప్ప మన రోజులకు తగినట్టుగా దీనిని వ్యాఖ్యానించ కూడదు. బైబిలును మొట్టమొదట వినిన లేక చదివిన వారికి కలగని భావము మనకు కలగకూడదు. మామూలు మనుష్యులు మాట్లాడుకొనే ధోరణిలో అర్థం చేసుకోనేటట్లు ఇది ఉండాలి.
3. బైబిలు మొత్తానికి ఒకే సమాచారము, ఒకే ఉద్దేశము ఉందని నా నమ్మకము. ఇందులో కష్టమైన లేక ప్రతికూలమైన వాక్యాలున్నప్పటికీ, దీనిని ఇదే సంధించుకొనదు. కాబట్టి బైబిలుకు మంచి వ్యాఖ్యత ఎవరని అడిగితే అది - బైబిలే.
4. అసలైన మరియు దైవావేశిత గ్రంథకర్త ఇచ్చ ప్రకారం బైబిలు వాక్యాలన్నిటికీ ఒకే అర్థము ఉందని నా నమ్మకము. అసలు గ్రంథకర్త ఉద్దేశము ఖచ్చితంగా ఏంటో మనకు ఎప్పటికీ అర్థం కానప్పటికీ, చాలా సూచికలు మనలను ఈ దశలో నడిపిస్తాయి:
 - a. సందేశాన్ని వ్యక్తము చేయడానికి ఎన్నుకొనిన పద్ధతి (సాహిత్యానికి సంబంధించిన పద్ధతి)
 - b. లేఖనాలను సేకరించిన చారిత్రాత్మక విధానం లేక/మరియు ప్రత్యేక సందర్భము
 - c. గ్రంథము మొత్తములో ఉన్న సాహిత్య సందర్భముతో పాటు ఒక్కొక్క సాహిత్య భాగము
 - d. ప్రతి వాచిక భాగము, సందేశమంతటితో ఏకీభవించునట్లుగా మూలగ్రంథ రూపకల్పన
 - e. సందేశాన్ని చెప్పడానికి ఉపయోగించిన ప్రత్యేక వ్యాకరణ నిర్మాణము
 - f. సందేశాన్ని తెలియపరుచుటకు ఉపయోగించిన పదజాలము

గ్రంథంలోని భాగాలను చదివేటప్పుడు పైన చదివిన విషయాలు మన గురిగా ఉండాలి. బైబిలును అర్థవంతముగా చదవడానికి నేను అనుసరించిన పద్ధతిని వివరించడానికి మునుపు, విభిన్నరకాల వ్యాఖ్యానాలకు కారణమైన యుక్తముకాని కొన్ని పద్ధతుల ఉపయోగాన్ని గురించి వివరిస్తాను. ఆ హేతుకలను కచ్చితంగా వదిలిపెట్టాలి:

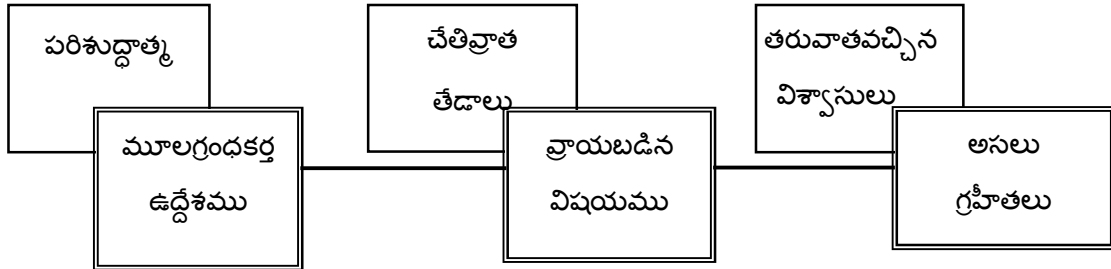
1. బైబిలు లోని సాహిత్య సందర్భానుచిత గ్రంథాలను పట్టించుకోకుండా, ప్రతి వాక్యాన్ని, అసంపూర్ణ వాక్యాలను, ఇంకాచెప్పాలంటే విడి విడి పదాలను సంయతం గ్రంథకర్త తలంపులతో లేక విశాల ఉద్దేశాలతో సంబంధము లేని వివరణలను కూడా సత్యాలనే చెప్పడము. దీనినే మామూలాగా “పూఫ్-టిక్కింగ్” అని పిలుస్తారు.

2. గ్రంథాల చారిత్రాత్మక సందర్భాలను త్రోసిపుచ్చి, వాటికి బదులు ఏవైతే మూల గ్రంథానికి కొద్దో గొప్పో లేక అసలు పూర్తిగా బలపరచకుండా ఉంటాయో వాటిని పొందుపరచడం.
3. గ్రంథాల యొక్క చారిత్రాత్మక సందర్భాలను త్రోసిపుచ్చి, ఇదేదో ఈ దినపు ఆధునిక క్రైస్తవుల కొరకు వ్రాయబడిన పట్టణ ప్రాతఃకాల వార్తాపత్రిక లాగా చదవడం.
4. పుస్తకాల యొక్క చారిత్రాత్మక సందర్భాలను, దృష్టాంతాల ద్వారా త్రోసిపుచ్చి, ఆది గ్రంథకర్త ఉద్దేశముతోగాని, అసలు ఆదిమ శ్రోతలతో గాని సంబంధం లేని తత్వవేదాంత జ్ఞానముతో సందేశాన్ని ఇవ్వడము.
5. ఒకని నొంత మతపద్ధతులను, చిన్న సిద్ధాంతాలను, సమకాలీన అంశాలు ఏవైతే అసలు గ్రంథకర్త ఉద్దేశాలకు సంబంధించి ఉండవో వాటిని ఉంచి, అసలు సందేశాన్ని త్రోసిపుచ్చి, మార్చి వేయడము. తరచుగా ఈ విపరీతము ఎప్పుడు జరుగుతుందంటే ఉపన్యాసకుడు బైబిలును తనకు అనుకూలముగా మార్చుకొని చదివినప్పుడు. దీనినే మామూలుగా “రీడర్ రెస్పాన్స్” (“గ్రంథం-నాకు -తోచినట్లు” వ్యాఖ్యానము) అని సూచిస్తారు.

మానవ వ్రాతమూలకాన్నిటిలో, సమాచారాలలో సంబంధమున్న కనీసపు అంతర్భాగాలను మూడు కనుగొనవచ్చు:

గతంలో ఈ మూడింటో ఏదో ఒక అంశాన్ని పలురకాల చదివే పద్ధతుల కొరకు వాడేవారు. అయితే దైవావేశమైన బైబిలును ఉన్నది ఉన్నట్లు చెప్పాలంటే, సవరించిన క్రింది రేఖాచిత్రం ఎక్కువ అనుగుణమైనది:

వాస్తవానికి వివరణ ప్రక్రియలో అంతర్భాగాలైన ఈ మూడింటిని పొందు పరచాలి. అయితే పరిశీలన చేసికోవడానికి మొదటి రెండు అంతర్భాగాల పైన నా వ్యాఖ్యానము కేంద్రీకరింప బడింది: మూల గ్రంథకర్త మరియు మూల వాక్యము. నాకు వచ్చిన నిందలకు నా ప్రతిస్పందన (1) మూలపాఠాన్ని దృష్టాంతముగా లేక ఆధ్యాత్మికంగా చేయడం మరియు (2) “రీడర్ రెస్పాన్స్” వ్యాఖ్యానము (ఏమి నాకు అర్థమైనదో అది). నిందలు ప్రతి రంగంలో వస్తాయి. మనము ఎప్పుడూ మన హేతువులను, పక్షపాత ధోరణులను, సాంకేతిక పరిజ్ఞానాలను అన్వయాలను తనిఖి చేసుకోవటా ఉండాలి. అయితే మన వ్యాఖ్యానాలకు కొలబద్దలు, హద్దులు, సూచనలు లేనట్లయితే తనిఖి చేసుకోవడం ఎలా? ఇక్కడే నేను వీలైనంత విలువైన వ్యాఖ్యానాన్ని ఇవ్వడానికి, గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశము మరియు మూలగ్రంథ విధానము నాకు సూచనలను అందించాయి.

చదవడానికి తగని సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వెలుగులో స్థిరంగా కొనసాగడానికి, పరిశీలించుకోవడానికి, అర్థవంతముగా బైబిలు చదవడానికి, వ్యాఖ్యానించడానికి ఎన్నుకోవలసిన విధానాలు ఏవి?

ఈ సందర్భములో ఒకే రకమైన వాటిని వ్యాఖ్యానించడానికి అవసరమయ్యే ప్రత్యేక మెళుకువలు గురించి నేను వివరించడం లేదు గాని బైబిలులోని అన్ని వ్యాఖ్యలకు ఉపయోగపడే దృఢమైన గూడార్థం నిచ్చే సహజ సూత్రాలను చెబుతాను. ప్రత్యేకమైన పుస్తకాలను అర్థం చేసికోవడానికి చదవవలసిన మంచి పుస్తకం ఏదంటే Gordon Fee and Douglas Stuart చే వ్రాయబడిన *How To Read The Bible For All Its Worth*, Zondervan ముద్రింపబడవిన (హౌటు రీడ్ ది బైబిలు ఫర్ ఆల్ ఇట్స్ వర్త్ రచయితలు: గోర్డన్ ఫీ మరియు డగ్లస్ స్టువర్ట్, ముద్రణ: జోన్సెర్వాన్).

మొదట నా విధానము పాఠకుడు పరిశుద్ధాత్మచే వెలిగింపబడుట పైన కేంద్రీకరించాను. ఇలా వెలిగింపబడుట నాలుగు వ్యక్తిగత పరన వృత్తాల ద్వారా జరుగుతుంది. ఇది ఆత్మను, గ్రంథ అంశాన్ని, పాఠకుని ప్రముఖులుగా ఉంచుతుందే గాని, అధమముగా కాదు. ఇది పాఠకుని అనుచిత వ్యాఖ్యాతల ప్రేరణ నుండి కూడా రక్షిస్తుంది. నేనిలా చెప్పడం విన్నాను: “బైబిలు వ్యాఖ్యానాలకే పరిమితమైపోయింది” అని. ఇది వ్యాఖ్యానాలను తక్కువ చేయడం కాదు గాని ఉపయోగించడానికి సరియైన సందర్భము ఉండాలన్నదే నా విన్నపము.

మనము గ్రంథములోని వాక్యాల ద్వారానే మన వ్యాఖ్యానాలను బలపరచుకోవాలి. కనీస పరిశీలకు ఐదు విధానాలు ఉన్నాయి:

- (1) చారిత్రాత్మక నేపథ్యము
- (2) సాహిత్య సందర్భము
- (3) వ్యాకరణ నిర్మాణములు (శబ్దప్రయోగము)
- (4) సమకాలీన పద ప్రయోగం
- (5) తగిన సమాంతర వాక్యభాగాలు

మన వ్యాఖ్యానాలకు తగిన కారణాలు మరియు తార్కాణాలు మనమే అందించకలిగి ఉండాలి. మన విశ్వాసానికి, కార్కాలకు బైబిలు ఒకటి మనకున్న మూలాధారము. విచారకర విషయమేమిటంటే ఇది ఏమైతే బోధిస్తున్నదో లేక నొక్కిచెప్పుతున్నదో దానినే తరచుగా క్రైస్తవులు అంగీకరించరు.

వ్యాఖ్యాన ప్రావీణ్యత కొరకు రూపించబడిన నాలుగు పరనా వలయాలు:

- (1) మొదటి పరనావలయం
 - (a) పుస్తకాన్ని ఒక్కసారిగా చదివి పూర్తి చేయి. మరొక విభిన్న తర్జుమాతో మళ్ళీ చదువు, ఈసారి వీలైతే విభిన్న సిద్ధాంతము ఉన్న తర్జుమాలో చదువు
 - (i) పద పదానికి (NKJV, NASB, NRSV)
 - (ii) చలనశీలతతో సరిసమానమైన (TEV, JB)
 - (iii) వ్యాఖ్యానవాదం (లివింగ్ బైబిలు, యాంప్లిఫైడ్ బైబిలు)
 - (b) పుస్తకమంతటిలో ఉన్న మూల ఉద్దేశము కొరకు చూడండి. ఇతివృత్తం గుర్తించండి.
 - (c) (వీలైతే) ఇతివృత్తాన్ని లేదా మూల ఉద్దేశాన్ని సూచించే ఒక సాహిత్య భాగాన్ని, ఒక అధ్యాయాన్ని, ఒక పేరాగ్రాఫ్ ను లేక ఒక వాక్యాన్ని వేరుచేయండి.
 - (d) ప్రధానమైన సాహిత్యాన్ని గుర్తించు
 - (i) పాఠనిబంధన గ్రంథం
 - 1) హీబ్రూ వివరణాత్మకము
 - 2) హీబ్రూ కావ్యము (జ్ఞాన సాహిత్యము, కీర్తనలు)
 - 3) హీబ్రూ ప్రవచనాలు (గద్యము, పద్యము)
 - 4) ధర్మశాస్త్ర సాంకేతికాలు
 - (ii) క్రొత్త నిబంధన

- 1) వృత్తాంతాలు (సువార్తలు, అపోస్తలుల కార్యాలు)
- 2) ఉత్తరాలు/పత్రికలు
- 3) అంత్యకాల సాహిత్యాలు

(2) రెండవ పఠన వలయం

- (a) మరొకసారి పుస్తక మొత్తాన్ని చదవండి, ప్రాముఖ్యమైన అంశాలు లేక సంగతుల కొరకు వెతకండి.
- (b) ప్రధానమైన అంశాలను గుర్తించి, వాటిలో ఉన్న ముఖ్య విషయాలను సంగ్రహముగా వ్రాసుకోండి.
- (c) మీ ఉద్దేశానికి సంబంధించిన వాక్యాలను పరిశీలించి విశద పరచుకోండి.

(3) మూడవ పఠన వలయం

- (a) మళ్ళీ మరొకసారి పుస్తక మొత్తాన్ని చదవండి, వ్రాయబడిన బైబిలు గ్రంథములో నుండే చారిత్రాత్మక పరిస్థితులను, ప్రత్యేక సందర్భాలను గుర్తించండి.
- (b) బైబిలు గ్రంథములో ప్రస్తావించిన చారిత్రాత్మక సమాచారాల పట్టిక తయారు చేయండి.
 - (i) గ్రంథకర్త
 - (ii) కాలము
 - (iii) గ్రహీతలు
 - (iv) వ్రాయడానికి గల ప్రత్యేక కారణం
 - (v) వ్రాయడానికి గల ఉద్దేశానికి సంబంధించిన సంస్కృతిక కోణాలు
- (c) బైబిలులో ఏ భాగానైతే వ్యాఖ్యానిస్తున్నావో దాని రూపురేఖను పేరాగ్రాఫ్ స్థాయిలో విస్తరించుకో. సాహిత్య భాగాన్ని ఎప్పుడూ గుర్తించి రూపొందించుకో. ఇవి చాలా అధ్యాయాలు కావచ్చు లేక పేరాగ్రాఫ్ లు కావచ్చు. ఇది అసలు గ్రంథకర్త యొక్క తర్కాన్ని మరియు విషయము యొక్క నిర్మాణాన్ని అనుసరించేస్తుంది.
- (d) నీవు అధ్యయన ఉపకరణాలను ఉపయోగించుకొని చారిత్రాత్మక పరిస్థితులను పరిశీలించుకో.

(4) నాల్గవ పఠన వలయం

- (a) ప్రత్యేకమైన సాహిత్య భాగాన్ని విభిన్న తర్జుమాలో మరొకసారి చదవండి
- (b) సాహిత్య లేక వ్యాకరణ నిర్మాణాల కొరకు చూడండి
 - (i) పలుమార్లు వస్తున్న వచనాలు
 - (ii) పలుమార్లు వస్తున్న వ్యాకరణ నిర్మాణాలు
 - (iii) విభేదించుకొనే అంశాలు
- (c) ఇవ్వబడిన అంశాలను పట్టికచేయండి
 - (i) ప్రాముఖ్యమైన షరతులు
 - (ii) అసాదారణ షరతులు
 - (iii) ముఖ్యమైన వ్యాకరణ నిర్మాణాలు
 - (iv) విశేషించి కష్టమైన పదాలు, ఉప వాక్యాలు, మరియు వాక్యాలు
- (d) పొంతన ఉన్న సమాంతర విషయాలు కొరకు చూడండి
 - (i) వీటిని ఉపయోగించి నీ అంశము మీద స్పష్టంగా బోధించగలిగిన విషయాలు చూడండి
 - a. “సిస్టమాటిక్ థియాలజీ” పుస్తకాలు
 - b. అన్వయింప బడిన బైబిళ్ళు
 - c. పదాల పట్టికలు

- (ii) నీవు వ్రాసిన దానిలో ప్రతికూలమైన జతలు ఉన్నాయోమో చూడు. బైబిలు సత్యాలు చాలా తార్కిక పరమైన జతలుగా ఉంటాయి. బైబిలు యొక్క బిగువును పూర్తిగా అర్థం చేసికొనక పోవడంవలననే మత శాఖలు ఏర్పడ్డాయి. మన వ్యాఖ్యానంలో శాస్త్ర సిద్ధమైన సమతౌల్యం ఉంచుటకు బైబిలు మొత్తం దైవావేశం కనుక సందేశం యొక్క పూర్తి అర్థం కొరకు వెతకాలి.
- (iii) ఒకే పుస్తకం, ఒకే గ్రంథకర్త, ఒకే రకములో ఉన్న సమంతరాల కొరకు చూడండి. బైబిలు తనకుతానే మంచి వ్యాఖ్యత ఎందుకంటే దీనికి ఉన్నది ఒకే గ్రంథకర్త. ఒకే ఆత్మ.
- (e) చారిత్రాత్మక పరిస్థితులను మరియు సందర్భాలను గమనించడానికి మీ అధ్యయన ఉపకరణాలను ఉపయోగించండి.
 - (i) అధ్యయన బైబిళ్ళు
 - (ii) బైబిలు యొక్క సర్వ విద్యాసంగ్రహమనే గ్రంథాలు, చిన్ని పుస్తకాలు మరియు నిగ్గంటువులు.
 - (iii) బైబిలు ఉపోద్ఘాతాలు
 - (iv) బైబిలు వ్యాఖ్యానాలు (నీవు అధ్యయనం చేసే ఈ సమయంలో నీ వ్యక్తిగత అధ్యయనం సరిచేసికోనుటకు గతము మరియు వర్తమాన విశ్వసించిన సమాజాన్ని ఆహ్వానించు).

ఈ సమయంలో అన్వయింపు వైపు తిరుగుదాము. ఇప్పటివరకు విషయాన్ని ఉన్నది ఉన్నట్లు ఎలా అర్థం చేసికోవాలో చూసాము. ఇప్పుడు దానిని మీ జీవితానికి, సంస్కృతికి అన్వయించుకోవాలి. నేను బైబిలు యొక్క ఆధిపత్యాన్ని ఇలా నిర్వచిస్తాను. “బైబిలు అసలు గ్రంథకర్త ఆ రోజులలో ఏమి చెప్పాడో ఆ సత్యాన్ని ఈ రోజులకు అన్వర్తించుకోవడమే”

ఆసలు గ్రంథకర్త కాలము మరియు తర్కము ప్రకారం ఏమి ఆశించాడో దాన్ని ముందు అనుసరించి తరువాత వ్యాఖ్యానించాలి. దాని కాలములో బైబిలు ఏమి చెప్పిందో తెలుసుకొనక పోతే దానిని మన రోజులకు అన్వర్తించుకోలేము. బైబిలు వాక్యాలు అర్థం కాకపోతే అవి ఎప్పటికీ అర్థం కావు.

పేర్రాఫ్ స్థాయిలో నీవు విశ్లేషించిన క్లుప్త అంశాలు (చదివే క్రమం #3) నీ నడిపింపు. దరఖాస్తు పేర్రాఫ్ స్థాయిలో ఉండాలి గాని పదాల స్థాయిలో ఉండకూడదు. సందర్భాలను బట్టి పదాలకు అర్థం ఉంటుంది; అసంపూర్ణ వాక్యాలు సందర్భాన్ని బట్టి అర్థము యిస్తాయి. సందర్భాన్ని బట్టి వాక్యాలు అర్థాన్నిస్తాయి. వాఖ్యాన ప్రక్రియలో సమకూడిన దైవావేశిత వ్యక్తి ఎవరంటే ఒక్క అసలు గ్రంథకర్త మాత్రమే. పరిశుద్ధాత్మ వెలుగు నడిపింపును కేవలము మనము అనుసరించే వారు మాత్రమే. అయితే వెలిగింపబడడమంటే దైవావేశితము పొందడమని కాదు. “ప్రభువు ఇలా చెప్పుతున్నాడు” అని చెప్పడానికి అసలు గ్రంథకర్త ఉద్దేశానికి మనలను మనము అప్పచెప్పుకోవాలి. ప్రాముఖ్యంగా మొత్తము రచన యొక్క సహజ ఉద్దేశానికి సంబంధించి దరఖాస్తు ఉండాలి. ప్రత్యేక సాహిత్య భాగాలు మరియు పేర్రాఫ్ స్థాయిలు, ఆలోచనల యొక్క ఉత్పత్తి.

మన దైనందిక వ్యవహారములు మన బైబిలు వ్యాఖ్యానము కాకూడదు, బైబిలునే మాట్లాడనివ్వాలి. ఇలా చేయాలంటే మనము అంశము యొక్క సూత్రాల వైపునకు లాగబడాలి. అంశము సిద్ధాంతాన్ని బలపరిచినప్పుడే దీనికి విలువ. దురదృష్టవశాత్తు చాలాసార్లు మన సిద్ధాంతాలు కేవలం “మన” సిద్ధాంతాలే - పాఠ్యము యొక్క సిద్ధాంతాలు కావడము లేదు.

బైబిలుని అన్వయించు కొనేటప్పుడు గుర్తించుకోవలసిన ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే (ప్రవచనాలలో తప్ప) ఒక ప్రత్యేక బైబిలు వాచనానికి ఒకే ఒక భావమే అర్థవంతమైనది. అసలు గ్రంథకర్త తన రోజులలో ఏ విపత్తు అవసరాన్ని ఉద్దేశించి వ్రాసాడో ఆదే భావమై ఉండాలి. ఈ ఒక్క భావము నుండే అవసరమైన అనేక అర్థాలు ఉత్పత్తి అవుతాయి. అన్వయించుకొనే వారి అవసరాలను ఆధారం చేసికొని అర్థాలు ఉన్నా అవి అసలు గ్రంథకర్త అర్థానికి సంబంధించి ఉండాలి.

ఇప్పటివరకు నేను వ్యాఖ్యానము మరియు అన్వర్తింపులలో చేరిక ఉండే తర్కము మరియు పాఠ్య అనుసరణలను గురించి తర్కించాను. ఇప్పుడు ఆత్మ వైపుగా ఉన్న వ్యాఖ్యానమును గురించి క్లుప్తంగా వివరిస్తాను. ఈ క్రిందివి నాకెంతగానో సహాయపడ్డాయి:

- (1) ఆత్మ సహాయము కొరకు ప్రార్థించండి (1 కొరింథి. 1:26-2:16).
- (2) వ్యక్తిగత క్షమాపణ మరియు తెలిసి చేసిన పాపముల పరిహారము కొరకు ప్రార్థించండి (చూ. 1 యోహాను 1:9)
- (3) దేవుని గురించి తెలిసుకోవడానికి మరింత ఆశ కలగాలని ప్రార్థించండి (చూ. కీర్త. 19:7-14; 42:1; 119:1 సగం).
- (4) వెంటనే మీ సొంత జీవితానికి ఏ నూతన దృక్పథాన్నినా అన్వయింపజేసికోండి .
- (5) వినయముగా ఉండి నేర్చుకోవాలనే తపన కలిగి ఉండండి.

తర్క విధానాన్ని మరియు పరిశుద్ధాత్మ యొక్క నడిపింపు విధానాన్ని రెంటిని సమతూల్యము చేయడము చాల కష్టం. ఈ రెంటిని సమతూల్యము చేయడానికి క్రింద ఇవ్వబడిన ఉదాహరణలు నాకు సహాయపడ్డాయి:

- (1) James W. Sire, *Scripture Twisting* (జేమ్స్ డబ్ల్యు. సైర్, స్క్రిప్చర్ ట్విస్టింగ్), పేజీలు.17-18 నుంచి:

“దేవుని ప్రజల మనసులకు వెలిగింపు వస్తుంది – కేవలము ఒక ఆత్మ కార్యమే కాదు. బైబిలుపరమైన క్రైస్తవ్యములో గురు తరగతులు ఉండవు, వెలిగించము గాని ఉండదు, సరియైన వ్యాఖ్యానము తీసికొని వచ్చే ప్రజలు ఉండరు. కాబట్టి ఎవరికైనా పరిశుద్ధాత్మ వ్యాఖ్యానము చేయుటకు ప్రత్యేక జ్ఞానం, తెలివి, ఆత్మ నడిపింపు కలిగి ఉంటే వారు దానిని ఒక హోదాగా ఎంచకూడదు. ప్రత్యేక సామర్థ్యాలు ఉన్నా, వ్యాఖ్యానించడానికి బైబిల్ అధికారి. దాని ద్వారానే ఒకరు నేర్చుకోవాలి, తీర్మానించాలి ప్రతిపాదించాలి. సంగ్రహించి చెప్పాలంటే బైబిలంతటి మీద నాకు కలిగిన ఊహ ఏమిటంటే ఇది మానవ జాతికి దేవుడు బయలు పరచిన సత్యము. అది మాట్లాడే విషయాలకు అదే చివరి అధికారి. ఇదేమి అర్థము కాని ఒక అద్భుతము కాదు. ప్రతి సంస్కృతి లోని సామాన్య మానవునికి చాలినంతగా అర్థమవుతుంది.”

- (2) Kierkegaard మీద, Bernard Ramm దీనిని కనుగొన్నాడు, *Protestant Biblical Interpretation* (బెర్నార్డ్ రామ్ లో కనుగొన్న కిర్కెగార్డ్, [వ్రొట్టెస్టంట్ బిబ్లికల్ ఇంటర్ప్రెటేషన్] ((Grand Rapids, Mich.: Baker Book House, 1970) పే. 75:

కిర్కెగార్డ్ ప్రకారం నిజంగా బైబిలు చదవాలంటే అందులోని వ్యాకరణము, చరిత్ర అర్థం చేసికోవడం చాలా అవసరము. “బైబిలును ఒక దేవుని పలుకులా చదవాలంటే తన హృదయంలో, తన నోటితో, తన బొటని వేలిపైన లేచి – ఆత్మతో, దేవునితో మాట్లాడుతూ చదవాలి. బైబిలును ఆలోచన లేకుండా లేక నిర్లక్ష్యంగా లేక ఒక పాఠ్య పుస్తకంలాగా, లేక ఒక ఆచారముగా చదివితే దేవుని వాక్యాని చదివినట్లు కాదు. ఒకడు దీనిని ప్రేమ లేఖ చదివినట్లు చదివితే దేవుని వాక్యాన్ని చదివినట్లు.”

- (3) H. H. Rowley, *The Relevance of the Bible* (హెచ్. హెచ్. రోలె ది రెలెవెన్స్ ఆఫ్ ది బైబిల్) పే. 19లో చెప్పినట్లు:

“కేవలం జ్ఞానంతో బైబిలుని అర్థం చేసికొన్నంత మాత్రాన అందులోని సంపదనంతా పొందినట్లు కాదు. అవి ఉపయోగపడవని కాదు గాని పూర్తి అర్థానికి అవి మాత్రమే సరిపోవు. ఆ ఆత్మ సంబంధ అవగాహనకు మేధస్సుకు మించిన మరికొంత ఏదో అవసరమై ఉంది. ఆత్మ విషయాలను గ్రహించడానికి ఆత్మే అవసరమై ఉంది. బైబిలు విద్యార్థులు ఆత్మ విషయాలను అంగీకరించే ప్రవర్తన కలిగి ఉండాలి. అలాగే దేవుని తెలుసుకొనే ఆత్మత కలిగి వాళ్ళను వారు దేవునికి అప్ప చెప్పకోవాలి. శాస్త్రీయమైన నేర్చుకు మించి. గ్రంథాలన్నిటిలోని అత్యున్నత సంపదను స్వాధీనపరచుకోవాలి.”

Study Guide Commentary ఈ క్రింది పద్ధతుల ద్వారా మీ వ్యాఖ్యాన విధానాలకు సహాయ పడుటకు వీలైన విధంగా రూపొందించ బడినది:

1. ప్రతి పుస్తకానికి ముందు పరిచయ పలుకులు క్లుప్తంగా ఇవ్వబడ్డాయి. “చదివే ప్రక్రియ #3” చదివిన తరువాత ఈ సమాచారాన్ని పరిశీలించండి.

2. ప్రతి అధ్యాయ ప్రారంభంలో సందర్భ ప్రవీణతలు ఇవ్వబడ్డాయి. విద్యా విభాగాలు ఎలా నిర్మించబడ్డాయో చూడడానికి ఇవి మీకు సహాయం చేస్తాయి.
3. ప్రతి అధ్యాయం లేక విద్యా విభాగాల ప్రారంభంలో పెద్ద పేరాగ్రాఫ్ విభజనలు మరియు అనేక అధునిక తర్జుమాల నుండి వాటి వివరణ ఇవ్వబడింది:
 - a. ది యునైటెడ్ బైబిలు సొసైటీ గ్రీక్ టెక్స్ట్, సవరించిన నాల్గవ ముద్రణ (UBS4)
 - b. ది న్యూ అమెరికన్ స్టాండర్డ్ బైబిలు, 1995 అధునిక (NASB)
 - c. ది న్యూ కింగ్ జేమ్స్ వెర్షన్ (NKJV)
 - d. ది న్యూ రివైస్డ్ స్టాండర్డ్ వెర్షన్ (NRSV)
 - e. టుడేస్ ఇంగ్లీష్ వెర్షన్ (TEV)
 - f. ది జెరూసలేం బైబిలు (JB)

పేరాగ్రాఫ్ విభజనలు దైవవేషంతో జరిగినవి కావు. అవి సందర్భాన్ని బట్టి నిర్ధారించబడినవి. విభిన్న తర్జుమా సిద్ధాంతాల నుండి అనేక అధునిక తర్జుమాలను పోల్చి, అసలు గ్రంథకర్త ఉద్దేశాన్ని విశ్లేషించగలిగాము. ఒకొక్క పేరాగ్రాఫ్ ఒకొక్క పెద్ద సత్యాన్ని కలిగి ఉంది. దీనిని “విషయ వాక్యము” లేక “మూల వాక్యము యొక్క కేంద్రము” అని పిలుస్తారు. ఈ సమాలోచన సరైన చారిత్రాత్మక, వ్యాకరణ వ్యాఖ్యానానికి కీలకము. ఎవరైన వ్యాఖ్యానించినా, బోధించినా, ఉపన్యసించినా ఒక పేరాగ్రాఫ్ కంటే తక్కువ చేయకూడదు! ఇంకా గుర్తించుకోవలసిన విషయం ఏమిటంటే ఒక పేరాగ్రాఫ్, దాని చుట్టూ ఉన్న పేరాగ్రాఫ్ లతో సంబంధం కలిగి ఉంటుంది. అందుకనే మొత్తం పుస్తకం లోని పేరాగ్రాఫ్ స్థాయి రూపురేఖలు చాల ముఖ్యము. దైవావేశుడైన అసలు గ్రంథకర్త అంశము యొక్క న్యాయ పరంపరము ఏమైతే ఉందో దానిని మనం అనుసరించ వలసి ఉంది.
4. నోట్స్ వాక్యము వెంబడి వాక్యాన్ని అనుసరిస్తాయి. ఇవి అసలు గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశాలను అనుసరించుటకు మనలను బలవంతం చేస్తాయి. అనేక విషయాల నుండి సమాచారాన్ని ఈ నోట్స్ అందిస్తాయి:
 - a. సాహిత్య విషయాలు
 - b. చారిత్రాత్మక, సాంస్కృతిక దృక్పథాలు
 - c. వ్యాకరణ సమాచారము
 - d. పదముల ధ్యానము
 - e. సంబంధించిన సమాంతర వాక్యాలు
5. కొన్ని ముఖ్య వ్యాఖ్యాన సందర్భాలలో, అనేక అధునిక తర్జుమాల ద్వారా న్యూ అమెరికన్ స్టాండర్డ్ వెర్షన్ (అధునిక1995) ముద్రణ ఇవ్వబడినది:
 - a. The New King James Version (NKJV) (ది న్యూ కింగ్ జేమ్స్ వెర్షన్ (NKJV), ఇవి “టెక్సుస్ రేసెప్టుస్” చేతివ్రాత విషయాలను అనుసరించింది.
 - b. The New Revised Standard Version (NRSV) (ది న్యూ రివైస్డ్ స్టాండర్డ్ వెర్షన్ (ఎన్ ఆర్ఎస్ వి), ఇది నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ చర్చెస్ వారి రేవైస్డ్ స్టాండర్డ్ వెర్షన్ నుంచి వాక్యానికి వాక్యం పునర్నిమర్శ
 - c. The Today's English Version (TEV) (ది టుడేస్ ఇంగ్లీష్ వెర్షన్ (TEV), ఇది అమెరికన్ బైబిలు సొసైటీ నుంచి క్రియాశీలక సరియైన తర్జుమ.
 - d. The Jerusalem Bible (JB) (ది జెరూసలేం బైబిలు (జె బి), ఇది ఫ్రెంచ్ కాథోలిక్ డైనమిక్ సరియైన తర్జుమా ను ఆధారము చేసికొన్న ఇంగ్లీష్ తర్జుమా.
6. ఎవరైతే గ్రీకు భాషను చదవలేరో, ఇంగ్లీష్ తర్జుమాలను పోల్చుకోవడం వలన సమస్యలను గుర్తించడానికి ఇది సహాయ పడుతుంది.

- a. చేతివ్రాతల తేడాలు
 - b. పదాల అర్థాలకు ప్రత్యామ్నాయాలు
 - c. మరియు కట్టడాలు మరియు వ్యాకరణ సమస్యలు
 - d. సందిగ్ధమైన విషయాలు
7. ప్రతి అధ్యాయ ముగింపులో చర్చించడానికి తగిన ప్రశ్నలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఇవి ఆ యా అధ్యాయాలలో ఉన్న విషయాల ముఖ్య వ్యాఖ్యానాన్ని ఎదుర్కొనడానికి ఇవ్వబడ్డాయి.

Study Guide Commentary (స్టడీ గైడ్ కామెంటరీ) సంచికలు ఇప్పుడు అందుబాటులో ఉన్నాయి:

Vol. 0	“You Can Understand the Bible” (యు కెన్ అండర్స్టాండ్ ది బైబిలు) సిమినారు
Vol. 1	The First Christian Primer (ది ఫస్ట్ క్రీష్టియన్ ప్రీమర్): మత్తయి
Vol. 2	The Gospel According to Mark (ది గాస్పెల్ అకార్డింగ్ టు మార్క్): మార్కు మరియు 1 & 2 పేతురు
Vol. 3A	Luke the Historian (లూక్ ది హిస్టోరియన్): లూకా సువార్త (2003లో లభ్యము)
Vol. 3B	Luke the Historian (లూక్ ది హిస్టోరియన్): అపోస్తలుల గ్రంథము (2003లో లభ్యము)
Vol. 4	The Beloved Disciple’s Memoirs and Letters (ది బిలవ్డ్ డిస్సెపిల్స్ మెమోరీస్ అండ్ లెటర్స్): యోహాను సువార్త మరియు 1, 2, 3 యోహాను
Vol. 5	The Gospel According to Paul (ది గాస్పెల్ అకార్డింగ్ టు పాల్): రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రిక
Vol. 6	Paul’s Letters to a Troubled Church (పాల్స్ లెటర్స్ టు ఎ ట్రబుల్డ్ చర్చ్): 1, 2 కొరింథీయుల పత్రికలు (2002 నుండి అందుబాటులో ఉంది)
Vol. 7	Paul’s First Letters (పాల్స్ ఫస్ట్ లెటర్స్): గలతీయులకు మరియు 1, 2 థెస్సలోనీయులకు వ్రాసిన పత్రికలు
Vol. 8	Paul’s Prison Letters (పాల్స్ ప్రీజన్ లెటర్స్): కొలస్సీయులకు, ఎఫెసీయులకు, ఫిలోమాను, ఫిలిప్పీయులకు వ్రాసిన పత్రికలు
Vol. 9	Paul’s Fourth Missionary Journey (పాల్స్ ఫోర్త్ మిషనరీ జర్నీ): 1 తిమోతి, తీతు, 2 తిమోతి
Vol. 10	The Superiority of the New Covenant (ది సుపీరియర్టీ ఆఫ్ ది న్యూ కావెనెంట్): హెబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రిక
Vol. 11	Jesus’ Half-Brothers Speak (జీజస్ హాఫ్-బ్రదర్స్ స్పీక్): యాకోబు మరియు యూదా పత్రికలు
Vol. 12	Hope in Hard Times—The Final Curtain (హోప్ ఇన్ హార్డ్ టైమ్స్-ది ఫైనల్ కర్టెన్: ప్రకటన
Vol. 1AOT	How It All Began (హౌ ఇట్ ఆల్ బిగాన్): ఆదికాండము 1-11

ప్రారంభ సందేశము

I. సర్వసాధారణంగా ఉపయోగించే పదాలకు నిర్వచనాలు

A. దేవుని యొక్క పేర్లు

1. ప్రభువు (యెహోవా / క్యూరియోస్)

2. దేవుడు (ఎలోహిము / థియోస్)

3. మనుష్యకుమారుడు

4. దేవుని కుమారుడు

5. రక్షకుడు

6. యేసు

7. క్రీస్తు

B. పాఠ్యపుస్తకాలు మరియు భాషాంతరాల పేర్లు

1. మెసోరిటిక్ పాఠ్యగ్రంథము

2. సప్యూజింటు

3. తర్గమ్స్

4. వల్లేట్

5. పెషిట

6. డెడ్ సీ స్కోల్స్

C. పదముల యొక్క శబ్దావళి (అనుబంధము ఒకటి చూడుము)

D. పాఠ్యభాగముల విమర్శ (అనుబంధము రెండు చూడుము)

E. వాఖ్యానాన్ని ప్రభావితము చేసే గ్రీకు వ్యాకరణ పదములు (అనుబంధము మూడు చూడుము)

II. క్రొత్త నిబంధన యొక్క ప్రధాన కాలక్రమరేఖ

III. మొదటి శతాబ్ద మధ్యధరాసముద్ర ప్రాంతము యొక్క ప్రధాన దేశపటము

A. నీటి ప్రవాహాలు

1. మధ్యధరా సముద్రము	4. ఆగీయను సముద్రము
2. నల్ల సముద్రము	5. నైలు నది
3. అద్రీయటికు సముద్రము	6. యోర్దాను నది

B. క్రొ.ని. లో చెప్పబడిన దేశాలు

1. ఐగుప్తు	10. గలతీ
2. యూదా	11. పంఫీలియా
3. సమరియా	12. లుకీయ
4. దెకపోలియ	13. ఆసియా
5. గలతీయ	14. బిత్తూనియ
6. సిరియా	15. పొంటుయ
7. ఫోనేషియా	16. అకయా
8. సిలిసియా	17. మాసిడోనియా
9. కప్పడోకియా	18. ఇల్లూరు
	19. ఇటలీ

C. క్రొ. ని. లో చెప్పబడిన దీవులు

1. కుప్రు
2. క్రేతు
3. పత్మాసు
4. సిలిసి
5. మాల్దసు

D. ప్రధాన పట్టణాలు

1. అలెగ్జాండ్రీయ
2. మెంఫీసు
3. యెరూషలేము
4. అంతియోకయ
5. తార్సు
6. ఎఫెసీ
7. పెర్గము

8. కొరింథు
9. ఏథెన్సు
10. రోము
11. థెస్సలోనికయ

మత్తయి సువార్తకు పరిచయము

I. ప్రారంభ పలుకు

- A. పునరుద్ధరణ/సంస్కరణ జరిగేంతవరకు మత్తయి సువార్త మొదట వ్రాయబడింది అనే భావము ఉండేది (రోమన్ కాథలికు సంఘము ఇప్పటికీ ఇలాగే భావిస్తున్నది).
- B. ఇది ప్రశ్నోత్తరాల గ్రంథములో ఎక్కువసార్లు ఎత్తివ్రాయబడి, ఉదహరించబడింది మరియు మొదటి రెండు శతాబ్దాల సంఘాలచే ప్రారంభ ఆరాధన క్రమాలలో ఎక్కువగా, ఉపయోగింపబడింది.
- C. *The first three Gospels* (ది ఫస్ట్ త్రీ గాస్పెల్స్), పే. 19 లో William Barclay ఇలా చెప్పాడు "మనం మత్తయి సువార్తను చదువుతున్నామంటే, క్రైస్తవ విశ్వాసంలో అతి ముఖ్యమైన ఏకైక గ్రంథము అని పిలువబడే పుస్తకాన్ని చదువుతున్నామని అర్థము. ఎందుకంటే ఇందులో యేసును గురించిన జీవితం మరియు బోధలుకు సంబంధించిన క్రమబద్ధమైన పూర్తి వృత్తాంతాలు పరిపూర్ణంగా ఉన్నాయి."
- ఇలా ఉండడానికి కారణమేమిటంటే ఇది యేసు యొక్క బోధలను ఒక ప్రాతిపదికపూర్వక విధానంలో పెంపొందింది. క్రీస్తు అయిన ఇది నజరేయుడైన యేసు యొక్క జీవితాన్ని మరియు సందేశాలను క్రొత్తగా మారుతున్న (యూదులకు మరియు అన్యులకు) ఉపయోగింపబడింది.
- D. ఇది పాతనిబంధన మరియు క్రొత్త నిబంధనల మధ్యన, యూదా విశ్వాసులు మరియు అన్యుల మధ్యన వారధిని నిర్మిస్తున్నది. ఇది *kerygma* అని పిలువబడిన అపోస్తల కార్యాలలోని ఆది ప్రసంగాల వలె పాతనిబంధనను ఒక వాగ్దానము/నెరవేర్పు పద్ధతిలో ఉపయోగించుకొంది. ఇందులో పాతనిబంధన వాక్యాలు ఏబది సార్ల కంటే ఎక్కువసార్లు ఉపయోగించబడి, మరన్నిసార్లు సూచాయగా సూచించబడ్డాయి. ఇంకా, యెహోవా కొరకు ఉపయోగింపబడిన బిరుదులు మరియు సాధ్యశ్యాలు అనేకము యేసు కొరకు ఉపయోగింపబడ్డాయి.
- E. కాబట్టి, మత్తయి ప్రకారం సువార్తల యొక్క ఉద్దేశ్యాలు సువార్త సేవ మరియు శిష్యులను తయారుచేయడం, ఇది ప్రధాన ఆజ్ఞ యొక్క ద్వంద్వ అంశము (28:19-20).
1. యేసు యొక్క జీవితము మరియు బోధలను చెప్పుట ద్వారా అవి మారుతున్న యూదులకు సహాయపడాలి,
 2. ఒక క్రైస్తవులుగా విశ్వసిస్తున్న యూదులు మరియు అన్యులు ఇద్దరూ ఎలా జీవించాలి అనే దాన్ని గురించి అవి శిక్షణ ఇవ్వాలి.

II. గ్రంథకర్తత్వము

- A. గ్రీకు క్రొ. వి. యొక్క ప్రారంభ కాఫీలు (క్రీ. పూ. 200-400) "మత్తయి ప్రకారం," అని ఉన్నప్పటికీ, ఈ గ్రంథము యొక్క తనకుతానుగా గ్రంథకర్తత్వము యొక్క పేరు చెప్పడం లేదు.

- B. ఆది సంఘము యొక్క ఐక్య పరంపరాలు ఈ మత్తయి (ఇంకా లేవీయుడు అని పిలువబడ్డాడు, చూ. మార్కు 2:14; లూకా 5:27,29), సుంకరి (చూ. మత్తయి 9:9; 10:3) మరియు యేసు యొక్క శిష్యుడు గ్రంథాన్ని వ్రాశాడ .
- C. మత్తయి, మార్కు, లూకా మూడు కొట్టొచ్చినట్లు ఒకటిగానే ఉంటాయి:
1. అవి తరచూ మెసోరీటికు పాఠ్యభాగాలలో గాని లేక సప్రూజింటులో గాని కనుగొనబడని పా. ని. వాక్యాలను రూపొందించడంలో ఒకదానినొకటి అంగీకరించుకొంటున్నాయి,
 2. తరచూ అవి యేసును అసహజ వ్యాకరపరమైన నిర్మాణాలలో ఉదహరించాయి, ఇంకా అరుదుగా గ్రీకు పదాలను కూడా ఉపయోగించాయి,
 3. వారు తరచూ గ్రీకులో ఉన్న పదాలు ఉన్నవి ఉన్నట్లే ఉపయోగించారు,
 4. స్పష్టంగా సాహిత్యపరమైన ఆదానం సంభవించింది.
- D. మత్తయి, మార్కు, లూకా (సిన్సిపేట్ గాస్పిల్స్) ల మధ్య సంబంధాలను బట్టి అనేక సిద్ధాంతాలు ముందుకు తీసికొని రాబడ్డాయి.
1. ఆది సంఘము యొక్క ఏకరీతి పరంపరలు మత్తయి (లేవీ), సుంకరివాడు మరియు యేసు యొక్క శిష్యుడు సువార్తను వ్రాశాడు అని చెప్పుతున్నాయి. పునరుద్ధరణ/సంస్కరణల వరకూ అపోస్తలుడైన మత్తయి దీని గ్రంథకర్త అని ఏకగ్రీవంగా చెప్పబడింది.
 2. 1776 ప్రాంతంలో A. E. Lessing (ఆ తరువాత 1818 లో Gieseler) సిన్సిపేట్ ("ఒకటిగా చూడడానికి") సువార్తలు యొక్క అభివృద్ధి యొక్క మౌలిక వేదికను ఒకటి సిద్ధీకరించాడు. ఆయన అవన్నీ కూడా అంతకు మునుపటి మౌలిక పరంపరల మీద ఆధారపడ్డాయని, అయితే ఆ తరువాత వచ్చిన గ్రంథకర్తలు వారి గమ్య శ్రేణులకు అనుకూలంగా సరవరించుకొన్నారని నొక్కి చెప్పాడు:
 - a. మత్తయి: యూదులు
 - b. మార్కు: రోమీయులు
 - c. లూకా: అన్యులు
 వీరిలో ప్రతి ఒక్కరు వేర్వేరు క్రైస్తవత్వము యొక్క భౌగోళిక కేంద్రమునకు సంబంధించిన వారు
 - a. మత్తయి: అతియోకయ, సిరియా
 - b. మార్కు: రోము, ఇటలీ
 - c. లూకా: సముద్రపు ఒడ్డు కైసరయ, పాలస్తీన
 - d. యోహాను: ఎఫెసీ, చిన్న ఆసియా
 3. పంతొమ్మిదవ శతాబ్ద ప్రారంభంలో J. J. Griesbach మత్తయి మరియు లూకా యేసు యొక్క జీవిత వృత్తాంతాలను ఒక దానికి మరొకటి సంబంధం లేకుండా పూర్తి వేరుగా వ్రాశారు అని సిద్ధీకరించాడు. మార్కు ఈ రెండు వేర్వేరు వృత్తాంతాలకు మధ్యస్థంగా ఒక క్లుప్త సువార్తను వ్రాశాడు.
 4. పంతొమ్మిదవ శతాబ్ద ప్రారంభంలో H. J. Holtzmann మార్కు మొదట వ్రాయబడిన సువార్త అని, మత్తయి మరియు లూకా రెండూ ఆయన సువార్త యొక్క నిర్మాణాన్ని, దానితో పాటు యేసు యొక్క మాటలను కలిగి ఉండి, Q (జర్మన్ *quelle* లేక "source") అని పిలువబడిన ఒక ప్రత్యేక డాక్యుమెంటును ఉపయోగించుకొన్నారు అని చెప్పుతున్నాడు. ఇది "two source" సిద్ధాంతము అని ముద్రింపబడింది (అలాగే 1832 లో Fredrick Schleiermacher చేత ఆమోదింపబడింది కూడా)

5. ఆ తరువాత B. H. Streeter "the four source " సిద్ధాంతమని పిలువబడే "two source" సిద్ధాంతాన్ని సవరించి సిద్ధీకరించాడు, ఇది "proto Luke" ప్లస్ మార్కు ప్లస్ Q స్థానంలో ఉంచబడింది.
6. పైన చెప్పబడిన సిన్సిక్ సువార్తల మీద ఏర్పడిన సిద్ధాంతాలు కేవలం ఉహాజనితాలే. ఇక్కడ "Q" కు గాని లేక "proto Luke" కు గాని చారిత్రక లేక వాస్తవిక వ్రాతపూర్వక సాక్ష్యాలు లేవు.
- ఆధునిక పాండితులకు సువార్తలు ఎలా నిర్మించబడ్డాయి లేక వాటిని ఎవరు వ్రాశారు అనే విషయం తెలియదు (ఇలాగే పా. ని. ధర్మశాస్త్రము మరియు పూర్వపు ప్రవక్తలను గురించి కూడా). ఏది ఏమైనా ఈ సమాచార లేమిడి బట్టి వారి చారిత్రాత్మక అలాగే నమ్మకమైన గ్రంథాల యొక్క ఆత్మప్రేరణ లేక విశ్వసనీయతల యొక్క సంఘ దృష్టి కోణాలు ప్రభావితము చేయబడవు.
7. సిన్సిక్కుల మధ్య నిర్మాణము మరియు పదజాలాలలో చెప్పుకోతగ్గ చోలికలు ఉన్నట్లే, వాటి మధ్య అనేక అడ్డగించే తేడాలు ఉన్నాయి. ప్రత్యక్షసాక్షాల వృత్తాంతాలలో తేడాలు ఉండడం సర్వసహజమే. యేసు యొక్క జీవిత వృత్తాంతాల ఈ మూడు సాక్ష్యాలను అంతరాలను బట్టి ఆది సంఘము ఏ మాత్రము అభ్యంతర పడలేదు.
- ఉద్దేశించిన ప్రేక్షకులు, గ్రంథకర్త యొక్క శైలి మరియు చేరికైన వివిధ భాషల(ఆరామికు మరియు గ్రీకు) వృత్తాంతాలు చూడడానికి భేదాలుగా ఉన్నాయి. ఈ ఆత్మప్రేరణగల గ్రంథకర్తలు, సంపాదకులు లేక సంగ్రహించినవారికి యేసు యొక్క జీవితాన్ని మరియు సంఘటనలను సంగ్రహించుటకు ఎన్నుకొనుటకు, క్రమపరచుటకు, మరోచోటు నుండి ఎత్తి వ్రాయుటకు పూర్తి స్వేచ్ఛ కలిగి ఉండినారు (చూ. Fee and Stuart చే వ్రాయబడిన *How to Read the Bible for All Its Worth* [హాటు రీడ్ ది బైబిలు ఫర్ ఆల్ ఇట్స్ వర్త్], 113-148 పేజీలు).

- E. Papias, Hierapolis యొక్క బిషపు (క్రీ. పూ. 130) నుండి వచ్చిన ఆది సంఘ పరంపరము ఒకటి ఉంది, ఇది Eusebius యొక్క *Historical Ecclesiasticus* (హిస్టారికల్ ఎక్లెసియాస్టికస్) 3:39:16 లో మత్తయి తన సువార్తను ఆరామియలో వ్రాశాడని నమోదు చేసింది. ఏది ఏమైనా ఆధునిక పాండిత్యము ఈ పరంపరను ఈ క్రింది కారణాలను బట్టి త్యణీకరించింది
1. ఆరామియ తర్జుమా నుండి వచ్చిన స్వభాల లక్షణాలు మత్తయి గ్రీకులో ఏ మాత్రము లేవు
 2. ఇక్కడ గ్రీకు పద విన్యాసాలు ఉన్నాయి (చూ. 6:16; 21:41; 24:30)
 3. ఇందులో ఉన్న పా.ని. ఉదాహరణలు ఎక్కువగా సప్తాక్షరములు (LXX) నుండి వచ్చాయి కాని మెసోరేటికు హెబ్రీ పాఠ్యభాగాల నుండి కాదు.
- మత్తయి గ్రంథకర్తత్వానికి 10:3 ఒక సూచనగా ఉండే వీలుంది. తన పేరు తరువాత "పన్నులు వసూలు చేయువాడు" అనే పదం కలపబడి ఉంది. తనను తాను తగ్గించుకొనే ఈ వివరణ మార్కులో కనిపించుట లేదు. క్రొ. ని. లేక ఆది సంఘములో మత్తయి బాగా తెలిసిన వ్యక్తి కూడా కాదు. ఎందుకని తన పేరు మరియు ఈ అపోస్తలులపరమైన సువార్త చుట్టు ఇంత ఎక్కువ పరంపరలు పెంపొందించబడ్డాయి?

III. కాలము

- A. సువార్త యొక్క తారీఖు అనేక విధాలుగా సిన్సిక్ సమస్యతో ముడిపడి ఉంది. ఏ సువార్త మొదట వ్రాయబడింది, ఎవరినుండి ఎవరు చూసి వ్రాశారు?
1. Eusebius యొక్క *Historical Ecclesiasticus* (హిస్టారికల్ ఎక్లెసియాస్టికల్), 3:39:15 లో మత్తయి మార్కును ఒక నిర్మాణాత్మక ఉదాహరణగా ఉపయోగించుకొన్నాడు అని అంటున్నాడు.
 2. Augustine, ఏది ఎలా ఉన్నా, మార్కును "a camp follower" మరియు మత్తయి యొక్క సంక్షపకుడు అని పిలుస్తున్నాడు.

- B. వీలుకాగల తారుఖుల యొక్క హద్దులను స్థిరీకరించడమే మంచి సమీకరణంగా ఉంది
1. ఇది ఖచ్చితంగా క్రీ. శ. 96 లేక 115 కు మందు వ్రాయబడి ఉండాలి
 - a. రోము యొక్క క్లెమెంటు (క్రీ. శ. 96) తను కొరింథీయులకు వ్రాసిన ఉత్తరంలో మత్తయి యొక్క సువార్తను ఉదహరించాడు.
 - b. అంతియోకయ యొక్క బిషపు Ignatius (క్రీ. శ. 110-115), తన ఉత్తరం *To the Smyrneans* (టు ది స్మిర్నియన్స్), 1:1 లో మత్తయి 3:15 ను సూచించాడు.
 2. అతి కష్టమైన ప్రశ్న ఏమిటంటే ఇది ఎంత ముందుగా వ్రాయబడి ఉంటుంది?
 - a. స్పష్టంగా 30 ల మధ్యలో నమోదు చేయబడిన సంఘటనలు జరిగిన తరువాత
 - b. దీని అవసరత, కూర్పు, జారీ చేయబడడానికి కొంత సమయం ఇది తీసికొని ఉంటుంది
 - c. క్రీ. శ. 70 లోని యెరూషలేము యొక్క నాశనమునకు 24వ. అధ్యాయం యొక్క సంబంధము ఏమిటి? బలియర్పణల విధానం ఇంకా ఉన్నట్లు మత్తయిలోని కొన్ని వాక్యాలు కలిగి ఉన్నాయి (5:23-24; 12:5-7; 17:24-27; 26:60-61). అంటే అర్థము కాలము క్రీ. శ. 70కి పూర్వమే ఉంటుంది
 - d. ఒకవేళ మత్తయి మరియు మార్కు పౌలు యొక్క పరిచర్యకు (క్రీ. శ. 48-68) పూర్వమే వ్రాయబడి ఉంటే ఆయన వాటిని ఎందుకు ఎక్కడా ప్రస్తావించలేదు? పేతురు మరియు పౌలు రోములో ఉన్నప్పుడు మత్తయి తన సువార్తను వ్రాశాడని Eusebius తన *Historical Ecclesiasticus* 5:8:2 లో Irenaeus సూచించాడు. పేతురు మరియు పౌలు ఇద్దరూ క్రీ. శ. 68లో ముగింపబడిన నీరో యొక్క పరిపాలనలో చంపబడ్డారు.
 - e. ఆధునిక పాండిత్యము యొక్క ఈ మధ్య ఊహ ఏమిటంటే ఇది క్రీ. శ. 50 లో వ్రాయబడి ఉంటుందని.
- C. నాలుగు సువార్తలు ఎక్కువగా శాస్త్రీయ గ్రంథకర్తల కంటే క్రైస్తవత్వము యొక్క భౌగోళిక కేంద్రాలకు సంబంధించి ఉన్నట్లు భావిస్తున్నారు. మత్తయి సువార్త సిరియాలోని అంతియోకయ నుండి వ్రాయబడి ఉండచ్చు ఎందుకంటే దాదాపు క్రీ. శ. 60 లేక కనీసం క్రీ. శ. 70 కి మునుపటి దీని యూదా/అన్య సంఘ అంశాల ప్రస్తావనను బట్టి కావచ్చు.

IV. గ్రహీతలు

- A. సువార్త యొక్క గ్రంథకర్తత్వము మరియు కాలము చెప్పలేనట్టి గ్రహీతలు ఎవరో కూడా తెలియదు. సరిగా చెప్పాలంటే ఇది విశ్వసీస్తున్న యూదులు మరియు అన్యులు ఇద్దరి కొరకు కూడా వ్రాయబడిందనే చెప్పాలి. ఇది మొదటి శతాబ్దములోని సిరియాలోని అంతియోకయకు దీని ఆకృతి సరిగా సరిపోతుంది.
- B. ఇది యూదా విశ్వాసుల కొరకు వ్రాయబడిందని Eusebius తన *Historical Ecclesiasticus*(హిస్టోరికల్ ఎక్లీసియాస్టిక్స్) 6:25:4 లో Origen సూచించాడు.

V. నిర్మాణాత్మక బాహ్యరేఖ

- A. ఈ సువార్త ఎలా నిర్మాణమైంది? పూర్తి గ్రంథము యొక్క నిర్మాణాన్ని పరిశీలించడం ద్వారా ఒక ఆత్మావేశిత అసలు గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని సరిగ్గా తెలిసికొనగలడు.
- B. పాండిత్యము అనేక నిర్మాణాలను ప్రతిపాదించింది
1. యేసు యొక్క భౌగోళికపరమైన కదలికలు
 - a. గలలియ

- b. ఉత్తర గలలియ
- c. పెరియా మరియు యూదయ (యెరూషలేముకు వెళ్ళేటప్పుడు)
- d. యెరూషలేము నందు

2. మత్తయి యొక్క ఐదు ప్రాతిపదికాపూర్వక భాగాలు. అవి "యేసు ఈ క్రియలను పూర్తిచేసిన తరువాత" అనే పలుమార్లు వస్తున్న వచనము ద్వారా వివేచింపబడుతున్నాయి (చూ. 7:28; 11:1; 13:53; 19:1; 26:1). చాలా మంది పండితులు ఈ ఐదు భాగాలను యేసు ఒక "కొత్త మోషే" గా చిత్రించాలని మత్తయి ప్రయత్నించాడు, ఇందులోని ప్రతి భాగము మోషే యొక్క ఐదు గ్రంథాలలో ఒక గ్రంథము వలె సూచించాడు అని చిత్రించాడని చెప్పుతున్నారు (ఆది., నిర్గ., లేవీ., సంఖ్య., ద్వితీ.)

- a. వృత్తాంత మరియు ప్రసంగాల భాగాల మధ్య ప్రత్యామ్నాయంగా ఒక చియాస్టిక నిర్మాణము
- b. పలుమార్లు వస్తున్న "యేసు ప్రారంభించిన కాలము నుండి..." (చూ. 4:17; 16:21) వచనము నుండి తీసికొన్న సిద్ధాంతపరమైన/జీవితగాధల యొక్క ఆకృతిని బట్టి గ్రంథము మూడు భాగాలుగా విభజింపబడుట (1:1-4:16; 4:17-16:20; మరియు 16:21-28:29)
- c. కీలక పదము "నెరవేర్పు" అనే పద ప్రయోగము ద్వారా పా. ని. ప్రవచన వాక్యభాగాల మీద మత్తయి యొక్క ఉద్ఘాటన (చూ. 1:22; 2:15,17,23; 4:14; 8:17; 12:17; 13:35; 21:4; 27:9 మరియు 27:35)

C. "సువార్తలు" ఒక ప్రత్యేక సాహిత్య ప్రక్రియలు. అవి జీవిత గాధ కాదు. అవి చారిత్రక వృత్తాంతాలు కావు. అవి ఒక ప్రత్యేక సిద్ధాంతపరమైన, అత్యున్నత నిర్మాణాత్మక సాహిత్య రకాలు. ప్రతి సువార్త గ్రంథకర్తలు తమ ఉద్దేశింపబడిన శ్రోతల కొరకు యేసును ఒక ప్రత్యేకంగా ప్రదర్శించడానికి ఆయన జీవిత సంఘటనలు మరియు బోధలను ఎన్నుకొన్నారు. సువార్తలు సువార్త పరిచర్య యొక్క కరపత్రాలు.

VI. క్లుప్తముగా నిర్వచించడానికి పదాలు మరియు వచనాలు

1. మెస్సయ, 1:1
2. కన్యక, 1:23,25
3. ఇమ్మానుయేలు, 1:23
4. జ్ఞానులు, 2:1
5. నజరేయుడు, 2:23
6. పశ్చాత్తాపము, 3:2
7. ఒప్పుకొనడం, 3:6
8. పరిసయ్యులు, 3:7
9. సద్దూకయులు, 3:7
10. "తన చెప్పులను వదిలి," 3:11
11. "ఈయన నా ప్రియ కుమారుడు," 4:5
12. "దేవాలయ శిఖరము," 4:5
13. "ధర్మశాస్త్రము లేక ప్రవక్తలు," 5:17
14. "పరిత్యాగ పత్రిక," 5:31

15. "తన పాద పీఠము," 5:35
16. సమాజమందిరము, 6:2
17. "ఇరుకు దారి," 7:13
18. శాస్త్రీ, 8:19
19. "దయ్యము పట్టుట," 8:28
20. "భోజనమునకు కూర్చొండి ఉండగా," 9:10
21. ద్రాక్షరస తిత్తులు, 9:17
22. పిల్లన గ్రోవులు వాయించువారు, 9:23
23. అపోస్తలులు, 10:2
24. కాడి, 11:29,30
25. "ఈ యుగము లేక రాబోవు యుగము," 12:32
26. ఉపమానము, 13:3
27. గురుగులు, 13:25
28. "పెద్దల పారంపర్యచారము," 15:2
29. పాతాళము, 16:18
30. రూపాంతరము పొందుట, 17:2
31. చాంద్ర రోగి, 17:15
32. "అరపెకెలు పన్ను," 17:24
33. దేనారము, 20:2,9
34. "ఇప్పుడు మమ్ములను రక్షించును" అని అర్థమిచ్చే హోసన్న, అరామియ, "రాజు బలము", 21:9
35. "పురిటి నొప్పులు," 24:8
36. "దిక్కుమాలిన స్థితి యొక్క ఏవగింపు" 26:64
37. తలాంతు, 25:20
38. "మహాసభ," 26:59
39. "మేఘూరూడుడై వచ్చుట," 26:64
40. "రక్తపు పొలము," 27:8
41. "ప్రేతోర్యము", 27:27
42. "గొల్లొత," 27:33
43. "అయితే కొందరు సందేహించిరి," 28:17

VII. క్లుప్తముగ వివరింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. జెరుబ్బాబెలు, 1:12
2. హేరోదు, 2:13
3. దావీదు కుమారుడు, 9:27
4. మనుష్యకుమారుడు, 10:23

5. నా సేవకుడు, 12:18
6. బయెల్లెబూలు, 12:24
7. హేరోదియ, 14:6
8. సీమోను బర్ యోన, 16:17
9. "ప్రధాన యాజకులు మరియు పెద్దలు," 21:23
10. హేరోడీయులు, 22:16
11. రబ్బీ, 23:7
12. కయప, 26:3
13. పిలాతు, 27:2
14. బరబ్బా, 27:56
15. మగ్దలేనే మరియు, 27:56
16. అరిమతయియ యేసేపు, 27:57

VIII. భూభాగాల కొరకు దేశ పటములోని ప్రదేశాలు

1. బెత్తెహేము, 2:1
2. యూదయ అరణ్యము, 3:1
3. గలిలయ, 3:13
4. నజరేతు, 4:13
5. కపెర్నాహోము, 4:13
6. సొదోమ మరియు గమొత్తూ, 10:15
7. బేత్సయిదా, 11:21
8. సీదోను, 15:21
9. ఫిలిప్పుడైన కైసరియ, 16:13
10. ఒలీవ కొండ, 21:2
11. గెత్సేమనే, 26:36

IX. తర్కించడానికి ప్రశ్నలు

1. మత్తయి మరియు లూకా లోని వంశావళులు ఎందుకు భిన్నంగా ఉన్నాయి?
2. తమారు, రాహాబు, రూతులులోని సహజ విషయాలు ఏమిటి?
3. ఏలీయా మరియు బాప్తిస్మమిచ్చు యోహానుల మధ్య ఉన్న సహజ విషయాలు ఏమిటి?
4. "పరలోక రాజ్యము" ఏమిటి?
5. సరిగా యేసు ఏమి చేయాలని సాతాను అరణ్యములో యేసును శోధించింది?
6. 5:17 వచనాన్ని నీ సొంత మాటలలో వివరించు.
7. 5:48 వచనాన్ని నీ సొంత మాటలలో వివరించు.
8. 7:6 వచనాన్ని నీ సొంత మాటలలో వివరించు.

9. ఎందుకు 8:5-13 వ. వచనాలు అసహజము మరియు ప్రాముఖ్యముగా ఉన్నాయి?
10. 10:38 వచనాన్ని నీ సొంత మాటల్లో వివరించు.
11. 10:19వ. వచనాన్ని నీ సొంత మాటల్లో వివరించు.
12. యేసు సబ్బాతు దినమున ఎందుకు స్వస్థపరచాడు?
13. ఆత్మకు విరోధంగా దేవదూషణము అంటే ఏమిటి?
14. విత్తువాని ఉపమానంలో ఫలాలు ఫలించుట అనేది విత్తడానికి ఎలా సంబంధించి ఉంది? (13)
15. 13:44 వ. వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరించు.
16. 15:11 వ. వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరించు.
17. 16:20వ. వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరించు.
18. 18:8 వ. వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరించు.
19. ప్రతి విశ్వాసికి ఒక కాపుదల దూత ఉంటుందా?
20. 19:17వ. వచనము ఎలా యేసు ఒక దేవుని కుమారుడుగా ఉండడానికి సంబంధించినదో వివరింపుము.
21. 21:18-19 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరించు.
22. 23వ. అధ్యాయంలో ఎందుకు యేసు శాస్త్రులు మరియు పరిసయ్యులతో అంత కఠినంగా మాట్లాడాడు?
23. 24:36వ. వచనము యొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమిటి?

మార్కు సువార్తకు పరిచయము

I. ప్రారంభ పలుకులు

- A. ప్రాచీన సంఘము, మార్కు సువార్తను ఎత్తి వ్రాయడం, అధ్యయనం చేయడం, బోధించడాన్ని మత్తయి, లూకా వలె చేయక, దానిని వదిలివేసిందనే చెప్పాలి, ఎందుకంటే వారు మార్కును ఒక “reader’s digest” (అది, సంక్షిప్త సువార్త) కథనం వలె పరిగణించారు, ఈ కోణాన్ని ఒక ప్రత్యేకత వలె Augustine ఆ తరువాత చెప్పాడు.
- B. మార్కు సువార్త ఆది గ్రీకు సంఘాల ఫాదర్లు లేక రెండవ శతాబ్ద క్రీస్తు సమర్థకులు (విశ్వాసమును సంరక్షించుకొనేవారు) ద్వారా ఎక్కువగా సూచించబడలేదు.
- C. బైబిలుపరమైన వాఖ్యానానికి ఆధునిక చారిత్రాత్మక-వ్యాకరణాత్మక సమీకరణలు పైకి వస్తుండగా, మార్కు సువార్త క్రొత్త ప్రాముఖ్యతను తీసికొంది ఎందుకంటే ఇది మొదట వ్రాయబడిన సువార్తవలె చూడబడింది. మత్తయి మరియు లూకా రెండూ దీనిని వాటి యేసు జీవితం మరియు ప్రాముఖ్యతల యొక్క ప్రదర్శనలలో ఉపయోగించుకొన్నాయి. అందువల్ల మార్కు సంఘానికి ఒక మూలక డాక్యుమెంటుగా, యేసు యొక్క మొదటి అధికారిక వృత్తాంతంగా మారింది,

II. సాహిత్యప్రక్రియ

- A. సువార్తలు ఆధునిక జీవిత వృత్తాంతాలు లేక చరిత్రలు కావు. అవి ఎన్నుకోబడిన మత సిద్ధాంతాలపరమైన రచనలు, యేసును వివిధ శ్రోతలకు పరిచయం చేయడానికి మరియు వారిని ఆయన పట్ల విశ్వాసాలుగా చేయడానికి ఉపయోగించబడ్డాయి. అవి సువార్త పరిచర్య ఉద్దేశ్యం కొరకు యేసు జీవిత వృత్తాంతాల “శుభవార్తలు” (చూ. యోహాను 20:30-31).
- B. మార్కు నాలుగు వేర్వేరు చారిత్రాత్మక వాతావరణాలను మరియు నాలుగు మత సిద్ధాంతాల ఉద్దేశ్యాలను చెప్పాడు
1. యేసు జీవితం మరియు ఆయన బోధలు
 2. పేతురు యొక్క జీవితం మరియు ఆయన పరిచర్య
 3. ఆది సంఘము యొక్క అవసరతలు
 4. మార్కుయోహాను యొక్క సువార్త పరిచర్య ఉద్దేశము
- C. తూర్పు సమీప ప్రాంతాలు మరియు గ్రీకు-రోమా సాహిత్యాలలో నాలుగు సువార్తలు ఒక ప్రత్యేకము. ఆత్మప్రేరణ గ్రంథకర్తలకు యేసు బోధలను మరియు క్రియలను ఎన్నుకొనుటకు ఆత్మ-నిడిపించు కార్యభారము ఉండినది, ఈ ఆత్మ ఆయన యొక్క లక్షణాలను మరియు/ఉద్దేశాన్ని స్పష్టంగా వారికి బయలు పరచాడు.

వారు ఈ వాక్యాలను మరియు కార్యాలను విభిన్న విధాలుగా అమర్చారు. దీనికి మంచి ఉదాహరణ మత్తయి యొక్క కొండమీది ప్రసంగాన్ని (మత్తయి 5-7) లూకా యొక్క మైదాన ప్రసంగాన్ని పోల్చి చూడడం. మత్తయి యేసు యొక్క బోధలన్నిటిని ఒక పెద్ద ప్రసంగా చెప్పడానికి ఉద్దేశిస్తుండగా, ఇవే బోధలను లూకా తన సువార్త అంతటికి వ్యాపింపచేశాడు.

ఇలా చూస్తే, మత్రయి యేసు యొక్క సూచిక క్రియలన్నిటిని ఒకటిగా ఉంచగా, లూకా వీటిన తన సువార్త అంతటా వ్యాపింపచేశాడు అని చెప్పవలసి ఉంటుంది.

ఇది సువార్త గ్రంథకర్తల సామర్థ్యము యేసు యొక్క ఉపదేశాలను ఎన్నుకొని, క్రమపరచడంలో మాత్రమే కాకుండా వాటిని తమ నొంత ఉద్దేశ్యాల మేరకు పొందుపరచుకొనే విషయంలో కూడా కలిగి ఉన్నారు (Fee మరియు Stuart యొక్క *How to Read the Bible For All Its Worth* [హౌ టు రీడ్ ది బైబిల్ ఫర్ ఇట్స్ వొర్త్], 113-134 పేజీలు చదువుము). సువార్తలను చదివేటప్పుడు ఒకడు ఈ గ్రంథకర్త ఏ సిద్ధాంతపరమైన అంశాన్ని చెప్పాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడో అనే ప్రశ్న వేసుకొంటూనే ఉండాలి. ఈ ప్రత్యేక సంఘటన, సూచక క్రియ, పాఠము ఇక్కడ ఎందుక చెప్పబడింది?

- D. మార్కు యొక్క సువార్త మధ్యధరా ప్రాంతీయ ప్రజల యొక్క రెండవ భాష అయిన కొయినే గ్రీకుకు మంచి ఉదాహరణగా ఉంది. మార్కు యొక్క మాతృభాష అరామీయ (యేసు మరియు అందరి మొదటి శతాబ్ద పాలస్తీనా యూదుల మాతృభాష వలె). ఈ సమెటికు వాసన మార్కు సువార్త యొక్క ప్రత్యేకం.

III. గ్రంథకర్తత్వము

- A. జాన్ మార్కు ఈ సువార్తను వ్రాయడంలో పరంపార్యంగా అపోస్తలుడైన పేతురుతో గుర్తింపు పొందాడు. పనితనము తనకు తానుగా (అన్ని సువార్తలల వలె) గ్రంథకర్తను చెప్పలేదు.
- B. పేతురు యొక్క ప్రత్యక్షసాక్ష్య వృత్తాంతానికి మరొక ఋజువు ఏమిటంటే పేతురు వ్యక్తిగతంగా పాల్గొనిన మూడు ప్రత్యేక సంఘటనలను మార్కు నమోదు చేయలేకపోవడం అనే ఒక వాస్తవము.
1. తన నీళ్ళ మీద నడిచిన సంఘటన (చూ. మత్తయి 14:28-33)
 2. పండ్రెండగురి యొక్క విశ్వాసానికి కైసరియ ఫిలిప్పులో తన ప్రాతినిధ్యము (చూ. మత్తయి 16శ:13-20), మార్కులో కేవలం 8:27-30 మరియు "ఈ బండ మీద" మరియు "పరలోక రాజ్యము యొక్క తాళపు చెవి" అనే వాక్యభాగాలు వదిలివేయ బడ్డాయి.
 3. తనకు మరియు యేసు కొరకైన దేవాలయ పన్నుల కొరకు తన సేకరణ (చూ. మత్తయి 17:24-27) బహుశా పేతురు యొక్క నిగర్వము ఈ సంఘటనలను తన ప్రసంగాలలో ఉద్ఘాటించకూడదని ప్రోత్సాహపరచబడి ఉండచ్చు.
- C. ఆది సంఘ పారంపర్యము
1. దాదాపు క్రీ. శ. 95లో రోము నుండి వ్రాయబడిన, I క్లెమెంటిన్, మార్కుకు సూచించాడు (*Shepherd of Hermes* సూచించన వలె).
 2. హీరాపోలిస్ యొక్క బిషపు, Papias (దాదాపు క్రీ. శ. 130), *Interpretation of the Lord's Sayings* (ఇంట్రప్రెటేషన్ ఆఫ్ ది లార్డ్స్ సేయింగ్స్) ని వ్రాశాడు, ఇది Eusebius (క్రీ. శ. 275-339) చేత తన *Ecclesiastical History* (ఎక్లెసియాస్టికల్ హిస్టరీ) 3.39.15 నందు సూచించబడింది. ఆయన మార్కు పేతురు యొక్క అనువాదకుడు, ఆయన పేతురు యొక్క యేసును గురించిన జ్ఞాపకాలను సరిగ్గా నమోదు చేశాడు కాని ఒకదాని తరువాత ఒకటి క్రమంలో చేయలేదని ఉద్ఘాటించాడు. స్పష్టంగా మార్కు పేతురు యొక్క ప్రసంగాలను తీసికొని వాటిని సువార్త ప్రదర్శనలో క్రమపరచుకొన్నాడు. Papias ఈ సమాచారాన్ని "పెద్ద" నుండి పొందాడని ఆరోపించుకొన్నాడు, ఆ పెద్ద బహుశా అపోస్తలుడైన యోహానను సూచించవచ్చు.

3. Justin Martyr (క్రీ. శ. 150), మార్కు 3:17 వచనాన్ని సూచిస్తూ, ఇది పేతురు యొక్క జ్ఞాపకాలనుండి వచ్చిందని జతచేశాడు.
 4. దాదాపు క్రీ. శ. 180 లో వ్రాయబడిన The Anti-Marcionite Prologue to Mark, పేతురు మార్కు యొక్క సువార్తకు ఒక ప్రత్యక్షసాక్షి వలె గుర్తించింది. ఇది ఇంకా మార్కు సువార్తను పేతురు మరణం తరువాత ఇటలీ (క్రీ. శ. 65లో పారంపర్యముగా ఇది రోములో ఉండినది) నుండి వ్రాశాడని కూడా చెప్పాడు.
 5. దాదాపు క్రీ. శ. 180 లో వ్రాయబడిన Irenaeus, యోహాను మార్కు పేతురు యొక్క అనువాదకుడు మరియు తన మరణం తరువాత తన జ్ఞాపకాల సంగ్రహకుడు అని ప్రస్తావిస్తున్నది (చూ. *Contra Haereses*, 3:1:2).
 6. అలెగ్జాండ్రియా యొక్క క్లెమెంట్ (క్రీ. శ. 195) రోములో ఎవరైతే పేతురు ప్రసంగాలను విన్నారు వారు ఈ ప్రసంగాలను వ్రాయమని మార్కును కోరుకొన్నారుని నొక్కి చెబుతున్నది.
 7. రోము నుండి దాదాపు క్రీ. శ. 200 ప్రాంతంలో వ్రాయబడిన The Muratorian Fragment (అది., కనోన్) ఈ పాఠ్యభాగము పూర్తిగా లేకపోయినా, యోహాను మార్కు పేతురు యొక్క ప్రసంగాలను వ్రాశాడు అని నొక్కి చెబుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నది.
 8. *Against Marcion* (అగైనిస్ట్ మారిసియన్) (4:5) లో Tertullian మార్కు పేతురు యొక్క జ్ఞాపకాలను ముద్రించాడు అని చెబుతున్నాడు.
 9. *The Expositor's Bible Commentary* (ది ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ) వా. 8, పే. 606, నందు Walter Wessel నానావిధమైన భౌగోళిక సంఘ కేంద్రాలనుండి వచ్చిన ఆది సంఘ పారంపర్యాలు అనే ఒక ఆసక్తికరమైన విశ్లేషణ ఇచ్చాడు
 - a. చిన్న ఆసియా నుండి Papias
 - b. రోము నుండి వచ్చిన Anti-Marcion Prologue మరియు Muratorian Fragment రెండూ
 - c. ఫ్రాన్స్ లోని Lyons నుండి Irenaeus (చూ. *Adv. Haer.* 3:1.1). Irenaeus యొక్క పరంపర్యము కూడా ఉత్తర ఆఫ్రిక మరియు అలెగ్జాండ్రియా యొక్క క్లెమెంట్, ఐగుప్తు నుండి వచ్చిన Tertullian (చూ. *Adv. Marc.* 4.5) లో కనుగొనబడింది (చూ. *Hypotyposesis* 6 Eusebius, *Eccl. His.* 2.15.1-2; 3.24.5-8; 6:14:6-7). ఈ భౌగోళికపరమైన విభజన దీని విశ్వాస్యతకు నమ్మకాన్ని ఇచ్చింది ఎందుకంటే, ఆది క్రైస్తవత్వంలో పారంపర్యాల యొక్క విస్తృత ఆమోదమే కారణం.
 10. Eusebius యొక్క *Eccl. His.* 4:25, Origen (క్రీ. శ. 230) *Commentary on Matthew* (కామెంటరీ ఆన్ మాత్యు) నందు (ఐదవ శతాబ్దము వరకు మార్కు మీద వాఖ్యానము ఉన్నట్లు తెలియబడలేదు) పేతురు వివరిస్తుండగా మార్కు తన సువార్తను వ్రాశాడని చెబుతున్నది.
 11. స్వయాన Eusebius మార్కు సువార్తను గురించి *Eccl. His.* 2.15 లో తర్కించాడు మరియు ఆయన మార్కు పేతురు యొక్క ప్రసంగాలను ఎవరైతే పేతురు ప్రసంగాలను విన్నారో వారి ఉత్తరువు మేరకు వ్రాశాడని, అలా వ్రాయడం వలన సంఘాలన్నిటిలో చదివే వీలుంటుందని చెబుతున్నాడు. Eusebius ఈ పరంపరాలకు అలెగ్జాండ్రియా యొక్క క్లెమెంట్ రచనలను ఆధారంగా చేసికొన్నాడు.
- D. యోహాను మార్కును గురించి మనకు ఏమి తెలుసు
1. ఆయన తల్లి యెరూషలేములో అందరికీ తెలియబడిన ఒక మంచి విశ్వాసి, ఆమె ఇంటిలోనే ప్రభురాత్రి భోజనానికి సంఘము కూడుకొన్నది, చూ. మార్కు 14:14-15; అ. కా. 1:13-14; అ. కా. 12:12). గత్సేమునే తోట నుండి పరిగెత్తుకెళ్ళిన పేరు చెప్పబడని వ్యక్తి ఇతనే కావచ్చు (మార్కు 14:51-52).

2. ఆయన యెరూషలేము నుండి అంతియోకయకు తన మేనమామ బర్నబా (చూ. కొలస్సీ. 4:10) మరియు పౌలుతో కలిసి వెళ్ళాడు (అ. కా. 12:25).
 3. ఆయన బర్నబా మరియు పౌలుతో పాటు మొదటి సువార్త ప్రయాణములో కలిసి పాల్గొన్నాడు (అ. కా. 13:5), అయితే అకస్మాత్తుగా తిరిగి ఇంటికి వచ్చేశాడు (అ. కా. 13:13).
 4. ఆ తరువాత బర్నబా రెండవ సువార్త ప్రయాణంలో మార్కును తీసికొని వెళ్ళాలనుకొన్నాడు గాని, దీని వలన బర్నబా మరియు పౌలుల మధ్య ఘోరమైన మనస్పర్ధలు ఏర్పడ్డాయి (అ. కా. 15:37-40).
 5. ఆయన ఆ తరువాత పౌలుతో మళ్ళీ కలిసికొని, ఒక మంచి స్నేహితుడు మరియు సహ పనివాడుగా మారాడు (కొలస్సీ. 4:10; 2 తిమోతి 4:11; ఫిలేమోను 24).
 6. బహుశా రోములో ఆయన పేతురుతో సహచరుడు మరియు సహ పనివాడుగా ఉండినాడు (1 పేతురు 5:13).
- E. 14:51-52 వచనము ద్వారా మార్కుకు యేసు యొక్క వ్యక్తిగత జీవితాన్ని గురించి మార్కుకు తెలుసు అని రూపొందించిన గలము, ఇక్కడ యేసు బంధింపబడిన తరువాత గత్సేమెనే తోటలో ఒక వ్యక్తి దిగంబరిగా పరిగెత్తుకొని వెళ్ళాడు. ఇది మార్కు యొక్క వ్యక్తిగత అనుభవాన్ని ప్రతిబింబిస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్న అసాధారణ మరియు పూర్తిగా ఊహించని వివరముగా ఉంది.

IV. కాలము

- A. ఈ సువార్త స్పష్టంగా పేతురు యొక్క ప్రసంగాల నుండి తీసికొన బడిన యేసు జీవితం, క్రియలు, బోధలకు ఒక విశ్లేషణ మరియు ప్రత్యక్షసాక్ష్య వృత్తాంతమై ఉంది. అవి పేతురు మరణము తరువాత కూర్చబడి, అందరికీ సరఫరా చేయబడ్డాయి అని Anti-Marcionite Prologue and Irenaeus (వారు పౌలు మరణం తరువాత కూడా జతచేశారు) చెప్పుతున్నారు. పేతురు మరియు పౌలు ఇద్దరు కూడా రోములో (సంఘ పారంపర్యము) నీరో (క్రీ. శ. 54-68) పరిపాలనలో హత్యచేయబడి చంపబడ్డారు. కాలాలు సరిగ్గా తెలియవు, కాని అవి వాస్తవమైతే, బహుశా మార్కు వ్రాయబడిన కాలం అరవై సంవత్సర మధ్యకాలంలో అయి ఉండవచ్చు.
- B. Anti-Marcionite Prologue మరియు Irenaeus పేతురు మరణాన్ని సూచించుట లేదు కాని, రోము నుండి ఆయన వెడలిపోయిన దాన్ని (నిర్గమము) సూచించాడు. ఇక్కడ Claudius (క్రీ. శ. 41 నుండి 54) పరిపాలన కాలంలో పేతురు రోమును సందర్శించినట్లు కొంత సారంపర్య ఆధారము (అది., Justin మరియు Hippolytus) ఉంది, (Eusebius యొక్క *Eccl. His.* 2.14.6).
- C. చూడడానికి లూకా అపోస్తలుల కార్యాల గ్రంథాన్ని పౌలు అరవై సంవత్సర ప్రారంభంలో ఇంకా ఖైదీలో ఉండే విషయంతో ముగించినట్లు కనిపిస్తున్నది. ఇదే వాస్తవమైతే, లూకా తన సువార్తలో మార్కు సువార్తను ఉపయోగించుకొన్నాడు, అప్పుడు మార్కు సువార్త అపోస్తలుల కార్యాల తరువాత వ్రాయబడింది కనుక ఇది అరవై సంవత్సరాన్ని కంటే ముందు వ్రాయబడి ఉంటుంది.
- D. ఈ (లేక ఏ) సువార్త యొక్క చారిత్రక/సిద్ధాంత/సువార్త పరిచర్యాత్మక సత్యాలను మార్కు యొక్క గ్రంథకర్తత్వము మరియు కాలము ఏమాత్రము ప్రభావితము చేయదు. మానవ గ్రంథకర్త కాదు, యేసు ఇందులోని ప్రధాన సూత్రధారి!

- E. క్రీ. శ. 70లో రోమీయ అధికారి చేత, ఆ తరువాత చక్రవర్తి అయిన తీతు చేత యెరూషలేము దేవాలయ నాశనము (చూ. మత్తయి 24; మార్కు 13; లూకా 21) ను గురించి ఏ సువార్తలలో గాని చెప్పబడక పోవడం ఆశ్చర్యాన్ని రేకెత్తిస్తున్నది. బహుశా మార్కు ఈ సంఘటన కంటే ముందే ఈ సువార్తను వ్రాసి ఉండచ్చు. ఇంకా మత్తయి మరియు లూకా సువార్తలు ఈ యూదాతత్వము మీద ఇవ్వబడిన ప్రధాన తీర్పు ఇవ్వబడకముందే వ్రాయబడి ఉండే అవకాశము కూడా ఉంది. సిన్సిక్ సువార్తలు సరిగ్గా ఏ కాలంలో కూర్చబడ్డాయో చెప్పడం ఈ సమయానికి చెప్పడం కష్టమనే చెప్పాలి (వాటి ఒకదానితో మరొకదానికి ఉన్న సాహిత్య సంబంధము వలె).

V. గ్రహీతలు

- A. అనేకమంది ఆది సంఘ గ్రంథకర్తల ద్వారా మార్కు రోముకు కలపబడ్డాడు
1. 1 పేతురు 5:13
 2. Anti-Marcionite Prologue (ఇటలీ)
 3. Irenaeus (రోము, చూ. *Adv. Haer.* 3:1.2)
 4. అలెగ్జాండ్రీయా యొక్క క్లెమెంట్ (రోము చూ. Eusebius *Ecc. Hist.* 4:14.6-7; 6-7; 6.14.5-7)
- B. సువార్తను వ్రాయడానికి మార్కుకు ఉన్న ఉద్దేశ్యమేమిటో ప్రత్యేకించి చెప్పలేదు. దీని విషయము మీద అనేక సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి.
1. ఒక సువార్త పరిచర్య పత్రము (చూ. 1:1) ప్రత్యేకించి రోమీయులకు వ్రాయబడింది (చూ. 1:15; 10:45)
 - a. యూదాతత్వ ఆంశాలు విశ్లేషింపబడ్డాయి (చూ. 7:3-4; 14:12; 15:42)
 - b. అరామీయ పదాలు తర్జుమా చేయబడ్డాయి (చూ. 7:3-4; 14:12; 15:42)
 - c. అనేక లాటిను పదాలు ఉపయోగింపబడ్డాయి (చూ. Executioner, 6:27; sextanus, 7:4; census, 12:14; quadrans, 12:42; praetorium, 15:16; centurio, 15:39; flagellare, 15:42)
 - d. యేసుకు సంబంధించిన బాష యొక్క ఇమిడిక
 - (1) పాలస్తీనాలో ఉన్న వారి బాష యొక్క ఇమిడిక (చూ. 1:5,28,33,39; 2:13; 4:1; 6:33,39,41,55)
 - (2) అందరి ప్రజల యొక్క బాషకు సంబంధించిన ఇమిడిక (చూ. 13:10)
 2. నీరో క్రైస్తవుల మీద ఆరోపింపబడిన, క్రీ. శ. 64 లో రోములో అగ్ని ద్వారా వచ్చిన హింస, విశ్వాసుల పట్ల హింసాత్మక ప్రజంభాన్ని కలిగించింది. మార్కు తరచూ హింసను గురించి ప్రస్తావించాడు (చూ. యేసు యొక్క శ్రమలు 8:31; 9:31; 9:39; 10:33-34,45 మరియు తన అనుచరుల యొక్క శ్రమలు 8:34-38; 10:21,30,35-44).
 3. ఆలస్యముగా రాబోతున్న రెండవ రాకడ
 4. యేసు, ముఖ్యంగా అపోస్తలుల మరణాల యొక్క ప్రత్యక్ష సాక్ష్యము
 5. విస్తృతముగా వ్యాపించిన క్రైస్తవ సంఘాలలో తలెత్తిన మతభ్రష్టతలు
 - a. యూదావాదులు (గలతీయులకు)
 - b. నోస్టికులు (1 యోహాను)
 - c. a మరియు b ల మేళనము (అది., కొలస్సియులకు మరియు ఎఫెసీయులకు; 2 పేతురు 2)

VI. నిర్మాణపరమైన బాహ్యరేఖ

- A. యేసు యొక్క చివరి వారము గ్రంథములోని మూడవ భాగము కంటి ఎక్కువగా ఉండునట్లు గురి కలిగి ఉండునట్లు వ్రాయబడింది. శ్రమల వారము యొక్క సిద్ధాంతపర ప్రాముఖ్యత స్పష్టంగా ఉంది.
- B. సంఘ పారంపర్యము ప్రకారము మార్కు పేతురు యొక్క ప్రసంగాల నుండి తీసికొనబడి ఉండగా (అది., బహుశా రోములో కావచ్చు) ఇది వంశావళి వృత్తాంతాలు ఎందుకు చేర్చబడలేదో మనకు తెలుస్తున్నది. పేతురు యొక్క అనుభవము ఎక్కడ ప్రారంభించబడిందో అక్కడే మార్కు ప్రారంభించాడు. పేతురు యొక్క అనుభవం యేసు ఒక పెద్దవాడుగా, మరియు సిద్ధాంతపరంగా బాప్తిస్మమిచ్చు యోహాను యొక్క పశ్చాత్తాపము మరియు మెస్సయ కార్యాలకు మార్గము సిద్ధపరచు సందేశముతో ప్రారంభించబడింది.
- పేతురు యొక్క ప్రసంగాలు "మనుష్యకుమారుడు" మరియు "దేవుని కుమారుడు" అనే అంశాలను ఉపయోగించుకొని ఉండాలి. సువార్త పేతురు యొక్క యేసు ఒక వ్యక్తి అనే సొంత సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిబింబించింది. మొదట యేసు ఒక గొప్ప బోధకుడు, స్వస్థపరచేవాడు కాని తరువాత ఆయన మెస్సయగా మారాడు! ఈ మెస్సయ అనుకోన్నట్లు జయశీలుడైన మిలటరీ అధికారిగా కాకుండా బాధింపబడే సేవకుడుగా ఉండినాడు (చూ. యెషయా 53).
- C. మార్కు యొక్క ప్రధాన భౌగోళిక నిర్మాణము మిగిలిన సిన్తోప్టిక్ సువార్తలు పంచుకొన్నాయి (అది., మత్తయి మరియు లూకా సువార్తలు)
1. ఒక గలిలయ పరిచర్య (1:14-6:13)
 2. గలిలయ ఆవలి వైపున చేసిన పరిచర్య (6:14-8:30)
 3. యెరూషలేమునకు ప్రయాణము (8:31-10:52)
 4. యెరూషలేము ప్రాంతంలో గడిపిన చివరి వారం (11:1-16:8)
- D. ఇంకా మార్కు యొక్క నిర్మాణము ఆది అపోస్తలుల ప్రధాన బోధనా విధానాన్ని కూడా అనుకరిస్తున్నది (అది., అ. కా. 10:37-43, చూ. C. H. Dodd యొక్క *New Testament Studies* (న్యూ టెస్టమెంట్ స్టడీస్) పే. 1-11). ఇదే వాస్తవమైతే, అప్పుడు వ్రాయబడిన సువార్తలు మౌలిక పారంపర్యాల కాలము (అది., *kerygma*) యొక్క పరిసమాప్తాలు. యూదాతత్వము మౌలిక బోధలు వ్రాయబడిన పార్యభాగాల కంటే గొప్పవి అని భావిస్తుంది.
- E. మార్కు సువార్త ఒక శీఘ్రంగా కదిలిపోయే యేసు జీవిత వృత్తాంతముగా పరిగణింపబడింది (అది., వెంటనే," చూ. 1:10). మార్కు పొడవవారి బోధనా భాగాలను నమోదు చేయలేదు కాని సంఘటన వెంబడి సంఘటనలకు త్వర త్వరగా కదిలిపోయింది (అది., తన పలుమార్లు ప్రయోగించిన "వెంటనే"). మార్కు యొక్క సువార్త యేసును తన కార్యాలను బట్టి బయలుపరచింది. ఏది ఏమైనా, ఈ శీఘ్ర వృత్తాంతము ఉజ్వల ప్రత్యక్షసాక్ష్య వివరాలతో (అది., పేతురు) వ్యాపించేసింది.

VII. క్లుప్తముగా నిర్వచింపతగ్గ పదములు మరియు వచనములు

1. పశ్చాత్తాపము యొక్క బాప్తిస్మము, 1:4
2. ఒంటి చర్మపు వస్త్రములు, 1:5
3. పావురము వలె, 1:13
4. నలుబది దినములు, 1:13
5. దేవుని రాజ్యము సమీపించినది, 1:5
6. సమాజమందిరము, 1:23

7. దేవదూషణ, 2:7
8. శాస్త్రులు, 2:6
9. ద్రాక్షరస తిత్తులు, 2:22
10. సూచక క్రియలు, 4:2
11. అంగీ, 5:27
12. పరిసయ్యుల పులిసిన పిండి, 8:15
13. నా వెనుకకు పొమ్ము, సాతానా, 8:33
14. రూపాంతరము పొందుట, 9:2
15. నరకము (గెహన్న), 9:47
16. నా మందిరము సమస్తమైన అన్యజనులకు ప్రార్థన మందిరము, 11:17
17. దేనారము, 12:15
18. పస్కాపండుగ, 14:1
19. జటామాంసి, 14:3
20. ఈ పాత్ర, 14:36
21. గడియ వచ్చినది, 14:41
22. సిద్ధపాటు దినము, 15:42
23. ఆదివారము, 16:2

VIII. క్లుప్తముగా నిర్వచింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. సీమోను, 1:16
2. జెబెదయి, 1:20
3. అపవిత్రాత్మ, 1:23
4. లేవీయుడు, 2:14
5. అబ్యతారు, 2:26
6. కనానీయుడైన, 3:18
7. బయల్జెబూలు, 3:22
8. సేన, 5:9
9. రాజైన హేరోదు, 6:14
10. హేరోదియను, 6:17
11. సురోఫెనికయ, 7:26
12. బర్తిమయి, 10:46
13. కైసరు, 12:14
14. నాశనకరమైన హేయము, 13:14
15. ఏర్పరచబడిన, 13:20
16. అబద్ధపు క్రీస్తు, 13:22

17. ప్రధాన యాజకులు, 14:1
18. అబ్బా, 14:36
19. మహాసభవారు, 14:55
20. బరబ్బ, 15:7,11
21. కుర్రనీయుడైన సీమోను, 15:21
22. సలోమీయ, 15:40
23. శతాధిపతి, 15:45

IX. గుర్తించడానికి దేశపట ప్రదేశాలు

1. యూదయ, 1:4
2. యెరూషలేము, 1:4
3. యోర్దాను నది, 1:5
4. నజరేతు, 1:9
5. గలిలయ, 1:9
6. కపెర్నహూము, 1:21
7. ఇదూమయ, 3:8
8. తూరు, 3:8
9. సీదోను, 3:8
10. గెరాసేను, 5:1
11. దెకపోలి, 5:20
12. బేత్సయిదా, 6:45
13. దల్మనూతా, 8:10
14. యెరికో, 10:46
15. ఒలీవ కొండ, 11:1
16. గత్సేమనే, 14:32

X. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. ఆత్మతో బాప్తిస్మము అంటే ఏమిటి? (1:8)
2. క్రొత్త నిబంధన యొక్క ఆవశ్యకతలు ఏమిటి? (1:15)
3. ఎందుకు యేసు శ్రోతలు తన బోధలకు ఆశ్చర్యపడ్డారు? (1:22)
4. దయ్యాల మాట్లాడడానికి యేసు ఎందుకు అనుమతించలేదు? (1:34)
5. స్వస్థపరచిన వానితో యేసు ఎందుకు ఎవరితో చెప్పకు అని అన్నాడు? (1:43)
6. 2వ. అధ్యాయంలో యేసు ఎందుకు దేవదూషణ చేస్తున్నాడని ఆరోపించబడ్డాడు?
7. 2:17వ. వచనాన్ని మీ సొంత వాక్యాలలో వివరించండి?
8. తరచూ ఎందుకు యేసు విశ్రాంతి దినములలోనే స్వస్థపరిచాడు?

9. ఉపమానములను ఉపయోగించే యేసు ఎందుకు బోధించాడు? (3:10-13)
10. నేల ఉపమానమును మీ సొంత వాక్యములో వివరింపుము.
11. తన స్వస్థలములో యేసు ఎందుకు ఎక్కువ సూచక క్రియలు చేయలేదు? (6:4-6)
12. 6వ. అధ్యాయంలో యేసు ఎందుకు నీళ్ళ మీద నడిచాడు?
13. 7:6-7వ. వచనాలలోని యెషయా యొక్క ప్రవచనాన్ని వివరించండి.
14. 7:15వ. వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
15. మార్కు ఎందుకు యేసు యొక్క ఆరామీయ పదాలను సూచించాడు?
16. 8:38 వ. వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
17. 10వ. అధ్యాయంలో పరిసయులు ఎందుకు యేసును పరిత్యాగమును గురించి అడిగారు?
18. 10:25వ. వచనములో యేసు చెప్పినదాన్ని బట్టి శిష్యులు ఎందుకు ఆశ్చర్యపడ్డారు (10:26)?
19. 11వ. అధ్యాయంలో యేసు ఎందుకు గాడిదపిల్ల మీద స్వారిచేశాడు?
20. 11వ. అధ్యాయంలో యేసు ఎందుకు దేవాలయాన్ని శుభ్రపరచాడు?
21. ఎందుకని 11:28 వ. వచనము అంత ప్రాముఖ్యమై ఉంది?
22. 12వ. అధ్యాయ ప్రారంభంలో ఉన్న ఉపమానము ఎందుకంత ప్రాముఖ్యమైనది, ఇది ఎవరిని ఉద్దేశించి చెప్పబడింది?
23. ఏది పాత నిబంధనలోని గొప్ప ఆజ్ఞ?
24. ఎందుకు 13:30వ. వచనము విశ్లేషించడానికి కష్టమై ఉంది?
25. 15:34 వ. వచనాన్ని మీ సొంత వాక్యాలలో వివరించండి.

లూకా సువార్తకు పరిచయము

I. ప్రారంభ వాక్యాలు

- A. లూకా అతి పెద్ద సువార్త. లూకా-అపోస్తలుల కార్యాలు (ఒకవేళ హెబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రిక పౌలు వ్రాయలేదు అని ఒకడు అనుకొంటే దానిని తప్పించి) కొత్త నిబంధనలోని ఏ గ్రంథకర్త వ్రాయలేని అధిక సంఖ్యగల పేజీలు కలిగి ఉన్నాయి మరియు ఆయన ఒక అన్యుడు మరియు రెండవ తరమునకు చెందిన క్రైస్తవుడు!
- B. లూకా కొత్త నిబంధన గ్రంథకర్తలందరి కంటే, సాధ్యాసాధ్యాలను బట్టి హెబ్రీ గ్రంథకర్త తప్ప, అత్యున్నత కొయిని గ్రీకును వ్రాశాడు. స్పష్టంగా గ్రీకు భాష ఆయన మాతృభాష ఉంది. ఆయన ఉన్నత విద్యావంతుడు మరియు ఒక వైద్యుడు కూడా (చూ. కొలొస్సి. 4:14).
- C. లూకా ఎన్నడూ యూదా నాయకులు ఎన్నడూ గర్తించని ఈ క్రింది వారి పట్ల యేసుకు ఉన్న ప్రేమ మరియు శ్రద్ధాసక్తులను తీవ్రతరం చేసి చెప్పాడు:
1. స్త్రీలు (ఉదా. మరియు, ఎలిజబేతు, హన్నా, మరియు మరియు మార్త, మొ.)
 2. పేదలు (చూ. లూకా యొక్క ధన్యతలు, లూకా 6:20-23 మరియు సంపద మీద ఉన్న బోధలు, చూ. 12:13-21; 16:9-13,19-31).
 3. సాంఘికంగా, జాతిపరంగా, మతపరంగా అణగారినవారు
 - a. అవినీత స్త్రీలు (చూ. 7:36-50)
 - b. సమరయులు (చూ. 9:51-56; 10:29-37; 17:11-16)
 - c. కుష్ఠరోగులు (చూ. 17:11-19)
 - d. సుంకరులు (చూ. 3:12-13; 18:9-14;19:1-10)
 - e. నేరస్తులు (చూ. 23:35-43)
- D. లూకా మరియు యొక్క ప్రత్యక్షసాక్షి జ్ఞాపకాలను (అది., అపోస్తలుల కార్యముల లోని మొదటి రెండు అధ్యాయాలు) మరియు బహుశా ఆమె వంశావళిని (అది., 3:23-38) కూడా నమోదు చేశాడు. లూకా యొక్క సువార్త యేసు యూదులు మరియు అన్యుల ఇద్దరి పట్ల యేసు యొక్క శ్రద్ధాసక్తులను నమోదు చేసింది.

II. గ్రంథకర్త

- A. ఏకీకృత ఆది సంఘ పారంపర్యాలు
1. Irenaeus (క్రీ. శ. 175-195, *Against Heresies*, 3.1.1; 3.14.10) ప్రత్యేకించి పౌలు చేసిన ప్రసంగాలను లూకా సువార్త గ్రంథములో వ్రాశాడని చెబుతున్నాడు.
 2. లూకాకు Anti-Marcion Progloue (క్రీ. శ. 175) సువార్త యొక్క గ్రంథకర్త లూకా అని చెబుతున్నది.

3. Tertullian (క్రీ. శ. 150-160-220/240 in *Against Marcion* [అగైనిస్ట్ మార్షియన్] నందు 4:2,3; 4: 5,3) లూకా పౌలు సువార్త యొక్క సంహితాన్ని వ్రాశాడు అని చెబుతున్నాడు
4. Muratorian Fragment (క్రీ. శ. 180-200) లూకాను ఒక గ్రంథకర్తగా, పౌలు యొక్క వైద్య అనుచరుడూ పిలిచింది. ఇంకా ఇది ఆయన తన వృత్తాంతాన్ని వినికీడి ప్రసారం చేత వ్రాశాడు అని కూడా చెబుతున్నది (అంటే ఆయన ప్రత్యక్షసాక్షులను విచారించారినా అని అర్థము).
5. తన మత్తయి వాఖ్యానము నుండి (*Hist. Eccl.* 6.25.6) Eusebius చేత సూచించ బడిన Origen సువార్తకు లూకాను గ్రంథకర్తగా చేశాడు.
6. Eusebius (*Hist. Eccl.* 3.4.2,6-7) కూడా లూకా సువార్త మరియు అపోస్తలుల కార్యాలు లూకా వ్రాశాడని నొక్కి చెప్పాడు.

B. లూకా యొక్క గ్రంథకర్తత్వానికి గ్రంథములోని ఆధారాలు

1. బైబిలులోని అనేక గ్రంథాల వలె ఈ సువార్త కూడా అనామధేయము
2. రెండింటికీ ఒకే పరిచయ వాక్యాలను ఉన్నదాన్ని బట్టి, ఒకవేళ లూకా-అపోస్తలుల కార్యాలు రెండు శీర్షకల సముదాయము అయినట్లైతే, అప్పుడు అపోస్తలుల కార్యాలలోని "మేము" అనే భాగాలు (చూ. 16:10-17; 20:5-16; 21:1-18; 27:1-28:16) పౌలు యొక్క సువార్త పరిచయ కార్యాల వృత్తాంతాల యొక్క ప్రత్యక్షసాక్షిని ఇది తెలియజేస్తున్నది.
3. లూకా పరిచయ వచనాలు (చూ. 1:1-4) యేసు జీవితాన్ని గురించిన చారిత్రాత్మకతను వ్రాయడానికి ప్రత్యక్షసాక్షులను లూకా విచారింపి పరిశీలించినట్లు చెబుతున్నాయి, ఇది ఆయన రెండవ తరపు విశ్వాసి అని తెలియజేస్తున్నది. లూకా పరిచయమే అపోస్తలుల కార్యాల గ్రంథానికి కూడా సరిపోతున్నది. లూకా మరియు అపోస్తలుల కార్యాలు రెండూ కొంచెము సమయాన్ని అతివ్యాప్తకము చేస్తున్నాయి (అది., పూర్వ-పునరుత్థాన సంఘటనలు).

III. లూకా స్వగతము

A. లూకాకు Anti-Marcion Prologue (క్రీ. శ. 175)

1. సిరియా యొక్క అతియోకయ వాస్తవ్యుడు
2. వైద్యుడు
3. అవివాహితుడు
4. పౌలు అనుచరుడు
5. అకియా నుండి వ్రాశాడు
6. 84వ. సంవత్సర వయస్సులో బొయోటియాలో మరణించాడు

B. *Hist. Eccl.* III. 4. 2 నందు కైసీరియా యొక్క Eusebius (క్రీ. శ. 275-339)

1. అంతయోకయ నుండి
2. సువార్త పరిచయలో పౌలు యొక్క అనుచరుడు
3. సువార్తను మరియు అపోస్తలుల కార్యాలను వ్రాశాడు

C. Jerome (క్రీ. శ. 346-420 *Migna* XXVI. 18 నందు)

1. అకియా నుండి వ్రాశాడు
2. బోయోటియా నందు మరణించాడు

D. ఆయన ఉన్నత విద్యావంతుడు

1. మంచి కొయినే గ్రీకు వ్యాకరణము తెలిసినవాడు
2. చాలా పదజాలాలు తెలిసిన వాడు (ముఖ్యంగా వైద్యము మరియు నావిక సంబంధించి)
3. పరిశోధన పద్ధతులు (చూ. 1:1-4)
4. ఆయన బహుశా వైద్యుడై ఉండచ్చు (చూ. కొరిన్థీ, 4:14). ఇంకా చూస్తే మార్కు 5:26లో వైద్యులకు విరోధంగా మార్కు చేసిన వాఖ్యానాలు దీనికి సమాంతరమైన లూకా 8:43లో వదిలేయబడ్డాయి. లూకా వైద్యము, స్పష్టతలు, రోగాలు మొ. వాటికి సంబంధించిన పదాల గురించి కనీసం 300 సార్లు ఉపయోగించి ఉంటాడు (చూ. W. K. Hobart, *The Medical Language of Luke* [ది మెడికల్ లాంగ్వేజ్ ఆఫ్ లూక్], లేక దానికంటే, A. Harnack, *Luke the Physician* [లూక్ ది ఫిజిషియన్]).

E. ఆయన ఒక అన్యుడు

1. చూడడానికి కొరిన్థీ, 4:10-11 లో పౌలు తన సహాకుల (అది., "సున్నతి చేసుకొన్న వాళ్ళు") మరియు ఇతర సహాయకులు (అది., ఎఫ్రై, లూకా మరియు దేమాను) జాబితా ను చేయడంలో కొంత వ్యత్యాసాను చూపించినట్లు అనిపిస్తున్నది.
2. అ. కా. 1:9 లో లూకా ఇలా అంటున్నాడు "వారి నొంత బాషలో," ఇది ఆయన భాష కాని అరామీయ భాషను సూచిస్తున్నది.
3. తన సువార్తలో లూకా యూదాతత్వ మౌలిక ధర్మశాస్త్రమును గురించి పరిసయులతో చేసిన సంభాషణనంతా వదిలివేశాడు.

F. అందరిలో కంటే పెద్ద సువార్త గ్రంథకర్త మరియు అపోస్తలుల కార్యాలతో పాటు క్రొత్త నిబంధనలో ఎక్కువ భాగం వ్రాసిన వాడు, ఆయనను గురించి తక్కువ తెలియడం, ప్రత్యక్షసాక్షి కాని (అది., అపోస్తలుడు కాదు) అన్యుని ఎన్నుకోవడం చూస్తుంటే ఆశ్చర్యమేస్తున్నది. అయినప్పటికీ, ఇది ఆది సంఘము యొక్క ఏకగ్రీవ పారంపర్యమై ఉంది, బిన్నాబిప్రాయులకు తావులేదు!

IV. వ్రాయబడిన కాలము

- A. వీటి మధ్య సరైన సంబంధమేమిటో ఎప్పటికీ తెలియదు (1) లూకా యొక్క అసలు పరిశోధన విషయాలు (బహుశా ఇవి పౌలు సిసరియా చెరశాలలో ఉన్నప్పుడు వ్రాయబడి ఉండచ్చు [చూ. అ. కా. 23-26 మరియు ప్రత్యేకించి 24:27]); (2) ఆయన కడపటి డ్రాఫ్ట్ (అది., మనకు తెలిసినట్లు లూకా యొక్క సువార్త మార్కు మరియు "Q" ను ఉపయోగించుకొంది; మరియు (3) లూకా - అపోస్తలుల కార్యాల యొక్క పంపిణీ (థియోఫిలస్ కు లేక కొరకు).
- B. ఒకవేళ I క్లెమెంట్ అపోస్తలుల కార్యాల నుండి ఉదహరించి లేక సూచించి ఉండినట్లైతే, మరియు అపోస్తలుల కార్యములు సువార్తకు తరువాత వ్రాయబడి ఉంటే, అప్పుడు ఇది క్రీ. శ. 95కు పూర్వము వ్రాయబడి ఉంటుంది
 1. అ. కా. 13:22 - I క్లెమెంట్, 18G1
 2. అ. కా. 20:36 - I క్లెమెంట్, 2:1

- C. అపోస్తలుల కార్యాలు రోమీయుల సైనికాధికారి తీతు యెరూషలేమును నాశనము (క్రీ. పూ. 70) చేయకముందు వ్రాయబడి ఉంటుంది
1. ఈ క్రింది వారి మరణము చెప్పబడలేదు
 - a. అపోస్తలుడైన యాకోబు (క్రీ. శ. 62)
 - b. అపోస్తలుడైన పౌలు (క్రీ. శ. 64-67)
 2. అపోస్తలుల కార్యాలు 7వ. అధ్యాయంలోని సైఫను ప్రసంగంలో యెరూషలేము యొక్క నాశనము గురించిన విషయం చెప్పబడలేదు, ఇది యూదాతత్వం మీద దేవుని యొక్క తీర్పుకు ఒక మంచి ఉదాహరణగా ఉంది
 3. అపోస్తలుల కార్యాలు 21 మరియు లూకాలో పౌలు యెరూషలేమును సందర్శించాడు, ఒకవేళ ఆయన క్రీ. శ. 70లో వ్రాసిఉండినట్లైతే, తన సువార్తలో యెరూషలేము యొక్క నాశనమును గురించి ప్రస్తావించి ఉండేవాడు.
- D. ఒకవేళ లూకా మార్కు సువార్తను తన సువార్తకు ఒక బాహ్యరూపు రేఖగా వాడుకొని ఉండి మరియు/లేక పాలస్తీనాలో లూకా తన పరిశోధనకు సమీపకాలంలో వ్రాసి ఉంటే, అప్పుడు ఇది యేలై సంత్రర ముగింపు లేక అరవై సంవత్సర ప్రారంభకాలంలో (పౌలు ఇంకా రోములో చెరశాలలో ఉండగానే, క్రీ. శ. 62-63 ఇది వ్రాసిన వెంటనే అపోస్తలుల కార్యాలు వ్రాయడంతో పాటు) వ్రాయబడి ఉండచ్చు.

V. గ్రహీతలు

- A. ఇది థెయోఫిలాకు అంకితం చేయబడింది (చూ. లూకా 1:1-4; అ. కా. 1:1). ఈయన గుర్తింపు మీద అనే సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి:
1. ఈయన ఒక ప్రభుత్వ అధికారి ఎందుకంటే లూకా ఈయనను లూకా 1:3 లో "ఘనతవహించిన" అని పిలిచాడు, ఇదే బిరుదును Felix (చూ. అ. కా. 23:26; 24:3) మరియు Festus (చూ. అ. కా. 26:25) లకు కూడా ఉపయోగించాడు
 2. ఒక సంపన్న వోషకుడు (థియోఫిలా యూదులు మరియు గ్రీకులలో ఉపయోగించబడే సాధారణ పేరు) లూకా మరియు అపోస్తలుల కార్యాలను వ్రాయడానికి, ఎత్తి అనేక ప్రతులు చేయడానికి, పంపిణీచేయడానికి అయ్యే ఖర్చులకు సహాయమ చేశాడు.
 3. ఈయన పేరుకు "దేవుని ప్రేమించాడు," "దేవుని ప్రేమించువాడు" అని అర్థము, కాబట్టి కొంతమంది క్రైస్తవులకు ఇది ఒక అతిగూఢమైన సూచనగా తీసికొనే వీలుంది
- B. లూకా యొక్క సువార్త అన్యుల మీద గురి ఉంది
1. ఇది యూదాతత్వ సాంప్రదాయాలను వివరిస్తున్నది
 2. సువార్త అందరి కొరకు ఉద్దేశించబడింది (చూ. 2:10)
 3. "శరీరధారులందరు" ని సూచించే ప్రవచనాల వాక్యాలను ఉదహరించింది (చూ. 3:5-6 ఇది యెషయా 40 నుండి తీసికొనబడిన వాక్యాము)
 4. వంశావళి ఆదాము వైపుకు తిరిగి వెళ్ళుతున్నది (అది., మానవులందరూ, చూ. 3:38)
 5. అన్యుల యెడల దేవుని యొక్క ప్రేమకు తెలియజేయడానికి అనేక ఉదాహరణలు (అది., మెస్సయసంబంధిత విందుకు అనేక మందిని ఆహ్వానించుట ద్వారా లూకా సరిహద్దులను దాటిపోయాడు, 13:29)
 6. పాతనిబంధన ఉదాహరణలు, అన్యుల యెడల దేవుని యొక్క ప్రేమను ప్రకటించాయి (చూ. 2:32; 4:25-77)
 7. లూకా యొక్క ప్రధాన ఆజ్ఞ - అన్యుజనులందరికీ క్షమాపణ బోధించబడింది (చూ. 24:47)

VI. లూకా రచనల యొక్క ఉద్దేశ్యము (ఉద్దేశ్యాలు)

A. ఒక ప్రత్యేకింపబడిన సమూహ ప్రజలకు సువార్త పరిచర్య అనే ఉద్దేశ్యముతో సువార్తలన్ని వ్రాయబడ్డాయి (చూ. యోహాను 20:30-31)

1. యూదులకు మత్తయి
2. రోమీయులకు మార్కు
3. అన్యులకు లూకా
4. అన్యులకు యోహాను

లూకా డెబ్బదిమంది యొక్క సువార్త కార్యభారాన్ని ప్రత్యేకించి ప్రస్తావించాడు (చూ. 10:1-24). రబ్బీయులకు 70 అనే సంఖ్య ప్రపంచంలోని భాషలను సూచిస్తుంది (చూ. ఆది. 10). సువార్తలను బోధించడానికి యేసు 70 మందిని పంపడం అంటే ఇది ప్రజలందరికీ సువార్త అనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నది.

B. వీలున్న ఇతర ఉద్దేశ్యాలు

1. అలస్యమవుతున్న రెండవ రాకడతో వ్యవహరించుటకు
 - a. అసన్నమవుతున్న క్రీస్తు రాకడ మరియు లోకాంతమును గురించి, లూకా 21 దీనికి సమానముగా ఉండగా, మత్తయి 24, మార్కు 13 కొంత తేడాగా ఉన్నాయి.
 - b. ఏదిఏమైనా, లూకా విశ్వవ్యాప్తిక సువార్త పరిచర్యను గురించి మాట్లాడుతున్నాడు, దీనిని సంఘము పూర్తి చేయడానికి కొంత కాలము పట్టుతుంది (చూ. 24:47).
 - c. అలాగే లూకా (పౌలు వలె) దేవుని రాజ్యము ఇప్పుడు ఇక్కడే ఉంది (చూ. 10:9, 11; 11:20; 17:21) అలాగే భౌష్యత్తులో వస్తుంది (చూ. 24:47) అని ఉద్ఘాటిస్తున్నాడు.
 - d. బైబిలు పండితుల అభిప్రాయాలు మరియు తర్కణలను గురించిన మంచి సంగ్రహాన్ని The Anchor Bible (ది యాంకర్ బైబిల్), వా. 28, పేజీలు 231-235 లో చూడగలము.
2. రోమీయుల ప్రభుత్వ అధికారులకు క్రైస్తవత్వమును గురించి వివరించి చెప్పుటకు (అపోస్తలులు కార్యముల వలె)
 - a. పరిచయములోని బిరుదు "ఘనతవహించిన"
 - b. లూకా 23లో పిలాతు మూడు సార్లు, "ఈ మనుష్యుని యందు నాకు ఏ నేరము కనబడలేదు" అని అన్నాడు (చూ. 23:4, 14-15, 22)
 - c. అపోస్తలులు కార్యాలలో ప్రభుత్వ అధికారులు మంచిగా ప్రదర్శించబడ్డారు మరియు పౌలు రోమీయ అధికారులను గౌరవించాలి అని చెప్పుతున్నాడు, ఇంకా ఆయనకు వారు సానుకూలంగా స్పందించారు (చూ. అ. కా. 26:31-32)
 - d. రోమా శతాబ్దిపతి, సిలువవేయబడుతున్న సమయంలో యేసును గురించి సానుకూల సాక్ష్యము కూడా పలికాడు (చూ. లూకా 23:47)

C. లూకా యొక్క రచనలకు ఉన్న ఉద్దేశాలు కొరకు ఒక పాత్రను పోషిస్తున్న ప్రత్యేక మత సిద్ధాంతాలు కొన్ని ఉన్నాయి

1. కొన్ని ప్రజల సమూహాలను గురించి లూకా ప్రత్యేక శ్రద్ధాసక్తులను చూపించాడు.
 - a. పేద వర్సెస్ ధనిక (ఉదా. లూకా యొక్క ధన్యతలు, లూకా 6:20-23)
 - b. వెలివేయబడిన వారు

- (1) అనైతిక స్త్రీలు (చూ. లూకా 7:36-50)
- (2) సమరియులు (చూ. లూకా 9:51-56; 10:29-37)
- (3) తిరుగబడి పారిపోయినవారు (చూ. లూకా 15:11-32)
- (4) సుంకరులు (చూ. లూకా 19:1-10)
- (5) కుష్ఠరోగులు (చూ. లూకా 17:11-19)
- (6) నేరస్తులు (చూ. లూకా 23:39-43)

2. లూకా యెరూషలేము లోని దేవాలయమును గురించి ప్రస్తావించాడు. సువార్త యూదులు మరియు వారి లేఖనాలతో ప్రారంభమైంది (అది., యేసు పా. ని. ప్రవచనాన్ని నెరవేర్చాడు), అయితే వారు ఆయనను తృణీకరించారు (చూ. 11:14-36) మరియు ఆయన సర్వలోకానికి రక్షకుడుగా మారాడు (చూ. 10:1-24) మరియు వారి దేవాలయాన్ని స్వయాన తానుగా మార్చుకొన్నాడు (చూ. ??).

VII. లూకా యొక్క సువార్తకు ఆధారాలు

- A. మత్తయి, మార్కు, లూకా (సిన్సిపిక్ గాస్పెల్స్) ల మధ్య సంబంధాలను బట్టి అనేక సిద్ధాంతాలు ముందుకు తీసికొని రాబడ్డాయి.
 1. ఆది సంఘము యొక్క ఏకరీతి పరంపరలు లూకా అన్యుడైన ఒక వైద్యుడు మరియు అపోస్తలుడైన పౌలు యొక్క అనుచరుడు, సువార్తను వ్రాశాడు అని చెప్పుతున్నాయి.
 2. 1776 ప్రాంతంలో A. E. Lessing (ఆ తరువాత 1818 లో Gieseler) సిన్సిపిక్ ("ఒకటిగా చూడడానికి") సువార్తలు యొక్క అభివృద్ధి యొక్క మౌలిక వేదికను ఒకటి సిద్ధీకరించాడు. ఆయన అవన్నీ కూడా అంతకు మునుపటి మౌలిక పరంపరల మీద ఆధారపడ్డాయని, అయితే ఆ తరువాత వచ్చిన గ్రంథకర్తలు వారి గమ్య శ్రేణులకు అనుకూలంగా సరవరించుకొన్నారని నొక్కి చెప్పాడు:
 - a. మత్తయి: యూదులు
 - b. మార్కు: రోమీయులు
 - c. లూకా: అన్యులు
 వీరిలో ప్రతి ఒక్కరు వేర్వేరు క్రైస్తవత్వము యొక్క భౌగోళిక కేంద్రమునకు సంబంధించిన వారు
 - a. మత్తయి: అతియోకయ, సిరియా
 - b. మార్కు: రోము, ఇటలీ
 - c. లూకా: సముద్రపు ఒడ్డు కైసరయ, పాలస్తీన
 - d. యోహాను: ఎఫెసీ, చిన్న ఆసియా
 3. పంతొమ్మిదవ శతాబ్ద ప్రారంభంలో J. J. Griesbach మత్తయి మరియు లూకా యేసు యొక్క జీవిత వృత్తాంతాలను ఒక దానికి మరొకటి సంబంధం లేకుండా పూర్తి వేరుగా వ్రాశారు అని సిద్ధీకరించాడు. మార్కు ఈ రెండు వేర్వేరు వృత్తాంతాలకు మధ్యస్థంగా ఒక క్లుప్త సువార్తను వ్రాశాడు.
 4. పంతొమ్మిదవ శతాబ్ద ప్రారంభంలో H. J. Holtzmann మార్కు మొదట వ్రాయబడిన సువార్త అని, మత్తయి మరియు లూకా రెండూ ఆయన సువార్త యొక్క నిర్మాణాన్ని, దానితో పాటు యేసు యొక్క మాటలను కలిగి ఉండి, Q (జర్మన్ *quelle* లేక "source") అని పిలువబడిన ఒక ప్రత్యేక డాక్యుమెంటును ఉపయోగించుకొన్నారు అని చెప్పుతున్నాడు.

ఇది "two source" సిద్ధాంతము అని ముద్రింపబడింది (అలాగే 1832 లో Fredrick Schleiermacher చేత ఆమోదించబడింది కూడా)

కొన్ని ఊహకల్పనలు యేసు నుండి చెప్పబడిన కొన్ని వాక్యాలు పా.ని. జ్ఞాన సాహిత్యము వలె నిర్మాణించబడి, బహుశా Papias నమోదుచేసింది మత్తయి వ్రాశాడు. సమస్య ఏమిటంటే, చెప్పబడిన ఈ జాబితా ఒకటి కూడా దొరకలేదు. ఒకవేళ సంఘము సువార్తల పట్ల అంత శ్రద్ధగా ఉండినట్లైతే మత్తయి మరియు లూకా ద్వారా ఉపయోగించబడిన విశ్వాసానికి ఆధారభూతుని యొక్క మాటలను ఎలా పోగొట్టుకొంటారు?

5. ఆ తరువాత B. H. Streeter "the four source " సిద్ధాంతమని పిలువబడే "two source" సిద్ధాంతాన్ని సవరించి సిద్ధీకరించాడు, ఇది "proto Luke" ప్లస్ మార్కు ప్లస్ Q స్థానంలో ఉంచబడింది.
6. పైన చెప్పబడిన సిన్సిస్టిక్ సువార్తల మీద ఏర్పడిన సిద్ధాంతాలు కేవలం ఊహజనితాలే. ఇక్కడ "Q" కు గాని లేక "proto Luke" కు గాని చారిత్రక లేక వాస్తవిక వ్రాతపూర్వక సాక్ష్యాలు లేవు.

ఆధునిక పాండితులకు సువార్తలు ఎలా నిర్మించబడ్డాయి లేక వాటిని ఎవరు వ్రాశారు అనే విషయం తెలియదు (ఇలాగే పా. ని. ధర్మశాస్త్రము మరియు పూర్వపు ప్రవక్తలను గురించి కూడా). ఏది ఏమైనా ఈ సమాచార లేమిడి బట్టి వారి చారిత్రాత్మక అలాగే నమ్మకమైన గ్రంథాల యొక్క ఆత్మప్రేరణ లేక విశ్వసనీయతల యొక్క సంఘ దృష్టి కోణాలు ప్రభావితము చేయబడవు.

7. సిన్సిస్టికుల మధ్య నిర్మాణము మరియు పదజాలాలలో చెప్పుకోతగ్గ పోలికలు ఉన్నట్లే, వాటి మధ్య అనేక అడ్డగించే తేడాలు ఉన్నాయి. ప్రత్యక్షసాక్షాల వృత్తాంతాలలో తేడాలు ఉండడం సర్వసహజమే. యేసు యొక్క జీవిత వృత్తాంతాల ఈ మూడు సాక్షాలను అంతరాలను బట్టి ఆది సంఘము ఏ మాత్రము అభ్యంతర పడలేదు.

ఉద్దేశించిన ప్రేక్షకులు, గ్రంథకర్త యొక్క శైలి మరియు చేరికైన వివిధ భాషల(అరామికు మరియు గ్రీకు) వృత్తాంతాలు చూడడానికి భేదాలుగా ఉన్నాయి. ఈ ఆత్మప్రేరణగల గ్రంథకర్తలు, సంపాదకులు లేక సంగ్రహించినవారికి యేసు యొక్క జీవితాన్ని మరియు సంఘటనలను సంగ్రహించుటకు ఎన్నుకొనుటకు, క్రమపరచుటకు, మరోచోటు నుండి ఎత్తి వ్రాయుటకు పూర్తి స్వేచ్ఛ కలిగి ఉండినారు (చూ. Fee and Stuart చే వ్రాయబడిన How to Read the Bible for All Its Worth, 113-148 పేజీలు).

- B. ప్రత్యక్షసాక్షుల నుండి యేసు యొక్క జీవితాన్ని గురించి పరిశోధించాడని (చూ. లూకా 1:1-4) ప్రత్యేకించి లూకా ఆరోపించుకొన్నాడు. పాలస్తీనలోని సముద్రపు ఒడ్డున ఉన్న కైసరియలో పౌలు యొక్క బంధీ లూకాకు సమయము మరియు ఈ ప్రజలకు ప్రవేశమును ఇచ్చింది. 1-2 అధ్యాయాలు మరియు యొక్క జ్ఞాపకాలను ప్రతిబింబించవచ్చు (చూ. Sir William Ramsay యొక్క *Was Christ Born at Bethlehem?* (వాజ్ క్రైస్ట్ బోర్న్ అట్ బెత్లేహెమ్?), 3వ. అధ్యాయం యొక్క చంశావళి కూడా ఇలాగే వ్రాయబడింది.
- C. అనేక ఆది సంఘ ఆధారాలు లూకా అపోస్తలుడైన పౌలు యొక్క సువార్త ప్రయాణ సహచరుడు అని ప్రస్తావించాయి. కొన్ని ఈ ఆది ఆధారాలు కూడా లూకా యొక్క సువార్త పౌలు యొక్క బోధలచే ప్రభావితము చేయబడింది అని చెబుతున్నాయి. విశ్వవ్యాప్త సువార్త పరిచర్య స్పష్టంగా లూకా, అపోస్తలుల కార్యములు మరియు పౌలు యొక్క రచనలు ప్రవచన నెరవేర్చుల వలె స్పష్టంగా గుర్తింపబడ్డాయనే విషయాన్ని కాదనలేము.

VIII. లూకా యొక్క ప్రత్యేకత

A. మొదటి రెండు అధ్యాయాలు లూకాకు ప్రత్యేకం మరియు ఇవి 3:23-28 లో ఉన్న వంశావళి వలె, మరియు నుండి తీసికొనబడ్డాయి.

B. లూకాకు ప్రత్యేకమైన సూచిక క్రియలు

1. నాయీన యొక్క విధవరాలు యొక్క కుమారుడు తిరిగి బ్రతకడం, 7:12-17
2. సమాజమందరిములోని జబ్బుపడిన స్త్రీ ఆదివారమున స్వస్థత చేయబడడం, 13:10-17
3. సమాజమందరిములోని జబ్బుపడిన వ్యక్తి ఆదివారమున స్వస్థత చేయబడడం, 14:1-6
4. పది మంది కుప్పురోగులు స్వస్థపరచబడడం, ఒకే ఒకడు, సమరియుడు, కృతజ్ఞతలు చెప్పడానికి తిరిగి రావడం, 17:11-18

C. లూకాకు ప్రత్యేకమైన ఉపమానాలు

1. మంచి సమరియుడు, 10:25-37
2. మాటి మాటికి అడిగిన స్నేహితుడు, 11:5-13
3. బుద్ధిలేని ధనవంతుడు, 12:13-21
4. పొగొట్టుకొనబడిన నాణెము, 15:8-10
5. ఇద్దరు కుమారులు, 15:11-32
6. అవినీతిపరుడైన గృహనిర్వాహకుడు, 16:1-8
7. ధనవంతుడు మరియు లాజరు, 16:19-31
8. అనీతిపరుడైన న్యాయాధిపతి, 18:1-8
9. పరిసయుడు మరియు పౌరుడు, 18:9-14

D. మత్తయిలో ఉన్న ఉపమానాలే లూకాలో కూడా ఉన్నాయి కాని అవి భిన్నంగా ఉపయోగింపబడ్డాయి

1. 12:39-46 (మత్తయి 24:43-44)
2. 14:16-24 (మత్తయి 22:2-14)
3. 19:11-27 (మత్తయి 25:14-30)

E. ఇతర ప్రత్యేక వృత్తాంతాలు

1. మొదటి రెండు అధ్యాయాలలోని సంఘటనలు
2. సుంకరియైన జక్కయ, 19:1-10
3. యేసు పిలాతు చేత హేరోదు వద్దకు పరీక్షింపబడుటకు పంపబడ్డాడు, 23:8-12
4. ఎమ్మాసుకు వెళ్లే దారిలో ఇద్దరు, 24:13-32

F. లూకా ఉన్న అతి ప్రత్యేక అంశాలు 9:51-18:14లో కనుగొనగలము. ఇక్కడ లూకా మార్కు లేక "Q" మీద ఆధారపడలేదు (అది, బహుశా మత్తయిచే వ్రాయబడిన యేసు మాటలు). ఇంకా ఇలాంటి సంఘటనలు లే ఉపదేశాలు వివిధ రూపాలలో ఉంచబడ్డాయి. ఈ భాగములోని ప్రత్యేకింపబడిన సిద్ధాంతం "యెరూషలేమునకు వెళ్ళే దారిలో" (చూ. 9:51; 13:22, 33; 17:11; 18:31; 19:11,28), ఇది నిజానికి యేసుకు ఒక సీలువ ప్రయాణమై ఉంది.

IX. క్లుప్తముగా నిర్వచింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. గోడ్డాలు, 1:7
2. విమోచన, 1:6; 8
3. రక్షణ బూర, 1:69
4. జనాభా సంఖ్య, 2:1
5. జెలోతే, 6:15
6. దేవుని రాజ్యము, 6:20
7. పిల్లనగ్రోవి ఊదుట, 7:32
8. సమాజమందిరపు అధికారి, 8:49
9. మనుష్యకుమారుడు శ్రమనొందవలసి ఉంది, 9:22
10. సమరీయుడు, 10:33
11. అయ్యో! 1:42, 43, 44, 47, 52
12. మారుమనస్సు, 13:3, 5
13. ఇరుకు ద్వారము, 13:24
14. తన సొంత శిలువను మోసుకొనవలెను, 14:27
15. అన్యాయపు సిరి, 16:11
16. ధర్మశాస్త్రము మరియు ప్రవక్తలు, 16:16
17. అబ్రహాము రొమ్ము, 16:22
18. మైలురాయి, 17:2
19. అన్యజనముల కాలములు సంపూర్ణమగువరకు, 21:24
20. ప్రజల పెద్దలు, 22:66
21. పరదైసు, 23:43

X క్లుప్తముగా నిర్వచింపతగ్గ వ్యక్తలు

1. థెయిఫిలా, 1:3
2. జకర్యా, 1:5
3. ప్రభువు దూత, 1:11; 2:9
4. గాబ్రియేలు, 1:26
5. కురేనియ, 2:2
6. అన్న, 2:36
7. తిబెరి, 3:1
8. చతుర్థాతిపతియైన హీరోడు, 3:1, 19
9. కయఫ, 3:2
10. నామాను, 4:2
11. దక్షిణదేశపు రాణి, 11:31

12. జకర్యా, 10:51
13. లాజరు, 16:23
14. జక్కయ, 19:2
15. యేసేపు, 23:50
16. క్లెయిపు, 24:18

XI. కనుగొనడానికి దేశపట ప్రదేశాలు

1. గలలియ, 1:26
2. నజరేతు, 1:4
3. బెత్తేహము, 1:4
4. ఇతూరయ, 3:1
5. బెతస్థ, 9:10
6. కొరాజీనా, 10:13
7. తూరు, 10:13
8. కపెర్నాహోము, 10:15
9. సమరియ, 17:11
10. సొడోము, 17:29
11. యెరికో, 19:1
12. ఎమ్మాయు, 24:13
13. బేతనియ, 24:50

XII. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. గొట్టల కాపరులకే మొట్టమొదట యేసు యొక్క పుట్టుకను బయలుపరచడంలోని ప్రాముఖ్యత ఏమిటి?
2. 2:49 లోని యేసు యొక్క వ్యాఖ్య యొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమిటి?
3. ఎందుకని వంశావళి మళ్ళీ వెనుకకు ఆదాము వరకు వెళ్ళింది?
4. 6:1-5 వచనంలో శిష్యులు ఎలా ధర్మశాస్త్రాన్ని ఉల్లంఘించారు? ఏ ఆజ్ఞను వారు ఉల్లంఘించారు?
5. 6:46 లోని యేసు పదములను వివరించండి.
6. 17:18-23 వ వచనంలో యేసు వాగ్దానము చేయబడిన మెస్సయ అనుటలో యోహాను ఎందుకు సందేహించాడు?
7. యేసు వెళ్ళిపోవాలని గెరసేను ప్రజలు ఎందుకు కోరుకొన్నారు?
8. 9:62 యొక్క సూచనలను నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
9. ఆకాశము నుండి సాతాను ఎప్పుడు పడిపోయింది? (10:18)
10. యూదులు ఎందుకు సమరియులను అసహ్యించుకొన్నారు?
11. 12:41-48 వచనాలు శిక్ష యొక్క స్థాయి క్రమాలను తెలుపుతున్నాయా లేక నరకము యొక్క స్థాయిక్రమాలను తెలుపుతున్నాయా?

12. 13:28-30 వచనాలను నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
13. 15:11-32లోని తప్పిపోయిన కుమారుని ఉపమానము యొక్క ఉద్దేశ్యము(లు) ఏది?
14. 16:18 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము అయితే దీనిని దీని చారిత్రక వాతావరణములో విశ్లేషించడానికి మరచిపోకండి.
15. 17:34-35 వచనాలు ఒక రహస్య పరిసమాప్తిని బలపరస్తున్నాయా? ఎందుకు లేక ఎందుకు కాదు?
16. 20:2 ఎందుకు అంత ప్రాముఖ్యమైన ప్రశ్నగా ఉంది?
17. 20:10 లోని ద్రాక్షను పెంచుతున్న వారు ఎవరు?
18. 22:3 వచనము యొక్క వెలుగులో చూస్తే యూదా తన క్రియలకు తానే బాధ్యత వహించాలా?
19. లూకా నమోదు చేయడానికి 23:20వ. వచనము ఎందుకంత ముఖ్యమై ఉంది?

యోహాను సువార్తకు పరిచయము

I. ప్రారంభ వ్యాఖ్యలు

- A. మత్యయి మరియు మార్కులు యేసు జన్మముతో ప్రారంభించబడ్డాయి, మార్కు ఆయన బాప్తిస్మముతో ప్రారంభమైంది కాని యోహాను స్పష్టి సృజించక పూర్వముతో ప్రారంభించాడు.
- B. యోహాను నజరేయుడైన యేసు యొక్క పూర్తి దైవత్వాన్ని మొదటి అధ్యాయం మొదటి వచనం నుండే ప్రదర్శించి, దీనినే సువార్త అంతటా ఉద్ఘాటించి చెప్పాడు. సినోప్టిక్ సువార్తలు ఈ సత్యాన్ని అలస్యంగా ప్రదర్శించారు ("మెస్సయ మర్మము").
- C. యోహాను తన సువార్తను సినోప్టిక్ సువార్తల ప్రధాన ఉద్ఘాటనల వెలుగులో అభివృద్ధి చేసినట్లు కనిపిస్తున్నది. ఆయన యేసు యొక్క జీవితం మరియు బోధలను అందించడానికి మరియు విశ్లేషించడానికి ఆది సంఘము యొక్క (మొదటి శతాబ్ద ముగింపు) అవసరతలో వెలుగులో వ్రాశాడు.
- D. చూడడానికి యోహాను యేసును గురించిన తన ప్రదర్శనమును మెస్సయ చుట్టు తిప్పుతూ రూపొందించినట్లుంది
1. ఏడు సూచక క్రియలు/చిహ్నాలు మరియు వాటి విశ్లేషణలు
 2. వ్యక్తులతో డెబ్బై ఏడు ఇంటర్వ్యూలు మరియు/లేక సంభాషణలు
 3. క్రొన్ని ప్రత్యేక ఆరాధనలు మరియు విందు దినాలు
 - a. సబ్బాతు
 - b. పస్కాపండుగ (చూ. 5-6 అధ్యాయాలు)
 - c. పర్ణశాలల పండుగలు (చూ. 7-10 అధ్యాయాలు)
 - d. ప్రతిష్ఠిత పండుగ (చూ. 10:22-39)
 4. "నేను" అనే వ్యాఖ్యలు
 - a. దేవుని పేరుకు సంబంధించి (YHWH)
 - 1) నేనే ఆయనను (4:26; 8:24,28; 13:19; 18:5-6)
 - 2) అబ్రహాముకంటే ముందు నేనున్నాను (8:54-59)
 - b. క్రియాత్మక నామవాచకాలు
 - 1) జీవాహారము నేనే (6:35, 41, 48, 51)
 - 2) నేను లోకమునకు వెలుగై ఉన్నాను (8:12)
 - 3) గొట్టలు పోవు ద్వారామును నేనే (10:7, 9)
 - 4) నేను గొట్టలకు మంచి కాపరిని (10:11, 14)
 - 5) నేనే జీవమును పునరుత్థానమునై ఉన్నాను (11:25)
 - 6) నేనే మార్గమును సత్యమును జీవమునై ఉన్నాను (14:6)
 - 7) నేను నిజమైన ద్రాక్షావల్లిని (15:1,5)

E. యోహాను మరియు ఇతర సువార్తలకు ఉన్న వ్యత్యాసము

1. యోహాను యొక్క ప్రాథమిక ఉద్దేశము సిద్ధాంతపరమైనప్పటికీ, తను ఉపయోగించిన చరిత్ర మరియు భౌగోళికాలు చాలా వాస్తవికంగా, వివరణాత్మకంగా ఉన్నాయి. సిన్సిపేట్స్ మరియు యోహాను సువార్తలకున్న తేడాలకు సరైన కారణమేమిటో మనకు తెలియదు
 - a. ఆది యూదాతత్వ పరిచర్య (ప్రారంభంలో దేవాలయాన్ని శుభ్రపరచుట)
 - b. యేసు చివరి వారంలోని జీవితం యొక్క క్రమ వృత్తాంతాలు మరియు కాలాలు
2. యోహాను మరియు సిన్సిపేట్ సువార్తల మధ్య ఉన్న చూడడానికి కనిపిస్తున్న తేడాలను తర్కించడానికి కొంత సమయం తీసికోవడం మంచిది. ఈ వ్యత్యాసాల మీద George Eldon Ladd తన *A Theology of the New Testament* (ఎ థియాలజీ ఆఫ్ ది న్యూ టెస్టమెంట్) నుండి ఒక ఉదాహరణను తీసికొందాము.
 - a. "నాల్గవ సువార్త సిన్సిపేట్ సువార్తల కంటే చాలా తేడాగా ఉంది, ఎంత తేడాగా అంటే యేసు యొక్క ఉపదేశాలను ఇది ఉన్నది ఉన్నట్లు చెబుతున్నదా లేక మతపరమైన సిద్ధాంతాలలో చరిత్రను మింగేసి క్రైస్తవ విశ్వాసము పారంపర్యాలను సవరించేసిందా అనే నిజాయితీ ప్రశ్న తలెత్తుతుంది" (పే. 215).
 - b. "యేసు యొక్క ఉపదేశాలు యోహాను యొక్క భాషీయశైలిలో వివరించబడ్డాయి అనేది ఈ సమస్యకు మనకు అందుబాటులో ఉన్న పరిష్కారము. ఒకవేళ ఈ పరిష్కారం సరైనదైతే, ఒకవేళ మనం నాల్గవ సువార్త యోహాను భాషీయ శైలిలో తెలియపర్చబడింది అని ముగించాలంటే, ఈ ముఖ్యమైన ప్రశ్న తలెత్తుతుంది: నాల్గవ సువార్త యేసు కంటే ఎంత ఎక్కువగా యోహాను యొక్క మత సిద్ధాంతమై ఉంది? ఎంతవరకు యేసు యొక్క ఉపదేశాలు యోహాను యొక్క మనస్సులో ఊగిసలాడితే, యేసు యొక్క సొంత ఉపదేశాల వాస్తవిక ప్రాతినిధ్యత కంటే యోహాను భాషీయశైలి మనము కలిగి ఉన్నాము? (పే. 215).
 - c. Ladd కూడా W. F. Albright యొక్క గ్రంథము *The Background of the New Testament and Its Eschatology* (ది బ్యాక్గ్రౌండ్ ఆఫ్ ది న్యూ టెస్టమెంట్ అండ్ ఇట్స్ ఎస్కాటాలజీ) నుండి "Recent Discoveries in Palestine and the Gospel Of John" ను ఉదాహరించాడు, ఇది W. D. Davies మరియు D. Daube చేత సవరించబడింది.

"యోహాను మరియు సిన్సిపేట్ సువార్తల మధ్య మౌలిక వ్యత్యాసము లేదు; ఈ రెంటి మధ్య ఉన్న వైరుధ్యము కొన్ని క్రీస్తు ఉపదేశాల అంశాలతో పాటు, ప్రత్యేకించి Essenes కు చాలా దగ్గర ఉన్న బోధలు అన్నట్లు కనిపిస్తున్న వాటి పారంపర్యాల మీద మనస్సును ఉంచడమే.

యేసు యొక్క ఏ బోధలు వక్రీకృతమైనట్లు లేక అసత్యకరింపబడినట్లు, లేక ఒక క్రొత్త ముఖ్య అంశము వాటికి జతచేయబడినట్లు చూపించడానికి నిజానికి ఏమియు లేదు. ఆది సంఘము యొక్క అవసరాలు సువార్తలో అంశాలు కొన్నింటిని జతచేయడానికి ప్రభావితముచేయబడ్డారని మనం ఒప్పుకోక తప్పదేమో, అయితే సంఘము యొక్క అవసరాలు ఎలాంటి సిద్ధాంత ప్రాముఖ్యత కల కల్పనలకు లేక కొత్త ఆలోచనలకు బాధ్యలు అని చెప్పడానికి కారణాలు ఏమీ లేవు.

యేసు యొక్క ఆలోచన చాలా పరిమితమని, దాని వలన ఆది క్రైస్తవ వేదాంతుల మధ్య వ్యత్యాసాల వలన యోహాను మరియు సిన్సిపేట్ సువార్తల మధ్య స్పష్టమైన వైరుధ్యాలు వలన విమర్శాత్మక క్రొత్త నిబంధన పండితుల మరియు వేదాంతుల యొక్క బలమైన ఊహాభావాలకు కారణమైంది. ప్రతి గొప్ప ఆలోచనపరుడు మరియు వ్యక్తిత్వము వివిధ స్నేహితులు మరియు శ్రోతల ద్వారా వివిధ విధాలుగా విశ్లేషించబడబోతున్నాయి, వీరు వారు ఏమి చూశారో మరియు విన్నారో అందులోంచి చాలా అనుకూలమైన లేక ప్రయోజనకరమైన వాటిని ఎన్నుకొంటారు" (170-171 పేజీలు).

d. మళ్ళీ George E. Ladd నుండి:

“వాటి మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసానికి కారణం యోహాను మత పండితుడు అని ఇతరులు కాదని కాదు కాని వీరందరు కూడా వివిధ విధానాలలో మత పండితులే. విశ్లేషించబడిన చరిత్ర కేవలం క్రమబద్ధమైన సంఘటనల కంటే ఒక పరిస్థితి యొక్క వాస్తవాలను ఎక్కువ యధార్థాలుగా ప్రదర్శిస్తాయి. ఒకవేళ యోహాను సువార్త ఒక సిద్ధాంతపరమైన విశ్లేషణ అయితే, చరిత్రలో జరిగిన సంఘటనలకు యోహాను ఒప్పించబడిన సంఘటనకు ఒక విశ్లేషణ అయి ఉంది. యేసు యొక్క *ipsissima verba of* (సరిగ్గా ఇవే పదాలు) లేక తన జీవితాన్ని గురించిన స్వీయచరిత్ర యొక్క రిపోర్టును ఇవ్వడం సినోప్టిక్ సువార్తల ఆంతర్యము కాదనేది స్పష్టము. అవి యేసు యొక్క చిత్తరువులు మరియు ఆయన బోధల యొక్క సంగ్రహాలు. మత్తయి మరియు లూకా మార్కు సువార్తలోని పునర్విన్యాసం చేయడానికి స్వతహాగా స్వతంత్రత కలిగి ఉండి మరియు యేసు యొక్క బోధలను రిపోర్టు చేయడానికి తగినంత స్వతంత్రత కలిగి ఉండారు. ఒకవేళ యోహాను మత్తయి మరియు లూకా కంటే మరింత స్వేచ్ఛను ఉపయోగించుకొని ఉండి ఉంటే, దీనికి కారణం యేసుకు మరింత గంభీరత దాని ద్వారా వాస్తవిక చిత్తరపు ఇవ్వాలని ఆయన ఆశించాడు” (221-222 పేజీలు).

II. గ్రంథకర్త

A. సువార్త అనామకము కాని యోహాను యొక్క గ్రంథకర్తత్వాన్ని సూచిస్తున్నది

1. ప్రత్యక్షసాక్షి అయిన గ్రంథకర్త (చూ. 19:35)

2. “ప్రియమైన శిష్యుడు” అనే వచనము (Polycrates మరియు Irenaeus ఇద్దరూ ఈయనను అపోస్తలుడైన యోహానుగా గుర్తించారు)

3. జబెదియ కుమారుడైన యోహాను, పేరుతో ఎన్నడూ చెప్పబడలేదు

B. స్యయాన సువార్త నుండి చారిత్రాత్మక వాతావరణం స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది కాబట్టి, విశ్లేషించడంలో గ్రంథకర్తత్వ అంశము ఏమంత ప్రధానమైనదేమీ కాదు. ఆత్మ ప్రేరణగల గ్రంథకర్త యొక్క మాటలే కీలకమై ఉన్నాయి!

యోహాను సువార్త యొక్క గ్రంథకర్తత్వము మరియు వ్రాయబడిన కాలము ఆత్మ ప్రేరణలను ప్రభావితము చేయవు కాని విశ్లేషణ చేస్తుంది. వ్యాఖ్యానకులు ఈ గ్రంథాన్ని వ్రాయడానికి కారణమైన చరిత్రకు సంబంధించిన వాతావరణము, సందర్భము కొరకు వెతుకుతారు. ఒకడు యోహాను యొక్క ధ్వంధ్వవాదాలతో వీటిని (1) యూదులు రెండు యుగాలు; (2) నీతి యొక్క Qumran బోధకుడు; (3) Zoroastrian మతము; (4) Gnostic భావాలు; లేక (5) యేసు యొక్క అసమానమైన దృష్టికోణములతో పోల్చిచూడవచ్చా?

C. ఆది పారంపర్యాలు జబెదియ కుమారుడైన అపోస్తలుడైన యోహాను ఒక మానవుడని, ప్రత్యక్షసాక్షిగా ఉన్నాడని

చూస్తున్నాయి. ఇది స్పష్టికరించుకోవలసి ఉంది ఎందుకంటే సువార్తను నిర్మించడంలో రెండవ శతాబ్ద బాప్టా ఆధారాలు ఇతరులతో జతచేయబడినట్లుంది:

1. తోటి విశ్వాసులు మరియు ఎఫెసియను పెద్దలు ముసలివాడైన అపోస్తలుడను వ్రాయడానికి ప్రోత్సహించారు (Eusebius అలెగ్జాండ్రీయా యొక్క క్లెమెంటును సూచించినాడు

2. తోటి అపోస్తలుడు, ఆంధ్రీయ (రోము నుండి the Miratorian Fragment, క్రీ. శ. 180-200)

- D. సువార్త యొక్క శైలి మరియు విషయాన్ని గురించిన అనేక ఊహాగానాల ఆధారంగా కొంతమంది ఆధునిక పండితులు మరొక గ్రంథకర్తను ఊహిస్తున్నారు. చాలామంది ఆది రెండవ శతాబ్ద కాలాన్ని భావిస్తున్నారు (క్రీ. శ. 115కు మందు):
1. యోహాను యొక్క బోధలను జ్ఞాపకముంచుకొన్న యోహాను శిష్యునిదే (యోహాను ప్రభావితమున్న ఆయన అంతరంగికులు) వ్రాయబడింది (J. Weiss, B. Lightfoot, C. H. Dodd, O Cullmann, R. A. Culpepeer, C. K. Barrett)
 2. "పద్దయైన యోహాను" చే వ్రాయబడింది (అపోస్తలుడైన యోహాను యొక్క సిద్ధాంతము మరియు పదజాలాలచే ప్రభావితము కాబడిన ఆసియాలోని వరుస శిర్షికలోని ఆది నాయకులు), ఇది Eusebius (క్రీ. శ. 280-339) ద్వారా సూచించబడిన Papias (క్రీ. శ. 70-146) లో మఱుగై ఉండిన ఒక పాఠ్యభాగము నుండి వచ్చింది.
- E. సువార్త యొక్క అంశాల విషయాలకు ఒక ప్రాథమిక అధారం వలె యోహాను తనకుతానే స్వయంగా ఒక ఆధారము
1. అంతర్గత ఆధారము
 - a. గ్రంథకర్తకు యూదాతత్వ బోధలు మరియు ఆచారాలు తెలుసు మరియు వాటి పా.ని. ప్రాపంచిక దృష్టికోణాన్ని పంచుకొన్నాడు
 - b. గ్రంథకర్తకు పాలస్తీన మరియు యెరూషలేము వాటి క్రీ. పూ. 70 మందు ఉన్న స్థితి తెలుసు
 - c. గ్రంథకర్త ఒక ప్రత్యక్షసాక్షి వలె తనను తాను ఆరోపించుకొన్నాడు
 - 1) 1:14
 - 2) 19:35
 - 3) 21:24
 - d. ఆయనకు ఈ క్రిందివి బాగా తెలుసు కనుక గ్రంథకర్త అపోస్తలుల గుంపులో ఒకడై ఉన్నాడు:
 - 1) కాలము మరియు స్థలము యొక్క వివరాలు (రాత్రి జరిగిన విచారణ)
 - 2) సంఖ్యల యొక్క వివరాలు (2:6 లోని నీళ్ళ కుండలు మరియు 21:11 లోని చేపలు)
 - 3) వ్యక్తుల యొక్క వివరాలు
 - 4) గ్రంథకర్తకు సంఘటనల వివరాలు మరియు వాటికి జరిగిన ప్రతిస్పందనలు తెలుసు
 - 5) చూడడానికి గ్రంథకర్త "ప్రియమైన శిష్యుడు" అని గుర్తించబడినట్లుంది
 - a) 13:23,25
 - b) 19:26-27, 34-35
 - c) 20:2-5,8
 - d) 21:7, 20-24
 - e. బాహ్య ఆధారాలు
 - 1) గ్రంథకర్త పేతురుతో పాటు అంతరంగిక సభ్యుడైనట్లు తెలుస్తున్నది
 - a) 13:24
 - b) 20:2
 - c) 21:7
 - 2) ఈ సువార్తలో జెబదియ కుమారుడైన యోహాను పేరు ఎక్కడా కనిపించుటలేదు, ఇలా కనిపించకపోవడం చాలా అరుదైన విషయం ఎందుకంటే ఈయన అపోస్తలుల అంతరంగిక వర్గంలో ఒక సభ్యుడు

- a) Irenaeus (క్రీ. శ. 120-202) ఈయన Polycarp తో కలిసి ఉండినాడు, ఈయనకు అపోస్తలుడైన యోహాను తెలుసు (చూ. Eusebius యొక్క *Historical Eccleasticus* [హిస్టారికల్ ఎక్స్‌స్టికస్] 5:20:6-7) – “ఆయన రొమ్మును ఆనుకొని ఉండిన ప్రభువు యొక్క శిష్యుడు యోహాను స్వయాన ఆసియాలోని ఎఫెసీలో సువార్తను అందించాడు” (*Haer, 3:1:1, Eusebius Hist.Eccl.5:8:4ను సూచించాడు*).
 - b) అలెగ్జాండ్రీయా యొక్క క్లెమెంటు (క్రీ. శ. 153-217) – “తన స్నేహితుల ద్వారా ప్రాధేయపడబడిన యోహాను మరియు ఆత్మచేత దైవికంగా కదిలింపబడిన వాడు, ఆత్మసంబంధ సువార్తను సమకూర్చాడు” (Eusebius యొక్క *Historical Eccleasticus* [హిస్టారికల్ ఎక్స్‌స్టికస్] 6:14:7)
 - c) Justin Martyre (క్రీ. శ. 110-165) తన *Dialogue with Trypho* [డైలాగ్ విత్ ట్రిఫో] 81:4 నందు
 - d) Tertullian (క్రీ. శ. 145-220)
- 2) తొలి ఆది సాక్ష్యాల ద్వారా యోహాను యొక్క గ్రంథకర్తత్వము నొక్కిచెప్పబడింది
 - a) స్మిర్న బిషపుగా ఉండిన (క్రీ. శ. 155) Polycarp
 - b) Papias (క్రీ. శ. 70-146, రోము నుండి Anti-Marconite Prologue మరియు Eusebius చేత నమోదు చేయబడింది), ఈయన పెర్గెలోని Hierapolis లో బిషపుగా ఉండినాడు మరియు ఈయన అపోస్తలుడైన యోహాను యొక్క శిష్యుడుగా చెప్పబడ్డాడు

F. పారంపర్య గ్రంథకర్తత్వాన్ని సందేహించడానికి ఉపయోగింపబడిన కారణాలు

1. నోస్టికులు సిద్ధాంతాలతో సువార్త యొక్క సంబంధము
2. 21 అధ్యాయం యొక్క స్పష్టమైన అనుబంధము
3. సిన్సిప్టిక్స్ లతో క్రమ వ్యత్యాసాల భేదాలు
4. యోహాను తనంతట తానుగా “ప్రియమైన శిష్యుడు” నల సూచించుకొని ఉండడు
5. యోహాను యొక్క యేసు సిన్సిప్టిక్స్ కంటే భిన్నమైన పదజాలాలను మరియు సాహిత్ర ప్రక్రియలను ఉపయోగించాడు

G. ఒకవేళ మనం ఇది అపోస్తలుడైన పౌలు అని భావించినట్లైతే, ఈ వ్యక్తిని గురించి ఏమి ఊహించగలం?

1. ఈయన ఎఫెసీ నుండి వ్రాశాడు (Irenaeus “ఎఫెసీ నుండి సువార్తను జారీ చేశాడు” అని చెబుతున్నాడు)
2. ఆయన వృద్ధుడుగా ఉన్నప్పుడు వ్రాశాడు (Irenaeus ఈయన Trajan, క్రీ. శ. 98-117 యొక్క పరిపాలన వరకు జీవించాడు అని చెబుతున్నాడు)

III. కాలము

A. ఒకవేళ అపోస్తలుడైన యోహాను ఈ సువార్తను వ్రాశాడనుకొంటే

1. క్రీ. శ. 70లో రోమీయుల సైనికాధికారి (ఆ తరువాత చక్రవర్తి) తీతు చేత యెరూషలేము పడగొట్టబడినప్పుడు
 - a. యోహాను 5:2 లోని “యెరూషలేములో గొట్టల ద్వారము దగ్గర, హెబ్రీ భాషలో బేతెస్స అనబడిన యొక కోనేరు కలదు, దానికి అయిదు మంటపములు కలవు. . .”
 - b. అపోస్తలుల గుంపును తెలియజేయుటకు ఆది బిరుదైన “శిష్యులు” అనే పదము మళ్ళీ మళ్ళీ ఉపయోగింపబడింది

- c. ఊహించబడిన ఆ తరువాత నోస్టిక్ అంశాలు ఇప్పుడు Dead Sea Scrolls నందు ఇప్పుడు కనుగొన్నబడ్డాయి, ఇవి మొదటి శతాబ్దపు సిద్ధాంతపరమైన అప్రమాణిక భాషలో ఒక భాగంగా చూపుతున్నాయి
 - d. పడగొట్టబడిన దేవాలయము మరియు క్రీ. శ. 70 లోని యెరూషలేము యొక్క పట్టణము యొక్క ప్రస్తావన లేదు
 - e. ప్రముఖ అమెరిక పురావస్తుశాస్త్రజ్ఞుడు W. F. Albright 70 చివరి లోక 80 మొదటి సంవత్సర ప్రాంతాలలో సువార్త వ్రాయబడినట్లు నొక్కిచెపుతున్నాడు
2. మొదటి శతాబ్దపు తరువాత కాలంలో
- a. పెంపొందిన యోహాను యొక్క సిద్ధాంతము
 - b. ఇది దాదాపు ఇరవై సంవత్సరాల ముందు యెరూషలేము పతనమైనది కనుక ఇది ప్రస్తావించబడలేదు
 - c. యోహాను యొక్క నోస్టిక్ రకమైన వచానాలు ఉద్ఘాటల యొక్క ప్రయోగము
 - d. సంఘము యొక్క ఆది పరంపరాలు
 - 1) Irenaeus
 - 2) Eusebius
- B. ఒకవేళ ఇది "పెద్ద అయిన యోహాను" వ్రాశాడను కొంటే, అప్పుడు కాలము రెండవ శతాబ్ద మధ్యకాలానికి ముందు అయి ఉంటుంది. ఈ సిద్ధాంతము అపోస్తలుడైన యోహాను యొక్క గ్రంథకర్తత్వాన్ని Dionysium యొక్క నిరాకరణతో ప్రారంభమైంది (సాహిత్యసంబంధిత కారణాలు). సిద్ధాంతపరమైన కారణాలను బట్టి అపోస్తలుడైన యోహాను యొక్క ప్రకటన గ్రంథకర్తత్వాన్ని నిరాకరించిన Eusebius తాను మరొక "యోహాను" ను సరైన సమయంలో సరైన తావులో Papias యొక్క (*Historical Ecclesiasticus* 3:39:5,6), వాక్యంలో కనుగొన్నానని భావిస్తున్నాడు, ఇందులో ఇద్దరు "యోహానులు" (1) అపోస్తలులు మరియు (2) ఒక పెద్ద (సంఘపెద్ద) ఇద్దరిని పట్టిక చేసింది.

IV. గ్రహీతలు

- A. ప్రథమంగా ఇది చిన్న ఆసియా యొక్క రోమా ఆక్రమిక ప్రాంతాలలోని సంఘాలు, ముఖ్యంగా ఎఫెసుకు వ్రాయబడింది.
- B. నజరేయుడైన యేసు యొక్క జీవిత వృత్తాంతము మరియు వ్యక్తిత్వాల యొక్క గంభీరమైన సామాన్యతల కారణాన్ని బట్టి ఈ సువార్త హెలేనియ అన్య విశ్వాసులు మరియు నోస్టికు సమూహాలను ఇష్టమైన సువార్తగా మారింది.

V. ఉద్దేశ్యాలు

- A. సువార్త స్వయాన తనుకు తానే సువార్త యొక్క పరిచర్యను నొక్కిచెపుతున్నది, 20:30-31
 - 1. యూదా పాఠకుల కొరకు
 - 2. అన్య పాఠకులు కొరకు
 - 3. చేరికైన నోస్టిక్ పాఠకుల కొరకు
- B. ఇందులో ఒక అపోస్తలుల సంబంధిత తాకుడు దీనికి ఉన్నట్లుంది
 - 1. బాప్తిస్మమిచ్చు యోహాను యొక్క మూడభక్తి అనుచరులకు విరోధంగా
 - 2. చేరికైన నోస్టిక్ అబద్ధ బోధలకు విరోధంగా (ప్రత్యేకించి పూర్వరంగము); ఈ నోస్టిక్ అబద్ధ బోధలు ఇతర క్రొ. ని. గ్రంథాల పూర్వరంగాలను రూపొందించాయి కూడా):
 - a. ఎఫెసియులు
 - b. కొలస్సియులు

- c. గురుసంబంధిత పత్రికలు (1 తిమోతి, తీతు, 2 తిమోతి)
- d. 1 యోహాను (బహుశా 1 యోహాను సువార్తకు ఒక ముఖ చిత్రం వలె పనిచేసి ఉండచ్చు)

- C. 20:31 యొక్క ఉద్దేశ్య వాక్యాన్ని సిద్ధాంతము యొక్క కొనసాగింపు అలాగే సువార్త పరిచర్య వలె అర్థము చేసికొనుటకు వీలుంది ఎందుకంటే రక్షణను వివరించడానికి వర్తమానకాలము అనుగుణ్యముగా ఉపయోగింపబడింది. ఈ విధానంలో యోహాను, యాకోబు వలె, చిన్న అసియాలోని కొన్ని సమూహాల చేత అధికంగా ఉద్ఘాటించబడిన పౌలు యొక్క సిద్ధాంతాలను సమతైల్యపరస్తూ ఉండచ్చు (చూ. 2 పేతురు 3:15-16). ఆది సంఘ పరంపరాలు పౌలును కాక యోహాను ఎఫెసుతో గుర్తించడం చూస్తుంటే ఆశ్చర్యమేస్తున్నది (చూ. F. F. Bruce యొక్క *Peter, Stephen, James and John: Studies in Non-Pauline Christianity* [పీటర్, స్టీఫెన్, జేమ్స్ అండ్ జాన్: స్టడీస్ ఇన్ నాన్-పాల్స్ క్రిస్టియానిటీ] 120-121 పేజీలు).
- D. చివరి మాట (21వ. అధ్యాయం) చూడడానికి ఆది సంఘము యొక్క ప్రత్యేక ప్రశ్నలకు సమాధానమిస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది
1. యోహాను సినోప్టిక్ సువార్తల యొక్క వ్యత్యాసాలను అనుబంధాలుగా చేసికొన్నాడు. ఏది ఏమైనా, ఆయన యూదా పరిచర్య మీద, ప్రత్యేకించి యెరూషలేము మీద గురి ఉండాడు.
 2. అనుబంధంలో రెండు ప్రశ్నలు చేర్చబడ్డాయి, 21 అధ్యాయం
 - a. పేతురు యొక్క పునరుద్ధరణ
 - b. యోహాను యొక్క దీర్ఘాయువు
 - c. యేసు యొక్క అలస్య రెండవ రాకడ
- E. కొంతమంది యోహానును ఆయన ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా పట్టించుకోవడం మరియు నమోదు చేయకపోవడం లేక 3వ. అధ్యాయం (బాప్తిస్మము కొరకు) మరియు 6వ. అధ్యాయం (యుకారిస్ట్ లేక ప్రభురాత్ర బోజనం కొరకు) లోని పరిపూర్ణ సందర్భానుచిత అవకాశాలకు బదులు వాటిని తర్కించవోవడాన్ని బట్టి సంస్కారసంబంధిత వాదాన్ని తేలికచేస్తున్నావనిగా చూశారు.

VI. బాప్తీసాపురేఖ ఈ క్రింది వాటిమీద ఆధారపడి ఉంది

- A. ఒక వేదాంతపరమైన/సిద్ధాంతపరమైన భూమిక (1:1-8) మరియు ఒక ప్రయోగాత్మక ముగింపు (21వ. అధ్యాయం)
- B. యేసు యొక్క సార్యజనన పరిచర్య కాలంలోని ఏడు సూచిక క్రియ చిహ్నాలు (2-12) మరియు వాటి విశ్లేషణలు:
1. కానాను వివాహంలో నీళ్ళను ద్రాక్షరసంగా మార్చడం (2:1-11)
 2. కపెర్నాహోమునందు అధికారి యొక్క కుమారుని స్వస్థపరచం (5:46-54)
 3. యెరూషలేములోని బెతస్థ కోనేరు దగ్గర కుంటివాణ్ణి స్వస్థపరచుట (5: 1-18)
 4. గలిలయలో దాదాపు 5,000 మందికి బోజనం పెట్టుట (6:1-15)
 5. గలిలయ సముద్రము మీద నడుచుట (6:16-21)
 6. యెరూషలేములో పుట్టుగుడ్డివాడిని స్వస్థపరచుట (9:1-41)
 7. బేతనిలో లాజరును లేపుట (11:1-57)
- C. వ్యక్తులను సంప్రదించుట వారితో మాట్లాడుట

1. బాప్తిస్మమిచ్చు యోహాను (1:19-34; 3:22-36)
2. శిష్యులు
 - a. ఆంద్రెయ మరియు పేతురు (1:35-42)
 - b. ఫిలిప్పు మరియు నతానియేలు
3. నికొదేము (3:1-21)
4. సమరయ స్త్రీ (4:1-45)
5. యెరూషలేములోని యూదులు (5:10-45)
6. గలీలీయాలోని జనసమూహాలు (6:22-66)
7. పేతురు మరియు శిష్యులు (6:67-71)
8. యేసు యొక్క సహోదరులు (7:1-13)
9. యెరూషలేములోని యూదులు (7:14-8:59; 10:1-42)
10. మేడగదిలోని శిష్యులు (13:1-17:26)
11. యూదుల బంధీ మరియు విచారణ (18:1-27)
12. రోమీయులు విచారణ (18:28-19:16)
13. పునరుత్థానమునకు పూర్వపు సంభాషణలు, 20:11-29
 - a. మరియుతో
 - b. పదిమంది అపోస్తలులతో
 - c. తోమాతో
14. పేతురుతో ముగింపు సంభాషణ, 21:1-25
15. (7:53-8:11, జారస్త్రీ యొక్క కథ, ఇది నిజానికి యోహాను సువార్తలోని భాగము కాదు!)

D. కొన్ని ప్రత్యేక ఆరాధన/విందు దినాలు

1. సబ్బాతులు (5:9; 7:22; 9:14; 19:31)
2. పస్కాపండుగలు (2:13; 6:4; 11:55; 18:28)
3. పర్ణశాల విందులు (8-9 అధ్యాయాలు)
4. హనుక (వెలుగుల పండుగలు, చూ. 10:22)

E. "నేను" అనే వ్యాఖ్యల ఉపయోగాలు

1. "నేనే 'ఆయనను'" (4:26; 6:20; 8:24,28,54-59; 13:19; 18:5-6,8)
2. "జీవాహారము నేనే" (6:35,41,48,51)
3. "నేను లోకమునకు వెలుగును" (8:12; 9:5)
4. "గొట్టలపోవు ద్వారమును నేనే" (10:11,14)
5. "నేను గొట్టల మంచి కాపరిని" (10:11,14)
6. "నేనే పునరుత్థానమును జీవమునై ఉన్నాను" (14:6)
7. "నేనే మార్గమును, సత్యమును, జీవమునై ఉన్నాను" (14:6)
8. "నేను నిజమైన ద్రాక్షావల్లిని" (15:1,5)

VII. నిర్వచించతగ్గ పదములు మరియు వచనాలు

1. లోకము, 1:1
2. విశ్వాసము, 1:7
3. "లోకమాయన మూలముగా కలిగెను" 1:10
4. "వాక్యము శరీరధారియై," 1:14
5. సత్యము, 1:17
6. ప్రవక్త, 1:21
7. "దేవుని యొక్క గొట్టపిల్ల," 1:29
8. "పావురము వలె," 1:32
9. రబ్బీ, 1:38
10. "నిశ్చయముగా", 1:51
11. "దేవుని యొక్క దూతలు ఎక్కుచు దిగుచు," 1:51
12. "ఆరు రాలిబానలు," 2:6
13. "యూదుల అధికారి," 3:1
14. "క్రొత్తగా జన్మించుట," 3:3
15. "మనుష్యకుమారుడు ఎత్తబడవలెను," 3:14; 12:34
16. "నిత్యజీవము," 3:16
17. "జీవాహారమును నేనే," 6:35,58
18. "పర్ణశాలల పండుగ," 7:2
19. "నీవు దయ్యము పట్టినవాడవు," 7:20; 8:48; 10:20
20. "వెళ్ళబోవుట (చెదరిపోవుట), 7:35
21. "యేసు ఇంకను మహిమపరచబడలేదు," 7:39
22. "అబ్రహాము పుట్టక ముందే నేను ఉన్నాను", 8:58
23. "సమాజమందిరము నుండి వెలివేయుతుమని", 9:22
24. "గొట్టలుపోవు ద్వారము," 10:7
25. "ఆలయ ప్రతిష్ఠ పండుగ," 10:22
26. దేవదూషణము, 10:36
27. "ఇదిగో నీ రాజు గాడిపిల్ల మీద ఆసీనుడైవచ్చుచున్నాడు," 12:14
28. "గడియ," 12:23
29. "సాతాను వానిలో ప్రవేశించెను", 13:27
30. "క్రొత్త ఆజ్ఞ," 13:34
31. "నివాస స్థలములు," 14:2
32. "నాయందు నిలిచి ఉండుడి", 15:4
33. "ఆయన కన్నులు ఆకాశము వైపునకు ఎత్తి," 17:1
34. "అద్వితీయ సత్య దేవుడు," 17:3

35. "భూమికి పునాదులు వేయకముందే," 17:24
36. "కొరడాలతో కొట్టించెను," 19:1
37. గబ్బతా, 19:13
38. గొల్లతా, 19:17
39. "ఛారి కాళ్లు విరుగగొట్టించి వారిని తీసివేయించుమని యూదులు పిలాతును అడిగిరి, 19:31
40. యూదులు సిద్ధపరచు దినమైనందున," 19:42

VIII. క్లుప్తముగా నిర్వచింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. యోహాను, 1:6
2. దేవుని కుమారుడు, 1:34
3. మెస్సయ, 1:41
4. కేఫా, 1:42
5. నీకోడేము, 3:1
6. ప్రవక్త, 7:40
7. లాజరు, 11:2
8. దిదుమ, 11:16
9. యూదా ఇస్కరియోతు, 13:2
10. ఆదరణ కర్త, 14:26
11. మల్కు, 18:10
12. అన్న, 18:24
13. క్లోపా భార్య, 19:25

IX. గుర్తించడానికి దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. గలలియ 1:43
2. నజరేతు, 1:45
3. కనాను, 2:1
4. కపెర్నహోము, 2:12
5. సలీము దగ్గర నున్న ఐనోనను స్థలమున, 3:23
6. సమరియా, 4:4
7. తిబెరియ, 6:1
8. బేత్సేహిము, 7:42
9. బేతని, 11:1
10. కెడ్రోసు, 18:1
11. తిబెరియ సముద్రము, 21:1

X. తర్కించడానికి ప్రశ్నలు

1. యోహాను 1:1 ఎందుకు ప్రాముఖ్యమైనది?
2. యోహాను యొక్క బాప్తస్మము ఎందుకు అసాధారణమై ఉంది?
3. క్రొత్తగా జన్మించడం అంటే అర్థమేమిటి?
4. ఎలా 3:35 లోని "విశ్వాసము" మరియు "విధేయత" ఒకదానికి మరొకటి సంబంధం కలిగి ఉన్నాయి?
5. 4:24 వచనము యొక్క అర్థమేమిటి?
6. యోహాను 5:4 ఎందుకు బ్రాకెట్టులో ఉంది?
7. 9:2 వచనము పునర్జన్మను సూచిస్తున్నదా?
కాకపోతే, ఎందుకు కాదో వివరించండి?
8. 9:41 వచనము యొక్క వక్రీత్రిని వివరించండి
9. 10:34-35 వచనాలను నీ సొంత వాక్యాలలో వివరించుము.
10. 13వ. అధ్యాయంలో యేసు శిష్యుల పాదాలను ఎందుకు కడిగాడు? 13-17 అధ్యాయాల యొక్క దృశ్యం ఏమిటి?
11. యోహాను 14:6 వచనము ఎందుకంత ప్రాముఖ్యమై ఉంది?
12. యోహాను 14:23 ఎందుకు ముఖ్యమైనది?
13. యోహాను 15:16 వచనాన్ని వివరించండి?
14. యోహాను 17వ. అధ్యాయం "యేసు యొక్క ప్రధాన యాజకుని ప్రార్థన" అని పిలువబడింది. ఆయన మూడు వివిధ ప్రజలు లేక గుంపుల కొరకు ప్రార్థించాడు, వారి పేర్లను తెలియజేయండి.
15. యోహాను 18:33-38 లోని యేసు మరియు పిలాతుల మధ్య జరిగిన పరస్పర మార్పులను గురించి వివరించండి.
16. శిష్యులు ఆత్మతో ఎక్కడ నింపబడ్డారు, 20:22 వచనంలోనా లేక అ. కా. 1వ. అధ్యాయంలోనా?
17. యోహాను 20:31 వచనము ఎందుకు ప్రాముఖ్యమై ఉంది?

అపోస్తలుల కార్యములకు పరిచయం

I. ప్రారంభ వ్యాఖ్యలు

- A. అపోస్తలుల కార్యములు యేసు జీవిత వృత్తాంతాల (సువార్తలు), అపోస్తలుల కార్యములలోని వాటి బోధలు, వాటి విశ్లేషణలు మరియు క్రొ.ని.లో అపోస్తలుల ఉత్తరాలలోని అన్వయింపుల మధ్య విడదీయలేని ఒక బంధాన్ని నిర్మించింది.
- B. ఆది సంఘము క్రొత్త నిబంధన రచనల యొక్క రెండు సేకరణల రూపొందించి, అందించింది: (1) సువార్తలు (నాలుగు సువార్తలు) మరియు (2) పత్రికలు (పౌలు యొక్క ఉత్తరాలు). ఏది ఏమైనా, రెండవ శతాబ్దములోని మత తంత్ర క్రైస్తవ ఆలోచనల వలన అ.కా. గ్రంథము యొక్క విలువ స్పష్టపరచబడింది. అపోస్తలుల కార్యములు ఈ అపోస్తలుల బోధలు (*kerygma*) యొక్క సారాంశము, ఉద్దేశాలను మరియు సువార్త యొక్క అద్భుత ఫలితాలను బయలుపరచింది.
- C. అ.కా. యొక్క నిర్ణయిత, ఆధునిక పునరావస్థ పరిశోధనల ద్వారా మరి ముఖ్యముగా రోమా ప్రభుత్వ నిర్వాహకుల హోదాకు సంబంధించి, హెచ్చింపబడి, నిర్ధారించబడ్డాయి (ఉదా. *stratēgoi*, 16:20,22,35,36 [దేవాలయ పెద్దలకు కూడా ప్రయోగింపబడింది, లూకా 22:4,52; అ.కా. 4:1; 5:24-26]; *politarchas*, 17:6,8; మరియు *prōtō*, అ.కా. 28:7, చూ. A. N. Sherwin-White వ్రాసిన *Roman Society and Roman Law in the New Testament* [రోమన్ సోసైటీ అండ్ రోమన్ లా ఇన్ ది న్యూ టెస్టాంట్]). లూకా ఆది సంఘము లోని ఉద్రిక్తలు, పౌలు మరియు బర్నబాల మధ్యలో ఉండిన ఘర్షణతో సహా పొందుపరచాడు (చూ. అ.కా. 15:39). ఇది ఒక న్యాయమైన, సమతూల్యమైన, పరిశోధించి వ్రాయబడిన చారిత్రక/మతసిద్ధాంతాలను ప్రతిబింబిస్తున్నది.
- D. దీనికి ఇవ్వబడిన పేరు పురాతన గ్రీకు పఠ్యాలతో పోల్చిచూస్తే కొంత తేడాను రూపొందిస్తున్నది:
1. చేతి వ్రాతలు κ (Sinaiticus, Tertullian, Didymus, Eusebius లలో ‘‘అపోస్తలుల కార్యాలు’’ అని ఉంది (KJV, RSV, NEB).
 2. చేతి వ్రాతలు B (అది., Vaticanus), D (అది., Bezae), ఒక ఉపహారములో Irenaeus, Tertullian, Cyrian, Athanasius ‘‘అపోస్తలుల యొక్క కార్యాలు’’ కలిగి ఉన్నాయి (KJV, RSV, NEB)
 3. చేతివ్రాతలు A² (అది., అలెగ్జాండ్రీనస్ యొక్క మొదటి సవరణ), E, G, Chrysostom ‘‘పరిశుద్ధ అపోస్తలుల యొక్క కార్యాలు’’ అనే పదాన్ని కలిగి ఉన్నాయి.
- గ్రీకు పదాలు *praxeis*, *praxis* (అది., కార్యాలు, విధానాలు, ప్రవర్తనలు, పనులు, అలవాట్లు) ప్రముఖుల లేక పేరెన్నిక గల ప్రజల జీవితాలను, కార్యాలను సూచించే (ఉ.దా. యోహాను, పేతురు, స్టెఫెను, ఫిలిప్పు, పౌలు) పురాతన మధ్యధరా సాహిత్య రకాలనుండి వచ్చి ఉండే వీలుంది. ఈ గ్రంథానికి బహుశా మొదట్లో పేరు ఉండకపోవచ్చు (లూకా సువార్త లాగా).
- E. అపోస్తలుల కార్యాలకు రెండు విభిన్న పాఠ్యాంశ పరంపరలు ఉన్నవి. చిన్నదిగా ఉన్నది అలెగ్జాండ్రీయన్ (MSS P⁴⁵, P⁷⁴, κ , A, B, C). ప్రాచ్య కటంబ చేతివ్రాతలు (P²⁹, P³⁸, P⁴⁸ మరియు D) చాలా వివరాలను జతచేసినట్లుంది. ఇవి ఆది సంఘాల పరంపరలను బట్టి గ్రంథకర్త చేత చేయబడ్డాయో లేక ఆతరువాత లేఖకుల ద్వారా కలప బడ్డాయో చెప్పడము కష్టము. చాలా మంది పాఠ్యాంశ పండితులు ఈ క్రింది కారణాలను బట్టి ప్రాచ్య చేతివ్రాతలలో జతచేయబడ్డాయి అని

నమ్ముచున్నారు (1) అసాధారణ లేక కష్టమైన పాఠ్యాలను సుళువు చేయడానికి (2) మరికొన్ని వివరాలు కలపడానికి (3) యేసును క్రీస్తు వలె మరింత హెచ్చించడానికి కొన్ని వచనాలు కలపడానికి (4) మొదటి మూడు శతాబ్దములలో మునుపటి క్రైస్తవుడు ఎవ్వరూ, ఎప్పుడూ చూచించలేదు (చూ. F. F. Bruce యొక్క *Acts: Greek Text* [యాక్ట్స్: గ్రీకు టెక్స్ట్], 69-80 పేజీలు). మరికొంత సమాచార వివరణకు Bruce M. Metzger చే వ్రాయబడి, యునైటెడ్ బైబిలు సొసైటీస్ వారిచే ముద్రించబడిన *A Textual Commentary on the Greek New Testament* [ఎ టెక్స్టుల్ కామెంటరీ ఆన్ ది గ్రీక్ న్యూ టెస్టాంట్], 259-272 పేజీలు చూడండి.

అటు పిమ్మట కలుపబడిన అనేక వాటిని బట్టి, ఈ వ్యాఖ్యానము ఈ పాఠ్యంశ ఎన్నికలన్నిటితో వ్యవహరించలేక పోయింది. ఒకవేళ పాఠ్యంశ తేడానే వ్యాఖ్యానానికి కీలకమైతే, అప్పుడు మాత్రమే ఇది ఈ వ్యాఖ్యానముతో వ్యవహరిస్తుంది.

II. గ్రంథకర్త

- A. ఈ గ్రంథము ఎవరిచేత వ్రాయబడిందో తెలియదు, అయితే లూకా దీనిని వ్రాసాడనడానికి బలమైన సూచనలు ఉన్నాయి.
1. "మేము" అనే ఏక, ఆశ్చర్యపరిచే భాగాలు (16:10-17 [ఫిలిప్పీలోని రెండవ సువార్త ప్రయాణము]; 20:5-15; 21:1-18 [మూడవ సువార్త ప్రయాణ ముగింపు] మరియు 27:1-28:16 [పౌలు రోమాలోనికి ఖైదీగా పంపబడటము]) అనే విషయాలు లూకా దీనిని వ్రాసాడని బలంగా సూచిస్తున్నాయి.
 2. లూకా 1:1-4తో అ.కా. 1:1-2ను పోల్చిచూసినప్పుడు మూడవ సువార్త మరియు అపోస్తలుల కార్యాలు మద్య ఉన్న సంబంధము స్పష్టముగా తెలుస్తుంది.
 3. ఒక అన్యుడైన వైద్యుడు లూకా, పౌలు సహచరుడుగా కొలస్సీ. 4:10-14, ఫిలేమోను 24, 2 తిమోతి 4:11 లలో ప్రస్తావించబడ్డాడు. క్రొ.ని.మొత్తములో లూకా ఒక్కడే అన్యుడైన గ్రంథకర్త.
 4. గ్రంథకర్త లూకా అని ఆది సంఘము ఏకగ్రీవముగా సాక్షమిచ్చింది.
 - a. Muratorian Fragment (క్రీ.శ. 180-200 రోమా నుండి "వైద్యుడైన లూకా ద్వారా సమ్మతింపడింది" అని చెప్పింది).
 - b. Irenaeus యొక్క రచనలు (క్రీ.శ. 130-200)
 - c. అలెగ్జాండ్రీయ యొక్క క్లమెంటు యొక్క రచనలు (క్రీ.శ. 156-215)
 - d. Tertullian యొక్క రచనలు (క్రీ.శ. 160-200)
 - e. Origen యొక్క రచనలు (క్రీ.శ. 185-254)
 5. అంతర్గతంగా ఉన్న శైలి మరియు పదప్రయోగ ఋజువులు (ముఖ్యముగా వైద్య పదజాలము) లూకాను గ్రంథకర్త వలె నిర్ధారిస్తున్నాయి (అది., Sir William Ramsay and A. Harnack).
- B. లూకాను గురించిన సమాచారము కొరకు మనకు రెండు మూలాధారాలు ఉన్నాయి.
1. క్రొ.ని.లోని మూడు వ్యాఖ్యభాగాలు (కొలస్సీ. 4:10-4; ఫిలేమోను 24; 2 తిమోతి 4:11), ఈ అపోస్తలుల గ్రంథము.
 2. లూకాకు రెండవ శతాబ్ద యాంటీ-మారిషియన్ ప్రోలోగ్ (క్రీ.శ. 160-180)
 3. నాల్గవ శతాబ్ద ఆది సంఘ చరిత్రకారడు, Eusebius, తన గ్రంథమైన *Ecclesiastical History* (ఎక్లెసియాస్టిక్ హిస్టరీ), 3:4లో ఇలా అన్నాడు "లూకా జాతి ప్రకారము అంతియోకయ పట్టణస్థుడు, ఉద్యోగపరంగా ఒక వైద్యుడు, ముఖ్యముగా పౌలు సహచరుడు, మిగిలిన అపోస్తలులతో ఎక్కువ కలిసి లేడు, వారి దగ్గరనుండి పొందిన ఆత్మల స్వస్థత

ఉదాహరణలను మనకు సువార్త, అపోస్తలుల యొక్క కార్యములు అనే రెండు దైవావేశిత గ్రంథాలను మనకు అందించాడు”.

4. ఇది లూకా యొక్క అవిభక్త ఆకృతి.

- ఒక అన్యుడు (కొలస్సీ. 4:12-14లో ఎఫ్రా, దేమాలతో కలిసి ఉండినాడు, యూదా సహాయకులతో కాదు)
- సిరియాలోని అంతియోకయ నుండి గాని (యాంటీ-మార్షియన్ పూర్వరంగము) లేక మాసిదోనియలోని ఫిలిప్పీ నుండి గాని (అది., అ.కా. 16:19 పైన Sir William Ramsay)
- ఒక వైద్యుడు (చూ. కొలస్సీ. 4:14), లేక కనీసము ఒక మంచి విద్యావంతుడైనా కావచ్చు
- అంతియోకయలో సంఘము స్థాపించబడిన తరువాత తన మద్య వయస్సులో క్రీస్తును అంగీకరించాడు (యాంటీ-మార్షియన్ పూర్వరంగము)
- పౌలు ప్రయాణములో సహచరుడు (అ.కా.లోని "మేము" భాగాలు)
- అవివాహితుడు
- మూడవ సువార్తను, అపోస్తలుల కార్యములను వ్రాసాడు (ఈ రెండింటిలో ఒక రకమైన పరిచయము, శైలి, పదజాలము ఉంది)
- 84 సం. వయస్సులో బోయేసియాలో మరణించాడు.

C. లూకా గ్రంథకారకర్తము మీద ఉన్న సవాళ్ళు

- పౌలు ఏథెన్సులోని మార్స్ హిల్ మీద చేసిన తన ఉపదేశములో అందరి నిమిత్తము కొరకు గ్రీకు తార్కిక వర్ణములు, పదాలు ఉపయోగించాడు (చూ. అ.కా. 17), అయితే రోమా 1-2లో పౌలు "అందరి నిమిత్తము" అనే దానిని (సహజము, అంతరాత్మ సాక్ష్యము) నిర్ణయముగా భావించాడు.
- అపోస్తలుల కార్యములలో పౌలు చేసిన ఉపదేశాలు, వ్యాఖ్యానాలు ఆయనను, మోషేను చాలా ముఖ్యముగా తీసికొన్న యూదా క్రైస్తవునిగా వర్ణిస్తున్నది, అయితే పౌలు వ్రాసిన పత్రికలు ధర్మశాస్త్రము ఒక సమస్య అన్నట్లు తక్కువ చేసి, అది గడిచిపోయిన విషయము అన్నట్లు వర్ణిస్తున్నాయి.
- పౌలు మునుపు తన పత్రికలలో అంత్యకాలమును గురించిన వ్రాసిన ప్రాముఖ్యత, అపోస్తలుల కార్యములలో ఆయన చేసిన ఉపదేశాలలో కనిపించలేదు (అది., 1 మరియు 2 థెస్సలోనికయులకు వ్రాసిన పత్రికలు).
- ఈ వ్యతిరేక ఉన్న పదాలు, శైలిలు, విశేషణలు ఆసక్తికరంగా ఉన్నాయి, అయితే అదే ముగింపు కాదు. ఇదే విషయాన్ని సువార్తలకు అన్యాయించుకొంటే, యేసు యోహాను సువార్తలో చెప్పబడిన దానికి సమాంతర సువార్తలలో చెప్పబడిన దానికి చాలా తేడా ఉంది. అయినప్పటికీ, రెండుకూడా యేసు జీవితాన్నే ప్రతిబింబిస్తున్నాయనుటను కొంతమంది పండితులు మాత్రమే వ్యతిరేకిస్తున్నారు.

D. మనము అపోస్తలుల కార్యముల గ్రంథకర్త కారకత్వాన్ని తర్కించుకొనేటప్పుడు, లూకా యొక్క ఆధారాలను గురించి తర్కించుకొనడము ఎంతో కీలకము. ఎందుకంటే చాలా మంది పండితులు (ఉ.దా. సి. సి. టోర్రే) లూకా తన మొదటి పదిహేను అధ్యాయాలలో చాలా వరకు అరామిక ఆధారిత పత్రాలను (లేక పరంపర ఆచారాలు) వాడాడని నమ్మారు. ఇదే నిజమైతే ఈ సాధనకు లూకా ఒక సంపాదకుడు, గ్రంథకర్త కాదు. తరువాత వచ్చిన పౌలు ప్రసంగాలలో సయితము, లూకా మనకు పౌలు పదాలకు సంక్షిప్తత ఇచ్చాడే గాని ఉన్నది ఉన్నట్లుగా చెప్పలేదు. లూకా యొక్క ఆధార ఉపయోగాలు ఒక సందేహానికి ఎంత కీలకముగా ఉన్నయో, ఈ పుస్తకము యొక్క తన గ్రంథకర్త కారకత్వానికి కూడా అంతే కీలకమై ఉంది.

III. కాలము

- A. అపోస్తలుల కార్యములు వ్రాయబడిన కాలమును గురించి ఎన్నో వివాదాలు, భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి, అయితే జరిగిన సంఘటనలు క్రీ.శ. 30-63 మధ్యలో చోటుచేసుకొని ఉన్నాయి (పౌలు రోమా చెరశాల నుండి 60 సం. మధ్యలో విడుదలయ్యాడు, తరువాత మళ్ళీ చెరశాలలో వేయబడి నీరో చక్రవర్తి క్రింద బహుశా క్రీ.శ. 65 హింసలప్పుడు చంపబడ్డాడు).
- B. ఎవరైనా ఈ గ్రంథాన్ని రోమా ప్రభుత్వము పట్ల క్షమాార్థమైనదిగా అనుకోంటే, అప్పుడు దీని వ్రాసిన కాలము (1) క్రీ.పూ. 64కు ముందు (రోమాలో నీరో చేత క్రైస్తవుల హింసలు ప్రారంభమయిన కాలములో) మరియు/లేక (2) క్రీ.శ. 66-73 యూదుల తిరుగుబాటుకు సంబంధించి.
- C. ఎవరైనా అపోస్తలుల కార్యములను, లూకా సువార్తకు కొనసాగింపుగా పరిగణించ ప్రయత్నిస్తే, సువార్త వ్రాసిన కాలమే అపోస్తలుల కార్యములకు అన్వయిస్తుంది. క్రీ.శ. 70లో యెరూషలేము పడగొట్టట ప్రవచించబడి ఉండుటను బట్టి (లూకా 21), వివరించబడలేదు, కాలము క్రీ.శ. 70కి ముందే అయినట్లుంది. అదే అనుకోంటే, వరుసలో సువార్త వ్రాసిన తరువాత అపోస్తలుల కార్యములు వ్రాయబడి ఉండాలి.
- D. ఎవరైనా అకస్మాత్తుగా ముగింపబడుటను బట్టి ఇబ్బంది పడితే (పౌలు ఇంకా రోమాలో చెరశాలలోనే ఉన్నాడు, F. F. Bruce), అప్పుడు క్రీ.శ. 58-63లో పౌలు మొదటిసారి రోమాలో చెరశాలలో వేయబడినప్పుడు వ్రాసినట్లు సముఖత చూపుతున్నది.
- E. కొన్ని చారిత్రక కాలాలు అపోస్తలుల కార్యములో నమోదై ఉన్న సంఘటనలతో ముడిబడి ఉన్నాయి.
1. Claudius చక్రవర్తి కాలమందు భూలోకమందంతట సంభవించిన కరువు (అ.కా. 11:28, క్రీ.శ. 44-48)
 2. 1 వ. అగ్రిప్ప హేరోదు మరణము (అ.కా. 12:20-23, క్రీ.శ. 44 [వసంత ఋతువు])
 3. Sergius Paulus యొక్క సామంత పరిపాలన (అ.కా. 13:7; క్రీ.శ. 53లో నియమింపబడెను)
 4. యూదులు రోమానుండి Claudius చక్రవర్తి ద్వారా బహిష్కారము (అ.కా. 18:2, క్రీ.శ. 49 [?])
 5. Gallio సామంతత్వము, అ.కా. 18:12 (క్రీ.శ. 51 లేక 52 [?])
 6. Felix యొక్క సామంతత్వము (అ.కా. 23:26; 24:27, క్రీ.శ. 52-56 [?])
 7. Felix స్థానములోనికి Festus మార్చబడుట (అ.కా. 24:27, క్రీ.శ. 57-60 [?])
 8. యూదయ యొక్క రోమా అధికారులు
 - a. కార్యనిర్వాహకలు
 - (1) పొంతి పిలాతు, క్రీ.శ. 26-36
 - (2) Marcellus, క్రీ.శ. 36-37
 - (3) Marullus, క్రీ.శ. 37-41
 - b. క్రీ.శ. 41లో రోమా కార్యనిర్వాహకత్వము సామంత రాజుల నుండి అనుభవాత్మక తరహాకు మారింది. రోమా చక్రవర్తి Claudius క్రీ.శ. 41లో 1వ. అగ్రిప్ప హేరోదును నియమించాడు.
 - c. క్రీ.శ. 44లో 1వ. అగ్రిప్ప హేరోదు మరణము తరువాత సామంత రాజుల పద్ధతి పునఃనిర్మాణమై క్రీ.శ. 66 వరకు కొనసాగింది.

(1) Antonius Felix

(2) Porcius Festus

IV. ఉద్దేశ్యము మరియు నిర్మాణము

A. యేసు అనుచరులు యూదా మూలకాలనుండి విశ్వవ్యాప్తి పరిచర్య అతి వేగముగా చెందిన అభివృద్ధిని నమోదుచేయుట అపోస్తలుల కార్యముల గ్రంథము యొక్క ఉద్దేశాలలో ఒకటి. తాళము వేయబడిన మేడగది నుండి క్రైస్తవులు అతఃపురము వరకు:

1. అ.కా. 1:8లో ఉన్న ప్రకారము ఈ భౌగోళిక విధానము అనుసరించింది, ఇది అ.కా. యొక్క ప్రధాన ఆజ్ఞ (మత్తయి 28:19-20).
2. ఈ భౌగోళిక విస్తరణ అనేక విధాలుగా తెలుపబడింది.
 - a. ప్రధాన పట్టణాలను, జాతీయ రహదారులను ఉపయోగించుకొని. అపోస్తలుల కార్యములలో 32 దేశాలు, 54 పట్టణాలు, 9 మధ్యధర సముద్ర దీవులు ప్రస్తావించబడ్డాయి. మూడు ప్రధాన పట్టణాలు యెరూషలేము, అంతియెకయ, రోమా పట్టణాలు (చూ. అ.కా. 9:15).
 - b. కీలక వ్యక్తులను ఉపయోగించుకొని. అపోస్తలుల కార్యములు దాదాపు రెండు సగాలుగా విభజింపబడింది: పేతురు పరిచర్య, పౌలు పరిచర్య. దాదాపు 95 మంది ప్రస్తావించబడ్డారు, వారిలో ప్రధానమైన వారు: పేతురు, సైఫను, పిలిప్పీ, బర్నబా, యాకోబు, పౌలు.
 - c. అ.కా. లలో రెండు లేక సాహిత్య నిర్మాణాలు పలుమార్లు కనిపిస్తాయి. ఇవి గ్రంథకర్త నిర్మాణాలక కొరకు ఉద్దేశ్యపూర్వకంగానే ఉంచినట్లు ప్రతిబింబిస్తున్నాయి:

(1) సంక్షిప్త వ్యాఖ్యలు	(2) విస్తరించిన వ్యాఖ్యలు	(3) సంఖ్యల ప్రయోగము
1:1 - 6:7 (యెరూషలేములో)	2:47	2:41
6:8 - 9:31 (ఫాలస్తీనాలో)	5:14	4:4
9:32 - 12:24 (అంతియెకయకు)	6:7	5:14
12:25 - 15:5 (చిన్న ఆసియాకు)	9:31	6:7
16:6 - 19:20 (గ్రీసుకు)	12:24	9:31
19:21 - 28:31 (రోమాకు)	16:5	11:21,24
	19:20	12:24
		14:1
		19:20

B. యేసు రాజద్రోహము కొరకు మరణము చుట్టూ ఉన్న అపార్థమునకు సంబంధించి అపోస్తలుల కార్యములు ఉన్నదనే విషయము స్పష్టము. స్పష్టముగా లూకా అనుగ్రహం వ్రాసాడు (థియోఫిల, ఒక రోమా అధికారి కావచ్చు). ఆయన (1) పేతురు, సైఫను, పౌలు మాటలను యూదుల కుట్రను చూపడానికి ప్రయోగించాడు (2) క్రైస్తవుల పట్ల రోమా ప్రభుత్వ అధికారుల సానుకూలత. యేసు అనుచరుల నుండి రోమీయులు భయపడడానికి కారణము ఏమిలేదు.

1. క్రైస్తవ నాయకుల ప్రసంగాలు

- a. పేతురు, 2:14-40; 3:12-26; 4:8-12; 10:34-43
 - b. సైఫను, 7:1-53
 - c. పౌలు, 13:10-42; 17:22-31; 20:17-21:40-22:21; 23:1-6; 24:10-21; 26:1-29
2. ప్రభుత్వ అధికారులతో సంబంధాలు
- a. పొంతి పిలాతు, లూకా 23:13-25
 - b. సెగ్గి పౌలు, అ.కా. 13:7,12
 - c. పిలిప్పీ యొక్క ప్రధాన న్యాయవాది, అ.కా. 16:35-40
 - d. గలియోను, అ.కా. 18:12-17
 - e. ఆసియ దేశాధికారులు, అ.కా. 19:23-41 (ప్రత్యేకించి 31 వ. వచనము)
 - f. క్లౌడియ లూసియ, అ.కా. 23:29
 - g. పేలిక్కు, అ.కా. 24
 - h. పోర్కియు ఫేస్తు, అ.కా. 24
 - i. 2వ అగ్రిప్ప, అ.కా. 26 (ప్రత్యేకించి 32వ. వచనము)
 - j. పొప్లి, అ.కా. 28:7-10
3. పౌలు ప్రసంగాలలో ఎవరైనా పేతురు ప్రసంగాలను పోల్చిచూస్తే పౌలు నూతన కల్పన కారుడు కాదని స్పష్టముగా తెలుస్తుంది, అయితే ఆయన ఒక అపోస్తలులత్వాన్ని, సువార్త సత్యాలను ప్రకటించే విశ్వాసి. ఎవరైనా ఎవరినైనా కాపీ చేశారంటే అది పేతురు (చూ. 1 పేతురు). ఆయన పౌలు యొక్క వాక్యాలను, పదజాలాలను కాపీ కొట్టాడు. ఇద్దరి *kerygma* ఒకటే!
- C. లూకా కేవలము రోమా ప్రభుత్వము ఎదుట క్రైస్తవత్వాన్ని కాపాడడమే కాదు, పౌలును అన్యూల సంఘము నుండి కూడా కాపాడాడు. పౌలు అనేక సార్లు యూదా సమూహాలచే ప్రతిఘటించబడ్డాడు (గలతీయుల యూదులు, "ఉన్నత అపోస్తలులు" 2 కొరింథీ. 10-13); హెలోనీయుల గుంపులు (కొలస్సీ మరియు ఎఫెసీ పత్రికలలోని యోగతత్వము). పౌలు యొక్క హృదయాన్ని, మత సిద్ధాంతాలను స్పష్టముగా బయలుపరచుట ద్వారా లూకా ఆయన యధానుక్రమాన్ని తన ప్రసంగాలను, ప్రయాణానలు బట్టి తెలిపాడు.
- D. అపోస్తలుల కార్యములు ఒక మతసిద్ధాంతాలకు ఉద్దేశించిన గ్రంథము కానప్పటికీ, ఆది అపోస్తలుల యొక్క ప్రసంగ మూలకాలను మనకొరకు నమోదు చేసింది. దానిని C. H. Dodd యొక్క "the *Kerygma*" అని పిలిచాడు (యేసును గురించిన ముఖ్యమైన సత్యాలు). ఇది మనకు వారు సువార్త, ముఖ్యముగా యేసు మరణము మరియు పునరుత్థానము పట్ల చూపిన అవసరతను చూడడానికి సహాయపడుతుంది,

ప్రత్యేక అంశము: కెరిగ్మా (KERYGMA) SPECIAL TOPIC: THE KERYGMA OF THE EARLY CHURCH

ప్రత్యేక అంశము: కెరిగ్మా (KERYGMA)

క్రైస్తవత్వాన్ని గురించి అనేక అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. మొదటి శతాబ్దము లాగానే మన కాలము కూడా మతాల కాలము. వ్యక్తిగతంగా, నేను పూర్తిగా యేసు క్రీస్తు మాకు తెలుసు, మేము ఆయనను నమ్ముతున్నామని అనే అరోపించుకొనే అన్ని వర్గాలకు చేరికై మరియు స్వీకరిస్తున్నాను. దీనికి మనమంతా దీనిని లేక దానికి ఒప్పుకోము కాని క్రైస్తవత్వము ప్రధానంగా యేసును గురించినదై ఉంది. ఏది ఏమైనా, క్రైస్తవులమని ఆరోపించుకొనే వర్గాలు ఉన్నాయి, వారు "అలాగే కనిపిస్తారు" లేక "జానీ-వచ్చాడు-ఇప్పుడే" లాగా కనిపిస్తారు.

వ్యత్యాసాన్ని నేనెలాగు చెప్పగలను?

సరే, దీనికి రెండు మార్గాలు ఉన్నాయి:

- A. ఆధునిక సంస్కృతుల వర్గాలు ఏమి విశ్వాసిస్తున్నాయిని తెలిసికోడానికి సహాయపడే గ్రంథము (వారి గ్రంథాలలో నుండి) *The Kingdom of the Cults* (ది కింగ్డమ్ ఆఫ్ ది కల్ట్స్). దీనిని Walter Martin వ్రాశాడు.
- B. ఆది సంఘము యొక్క ప్రసంగాలు, ముఖ్యంగా అపోస్తలుల కార్యాలలోని అపోస్తలుడైన పేతురు మరియు పౌలు, వివిధ గుంపులకు క్రైస్తవత్వాన్ని ఎలా మొదటి శతాబ్ద ఆత్మప్రేరణ గ్రంథకర్తలు ప్రాథమిక బాప్తీస్మాపురేఖను ఇచ్చారు అనే విషయాన్ని తెలియజేసింది. ఈ ఆది "ప్రకటన" లేక "బోధ" (దీనికి అపోస్తలుల కార్యాలు ఒక సంగ్రహము) గ్రీకు పదము *kerygma* ద్వారా చెప్పబడింది. ఈ క్రింద ఇవ్వబడినవి అపోస్తలుల కార్యాలలో యేసును గురించిన ప్రాథమిక సత్యాలు:
1. అనేక పాతనిబంధన ప్రవచనాలు నెరవేరాయి - అ.కా. 2:17-21,30-31,34; 3:18-19,24; 10:43; 13:17-23,27; 33:33-37,40-41; 26: 6-7,22-23
 2. వాగ్దానము చేసిన ప్రకారం యోహానా చేత పంపబడడం - అ. కా. 2:23; 3:26
 3. తన సందేశాన్ని మరియు దేవుని యొక్క కృపాకనికరాలను బయలుపర్చుతున్నట్లు ఋజువుగా సూచిక క్రియలను చేయడం - అ. కా. 2:22; 3:16; 10:38
 4. నిరాకరంపబడుట, స్వీకరించబడుట - అ.కా. 3:13-14; 4:11
 5. సిలువ వేయబడుట - అ. కా. 2:23; 3:14-15; 4:10; 10:39; 13:28; 26:23
 6. తిరిగి లేచుట - అ. కా. 2:24,31-32; 3:15,26; 4:10; 10:40; 13:30; 17:31; 26;23
 7. దేవుని కుడిపార్శ్వమునకు ఎత్తబడుట - అ.కా. 2:33-36; 3:13,21
 8. మరల తిరిగి వచ్చును - అ. కా. 3:20-21
 9. నియమింపబడిన న్యాయాధిపతి - అ. కా. 10:42; 17:31
 10. పరిశుద్ధాత్మ దేవుడు పంపబడుట - అ. కా. 2:17-18,33,38-39; 10:44-47
 11. విశ్వాసించువారందరికీ రక్షకుడు - అ. కా. 13:38-39
 12. రక్షకుడు మరెవ్వరూ లేరు - అ. కా. 4:12; 10:34-36

ఈ అపోస్తలుల సత్య ఆధారాలకు ప్రతిస్పందించడానికి ఇక్కడ కొన్ని విధానాలు ఇవ్వబడ్డాయి:

1. మారుమనస్సు - అ. కా. 2:38; 3:19; 17:30; 26:20
2. విశ్వసించుట - 2:21; 10:43; 13:38-39
3. బాప్తీస్మాము పొందుట - అ. కా. 2:38; 10:47-48
4. ఆత్మను పొందుట - అ. కా. 2:38; 10:47
5. అందరూ రావచ్చు - అ. కా. 2:39; 3:25; 26:23

ఈ యుక్తి తొలి సంఘాలకు, విభిన్న క్రొత్తనిబంధన గ్రంథకర్తలు వారి సందేశాలలో కొన్ని వదివేసినప్పటికీ, అవసరమైన ప్రకటనకు సహాయపడింది. మార్కు సువార్త మొత్తము పేతురు విధానమైన *kerygma* నే అనుసరించింది. పేతురు చేసిన ప్రసంగాలను, రోమాలోని బోధల అన్నింటినీ మార్కు లిఖితపూర్వకమైన సువార్తలోనికి మార్చి ప్రయత్నించినట్లు చూడగలము. మత్తయి, లూకా రెండుకూడా మార్కు యొక్క మౌలిక నిర్మాణాన్ని అనుసరించాయి.

- E. Frank Stagg తన వ్యాఖ్యానము, *The Book of Acts, the Early Struggle for an Unhindered Gospel* (ది బుక్ ఆఫ్ ఆక్ట్స్, ది ఎర్లీ స్ట్రగుల్ ఫర్ యాన్ అన్హిండర్డ్ గాస్పెల్) లో అ.కా. యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యము యూదా జాతికే పరిమితమై ఉండిన యేసును గురించి (సువార్త) విశ్వవ్యాప్తముగా మానవులకందరికీ అందజేయడమే అని ఉద్ఘాటించాడు. స్టాగ్స్ వ్యాఖ్యానము

అపోస్తలుల కార్యములను లూకా వ్రాయడానికి గల ఉద్దేశ్యము పైన మాత్రమే కేంద్రీకరించింది. మంచి ముగింపు, వివిధ రకాల సిద్ధాంతాలను 1-18 పేజీలలో కనుగొనగలము. Stagg 28:31 వచనాలలోని "గుప్తమైన" అనే పదము మీదనే తన దృష్టిని ఉంచాడు. అన్నిటిని ఎదుర్కొని క్రైస్తవత్వాన్ని వ్యాపింపజేయడము అనేది లూకా ఉద్ఘాటనకు అర్థము చేసికొనుటకు కీలకమైనప్పుడు ఒక పుస్తకాన్ని ఇలా ముగించడము అసాధారణము.

F. అపోస్తలుల కార్యములలో పరిశుద్ధాత్మ యాబై సార్లు ప్రస్తావించబడినప్పటికీ, "పరిశుద్ధాత్మయొక్క కార్యాలు" ఇది కాదు. పరిశుద్ధాత్మను అసలు ప్రస్తావించని పదకొండు అధ్యాయాలు ఇందులో ఉన్నాయి. ఆయన మొదటి అర్థ పుస్తకములో ఎక్కువగా ప్రస్తావించబడ్డాడు. లూకా ఈ మొదటి అర్థములో ఇతర ఆదారాలను ఉదహరించాడు (ఇది అరామిక బాషలో వ్రాయబడిన వీలుంది). సువార్తలు యేసు కొరకు అయినట్లు అపోస్తలుల కార్యములు ఆత్మ కొరకు కాదు. ఇది ఆత్మ యొక్క స్థానాన్ని తక్కువ చేయడానికి కాదు, కాని అపోస్తలుల కార్యాల నుండి ప్రాథమికంగా లేక ప్రత్యేకంగా ఆత్మ యొక్క సిద్ధాంతాన్ని నిర్మించడంలో మనలను మనం కాపాడుకోడానికి ఉద్దేశింపబడింది.

G. అపోస్తలుల కార్యములు మత సిద్ధాంతాల కొరకు రూపొందించబడలేదు (చూ. *Fee and Stuart యొక్క How to Read the Bible For All Its Worth* [హా టు రీడ్ ది బైబిలు ఫర్ ఆల్ ఇట్స్ వొర్డ్], 94-112 పేజీలు చూడుము). అ.కా. లలో బాప్తిస్మము పైన ఒక సిద్ధాంతమును ఇవ్వడానికి చేసిన ప్రయత్నము వీగిపోవడమే ఇందుకు ఒక ఉదాహరణ. అపోస్తలుల కార్యములలో బాప్తిస్మము యొక్క క్రమము, విధానము చాలా భిన్నముగా ఉంది; కాబట్టి ఏది నిర్దేశకమై ఉంది? సిద్ధాంతపరమైన సహాయము కొరకు మనము పత్రికలు చూడవలసి ఉంది.

అయినా, కొంతమంది పండితులు (అది., Hans Conzelmann) లూకా ఉద్దేశపూర్వకంగానే మొదటి శతాబ్ద అకస్మిక అంత్యకాలమును అలస్యమవుతున్న పెరోజియా నందు ఓపికతో చేయవలసిన సేవను పునరుద్ఘాటము చేయడానికి చూడడము ఆసక్తికరముగా ఉంది. దేవుని రాజ్యము ఇప్పుడు జీవితాలను మార్పుతూ బలముగా ఉంది. ఇప్పుడున్న దృష్టి సంఘము యొక్క కార్యనిర్వాహణ పైన, అంత్యకాల నిరీక్షణ పైన కాదు.

H. అపోస్తలుల కార్యముల ఉద్దేశానికి మరొక వీలు రోమా 9:11 నకు ఉన్న ఉద్దేశ్యము లాంటిదే: యూదా మెస్సయను యూదులు ఎందుకు తృణీకరించారు, ఎందుకు ఎక్కువగా అన్యసంఘము అయింది? అ.కా. లలో చాలా చోట్ల ప్రపంచవ్యాప్త సువార్త స్పష్టముగా ప్రకటించబడింది. యేసు వారికి లోకములోనికి పంపాడు (చూ. 1:8). యూదులు ఆయనను తిరస్కరించారు, అయితే అన్యలు ఆయనకు ప్రతిస్పందించారు. ఆయన సందేశము రోమాను చేరింది.

లూకా ఉద్దేశము బహుశా యూదా క్రైస్తవత్వము (అది., పేతురు) మరియు అన్యల క్రైస్తవత్వము (అది., పౌలు) కలసి అభివృద్ధి చెందగలవు అని చూపించడానికి అయి ఉండొచ్చు! అవి ఒకదానికి మరొకటి పోటీ కాదు కానీ విశ్వవ్యాప్త సువార్త పరిచర్యలో అవి రెండూ ఒకటైయ్యాయి.

I. ఉద్దేశము విషయానికొస్తే నేను F. F. Bruce తో సమ్మతిస్తాను (అది., *New International Commentary* [న్యూ ఇంటర్నేషనల్ కామెంటరీ], 18వ. పేజీ) ఎందుకంటే లూకా మరియు అపోస్తలుల కార్యములు మమూలుగా ఒక్క గ్రంథమే, లూకా గ్రంథము యొక్క కొనసాగింపు (అది., 1:1-4), అలాగే ఇది అ.పో.ల కొనసాగింపు కూడా. లూకా, అన్ని సంఘటనలకు ప్రత్యక్ష సాక్ష్యము కానప్పటికీ, తన సొంత చారిత్రక, సాహిత్య, మత సిద్ధాంతాలను జాగ్రత్తగా పరిశోధించి, ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా నమోదు చేశాడు.

తరువాత లూకా, యేసు మరియు సంఘము యొక్క మతవేదాంత నమ్మకత్వము (చూ. లూకా 1:4), చారిత్రక వాస్తవికతను తన సువార్తలో, వృత్తాంతములో చూపించాలని ఆశపడ్డాడు. ఒకవేళ అపోస్తలుల కార్యముల గురి నెరవేర్చుల ఇతివృత్తము కావచ్చు (అది., దాచబడని, చూ. 28:31, ఇది పుస్తకము యొక్క చివరి పదము). ఈ ఇతివృత్తము అనేక విభిన్న పదాలతో, వాక్యాలతో చెప్పబడింది (చూ. Walter L. Liefeld వ్రాసిన *Interpreting the Book of Acts* [ఇంటర్ప్రీటింగ్ ది బుక్ ఆఫ్ యాక్ట్స్], 23-24 పేజీలు). సువార్త అనేది ఒక ఆలోచన, ఒక ప్రణాళిక లేక ఒక క్రొత్త అంశము కాదు. ఇది ముందుగా నిర్ణయించబడిన దేవుని ప్రణాళిక (చూ. అ.కా. 2:23; 3:18; 4:28; 13:29).

V. సాహిత్య ప్రక్రియ

- A. పా.ని.లో యెహోషువా - 2 రాజుల గ్రంథములో ఎలా కొనసాగాడో, అలాగే క్రొ.ని.లో అపోస్తలుల కార్యములు ఉన్నది. బైబిలు పరమైన చారిత్రక ఇతివృత్తాంతము యధార్థము కానీ వ్రాయబడిన గురి క్రమములో లేక సంఘటనలను ఉద్వేగపూరితముగా వ్రాయడానికి కాదు. దేవుడు ఎవరు, మనము ఎవరము, దేవునితో సఖ్యతగా ఉండడానికి మనమెలా సృజించబడ్డాము, దేవుడు మనలను ఎలా నివసించాలని ఆశిస్తున్నాడు అనే విషయాలను వివరించడానికి అవసరమైన సంఘటనలను ఇది ఎన్నుకొంది.
- B. బైబిలు యొక్క ఇతివృత్తాలను వ్యాఖ్యానించుటలో ఉన్న సమస్య అంతా గ్రంథకర్తలు (1) వ్రాయడానికి వారి ఉద్దేశ్యాల్మిటి, (2) ముఖ్యమైన సత్యమేమిటి లేక (3) నమోదుచేయబడిన వాటిని మనమెలా అనుసరించాలి అనే విషయాలను వారు వ్రాయకపోవటమే. పాఠకుడు క్రింద ఇవ్వబడిన ప్రశ్నల ద్వారా ఆలోచించాలి:
1. సంఘటన ఎందుకు వ్రాయబడింది?
 2. పూర్వము వ్రాయబడిన విషయాలకు ఇది ఎలా సంబంధించి ఉంది?
 3. ఇందులో ఉన్నకేంద్రీయ మతపరమైన సత్యమేమిటి?
 4. సాహిత్య సందర్భానికి ఏమైనా ప్రాముఖ్యత ఉందా? (దీనికి ముందు లేక వెనుక చోటు చేసికొన్న సంఘటనలు ఏవి? ఇదే అంశము ఇంకెక్కడైనా చెప్పబడిందా?)
 5. సాహిత్య సందర్భము ఎంత పొడవైనది? (కొన్ని సార్లు ఒక్క మతపరమైన సిద్ధాంతము లేక ఉద్దేశ్యాన్ని చెప్పడానికి ఎక్కువ వృత్తాంతము తీసికొనబడుతుంది.)
- C. మత సిద్ధాంతాలకు కేవలము చారిత్రక ఇతివృత్తాంతాలు మాత్రమే ఆధారాలు కావు. తరచూ గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశ్యానికి తటస్థపడే సంఘటనలు కూడా వ్రాయబడతాయి. చారిత్రక ఇతివృత్తాంతాలు బైబిలులో ఎక్కడో వ్రాయబడిన సత్యాలను ఉదహరిస్తాయి. కేవలము ఏదో ఒకటి జరిగినంత మాత్రాన, ప్రతి యుగములోని క్రైస్తవుల పట్ల దేవుని చిత్తము ఇదే అని తలంచకూడదు (ఉ.దా. ఆత్మహత్య, బహుభార్యాత్వము, పరిశుద్ధ యుద్ధము, పాములతో వ్యవహరించుట, మొ.).
- D. బైబిలు చారిత్రక ఇతివృత్తాంతాలను ఎలా వ్యాఖ్యానించాలి అని తెలుసుకొనుటకు మంచి ఆధారము Gordon Fee మరియు DouglasStuart వ్రాసిన *How to Read the Bible For All Its Worth* (హూ టు రీడ్ ది బైబిలు ఫర్ ఆల్ ఇట్స్ వర్త్), 78-93 మరియు 94-112 పేజీలు చూడుము.

VI. చారిత్రిక పరిస్థితుల యొక్క గ్రంథ వివరాల సూచిక

మొదటి శతాబ్దములో అపోస్తలులు కార్యములపై వ్రాయబడిన కొత్త పుస్తకాలన్ని సాంప్రదాయసిద్ధత కలిగిన వారిచే వ్రాయబడ్డాయి. ఈ అంతర్గత క్రమశిక్షణ సామీప్యత క్రొ.ని.నను అర్థముచేసికొనడానికి ఎంతో ఉపకరించింది. Bruce M. Minter ఈ వరుస క్రమాలను కూర్చు చేశాడు.

- A. *The Book of Acts in Its Ancient Literary Setting* (ది బుక్ ఆఫ్ యాక్ట్స్ ఇన్ ఇట్స్ విన్సియంట్ లిటరరీ సెట్టింగ్)
- B. *The Book of Acts in Its Graeco-Roman Setting* (ది బుక్ ఆఫ్ యాక్ట్స్ ఇన్ ఇట్స్ గ్రీసో-రోమన్ సెట్టింగ్)
- C. *The Book of Acts and Paul in Roman Custody* (ది బుక్ ఆఫ్ యాక్ట్స్ అండ్ పాల్ ఇన్ రోమన్ కస్టడీ)
- D. *The Book of the Acts in Its Palestinian Setting* (ది బుక్ ఆఫ్ ది యాక్ట్స్ ఇన్ ఇట్స్ పాలస్తీనియన్ సెట్టింగ్)
- E. *The Book of Acts in Its Diaspora Setting* (ది బుక్ ఆఫ్ యాక్ట్స్ ఇన్ ఇట్స్ డైయాస్పోరా సెట్టింగ్)
- F. *The Book of Acts in Its Theological Setting* (ది బుక్ ఆఫ్ యాక్ట్స్ ఇన్ ఇట్స్ థియోలాజికల్ సెట్టింగ్)

ఇంకా ఉపయోగపడే మరి కొన్ని

1. A. N. Sherwin-White, *Roman Society and Roman Law in the New Testament* (రోమన్ సొసైటీ అండ్ రోమన్ లా ఇన్ ది న్యూ టెస్టామెంట్)
2. Paul Barnett, *Jesus and the Rise of Early Christianity* (జీజస్ అండ్ ది రైస్ ఆఫ్ ఎర్లీ క్రిస్టియానిటీ)
3. James S. Jeffers, *The Greco-Roman World* (ది గ్రీషియో-రోమన్ వోర్ల్డ్)

VII క్లుప్తముగా నిర్వచించతగ్గ పదములు మరియు వచనములు

1. "అనేక ప్రమాణాలను చూపి," 1:3
2. "నలుబది దినములు," 1:3
3. "దేవుని రాజ్యము," 1:3
4. "ఒక మేఘము ఆయనను కొనిపోయెను," 1:9
5. "ఒక విశ్రాంతి దినమున ప్రయాణించతగ్గ దూరము," 1:12
6. "రక్తభూమి," 1:19
7. "చీట్లు వేయగా," 1:26
8. "పెంతుకోస్తు," 2:1
9. "పరిశుద్ధాత్ముతో నిండినవారై," 2:4
10. "అన్యభాషలతో మాట్లాడసాగిరి," 2:4
11. "యూదామత ప్రవిష్టలు," 2:10; 13:43
12. "దేవుడు నిశ్చయించిన సంకల్పమును ఆయన భవిష్యద్ జ్ఞానమును," 2:23
13. "పాతాళము," 2:31
14. "దేవుని కుడిపార్శ్వమున," 2:33
15. "మారుమనస్సు," 2:38; 3:19
16. "రోట్టె విరుచుట యందును," 2:42,46

17. "ప్రార్థనాకాలమున," 3:1
18. "విక్షమడుగుటకు," 3:2
19. "సోలోమోనుదను మండపము," 3:11; 5:12
20. "పరిశుద్ధుడును నీతిమంతుడునై," 3:14
21. "విశ్రాంతి కాలములు," 3:19
22. "విద్యలేని పామరులని," 4:13
23. "ఆయన నిద్రించెను," 7:60
24. "మార్గము," 9:2
25. "చేతులుంచెను," 9:12 (చూ. 8:17)
26. "పటాలము," 10:1
27. "కైస్తవులు," 11:26
28. "దయ్యము పట్టుట," 16:16
29. "అతని ఇంటనున్న వారందరికిని," 3:14
30. "విపికూరీయులు," 17:18
31. "సోయికులు," 17:18
32. "అరేయెపగు," 17:22
33. "యూదా దేశసంచారులు," 19:13
34. "మాంత్రిక విద్య. . .పుస్తకములు," 19:19
35. "అరైమి దేవికి వెండి గుళ్ళు," 19:24

VIII. క్లుప్తముగా గుర్తించడానికి వ్యక్తులు

1. థెయోఫిలా, 1:1
2. స్త్రీ, 1:14
3. మత్తీయ, 1:23
4. సద్దూకయులు, 4:1; 5:17
5. అన్న, 4:6
6. కయిఫా, 4:6
7. "ప్రజల అధికారులారా, పెద్దలారా," 4:8
8. అననీయ, 5:1; 9:10
9. సప్పీర, 5:1
10. గమలీయేలు, 5:34
11. సైపెను, 6:5
12. సౌలు, 7:58; 8:1; 9:1
13. ఫిలిప్పు, 8:5
14. దొర్కా, 9:36

15. కొర్నేలీ
16. అగబు, 11:28; 21:10
17. ఐతుకు, 20:9

IX. గుర్తించడానికి దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. యెరూషలేము, 1:8
2. యూదయ, 1:8
3. సమరియ, 1:8
4. పార్తీయులు, 2:9
5. కప్పడొకియ, 2:9
6. పొంతు, 2:9
7. ఆసియా, 2:9
8. పుగియ, 2:10
9. పంపులియ, 2:10
10. ఐగుప్తు, 2:10
11. లిబియా, 2:10
12. కురేని, 2:10
13. క్రేతు, 2:11
14. నజరేతు, 2:22
15. అలెగ్జాండ్రీయ, 6:9
16. కిలికియ, 6:9
17. దమస్కు, 9:2
18. కైసరు
19. యెప్పీ, 9:36
20. ఫీనీకే, 11:19
21. కుప్రే, 11:20
22. తారు, 11:25
23. సిదోను, 12:20
24. ఫిలిప్పీ, 16:12
25. బెరయ, 17:10
26. ఏథెన్సు, 17:16
27. కొరింథు, 18:1

X. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. 1:6వ. వచనము ఎలా అపోస్తలులు యొక్క అర్థహీనతను బయలుపరస్తున్నది?

2. ఎలా 1:8వ. వచనము మత్తయి 28:19-20 కి సంబంధము కలిగి ఉంది?
3. ఒక అపోస్తలులనకు ఉండవలసిన అర్హతలు ఏవి?
4. ఎందుకు "గాలి" మరియు "అగ్ని" ఆత్మతో సంబంధము కలిగి ఉన్నాయి? (2:2-3)
5. 2:8 లోని సూచిక క్రియను వివరించండి.
6. యావేలు యొక్క ప్రవచనము నెరవేరిందని పేతురు చెప్పాడు. అప్పుడు ఎలా నీవు 1:17 మరియు 19-20 వచనాలను వివరించగలవు?
7. యేసు "ప్రభువు" మరియు "క్రీస్తు" అని పిలువబడుటలోని సిద్ధాంతపరమైన ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? (2:36)
8. కమ్యూనిజానికి 2:44 వ. వచనము ఒక బైబిలుపరమైన ఆదేశమా? (చూ. 4:34-35)
9. 3:18 వచనము యొక్క అర్థాన్ని వివరించండి.
10. 4:11 వ. వచనములోని పా.ని. ఎలా యేసుకు అన్వర్తింపబడుతుందో వివరించండి.
11. ఆత్మనింపుదల ఎప్పుడూ అపోస్తలుల కార్యములోని సాక్ష్యముతో కలిసి ఉంటుందా?
12. అపోస్తలుల కార్యములు 6 లోని "ఏడుగురు" యొక్క అర్హతలను పట్టిక చేయండి. వారు సంఘపెద్దలా?
13. ఎందుకని పౌలు క్రైస్తవుల యెడల ఉన్నట్లు ఉండినాడు? (8:1-3)
14. 8:15-16 వచనాలు ఆధునిక విశ్వాసులకు రక్షణకు అవసరమైన క్రమబద్ధక సంఘటనలను ఇస్తున్నాదా?
15. 10:44-48 లోని అన్యభాషల యొక్క ఉద్దేశ్యమేమిటి?
16. ఎందుకని పౌలు మొదట స్థానిక సమాజమందిరాలలో బోధించాడు? (13:5)
17. లుస్తలో పౌలు మరియు బర్నబా అంగీలు చించుకొనుటకు ఏమి జరిగింది? (14:8-18)
18. అపోస్తలుల కార్యములు 15వ. అధ్యాయంలోని యెరూషలేము పెద్దల ఉద్దేశ్యము ఏమిటి?
19. పౌలు మరియు బర్నబా ఎందుకు ఘర్షణ పడ్డారు? (15:36-41)
20. పౌలు ఆసియాకు వెళ్లడానికి ఆత్మ ఎందుకు ఆటంకపరచింది? (16:6)
21. 16:35-40 లో ఎందుకు పట్టణ నాయకులు అందోళన పడ్డారు?
22. ఎలా ప్రిస్కిల్ల మరియు అకుల అపోల్లోకు సహాయపడ్డారు? (18:24-28)
23. ఎందుకని 20:21 ప్రాముఖ్యమైన వచనము?
24. 21:9 వచనములోని అంతర్భావమేమిటి?
25. అపోస్తలుల కార్యములు 21 అధ్యాయంలో పౌలు ఎందుకు యెరూషలేములో బంధించబడ్డాడు?
26. 23:6-7 వచనాలను నీ సొంత వాక్యాలలో వివరించండి.

రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం

I. ప్రారంభ వాఖ్యలు

- A. రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రిక పౌలు యొక్క అత్యంత క్రమబద్ధమైన మరియు తార్కిక సిద్ధాంతపరమైన గ్రంథము. ఇది రోములోని స్థితిగతుల తాకిడికి గురి అయింది, కాబట్టి, ఇది ఒక "సందర్భానుచిత" గ్రంథమై ఉంది. ఈ పత్రికను వ్రాయడానికి ఏదో విషయం పౌలుకు కారణభూతమైంది. ఏది ఏమైనా, ఇది పౌలు యొక్క అత్యంత నిష్పాక్షిక రచనగా ఉండి, ఇందులో పౌలు విధానంతో కూడిన సమస్యతో వ్యవహరించడంలో స్పష్టమైన బహుకరణ మరియు అనుదిన జీవితానికి దాని అంతస్సూచకాలు ఉన్నాయి.
- B. రోమీయులకు పౌలు యొక్క సువార్త బహుకరణ ప్రతి యుగములోని సంఘ జీవితాలను ప్రభావితం చేస్తున్నది:
1. రోమా 13:13-14 ను చదివి క్రీ. శ. 386 లో Augustine క్రీస్తును అంగీకరించాడు.
 2. మార్టిన్ లూథర్ రక్షణను గురించి అవగాహన చేసికొని క్రీ. శ. 1513 లో విప్లవాత్మకంగా మార్పుచెందాడు, ఆయన కీర్త. 31:1 వచనాన్ని రోమా 1:17 తో పోల్చిచూడడాన్ని బట్టి ఈ మార్పుకలిగింది (చూ. హెబ్రీ. 2:4).
 3. జాన్ వెస్లే క్రీ. శ. 1738లో రోమా పత్రిక పరిచయము మీద లూథర్ చేసిన ప్రసంగాన్ని వినుటద్వారా క్రీస్తును అంగీకరించాడు.
- C. రోమా పత్రికను తెలుసుకోవడం అంటే క్రైస్తవత్వాన్ని తెలుసుకోవడమే! ఈ పత్రిక యేసు యొక్క జీవితం మరియు బోధలను అన్ని యుగాలలోని సంఘాల కొరకు గట్టిపునాదులతో కూడిన సత్యాలను అమర్చింది.

II. గ్రంథకర్త

నిస్సందేహంగా పౌలు దీని గ్రంథకర్త. 1:1 వచనంలో ఆయనదైన శైలిలో ఉన్న శుభాకాంక్షలు చూడగలం. పౌలు యొక్క "శరీరములోని ముల్లు" ఆయనకున్న కనుచూపుకు ఉన్న సమస్య అనేది సర్వజన ఆమోదమై ఉంది కనుక ఆయన తన స్వహస్తాలతో ఈ ఉత్తరం వ్రాయలేదు కాని వ్రాయడానికి తెర్రియు అనే లేఖకుని ఉపయోగించుకొన్నాడు (చూ. 16:22).

III. కాలము

- A. రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రిక వ్రాయబడిన సంభావిత కాలము క్రీ. శ. 56-58 గా ఉంది. వ్రాయబడిన కాలాలు దాదాపు సరిగ్గా చెప్పబడిన క్రొత్త నిబంధన గ్రంథాలలో ఇది ఒకటి. ఇది అ.కా. 20:2సగాన్ని రోమీయులు 15:17సగం తో పోల్చిచూడడాన్ని బట్టి జరిగింది. రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రిక బహుశా పౌలు యొక్క మూడవ సువార్త ప్రయాణ ముగింపు, యెరూషలేమును ఇక వదిలిపెట్టడాడనంగా కొరింధు పట్టణము నుండి వ్రాయబడి ఉండచ్చు.
- B. బహుశా పౌలు యొక్క కాలక్రమరేఖ F. F. Bruce మరియు Murry Harris లను కొద్దిపాటి సవరణలతో అనుసరించి ఉండచ్చు.

గ్రంథము	కాలము	వ్రాయబడిన ప్రదేశము	అ. కా. లతో ఉన్న సంబంధం
1. గలతీయులు	48	సిరియ అంతియోకయ	14:28; 15:2
2. 1 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	18:5
3. 2 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	
4. 1 కొరింథీయులకు	55	ఎఫెసు	19:20
5. 2 కొరింథీయులకు	56	మాసిడోనియ	20:2
6. రోమీయులకు	57	కొరింథు	20:3

7 - 10. చెరశాల నుండి వ్రాసిన ఉత్తరాలు

కొలస్సీయులకు	60 ప్రారంభంలో		
ఎఫెసీయులకు	60 ప్రారంభంలో	రోము	
ఫిలేమోను	60 ప్రారంభంలో		
ఫిలిప్పీయులకు	62-63 చివరిలో		28:30-31

11 - 13. నాల్గవ సువార్త ప్రయాణం

1 తిమోతి	63 (లేక ఆ తరువాత,	మాసిడోనియ
తీతు	63 కాని క్రీ. శ. 68 కి	ఎఫెసు (?)
2 తిమోతి	64 ముందు)	రోము

IV. గ్రహీతలు

దీని లక్ష్యం రోములాగా ఈ ఉత్తరం చెప్పుతున్నది. రోములో ఉన్న సంఘాన్ని ఎవరు స్థాపించారో మనకు తెలియదు:

A. బహుశా పెంటుకోస్టు దినమున యెరూషలేముకు వచ్చిన కొంత మంది ప్రజలు యేసును స్వీకరించి తరువాత వారి స్వస్థలానికి వెళ్ళి సంఘాన్ని ప్రారంభించి ఉండచ్చు (చూ. అ. కా. 2:10);

B. బహుశా సైఫెను హింస తరువాత యెరూషలేము నుండి పారిపోయిన శిష్యులు ప్రారంభించి ఉండచ్చు (చూ. అ. కా. 8:4) లేక

C. బహుశా పౌలు యొక్క సువార్త ప్రయాణాలలో ఎక్కడ నుండైనా క్రీస్తును అంగీకరించిన వారు రోముకు వెళ్ళి ఉండచ్చు. పౌలు ఏనాడు రోమా సంఘాన్ని సందర్శించలేదు, కాని వారిని కలవాలని చాలా ఆశించాడు (చూ. అ. కా. 19:21). ఆయనకు అక్కడ చాలా మంది స్నేహితులు ఉండినారు (చూ. రోమా 16).

“ప్రేమ బహుమానము” తో యెరూషలేమునకు వెళ్ళిన తరువాత స్పెయినుకు వెళ్ళే దారిలో (చూ. రోమా 15:28) రోముకు వెళ్ళాలనేది ఆయన ఉద్దేశ్యముగా కనిపిస్తున్నది. తూర్పు మధ్యధరా ప్రాంతంలో తన పరిచర్య ముగింపబడినట్లు పౌలు భావించాడు. క్రొత్త ప్రదేశాల కొరకు ఆయన వెతికాడు (చూ. 16:20-23). గ్రీసులో ఉన్న పౌలు దగ్గర నుండి రోముకు ఈ ఉత్తరాన్ని తీసికెళ్ళుతున్న రాయబారి సంఘపరిచారకురాలైన పీబీ, ఈమె ఈ దిశగా ప్రయాణిస్తూ ఉండినది (చూ. రోమా 16:1). మొదటి శతాబ్దంలో గుడారాలు కుట్టే వాని చేత కొరింథీ మూల వీధులనుండి వ్రాయబడిన ఈ ఉత్తరం ఎందుచేత ఇంత విలువైనదిగా ఎంచబడింది? మార్టిన్ లూథర్ దీనిని గురించి ఇలా చెప్పాడు “క్రొత్త నిబంధనలో ఇది ప్రాముఖ్యమైన గ్రంథము

మరియు స్వచ్ఛమైన సువార్తయై ఉన్నది." అన్యుల నుండి వచ్చిన అపోస్తలుడుగా పిలువబడి, తార్కువాడైన సౌలు, రబ్బీగా మారి, సువార్తను ఇంత లోతుగా వివరించిన వాస్తవికతలో ఈ గ్రంథానికి విలువ వచ్చింది. రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రిక ఒకటి తప్ప, పౌలు వ్రాసిన చాలా ఉత్తరాలకు స్థానిక వాతావరణ పరిస్థితులు పులుముకొని ఉంటాయి. అపోస్తలుని యొక్క దీర్ఘకాలిక విశ్వాసము యొక్క క్రమబద్ధమైన ప్రదర్శన ఇది.

నా తోటి క్రైస్తవుడా, ఈనాడు "విశ్వాసము" ను వివరించి చెప్పడానికి మనకున్న అనేక సాంకేతిక పదాలు ("నీతిమంతులుగా తీర్చబడుట," "అపవాదము," "దత్తపుత్రత్వము," "పరిశుద్ధత") రోమీయుల నుండి వచ్చాయి అని ఎప్పుడైనా అనుకొన్నావా? మనమంతా కలసి ఈనాటి మన జీవితాల కొరకు ఆయన చిత్రాన్ని వెతుకుతుండగా, ఈ అద్భుతమైన గ్రంథాన్ని నీకు విశదపరచమని దేవుని ప్రార్థించు!

V. ఉద్దేశ్యము

- A. తన సువార్త ప్రయాణము కొరకైన సహాయము కొరకు ఒక విజ్ఞప్తి. తూర్పు మధ్యధరా ప్రాంతంలో తన పరిచర్య ముగింపబడినట్లు పౌలు భావించాడు (చూ. 16:20-23).
- B. రోమా సంఘములో యూదా విశ్వాసులు మరియు అన్య విశ్వాసుల మధ్య తలెత్తిన సమస్యలను ఉద్దేశించడానికి. బహుశా ఇది రోము నుండి యూదులందరి మీద ఒత్తిడి మరియు వారు తిరిగి వచ్చిన ఫలితము కావచ్చు. ఆ తరువాత యూదా క్రైస్తవ నాయకుల స్థానంలో అన్య క్రైస్తవ నాయకులు వచ్చారు.
- C. రోమా సంఘానికి తనను తాను పరిచయం చేసికొనడానికి కావచ్చు. యెరూషలేములోని యధార్థంగా క్రీస్తును అంగీకరించిన యూదుల నుండి (అపోస్తలుల కార్యములు 15 లోని యెరూషలేము పెద్దలు), కపట యూదులు (గలతీయులు మరియు 2 కొరింథీ. 3, 10-13 లోని యూదాతత్వవాదులు), మరియు అన్యులు (కొలస్సియులకు, ఎఫెసియులకు వ్రాసిన పత్రికలు) నుండి ప్రతికూలత ఉండేది, వీరు వారి సొంత సిద్ధాంతాలు లేక వేదాంతాలతో సువార్తను విలీనం చేసికోవాలని ప్రయత్నించారు.
- D. పౌలు ఒక అపాయకరమైన కల్పన వ్యక్తిగా, యేసు బోధలకు నిర్లక్ష్యంగా అంశాలను జతచేశాడని ఆరోపింపబడ్డాడు. పాతనిబంధనను మరియు యేసు బోధలను (సువార్తలు) ఉపయోగించి తన సువార్త ఎలా సత్యమై ఉందో చూపించడం ద్వారా తనను తాను ఒక క్రమమైన పద్ధతిలో సంరక్షించుకొన్న విధానమే రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రిక.

VI. క్లుప్త బాహ్యరేఖ

- A. పరిచయం (1:1-17)
 1. అభినందలను (1:1-7)
 - a. గ్రంథకర్త (1-5)
 - b. ఉద్దేశించిన ప్రజలు (6-7a)
 - c. శుభాకాంక్షలు (7b)
 2. సందర్భము (1:8-15)
 3. ఇతివృత్తము (1:16-17)
- B. దైవిక నీతి యొక్క ఆవశ్యకము (1:18-3:20)

1. అన్యప్రజల నిరాకరణ (1:18-32)
 2. యూదులు లేక విగ్రహారాధ అనీతిపరుల యొక్క మాయవందన (2:1-16)
 3. యూదుల తీర్పు (2:17-3:8)
 4. విశ్వవ్యాప్తక నాశనము (3:9-20)
- C. దేవుని నీతి అంటే ఏమిటి (3:21-8:39)
1. కేవలం విశ్వాసం ద్వారానే నీతి (3:21-31)
 2. నీతికి ఆధారము: దేవుని వాగ్దానం (4:1-25)
 - a. అబ్రహాము యొక్క నీతి స్థానము (4:1-5)
 - b. దావీదు (4:6-8)
 - c. సున్నతితో అబ్రహాముకున్న సంబంధము (4:9-12)
 - d. అబ్రహాముకు దేవుని వాగ్దానం (4:13-25)
 3. నీతి యొక్క అర్పణము (5:1-21)
 - a. ఆత్మాత్మక కోణము: అనర్థమైన ప్రేమ, అద్వితీయమైన ఆనందం (5:1-5)
 - b. విషయాత్మక ఆధారం: దేవుని అద్భుత ప్రేమ (5:6-11)
 - c. ఆదాముక్రీస్తు వర్గీకరణము: ఆదాము యొక్క అపరాధము, దేవుని యొక్క అనుగ్రహము (5:12-21)
 4. దేవుని నీతి వ్యక్తిగత నీతిలో ఇవ్వబడుతుంది (6:1-7:25)
 - a. పాపము నుండి విడుదల (6:1-14)
 - (1) ఎంచబడిన ఒక అభ్యంతరము (6:1-2)
 - (2) బాప్తిస్మము యొక్క అర్థము (6:3-14)
 - b. సాతాను యొక్క బానిస లేక దేవుని యొక్క బానిస: నీ ఇష్టము (6:15-23)
 - c. ధర్మశాస్త్రముతో మానవుని వివాహము (7:1-6)
 - d. ధర్మశాస్త్రము ఉన్నతమైనదే కాని పాపము ఈ మంచిని ఆటంకపర్చుతున్నది (7:7-14)
 - e. విశ్వాసి యందు మంచి చెడల మధ్య ఉన్న నిత్యపోరాటము (7:15-25)
 5. గమనించతగ్గ దేవుని నీతి యొక్క ఫలితాలు (8:31-39)
 - a. ఆత్మయందు జీవము (8:1-17)
 - b. సృష్టి యొక్క విమోచన (8:18-25)
 - c. ఆత్మ యొక్క నిరంతర సహాయం (8:26-30)
 - d. విశ్వాసముద్వారా విమోచన యొక్క న్యాయతీర్పు విజయోత్సాహము (8:31-39)
- D. మానవులందరి యెడల దేవుని యొక్క ఉద్దేశ్యము (9:1-11:32)
1. ఇశ్రాయేలీయుల యొక్క ఎన్నిక (9:1-33)
 - a. విశ్వాసము యొక్క అసలు వారసులు (9:1-13)
 - b. దేవుని యొక్క సార్వభౌమత్వము (9:14-26)
 - c. అన్యమతస్థులను సయితము కలుపుకొనే దేవుని యొక్క విశ్వజనీన ప్రణాళిక (9:27-33)
 2. ఇశ్రాయేలీయుల యొక్క రక్షణ (10:1-21)

- a. దేవుని నీతి వర్యెస్ మానవాళి నీతి (10:1-13)
 - b. దేవుని కృపకు వార్తావహుల యొక్క అవసరత, లోక సువార్త పరిచర్యకు పిలుపు (10:14-18)
 - c. క్రీస్తులో ఇశ్రాయేలీయుల యొక్క నిరంతర అవిశ్వాసము (10:19-21)
3. ఇశ్రాయేలీయుల అపజయము (11:1-36)
- a. యూదుల శేషము (11:1-10)
 - b. యూదుల అసూయ (11:11-24)
 - c. ఇశ్రాయేలీయుల యొక్క తాత్కాలిక గ్రుడ్డితనము (11:25-32)
 - d. పెల్లుబికిన పౌలు యొక్క స్తుతి (11:33-36)
- E. దేవుని నీతి బహుమానము యొక్క ఫలితము (12:1-15:13)
- 1. పరిశుద్ధత కొరకు పిలుపు (12:1-2)
 - 2. కృపావరముల వినియోగము (12:3-8)
 - 3. ఇతర విశ్వాసులతో విశ్వాసుల యొక్క సంబంధాలు (12:9-21)
 - 4. పై అధికారులతో సంబంధము (13:8-10)
 - 5. పొరుగువారితో సంబంధము (13:8-10)
 - 6. మన ప్రభువుతో సంబంధము (13:11-14)
 - 7. తోటి సంఘ సభ్యులతో సంబంధాలు (14:1-12)
 - 8. ఇతరుల మీద మన ప్రభావం (12:13-23)
 - 9. క్రీస్తుసారూప్యతలోని సంబంధము (15:1-13)
- F. ముగింపు (15:14-33)
- 1. పౌలు యొక్క వ్యక్తిగత ప్రణాళికలు (15:14-29)
 - 2. ప్రార్థన కొరకు విజ్ఞాపాలు (15:30-33)
- G. అనంతర లేఖనం (16:1-27)
- 1. శుభాకాంక్షలు (16:1-24)
 - 2. ఆశీర్వాదాలు (16:25-27)

VII. క్లుప్తముగా నిర్వచించతగ్గ పదములు మరియు వచనాలు

- 1. అపోస్తలుడు, 1:1
- 2. "శరీరమును బట్టి దావీదు సంతానముగాను," 1:3
- 3. పరిశుద్ధులు, 1:7
- 4. నీతి, 1:17
- 5. దేవుని ఉగ్రత, 1:18
- 6. మారుమనస్సు, 2:4
- 7. "దేవునికి పక్షపాతము లేదు," 2:11

8. సున్నతి, 2:4
9. "దేవోక్తులు," 3:2
10. నీతిమంతుడుగా తీర్చబడునట్లు, 3:4
11. అనుగ్రహము, 3:25
12. "శ్రమల యందును అతిశయపడుదుము," 5:3
13. "ఆయన రక్తము వలన ఇప్పుడు నీతిమంతులుగా తీర్చబడి," 5:9
14. "నీతి దానము," 5:17
15. "చనిపోయినవాడు పాప విముక్తుడు," 6:7
16. "పరిశుద్ధత," 6:19
17. "దేవుని ఆత్మ మీలో నివసించిన యెడల," 8:9
18. అబ్బా, 8:15
19. ఓర్పు, 8:25
20. ముందుగా ఎరుగుట, 8:29
21. ముందుగా నిర్ణయించుట, 8:29
22. మహిమపరచబడుట, 8:29
23. "దేవుని కుడిపార్శ్వము," 8:34
24. "ప్రధానులైనను. . . అధికారులైనను," 8:38
25. దత్తపుత్రత్వము, 9:4
26. నిబంధనలు, 9:4
27. "అడ్డుబండ," 9:33
28. "బప్పుకొనుట," 10:9
29. విశ్వసించుట, 10:4,11
30. స్వాభావికమైన కొమ్మలు, 11:21
31. మర్మము, 11:25
32. ఆమెన్, 11:36
33. ఆధిద్యము ఇచ్చుట, 12:13
34. శాపము, 12:14
35. "పై అధికారులకు లోబడి ఉండవలెను," 13:1
36. "విసర్జించి. . . ధరించుకొనుము," 13:12
37. "విశ్వాసము విషయమై బలహీనుడు," 14:1
38. "బలవంతులమైన మనము," 15:1

VIII. క్లుప్తముగా వివరించతగ్గ వ్యక్తులు

1. అబ్రహాము, 4:1
2. పితరులు, 9:5

3. ఏశావు, 9:13
4. బయలు, 11:4
5. ఫీబ్, 16:1
6. ప్రీస్మిల్ల మరియు అకుల, 16:3
7. యూనియకు, 16:7 (KJV, యూనియ)
8. తెర్రియు, 16:22

IX. గుర్తించడానికి దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. రోము, 1:7
2. కెంక్రేయ, 16:1

X. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. ఎందుకని 1:16 పౌలుకే ప్రత్యేకమైన వచనముగా ఉంది?
2. ఏ రెండు విధానాలలో మానవులు దేవుని ఎరుగుతారు? (అది., 1-2 అధ్యాయాలు)
3. ఎలా 1:26-27 ప్రస్తుత స్వలింగసంపర్కాన్ని గురించి చెప్పుతున్నది?
4. ఎలా 2:6 వ. వచనం గలతీ. 6:7కు సంబంధిస్తున్నది?
5. 3వ. అధ్యాయంలో 9-18 వచనాలు వరుసుగా పా.ని. వాక్యాలు కలిగి ఉన్నాయి. అవన్నీ కూడా సిద్ధాంతపరమైన సత్యాలు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని సూచిస్తున్నాయా?
6. ఎందుకని 4:6 వచనము ప్రాముఖ్యమై ఉంది?
7. 4:15 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
8. 5:8 వచనము దేవుని గురించి ఏమి చెప్పుతున్నది?
9. 5:18 మరియు 19 ఎలా సమాంతరముగా ఉన్నాయి?
10. 6:11 వచనము యొక్క ఆచరణయోగ్యమైన అంతర్భావాన్ని వివరించండి.
11. రోమీయులకు 6:23 సువార్త యొక్క కీలక సంక్షిప్తము అని పిలువబడింది, ఎందుకు?
12. "ఆత్మానుసారమైన నవీన స్థితి" మరియు "అక్షరానుసారమైన ప్రాచీన స్థితి" ల మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసాన్ని వివరించండి. (7:6)
13. 7వ. అధ్యాయం ఎవరిని గురించి వివరిస్తున్నది?
14. 7:7-12 పా. ని. ధర్మశాస్త్రము యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని గురించి ఏమని చెప్పుతున్నది?
15. 7:19 ఎలా నీ జీవితానికి అన్వర్తిస్తుంది?
16. 8:22 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
17. 8:26-27 వచనాలు అన్యభాషలతో మాట్లాడడం గురించి మాట్లాడుతున్నదా?
18. 8:28 వచనం ఎలా 8:29 వచనాన్ని సంబంధించినదై ఉంది?
19. సాహిత్య భాగము యొక్క అంశము ఏమిటి, 9-11 అధ్యాయాలు?
20. 10:4 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
21. 11: 7 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
22. 11:26 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
23. 12వ. అధ్యాయంలో చెప్పబడిన కృపావరాలు ఇప్పటికీ ఉన్నాయా మరియు జరుగుతున్నాయా?

24. 12:20 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
25. 14:14 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
26. 14:23 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.

1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయము

(సమస్యాత్మక సంఘానికి ఒక ప్రయోగాత్మక సలహా)

I. 1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక యొక్క ఏకైకత

- A. పౌలు యొక్క ఇతర రచనలకంటే ఇది ఎక్కువ సార్లు మరియు ఆది సంఘ ఫాదర్ల చేత ఉదహరించబడింది, ఇది దీని ప్రాముఖ్యత మరియు ప్రయోగాత్మకతను తెలియజేస్తున్నది
- B. రోము నుండి వచ్చిన (క్రీ.శ. 200) మతగ్రంథాల జాబితాలోని మురాటోరియన్ ప్రాగ్మెంట్ లో పౌలు రచనల జాబితాలో ఇది మొదట ఉన్నది, ఇది కూడా దీని ప్రాముఖ్యతను తెలియజేస్తున్నది.
- C. ఈ ప్రయోగాత్మక పత్రికలో పౌలు తన వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలకు మరియు ప్రభువు యొక్క ఆజ్ఞలకు మధ్య ఉన్న తేడాను చూపించాడు. ఏది ఏమైనా, ఇందులో ఏ అంశమైనా, తనకు తెలిసిన యేసు యొక్క బోధలను ఆధారము చేసికొని ఉన్నాయి. ఇవ్వగలిగితే ఆయన యేసు మాటలను ద్వారా ఇవ్వగలిగాడు. తన సొంత అభిప్రాయాలు కూడా పరిశుద్ధాత్మ ప్రేరణలు మరియు అధికారపూర్వకమైనవే అని తను విశ్వసించాడు (చూ. కొరింథీ. 7:25,40).
- D. సంఘ సహవాసమునకు విశ్వాసి యొక్క వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ, అయితే వారి తదనుగణ్యమైన సామూహిక బాధ్యతలు కూడా ధర్మశాస్త్రమును కాక, ప్రేమను ఆధారము చేసికొని ఉండాలి అనేది పౌలు యొక్క మార్గదర్శక సూత్రము. సంఘము మొత్తము యొక్క ఆరోగ్యము మరియు అభివృద్ధి వ్యక్తిగత ప్రాధాన్యతలను లేక ఆధిక్యతల కంటే మించి ఉండాలి (చూ. 1 కొరింథీ. 12:7).
- E. ఈ ఉత్తరము (2 కొరింథీయులతో సహా) క్రొ.ని. సంఘము, దాని నిర్మాణము, పద్ధతులు, సందేశాలకు తొలిచూపును మనకు అందిస్తున్నది. అయినా ఈ సంఘము సమస్యాపూరితమై, విలక్షణమైన సంఘమేమీ కాదు.

II. కొరింథీ పట్టణము

- A. గ్రీసు (అది., మాలియా కోపు) వైపు వెళ్ళే దక్షణ చుట్టప్రక్కలున్న శీతాకాల నౌకా మార్గాలన్ని చాలా అపాయకరమై ఉంటాయి. కాబట్టి, వీలైనంత దగ్గరగా వెళ్ళే భూమార్గాలు ప్రాధాన్యతను సంతరించుకొంటాయి. కొరింథీ సరోనిక ఖాతము (అది., అజియన్ సముద్రము) మరియు మరియు కొరింథీ ఖాతము (అది., ఆమోనియన్ సముద్రము) మధ్య ఉన్న నాలుగు మైళ్ళ సన్నని దారిలో ఉన్నందున ఈ పట్టణము ఒక ప్రధాన వాణిజ్య నౌకాయానము, వ్యాపారము (ఒక ప్రత్యేకమైన కుండలు మరియు ఒక ప్రత్యేకమైన ఇత్తడి), మరియు మిలటరీ కేంద్రంగా మారింది. పౌలు రోజులలో ఇది తూర్పు మరియు పశ్చిమ సంస్కృతులు మేళవించిన వాస్తవిక స్థలముగా ఉండేది.
- B. కొరింథీ ఇంకా గ్రీకు-రోమా ప్రధాన సాంస్కృతిక కేంద్రముగా కూడా ఉండేది ఎందుకంటే ఇక్కడ రెండు సంత్రాలకు ఒక సారి జరిగే ఈస్తుమియన్ క్రీడలు జరిగేవి, ఇవి ఇక్కడ క్రీ.పూ. 581 లో ప్రారంభమైయ్యాయి (పెసిడాన్ దేవాలయము వద్ద). నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒకసారి జరిగే ఏథెన్సు క్రీడలు మాత్రమే దీని నిడివి మరియు ప్రసిద్ధికి పోటీ పడగలగేది (తుసిడిడ్స్, *Hist.* 1.13.5).

- C. క్రీ. పూ. 146 లో కొరింథు రోమాకు విరోధంగా తిరుగుబాటులో (అది., అకేయన్ కూటమి) పాల్గొని, రోమన్ జనరల్ ముమ్మేయస్ చేత నాశనము చేయబడి మరియు గ్రీకు ప్రజలు బానిసత్వము నుండి చెదరగొట్టబడ్డారు. దీని వాణిజ్య మరియు మిలటరీ ప్రాముఖ్యతలను బట్టి క్రీ.పూ. 46 లేక 48లో జూలియస్ సీజరు చేత పునర్నించబడింది. ఇది పదవీ విరమణ పొందిన రోమా సైనికల రోమీయుల కాలానికి మారింది. ఇది రోముకు వాస్తుకళ మరియు సంస్కృతికి అనుకరణ పట్టణముగా మరియు క్రీ.పూ. 27 అకయా యొక్క రోమీయుల (అది., సెనటోరియల్) ప్రాంతములోని పరిపాలనకార్యదర్శక కేంద్రముగా మారింది. క్రీ. శ. 15లో ఇది సాంప్రాజ్య రాజ్యభాగము మారింది.
- D. మైదానము కంటే 1880 అడుగుల ఎత్తున్న పాత కొరింథు యొక్క అక్రోపోలిస్, అక్రోడీతుకు దేవాలయ స్థలమైంది. ఈ దేవాలయానికి సంబంధించి 1,000 మంది వేశ్యలు ఉండేవారు (స్ట్రాబో, *Geography*, 8.6.20-22). ‘‘ఒక కొరింథీయుడు’’ అనే పిలుపు (అది., *Korinthiazesthai*, అరిస్టోఫెస్ కల్పితము చేయబడినది [క్రీ. పూ. 450-385]) విచ్ఛలివిడి తనానికి, అల్లరిజీవితానికి మారుగా ఉండేది. దేవాలయము, అన్ని పట్టణాలలాగే, పౌలు రాకముందు దాదాపు 150 సంవత్సాలకంటే ముందు భూకంపము వలన నాశనముకాబడింది. అలాగే క్రీ. శ. 77లో కూడా నాశనముకాబడింది. పౌలు కాలములో కూడా ఫలసాఫల్య మత విధానం కొనసాగిందో లేదో తెలియదు. క్రీ. పూ. 146లో రోమీయులు పట్టణాన్ని నాశనము చేసి, చంపడము లేక పౌరులందరిని బానిసలుగా చేయడము వలన పట్టణములోని గ్రీకు వాతావరణము రోమీయుల వలన ఆధిపత్యము వలన తగ్గిపోయింది (పాసినియస్, II.3.7). గ్రీకు సంస్కృతికి బదులు రోమీయుల సంస్కృతి 1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికను విశ్లేషించునప్పుడు గుర్తింపతగ్గ తేడాని తెలియజేస్తుంది.

III. గ్రంథకర్త

- A. అపోస్తలుడైన పౌలు రెండవ సువార్త ప్రయాణములో ఈ పట్టణమునకు వచ్చినప్పుడు ఇది వ్రాయబడింది, ఈ వృత్తాంతము అ.కా. 18:1-21 ఉంది. చాలా మంది విశ్వసించినట్లు పౌలుకు దేవుడు దర్శనము ద్వారా బయలుపరచినప్పటికీ, ఆయన సువార్త పరిచర్యకు ఇక్కడ పెద్ద బలమైన శత్రుత్వము లేదు (అ.కా. 18:9-10).
- B. ఆయన కాలములోని ప్రధాన పట్టణాలలో సంఘాలను స్థాపించాలన్నదే పౌలు సువార్త కార్యభార ప్రణాళిక. ఈ పట్టణాలకు వచ్చే సందర్భకులను, ప్రయాణించే వర్తకులును, నావికులను మార్చడము వలన వారు తిరిగి వెళ్ళినప్పుడు వివిధ ప్రాంతాలలో సువార్త వ్యాప్తి చెందుతుందని ఆయనకు తెలుసు. ఇది స్థానిక సంఘాల సువార్తపరిచర్య మరియు ఆ ప్రాంతాలలో శిష్యులుగా చేయడమును బట్టి ఉంది.
- C. పౌలు కొరింథులో గుడారాలు తయారుచేసే లేక చర్మపు పనివారైన అకుల, ప్రిస్కీల్లాలను కనుగొన్నాడు. వారు క్రీ. శ. 49 లో క్లౌదియా చేత (ఓరోసియాస్, *Hist.* 7:6:15-16) యూదా సాంప్రదాయము మరియు ఆచారసంస్కరణలు విరోధముగా చేయబడిన శాశనమును బట్టి రోము నుండి బయటికి తరిమివేయబడ్డారు (చూ. అ.కా. 18:2). పౌలు కొరింథు పట్టణానికి ఒంటరిగా వచ్చాడు. సీలా మరియు తిమోతికి మాసిడోనియాకు వెళ్ళే పని అప్పగింపబడింది (చూ. అ.కా. 18:5). దీనిని బట్టి ఆయన చాలా నిరుత్సాహపడ్డాడు (చూ. అ.కా. 18:9-19; 1 కొరింథీ. 2:3). ఏదిఏమైనా, ఆయన కొరింథులో పట్టువిడవకుండా పదునెనిమిది మాసములు ఉండినాడు (చూ. అ.కా. 18:11).
- D. ఈ గ్రంథము యొక్క పౌలు గ్రంథకర్తత్వము రోము క్లెమెంటు ద్వారా నిర్ధారించబడింది, ఆయన క్రీ. శ. 95/96లో కొరింథుకు ఒక ఉత్తరము వ్రాశాడు (*I Clement* 37:5; 47:1-3; 49:5). ఈ ఉత్తరము యొక్క పౌలు గ్రంథకర్తత్వము ఎన్నడూ సందేహస్పదము కాలేదు, చివరికి ఆధునిక విమర్శ పండితులు అయినాసరే సందేహించలేదు.

IV. కాలము

- A. కొరింథుకు పౌలు యొక్క సందర్శనము దెల్పిలో క్షోదియ చక్రవర్తి చెక్కించిన శిలాఫలకము ద్వారా నిర్ధారించడింది, ఇది గలియోను అనుకూల అధికారము క్రీ. శ. 51, జూలై ప్రారంభము నుండి జూలై, 52 వరకు (చూ. అ.కా. 18:12-17) ఉండచ్చు గనుక పౌలు యొక్క సందర్శనము దాదాపు క్రీ. శ. 49-50 లో ఉండచ్చు.
- B. అప్పుడు పౌలు ఉత్తరము 50 ల మధ్యలో ఉండి ఉండచ్చు. ఆయన ఈ ఉత్తరాన్ని ఎఫెసు నుండి వ్రాసాడు. ఆయన ఎఫెసులో రెండు (చూ. అ.కా. 19-10) నుండి మూడు సంత్యరాలు (చూ. అ.కా. 20:31) కాలమధ్యలో సువార్త పరిచర్య చేసి ఉండచ్చు.
- C. కొన్ని సవరణలతో ఎఫ్. ఎఫ్. బ్రూస్ మరియు మర్రే హోరిస్ పౌలు రచనలకు వీలగు కాలక్రమాలు కింద ఇవ్వబడింది:

గ్రంథము	కాలము	వ్రాయబడిన ప్రదేశము	అ. కా. లతో ఉన్న సంబంధం
1. గలతీయులు	48	సిరియ అంతియోకయ	14:28; 15:2
2. 1 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	18:5
3. 2 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	
4. 1 కొరింథీయులకు	55	ఎఫెసు	19:20
5. 2 కొరింథీయులకు	56	మాసిడోనియ	20:2
6. రోమీయులకు	57	కొరింథు	20:3

7 - 10. చెరశాల నుండి వ్రాసిన ఉత్తరాలు

కొలస్సీయులకు	60 ప్రారంభంలో		
ఎఫెసీయులకు	60 ప్రారంభంలో	రోము	
ఫిలేమోను	60 ప్రారంభంలో		
ఫిలిప్పీయులకు	62-63 చివరిలో		28:30-31

11 - 13. నాల్గవ సువార్త ప్రయాణం

1 తిమోతి	63 (లేక ఆ తరువాత,	మాసిడోనియ
తీతు	63 కాని క్రీ. శ. 68 కి	ఎఫెసు (?)
2 తిమోతి	64 ముందు)	రోము

(పౌలు బహుశా క్రీ. శ. 65 లో ఉరిదీయబడి ఉండచ్చు)

V. ఉత్తరము యొక్క గ్రహీతలు

- A. ఈ ఉత్తర గ్రహీతలు ఎక్కువగా అన్యులు ఉండి, ఇప్పుడిప్పుడే అభివృద్ధి చెందుతున్న సంఘము. కొరింథు సంఘములో మిశ్రము జాతులు మరియు సంస్కృతులు ఉన్నాయి. పురావస్తుశాస్త్రం మరియు లేఖనాలను బట్టి (చూ. అ.కా. 18:4-8) కొరింథులో సమాజమందిరము ఉండినట్లు తెలుస్తున్నది.
- B. ఇరువది సంవత్సరాలు ఉద్యోగము చేసిన తరువాత రోమా సైనికులు పదవీవిరమణ పొందుతారు. కొరింథు పన్ను రహిత పట్టణము, ఒక రోమీయుల కాలనీ, మరియు అకియా యొక్క రోమా రాజ్యభాగ కేంద్రము.
- C. ఈ పత్రిక సంఘములోని అనేక గుంపులను ప్రతిబింబిస్తున్నది: (1) మేధావంతులైన గ్రీకులు, వీరు వారి తాత్విక పరంపరలను బట్టి చాలా గర్వము కలిగి ఉన్నారు మరియు క్రైస్తవ బయలుపాటులను ఈ వారి పాత సంస్కృతులకు మరియు జ్ఞానసంబంధిత సంస్కృతులకు జతచేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు; (2) రోమీయుల పద్ధతులు మరియు సామాజములోని శ్రేష్టత్వము; (3) సమాజమందిరాలకు హాజరు అవుతున్న ‘‘దైవభీతి’’ ఉన్న అన్యుల వలన విశ్వసిస్తున్న యూదులకు కలుగుతున్న అనిశ్చితభావము; (4) మతం మార్చుకొని ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉన్న బానిసలు,

VI. పత్రిక యొక్క ఉద్దేశ్యము

- A. కొరింథు సంఘములోని సమస్యలను పౌలు నాలుగు విధాల తెలిసికొన్నాడు.
1. క్లోయే ఇంటివారు, 1:11
 2. సంఘము నుండి వచ్చిన ప్రశ్నలతో కూడిన ఉత్తరము, 1 కొరింథీ. 7:1,25; 8:1; 12:1; 16:1,12
 3. సైపెను, ఫొర్మానాతు, అకాయికు యొక్క వ్యక్తిగత సందర్శనము, 1 కొరింథీ. 16:17. ఆ ఉత్తరము (#2) ఈ వ్యక్తుల ద్వారానే తీసికొని రాబడి ఉండే అవకాశము ఉంది (#3).
- సంఘమును గురించి పౌలు పొందిన సమాచార ఆధారమును బట్టి వ్రాయబడిన 1 కొరింథీయుల గ్రంథము మీద మర్రే హారిస్ సంక్షిప్తాలను కలిగి ఉండడము ఆసక్తికరంగా ఉంది.
1. క్లోయే ఇంటివారి నుండి వచ్చిన నోటిమాట ఫిర్యాదు, పౌలు రచన 1 కొరింథీ. 1-4 అధ్యాయాల ఫలితము
 2. సంఘ ప్రతినిధుల నుండి వచ్చిన నోటిమాట ఫిర్యాదు (సైపెను, ఫొర్మానాతు, అకాయికు), 1 కొరింథీ. 5-6 అధ్యాయాల ఫలితము
 3. సంఘము నుండి వచ్చిన ప్రశ్నలతో కూడిన ఉత్తరము, 1 కొరింథీ. 7-16 అధ్యాయాల ఫలితము
- B. సంఘము వివిధ నాయకుల: పౌలు, అపోల్లో, పేతురు, ఇంకా బహుశా క్రీస్తు గుంపు, సమర్థింపుల వలన సంఘము కలహములు కలిగి ఉంది (చూ. 1 కొరింథీ. 1:12). సంఘము ఒక నాయకత్వపు రకాల వలన మాత్రమే కాకుండా, నీతినియమాల మరియు ఆత్మ తలంతుల ఉపయోగము అంశాలలో కూడా విభజింపబడి ఉంది. పౌలు యొక్క అపోస్తలత్వ అధికారము ప్రధానమైన అంశముగా ఉంది (ప్రత్యేకించి 2 కొరింథీయులు)!

VII. సంఘముతో పౌలు యొక్క పరిచయాలు – ఒక ప్రాయోగిక ప్రతిపాదన

- A. కొరింథీయులకు పౌలు ఎన్ని ఉత్తరాలు వ్రాసాడు?
1. కేవలము రెండు, 1 మరియు 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికలు
 2. మూడు, ఒక ఉత్తరము దొరకలేదు
 3. నాలుగు, రెండు ఉత్తరాలు దొరకలేదు

4. కొంతమంది ఆధునిక పండితులు 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికలో దొరకని రెండు ఉత్తరాల భాగాలు కనుకొన్నారు
- 2 కొరింథీ. 6:14-17:1 లోని మునుపటి ఉత్తరము (1 కొరింథీ. 5:9)
 - 2 కొరింథీ. 10-13 లోని కఠినమైన ఉత్తరము (2 కొరింథీ. 2:3-4,9; 7:8-12)
5. ఐదు, 2 కొరింథీ. 10-12 అధ్యాయాలు ఐదవ ఉత్తరము, తీతు ఆ తరువాత చెప్పిన చెడు విషయాల తరువాత

B. #3 వ. సిద్ధాంతము బాగా సరిపోయినట్లుంది

- మునుపటి ఉత్తరము కనిపించలేదు (1 కొరింథీ. 5:9)
- 1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక
- కఠినమైన ఉత్తరము, పోయింది (బహుశా దాని కొంత భాగము 2 కొరింథీ. 2:1-11; 7:8-12 లో నమోదుచేయబడింది)
- 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక

C. ఒక ప్రతిపాదించిన పునర్నాణము

కాలము	సందర్భము	ఉత్తరము
క్రీ. శ. 50-52 పౌలు యొక్క పౌలు రెండవ సువార్త ప్రయాణము	a. రెండవ సువార్త ప్రయాణములో ఆయన కొరింథులో పద్దెనిమిది మాసములు ఉండెను (చూ. అ.కా. 18:1-11)	
క్రీ. శ. 52 క్రీ.శ. 52 Gallio అధికారసానుకూలత (చూ. అ. కా. 18:12-17)		a. 1 కొరింథీ. 5:9-11 సంఘములోని అనీతకరమైన పరిస్థితిని గురించిన ఉత్తరాన్ని సూచిస్తున్నట్లుంది. ఈ ఉత్తరము ఇవి లేకుంటే తెలిసేది కాదు: (1) 2 కొరింథీ. 6:14-7:1 ఇందులో భాగము వలె లేక (2) 2 కొరింథీ. 2:3,4,9 ఉత్తరపరమైన తధర్మము మరియు 2 కొరింథీయులను సూచిస్తున్నది
క్రీ. శ. 56 (వసంత ఋతువు)	b. పౌలు ఎఫెసులో ఉండగా సంఘములోని రెండు సమస్యలను రెండు మార్గాల నుండి తెలుసుకొన్నాడు: (1) Chloe వ్యక్తులు, 1 కొరింథీ. 1:11 మరియు (2) Stephana, Fortunatus, Achaicus, 1 కొరింథీ. 16:17. వారు ప్రశ్నలతో కూడిన ఉత్తరాన్ని కొరింథీయుల ఇంటి సంఘాలకు తీసికొని వచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నది	
క్రీ. శ. 56 (శీతకాలము) లేక క్రీ. శ. 57 (శీతకాలము)		b. పౌలు ఈ పశ్చలకు సమాధానము 1 కొరింథీయుల పత్రిక ద్వారా ఇచ్చాడు

		(చూ. 1 కొరింథీ. 7:1,25; 8:1; 12:1; 16:1,2). తిమోతి (చూ. 1 కొరింథీ. 4:17) ఎఫెసు నుండి (చూ. 1 కొరింథీ. 16:8) కొరింధుకు సమాధాన పత్రికను తెచ్చాడు. సంఘములోని సమస్యలను తిమోతి పరిష్కరించలేకపోయాడు.
	c. పౌలు అత్యవసర, శ్రమతో కూడిన సందర్భాన చేశాడు (అపోస్తలుల కార్యాలలో నమోదుచేయబడలేదు), చూ. 2 కొరింథీ. 2:1). ఇది విజయ వంతము కాలేదు, కాని తిరిగి రావడానికి ప్రమాణముచేశాడు	
		c. పౌలు ఒక కఠినమైన ఉత్తరము (చూ. కొరింథీ. 2:3-4:9; 7:8-12) కొరింథీ ఇంటి సంఘాలకు వ్రాశాడు, ఇది తీతు ద్వారా పంపబడింది (చూ. 2 కొరింథీ. 2:13; 7:13-15). ఈ ఉత్తరము ఈ కిందివి లేకుంటే తెలియబడేది కాదు, కొంతమంది భావిస్తున్నట్లు, దీని కొంత భాగము 2 కొరింథీ. 10-13 లో ఉంది.
	d. పౌలు త్రోసులో తీతును కలవడానికి సిద్ధపడ్డాడు కానీ తీతు అక్కడికి రాలేదు, కాబట్టి పౌలు మాసిదోనియాకు వెళ్ళాడు (2 కొరింథీ. 2:13; 7:5,13), బహుశా ఫిలిప్పీకి కూడా (చూ. MSS B ^C , K, L, P).	
		d. సంఘమా తీతు నాయకత్వానికి స్పందించినది పౌలు విని, దన్యవాదాలు చెప్పుతూ 2 కొరింథీయుల పత్రిక వ్రాశాడు (చూ. 7:11-16). ఇది తీతు ద్వారా పంపబడింది.
క్రీ. శ. 57-58 (శీతకాలము)	e. బహుశా పౌలు యొక్క చివరి కొరింధు దర్శనము అ.కా. 20:2-3 నందు సూచించబడినట్లు కనిపిస్తున్నది. కొరింధు అని చెప్ప బడనప్పటికీ, ఇది	e. గుర్తించతగ్గ భావము 1-9 మరియు చాలా చెడు వార్త అని పండితులు 10-13 అధ్యాయాల మధ్య మారింది, ఇది వివరించారు (బహుశా ఇది పా.ని.

	ఊహించవచ్చు. ఆయన అక్కడ శీతాకాలములో ఉండినాడు	విరోధులుకు తోడుగా కొత్త విరోధులు కావచ్చు, వీరు 1-9 అధ్యాయాలు వ్రాసిన తరువాత కొరింథీ ఇంటి సంఘాల నుండి వచ్చినవారు కావచ్చు (F. F. Bruce).

VIII. ముగింపు

- A. 1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికలో పౌలు, ఒక పాస్టరు సంఘ సమస్యతో వ్యవహరిస్తున్నాడు. ఈ ఉత్తరము మరియు గలతీయులకు వ్రాసిన పత్రికలో ఆయన అనేక విధాలుగా విశ్వవ్యాప్త సువార్త సత్యాన్ని అన్యవర్తింపజేస్తున్నట్లు చూడగలము, ఇది సంఘ అవసరాలను బట్టి: గలతీ సంఘాలకు స్వేచ్ఛ/కొరింథీయుల సంఘానికి హద్దులు.
- B. ఈ గ్రంథము “సంస్కృతి రాక్షసబల్లులు” అయినా కావచ్చు లేక ఒక ప్రత్యేక చారిత్రాత్మక/సాంస్కృతిక పరిస్థితికి అన్వయించే ఒక సంపన్న సూత్రీకరణమైన సత్యమైనా కావచ్చు. మనము ఆ సత్యము యొక్క సత్యము మరియు సంస్కృతిపరమైన అన్వయంపులలో తారుమారు కాకుండా జాగ్రత్తపడాలి. ఈ అతిముఖ్యమైన వ్యాఖ్యాపరమైన అంశము యొక్క మంచి తర్కణ కొరకు గోర్డోన్ డి. పీ మరియు డగ్లాస్ స్టువర్ట్ యొక్క హౌ టు రీడ్ ది బైబిల్ ఫర్ ఆల్ ఇట్స్ వొర్త్, 65-76 పేజీలు మరియు గోర్డోన్ పీ గాస్సెల్ మరియు స్పిరిట్ చూడుము.
- C. ఈ గ్రంథము బైబిలును నీవు విశ్లేషించడానికి నీ ఆధ్యాత్మిక సామర్థ్యానంతా వెలికితీస్తుంది. ఇది మళ్ళీ ఒకసారి నీ సిద్ధాంతపరమైన విషయాలను ఆలోచింపడానికి పురికొల్పుతుంది. ఇది నీ కాలము కొరకు దేవుని చిత్తమేమై ఉందో తెలుసుకోవడానికి, నిజానికి చెప్పాలంటే, బైబిలులోని కొన్ని బైబిలు రచనల వలె. కిటికీ తెరుస్తుంది.

IX. 1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక యొక్క సంక్షిప్త రేఖలు

- A. పరిచయము 1 కొరింథీ. 1:1-9
- శుభాకాంక్షలు, 1 కొరింథీ. 1:1-3
 - కృతజ్ఞతలు, 1 కొరింథీ. 1:4-9
- B. తెలియజేయబడిన కొరింథులోని సమస్యలు, 1 కొరింథీ. 1:10-6:20
- సంఘము లోపల క్రైస్తవ నాయకత్వ ప్రేరణ మరియు సందేశాలను అపార్థము చేసికొనుట వలన ఏర్పడిన చీలికలు (అది., పౌలు, అపొల్లా, పేతురు), 1 కొరింథీ. 1:10-4:12
 - ద్రిగ్భావం కలిగించిన లైంగిక అవినీతి, 1 కొరింథీ. 5:1-13
 - క్రైస్తవత్వ వ్యాజ్యము, 1 కొరింథీ. 6:1-11
 - బాధ్యతల వలన హద్దులున్న క్రైస్తవత్వ స్వేచ్ఛ, 1 కొరింథీ. 6:12-20
- C. కొరింథు నుండి సాధింపు ప్రశ్నలతో వచ్చిన ఉత్తరము, 1 కొరింథీ. 7:1-1-16:4
- మానవ లైంగికము, 1 కొరింథీ. 7:1-40
 - విగ్రహారాధ సంస్కృతి మరియు క్రైస్తవ స్వేచ్ఛకు ఉన్న సంబంధము, 1 కొరింథీ. 8:1-11:1

3. క్రైస్తవ ఆరాధన మరియు ఆధ్యాత్మికత, 1 కొరింథీ. 11:2-14:40
4. మరణానంతర జీవితము ముఖ్యముగా పునురుజ్జానము మీద అండ్లస్టి. 1 కొరింథీ. 15:1-58
5. యెరూషలేములోని తల్లిసంఘానికి సహాయము, 1 కొరింథీ. 16:1-4

D. ముగింపు మాటలు

1. పౌలు యొక్క (తనతోటి సువార్త పరిచారకులు) ప్రయాణ సిద్ధబాటు, 1 కొరింథీ. 16:5-12
2. తుది ప్రోత్సాహక ఉద్బోధ మరియు వీడ్కోలు శుభాకాంక్షలు, 1 కొరింథీ. 16: 13-24

X. పౌలు యొక్క ఆలోచనల మీద సంకేతించు దత్తాంశాలు

- A. William Barclay చే వ్రాయబడి, Harper & Row చేత ముద్రింపబడిన *The Mind of St. Paul* (ది మైండ్ ఆఫ్ సెయింట్ పాల్)
- B. F. F. Bruce చే వ్రాయబడి, Eerdmans చే ముద్రింపబడిన, *Paul, Apostle of the Heart Set Free* (పాల్, అపొస్తల్ ఆఫ్ ది హార్ట్ సెట్ ఫ్రీ)
- C. Eerdmans చే ముద్రింపబడి J. Gresham Machen యొక్క *The Origins of Paul's Religion* (ది ఆరిజిన్ ఆఫ్ పాల్స్ రెలీజియన్)
- D. C. Eerdmans చే ముద్రింపబడి Herman Ridderbos (John De Witt చే తర్జుమాచేయబడి) యొక్క *Paul, An Outline of His Theology* (పాల్, యన్ ఔట్ లైన్ హిస్ థియోలజీ)
- E. Baker చే ముద్రింపబడి , A. T. Robertson యొక్క *Epochs in the Life of Paul* (ఎపోక్స్ ఇన్ ది లైఫ్ ఆఫ్ పాల్)
- F. Harper & Row చేత ముద్రింపబడి, S. Stewart యొక్క *A Man In Christ* (ఎ మాన్ ఇన్ ది క్రైస్ట్)
- G. IVP చే ముద్రింపబడిన *Dictionary of Paul and His Letters* (డిక్షనరీ ఆఫ్ పాల్ అండ్ హిస్ లెటర్స్)
- H. Westminster, John Knox Press చే ముద్రింపబడి Robert M. Grant యొక్క *Paul in the Roman World, The Conflict at Corinth* (పాల్ ఇన్ ది రోమన్ వోర్ల్డ్, ది కాంఫ్లిక్ట్ అట్ కొరింథ్)
- I. Eerdmans చే ముద్రింపబడి Bruce W. Winter యొక్క *Paul and Philo Among the Sophists* (ఫిలియో అండ్ పాల్ ది సోఫిస్ట్స్)
- J. Bruce W. Winter యొక్క *After Paul Left Corinth* (ఆఫ్టర్ పాల్ లెఫ్ట్ కొరింథ్)

XI. క్లుప్తంగా నిర్వచింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. పరిశుద్ధపరచబడుట, 1:2
2. యుగాలు, 2:7,8
3. "దేవుని రహస్యాలు," 2:10
4. "దేవుని గృహము," 3:9
5. "మీరు దేవుని ఆలయమునై ఉన్నారు," 3:16,17
6. "దేవుని మర్మములు," 4:1
7. "అట్టి వానిని సాతానుకు అప్పగింపవలెను," 5:5
8. "మనము దేవదూతలకు తీర్పుతీర్చెదము," 6:3
9. "మీలో కొందరు అట్టి వారై ఉంటిరి," 6:11

10. "కన్యకల విషయమై," 7:25
11. "నేనే బ్రహ్మణుడనై పోదునేమో," 9:27
12. "దయ్యములకే అర్పించుచున్నారు" 10:20
13. "ప్రభువు పాత్రలోనిది త్రాగుడి," 10:21
14. "దేవదూతలను బట్టి," 11:10
15. "మీలో కక్షలు కలవని వినుచున్నాను," 11:18
16. "యేసు శాపగ్రస్థుడని," 12:3
17. "ఆత్మల వివేచనయు," 12:10
18. "గణ గణలాడు తాళం," 13:1
19. "పరిపూర్ణమైనది వచ్చినప్పుడు," 13:10
20. "అద్దములో చూచినట్లు సూచనగా చూస్తున్నాము," 13:12
21. ప్రవచనము, 14:39
22. కొట్టివేసి, 15:24
23. "పరిశుద్ధుల కొరకైన చందా," 16:1

XII. క్లుప్తముగా నిర్వచింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. సొస్టేనేసు, 1:1
2. క్లోయె ఇంటివారు, 1ధ:11
3. అపోల్లో, 1:12
4. కేఫా, 1:12
5. క్రీస్తు మరియు గాయియు, 1:14
6. "ఈ లోకాధికారులు," 2:6,8
7. "ప్రకృతి సంబంధియైన మనుష్యుడు," 2:14
8. "ఆత్మ సంబంధులైన మనుష్యులు," 3:1
9. "క్రీస్తు నందు పసిబిడ్డలు," 3:1
10. కేఫా, 15:5
11. పండ్రెండుగురు, 15:5
12. యాకోబు, 15:7

XIII. గర్తించతగ్గ దేశపటములోని ప్రదేశములు

1. కొరింధు, 1:2
2. గలతీయ సంఘములు, 16:1
3. యెరూషలేము, 16:3
4. మాసిదోనియా, 16:5
5. ఎఫెసు, 16:8

6. అకయ, 16:15

7. ఆసియా, 16:19

XIV. తర్కించడానికి ప్రశ్నలు

1. ఎందుచేత యూదులు యేసును ఒక మెస్సయ వలె అంగీకరించలేదు?
2. గ్రీకులు యేసును ఎందుకు నిరాకరించారు?
3. 1:18-25 మరియు 2:1-5 వచనాలలో పౌలు ఎందుకు వేదాంతాన్ని గురించి అంత వ్యతిరేకంగా చెప్పాడు?
4. 1:26-31 వచనాల యొక్క అతర్భావాన్ని వివరించండి? స
5. 3:10-15 ఎవరిని సూచిస్తున్నాయి?
6. 5:1-8 లో ఎందుక సంఘము పౌలు చేత ఖండింపబడింది?
7. 6:1-11 వచనాలు ఈనాటి క్రైస్తవులను న్యాయదావాలకు పోకుండా అడ్డగించుచున్నాయా?
8. 7వ. అధ్యాయంలో పౌలు వివాహము కాకుండా బ్రహ్మచారిగా ఉండడము దేవుని చిత్తము అని అంటున్నాడా?
9. 7:12-13 వచనాలు విశ్వాసులు అవిశ్వాసులను వివాహము చేసికొనవచ్చునని తెలియజేస్తున్నాయా?
10. ఎలా 8వ. అధ్యాయం రోమా 14వ. అధ్యాయం వలె ఉంది?
11. కొరింథు సంఘము నుండి ఎందుకు పౌలు ధనమును తీసికొనలేదు? 9:3-18)
12. 9:19-23 యొక్క అంతర్భావాలను వివరింపుము.
13. 10:1-13 వచనాలను నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
14. ఎందుకని 10:13వ. వచనము విశ్వాసులకు అంత అద్భుతమైన వాక్యముగా ఉంది?
15. 10:23 లోని ఆత్మ సంబంధ సూత్రాలను నీ సొంత వాక్యాలలో చెప్పుము.
16. 11:5 వచనము ఎలా 14:34 వచనాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నది?
17. 11:30 వచనము ప్రభురాత్రి భోజనం తినడాన్ని బట్టి కొంతమంది మరణించారు అని చెప్పుతున్నదా?
18. 11:34లోని పౌలు వాక్యము యొక్క పరిస్థితులను వివరింపుము?
19. 11:7 లోని ఆత్మ సంబంధ సూత్రాల యొక్క అంతర్భావము ఏమిటి?
20. ఎలా కృపావరాలు ప్రకృత సంబంధిత సామర్థాలతో సంబంధము కలిగి ఉన్నాయి? ఎప్పుడు విశ్వాసులు ఈ కృపావరము (లు) పొందుతారు?
21. "విశ్వాసులందరూ అన్యభాషలు మాట్లాడుతారా"? అనే ప్రశ్నకు 12:29-30 వచనాలు ఎలా సమాధానమిస్తున్నాయి?
22. 13:8 వచనములో ఏవి గతించిపోతాయి, ఏవి ఉండిపోతాయి?
23. ఎలా 14వ. అధ్యాయం ఆరాధనలో అందరిముందు అన్యభాషలతో మాట్లాడడాన్ని ఎలా చిత్రిస్తున్నది?
24. 14వ. అధ్యాయంలో ఏ మూడు గుంపులకు ఆరాధనలో ఆంక్షలు విధించాడు?
25. 15:1-4 లోని సువార్త అంశాలను పట్టిక చేయండి.
26. 15:6 వ. వచనము యేసు జీవితంలో ఎప్పుడు జరుగుతుంది?
27. ఎలా 15:22 వచనము రోమీయులకు 5:12-21 లాగ ఉంది?

2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయము

I. ప్రారంభ పలుకులు

- A. పౌలు యొక్క ఏ ఇతర ఉత్తరాలకన్నా ఈ పుస్తకము అన్యుల పట్ల అప్రోప్రియమైన మనస్సు మరియు హృదయము మనకు చూపించబడింది. ఆయన ఆత్మసంబంధ/గురుత్వ స్వీయచరిత్ర మనకు చాలా దగ్గరగా ఇది ఉంది.
- B. బహుశా ఇది పౌలు యొక్క పూర్తిగా సిద్ధించిన అలంకారిక పుస్తకము కావచ్చు. Raymond E. Brown యొక్క *An Introduction to the New Testament* (యాన్ ఇంట్రోడక్షన్ టు ది న్యూ టెస్టమెంట్), ఇలా చెప్పిస్తున్నది, “పౌలు రచనలలో అన్నిటికంటే ఇది అలంకారికంగా చాలా ఆసక్తిదాయకంగా ఉన్న పుస్తకము” పే. 541. ఏదీమైనా, Sophists ఎవరైతే కొరింథులోనికి వచ్చి పౌలు బహిరంగ ఉపన్యాసాల విధానాలను అలాగే తన సువార్త మీద దాడి చేయుచున్నారో వారిని ఖండించడానికి ఇది వ్రాయబడింది (అది., 1 కొరింథీ. 1-4 లో తన జ్ఞానము మీద జరిగిన దాడి).

ప్రత్యేక అంశము: సోఫిస్టులు SPECIAL TOPIC: SOPHISTS

ప్రత్యేక అంశము: సోఫిస్టులు

Sophia అనే గ్రీకు పదానికి అర్థం జ్ఞానం. దీనికి సంబంధించిన పదం *sophistēs* ఎవరైనా “సామర్థ్యం” లేక “వాక్యాతుర్యము” లేక “విద్యాభ్యాసము” కలిగి ఉంటే వారి కొరకు ఉపయోగింపబడుతూ వచ్చింది. సహజంగా ఇది ఒక బహిరంగ వక్తను తెలియజేస్తుంది, తరచూ ఒక దేశసంచారి, ఎవరైతే ఒక పట్టణానికి వచ్చి ఉన్నత వర్గ పిల్లలకు శిక్షణ కొరకు ఒక స్కూలు ప్రారంభిస్తాడే, వానిని సూచిస్తుంది. ఇలా బహిరంగా మాట్లాడాన్ని బట్టి, తల్లిదండ్రులు వారి పిల్లలకు వ్యక్తిగత పాఠాల కొరకు లేక పాఠశాలల కొరకు వెతికేట్లు చేస్తుంది.

విద్యార్థులను ఆకర్షించడానికి ఈ “మేధావుల” మధ్య వారి పేరు మరియు సామర్థ్యాలకు సంబంధించి భయంకరమైన పోటీ ఉంటుంది. ప్రారంభంలో వారు మాట్లాడే అవకాశాలకు కొన్ని మార్గదర్శకాలు కూడా ఉండేవి. ఈ పద్ధతులలో ఒకటి వేదాంతపండితుని అర్హతలు మరియు బలాన్ని ప్రదర్శించుకొనే సమయము ఒకటి.

కొరింథులో పౌలు యొక్క సమస్యలు చూడడానికి ఈ క్రింది వాటికి సంబంధించినట్లున్నాయి

1. సంఘంలో చీలికలు, ప్రతి ఒక్కరు ఒక్కొక్క ఉపదేశకుని అనుసరించాలనే వాదం కలిగి ఉండడం (1 కొరింథీ. 1-4)
2. యెరూషలేము నుండి వచ్చిన హెలేనిస్టిక్ శిక్షణ పొందిన యూదా అబద్ధ బోధకులు (2 కొరింథీ. 10-13)

1 కొరింథీ. 1-4 లోని పౌలు యొక్క “జ్ఞానం” యొక్క తిరస్కారం ఎవరైతే వారి నొంత వేదాంత, వాక్యాతుర్య శిక్షణ మరియు ఈ కోణపు వెలుగులో ఇతరులను తీర్చుతీర్చుతున్నారో వారి మీద దాడి చేసినట్లైంది. యూదా బోధకులు వేదాంత వర్గాలలో గొప్ప చేయబడవలసి ఉండగా, వారి కంటే ముందుగానే అలొగ్నాద్రియ యొక్క ఫిలో, ఇంకా అలొగ్నాద్రియా యొక్క శిక్షణ మరియు పూర్వపరాలు యూదాతత్వాన్ని స్థిరపరచి ఉండేనాయి.

పౌలు సరాళమైన బహిరంగ వక్త కాదు. దీనిని బట్టి ఆయన దాడికి గురయ్యాడు. అయితే దీనికి మారుగా 2 కొరింథీ. 10-13లో ఆయన తన న్నతమైన, సమతౌల్యమైన, మంచి నిర్మాణప్రధమైన రచనలను బట్టి దాని మీద పగతీర్చుకొన్నాడు. ఆయన వారి పదజాలాలను, వారి నిర్మాణాలను ఉపయోగించి, వారి అక్కమ ప్రవర్తన మరియు అవివేకాన్ని బయటపెట్టాడు. Bruce W. Winter యొక్క *Philo and Paul Among the Sphists* (ఫిలియో అండ్ పాల్ అమాంగ్ ది సోఫిస్ట్స్) చూడుము.

- C. ఈ పుస్తకము ఒక వితైన మిశ్రమము, పౌలునే తీసికొంటే, ఆయన ఆత్మసంబంధమైన బలాలు మరియు బలహీనతలు, కోపము నుండి గొప్ప ఆనందమునకు ఊగిసలాడే స్వేచ్ఛ ప్రవాహ ఉద్దేశ్యాలు ఉన్నాయి.
- D. ఇది ఒకవైపుగా ఉన్న సంభాషణగా ఉన్న ఉత్తరము, అసలైన ఉత్తరము. పౌలు సమాధానాలకు వెనుక ఉన్న తార్కిక పూర్వపరాలు మరియు పరిస్థితుల కారణాలు ఏవీ లేవు. క్రొ.ని. లోని పత్రికలు ప్రాథమికంగా ప్రత్యేక అవసరాలను దృష్టించి ప్రత్యుత్తరము వలె వ్రాయబడ్డాయి అని చెప్పడానికి ఇది మంచి ఉదాహరణ, స్వేచ్ఛాపూరిత సిద్ధాంతపరమైన వ్యాఖ్యానాలు కావు.
- E. ఈ పుస్తకము పాండిత్యము మరియు బోధలలో ఉపేక్షింపబడింది. క్రొ.ని. ఏ ఇతర పుస్తకాలకంటే 2 కొరింథీయుల పత్రిక మీద కొన్ని వ్యాఖ్యానాలే ఉన్నాయి. ఇలా లేక పోవడం చాలా విచారకరం ఎందుకంటే క్రైస్తవ జీవితంలో ఉన్న శ్రమల మీద పౌలు యొక్క నిర్ధారక తర్కానికి ఇది మంచి ఆధారము.
- F. స్థానిక సంఘాలలోని సమస్యలతో ఎలా వ్యవహరించాలి అనే అంశపై మార్గదర్శకాలు ఈ పుస్తకము పాస్టర్లకు ఇస్తున్నది. వ్యక్తిగత దాడులు మరియు అపార్థాల మధ్య మన మందరము ఎలా కొనసాగాలో పౌలు ఉదాహరణ అయ్యాడు.

II. గ్రంథకర్త

- A. బైబిలు యొక్క సాంప్రదాయక గ్రంథకర్తత్వం మీద ఉన్న ఆధునిక పాండిత్య ఆక్షేపణల మధ్య ఈ పుస్తకాన్ని పౌలు వ్రాశాడు అని చెప్పడానికి ఎన్నడూ ఆక్షేపణ లేదు.
- B. ఇది చాలా స్వీయచారిత్రకము మరియు దీని వచనాలను అర్థము చేసికోవడము చాలా కష్టము, ఎవరో ఇలాంటి పుస్తకముకాన్ని వ్రాసి పౌలును అనుకరిస్తున్నట్లుంటుంది, కానీ అది అసంభవము. ఉత్తరము యొక్క కష్టము మరియు ప్రత్యేకము దాని విశ్వసనీయతను మాట్లాడుతున్నది. 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక అనేక వేర్వేరు ఉత్తరాలను పౌలు కలిపి ఒక మిశ్రమమైన ఉత్తరంగా చేశాడని అనేకమంది క్రొ.ని. పండితులు తలంచడం నిజం. నేనైతే దీని ఐక్యతను ప్రతిపాదిస్తాను ఎందుకంటే
1. ఏ పురాతన గ్రీకు చేతివ్రాతల ప్రతులలోగాని ఇక్కడ అనైక్యతకు సంబంధించిన ఆచూకీ ఏమీ లేదు.
 - a. సాహిత్య భాగాలలో తేడాలు లేవు
 - b. ఏ చేతి వ్రాతలో గాని అన్ని పదమూడు అధ్యాయాలు లేవు
 2. 2 కొరింథీ. 13 క్రీ. శ. 96 లోని Clement of Rome తెలియనప్పటికీ, ఇది క్రీ. శ. 105 లో Polycarp చేత ఉదహరించబడింది.
 3. ఈ పుస్తకము ఒక ఐక్యభాగముగా అర్థమవుతుంది. ‘‘శ్రమ’’ లాంటి పదాలు దీని ఏకభావాన్ని తెలియజేస్తున్న కొన్ని సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి.
 4. 2 కొరింథీయులు విడదీయడానికి అంతర్గత ఆధారాలు చాలా తక్కువ ఉన్నాయి.
- C. 2 కొరింథీ. 1:1 మరియు 10:1 లో దీని గ్రంథకర్త పౌలు అని చెప్పబడింది.

III. కాలము

- A. 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక యొక్క కాలము విడదీయలేనంతగా 1 కొరింథీయులు మరియు ఆపోస్తలుల కార్యాలతో ముడిపడి ఉంది.
- B. పౌలు కొరింథులో ఉండినట్లు అ.కా. 18:1-18 మరియు 20:2-3 చెపుతున్నాయి, అయితే ఆ తరువాత ఒకసారి అయినా ఆయన కొరింథువోయి ఉంటాడు, అది వ్రాయబడలేదు (2 కొరింథీ. 2:1; మూడువ ప్రయాణము 2 కొరింథీ. 12:14; 13:1-2).
- C. ప్రధాన ప్రశ్న ఏమిటంటే, పౌలు కొరింథు దర్శనాలకు మరియు తన ఉత్తరాలకు ఉన్న కాల సంబంధము.
- D. కొరింథు సంఘటనల కాలముతో ఉన్న నిజమైన సమస్య ఏమిటంటే, కొరింథు ఉత్తరాల అస్పష్టమైన అంతర్గత ఆధారము తప్ప అ.కా. 18:1-18 మరియు అ.కా. 20:2-3 మధ్య ఉన్న భాష్యా ఆధారము లేక సమాచారము మనకు లేదు.
- E. కొరింథు సంఘముతో పౌలు యొక్క పరిచయాలు-ఒక ప్రతిపాదించిన పునర్నిర్మాణము

కాలము	సందర్భనము	ఉత్తరము
క్రీ. శ. 50-52 పౌలు యొక్క పౌలు రెండవ సువార్త ప్రయాణము	a. రెండవ సువార్త ప్రయాణములో ఆయన కొరింథులో పద్దెనిమిది మాసములు ఉండెను (చూ. అ.కా. 18:1-11)	
క్రీ. శ. 52 క్రీ.శ. 52 Gallio అధికారసానుకూలత (చూ. అ. కా. 18:12-17)		a. 1 కొరింథీ. 5:9-11 సంఘములోని అనీతకరమైన పరిస్థితిని గురించిన ఉత్తరాన్ని సూచిస్తున్నట్లుంది. ఈ ఉత్తరము ఇవి లేకుంటే తెలిసేది కాదు: (1) 2 కొరింథీ. 6:14-7:1 ఇందులో భాగము వలె లేక (2) 2 కొరింథీ. 2:3,4,9 ఉత్తరపరమైన తదర్థము మరియు 2 కొరింథీయులను సూచిస్తున్నది
క్రీ. శ. 56 (వసంత ఋతువు)	b. పౌలు ఎఫెసులో ఉండగా సంఘములోని రెండు సమస్యలను రెండు మార్గాల నుండి తెలుసు కొన్నాడు: (1) Chloe వ్యక్తులు, 1 కొరింథీ. 1:11 మరియు (2) Stephana, Forltunatus, Achaicus, 1 కొరింథీ. 16:17. వారు ప్రశ్నలతో కూడిన ఉత్తరాన్ని కొరింథీయుల ఇంటి సంఘాలకు తీసికొని వచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నది	
క్రీ. శ. 56 (శీతకాలము) లేక క్రీ. శ. 57 (శీతకాలము)		b. పౌలు ఈ పత్రాలకు సమాధానము 1 కొరింథీయుల పత్రిక ద్వారా ఇచ్చాడు

		(చూ. 1 కొరింథీ. 7:1,25; 8:1; 12:1; 16:1,2). తిమోతి (చూ. 1 కొరింథీ. 4:17) ఎఫెసు నుండి (చూ. 1 కొరింథీ. 16:8) కొరింధుకు సమాధాన పత్రికను తెచ్చాడు. సంఘములోని సమస్యలను తిమోతి పరిష్కరించలేకపోయాడు.
	c. పౌలు అత్యవసర, శ్రమతో కూడిన సందర్శన చేశాడు (అపోస్తలుల కార్యాలలో నమోదుచేయబడలేదు), చూ. 2 కొరింథీ. 2:1). ఇది విజయ వంతము కాలేదు, కాని తిరిగి రావడానికి ప్రమాణముచేశాడు	
		c. పౌలు ఒక కఠినమైన ఉత్తరము (చూ. కొరింథీ. 2:3-4:9; 7:8-12) కొరింథీ ఇంటి సంఘాలకు వ్రాశాడు, ఇది తీతు ద్వారా పంపబడింది (చూ. 2 కొరింథీ. 2:13; 7:13-15). ఈ ఉత్తరము ఈ కిందివి లేకుంటే తెలియబడేది కాదు, కొంతమంది భావిస్తున్నట్లు, దీని కొంత భాగము 2 కొరింథీ. 10-13 లో ఉంది.
	d. పౌలు త్రోసులో తీతును కలవడానికి సిద్ధపడ్డాడు కానీ తీతు అక్కడికి రాలేదు, కాబట్టి పౌలు మాసిదోనియాకు వెళ్ళాడు (2 కొరింథీ. 2:13; 7:5,13), బహుశా ఫిలిప్పీకి కూడా (చూ. MSS B ^C , K, L, P).	
		d. సంఘమా తీతు నాయకత్వానికి స్పందించినది పౌలు విని, దన్యవాదాలు చెప్పుతూ 2 కొరింథీయుల పత్రిక వ్రాశాడు (చూ. 7:11-16). ఇది తీతు ద్వారా పంపబడింది.
క్రీ. శ. 57-58 (శీతకాలము)	e. బహుశా పౌలు యొక్క చివరి కొరింధు దర్శనము అ.కా. 20:2-3 నందు సూచించబడినట్లు కనిపిస్తున్నది. కొరింధు అని చెప్ప బడనప్పటికీ, ఇది	e. గుర్తించతగ్గ భావము 1-9 మరియు 10-13 అధ్యాయాల మధ్య మారింది, దీనిని కొంత మంది పండితులు ఇలా వివరించారు (1) పౌలు 1-9

	ఊహించవచ్చు. ఆయన అక్కడ శతాకాలములో ఉండినాడు	అధ్యాయాలు వ్రాసిన తరువాత కొరింథీ ఇంటి సంఘాల నుండి మరన్ని చెడు వార్తలు (యెరూషలేము నుండి వచ్చిన దేశసంచార అబద్ధబోధకుల నుండి) (F. Bruce) లేక (2) కొరింథులోని నమ్మకమైన విశ్వాసులకు 1-9 అధ్యాయాలు పాలు యొక్క సందేశము కాగా, 10-13 అధ్యాయాలు కొరింథులోని తిరుగుబాటు విశ్వాసులకు పాలు సందేశము (J. W. MacGorman నుండి).

IV. కొరింథు సంఘానికి పాలు ఎన్ని ఉత్తరాలు వ్రాసాడు

- A. రెండు మాత్రమే, 1 మరియు 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికలు
- B. మూడు, ఒకటి దొరకలేదు
- C. నాలుగు, రెండు ఉత్తరాలు దొరకలేదు
- D. కొంతమంది పండితులు పోయిన రెండు ఉత్తరాలు 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికలలో ఉన్నాయి అంటారు
 1. మునుపటి ఉత్తరం (1 కొరింథీ. 5:9) 2 కొరింథీ. 6:14-7:1 నందు
 2. కఠినమైన ఉత్తరం (2 కొరింథీ. 2:3-4,9; 7:8-12) 2 కొరింథీయులకు 10-13 నందు
- E. ఐదు, 2 కొరింథీయులకు 10-13 ఐదవ ఉత్తరంగా, మరికొన్ని చెడు విషయాలను తీతు చెప్పిన తరువాత దానికి సంబంధించి
- F. నేనైతే C ని ప్రతిపాదిస్తున్నాను (H. C. Thiessen యొక్క *Introduction to the New Testament*(ఇంట్రోడక్షన్ టు ది న్యూ టెస్టమెంట్), పే. 209 ని కూడా చూడుము)
 1. ముందు ఉత్తరము-పోయింది (1 కొరింథీ. 5:9)
 2. 1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక
 3. కఠినమైన ఉత్తరము-పోయింది (2 కొరింథీ. 2:1-11, 7:8-12)
 4. 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన ఉత్తరము

V. కొరింథులోని పాలు శత్రువులు

- A. 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రికలో ఉన్న సమస్య వివిధ గృహసంఘాలలో అధికారం చెలాయుస్తున్న అనేక చీలిక వర్గాలు (1 కొరింథులోని వారే కాక పోవచ్చు, అవచ్చు కూడా).
 1. సాంప్రదాయక రోమా సంస్కృతిని, కట్టడలను బలపరచే విశ్వాసుల గుంపు

2. సాంప్రదాయక గ్రీకు వాక్చాతుర్య శిక్షణను బలపరచే విశ్వాసుల గుంపు
 3. సాంప్రదాయక యూదా సంస్కృతి మరియు కట్టడలను బలపరచే విశ్వాసుల గుంపు
 4. శక్తిహీనులు మరియు సమాజములో స్వాతంత్ర్యములేని విశ్వాసులు గుంపు
- B. పాలస్తీనా నుండి వచ్చిన యూదా సమస్యాత్మకమైన వ్యక్తుల మరింత వివాదాస్పదమైనారు (చూ. 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక 10:13). వారు గలతీయ యూదులు మరియు కొలస్సీ యూద/గ్రీకు న్యాయపరాయణులు లాంటివారు కారు, వేరు. బహుశా వారు వాక్చాతుర్యతలో శిక్షణపొంది ఉండచ్చు, అవోల్గా వెలె ప్రజాకర్షణగల బోధకులు.
- C. ఇవి ఆయన స్పందించి సమాధానమిచ్చిన ఆయన మీద మోసిన కొన్ని ఆరోపణలు.
1. పౌలు చపలస్థుడు (అది., ఆయన ప్రయాణిక ప్రణాళికలు మార్చబడ్డాయి, చూ. 2 కొరింథీ. 1:15సగం).
 2. పౌలు మంచి రచయిత కానీ వ్యక్తిగతంగా బాగా సంభాషించలేడు (చూ. 2 కొరింథీ. 10:10).
 3. పౌలు చక్కటి ప్రసంగి కాదు (చూ. 2 కొరింథీ. 10:10; 11:6).
 4. పౌలు డబ్బులను తీసికోవడానికి ఇష్టపడడం లేదు (చూ. 2 కొరింథీ. 11:7సగం; 12:13సగం).
 5. పౌలు నిజమైన అపొస్తలులుడు కాడు (చూ. 2 కొరింథీ. 11:5,13; 12:4).
 6. పౌలు సాంప్రదాయకమైన యూదుడు కాడు (చూ. 2 కొరింథీ. 11:21సగం).
 7. శిష్యులకున్నట్లు పౌలుకు ప్రత్యేక బయలుపాటు మరియు ఆత్మసంబంధమైన దర్శనాలు లేవు (చూ. 2 కొరింథీ. 12:1సగం).

VI. 2 కొరింథీయుల పత్రక వ్రాయడానికి సందర్భము మరియు ఉద్దేశ్యము

- A. పౌలు నాయకత్వానికి సంఘము సానుకూలంగా స్పందించినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుటకు (చూ. 2 కొరింథీ. 2:12,13; 7:11-16)
- B. పౌలు మూడవ సందర్శనానికి సిద్ధపాటు (చూ. 10:1-11). ఆయన రెండవది బాధాకరం మరియు నిష్ఫలము. తన 10-13 అధ్యాయాల భావోద్దేశాలు మార్చాడన్నది స్పష్టము. కొంతమంది పౌలు కొరింథీ సంఘానికి వ్రాసిన అనేక ఉత్తరాలకు ఫలితంగా 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక మిశ్రమమైందని నొక్కిచెప్పుతున్నారు. కొరింథీయుల సహవాసములోనికి కొత్తగా దూసుకొని వచ్చిన విరోధులును గురించి విన్నతరువాత ఈ ఉత్తరాన్ని వ్రాసి ఉండచ్చు. ఇది ఉద్వేగపూరిత అనుబంధము.
- C. పౌలు యొక్క ఈ కింది వాటిని వ్యతిరేకించిన దేశసంచార అబద్ధ ఉపదేశకులను తృణీకరిస్తూ వ్రాసినది
1. వ్యక్తిని
 2. ఉద్దేశాలను
 3. అధికారాన్ని
 4. చెప్పే విధానము
 5. సువార్త సందేశము

VII. వీలైన సాహిత్యాలు

- A. ఈ పుస్తకాన్ని సంగ్రహించిడం ఈ కింది కారణాలను బట్టి చాలా కష్టము:
1. మానసిక తీరు ఊగిసలాడుట

2. వివిధ అంశాలు
3. బ్రాకెట్లలోని చాలా పెద్ద అంశము (2 కొరింథీ. 2:14-7:1 లేక 7:4)
4. స్థానిక పరిస్థితి మీద మనకున్న కొద్దిపాటి జ్ఞానము

B. ఏది ఏమైనా, తెలిసినంతవరకు ఇక్కడ మూడు ప్రధానమైన విషయ భాగాలు ఉన్నాయి:

1. తీతు యొక్క సందేశానికి పౌలు స్పందించడము మరియు తన ప్రయాణ ప్రణాళికలు సంబంధనది, 1-7 అధ్యాయాలు
(పౌలు అపోస్తలత్వ పరిచర్యతో వ్యవహరించిన బ్రాకెట్లలో ఉంచిన పెద్ద వాక్యభాగము, 2 కొరింథీ. 2:14-7:1 లేక 7:4)
2. యెరూషలేము సంఘానికి పంపించవలసిన కానుకలను పూర్తిగా పంపడానికి ప్రోత్సాహకము, 8-9 అధ్యాయాలు
3. తన నాయకత్వమునకు సంబంధించి పౌలు యొక్క ప్రతివాదము, 10-13 అధ్యాయాలు

C. నేనైతే 2 కొరింథీయుల యొక్క ఏకత్వాన్ని దృఢపరుస్తున్నాను ఎందుకంటే

1. ప్రాచీన గ్రీకు చేతివ్రాత ప్రతులలో ఎక్కడగాని అనైక్యతకు సంబంధించిన ఎలాంటి సూచనలు లేవు
 - a. సాహిత్యభాగాల యొక్క తేడాలు లేవు
 - b. అన్ని పదమూడు అధ్యాయాలు లేని ఏ చేతి వ్రాత ప్రతులు లేవు
2. 2 కొరింథీ. 13 వ. అధ్యాయం స్పష్టంగా క్రీ. శ. 96 లోని రోము క్లెమెంటుకు తెలియబడనప్పటికీ, ఇది క్రీ. శ. 105 లోని Polycarp ద్వారా సూచించబడింది.
3. గ్రంథమును ఒక భాగమువలె అర్థము చేసికొనవచ్చును. "శ్రమలు" లాంటి కొన్ని సిద్ధాంతాలు దీని ఏకత్వాన్ని చూపిస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది.
4. 2 కొరింథీయుల పత్రిక యొక్క విప్లవాత్మక చేదనాన్ని కాదనడానికి చాలా కొన్ని అంతర్గత ఆధారాలు మాత్రమే ఉన్నాయి.

VIII. క్లుప్తంగా నిర్వచించుటగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. కృపాసమాధానములు, 1:2
2. "మన ప్రభువైన యేసు యొక్క దినమందు," 1:14
3. "ముద్రవేసి," 1:22
4. "విజయోత్సవంతో ఊరేగించుచు," 2:14
5. సువాసన, 2:14
6. "దేవుని వాక్యమును కలిపి చెరిపెడు," 2:17
7. "సిఫారసు పత్రికలు," 3:1
8. "ప్రభువు యొక్క ఆత్మ చేత," 3:18
9. బాహ్యపురుషుడు, 4:16
10. ఆంతర్యపురుషుడు, 4:16
11. భూమి మీద మన గుడారము, 5:1
12. "ఆత్మ అను సంచకరువు," 5:5
13. క్రొత్త సృష్టి, 5:18
14. సమాధానపరచుకొని, 5:18

15. "మా యుద్ధోపకరణములు శరీరసంబంధమైనవి కాదు," 10:4
16. వెలుగుదూత, 11:14
17. మూడవ ఆకాశము, 12:2
18. పరదైసు, 12:4
19. పవిత్రమైన ముద్దు, 13:12

IX. క్లుప్తంగా నిర్వచించుట వ్యక్తులు

1. "ఏ యుగసంబంధమైన దేవత," 4:4
2. బెలియాలు, 6:15
3. తీతు, 7:6

X. గుర్తింపు దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. అకయ, 1:1
2. ఆసియా, 1:8
3. మాసిడోనియా, 1:16
4. యూదా, 1:16
5. కొరింథు, 1:23
6. త్రోసు, 2:12
7. దమస్కు, 11:32

XI. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. 1:20 యొక్క సిద్ధాంతపరమైన అంతర్భావాలు ఏవి?
2. 3:6 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
3. 3వ. అధ్యాయంలో "ముసుగు" అనే పదము ఎలా రెండు భావాలతో ఉపయోగింపబడింది? (4:3)
4. 4: 7-11; 6:4-10; 11:23-28 లోని పాటలు యొక్క శ్రమలను పట్టికచేయండి.
5. విశ్వాసులు క్రీస్తు యొక్క న్యాయపీఠము ముందర కనిపిస్తారా? ఒకవేళ కనిపిస్తే, ఎందుకొరకు కనిపిస్తారు?
6. 5:14-15 లోని ఆత్మసంబంధిత సూత్రాలను మీ సొంత వాక్యాలలో వివరించండి.
7. 5:21 వ. వచనము ఏ మత సిద్ధాంతాన్ని చెప్పుతున్నది?
8. 8-9 అధ్యాయాలలో కనిపించే విరాళాల సూత్రాలను పట్టిక చేయండి.
9. 10:10 వచనంలో పాటలను గురించి ఆయన శత్రువులు ఎలా చెప్పుతున్నారు?
10. 11:4 వచనంలో పాటలు ఎవరిని సూచిస్తున్నాడు?
11. 11:21-30 లో పాటలు తనను తాను ఇతరులతో పోల్చుకొంటున్న విధానాలను పట్టిక చేయండి.
12. పాటలు యొక్క శరీరములోని ముల్లు ఏది? (12:7)

గలతీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం

I. పరిచయము

- A. గలతీ మరియు రోమా పత్రికలు, కృప ద్వారా మరియు క్రీస్తు యందు విశ్వాసము ద్వారా మాత్రమే రక్షణ అను క్రొత్త నిబంధనను గూర్చి తేట తెల్లముగా తెలియజేస్తుంది. గలతీ పత్రికను “The Magna Carta of Christian Liberty” అని కూడా పిలిచేవారు.
- B. ఈ పత్రిక ప్రొటెస్టెంట్ మతోద్ధారణమునకు ఆధ్యం వోసింది.
1. “గలతీయులు అనే ఈ చిన్న పుస్తకం నా ఉత్తరము: నా జీవితాన్ని దీనితో ముడివేసుకున్నాను: అది నా అర్థాంగి” అని మార్టిన్ లూథర్ వ్యక్తంచేసారు.
 2. “గలతీయుల పత్రికను గూర్చిన ప్రసంగములో శాశ్వతమైన శాంతిని కనుగొన్నాను” అని జాన్ వెస్లే అన్నారు.
 3. Curtis Vaughan, ఆయన యొక్క *Study Guide Commentary* (స్టడీ గైడ్ కామెంటరీ), పేజీ 11లో “కొన్ని పుస్తకములు ఎంతో గొప్పగా మనుషులు యొక్క ఆలోచన విధానాన్ని ప్రభావితం చేసాయి, మానవ చరిత్రను రూపుదిద్దడంలో ప్రాముఖ్యంగా నిలిచాయి, లేదా ఆధునిక జీవన విధానములోని లోతైన అవసరతలకు తగిన రీతిగా ఇప్పటికీ మాట్లాడగలుగున్నాయి” అని వ్రాశాడు.
- C. సిద్ధాంత పరమైన ఈ పత్రిక బహుశా పౌలు చేత ముందగా రాయబడినది, రోమీయులకు ఒక చుక్కాని వంటిది మరియు చేత నీతిమంతులుగా తీర్చబడుదురు అను యూదా మతసిద్ధాంతమునకు వేరుగా విశ్వాసము ద్వారా కృప చేత మాత్రమే నీతిమంతులుగా తీర్చబడుదురు అను సిద్ధాంతము ఈ పత్రికలో అభివృద్ధి చేయబడినది:
1. రక్షణను ధర్మశాస్త్రము మరియు కృప రెండింటిలో కనుగొనలేము.
 2. రక్షణను ధర్మశాస్త్రములో గాని లేక కృపలో గాని ఏదో ఒకదానిలో మాత్రమే కనుగొనగలం.
 3. నిజమైన మార్పు క్రీస్తుని పోలి నడుచుకొంటుంది.
 4. క్రైస్తవ న్యాయపరాయణత్వ విషయమై జాగ్రత్తపడుడి.
- D. కేవలం కృపచేత ఒక విశ్వాసం ద్వారానే అభ్యమవుతున్న ఈ విప్లవాత్మక ఉచిత రక్షణ, మన కాలానికి చాలా అవసరమై ఉంది. ఎందుకంటే మనకున్న స్వ-ఆధారిత, క్రియ-ఆధారిత మత మనస్తత్వాలు మనలను కపటతంత్రముల చేత నిరంతరము లాగతున్నాయి. ప్రతి యుగములో దేవుని నిష్కపట ప్రారంభ చొరవ, స్వత్యాగ, ఎదురు ఆశించని ప్రేమ అనే సత్యాలు మానవ పశ్చాత్తాపము మరియు విధేయించు విశ్వాస ఒప్పందాల ద్వారా మధ్యవర్తిత్వముగా ఉండడం అనేది ఒక సవాలుగా ఉంది! అబద్ధ బోధకులు విమోచనలో క్రీస్తు కీలక స్థానాన్ని త్రోసిపుచ్చుతున్నారనేది కాదు కాని వారు దానిని ఆయనకు జత చేశారా లేదా అనేది ముఖ్యం. మనము ఏమి జతచేస్తున్నామనేది కాదు, మనం ఏమైనా జతచేస్తున్నామేమో అనేది ప్రధానం!

II. గ్రంథకర్త

పాల్ దీని గ్రంథకర్త అని నిస్సందేహముగా చెప్పవచ్చు. ఎందుకంటే పౌలు శైలిలో ఉన్న మిగతా పత్రికలుకు ఈ గ్రంథము ఒక మూల స్తంభాన్ని నిర్మిస్తున్నది. ఈ పుస్తకము ఒక విధముగా పౌలు స్వీయచరిత్ర మరియు వ్యక్తిగతమై ఉంది. ఈ పత్రిక చాలా భావవేగపూరితమైనదైనప్పటికీ ఇది ఖండితంగా తార్కికమైన గ్రంథము.

III. కాలము మరియు గ్రహీతలు

- A. ఈ పత్రిక కాలము మరియు గ్రహీతలు అను రెండు విషయములును జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి. ఎందుకంటే వీటి ద్వారానే పత్రిక యొక్క పూర్వోత్తరాలు తెలుస్తుంది. వీటి గురించి రెండు భిన్నమైన సిద్ధాంతములు ఉన్నాయి. అవి ఈ పత్రిక రచించబడిన కాలమును అర్థం చేసుకొనుటపై ప్రభావం చూపుతున్నది.
- B. ఈ రెండు సిద్ధాంతాలు ఏవంటే:
1. పద్దెనిమిదవ శతాబ్దము వరకు తిరుగులేనిదిగా ఉండిపోయిన సాంప్రదాయ సిద్ధాంతము.
 - a. ఇది “ఉత్తర గలతీయుల సిద్ధాంతము” అని పిలువబడింది
 - b. దీని ప్రకారం “గలతీ” అన్నది టర్కీ పీఠభూమి నందు ఉండు స్వజాతీయుల అయిన గలతీయులు అని భావిస్తారు. (చూ. 1 పేతురు 1:1). ఈ స్వజాతీ గలతీయులను క్రీ.పూ మూడవ శతాబ్దంలో ఈ ప్రాంతాన్ని దండెత్తిన సెల్ట్స్ (గ్రీకులో *Keltoi* అనగా దాగివున్న ప్రజలు లేక లాటిన్ *Gall*)గా భావించేవారు. పశ్చిమ ఐరోపా సహోదరుల నుండి వేరు చేసి వీరిని “గాల్లో-గ్రేసీయన్స్” అని పిలుస్తారు. వీరు క్రీ.పూ 230లో పెర్గాముం రాజైన మొదటి అట్లాస్ చేతిలో పరాజయం పొందారు. వీరియొక్క భూగోళ సంబంధమైన దశ ఉత్తరాన మధ్యాసియా లేక ఆధునిక టర్కీ వరకు కుదించబడినది.
 - c. ఒక వేళ ఈ స్వజాతీయుల ఉనికిని భావించినట్లయితే అప్పుడు రచన కాలము క్రీ.శ 50 మధ్యభాగముగా, పౌలు రెండవ మిషనరీ లేదా మూడవ మిషనరీ ప్రయాణ కాలము అయి ఉండును. తిమోతి మరియు సీలాలు పౌలు సహాకారులు అయి ఉండవచ్చును.
 - d. గలతీయులు 4:13లో వ్రాయబడిన పౌలు యొక్క అనారోగ్యమును కొంత మంది మలేరియాగా భావిస్తారు. అందువలన పౌలు కోస్తా భాగమున ఉన్న లోతట్టు ప్రాంతముల నుండి ఎత్తయిన ప్రదేశములకు మలేరియా నుండి విముక్తి కొరకు వెళ్ళి ఉంటాడని నిర్ధారిస్తారు.
 2. ఈ రెండవ సిద్ధాంతమును Sir Wm. M. Ramsay, G. P. Putnam's Sons వారిచే 1986లో ముద్రించబడిన “*St. Paul the Traveller and Roman Citizen*” అను పుస్తకంలో తీర్చిదిద్దాడు.
 - a. సాంప్రదాయ సిద్ధాంతం ప్రకారము “గలతీ” అనువారు ఒక స్వజాతీయులు, కానీ ఈ సిద్ధాంతం ప్రకారము వారు పరిపాలించేవారు. పౌలు అధికముగా రోమా పరిపాలక ప్రాంత పేర్లను ఉపయోగించినట్లు గమనించవచ్చును. (చూ. 1 కొరింథీ. 16:19, 2 కొరింథీ 1:1; 8:1 మొ.). రోమా పరిపాలక ప్రాంతం అయిన “గలతీ” పట్టణము గలతీ స్వజాతీయులు. రోమా వారికి ముందు నుండి మద్దతు తెలిపేవారు, అందువలన వారికి స్థానికముగా పరిపాలించు అధికారమును కూడా ఎక్కువగా యివ్వబడెను. ఒక వేళ ఈ ప్రాంతమే “గలతీ” అని వ్రాయబడినట్లు అయితే, అపోస్తలులు కార్యములు 13-14లో వ్రాయబడిన పౌలు యొక్క మొదటి సువార్త ప్రయాణంలో పర్యటించిన దక్షిణ పట్టణములు అయిన పిసిదియలోని అంతియొకయ, లుస్త్ర, దెర్బే మరియు ఐకొనియా సంఘములు యొక్క ప్రాంతమే ఉండవచ్చును.
 - b. ఒకవేళ ఎవరైనా ఈ దక్షిణ గలతీ సిద్ధాంతమును భావించినట్లయితే ఆ ప్రకారము అపోస్తలుల కార్యములు 15లో వ్రాయబడిన “యెరూషలేము సమావేశము” నకు ముందు లేదా దానికి అతి సమీపమున తేది అయి

ఉండవచ్చును. గలతీ పత్రికలో కూడా ఈ ఎరూషలేము సమావేశము గురించి మాట్లాడుచున్నాడ గనుక క్రీ.శ 48-49 చాల మట్టుకు సరియైన తేదీగా భావించవచ్చును. అలా అయినట్లయితే గలతీయుల పత్రిక క్రొత్త నిబంధనలో పౌలు వ్రాసిన మొదటి పత్రికగా నిలుస్తుంది.

c. దక్షిణ సిద్ధాంతంనకు గల కొన్ని ఆధారాలు

- (1) బర్నబాస్ గురించి మూడు సార్లు తప్ప ఎవరిని పౌలు సహ ప్రయాణికులుగా పేర్కొనలేదు (చూ. 2:1,9, 13). ఇది పౌలు యొక్క మొదటి మిషనరీ యాత్రగా చెప్పుటకు సహకరించును.
- (2) ఇందులో తీతు ఇంకా సున్నతి పొందలేదు అని తెలుపబడెను. (చూ. 2:1-5). ఇది అపోస్తలుల కార్యములు 15లో ఉన్న సమా యెరూషలేము వేశమునకు ముందు సందర్భము అని అర్థమవుతుంది.
- (3) పేతురుని గూర్చి ఉదహరించడం (చూ. 2:11-14) మరియు అన్యులతో సహవాసమును గూర్చిన సమస్యను యెరూషలేము సమావేశమునకు ముందుగా ఉదహరించడం ఉత్తమమైనది.
- (4) ధనము ఎరూషలేమునకు తీసుకొనిపోయినాప్పుడు అనేక మంది సహకారుల పేరులు వేరు వేరు ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన వారిని గురించి వ్రాయబడింది (అపోస్తలులకార్యములు 20:4). దక్షిణ గలతీ పట్టణములు నుండి వచ్చినట్లు ఎవరి గురించి వ్రాయబడలేదు కానీ ఈ గలతీ స్వజాతి సంఘాలు వచ్చినట్లు మనకు తెలుస్తుంది. (చూ. 1 కొరింథీ 16:1).

3. ఈ సిద్ధాంతములను గూర్చి మరింత వివరణ కావాలి అనుకున్నట్లు అయితే సాంకేతిక వ్యాఖ్యాణమును పరిశీలించండి. అవి మరిన్ని విలువైన మరియు సరియైన విషయాలు తెలియజేస్తాయి. ఇప్పటికీ ఇది ఆంగికరించలేము కానీ, “దక్షిణ సిద్ధాంతము” యదార్థ సంఘటనలకు సరిపోతుంది.

C. గలతీ పత్రికకు అపోస్తలుల కార్యములకు గల కొన్ని సంబంధాలు:

1. పౌలు యెరూషలేమునకు ఐదు సార్లు ప్రయాణించాడు. ఇది అపోస్తలులకార్యములలో లూకా చేత వ్రాయబడింది:
 - a. 9:26-30, ఆయన మార్పు తరువాత
 - b. 11:30; 12:25, అన్యుల సంఘములు నుండి కరువు సహాయమును తీసుకోని రావడానికి.
 - c. 15:1-30, యెరూషలేము సమావేశము నిమిత్తము
 - d. 18:22 చిన్న పర్యటణ
 - e. 21:15ff., అన్యుల మధ్య పరిచర్య గూర్చి వివరణ ఇవ్వడానికి
2. రెండు యెరూషలేము పర్యటనలు గూర్చి గలతీ పత్రికలో వ్రాయబడెను
 - a. 1:18, మూడు సంవత్సరములు తరువాత
 - b. 2:1 పద్నాలుగు సంవత్సరములు తరువాత
3. చాలా మట్టుకు అపోస్తలులకార్యములు 9:26 బహుశా గలతీ. 1:18కు సంబంధించినట్లు కనబడుతుంది. బహుశా అపోస్తలులకార్యములు 11:30 & 15:1సగంలో లేదా వ్రాయబడని పర్యటన గలతీ 2:1 లో వ్రాయబడి ఉండచ్చు.
4. అపోస్తలుల కార్యములు 15కి మరియు గలతీ. 2 మధ్య కొన్ని భేదాలున్నాయి. ఇది బహుశా:
 - a. భిన్నమైన దృక్పథాలు.
 - b. లూకా మరియు పౌలు యొక్క భిన్నమైన ఉద్దేశములు గురించి ఉండవచ్చును.
 - c. యదార్థముగా గలతీ 2, అపోస్తలులకార్యములు 15లో చెప్పిన సమావేశం కన్నా ముందు గానే జరిగి ఉండవచ్చును. కానీ వాటి మధ్య సంబంధం ఉండివుండవచ్చును.

- D. F. F. Bruce మరియు Murry Harris ప్రకారము కొన్ని చిన్న సర్దుబాటులతో, పౌలు రచనలు యొక్క కాలక్రమము ఈ విధముగా ఉండును.

గ్రంథము	కాలము	వ్రాయబడిన ప్రదేశము	అ. కా. లలో ఉన్న సంబంధం
1. గలతీయులు	48	సిరియ అంతియోకయ	14:28; 15:2
2. 1 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	18:5
3. 2 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	
4. 1 కొరింథీయులకు	55	ఎఫెసు	19:20
5. 2 కొరింథీయులకు	56	మాసిడోనియ	20:2
6. రోమీయులకు	57	కొరింథు	20:3

- 7 – 10. చెరశాల నుండి వ్రాసిన ఉత్తరాలు

కొలస్సియులకు	60 ప్రారంభంలో		
ఎఫెసియులకు	60 ప్రారంభంలో	రోము	
ఫిలేమోను	60 ప్రారంభంలో		
ఫిలిప్పీయులకు	62-63 చివరిలో		28:30-31

- 11 – 13. నాల్గవ సువార్త ప్రయాణం

1 తిమోతి	63 (లేక ఆ తరువాత,	మాసిడోనియ
తీతు	63 కాని క్రీ. శ. 68 కి	ఎఫెసు (?)
2 తిమోతి	64 ముందు)	రోము

IV. పత్రిక యొక్క ఉద్దేశము

- A. పౌలు అబద్ధ బోధకుల యొక్క సందేశం గురించి మూడు ముఖ్యమైన విషయములను ప్రస్తావించెను. ఒకడు క్రైస్తవునిగా మారాలి అంటే (చూ. 6:12), ముందు ఒక యూదునిగా మారాలి అని నమ్మేవారు కాబట్టి, ఈ దుర్బోధకులను, యూదాశాస్త్రులుగా పిలవబడేవారు. పౌలు యొక్క ఆలోచనలు ఎక్కువగా యూదాశాస్త్రులు యొక్క అభియోగాలు మీద కేంద్రీకృతమై ఉన్నవి:

1. పౌలు వాస్తవానికి పండ్రెండుమంది అపోస్తలులు తరహా అపోస్తలుడు కాదు (చూ. అపోస్తలుల కార్యములు 1:21-22); అందువలన అతను వారి యొక్క అధికారము లేక కనీసం యెరూషలేములో ఉన్న తల్లి సంఘం మీద ఆధారపడెను.
2. పౌలు యొక్క ఉపదేశము అపోస్తలులయొక్క ఉపదేశమునకును మరియు అబద్ధ బోధకులకును విభిన్నమైనది. పౌలు యొక్క ఉపదేశము ఏమనగా ధర్మశాస్త్ర సంబంధమైన క్రియలు లేకుండా, "విశ్వాసము వలననే నీతిమంతులుగా తీర్చబడుదురు" అను దానిని సూచించుచున్నది. కానీ యెరూషలేములో ఉన్న అపోస్తలులు ఇంకా వారి వ్యక్తిగత జీవితాలలో యూదుల వలె జీవిస్తున్నారు.

3. స్వచ్ఛా భావములములు ఏదో ఒక రూపములో ఈ సంఘములలో కనబడుతున్నవి (చూ. 5:18-6:8). పరిష్కారముగా ఇది ఎలావివరించాలి అనుదాని మీద వాదనలు కొనసాగుచున్నవి. పౌలు యొక్క పత్రికలలో ప్రత్యేకముగా రెండువర్గాల వారి గురించి ఉద్దేశించి మాట్లాడుతున్నాడు వారు యుదాశాస్త్రులు మరియు జ్ఞానశాస్త్రులు (చూ. 4:8-11). ఏది ఏమైనను ఈవచనములు అన్యజనుల ఆచారాలతో సరిపోల్చడానికి తగినవి. విశ్వసించిన యూదులు గ్రీకు విశ్వాసుల జీవన విధానము గురించి చింత కలిగి ఉండెను. పౌలు చెప్పే బోధలో ఉచిత కృప ఏ విధముగా అన్యుల విగ్రహారాధన మరియు ఇతర విషయములకు జోడించగలము?

B. సిద్ధాంత పరముగా ఈ పత్రిక రోమీయులకు రాసిన పత్రికకు ఒక చుక్కాని వంటిది. ఈ రెండు పత్రికలు పౌలు యొక్క ముఖ్య సిద్ధాంతములను పునర్ ప్రస్తావించబడి అనేక విధాలుగా అభివృద్ధి చేయబడిన తరువాత ఎఫెసీయులకు కుదించి రాయబడింది.

V. క్లుప్త బాహ్యరేఖ

A. ముందు మాట 1:1-10

1. పత్రిక యొక్క సామాన్యవివరణ
2. పత్రిక యొక్క సందర్భము

B. పౌలు తన ఆపోస్తలత్వమును సమర్థించు కొనుట, 1:11-2:14

C. పౌలు తన సువార్తలోని సిద్ధాంత సత్యమును సమర్థించుకోనుట, 2:15-4:20

D. పౌలు తన సువార్త యొక్క ఆచరణ విధానాన్ని సమర్థించుకోనుట, 5:1-6:10

E. వ్యక్తిగత సందేశం, ముగింపు మాట, 6:11-18

VI. క్లుప్తంగా నిర్వచించుటగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. "ప్రస్తుతపు దుష్టకాలము," 1:4
2. "భిన్నమైన సువార్త," 1:6
3. యూదా మతస్తుడు, 1:13
4. "పితరుల పారంపర్యాచారము," 1:14
5. "అట్లనరాదు," 2:17
6. "అవివేకులైన గలతీయులారా," 3:1, 3
7. భ్రమపెట్టెను, 3:1
8. "అది నిజంగా వ్యర్థమగునా," 3:4; 4:11
9. "శాపగ్రస్తుడు," 3:10
10. "అతని సంతానము," 3:16
11. "ఇది మధ్యవర్తిచేత దేవదూతల ద్వారా నియమింపబడెను," 3:19
12. "చెరలో ఉంచబడినట్లు మనము ధర్మశాస్త్రమునకు లోనైన వారమైతిమి" 3:23

13. "మూలపాఠములు," 4:3,4
14. అబ్బా, 4:6
15. "శరీరదైర్బ్యము," 4:13
16. "దాసురాలు వలన. . .స్వతంత్రులు," 4:23
17. రూపకముగా, 4:24
18. "ఆత్మచేత నడిపింపబడిన యెడల," 5:16
19. "ఆత్మ ఫలములు," 5:22
20. "మీకెంత పెద్ద అక్షరములతో," 6:11
21. "యేసు యొక్క ముద్రలు," 6:17

VII. క్లుప్తముగా నిర్వచింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. "పరలోకము నుండి వచ్చిన యొక దూత," 1:8
2. కేఫా, 1:18
3. బర్నబా, 2:1
4. తీతు, 2:2
5. "ప్రత్యేకంగా ఎన్నికైనవారు," 2:2,6
6. "కపట సహోదరులు," 2:4
7. "స్థంభములుగా ఎంచబడినవారు," 2:9
8. "సున్నతి పొందిన వారికి," 2:12
9. "సంరక్షులు మరియు గృహనిర్వాహకులు," 4:2
10. హాగరు, 4:25

VIII. గుర్తింపతగ్గన దేశ పటములోని ప్రదేశాలు

1. గలతీ సంఘాలు, 1:2
2. అరేమియా, 1:17
3. దమస్కు, 1:17
4. సిరియా, 1:21
5. కిలికియ, 1:21
6. అంతియొకయ, 2:11

IX. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. 1:11-12 వచనాలను నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
2. దేవుని సంఘాన్ని పౌలు ఎప్పుడు హింసించాడు? (1:13)
3. ఎందుకని కొంతమంది తీతు సున్నతిపొందాలని అనుకొన్నారు? (7:3)
4. 2:6 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.

5. గలతీ. 2:16 బహుశా గ్రంథము మొత్తం యొక్క సారాంశము కావచ్చు. ఎందుకు?
6. 2:20 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
7. 3:3 వచనములోని పౌలు ప్రశ్నకు నీవైతే ఎలా సమాధానమిస్తావు?
8. గలతీ. 3:6-8 వచనాలలో పౌలు ఉదహరించిన ఆకా. 15:6,8 వచనాల యొక్క ప్రాముఖ్యతను వివరింపుము.
9. యేసు ఎలా శాపగ్రస్తుడైనాడు? (3:13)
10. 3:19 వచనము యొక్క వెలుగులో పా.ని. యొక్క ఉద్దేశ్యము ఏమై ఉంది?
11. ఎందుకని 2:22 వచనము మంచి సంగ్రహ వాక్యముగా ఉంది?
12. 3:28 వచనములో ఎందుకు ఒక ప్రాముఖ్యమైన సత్యముగా ఉంది?
13. 4:13 లో ప్రస్తావించిన పౌలు యొక్క శారీరిక ధౌర్బలము ఏది?
14. క్రైస్తవత్వము యొక్క గురి ఏమిటి? (4:19)
15. 5:3 లోని పౌలు యొక్క సిద్ధాంతము ఏమిటి?
16. ఎలా 5:13 వచనము రోమా. 14:1-15:13కు సంబంధము కలిగి ఉంది?
17. 5:23 వచనాన్ని నీ సొంత మాటల్లో వివరింపుము.
18. విశ్వాసులు ఎలా పాప విశ్వాసులకు సంబంధించి ఉన్నారు? (6:1-5)
19. 6:7వ. వచనములో చెప్పబడిన ఆత్మ సూత్రాలు ఏవి?
20. విశ్వాస సమాజానికి ఆవలీచైపుగా ఉన్న వారికి 6:10 వచనము ఎలా సంబంధించి ఉంది?
21. 6-7 లో చెప్పబడిన ఆత్మసంబంధిత సూత్రాలు ఏవి?
22. 6-10 వచనాలు ఎలా విశ్వసించే సమాజానికి బయట ఉన్నవారికి సంబంధించినవిగా ఉన్నాయి?

ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయము

I. ప్రారంభ పలుకులు

- A. ఈ పుస్తకము యొక్క సత్యాలు అనేక పరిశుద్ధుల జీవితాలను ప్రభావితం చేశాయి
1. Samuel Coleridge (సామ్యూల్ కొలరిడ్జి) దీనిని “మానవుని ఉన్నత దైవిక సంవిధానం” అని పిలిచాడు
 2. John Calvin (జాన్ కాలిన్) దీనిని బైబిలులోని తనకు ఇష్టమైన పుస్తకము అని అన్నాడు
 3. John Knox (జాన్ నోక్స్) ఎఫెసీయుల పత్రిక మీద కాలిన్ ప్రసంగాలను తన మరణపడకలో చదవమన్నాడు
- B. ఈ పుస్తకము “క్రానింగ్ జువల్” అని పిలువబడింది లేక పౌలు సిద్ధాంతాల తలమాణిక్యము అని పిలువబడింది. పౌలు యొక్క గొప్ప సారాంశాలన్ని గలతీయులకు వ్రాసిన పత్రికలో ప్రారంభమై, రోమీయులలో అభివృద్ధి చెంది, ఇప్పుడు ఎఫెసీయులలో ఒక అద్భుతమైన సంకీర్ణ తరహాలు తెలియపరచబడ్డాయి.
- C. దేవుడు రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రికను ఒక సంస్కరణ ప్రేరణకు ఉపయోగించుకొంటే, ఆయన ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రికను చెదిరిపోయిన సంఘాలను ఒకటి చేయడానికి, క్రైస్తవ ప్రపంచాన్ని నిర్మించడానికి ఉపయోగించుకొంటాడు. విశ్వాసుల యొక్క ఐక్యత మరియు ఏకత్వం వారిలోని తేడాలను రూపుమాపుతుంది.

II. గ్రంథకర్త

- A. పౌలు
1. ఎఫెసీ. 1:1, 3:1లో స్పష్టంగా చెప్పబడింది
 2. ఎఫెసీ. 3:1; 4:1; 6:20 లలో ఇచ్చిన చెరసాల (బహుశా రోములో కావచ్చు) ఉదాహరణలు
 3. అందరూ ఏకీభవించిన సంఘ పరంపరలు
 - a. క్రీ.పూ. 95 లో రోమా యొక్క క్లెమెంటు కొరింథీయులకు వ్రాసిన ఉత్తరంలో ఎఫెసీ. 4:4-6 ఉదాహరించబడింది
 - b. ఇగ్నేషియస్ (క్రీ.పూ. 30-107) ఎఫెసీ. 1:9; 2:19; 3:4-9 లను ఉదాహరించాడు
 - c. పోలికార్ప్ (క్రీ. శ. 65-155), అపోస్తలుడైన యోహాను యొక్క శిష్యుడు మరియు స్మిర్నా సంఘానికి బిషపు పౌలు యొక్క గ్రంథకర్తాన్ని రూపొందించాడు
 - d. ఇరేనియస్ (క్రీ. శ. 130-200) పౌలు గ్రంథకర్తాన్ని రూపొందించాడు
 - e. అలెగ్జాండ్రీయా యొక్క క్లెమెంట్ (క్రీ. శ. 150-210) పౌలు గ్రంథకర్తాన్ని రూపొందించాడు
 4. ఇది ఈ కింది వాటిలో పట్టిక చేయబడింది
 - a. మార్షియన్స్ (ఈయన క్రీ.శ. 140 లలో రోముకు వచ్చాడు) యొక్క అంగీకరింపబడిన పుస్తకాలు
 - b. మురాటోరియస్ ప్రాగ్మాట్ (క్రీ. శ. 180-200), రోము నుండి వచ్చిన కనోనికలు పుస్తకాల జాబితా మరియు పౌలు రచనలలో ఇది పెట్టబడింది

5. కొలస్సీయులకు మరియు ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రికల రెండు ముగింపులకు 29 పదాలు ఉన్నాయి, ఇవి సరిగ్గా గ్రీకులో కూడా ఇదేవిధంగా ఉన్నాయి (కొలస్సీయులలో రెండు ఎక్కువ పదాలు ఉన్నాయి)

B. వేరొక గ్రంథకర్త

1. పౌలు యొక్క గ్రంథకర్త్యాన్ని సందేహించిన మొదటి వాడు ఎరాస్మస్, దానికి కారణాలు ఇవి
 - a. శైలి - పొడవాటి వాక్యాలు, ఇలాంటివి పౌలు వ్రాసిన ఇతర పుస్తకాలలో లేవు
 - b. వ్యక్తిగత శుభాకాంక్షలు చెప్పబడలేదు
 - c. ఒక ప్రత్యేకమైన పదకోశాలు
2. 18వ. శతాబ్దములోని ఒక విమర్శాత్మక పండితవర్గం పౌలు గ్రంథకర్త్యాన్ని త్రోసిపుచ్చింది
 - a. అనేక పదనాలు రెండవ తరముయొక్క విశ్వాసి నుండి వచ్చినట్లున్నాయి, ఎఫెసీ. 2:20; 3:5
 - b. సిద్ధాంతపరమైన పదాలు ఒక వ్యతిరేక నిర్వచనాలతో ఉపయోగింపబడ్డాయి (ఉదాహరణ: “మర్మము”)
 - c. చక్రీయ లేక సరఫరా ఉత్తరము యొక్క సాహిత్య ప్రత్యేకత

C. Erasmus' (ఎరాస్మస్) యొక్క పాయింట్లకు సమాధానాలు

1. శైలి తేడాగానే ఉంది ఎందుకంటే ఎఫెసీ పత్రిక వ్రాయడానికి ఆయన చెరశాలలో ఉన్నాడు కనుక అలోచించి వ్రాయడానికి కావలసినంత సమయము ఉండేనది.
2. వ్యక్తిగతంగా శుభాకాంక్షలు చెప్పకపోవడానికి ఎఫెసీ ఉత్తరము ఒక సరఫరా పత్రిక కనుక వ్యక్తులకు శుభములు చెప్పలేదు, ఇది ఆ ప్రాంతంలోని అనేక సంఘాలకు సంపవలసి ఉంది. రోమీయుల ఉత్తరాల బట్వాడా దారిలో ఎఫెసీ మరియు లూకస్ నదీ ఖాతము ప్రకటన 2-3 లో చూడచ్చు. పౌలు జంట ఉత్తరాలను వ్రాశాడు, కొలస్సీయులకు వ్రాసిన పత్రిక, ఒక ప్రత్యేక గుంపుగల మూడు సంఘాలకు వ్రాశాడు, అందులో వ్యక్తిగత శుభాకాంక్షలు చెప్పాడు.
3. ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రికలోని ఒకేమాదిరి పదాలు సరిగ్గా రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రికలోని పదాల (*hapax legomena హాపెక్స్ లెగోమెనా*) సంఖ్యతో సమానంగా కూడా ఉన్నాయి. ఉద్దేశము, విషయము, గ్రహీతలు, సందర్భము కొత్తపదాల వాడుకను తెలియజేస్తాయి.
4. పౌలు 1 కొరింథీ. 12:28లో “అపోస్తులులు మరియు ప్రవక్తలు” ను గురించి మాట్లాడుతున్నాడు, ఇది ఎఫెసీ. 2:20 మరియు 3:5కి సమానంగా ఉంది. 1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక యొక్క పౌలు గ్రంథకర్త్యాన్ని ఎవరూ ప్రశ్నించలేరు.

III. కొలస్సీయులకు మరియు ఎఫెసీయులకు మధ్య ఉన్న సాహిత్య సంబంధము

A. కొలస్సీయులకు మరియు ఎఫెసీయులకు మధ్య ఉన్న చారిత్రాత్మక సంబంధము

1. ఎపస్త్రా (కొలస్సీ. 1:7; 4:12, ఫిలేమోను 23) పౌలు ఎఫెసులో ఉన్నప్పుడు మార్చబడ్డాడు (అ.కా. 19).
 - a. తాను కనుగొనిన క్రొత్త విశ్వాసము తిరిగి తన సొంత ప్రాంతము, లికసు నదీ తీరానికి తీసికొని వెళ్ళాడు.
 - b. ఆయన మూడు సంఘాలను స్థాపించాడు-లవోదికయ, హీయెరాపోలి మరియు కొలస్సు
 - c. మతవిరోధాలు అన్నిసంస్కృతులు కలిపి చూస్తున్న లోక-దృష్టిని ఎలా ఎదుర్కొనాలి అని సలహా తీసికోడానికి పౌలును వెతుకుతున్నాడు. పౌలు రోములో చెరశాలలో ఉన్న (60 ప్రారంభంలో).
2. అబద్ధ ఉపదేశకులు సువార్తను గ్రీకు ఉనికితో కలిపేయడానికి ప్రారంభించారు
 - a. ఆత్మ మరియు శరీరము రెండూ సహ-నిత్యత్వాలు
 - b. ఆత్మ (దేవుడు) మంచివాడు

- c. భౌతికము (స్పష్టి) చెడ్డది
- d. మంచి దేవుడు మరియు భౌతికాన్ని స్పష్టించిన తక్కువ దేవునికి మధ్య నివసిస్తున్న *aeons*, ఆయియోస్ వరుసలు (దూతగణాల స్థాయిలు)
- e. రక్షణ రహస్య పాస్ వోర్డ్స్ యొక్క జ్ఞానాన్ని ఆధారము చేసికొని ఉంటుంది, ఈ పాస్ వోర్డ్స్ ప్రజలు *aeons*, ఆయియోస్ వరుసలు (దేవదూతగణాల స్థాయిలు) ద్వారా ముందుకు పోవడానికి సహాయపడుతాయి.

B. పౌలు రెండు ఉత్తరాల మధ్య ఉన్న సాహిత్య సంబంధాలు

1. పౌలు ఇంతకుమునుపెన్నడూ దర్శించని ఈ సంఘాలలో మతవిరోధుల చేత సమస్యలు తలెత్తుతున్నాయని పౌలు ఎపిస్తోందితు వలన తెలిసికొన్నాడు.
2. అబద్ధ ఉపదేశకులను ఉద్దేశించి పౌలు గట్టి దెబ్బ తగిలేటట్లు, చిన్ని మాటలతో, భావావేళితమైన ఉత్తరం వ్రాశాడు. యేసు యొక్క విశజనీన ఆధిపత్యము దీన్ని కేంద్రీయ సారాంశము. ఇది పౌలు కొలస్సియులకు వ్రాసిన పత్రిక వలె తెలియబడింది.
3. కొలస్సియులకు వ్రాసిన వెంటనే, తనకు చెరశాలలో మిగిలున్న సమయంలో, ఈ సిద్ధాంతాలను పెంపొందించుకొన్నాడు. ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రిక పొడవాటి వాక్యములకు ప్రసిద్ధికలిగి, సిద్ధాంతపరమైన ఆంశాలు ఇందులో అభివృద్ధి చెందాయి (ఎఫెసీ. 1:3-14; 15-23; 2:1-10; 14-18, 19-22; 3:12, 14-19; 4:11-16; 6:13-20). ఇది కొలస్సియులకు ఒక ప్రారంభమువలె ఉండి, దీని సిద్ధాంతపరమైన సూచనలను వెలికి తీసికొని వచ్చింది. ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రిక యొక్క ముఖ్యసారాంశము సమస్తాన్ని క్రీస్తులో ఐక్యపరచడము, ఇది నోస్టికులలో నాటుకొని ఉన్న సిద్ధాంతాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నది.

C. సాహిత్య మరియు సిద్ధాంతపరమైన నిర్మాణాల సంబంధము

1. ప్రాథమిక నిర్మాణము ఒకటిగానే ఉంది
 - a. వాటికి ఒకేరకమైన పరిచయ వాక్యాలు ఉన్నాయి
 - b. ప్రాథమికంగా అవి క్రీస్తుతో వ్యవహరించే సిద్ధాంతపరమైన భాగాలు ఉన్నాయి
 - c. ఒక రకమైన పదాలు మరియు వచనాలను ఉపయోగించి, అవి క్రైస్తవ జీవనశైలిని హెచ్చిస్తున్న క్రియాశీలక భాగాలను కలిగి ఉన్నాయి
 - d. వాటి రెంటికి ముగింపు వాక్యాలు సరిగ్గా 29 గ్రీకు క్రమానుసార పదాలు కలిగి ఉన్నాయి, కేవలము కొలస్సియులలో మాత్రము రెండు వివిధ పదాలు కలిసి ఉన్నాయి.

2. ఒకలాగే ఉన్న పదాలు లేక పూర్వ వచనాలు

ఎఫెసీ. 1:1సి మరియు కొలస్సీ. 1:2ఎ	“విశ్వసనీయ”
ఎఫెసీ 1:4 మరియు కొలస్సీ. 1:22	“పరిశుద్ధము మరియు నిందారాహిత్యము”
ఎఫెసీ. 1:7 మరియు కొలస్సీ. 1:14	“విమోచన. . .క్షమాపణ”
ఎఫెసీ 1:10 మరియు కొలస్సీ. 1:20	“సమస్త విషయాలు. . .ఆకాశము. . .భూమి”
ఎఫెసీ. 1:18 మరియు కొలస్సీ. 1:27	“మహిమశ్చైర్యము”
ఎఫెసీ. 1:27 మరియు కొలస్సీ. 1:18	“శిరస్సు. . .సంఘము”
ఎఫెసీ. 2:1 మరియు కొలస్సీ. 1:13	“మీరు మృతిపొందితిరి”
ఎఫెసీ. 2:16 మరియు కొలస్సీ. 1:20	“సమాధానపరుచుట. . .సిలువ”
ఎఫెసీ. 3:2 మరియు కొలస్సీ. 1:25	“గృహనిర్వహాత్మ్యము”

ఎఫెసీ. 3:3 మరియు కొలస్సీ. 1:26,27	“మర్మము”
ఎఫెసీ. 4:3 మరియు కొలస్సీ. 3:14	“ఐక్యత”
ఎఫెసీ. 4:15 మరియు కొలస్సీ. 2:19	“శిరస్సు మరియు అభివృద్ధి”
ఎఫెసీ. 4:24 మరియు కొలస్సీ. 3:10,12,14	“కోపము” “ఉగ్రత” “దుర్బుద్ధి”
ఎఫెసీ. 4:31 మరియు కొలస్సీ. 3:8	“అపనింద”
ఎఫెసీ 5:3 మరియు కొలస్సీ. 3:5	“లైంగిక అవినీతి” “అపవిత్రత” “అత్యాశ”
ఎఫెసీ. 5:5 మరియు కొలస్సీ. 3:5	“విగ్రహారాధన” (ఇచ్చ)
ఎఫెసీ. 5:6 మరియు కొలస్సీ. 3:6	“దేవుని ఉగ్రత”
ఎఫెసీ. 5:16 మరియు కొలస్సీ. 4:5	“కాలమును సద్వినియోగము చేసికొనుట”

3. సరిగ్గా ఒకలాగే ఉన్న వచనాలు మరియు వాక్యాలు

ఎఫెసీ. 1:1ఎ మరియు కొలస్సీ. 1:1ఎ
ఎఫెసీ. 1:1బి మరియు కొలస్సీ. 1:2ఎ
ఎఫెసీ. 1:2ఎ మరియు కొలస్సీ. 1:2బి
ఎఫెసీ. 1:13 మరియు కొలస్సీ. 1:5
ఎఫెసీ. 2:1 మరియు కొలస్సీ. 2:13
ఎఫెసీ. 2:5బి మరియు కొలస్సీ. 2:13సి
ఎఫెసీ. 4:1బి మరియు కొలస్సీ. 1:10ఎ
ఎఫెసీ. 6:21,22 మరియు కొలస్సీ. 4:7-9

(కొలస్సీయులలో “కాయ్ సిస్టోయులోస్” తప్ప 29 వరుసక్రమ పదములు)

4. ఒకరకమైన వచనాలు మరియు వాక్యాలు

ఎఫెసీ 1:21 మరియు కొలస్సీ. 1:16
ఎఫెసీ. 2:1 మరియు కొలస్సీ. 1:13
ఎఫెసీ. 2:16 మరియు కొలస్సీ. 1:20
ఎఫెసీ. 3:7a మరియు కొలస్సీ. 1:23d, 25a
ఎఫెసీ 3:8 మరియు కొలస్సీ. 1:27
ఎఫెసీ. 4:2 మరియు కొలస్సీ. 3:12
ఎఫెసీ. 4:29 మరియు కొలస్సీ. 3:8; 4:6
ఎఫెసీ. 4:32b మరియు కొలస్సీ. 3:13b
ఎఫెసీ. 5:15 మరియు కొలస్సీ. 4:5
ఎఫెసీ. 5:19,20 మరియు కొలస్సీ. 3:16

5. సిద్ధాంతపరమైన పర్యాయపదాల అంశాలు

ఎఫెసీ. 1:3 మరియు కొలస్సీ. 1:3
ఎఫెసీ. 2:1, 12 మరియు కొలస్సీ. 1:21
ఎఫెసీ. 2:15 మరియు కొలస్సీ. 2:14

ఎఫెసీ. 4:1 మరియు కొలస్సీ. 1:10
 ఎఫెసీ. 4:15 మరియు కొలస్సీ. 2:19
 ఎఫెసీ. 4:1బి మరియు కొలస్సీ. 1:10ఎ
 ఎఫెసీ. 4:19 మరియు కొలస్సీ. 3:5
 ఎఫెసీ. 4:22,31 మరియు కొలస్సీ. 3:8
 ఎఫెసీ. 4:32 మరియు కొలస్సీ. 3:12-13
 ఎఫెసీ. 5:4 మరియు కొలస్సీ. 3:8
 ఎఫెసీ. 5:18 మరియు కొలస్సీ. 3:16
 ఎఫెసీ. 5:20 మరియు కొలస్సీ. 3:17
 విధేయత
 ఎఫెసీ. 5:22 మరియు కొలస్సీ. 3:18
 ఎఫెసీ. 5:25 మరియు కొలస్సీ. 3:19
 ఎఫెసీ. 6:1 మరియు కొలస్సీ. 3:20
 ఎఫెసీ. 6:4 మరియు కొలస్సీ. 3:21
 ఎఫెసీ. 6:5 మరియు కొలస్సీ. 3:22
 ఎఫెసీ. 6:9 మరియు కొలస్సీ. 4:1
 ఎఫెసీ. 6:18 మరియు కొలస్సీ. 4:2-4

ఒక కృతజ్ఞతా ప్రార్థన
 దేవునినుండి వేరుచేయబడం, ధర్మశాస్త్రానికి వ్యతిరేకత
 తగినట్లు నడుచుకొనుట
 శిరస్సు నుండి క్రీస్తు శరీరము పరిపూర్ణతలోని అభివృద్ధి
 లైంగిక అపవిత్రత “విడిచిపెట్టబడిన” పాపములు
 క్రైస్తవ ఒకరిపట్ల మరొకరు దయచూపించుట
 క్రైస్తవ మాటలు ఆత్మనింపుదల = క్రీస్తు వాక్యాలు
 ప్రతి విషయాన్ని బట్టి దేవునికి కృతజ్ఞతాస్తుతులు భర్తలకు భార్యల
 భర్తలు మీ భార్యలను ప్రేమించుడి పిల్లలు తల్లిదండ్రులకు లోబడుట
 తండ్రులారా మీ పిల్లలకు కోపము రేపకండి దాసులారా మీ
 యజమానులకు లోబడుడి
 యజమానులు బానిసలు
 ప్రార్థన కొరకు పౌలు మనవి

6. కొలస్సీ మరియు ఎఫెసీ పత్రికలలో ఉపయోగించిన పదాలు మరియు పదబంధాలు, ఇవి ఇతర పౌలు వరుస సాహిత్యాలలో కనిపించలేదు.

a. “సంపూర్ణత”

ఎఫెసీ. 1:23 “సమస్తమును పూర్తిగా నింపుచున్న వాని సంపూర్ణతయై ఉన్నది”
 ఎఫెసీ. 3:19 “దేవుని యొక్క సమస్త సంపూర్ణతకు నింపబడి ఉన్నది”
 ఎఫెసీ. 4:13 “క్రీస్తులో సంపూర్ణతకు”
 కొలస్సీ. 1:19 “ఆయనలో నివసించుటకు సమస్త సంపూర్ణత కొరకు”
 కొలస్సీ. 2:9 “ఆయనలో దైవనివాసము కొరకు సమస్త సంపూర్ణత”

b. క్రీస్తు సంఘ “శిరస్సు” వలె

ఎఫెసీ. 4:15; 5:23 మరియు కొలస్సీ. 1:18; 2:19

c. “పరదేశులు”

ఎఫెసీ. 2:12; 4:18 మరియు కొలస్సీ. 1:21

d. “సమయము సద్వినియోగము చేసికొనుట”

ఎఫెసీ. 5:16 మరియు కొలస్సీ. 4:5

e. “వేరు పారి”

ఎఫెసీ. 3:17 మరియు కొలస్సీ. 1:5

f. “సత్య వాక్యము, సువార్త”

ఎఫెసీ. 1:13 మరియు కొలస్సీ. 1:5

g. “సహించుట”

ఎఫెసీ. 4:2 మరియు కొలస్సీ. 3:13

h. అసహజ పదబంధాలు మరియు పదాల ఉపయోగము (“అమర్బబడి,” “పనిచేయుట”)

ఎఫెసీ. 4:16 మరియు కొలస్సీ. 2:19

D. సంగ్రహము

1. కొలస్సీ పత్రికలో ఉన్న మూడువ వంతు పదాలు ఎఫెసీ పత్రికలో కూడా ఉన్నాయి. ఎఫెసీ పత్రికలోని 155 వచనాలలో 75 వచనాలు ఎఫెసీ పత్రికలో సమాంతర వచనాలుగా ఉన్నాయి. రెండూ కూడా పౌలు చెరసాలలో ఖైదీగా ఉన్నప్పుడు వ్రాసినట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాయి.
2. రెండు కూడా పౌలు స్పృహితుడు తుకీకు ద్వారా పంపబడ్డాయి,
3. రెండు కూడా ఒకే స్థలానికి పంపబడ్డాయి (చిన్న ఆసియా),
4. రెండు కూడా ఒకే క్రైస్తవత్వ సిద్ధాంత అంశాలను కలిగి ఉన్నాయి.
5. రెండు కూడా సంఘానికి క్రీస్తు శిరస్సు అని ఉద్ఘాటిస్తున్నాయి.
6. రెండూ క్రైస్తవ జీవితాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నాయి.

E. ఒకలాగా లేని ప్రాధాన అంశాలు

1. కొలస్సీయులకు సంఘము ఎప్పుడూ స్థానికమే కానీ ఎఫెసీయులకు విశ్వవ్యాప్తము. దీనికి కారణము బహుశా ఎఫెసీయులకు ఉన్న దేశసంచార స్వభావము కావచ్చు.
2. మత విరోధతత్వము, కొలస్సీయులకు అతి ప్రధాన లక్షణము కాగా, ఎఫెసీయులలో ఇది పూర్తిగా కనిపించదు. అయినా రెండు పత్రికలు కూడా నోస్టిక్ పదాలను లక్షణాలను కలిగి ఉన్నాయి (“వివేకము,” “జ్ఞానము,” “సంపూర్ణత,” “మర్మము,” “సూత్రాలు మరియు శక్తులు” మరియు “గృహనిర్వాహకత్వము”).
3. కొలస్సీ పత్రికలో రెండువ రాకడ అతి శీఘ్రము కాని ఎఫెసీ పత్రికలో చాలా ఆలస్యము. సంఘము పతనమైన లోకానికి పరిచర్య చేయడానికి పిలువబడింది, పిలువబడుతున్నది (కొలస్సీ. 2:7; 3:21; 4:13).
4. అనేక పౌలు యొక్క సహజ పదాలు భిన్నముగా ఉపయోగింపబడ్డాయి. ఉదాహరణకు “మర్మము”. కొలస్సీ పత్రికలో క్రీస్తు ఒక మర్మముగా చెప్పబడ్డాడు (కొలస్సీ. 1:26-27; 2:2; 4:3), అయితే ఎఫెసీ పత్రికలో (కొలస్సీ. 1:9; 5:32) అన్యలు మరియు యూదుల ఐక్యత ప్రణాళిక మునుపు చాచిపెట్టబడి, ఇప్పుడు బయలుపరచబడింది.
5. ఎఫెసీ పత్రికలో అనేక పాతనిబంధన ఉదాహరణలు ఇవ్వబడ్డాయి (ఎఫెసీ. 1:22 – కీర్త. 8; ఎఫెసీ. 2:17 – యెషయా 57:19) (ఎఫెసీ. 2:20 – కీర్త. 118:22) (ఎఫెసీ. 4:8 – కీర్త. 68:18) (ఎఫెసీ. 4:26 – కీర్త. 4:4) (ఎఫెసీ. 5:15 – యెషయా 26:19, 51:17, 52:1, 60:1) (ఎఫెసీ. 5:31 – ఆది. 2:24) (ఎఫెసీ. 6:2-3 – నిర్గ. 20:12) (ఎఫెసీ. 6:14 – యెషయా 11:5, 59:17) (ఎఫెసీ. 6:15 – యెషయా 52:7) కాని కొలస్సీ పత్రికలో ఒకటి లేక రెండు మాత్రమే ఉన్నాయి, కొలస్సీ. 2:3 – యెషయా 11:2, మరియు కొలస్సీ. 2:22 – యెషయా 29:13 కూడా కావచ్చు.

F. పదాలు, వచనాలు, తరచూ సంగ్రహాలు చాలా వరకు ఒకటిగా ఉండడమే కాకుండా, ఉత్తరాలు కూడా ఒకే అంశాలను కలిగి ఉన్నాయి:

1. త్రియేకత్వ కృపాశీర్వాదము, ఎఫెసీ. 1:3-14
2. కృప వాక్యభాగము, ఎఫెసీ. 2:1-10

3. యూదులు మరియు అన్యులు ఒక శరీరముగా కలుపుట, ఎఫెసీ. 2:11-3:13
4. క్రీస్తు శరీరము యొక్క ఐక్యత మరియు బహుమానము, ఎఫెసీ. 4:1-16
5. “భార్య మరియు భర్త” విధానము వలె “క్రీస్తు మరియు సంఘము”, ఎఫెసీ. 5:22-33
6. ఆత్మ సంబంధ యుద్ధము వాక్యభాగము, ఎఫెసీ. 6:10-18
7. క్రైస్తవత్వము యొక్క వాక్యభాగము, కొలస్సీ. 1:13-18
8. మానవ మతపరమైన సాంప్రదాయాలు మరియు నియమాలు, కొలస్సీ. 2:16-23
9. కొలస్సీ పత్రికలోని క్రీస్తునందలి విశ్వవ్యాప్త గుర్తింపు యొక్క సారాంశము వర్సెస్ ఎఫెసీ పత్రికలోని క్రీస్తులో సమస్తము ఐక్యత కలిగి ఉండడము.

G. ముగింపుగా, A. T. Robertson and F. F. Bruce (ఎ. టి రాబర్ట్సన్ సన్ మరియు ఎఫ్. ఎఫ్. బ్రూస్) ఉద్ఘాటనలైన, పౌలు రెండు ఉత్తరాలను దగ్గర సామీప్యముగా వ్రాసి, కొలస్సీ ఆలోచనా పెంపుదలను ఎఫెసీ పత్రికలోని తన ప్రధాన ప్రదర్శనమైన సత్యములోనికి తీసికొని వచ్చాడు అనే విషయంతో ఏకీభవిస్తాము.

IV. కాలము

- A. కొలస్సీ పత్రిక యొక్క వ్రాసిన కాలము పౌలు యొక్క ఎఫెసీ, ఫిలిప్పీ, సిసరియా, లేక రోము చెరశాలలో సంబంధింపబడింది. అపోస్తలులు కార్యాలలోని వాస్తవాలకు రోమీయుల చెరశాల సరిగ్గా సరిపోతుంది.
- B. ఒకప్పుడు రోము శిక్షలు విధించే స్థలంగా ఉండేదని భావించబడింది, అయితే ప్రశ్న ఏమిటంటే ఏ కాలములో అలా ఉండేది? పౌలు 60 వ. సంవత్సర ప్రారంభంలో బంధింపబడ్డాడనే అపోస్తలులు కార్యాల చెపుతున్నది. అయినా ఆయన విడుదల చేయబడి గురుసంబంధిత ఉత్తరాలు (1 & 2 తిమోతి మరియు తీతు) వ్రాశాడు, తరువాత మళ్ళీ బంధింపబడి, క్రీ. శ. 68, జూన్ 9 వ తేదీ ఇది నీరో చక్రవర్తి ఆత్మహత్య చేసికొన్న తారీఖు.
- C. ఉన్నత విద్యావంతుడు పౌలు తొలి బంధీ సమయంలో ఎఫెసీ పత్రికలు వ్రాశాడని ఊహించగలడు, 60వ. సంవత్సర ప్రారంభంలో.
- D. Tychicus, తో పాటు Onesimus (త్రైకికసు, ఒనెసిముతో కలిసి), బహుశా కొలస్సీయులకు, ఎఫెసీయులకు మరియు ఫిలేమోను ఉత్తరాలను చిన్న ఆసియాకు తీసికొని వెళ్ళి ఉండచ్చు.
- E. పౌలు యొక్క రచనల క్రమానుసారము కొన్ని చిన్న చిన్న అంగీకారతే F. F. Bruce మరియు Murry Harris (ఎఫ్. ఎఫ్. బ్రూస్ మరియు ముర్రే హారీస్) లను అనుసరించి ఉన్నది.

<u>గ్రంథము</u>	<u>కాలము</u>	<u>వ్రాయబడిన ప్రదేశము</u>	<u>అ. కా. లతో ఉన్న సంబంధం</u>
1. గలతీయులు	48 (దక్షిణప్రాంత సిద్ధాంతము)	సిరియ అంతియోకయ	14:28; 15:2
2. 1 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	18:5
3. 2 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	
4. 1 కొరింథీయులకు	55	ఎఫెసు	19:20
5. 2 కొరింథీయులకు	56	మాసిడోనియ	20:2

6. రోమీయులకు	57	కొరింథు	20:3

7 – 10. చెరశాల నుండి వ్రాసిన ఉత్తరాలు

కొలస్సీయులకు	60 ప్రారంభంలో (చెరశాల)	రోము	
ఎఫెసీయులకు	60 ప్రారంభంలో (చెరశాల)	రోము	28:30-31
ఫిలేమోను	60 ప్రారంభంలో (చెరశాల)	రోము	
ఫిలిప్పీయులకు	61-62 చివరిలో (చెరశాల)	రోము	

11. 1 తిమోతి	63 (లేక ఆ తరువాత,	మాసిదోనియ
12. తీతు	63 కాని క్రీ. శ. 68 కి	ఎఫెసు (?)
13. 2 తిమోతి	64 ముందు)	రోము

V. గ్రహీతలు

- A. చాలా చేతివ్రాతలు ((Chester Beatty Papyri, P⁴⁶; Sinaiticus, 8; Vaticanus, B; Origen యొక్క గ్రీకు పాఠ్యము మరియు Tertullain యొక్క గ్రీకు పాఠ్యము) ఎఫెసీ. 1:1 లోని “ఎఫెసులో” అనే దాన్ని వదిలేశాయి. RSV మరియు Williams తర్జుమాలు వచనాన్ని వదిలేశాయి.
- B. ఎఫెసీ. 1:1 యొక్క గ్రీకు వ్యాకరణము ఒక స్థలము యొక్క పేరును అమర్చుకోగలదు. బహుశా, ఒక సరఫరా ఉత్తరముగా, సంఘము యొక్క స్థలము పేరు విడిచిపెట్టబడినది, అలా చేయడం వలన ఏ సంఘంలో ఉత్తరం చదవబడుతుందో, ఆ సంఘము పేరు విడిచిపెట్టబడిన స్థలంలో చేర్చుకొని చదవడానికి వీలవుతుంది. ఇది కొలస్సీ. 4:15-16 లో “లవోదికయ నుండి వచ్చిన ఉత్తరము” అనే వచనము తెలియజేస్తున్నట్లంది, బహుశా ఇది ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పుస్తకము కావచ్చు (Marcion ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రికను “లవోదికయకు వ్రాసిన పత్రిక” అని పిలిచాడు).
- C. ప్రధానంగా ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రిక అన్యుల కొరకు వ్రాయబడింది, ఎఫెసీ. 2:1; 4:17, వీరిని పౌలు ముఖాముఖిగా కలవలేదు, ఎఫెసీ. 1:15; 3:2. లికస్ నది తీరములో సంఘాలు (లవోదికయ, హీయెరాపోలి, కొలస్సు) పౌలు ద్వారా కాదు, ఎపఫ్రా చేత ప్రారంభించబడ్డాయి (కొలస్సీ. 1:7; 4:12; ఫిలేమోను 23).

IV. ఉద్దేశ్యము

- A. ఈ పుస్తకము యొక్క సారాంశము ఎఫెసీ. 1:10 మరియు 4:1-10 లలో కనుగొనవచ్చును, ఇది క్రీస్తులో సమస్తవిషయాలు ఐక్యతను ఉద్ఘాటిస్తున్నది. మానవాళి మరియు లోకములో (*kosmos* కాస్మోస్) క్రీస్తు దేవుని పోలికను తిరిగి నిర్మిస్తున్నాడు.
- B. పౌలు చెరసాలనుండి వ్రాసిన నాలుగు ఉత్తరాలలో ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రిక ఒకటి. ఎఫెసీయులకు మరియు కొలస్సీయులకు వ్రాసిన పత్రికలు చాలా వరకు ఒకటిగానే ఉన్నాయి. కొలస్సీయులకు చిన్న ఆసియా లోవని లికస్ నది

తీరాన్న ఉన్న నోస్టికుల మతవిరోధ ప్రవృత్తిని ఖండిస్తూ వ్రాయబడింది. ఎఫెసీయులకు అదే సంఘాలకు ఒక సరఫరా ఉత్తరము వలె మిగిన సంఘాలను రాబోవు మతవిరోధత్వాన్ని ఎదుర్కొనుటకు సిద్ధపరస్తూ వ్రాయబడింది. కొలస్సీయులకు వ్రాసిన ఉత్తరము ఒక సంక్షిప్త, కొట్టినట్లు వ్రాయబడిన ఉత్తరము కాగా, ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రిక అవే సత్యాలను పొడవవారి వాక్యాలతో తార్కిక విస్తరణతో వ్రాయబడింది: (ఎఫెసీ. 1:3-14, 15:23; 2:1-9; 3:1-7, మొ.).

VII. సంక్షిప్త క్రోడీకరణ

- A. సహజంగా ఈ పుస్తకము రెండుగా భాగించబడింది (పౌలు యొక్క చాలా రచనల వలె)
1. క్రీస్తులో ఐక్యత, 1-3 అధ్యాయాలు (సిద్ధాంతపరమైన)
 2. సంఘంలో ఐక్యత, 4-6 అధ్యాయాలు (క్రియాశీలకమైన)
- B. ప్రాతిపదికాపూర్వకమైన క్రోడీకరణ
1. సాంప్రదాయక పౌలు సహజశైలి ప్రారంభము, 1:1-2
 2. క్రీస్తులో సమస్తాన్ని ఐక్యపరచడానికి తండ్రి యొక్క ప్రణాళిక, 1:3-3:21
 - a. తండ్రిని పౌలు స్తుతించుట, 1:3-14
 - (1) ఆదినుండే ఉన్న తండ్రి ప్రేమ కొరకు
 - (2) తగిన సమయంలో తన కుమారుని ద్వారా ఉన్న తండ్రి ప్రేమ కొరకు
 - (3) నిరంతరము ఆత్మ ద్వారా కొనసాగే తండ్రి ప్రేమ కొరకు
 - b. సంఘాల కొరకు పౌలు తండ్రికి ప్రార్థన చేయుట, 1:15-23
 - (1) క్రీస్తులో తండ్రియొక్క బయలుపాటును అవగాహనచేసికొనుట కొరకు
 - (2) విశ్వాసులలో తండ్రి శక్తి శక్తివంతంగా పనిచేయాలని
 - (3) అన్నిటికంటే ఉన్నతంగా క్రీస్తును తండ్రి హెచ్చించుట కొరకు
 - c. మానవుల అందరి కొరకు తండ్రి యొక్క ప్రణాళికను పౌలు అర్థము చేసికొనుట, 2:1-3:13
 - (1) పాపియైన మానవుని ఆవశ్యకత
 - (2) తండ్రి యొక్క కృపాకనికరాల అనుగ్రహము
 - (3) మానవాళి యొక్క నిబంధనపరమైన స్పందన
 - (4) తండ్రి యొక్క ప్రణాళిక పూర్తిగా బయలుపరచబడుట
 - d. విశ్వాసుల కొరకు పౌలు తండ్రిని ప్రార్థించుట, 3:14-21
 - (1) అంతర శక్తిని పొందుటకు (ఆత్మద్వారా)
 - (2) అనుభవములో మరియు ప్రేమలో సువార్తను పూర్తిగా అర్థము చేసికొనుట (కేవలము సిద్ధాంతాలను మాత్రమే కాక).
 - (3) దేవుని సంపూర్ణతతో నింపబడడం (అది క్రీస్తు)
 - (4) కార్యశీలియైన దేవుని ద్వారా ఇవన్నికూడా పొందాలని
 3. తన కొత్త ప్రజలు ఐక్యముగా ఉండాలనే తండ్రి యొక్క కోరిక, 4:1-6:20
 - a. త్రియేకదేవుని ఐక్యత తన పిల్లల ఐక్యతలో ప్రతిబింబించాలి, 4:1-16

- (1) ఐక్యత అనేది సమరూపత కాదు, ఇది ప్రేమగల జీవనశైలి
 - (2) దైవత్వము ఒక త్రి-విక ఐక్యత
 - (3) ఆత్మవారాలు సంఘ క్షేమము కొరకేగాని, వ్యక్తుల గౌరవం కొరకు కాదు
 - (4) ఐక్యత పరిచర్యను కోరుకొంటుంది
 - (5) ఐక్యత దూతగణాల దాడికి గురి అవుతుంది
 - (6) క్రీస్తులో ఐక్యత
- b. క్రైస్తవ ఐక్యత అన్యుల స్వార్థపరత్వముతో వ్యతిరేకించుట, 4:17-5:14
- (1) పాతజీవిత క్రియలను వదిలిపెట్టుట
 - (2) క్రీస్తు స్వభావమును ధరించుకొనుట
- c. ఐక్యతను కలిగి, కొనసాగించడానికి సదుపాయము, 5:15-6:9
- (1) ఎల్లప్పుడు ఆత్మతో నింపబడి ఉండడము
 - (2) ఆత్మనింపుదల జీవితము ఇలా చెప్పబడుతుంది
 - a) ఐదు అసమాపకక్రియలు, 19-21 వచనాలు
 - b) మూడు గృహసంబంధ ఉదాహరణలు
 - i. భార్యలు – భర్తలు
 - ii. తల్లిదండ్రులు – పిల్లలు
 - iii. యజమానులు – బానిసలు
- d. క్రీస్తు వంటి ఐక్యత కొరకు పోరాటము, 6:10-20
- (1) ఆత్మసంబంధ యుద్ధము
 - (2) యుద్ధోపకరణములు
 - (3) ప్రార్థన యొక్క శక్తి
4. ముగింపు పలుకులు, 6:21-24

VIII. అబద్ధ ఉపదేశకుల (GNOSTICISM) యొక్క తాత్విక మరియు సిద్ధాంతపరమైన పూర్వనేపథ్యము

- A. మొదటి మరియు రెండవ శతాబ్దములోని నోస్టికుల నమ్మకాలు:
1. ఆత్మ (దేవుడు) మరియు శరీరము మధ్య (భౌతిక వస్తువులు) ఆదిభౌతికశాస్త్ర సంబంధ (నిత్యము) ద్వంద్వవాదం.
 2. ఆత్మ మంచిది, భౌతికము చెడ్డది
 3. పరిశుద్ధ ఉన్నత దేవుడు మరియు చెడ్డదైన భౌతికాన్ని నిర్మించిన తక్కువ దేవునికి మధ్యనున్న వరుసశ్రేణి దూతస్థాయిలు (*aeons* ఆయియోస్లు).
 4. రక్షణకు దారి
 - a. రహస్య పాస్ వోర్డ్స్ యొక్క జ్ఞానము, ఇవి భూమినుండి పరలోకానికి వెళ్ళేటప్పుడు దూతగణ మండలము దాటి వెళ్ళడానికి సహాయపడుతాయి
 - b. మానవులందిరిలోని దేవుని వెలుగు, ఇది అందరూ అర్థంచేసికోలేకపోయినప్పటికీ లేక అంగీకరించలేకపోతున్న రక్షణ జ్ఞానము
 - c. జ్ఞానము కేవలము ఉన్నతవర్గాలకు ఒక ప్రత్యేక బయలుపాటు వలన వస్తుంది

5. ధర్మాలు
 - a. పూర్తిగా ఆత్మసంబంధ జీవితానికి సంబంధించిన వారు (స్వేచ్ఛావాదులు, చట్టమినహావాదులు)
 - b. రక్షణకు ప్రాముఖ్యత (న్యాయపరాయణవాదులు).

B. చారిత్రాత్మక, బైబిలుపరమైన క్రైస్తవత్వానికి వైరుధ్యాలు

1. క్రీస్తు యొక్క మానవ మరియు దైవత్వమును వేరుచేయుట (నోస్టికులు ఆయన పూర్తి దేవుడు మరియు పూర్తి మానవుడుగా ఉండేలేడు అని చెప్పుతున్నారు)
2. రక్షణకు కేవలము ప్రతిగా ఉన్న ఆయన మరణమే అనే విధానాన్ని తీసివేయుట
3. దేవుని ఉచిత కృపకు మానవ జ్ఞానాన్ని ప్రత్యామ్నాయము చేయుట.

IX. క్లుప్తంగా నిర్వచించతగ్గ పదములు మరియు వచనములు

1. పరిశుద్ధులు, 1:1
2. ప్రభువు, 1:2
3. పరలోక విషయములు, 1:3
4. "జగత్తు పునాది వేయబడకముందే," 1:4
5. నిందారహితము, 1:4
6. ముందుగా నిర్ణయించి, 1:5
7. "విమోచనము," 1:7
8. మర్మము, 1:9
9. "కాలము పరపూర్ణము," 1:10
10. ముద్ర, 1:13
11. సంచకరువు, 1:14
12. మహిమ, 1:17
13. "ఆయనను తన కుడిపార్శ్వమున కూర్చుండపెట్టుకొని," 1:20
14. "సమస్తమును పూర్తిగా నింపు చున్న వాని సంపూర్ణతయై యున్నది," 1:23
15. "ఈ ప్రపంచ దర్మము చొప్పున," 2:2
16. "దేవుని వరమే," 2:8
17. "ఏక పట్టణస్థులు," 2:19
18. "మూలరాయి," 2:20
19. "దైర్యమును నిర్భయమునైన," 3:12
20. "మనుష్యుల మాయోపాయలముల చేత," 4:14
21. "తప్పుమార్గమునకు లాగు కుయుక్తితోను," 4:14
22. "ప్రేమకలిగి నడుచుకొనుడి," 5:2
23. "పరిమళ వాసనగా," 5:2
24. "క్రీస్తు యొక్కకు దేవుని రాజ్యము యొక్కయు," 5:5
25. "ఒకనికొకడు లోబడి ఉండుడి," 5:21

26. "దేవుడిచ్చు సర్వాంగకవచము," 6:11
27. "నీ నడుముకు దట్టి," 6:14
28. "ఆత్మఖడ్గము," 6:17

X. క్లుప్తంగా నిర్వచించుతగ్గ వ్యక్తులు

1. నోస్టికులు
2. "వాయుమండల అధికారులు," 2:2
3. అన్యులు
4. అపోస్తలులు, 4:11
5. ప్రవక్తలు, 4:11
6. సువార్త పరిచారకులు, 4:11
7. శిరస్సు, 4:15
8. దయ్యము, 4:27
9. "అవిధేయులగు పిల్లలు," 5:6
10. "వెలుగు సంబంధులగు పిల్లలు," 5:8
11. "దురాత్మల సమూహములతోను", 6:12
12. తుకికు, 6:21

XI. దేశపటములోని ప్రదేశములు - లేవు

XII. తర్కణకొరకు ప్రశ్నలు

1. 1:3-14 యొక్క ప్రధాన సూత్రము ఏమిటి?
2. "దేవుని మహిమకు కీర్తికలుగునట్లు" అనే వచనము 1:3-14 వచనాలలో మూడుసార్లు ఎందుకు ఉపయోగించబడింది?
3. ఈ గ్రంథము పౌలు ఎందుకు "తెలివి మరియు అండ్లెస్టి" లేక "జ్ఞానము" అనే పదాలును గురించి తరచూ మాట్లాడాడు?
4. 1:19 వచనము ఎవరిని సూచిస్తున్నది?
5. రెండు యుగాలను గురించిన యూదల భావాన్ని వివరించండి. (1:21)
6. 2:1-3 లోని అంశాన్ని సంగ్రహించండి.
7. 2:4-6 లోని అంశాన్ని సంగ్రహించండి.
8. 2:14 యొక్క చారిత్రకపరమైన సూచనను వివరించండి.
9. 3:3 వచనంలో పౌలు ఏ బయలుపాటును గురించి మాట్లాడుతున్నాడు?
10. పౌలు తనను తాను "పరిశుద్ధులందరిలో అత్యల్పుడైన నేను" అని ఎందుకు పిలుచుకొన్నాడు? (3:8)
11. 4:4-6 లో "ఒకడు" అనే పదము ఎందుకు చాలా తరచుగా ఉపయోగించబడింది?
12. 4:7లో ఉన్న క్రీస్తు యొక్క వరము ఏమిటి?
13. పౌలు యొక్క 4:8వ. వచనము పా.ని. లో ఎక్కడ ఉంది? ఎందుకు పౌలు పా.ని. వాక్యాన్ని వేరుగా వాడాడు?
14. 4:12 వ. వచనము ఎందుకు ప్రాముఖ్యమై ఉంది?
15. 5:5 వచనము రక్షింపబడేవారికి హద్దులు పెట్టుతున్నదా?

16. మద్యముతో మత్తులై ఉండుట ఆత్మపూర్ణులై ఉండడానికి సంబంధించి ఉంది? (5:18)
17. ఎందుకు సంఘము కొరకు క్రీస్తు ప్రేమ మరియు త్యాగము క్రైస్తవ గృహమునకు సంబంధించినది? (5:25-33)
18. ఎలా "గౌరవం" మరియు "విధేయత" ఒకదానికొకటి సంబంధించి ఉన్నాయి?
19. ఎందుకు 6:18 వచనము ఈ కాలానికి అవసరమై ఉంది?

ఫిలిప్పీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయము

I. పరిచయ వ్యాఖ్యలు

- A. ఇది పౌలు ఉత్తరాలన్నిలో చాలా అసాంప్రదాయకమైన ఉత్తరము. ఈ సంఘముతో తన అనోస్తులత్వ అధికారాన్ని చూపించే అవసరత లేదని ఆయన భావించాడు. వారిపట్ల తనకున్న పొంగిపొర్లే ప్రేమ స్పష్టంగా చూడగలము. తనకు డబ్బును పంపడానికి సయితము ఆయన వారిని అనుమతించాడు (చూ. 1:5,7; 4:15), ఇలా తీసికోవడం ఆయనకు చాలా అసహజము.
- B. పౌలు చెరశాలలో బంధీయై ఉన్నాడు, అయినప్పటికీ ఆయన ఆనందము (నామవాచకము మరియు క్రియ) పదహారసార్లకు పైగా ఉపయోగించాడు. తన సమాధానము మరియు నిరీక్షనలు పరిస్థితులను ఆధారము చేసికొనినవి కావు.
- C. సంఘములో అబద్ధ ఉపదేశాల అంశము ఒకటుంది (చూ. 3:2, 18-19). ఈ మతవిరోధత్వము చూడడానికి గలతీ సంఘములో ఉన్నదానిలా అనిపిస్తున్నది, వీరు యూదాతత్వవాదులు అని పిలువబడ్డారు. ఒకడు క్రైస్తవుడు కాకమునుపు వాడు ముందు యూదుడు కావాలి అని బలవంతము చేశారు.
- D. ఈ ఉత్తరము ఆది సంఘ కీర్తన, మతవిశ్వాస ప్రమాణం, లేక జపపద్యాల ఉదాహరణలను కలుపుకొని ఉంది (చూ. 2:6-11). క్రొత్త నిబంధనంతటో ఉన్న క్రైస్తవతత్వ వాక్యభాగాలకంటే కంటి ఉన్నత మైన వాక్యభాగాలు ఇందులో ఉన్నాయి (చూ. యోహాను 1:1-14; కొలస్సీ. 1:13-20; హెబ్రీ. 1:2-3). పౌలు దీనిని ప్రతి విశ్వాసి అనుకరించవలసిన క్రీస్తు యొక్క అణుకవకు ఉదాహరణగా ఉపయోగించాడు (చూ. 2:1-5), సిద్ధాంతపరమైన ప్రాథమిక భావముతో కాదు.
- E. 104 వచనాలు కలిగిన ఈ పుస్తకంలో యేసు పేరు లేక బిరుదు 51 సార్లు వచ్చింది. పౌలు హృదయంలో, మనస్సులో, సిద్ధాంతాలలో ఎవరు ప్రధానంగా ఉన్నారో స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది.

II. ఫిలిప్పీ మరియు మాసిడోనియా

A. ఫిలిప్పీ పట్టణము

1. క్రీ. పూ. 356 లో ఇది అలెగ్జాండరు చక్రవర్తి యొక్క తండ్రి మాసిడోను యొక్క ఫిలిప్పు II చేత ఆక్రమించబడి, విస్తరించబడెను. అసలు త్రాషియన్ (Tracian) గ్రామము క్రెనిదస్ (Krenides) (ఊటలు) గా పేరుపెట్టబడింది. ఈ ప్రాంతములోని బంగారు ఖనిజాలను బట్టి ఈ పట్టణము ప్రాముఖ్యమై ఉండినది.
2. క్రీ. పూ. 168 లో జరిగిన పైడ్నా (Pydna) యుద్ధములో ఈ ప్రాంతము రోమా సామ్రాజ్యముగా మారి తరువాత మాసిడోనియా లోని నాలుగింటిలో ఒకటిగా మారింది.
3. క్రీ. పూ. 42 లో ఫిలిప్పీ దగ్గర రోములోని ప్రభుత్వ సంస్కరణ మీద బ్రూటస్ (Brutus) మరియు కాషియస్ (Cassius) (వీరు గణతంత్ర సంబంధిత రాజ్యాన్ని సమర్థించారు) ఆంటోని (Antony) మరియు ఆక్టావియన్ (Octavian) (వీరు చర్యవర్తి సంబంధిత రాజ్యాన్ని సమర్థించారు) తో యుద్ధము చేశారు. ఈ యుద్ధము తరువాత ఆంటోని గెలుచుకొన్న కొంతమంది బహుకాల అనుభవజ్ఞులను ఇక్కడ స్థిరపరచాడు.

4. క్రీ. పూ. 31 లో ఆక్టియమ్ (Actium) యుద్ధము తరువాత రోములో ఆంటోనీని బలపరచరిని వారినందరిని ఇక్కనుండి పారద్రోలి, బహిష్కరణ చేయబడ్డారు. ఈ యుద్ధములో ఆంటోనీ ఓడిపోయాడు.
5. క్రీ. శ. 31 లో ఫిలిప్పీ రోమీయుల కాలనీగా మారింది (చూ. అ.కా. 16:12). పట్టణవాసులంతా రోము పౌరులుగా ప్రకటించబడ్డారు. లాటిను మాట్లాడబడింది, పట్టణము ఒక చిన్న రోములా మారింది. ఇది ఇగ్నోషియను దారి (Ignatian Way) లో ఉండినది, ఇది ప్రధాన తూర్పు నుండి పడమటకు వెళ్లే రోమీయుల ప్రధాన రహదారిలో ఉంది. రోము పౌరులుగా వారు పొందిన ప్రత్యేక హోదాలు ఏవంటే:
 - a. తలసరి పన్ను లేదు, భూమి శిస్తు లేదు
 - b. ఆస్తులను అమ్ముకోడానికి, కొనడానికి హక్కు
 - c. రోమీయుల చట్టము క్రింద ఉన్న రక్షణ మరియు హక్కులు అన్నీ
 - d. ప్రత్యేక స్థానిక ప్రభుత్వ నాయకులు (praetors and lictors)

B. సువార్త పిలిప్పీకి వచ్చుట

1. పౌలు రెండవ సువార్త ప్రయాణములో ఆయన ఉత్తర మధ్య ఆసియాలోనికి (ఆధునిక టర్కీ, టైబిలుపరంగా బిర్తీనియా) ప్రవేశించుటకు ఉత్తరము తిరగాలనుకొన్నాడు. మారుగా, దర్శనమందు ఆయన ఒక మాసిడోనియా (ఉత్తర గ్రీసు) వ్యక్తి (బహుశా లూకా) పిలుస్తూ, వచ్చి సహాయం చేయుమని అడుగుతన్నట్టుగా చూశాడు (అ.కా. 16:6-10). ఈ దర్శనము ద్వారా ఆత్మ పౌలును ఐగుప్తుకు నడిపించింది.
2. పౌలు తన సహాయకుల చేత వెంబడింపబడ్డాడు
 - a. సీలా (సిల్వాను)
 - (1) సీలా యెరూషలేము సంఘములో ఉండిన నాయకుడు మరియు ఒక ప్రవక్తగా ఉండి, పౌలు సువార్త సహా పనివాడిగా బర్సబా బదులు నియమించబడ్డాడు (చూ. అ.కా. 15:22,32; 36-41).
 - (2) సీలా మరియు పౌలు ఇద్దరూ ఫిలిప్పీలో బంధింపబడ్డారు (అ.కా. 16:16-26).
 - (3) పౌలు ఈయనను ఎప్పడూ సిల్వాను అని పిలిచేవాడు (చూ. 2 కొరింథీ. 1:19; 1 థెస్స. 1:1; 2 థెస్స. 1:1).
 - (4) ఆ తరువాత సీలా పేతురును, జాన్ మార్కు వలె, వెండించిన అవకాశము ఉంది (చూ. 1 పేతురు 5:12).
 - b. తిమోతి
 - (1) ఈయన పౌలు యొక్క మొదటి సువార్త ప్రయాణములో క్రీస్తును అంగీకరించాడు (చూ. అ.కా. 16:1-2; 2 తిమోతి 1:5; 3:15)
 - (2) ఇతని అమ్మమ్మ మరియు అమ్మ యూదులు, అయితే తండ్రి గ్రీకుడు (చూ. అ.కా. 16:1; 2 తిమోతి 1:5).
 - (3) సహోదురులందరూ ఈయనను గురించి మంచిగా మాట్లాడారు కాబ్బి (చూ. అ.కా. 16:2) పౌలు ఇతనికి ఇవ్వబడిన పరిచర్య కృపావరాన్ని చూశాడు (చూ. 1 తిమోతి 4:14; 2 తిమోతి 1:6), మార్కు స్థానంలో సహాయకునిగా ఈయనను ఉంచుకోడానికి ఇష్టపడ్డాడు (చూ. అ.కా. 13:13).
 - (4) యూదుల చేత ఆమోదింపడానికి వీలుగా పౌలు తిమోతికి సున్నతి చేశాడు (చూ. అ.కా. 16:3).
 - (5) తిమోతి పౌలు యొక్క నమ్మకమైన ప్రతినిధిగా మారాడు (చూ. ఫిలిప్పీ. 2:19-22; 1 కొరింథీ. 4:17; 3:2,6; 2 కొరింథీ. 1:1,19).
 - c. లూకా
 - (1) ఈయన లూకా సువార్త యొక్క తెలియని, అయితే కాగల గ్రంథకర్తయై ఉన్నాడు మరియు అపోస్తలుల కార్యముల యొక్క గ్రంథకర్త.

- (2) ఈయన స్పష్టంగా అన్యులకు వైద్యుడుగా ఉండేవాడు (చూ. కొలస్సీ. 4:14). కొంతమంది "వైద్యుడు" అంటే "ఉన్నత విద్యావంతుడు" అన్నట్లుగా కూడా తీసికొన్నాడు. ఖచ్చితంగా ఇతను వైద్యమే కాకుండా నౌకాయానము లాంటి అనేక ఇతర సాంకేతికాలను గురించి చెప్పాడు. ఏదిఏమైనా ఇదే గ్రీకు పదాన్ని "వైద్యుడు" కొరకు ఉపయోగించాడు (చూ. మత్తయి 9:12; మార్కు 2:17; 5:26; లూకా 4:23; 5:31)
 - (3) ఇతను పౌలు యొక్క ప్రయాణ అనుచరుడు (చూ. అ.కా. 16:10-17; 20:5-15; 21:1-18; 27:1-28:16; కొలస్సీ. 4:14; 2 తిమోతి 4:11; ఫిలేమోను 1:24).
 - (4) అపోస్తలుల కార్యాల "మేము" భాగాలు ఫిలిప్పీతో ప్రారంభమై ముంగించబడడము ఆశ్చర్యపరస్తుంది. *Paul, Apostle of the Heart Set Free* (పే. 219) లో F. F. Bruce లూకా క్రొత్త విశ్వాసులకు సహాయము చేయడానికి ఫిలిప్పీలో ఉండి, యెరూషలేము సంఘము కొరకు అన్యుల దగ్గర నుండి చందాలను ప్రోగుచేసినాడు అని ప్రతిపాదించాడు.
 - (5) లూకా బహుశా మరో భావముతో చూస్తే పౌలు యొక్క వ్యక్తిగత వైద్యుడుగా ఉండేవాడు. తన మార్కు (చూ. అ.కా. 9:3,9), తన పరిచర్య (చూ. 2 కొరింథీ. 4:7-12; 6:4-10; 11:23-29) మరియు తన ప్రత్యేక బలహీనతలను బట్టి పౌలుకు తరచూ శరీర సమస్యలు వచ్చేవి (చూ. 2 కొరింథీ. 12:1-10).
3. తన మూడవ సువార్త ప్రయాణములో పౌలు ఫిలిప్పీకి తిరిగి వచ్చాడు (చూ. అ.కా. 20:1-3,6). అంతకు మునుసు ఇక్కడికి ఆయన సీలా మరియు తిమోతిని పంపాడు (చూ. అ.కా. 19:19-24; ఫిలిప్పీ. 2:19-24).

C. ఒక రోమీయుల కాలనీగ ఫిలిప్పీ పట్టణము (చూ. అ.కా. 16:12)

1. పౌలు ఒక రోమీయుల కాలనీ వలె పౌలు ఈ పట్టణానికి హోదా పదజాలాన్ని వాడాడు
 - a. "ప్రేత్యమను సేన", ఫిలిప్పీ. 1:13
 - b. "పౌరసత్వము", 3:20 (అ.కా. 16:22-34; 35:40)
 - c. "కైసరు ఇంటివారు", ఫిలిప్పీ. 4:22
2. ఈ పట్టణము పదవీరమణయైన మరియు బహిష్కరించబడిన రోమా సైనికలతో నిండి ఉండేది. అనేక విధాలుగా ఇది "ఒకక చిన్న రోము" గా ఉండేది. ఫిలిప్పీ వీధులలో రోము యొక్క ఛాయలను చూడగలము (చూ. అ.కా. 26:21).
3. పౌలు (అ.కా. 22:25; 26:32) మరియు సీలా (అ.కా. 16:37) రోమా పౌరులు, వారికి చట్టపరమైన హక్కులు మరియు సాంఘిక స్థానికము ఉన్నాయి.

D. మాసిడోనియా ప్రాంతము

1. రోమా సాంప్రాజ్యములో మిగిలిన ప్రాంతాలలో కంటే మాసిడోనియాలో స్త్రీలకు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము మరియు ఆర్థికపరమైన అవకాశాలు ఉన్నాయి.
2. ఇది ఈ కిందివాటి ద్వారా సూచించబడింది
 - a. చాలామంది స్త్రీలు నది ఒడ్డున ఉన్న ఫిలిప్పీలో ఆరాధనలో ఉండేవారు (చూ. అ.కా. 16:13)
 - b. వ్యాపార స్త్రీ అయిన లుదియా (చూ. అ.కా. 16:14)
 - c. సువార్త సహపనివారుగా స్త్రీలు (చూ. ఫిలిప్పీ. 4:2-3)
 - d. థెస్సలోనికయలో అనేక నడిపించే స్త్రీలు చెప్పబడడం (ఇంకా మాసిడోనియా యందు, చూ. అ.కా. 17:4).

III. గ్రంథకర్త

- A. ఈ ఉన్నతమైన వ్యక్తిగతమైన ఉత్తరము ఎప్పుడూ పౌలుకే ఆరోపించబడింది. ఉత్తమ పురుష "నేను" మరియు "నా యొక్క" 51 సార్లు వచ్చింది.
- B. ఇది ఆది గ్రంథకర్తల చేత సూచించబడింది లేక ప్రస్తావించబడింది (పూర్తి అనులేఖనం కొరకు H. C. G. Moule, *Studies in Philippians*, 20-21 పేజీలు, Kregel చేత ముద్రింపబడింది చూడుము):
1. *I Clement* లో రోము యొక్క క్లెమెంటు, ఇది దాదాపు క్రీ. పూ. 95లో కొరింథు సంఘమునకు వ్రాయబడింది
 2. *Letters of Ignatius* లో Ignatius, ఇది దాదాపు క్రీ. శ. 110 లో వ్రాయబడింది
 3. *Letter to the Philippians* లో Polycarp, అపోస్తలుడైన యోహాను అనుచరుడు, ఇది దాదాపు క్రీ. శ. 110 లో వ్రాయబడింది
 4. ఫిలిప్పీయులకు పౌలు వ్రాసిన ఉత్తరమునకు Marcionite ప్రస్తావన (Marcion మతవిరోధి యొక్క అనుచరుడు), ఇది క్రీ.శ. 170లో వ్రాయబడింది.
 5. Irenaeus, దాదాపు క్రీ.శ. 190
 6. Alexandria యొక్క క్లెమెంటు, దాదాపు క్రీ.శ. 190
 7. Carthage యొక్క Tertullian, దాదాపు క్రీ. శ. 210
- C. ఫిలిప్పీ. 1:1 లో పౌలుతో పాటు తిమోతి చెప్పబడినప్పటికీ, ఆయన ఒక సహ పనివాడే తప్ప సహ గ్రంథకర్త కాదు (అప్పుడప్పుడు ఆయన పౌలుకు లేఖకుడుగా వ్యవహరించినప్పటికీ).

IV. కాలము

- A. కాలము పౌలు ఎక్కడ బంధించబడ్డాడు అనేదాని మీద ఆధారపడంది (చూ. 2 కొరింథీ. 11:23)
1. ఫిలిప్పీ, అ.కా. 16:23-40
 2. ఎఫెసు, 1 కొరింథీ. 15:32; 2 కొరింథీ. 1:8
 3. యెరూషలేము/సిరియా, అ.కా. 21:32-33:30
 4. రోము, అ.కా. 28:30 (ఫిలిప్పీయులకు Marcionite ప్రస్తావనలో చెప్పబడింది)
- B. చాలామంది పండితులు పౌలు జీవితము మరియు అపోస్తలుల కార్యముల యొక్క రోమీయ బంధి సందర్భానికి సరిపోతుంది అని భావించారు. ఒకవేళ అదే అయితే కాలము 60వ. సంవత్సరపు ప్రారంభము బాగా సరిపోవచ్చు.
- C. ఈ పుస్తకము పౌలు యొక్క "చెరశాల పత్రిక" లలో ఒకటిగా తెలియబడింది (కొలస్సీయులకు, ఎఫెసీయులకు, ఫిలేమోను, ఫిలిప్పీయులకు). అంతర్గత విచారణలను బట్టి కొలస్సీయులకు, ఎఫెసీయులకు, ఫిలేమోను పౌలు యొక్క రోమీయ బంధి ప్రారంభములో వ్రాయబడి, అవన్ని తుక్కికు ద్వారా చిన్న ఆసియాకు పంపబడినట్లు కనిపిస్తున్నది (కొలస్సీ. 4:7; ఎఫెసీ. 6:21). ఫిలిప్పీయుల పత్రికకు వేరే ధోరణి ఉంది. తాను తప్పక చెరశాల నుండి విడుదల అవుతానని (ఫిలిప్పీ. 1:17-26) , వారిని దర్శిస్తానని (2:24) పౌలుకు గొప్ప నమ్మకము ఉండినట్లుంది.
- ఈ నిర్మాణము వీటికి కాలాన్ని కూడా అందిస్తున్నది: (1) పౌలు యొక్క ప్రభావము అనుభవజ్ఞులైన సైనికులకు (చూ. ఫిలిప్పీ. 1:13; అ.కా. 28:16) మరియు సేవకులకు (చూ. ఫిలిప్పీ. 4:22) ఇప్పటికే చేరింది మరియు (2) పౌలు మరియు ఫిలిప్పీ సంఘ వార్తావహుల మధ్య అనేక రాకపోకలు.

V. ఉత్తరము యొక్క ఉద్దేశ్యము (ఉద్దేశ్యాలు)

- A. ఈ ప్రియమైన సంఘానికి పౌలు యొక్క కృతజ్ఞతను తెలుపడానికి అనేక సార్లు సంఘము డబ్బు సహాయము చేసింది, ఒక సహాయకుడు, ఎవరైనా సయితము పంపంది (చూ. ఫిలిప్పీ. 1:3-11; 2:19-30; 4:10-20). ఈ ఉత్తరము పౌలు ఇంకా బంధీలో ఉండగానే ఎవరైనా ఇంటికి తిరిగి వస్తున్నాడని తెలియపరచడానికి కూడా వ్రాసి ఉండచ్చు.
- B. తన పరిస్థితులను బట్టి ఫిలిప్పీయులను ప్రోత్సహించడానికి. చెరశాలలో సువార్త నిజానికి చాలా బాగా సాగుతున్నది. పౌలు బంధింపబడ్డాడు కాని సువార్త విడిపింపబడి ఉంది.
- C. గలతలోని యూదాతత్వవాదుల వలె ఫిలిప్పీయుల మధ్యలో ఉన్న అబద్ధ బోధలను బట్టి వారిని స్థిరపరచడానికి. ఈ మతవిరోధులు క్రైస్తవులు కావాలంటే మొదట యూదుడుగా మారాలి అని బలవంతపెట్టారు (చూ. అ.కా. 15).
ఫిలిప్పీ. 3:19 లోని పాపముల జాబితా గ్రీకు అబద్ధ బోధకులు (నోస్టికులు) యూదుల జాబితాకంటే బాగా సరిపోతున్నది కాబట్టి ఈ మతవిరోధులు ఎవ్వరో చెప్పలేకపోతున్నాము. కొంతమంది విశ్వాసులు తిరిగి వారి పూర్వపు విగ్రహారాధన జీవన శైలికి వెళ్ళి ఉండే అవకాశము కూడా ఉంది.
- D. అంతర్గత మరియు బాహ్య హింసల మధ్య సహితమా విశ్వాసులను ఆనందంగా ఉండడానికి ప్రోత్సహించుటకొరకు. పౌలు ఆనందము తన పరిస్థితుల మీద ఆధారపడలేదు కాని క్రీస్తు మీద ఉన్న విశ్వాసము మీద ఆధారపడి ఉంది.
సమస్యల మధ్యనున్న ఈ ఆనందము వైరాగ్యము పుచ్చుకోవడం చేత వచ్చింది కాదు కాని ఇది క్రైస్తవ ప్రాపంచిక దృష్టి మరియు ఒక నిర్వరామ పోరాటము. క్రైస్తవ జీవితంలోని ఒత్తుడులను తెలియజేయడానికి పౌలు జీవితంలోని అనేక రంగాలనుండి సాద్యశ్యాలను తీసికొన్నాడు.
1. క్రీడారంగము (చూ. ఫిలిప్పీ. 3:12,14; 4:3)
2. మిలటరీ (చూ. ఫిలిప్పీ. 1:7,12,15,16,17,22,28,30)
3. వాణిజ్యము (చూ. ఫిలిప్పీ. 3:7,8; 4:15,17,18)

VI. సందర్భ సంక్షేపము

- A. ఫిలిప్పీ పత్రికను సంగ్రహించి చెప్పడం కష్టము ఎందుకంటే ఇది చాలా వ్యక్తిగతము మరియు అసాంప్రదాయకముగా ఉంది. పౌలు తన స్నేహితులతో మాట్లాడుతున్నాడు, క్రీస్తులోని తన తోటి పనివారి మీద నమ్మకంగా ఉన్నాడు. ఆలోచనలను మనస్సు గురించకమునుపే తన హృదయము పొంగి పారుతున్నది. ఆదృతమైన సుస్పృష్టమైన విధానంలో ఈ పుస్తకము అన్యలకు గొప్ప అపోస్టులుని హృదయాన్ని బయలుపరుచుతున్నది. పౌలు క్రీస్తులో "అనందాన్ని" ఏ స్థితిలోనైనా, అన్నివేళగా అనుభవిస్తున్నాడు, సువార్త సేవలో ఉన్నాడు!
- B. సాహిత్య భాగాలు
1. పౌలు యొక్క విలక్షణ పరిచయము, ఫిలిప్పీ. 1:1-2
a. శుభాకాంక్షలు

- (1) పాలు నుండి (మరియు తిమోతి) ఫిలిప్పీ. 1:1
- (2) ఫిలిప్పు లోని పరిశుద్ధులకు (పై విచారణ చేయువారు మరియు పెద్దలతో సహా), ఫిలిప్పీ. 1:1
- (3) పాలు యొక్క శైలీకృత ప్రార్థన, ఫిలిప్పీ. 1:2
- b. ప్రార్థన, ఫిలిప్పీ. 1:3-11:
 - (1) మొదటి నుండి సువార్తలో సహాపనివారకు, ఫిలిప్పీ. 1:5
 - (2) పాలు పరిచర్యను బలపరచేవారు, ఫిలిప్పీ. 1:7
 - (3) పాలు విజ్ఞాపనలు:
 - a) అధికమైన ప్రేమ, ఫిలిప్పీ. 1:9
 - b) అధికమైన జ్ఞానము, ఫిలిప్పీ. 1:9
 - c) అధికమైన వివేచన, ఫిలిప్పీ. 1:9
 - d) అధికమైన పరిశుద్ధత, ఫిలిప్పీ. 1:10
2. పాలు చెరసాలలో ఉన్నప్పుడు వారి శ్రద్ధను బట్టి పాలుకు వారిపట్ల ఉన్న జాగురత, ఫిలిప్పీ. 1:12-26
 - a. పాలు చెరసాలలో తనకున్న కాలాన్ని సువార్త వ్యాప్తికొరకు ఉపయోగించాడు
 - (1) ప్రధాన రక్షకబటునికి, ఫిలిప్పీ. 1:13
 - (2) కైసలు ఇంటిలోని ఇతరులకు, ఫిలిప్పీ. 1:13; 4:22
 - (3) పాలు యొక్క చెఱ సువార్తకులకు దైర్యము కలిగించింది, ఫిలిప్పీ. 1:14-18
 - b. విడుదల అవుతాననే పాలు యొక్క నమ్మకము, ఈ కారణాలను బట్టి
 - (1) వారి ప్రార్థనలు, ఫిలిప్పీ. 1:19
 - (2) పరిశుద్ధాత్మ, ఫిలిప్పీ. 1:19
 - c. విడులైనా, మరణించినా పాలు యొక్క నమ్మకము, ఫిలిప్పు. 1:20-26
3. పాలు యొక్క ప్రోత్సాహము, ఫిలిప్పీ. 1:27-2:18
 - a. హింసలలోను క్రీస్తులాంటి ఐక్యత కొరకు పిలుపు, ఫిలిప్పీ. 1:27-30
 - b. క్రీస్తులాంటి నిస్వార్థ జీవితము కలిగి ఉండుట, ఫిలిప్పీ. 2:1-4
 - c. క్రీస్తు మన ఉదాహరణ, ఫిలిప్పీ. 2:5-11
 - d. క్రీస్తు యొక్క ఉదాహరణ వెలుగులో సమాధానము మరియు ఐక్యతలో జీవించుటకు, ఫిలిప్పీ. 2:12-18
4. ఫిలిప్పీకి సంబంధించి పాలు యొక్క ప్రణాళికలు, ఫిలిప్పీ. 2:19-30
 - a. తిమోతిని పంపుట, ఫిలిప్పీ. 2:19-24
 - b. ఎపఫ్రాను తిరిగి పంపుట, ఫిలిప్పీ. 2:25-30
5. అబద్ధ ఉపదేశకులను ఎదుర్కొనుటకు స్థిరముగా నిలుచుకొనుట, ఫిలిప్పీ. 1:27; 4:1
 - a. కుక్కలు, అబద్ధ సున్నతిగలవారు, యూదాతత్వవాదులు (అ.కా. 15, గలతీయులకు వ్రాసిన పత్రిక), ఫిలిప్పీ. 3:1-4
 - b. పాలు యొక్క యూదాతత్వ వంశ సంస్కృతి
 - (1) అబద్ధ ఉపదేశకుల వెలుగులో, ఫిలిప్పీ. 3:5-6
 - (2) క్రీస్తు యొక్క వెలుగులో, ఫిలిప్పీ. 3:7-16
 - c. వారికి పాలు యొక్క బహుమానము, ఫిలిప్పీ. 3:17-21
6. పాలు మళ్ళీ తన సలహాలను చెప్పుట
 - a. ఐక్యత, ఫిలిప్పీ. 4:1-3

- b. క్రీస్తులాంటి లక్షణాలు, ఫిలిప్పీ. 4:4-9
- 7. ఫిలిప్పీయులు చేసిన సహాయానికి పౌలు మళ్ళీ కృతజ్ఞతలు తెలుపుట
 - a. ఈ మధ్యనే పంపిన బహుమానము, ఫిలిప్పీ. 4:10-14
 - b. వారు పూర్వము పంపిన బహుమానము, ఫిలిప్పీ. 4:15-20 (1:5)
- 8. పౌలు యొక్క విలక్షణ ముగింపు, ఫిలిప్పీ. 4:21-23

VII. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదములు మరియు వచనాలు

- 1. "నా బంధకముల యందును," 1:7,13
- 2. "ఆపేక్ష," 1:8
- 3. "క్రీస్తు దినము," 1:10
- 4. "నీతి ఫలములు," 1:11
- 5. "ప్రేతోర్యమను సేన," 1:13
- 6. "ఆయన పక్షమున శ్రమపడుటయు," 1:29
- 7. "తన్నుతానే రిక్తునిగా చేసికొనెను," 2:7
- 8. "మనుష్యుల పోలికగా," 2:7
- 9. "ఒప్పుకొనునట్లు," 2:11
- 10. "నేను వ్యర్థముగా పరుగెత్త లేదనియు, నేను పడిన కష్టము నిష్ప్రయోజనం కాలేదనియు," 2:16
- 11. "నేను పానార్పణముగా పోయబడినను," 2:17
- 12. "కుక్కల విషయమైన జాగ్రత్త పడుడి," 3:2
- 13. "హెబ్రీయులలో హెబ్రీయుడనై," 3:5
- 14. "వారు క్రీస్తు సిలువకు శత్రువులుగా ఉన్నారు," 3:18
- 15. "మన పౌరసత్వము పరలోకమందున్నది," 3:18
- 16. "ఎవరి పేర్లతో జీవగ్రంథమందు వ్రాయబడి ఉన్నాయో," 4:3

VIII. క్లుప్తంగా గుర్తించతగ్గ వ్యక్తులు

- 1. అధ్యక్షులు, 1:1
- 2. పరిచారకులు, 1:1
- 3. తిమోతి, 2:19
- 4. ఎపఫ్రోదితు, 2:25
- 5. "అబద్ధపు ఛేదన," 3:2
- 6. సుంటుకేను, 4:2

IX. గుర్తించడానికి దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. ఫిలిప్పీ, 1:1
2. మాసిదోనియా, 4:15
3. థెస్సలోనీకయ, 4:16

X. తర్కణకొరకు ప్రశ్నలు

1. 1:6వ. వచనం ఏ మతసిద్ధాంతాన్ని నొక్కిచెపుతున్నది?
2. 1:16 లో పౌలు యొక్క ఉద్దేశ్యమేమిటో?
3. "యేసు క్రీస్తు ఆత్మ" అనే వచనము దేనిని సూచిస్తున్నది?
4. 1:21 వ. వచనాన్ని నీ సొంత మాటల్లో వివరింపుము.
5. ఎలా 2:6వ. వచనము యేసు యొక్క సృష్టికి పూర్వపు ఉనికి మరియు దైవత్వానికి సంబంధించినదై ఉంది?
6. యేసు ఎందుకు సిలువ మీద మరణించాడు? (2:8)
7. "ఆకాశమందుగాని, భూమి మీద గాని, భూమి క్రిందగాని" అనే వచనము దేనిని సూచిస్తున్నది?
8. "భయముతోను వణకుతోను మీ సొంత రక్షణను కొనసాగించుడి" అనే వచనానికి అర్థమేమిటి? (2:12)
9. 2:4-6 లోని పౌలు యొక్క యూదాతత్వ అర్హతలను పట్టిక చేయండి.
10. 3:9 వచనము యొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమిటి?
11. ఫిలిప్పీయులకు 4:4 "ప్రభువు సమీపముగా ఉన్నాడు" అని చెపుతున్నది. అదే నిజమైతే, ఆయన ఎందుకింకా తిరిగి రాలేదు?

కొలస్సీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయము

I. ప్రారంభ పలుకులు

- A. కొలస్సీ సంఘములో మత విరోధులన్నందుకు దేవునికి కృతజ్ఞతలు; ఎందుకంటే వారి వలలనే పౌలు ఈ బలమైన ఉత్తరాన్ని వ్రాశాడు. ఈ పుస్తకాన్ని మనం అర్థము సరిగా అర్థం చేసికోవాలంటే, దీనికి సంబంధించిన చారిత్రక పూర్వాపరాలలోనికి వెళ్ళాలి, గుర్తించుకొండి. పౌలు ఉత్తరాలు "సందర్భానుచిత దస్తావేజులు" గా పిలువబడ్డాయి, ఎందుకంటే ఆయన వాటిలో స్థానిక సమస్యలను విశ్వవ్యాప్త సువార్త సత్యాలుగా తెలియపరిచాడు. కొలస్సీలోని మతవిరోధత ఒక అసహజ గ్రీకు వేదాంత (నోస్టిసిజము) మరియు యూదాతత్వాల యొక్క మిశ్రమము.
- B. యేసు యొక్క విశ్వసంబంధ నాయకత్వము (లేక మరోవిధంగా చెప్పాలంటే, సృష్టికర్తగా, విమోచకుడుగా, సృష్టికంటటికి మరియు క్రైస్తవ జీవితము కొరకు మరియు దాని అంతర్భావాలకు ప్రభువుగా యేసు) దీని యొక్క ముఖ్య సారాంశము (చూ. కొలస్సీ. 1:15-17). ఈ పుస్తకములోని క్రైస్తవసిద్ధాంతాలు అధికమించలేనివి! కొలస్సీయులకు వ్రాసిన పత్రిక ఎఫెసీయులకు ప్రధాన అంశాలను రూపొందించింది. ఈ మతవిరోధత చిన్న ఆసియావందంతట ప్రాకుతుందని పౌలుకు ముందు తెలుసు. కొలస్సీయుల పత్రిక అబద్ధ ఉపదేశకుల మీద దాడి చేస్తుండగా, ఎఫెసీయుల పత్రిక రాబోతున్న మతవిరోధతను ఎదుర్కొనుటకు ఇతర సంఘాల కొరకు దీని ప్రధాన సిద్ధాంతాలను పెంపొందిస్తున్నది. కొలస్సీయుల పత్రిక యొక్క ఉద్ఘాటన క్రైస్తవత్వ సిద్ధాంతము కాగా, ఎఫెసీ పత్రిక యొక్క ఉద్ఘాటన సమస్తమునకు ప్రభువైన క్రీస్తులో సమస్తాన్ని ఐక్యపరచడమై ఉంది.
- C. పౌలు, యూదాతత్వ మరియు గ్రీకు న్యాయపరాయణత్వాల రెంటిని, చాలా బలమైన పదజాలాలతో ఖండిస్తున్నాడు (2:6-23).

II. పట్టణము

- A. ప్రధానంగా కొలస్సీ పట్టణము ప్రిగియా అంతర్భాగమైన పెర్గము రాజ్యాములోని ఒక భాగము. క్రీ. పూ. 133 లో ఇది రోము పాలకమండలానికి ఇవ్వబడింది.
- B. పౌలు కాలానికంటే ముందు కొలస్సీ పట్టణము ప్రధాన వాణిజ్య కేంద్రముగా ఉండేది (చూ. Heroditus' *Histories* VII:30 మరియు Xenophon *Anabasis* [హెరోదిటస్ హిస్టోరీస్ VII: 30 మరియు క్షెనోఫోన్ *Anabasis*] 1:2:6).

1. కొలస్సీ పట్టణము ఉన్న లోయ పురాతన మధ్యధరా ప్రాతంలో ఉన్న, ముఖ్యంగా నల్ల ఉన్న, ఊదా మరియు సింధూర వర్ణ రంగు అద్దకాల ఉన్న ఉత్పత్తులకు తలమానికముగా ఉండేది. అగ్నిపర్వత నేల అద్భుతమైన పచ్చటి మైదానము మరియు అద్దకపు రంగుల వలన ప్రవహించే సున్నపు నీరు కలిగి ఉండేది (స్ట్రాబో, 13:4:14).
 2. అగ్నిపర్వత విస్ఫోటాల వలన అనేక సార్లు ఈ పట్టణము నాశనానికి గురి అయింది, దాని చరిత్రను బట్టి చివరిగా క్రీ.శ. 60 (Tacitusటాసిటస్) లేక క్రీ. శ. 64 (Eusebius యూసోబియస్) లో సంభవించాయి.
- C. కొలస్సీ పట్టణము Lycus (లికసు) నది ఒడ్డున ఉండేది, ఈ నది మీస్తరు నదికి ఉపనదిగా ఉండి, 100 మైళ్ళ దిగువున ఉండిన ఎఫెసు పట్టణము ద్వారా ప్రవహించేది. ఈ ఒక కనుములో అనేక చిన్న చిన్న పట్టణాలు ఉండేవి, ఇక్కడే ఎపస్త్రా సంఘాలను స్థాపించాడు: హీయరా (6 మైళ్ళ దూరం) మరియు లవోదికియ (10 మైళ్ళ దూరం, చూ. 1:2; 2:1; 4:13, 15-16) మరియు కొలస్సీ పట్టణము.
- D. కొలస్సీ అవలివైపు బైపాసుగా వెళ్ళే, *Via Ignatia* (ఇగ్నోషియా) గుండా ప్రధాన తూర్పు-దక్షిణ రహదారిని రోమీయులు నిర్మించిన తరువాత, ఇది ఏమి లేకుండా క్షయించిపోయింది (Strabo స్ట్రాబో). పాలస్తీన ప్రాంతంలో ట్రాన్స్-యోర్దానులో పెట్రాకు జరిగినట్లే దీనికి కూడా జరిగింది.
- E. ఈ పట్టణములో ఎక్కువగా అన్యులు ఉండేవారు (ఫెర్గియావారు మరియు గ్రీకు స్థిరవాసులు), అయితే యూదులు కూడా అనేకులు ఉండేవారు. అంతియోకయ III (క్రీ. పూ. 223-187) 2,000 మంది యూదులను బబులోను నుండి కొలస్సీకు తరలించాడు అని జోసెఫస్ మనకు తెలియజేయుచున్నాడు. క్రీ. శ. 76 సంవత్సరానికి కొలస్సీ ప్రధాన పట్టణంగా ఉన్న జిల్లాలో 11,000 మంది యూదులు ఉండేవారని లెక్కలు చెబుతున్నాయి.

III. గ్రంథకర్త

- A. దీనిని పౌలు మరియు తిమోతి ఇద్దరూ పంపారు (చూ. కొలస్సీ. 1:1). అయినా ముఖ్య గ్రంథకర్త పౌలు; తిమోతి ఒక పౌలు సహపనివాడిగా శుభములు పంపాడు మరియు తిమోతి దీనికి లేఖకుడు అయి ఉండచ్చు (*amanuensis* అమానుయెసస్).
- B. అపోస్తలుడైన పౌలు దీని గ్రంథకర్త అని పురాతన సాహిత్యాలు ఏకీభావాన్ని కలిగి ఉన్నాయి:
1. మార్షియన్, పాత నిబంధన విరోధ మతభ్రష్టుడు, (క్రీ. శ. 140 లలో రోముకు వచ్చినాడు), దీనిని తన పౌలు వరస రచనలలో జతచేశాడు.
 2. ఇది Muratorian Canon (మురాటోరియను కెనోను)లో పౌలు ఉత్తరాల జాబితాలో ఉంది (దాదాపు క్రీ. శ. 180-200 లో రోము నుండి వచ్చిన కనానికల్ పుస్తకాలలోని జాబితా)
 3. అనేక మంది ఆది సంఘాల ఫాదర్లు దీనినుండి సూచించి, పౌలు గ్రంథకర్తగా గుర్తించారు
 - a. Irenaeus (ఇరేనయాస్) (క్రీ. శ. 177-190 లో వ్రాసాడు)
 - b. Clement of Alexandria (అలెగ్జాండ్రియా యొక్క క్లెమెంట్) (క్రీ. శ. 160-216 లో జీవించాడు)

IV. కొలస్సీ మరియు ఎఫెసీ పత్రికలకు మధ్యనున్న సంబంధము

A. ఈ రెండు చెరసాల ఉత్తరాల మధ్య చారిత్రక సంబంధము కింది సంక్షిప్తము అనుసరించినది

1. ఎపఫ్రా (కొలస్సీ. 1:7; 4:12; ఫిలేమోను 1:23) పౌలు యొక్క ఎఫెసీయుల సువార్త కార్యకలాపాలలో ప్రభువును అంగీకరించాడు (అ.కా. 19).
 - a. ఎపఫ్రా తాను క్రొత్తగా కనుక్కొన్న విశ్వాసాన్ని తన సొంత ప్రాంతము, లుకసు నది తీరానికి తీసికొని వెళ్ళాడు (చూ. కొలస్సీ. 4:12).
 - b. ఎపఫ్రా మూడు సంఘాలను ప్రారంభించాడు: హియెరా, లవోదికయ (చూ. కొలస్సీ. 4:13) మరియు కొలస్సీ.
 - c. కైస్తవత్వంలో చేరికై ఉన్న యూదాతత్వము మరియు గ్రీకుల మనస్తత్వాల మధ్యన, మతవిరోధుల బోధల వలన వస్తున్న పోరాటాల కొరకు ఎపఫ్రా పౌలును సలహా అడిగాడు. పౌలు రోములో ఖైదీగా (చూ. కొలస్సీ. 4:3,18) ఉన్నాడు (60 సంవత్సరాల ప్రారంభము).
2. అబద్ధ ఉపదేశకులు గ్రీకు ఆధిభౌతికశాస్త్రాన్ని సమర్థించారు
 - a. ఆత్మ మరియు శరీరాలు సహా-నిత్యాలు
 - b. ఆత్మ (దేవుడు) మంచిది
 - c. శరీరము (సృష్టి) చెడ్డది
 - d. *aeons* యొక్క వరుస (దూతగళాల స్థాయిలు), ముఖ్యంగా వాలంటనియన్స్ యొక్క రచనలలో, మంచి ఉన్నత దేవుడు మరియు శరీరాన్ని నిర్మించిన తక్కువ దేవుడు మధ్యలో ఉండినవి
 - e. రక్షణ రహస్య మర్మాల యొక్క జ్ఞానమును ఆధారము చేసికొని ఉంటుంది, ఇది దూత గణాల స్థాయి నుండి (*aeons* ఆయియోస్లు) ఉన్నత మంచి దేవుని వద్దకు తీసికొని వెళ్ళుంది.

B. పౌలు యొక్క రెండు ఉత్తరాల మధ్య సాహిత్య సంబంధము

1. పౌలు ఎన్నడూ దర్శించని ఈ సంఘాలలో మతవిరోధులు ఉన్నారని ఆయన విన్నాడు (చూ. కొలస్సీ. 1:7-8).
2. పౌలు అబద్ధ ఉపదేశకులను ఉద్దేశించి చిన్న, ఉద్దేశపూర్వక వాక్యాలతో ఈ గట్టి-దెబ్బగల ఉత్తరాన్ని వ్రాశాడు. యేసు యొక్క విశ్వవ్యాప్త యాజమాన్యత దీని ప్రధాన సారాంశము. ఇది కొలస్సీయులకు పౌలు వ్రాసిన పత్రికగా పిలువబడింది.
3. చూడడానికి, కొలస్సీయులకు వ్రాసిన వెంటనే, చెరసాలలో తనకు మిగిలున్న సమయంలో, మనకు ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రికగా తెలియబడిన ఉత్తరానికి సూత్రాలను పెంపొందించుకొన్నట్లుంది. గ్రీకు సంస్కృతికి కైస్తవత్వాన్ని "పొంతన చేయడానికి" గ్రీకు మనస్తత్వాన్ని మరియు సువార్తను కలిపడానికి చేసిన ఈ ప్రయత్నము చిన్న ఆసియా అంతటికీ వ్యాపింస్తుందని పౌలుకు తెలుసు. ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రిక దాని పొడవవటి వాక్యాలకు మరియు అభివృద్ధిచేయబడిన సిద్ధాంతపరమైన అంశాలకు పేరెన్నిక కలిగి ఉంది (కొలస్సీ. 1:3-14, 15:23; 2:1-10; 14:18, 19-22; 3:1-12, 14-19; 4:11-16; 6:13-20). కొలస్సీయులకు ఇది ఒక ప్రారంభ అంశంగా పరిగణింపబడి, దాన్ని సిద్ధాంత గూఢార్థాలకు తీసికొని వెళ్ళుతున్నది. దీని ప్రధాన సూత్రము క్రీస్తులో సమస్తాన్ని ఒక్కటి చేయడము, ఇది ఆయియోస్లు (దూతగణ స్థాయిలు) యొక్క నోస్టిజము చేరికకు విరుద్ధముగా ఉంది.

C. సంబంధిత సాహిత్యము మరియు సిద్ధాంతపరమైన నిర్మాణము

1. ప్రధాన నిర్మాణము
 - a. వాటికి చాలావరకు ఒకరకమైన ప్రారంభము ఉంది
 - b. వాటిలో ప్రతిదానికి ప్రధానంగా క్రీస్తుతో వ్యవహరిస్తున్న మతసిద్ధాంతపరమైన భాగాలు ఉన్నాయి

- c. వాటిలో ప్రతిదానికి ఒకే తరగతి, పదాలు, వాచనాలు ఉపయోస్తున్న క్రైస్తవ జీవనశైలులను ఉద్ఘాటిస్తున్న కార్యరూపకమైన భాగాలు ఉన్నాయి
- d. వాటికి యధార్థవంతమై గుర్తింపతగిన ముగింపు వచనాలు ఉన్నాయి. గ్రీకు భాషలో అవి 29 క్రమానుసార పదాలు ఉన్నాయి: కొలస్సీయుల పత్రికలో రెండు పదాలు మాత్రమే కలపబడ్డాయి ("మరియు నాతోకూడా చెరలో ఉన్న). ఎఫెసీ. 6:21-22 ను కొలస్సీ. 4:7-9 తో పోల్చిచూడండి.

2. సరిగ్గా ఒకలాగే ఉన్న పదాలు లేక చిన్న పదబంధాలు

ఎఫెసీ. 1:1సి మరియు కొలస్సీ. 1:2ఎ	"విశ్వాసులైన"
ఎఫెసీ. 1:4 మరియు కొలస్సీ. 1:22	"పరిశుద్ధులు మరియు నిందారహితులు"
ఎఫెసీ. 1:7 మరియు కొలస్సీ. 1:14	"విమోచన. . .క్షమాపణ"
ఎఫెసీ. 1:10 మరియు కొలస్సీ. 1:20	"సమస్తము. . .ఆకాశము. . .భూమి"
ఎఫెసీ. 1:15 మరియు కొలస్సీ. 1:3-4	"పరిశుద్ధులందరి మీద ప్రేమ. . . విని"
ఎఫెసీ. 1:18 మరియు కొలస్సీ. 1:27	"మహిమైశ్వర్యము"
ఎఫెసీ. 1:27 మరియు కొలస్సీ. 1:18	"సంఘము. . .శిరస్సు"
ఎఫెసీ. 2:1 మరియు కొలస్సీ. 1:13	"చచ్చినవారై ఉండగా"
ఎఫెసీ. 2:16 మరియు కొలస్సీ. 1:20	"సిలువ. . .సంధి"
ఎఫెసీ. 3:2 మరియు కొలస్సీ. 1:25	"గృహనిర్వాహకత్వము"
ఎఫెసీ. 3:3 మరియు కొలస్సీ. 1:26,27	"మర్మము"
ఎఫెసీ. 4:3 మరియు కొలస్సీ. 3:14	"ఐక్యత"
ఎఫెసీ. 4:15 మరియు కొలస్సీ. 2:19	"శిరస్సు" మరియు "అభివృద్ధి"
ఎఫెసీ. 4:24 మరియు కొలస్సీ. 3:10,12,14	"కొపము" "ఆగ్రహము" "దుష్టత్వము"
ఎఫెసీ. 4:31 మరియు కొలస్సీ. 3:8	"దూషణ"
ఎఫెసీ. 5:3 మరియు కొలస్సీ. 3:5	"జారత్వము" "అపవిత్రత" "దురాశ"
ఎఫెసీ. 5:5 మరియు కొలస్సీ. 3:5	"విగ్రహారాధన" (ఇచ్చ)
ఎఫెసీ. 5:6 మరియు కొలస్సీ. 3:6	"దేవుని ఉగ్రత"
ఎఫెసీ. 5:16 మరియు కొలస్సీ. 4:5	"సమయము పోనియ్యక"

3. సరిగ్గా ఒకలాగే ఉన్న పదబంధాలు లేక వాక్యాలు

ఎఫెసీ. 1:1ఎ మరియు కొలస్సీ. 1:1ఎ	
ఎఫెసీ. 1:1బి మరియు కొలస్సీ. 1:2ఎ	
ఎఫెసీ. 1:2ఎ మరియు కొలస్సీ. 1:2బి	
ఎఫెసీ. 1:13 మరియు కొలస్సీ. 1:5	
ఎఫెసీ. 2:1 మరియు కొలస్సీ. 2:13	
ఎఫెసీ. 2:5బి మరియు కొలస్సీ. 2:13సి	
ఎఫెసీ. 4:1బి మరియు కొలస్సీ. 1:10ఎ	
ఎఫెసీ. 6:21,22 మరియు కొలస్సీ. 4:7-9 (కొలస్సీయుల లోని ఒక "కాయ్ సిండ్సోలోస్" తప్ప 29 వరుస పదాలు)	

4. ఒకే రకమైన పదబంధాలు లేక వాక్యాలు

ఎఫెసీ. 1:21 మరియు కొలస్సీ. 1:16	

- ఎఫెసీ. 2:1 మరియు కొలస్సీ. 1:13
 ఎఫెసీ. 2:16 మరియు కొలస్సీ. 1:20
 ఎఫెసీ. 3:7a మరియు కొలస్సీ. 1:13
 ఎఫెసీ. 2:1 మరియు కొలస్సీ. 1:23d, 25a
 ఎఫెసీ. 3:8 మరియు కొలస్సీ. 1:27
 ఎఫెసీ. 4:2 మరియు కొలస్సీ. 3:12
 ఎఫెసీ. 4:29 మరియు కొలస్సీ. 3:8; 4:6
 ఎఫెసీ. 5:15 మరియు కొలస్సీ. 4:5
 ఎఫెసీ. 5:19,20 మరియు కొలస్సీ. 3:16
5. సిద్ధాంతపరమైన పర్యాయపదాల భావాలు
ఎఫెసీ. 1:3 మరియు కొలస్సీ. 1:3	కృతజ్ఞతా ప్రార్థన
ఎఫెసీ. 2:1,12 మరియు కొలస్సీ. 1:21	దేవునిని నుండి దూరమగుట ధర్మశాస్త్రమునకు విరోధము
ఎఫెసీ. 2:15 మరియు కొలస్సీ. 2:14	ధర్మశాస్త్రానికి వ్యతిరేకత
ఎఫెసీ. 4:1 మరియు కొలస్సీ. 1:10	విలువైన నడత
ఎఫెసీ. 4:15 మరియు కొలస్సీ. 2:19	దాని శిరస్సు ద్వారా క్రీస్తు శరీరము పరిపూర్ణతకు అభివృద్ధి
ఎఫెసీ. 1:19 మరియు కొలస్సీ. 3:5	లైంగిక అపవిత్రత "ప్రక్కన బెట్టిన" పాపములు
ఎఫెసీ. 4:22,31 మరియు కొలస్సీ. 3:8	పాపములను "ప్రక్కన బెట్టుట"
ఎఫెసీ. 4:32 మరియు కొలస్సీ. 3:12-13	క్రైస్తవులు ఒకరియెడల మరొకరు దయచూపించుట
ఎఫెసీ. 5:4 మరియు కొలస్సీ. 3:8	క్రైస్తవుల సంభాషణ
ఎఫెసీ. 5:18 మరియు కొలస్సీ. 3:16	క్రైస్తవుల సంభాషణ ఆత్మను నింపుట = క్రీస్తు మాటలు
ఎఫెసీ. 5:20 మరియు కొలస్సీ. 3:17	అన్ని విషయములలో దేవునికి కృతజ్ఞత తెలుపుట
ఎఫెసీ. 5:22 మరియు కొలస్సీ. 3:18	భార్యలు భర్తలకు విధేయించుట
ఎఫెసీ. 5:25 మరియు కొలస్సీ. 3:19	భర్తలు భార్యలను ప్రేమించుట
ఎఫెసీ. 6:1 మరియు కొలస్సీ. 3:20	పిల్లలు తల్లిదండ్రులకు విధేయించుట
ఎఫెసీ. 6:4 మరియు కొలస్సీ. 3:21	తండ్రులు పిల్లలకు కోపము రానీయకుండుట
ఎఫెసీ. 6:5 మరియు కొలస్సీ. 3:22	బానిసలు యజమానులకు లోబడుట
ఎఫెసీ. 6:9 మరియు కొలస్సీ. 4:1	యజమానులు మరియు బానిసలు
ఎఫెసీ. 6:18 మరియు కొలస్సీ. 4:2-4	పౌలు యొక్క ప్రార్థనా విన్నపము
6. కొలస్సీ మరియు ఎఫెసీ పత్రికలలో ఉపయోగించిన పదాలు మరియు పదబంధాలు, ఇవి ఇతర పౌలు వరుస సాహిత్యాలలో కనిపించలేదు.
a. "సంపూర్ణత" (ఇది దూతగణ స్థాయిలకు ఉన్న నోస్ట్రక్ పదము)	
ఎఫెసీ. 1:23	"సమస్తమును పూర్తిగా నింపుచున్న వాని సంపూర్ణతయై ఉన్నది"
ఎఫెసీ. 3:19	"దేవుని యొక్క సమస్త సంపూర్ణతకు నింపబడి ఉన్నది"
ఎఫెసీ. 4:13	"క్రీస్తులో సంపూర్ణతకు"
కొలస్సీ. 1:19	"ఆయనలో నివసించుటకు సమస్త సంపూర్ణత కొరకు"
కొలస్సీ. 2:9	"ఆయనలో దైవనివాసము కొరకు సమస్త సంపూర్ణత"

- b. క్రీస్తు సంఘ "శిరస్సు" వలె
ఎఫెసీ. 4:15; 5:23 మరియు కొలస్సీ. 1:18; 2:19
- c. "పరదేశులు"
ఎఫెసీ. 2:12; 4:18 మరియు కొలస్సీ. 1:21
- d. "సమయము సద్వినియోగము చేసికొనుట"
ఎఫెసీ. 5:16 మరియు కొలస్సీ. 4:5
- e. "వేరు పారి"
ఎఫెసీ. 3:17 మరియు కొలస్సీ. 1:5
- f. "సత్య వాక్యము, సువార్త"
ఎఫెసీ. 1:13 మరియు కొలస్సీ. 1:5
- g. "సహించుట" ఎఫెసీ. 4:2 మరియు కొలస్సీ. 3:13
- h. అసహజ పదబంధాలు మరియు పదాల ఉపయోగము ("అమర్పబడి," "పనిచేయుట")
ఎఫెసీ. 4:16 మరియు కొలస్సీ. 2:19

D. సంగ్రహము

1. కొలస్సీ పత్రికలో ఉన్న మూడువ వంతు పదాలు ఎఫెసీ పత్రికలో కూడా ఉన్నాయి. ఎఫెసీ పత్రికలోని 155 వచనాలలో 75 వచనాలు ఎఫెసీ పత్రికలో సమాంతర వచనాలుగా ఉన్నాయి. రెండూ కూడా పౌలు చెరసాలలో ఖైదీగా ఉన్నప్పుడు వ్రాసినట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాయి.
2. రెండు కూడా పౌలు స్నేహితుడు తుకికు ద్వారా పంపబడ్డాయి,
3. రెండు కూడా ఒకే స్థలానికి పంపబడ్డాయి (చిన్న ఆసియా),
4. రెండు కూడా ఒకే క్రైస్తవత్వ సిద్ధాంత అంశాలను కలిగి ఉన్నాయి.
5. రెండు కూడా సంఘానికి క్రీస్తు శిరస్సు అని ఉద్ఘాటిస్తున్నాయి.
6. రెండూ క్రైస్తవ జీవితాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నాయి.

E. ఒకలాగా లేని ప్రాధాన అంశాలు

1. కొలస్సీయులకు సంఘము ఎప్పుడూ స్థానికమే కానీ ఎఫెసీయులకు విశ్వవ్యాప్తము. దీనికి కారణము బహుశా ఎఫెసీయులకు ఉన్న దేశసంచార స్వభావము కావచ్చు.
2. మత విరోధతత్వము, కొలస్సీయులకు అతి ప్రధాన లక్షణము కాగా, ఎఫెసీయులలో ఇది పూర్తిగా కనిపించదు. అయినా రెండు పత్రికలు కూడా నోస్టిక్ పదాలను లక్షణాలను కలిగి ఉన్నాయి ("వివేకము," "జ్ఞానము," "సంపూర్ణత", "మర్మము", "సూత్రాలు మరియు శక్తులు" మరియు "గృహనిర్వాహకత్వము").
3. కొలస్సీ పత్రికలో రెండువ రాకడ అతి శీఘ్రము కాని ఎఫెసీ పత్రికలో చాలా ఆలస్యము. సంఘము పతనమైన లోకానికి పరిచర్య చేయడానికి పిలువబడింది, పిలువబడుతున్నది (కొలస్సీ. 2:7; 3:21; 4:13).
4. అనేక పౌలు యొక్క సహజ పదాలు భిన్నముగా ఉపయోగింపబడ్డాయి. ఉదాహరణకు "మర్మము". కొలస్సీ పత్రికలో క్రీస్తు ఒక మర్మముగా చెప్పబడ్డాడు (కొలస్సీ. 1:26-27; 2:2; 4:3), అయితే ఎఫెసీ పత్రికలో (కొలస్సీ. 1:9; 5:32) అన్యలు మరియు యూదుల ఐక్యత ప్రణాళిక మునుపు చాచిపెట్టబడి, ఇప్పుడు బయలుపరచడింది.

5. ఎఫెసీ పత్రికలో అనేక పాతనిబంధన ఉదాహరణలు ఇవ్వబడ్డాయి (ఎఫెసీ. 1:22 – కీర్త. 8; ఎఫెసీ. 2:17 – యెషయా 57:19) (ఎఫెసీ. 2:20 – కీర్త. 118:22) (ఎఫెసీ. 4:8 – కీర్త. 68:18) (ఎఫెసీ. 4:26 – కీర్త. 4:4) (ఎఫెసీ. 5:15 – యెషయా 26:19, 51:17, 52:1, 60:1) (ఎఫెసీ. 5:31 – ఆది. 2:24) (ఎఫెసీ. 6:2-3 – నిర్గ. 20:12) (ఎఫెసీ. 6:14 – యెషయా 11:5, 59:17) (ఎఫెసీ. 6:15 – యెషయా 52:7) కాని కొలస్సీ పత్రికలో ఒకటి లేక రెండు మాత్రమే ఉన్నాయి, కొలస్సీ. 2:3 – యెషయా 11:2, మరియు కొలస్సీ. 2:22 – యెషయా 29:13 కూడా కావచ్చు.

F. పదాలు, వచనాలు, తరచూ సంగ్రహాలు చాలా వరకు ఒకటిగా ఉండడమే కాకుండా, ఉత్తరాలు కూడా ఒకే అంశాలను కలిగి ఉన్నాయి:

1. త్రియేకత్వ కృపాశీర్వాదము, ఎఫెసీ. 1:3-14
2. కృప వాక్యభాగము, ఎఫెసీ. 2:1-10
3. యూదులు మరియు అన్యులు ఒక శరీరముగా కలుపుట, ఎఫెసీ. 2:11-3:13
4. క్రీస్తు శరీరము యొక్క ఐక్యత మరియు బహుమానము, ఎఫెసీ. 4:1-16
5. "భార్య మరియు భర్త" విధానము వలె "క్రీస్తు మరియు సంఘము", ఎఫెసీ. 5:22-33
6. ఆత్మ సంబంధ యుద్ధము వాక్యభాగము, ఎఫెసీ. 6:10-18
7. క్రైస్తవత్వము యొక్క వాక్యభాగము, కొలస్సీ. 1:13-18
8. మానవ మతపరమైన సాంప్రదాయాలు మరియు నియమాలు, కొలస్సీ. 2:16-23
9. కొలస్సీ పత్రికలోని క్రీస్తునందలి విశ్వవ్యాప్త గుర్తింపు యొక్క సారాంశము వర్సెస్ ఎఫెసీ పత్రికలోని క్రీస్తులో సమస్తము ఐక్యత కలిగి ఉండడము.

G. ముగింపుగా, A. T. Robertson and F. F. Bruce (ఎ. టీ రాబర్ట్సన్ మరియు ఎఫ్. ఎఫ్. బ్రూస్) ఉద్ఘాటనలైన, పౌలు రెండు ఉత్తరాలను దగ్గర సామీప్యముగా వ్రాసి, కొలస్సీ ఆలోచనా పెంపుదలను ఎఫెసీ పత్రికలోని తన ప్రధాన ప్రదర్శనమైన సత్యములోనికి తీసికొని వచ్చాడు అనే విషయంతో ఏకీభవిస్తాము.

V. కాలము

- A. కొలస్సీ పత్రిక యొక్క వ్రాసిన కాలము పౌలు యొక్క చెరశాలలో సంబంధించబడింది (ఎఫెసీ, ఫిలిప్పీ, సిసరియా, లేక రోము). అపోస్తలుల కార్యాలలోని వాస్తవాలకు రోమీయుల చెరశాల సరిగ్గా సరిపోతుంది.
- B. ఒకప్పుడు రోము శిక్షలు విధించే స్థలంగా ఉండేదని భావించబడింది, అయితే ప్రశ్న ఏమిటంటే ఏ కాలములో అలా ఉండేది? పౌలు 60 వ. సంవత్సర ప్రారంభంలో బంధించబడ్డాడనే అపోస్తలుల కార్యాలు చెబుతున్నది. అయినా ఆయన విడుదల చేయబడి గురుసంబంధిత ఉత్తరాలు (1 & 2 తిమోతి మరియు తీతు) వ్రాశాడు, తరువాత మళ్ళీ బంధించబడి, క్రీ. శ. 68, జూన్ 9 వ తేదీ (నీరో చక్రవర్తి ఆత్మహత్య చేసికొన్న తారీఖు), బహుశా క్రీ. శ. 67 లో కావచ్చు, చంపబడ్డాడు.
- C. ఉన్నత విద్యావంతుడు పౌలు తొలి బంధీ సమయంలో కొలస్సీ పత్రికలు (ఎఫెసీయులకు మరియు ఫిలేమోను) వ్రాశాడని ఊహించగలడు, 60వ. సంవత్సర ప్రారంభంలో. చెరసాలలో వ్రాసిన ఉత్తరాలలో ఫిలిప్పీయులకు వ్రాసిన పత్రిక చివరిది, బహుశా దీనిని 60వ. సంవత్సరము మధ్యలో వ్రాసి ఉండచ్చు).

D. తైకికను, ఒనెసిముతో కలిసి, బహుశా కొలస్సీయులకు, ఎఫెసీయులకు మరియు ఫిలేమోను ఉత్తరాలను చిన్న ఆసియాకు తీసికొని వెళ్ళి ఉండచ్చు. ఆ పిమ్మట బహుశా చాలా సంవత్సరాల తరువాత, ఎపఫ్రో తన అనారోగ్యము నుండి కోలుకొన్న తరువాత, ఫిలిప్పీయులకు వ్రాసిన ఉత్తరాన్ని తన సొంత సంఘాలకు తీసికొని వెళ్ళి ఉండచ్చు.

E. పౌలు యొక్క రచనల క్రమానుసారము కొన్నిచిన్న చిన్న అంగీకారతో F. F. Bruce and Murry Harris (ఎఫ్. ఎఫ్. బ్రూస్ మరియు ముర్రే హరీస్) లను అనుసరించి ఉన్నది.

గ్రంథము	కాలము	వ్రాయబడిన ప్రదేశము	అ. కా. లతో ఉన్న సంబంధం
1. గలతీయులు	48	సిరియ అంతియోకయ	14:28; 15:2
2. 1 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింధు	18:5
3. 2 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింధు	
4. 1 కొరింథీయులకు	55	ఎఫెసు	19:20
5. 2 కొరింథీయులకు	56	మాసిడోనియ	20:2
6. రోమీయులకు	57	కొరింధు	20:3

7 – 10. చెరశాల నుండి వ్రాసిన ఉత్తరాలు

కొలస్సీయులకు	60 ప్రారంభంలో		
ఎఫెసీయులకు	60 ప్రారంభంలో	రోము	
ఫిలేమోను	60 ప్రారంభంలో		
ఫిలిప్పీయులకు	62-63 చివరిలో		28:30-31

11 – 13 నాల్గవ సువార్త ప్రయాణం

1 తిమోతి	63 (లేక ఆ తరువాత,	మాసిడోనియ
తీతు	63 కాని క్రీ. శ. 68 కి	ఎఫెసు (?)
2 తిమోతి	64 ముందు)	రోము

VI. గ్రహీతలు మరియు సందర్భము

A. చూడడానికి ఈ సంఘము ఎపఫ్రోదితు చేత స్థాపించబడినట్లుంది (చూ. కొలస్సీ. 1:7,8; 2:1; 4:12-13), ఈయన పౌలు ద్వారా మార్చబడి ఉండచ్చు (చూ. 1:7-8 మరియు కొలస్సీ. 2:1). ఈ సంఘము అధికంగా అన్యులతో ఉంది (చూ. కొలస్సీ. 1:21; 3:7). ఎపఫ్రోదితు చెరసాలలో ఉన్న పౌలును కలిసి, నోస్టిజము (కొలస్సీ. 2:8) అని పిలువబడే క్రైస్తవత్వము మరియు గ్రీకు పాండిత్యము మరియు యూదా న్యాయపరాయణము (చూ. యూదాతత్వ అంశాలు, కొలస్సీ. 2:11, 16, 17; 3:11; దూతల ఆరాధన; కొలస్సీ. 1:16; 2:15; 18 మరియు ఎస్సెటిజము కొలస్సీ. 2:20-23) మిశ్రమము చేసి బోధిస్తున్న అబద్ధ ఉపదేశకుల ఉపదేశాలతో వచ్చిన సమస్యను గురించి చెప్పాడు. కొలస్సీలో ఒక అతి పెద్ద యూదా సమాజము ఉండేది, ఇది తీవ్రమైన హెలేనిస్టిక్ గా మారింది. ఈ సమస్య సారాంశము వ్యక్తి మరియు క్రీస్తు కార్యము మధ్య కేంద్రీకృతమై ఉంది. నోస్టికులు యేసు పూర్తి మానవుడు అని ఒప్పుకోదు,

ఆయన పూర్తి దైవము అని నొక్కి చెప్పుతుంది, ఎందుకంటే వారికి శరీరము మరియు ఆత్మకు మధ్య నిత్య యాంటిగోనిస్టిక్ ద్వంద్వత్వము ఉంది. వారు ఆయన దైవత్వాన్ని నొక్కిచెపుతారు గాని తన మానవత్వాన్ని నిరాకరిస్తారు. అలాగే వారు తన మధ్యస్థ శ్రేష్ఠత్వాన్ని కూడా నిరాకరిస్తారు. వారికి మంచి ఉన్నత దేవునికి మరియు మానుష్యానికి మధ్య అనేక దూతగణ స్థాయిలు (aeons ఆయోస్) ఉన్నాయి; యేసు, ఉన్నతము గలవాడైనప్పటికీ, ఆయన కేవలము దేవుళ్ళలో ఒకడు మాత్రమే.

B. సిద్ధాంతపరమైన, వేదాంతపరమైన వాతావరణమును బట్టి కొలస్సీయుల గ్రంథము ఈ కింది వాటిని విశేషించి చెప్పుతున్నది

1. ఒక వ్యక్తిగా క్రీస్తు యొక్క ప్రత్యేకత మరియు తన పూర్తిగావింపబడిన రక్షణ కార్యము.
2. నజరేయుడైన యేసు యొక్క విశ్వజనీత యాజమాన్యము, పరిపాలన మరియు ప్రాధాన్యత – తన జన్మము, తన బోధలు, తన జీవితము, తన మరణము, తన పునరుత్థానము మరియు తన ఆరోహణ! ఆయన సమస్తానికి ప్రభువు!

VII. ఉద్దేశ్యము

కొలస్సీయులలోని మతవిరోధత్వాన్ని ఖండించడమే పౌలు యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యము. ఈ గురిని సాధించడానికి క్రీస్తును దేవుని స్వరూపియై (కొలస్సీ. 1:15) సర్వసృష్టికి ఆదిసంభూతుడు (కొలస్సీ. 1:16) గాను, అన్నిటికంటే ముందుగా ఉన్నవాడు, సమస్తానికి ఆధారభూతుడు (కొలస్సీ. 1:17), సంఘమునకు శిరస్సు (కొలస్సీ. 1:18), మృతులలో నుండి లేచుటలో ఆదిసంభూతుడు (కొలస్సీ. 1:18), శరీరముగా దేవత్వము యొక్క సర్వపరిపూర్ణత (కొలస్సీ. 1:19, 2:9), దేవుడు మరియు మానవుడికి మధ్య సమాధానపరుచువాడు (కొలస్సీ. 1:20-22) గాను హెచ్చించాడు. కాబట్టి, క్రీస్తు పూర్తిగా పర్యాప్తమైనవాడు. పౌలు ఈ చిన్న గ్రంథములో "క్రీస్తు" అనే బిరుదును 25 సార్లు ప్రయోగించాడు! విశ్వాసులు "ఆయన యందు సంపూర్ణతను పొంది ఉన్నారు" (కొలస్సీ. 2:10). ఆత్మసంబంధ రక్షణను ఇవ్వడానికి కొలస్సీ మతవిరోధత్వము సిద్ధాంతపరంగా పూర్తిగా సరిపోనిది. ఇది బూటకపు మోసపూరిత వేదాంతము (కొలస్సీ. 2:8), పాత పాపస్వభావాన్ని కడగడానికి ఏ మాత్రము సామర్థ్యము లేనిది (కొలస్సీ. 2:23).

కేవలము పసలేని మానవ వేదాంతానికి భిన్నంగా క్రీస్తు యొక్క పర్యాప్తత కొలస్సీయుల పత్రికలో పునరావృత్తమవుతున్న సిద్ధాంతము. ఈ పర్యాప్తత యేసు యొక్క విశ్వజనీత యాజమాన్యములో తెలియపరచబడింది. ఆయన యజమాని, సృష్టికర్త మరియు దృశ్యమైనవైనను మరియు అదృశ్యమైనవైనను సమస్తవాటి మీద ఆయన సర్వశక్తిమంతుడు (చూ. కొలస్సీ. 1:15-18).

VIII. బాప్య రూపురేఖ

A. పౌలుశైలిలోని సాంప్రదాయక ప్రారంభము

1. పంపుతున్నవాని యొక్క గుర్తింపు, కొలస్సీ. 1:1
2. గ్రహీతల యొక్క గుర్తింపు, కొలస్సీ. 1:2a
3. శుభములు, కొలస్సీ. 1:2b

B. క్రీస్తు యొక్క సర్వోన్నత (NKJV పేరాగ్రంథ సంక్షేపము నుండి తీసికొనబడిన 1-10 అంశాలు)

1. క్రీస్తునందు విశ్వాసము, కొలస్సీ. 1:3-8
2. క్రీస్తు యొక్క శ్రేష్ఠత్వము, కొలస్సీ. 1:9-18
3. క్రీస్తులో సమన్వయము, కొలస్సీ. 1:19-23
4. క్రీస్తు కొరకు త్యాగపూరిత పరిచర్య, కొలస్సీ. 1:24-29
5. క్రీస్తు కాని వేదాంతము కాదు, కొలస్సీ. 2:1-10

6. న్యాయపరాయణత్వము కాదు, క్రీస్తు, కొలస్సీ. 2:11-23
7. ఇంద్రియసుఖాసక్తి కాదు, క్రీస్తు, కొలస్సీ. 3:1-11
8. క్రీస్తును ధరించుకొనుట, కొలస్సీ. 3:12-17
9. మీ గృహమును క్రీస్తు ప్రభావితము చేయనియుండి, కొలస్సీ. 3:19-4:1
10. మీ అనుదిన జీవితాన్ని క్రీస్తు ప్రభావితము చేయనియుండి, కొలస్సీ. 4:2-6

- C. పౌలు యొక్క వార్తావహులు, కొలస్సీ. 4:7-9
- D. పౌలు స్నేహితులు శుభములు తెలుపుట, కొలస్సీ. 4:10-14
- E. పౌలు శుభములు చెప్పుట, కొలస్సీ. 4:15-17
- F. పౌలు తన స్వహస్తాలతో పత్రికను ముగించుట, కొలస్సీ. 4:18

IX. నోస్టిజిజము (GNOSTICISM)

- A. ఈ మతవిరోధత్వములోని ఎక్కువ జ్ఞానభాగము రెండవ శతాబ్దములో వ్రాయబడ్డ నోస్టిక్ వ్రాతలలోనుండి వచ్చింది. ఏదిఏమైనా, మొదటి శతాబ్దములోనే దీని అతర్భావ ఆలోచనలు ఉండేవి (మృతసముద్ర చుట్టలు)
- B. కొలస్సీలోని సమస్య అంతా నోస్టిజిజము అంతర్భావాలు మరియు న్యాయపరాయణత్వ యూదాతత్వముల యొక్క క్రైస్తవత్వము మిశ్రమము వలన ఏర్పడింది.
- C. చెప్పబడిన రెండవ శతాబ్దములోని కొన్ని వాలంటీయనుల మరియు కొరింథీయుల సిద్ధాంతాలు:
 1. శరీరము మరియు ఆత్మ సహ-నిత్యాలు (ఒక ఆంటోలాజికల్ ద్వంద్వవాదము). శరీరము చెడ్డది, ఆత్మ మంచిది. ఆత్మ అయిన దేవుడు ప్రత్యక్షంగా మల్పబడి చెడ్డదైన శరీరములోనికి కలవలేడు.
 2. దేవునికి మరియు శరీరానికి మధ్యన ప్రసరణలు (aeons aeons లేక దూతగణ స్థాయిలు) ఉన్నాయి. చివరివాడు మరియు తక్కువ స్థాయివాడు విశ్వాన్ని (kosmos కాస్మోస్) కలుగజేసిన యోహోవా.
 3. యేసు యోహోవా వలె ఒక ప్రసరణ, అయితే స్థాయిలో ఎక్కువ వాడు, సత్యదేవునితో దగ్గరి వాడు. కొంతమంది ఆయన అత్యున్నతుడు అయితే దేవుని కంటే తక్కువవాడు, ఖచ్చితంగా దేవుని అవతారము కాదు అని అంటారు (చూ. యోహోను 1:14). శరీరము చెడ్డది కనుక యేసు మానవ శరీరమును పొంది, దైవముగా ఉండలేడు. ఆయన కేవలము మానవుని ప్రత్యక్షమైయాడు, ఆయన కేవలము ఆత్మ మాత్రమే (చూ. 1 యోహోను 1:1-3; 4:1-6).
 4. రక్షణ యేసు మీది విశ్వాసము మరియు ప్రత్యేక జ్ఞానమును బట్టి కలుగుతుంది, ఇది కేవలము కొంతమంది ప్రత్యేకమైన వ్యక్తుల సమూహాలకే ఉంటుంది. జ్ఞానము (రహస్యసూత్రాలు) పరలోక స్థలాలను దాటి వెళ్ళడానికి అవసరము. దేవుని చేరడానికి యూదాతత్వ న్యాయపరాయణత్వము కూడా అవసరము.
- D. నోస్టిక్ అబద్ధ బోధకులు రెండు వ్యతిరేక నీతి విధానాలను ప్రతిపాదించారు:
 1. కొంతమంది ప్రకారము, రక్షణకు జీవితశైలితో నిమిత్తము లేదు. రక్షణ మరియు ఆత్మ రెండూ రహస్య జ్ఞానము (హాస్ వోర్డ్స్) దూతగణాల పరిధిలో (aeons) చుట్టబడుతాయి.

2. మరికొంతమంది ప్రకారము, రక్షణకు జీవన శైలి అతి ప్రాముఖ్యమై ఉంది. ఈ గ్రంథములో అబద్ధ ఉపదేశకులు నిజమైన ఆధ్యాత్మికకు ఋజువు సన్యాసి జీవనశైలి అని ఉద్ఘాటిస్తున్నారు (చూ. కొలస్సీ. 2:16-23).

E. ఈ అంశము మీద ఉన్న ఒక మంచి పుస్తకం, *The Gnostic Religion* (ది నోస్టిక్ రిలీజియన్), ఇది Hans Jonas చే వ్రాయబడి, Beacon Press చేత ముద్రించబడింది.

X. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. "పరలోకంలో మీ కొరకు ఉంచబడిన నిరీక్షణను బట్టి," 1:5
2. సువార్త, 1:5
3. "అంధకారసంబంధమైన అధికారము," 1:13
4. విమోచన, 1:14
5. "అదృశ్యదేవుని," 1:15
6. "ఆయన యందు సర్వసంపూర్ణత నివసించవలెననియు," 1:19
7. "ఆయన సిలువ రక్షణ చేత సంధిచేసి," 1:19
8. "క్రీస్తు పడినపాట్లలో కొడువైన వాటియందు నా వంతు నా శరీరమందు సంపూర్ణము చేయుచున్నాను," 1:24
9. "మనుష్యుల పారంపర్యచారము," 2:8
10. "ఈ లోక సంబంధమైన మూలపాఠములు," 2:8,20
11. "మీరు బాప్తిస్మమందు ఆయనతో పాతిపెట్టబడినవారై," 2:12
12. "అపరాధములచేత మీరు మృతులై ఉండగా," 2:13
13. "మన ఋణపత్రమును తీసివేసి, 2:14
14. "మీ జీవము క్రీస్తుతోపాటు దేవుని యందు దాచబడి ఉన్నది," 3:3
15. పరదేశి, 3:11
16. "లవోదికియకు వ్రాసిపంపిన పత్రిక," 4:16

XI. క్లుప్తంగా గుర్తించతగ్గ వ్యక్తులు

1. ఎపఫ్రా, 1:7; 4:12
2. "సర్వ సృష్టికి ఆదిసంభూతుడై," 1:15
3. "సింహాసనములైనను ప్రభుత్వములైనను ప్రధానులైనను అధికారములైనను", 1:16
4. మృతలనుండి లేచుటలో ఆదిసంభూతుడాయెను, 1:18
5. సిథియను, 3:11
6. తుకికు, 4:7
7. ఒనేసిము, 4:9
8. మార్కు, 4:10
9. లూకా, 4:14
10. దేమా, 4:14

XII. గుర్తింపతగ్గ దేశపటముల ప్రదేశాలు

1. కొలస్సీ, 1:2
2. లవోదికయ, 2:1
3. హియెర, 4:13

XIII. తర్కణకొరకు ప్రశ్నలు

1. పౌలు ఎందుకు జ్ఞానము మరియు వివేకాలను గురించి ఎక్కువగా చెప్పాడు? (1:9)
2. 1:23వ. వచనము యొక్క హెచ్చరిక ఏమి తెలియజేస్తున్నది?
3. పూర్వ యుగములను నుండి దాచి ఉంచబడిన దేవుని మర్మము ఏమిటి? (1:27)
4. ఈ సంఘము యొక్క ప్రజలు పౌలుకు తెలియదా? (2:1)
5. వేదాంతము ద్వారా కొంతమంది వారిని ఎలా బంధీలోనికి తీసికొంటున్నారు? (2:8)
6. 2:9 వచనము ఏ మత సిద్ధాంతాన్ని ఉద్ఘాటిస్తున్నది?
7. 2:15 యొక్క రోమీయుల చారిత్రక పూర్వపరాన్ని వివరించండి.
8. 2:16-17 ఎవరికి సూచించబడింది?
9. 2:14-23ద ఎలా న్యాయపరాయణత్వాన్ని తెలుపుతున్నది?
10. 3:5 లోని పాపములు ఎందుకని విగ్రహారాధనతో సమానమై ఉన్నాయి?
11. ఎలా కొలస్సీ, 3:11 వచనము గలతీ. 3:28కు సంబంధించినదై ఉంది?
12. ఎలా 3:16 వచనము ఎఫెసీ. 5:18కి సంబంధించి ఉంది?
13. 3:23 లో ఉన్న ఆత్మసంబంధిత సూత్రము ఏమిటి?
14. 4:6 లోని సామెతను నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
15. ఎందుకు పౌలు తన పత్రికలన్నిటికీ తానే ముగింపు వ్రాస్తాడు? (4:18)

థెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన పత్రికలకు పరిచయము

I. ప్రారంభవ్యాఖ్య

A. క్లుప్త సంగ్రహము

1. పౌలును థెస్సలోనీక పత్రికలు ఒక సువార్త పరిచారకునిగ, ఒక పాస్టరుగా అద్భుతమైన పరిచయాన్ని ఇచ్చాయి. తక్కువ కాల పరిధిలోనే సంఘాన్ని స్థాపించి, దాని పెరుగుదల, అభివృద్ధి, పరిచర్యల కొరకు నిరంతరము ప్రార్థించుటను మనము ఇక్కడ గమనించ గలము.
2. ఆయన ఇక్కడ ఎంతో నమ్మకంగా సువార్త ప్రకటిస్తూ, సంఘములో చేరుతున్న వారి పట్ల శ్రద్ధవహిస్తూ, మందలిస్తూ, ప్రోత్సహిస్తూ, నడిపిస్తూ, బుద్ధిచెప్పుచూ, బోధిస్తూ, ప్రేమిస్తూ, ఇంకా చెప్పాలంటే తనను తాను వారికొరకు సమర్పిస్తూ ఉండటాన్నికూడా మనము ఇక్కడ గమనించ గలము. వారి అభివృద్ధి పట్ల ఆయన సంబరపడ్డాడు, అయితే వారు పరిపక్వత చెందే ఎదుగుదల వేగాన్ని బట్టి నిరాశపడ్డాడు.
3. ఈ పత్రికలలో మనము భక్తి, ప్రేమ కలిగిన ఒక క్రీస్తు పరిచారకుని, అలాగే భక్తి ప్రస్తుతము కొంచెమే ఉన్నా అభివృద్ధి చెందుచున్న క్రొత్త సంఘాన్ని కలుస్తాము. ఈ రెండుకూడా విశ్వాసము కలిగినవే, రెండు కూడా దేవునిచే ఉపయోగింపబడినవే, అప్పుడప్పుడు దేవుని ప్రజలు ఒకరికొకరు పరిచర్య చేసికొంటున్నట్లు ఈ రెండు కూడా ఒకరికొకరు పరిచర్య చేసికొన్నవే.

B. థెస్సలోనీకయ పట్టణము

1. థెస్సలోనీకయ పట్టణము యొక్క క్లుప్త చరిత్ర

- a. దల్మతియ ఖాతము యొక్క శిఖరములో ఈ థెస్సలోనీకయ పట్టణము ఉంది. రోమా పట్టణము నుండి తూర్పుదిశగా ఇగ్నీషియా ద్వారా వేళ్ళే రోమా రహదారిలో ఉన్న కోస్తా పట్టణము ఇది. సారవంతమైన, బాగా నీటి వసతి కలిగిన కోస్తా మైదానాలకు దగ్గర ఉన్న నౌకాశ్రయ పట్టణము. ఈ మూడు సౌఖ్యాలు వలన మాసిడోనియలో ఈ థెస్సలోనీకయ పట్టణము చాలా పెద్ద, వ్యాపార వాణిజ్య, రాజకీయ కేంద్రముగా ఉండేది.
- b. థెస్సలోనీకయ పట్టణము అసలు పేరు థెర్మ. వేడి ఉటలున్న ప్రాంతము అనే అర్థము నుండి ఈ పేరు వచ్చింది. ప్లీనీ ద ఎల్డర్ అనే ఒక ఆది చరిత్రకారుడు థెర్మ, థెస్సలోనీకయ రెండు ఒకటిగా కలిసి ఉండినట్లు సూచించాడు. ఇదే నిజమైతే థెస్సలోనీకయ థెర్మాన్ని అవరించి ఉండి, అనుభంధము కలిగి ఉండచ్చు (Leon Morris, యొక్క *The First and Second Epistles to the Thessalonians* (ది ఫస్ట్ అండ్ సెకండ్ ఎపిస్టల్ టు థెస్సలోనియన్స్), గ్రాండ్ రాపిడ్స్: డబ్ల్యూ.ఎమ్. బి. ఎర్లమన్స్ పబ్లిషింగ్ కంపెనీ, 1991, 11 పే). అయితే చాలా మంది చరిత్రకారులు అలెగ్జాండర్ చక్రవర్తి జనరల్ అయిన కాసెండర్ దీనికి థెర్మ అనే పేరు మార్చి, క్రీ.పూ. 315లో పిలిప్పు మాసిడోనియ కుమార్తె, అలెగ్జాండరు దాయాది, తన భార్య అయిన థెస్సలోనిక (స్ట్రాబో VII ప్రాగ్మంట్ 21) యొక్క పేరు ఈ పట్టణానికి పెట్టాడు అంటారు. క్రైస్తవత్వము విస్తరించే తొలి శతాబ్దములో “ది ఆర్థిడాక్స్ సిటీ” (సాంప్రదాయ పట్టణము) అని ఈ పట్టణానికి ముద్దుపేరు ఉండేది. ఎందుకంటే క్రైస్తవ గుణలక్షణాలను ఇది కలిగి ఉండేది (Dean Farrar యొక్క, *The Life and Work of St. Paul* (ది లైఫ్ అండ్ వర్క్ ఆఫ్ సెయింట్ పౌల్), న్యూయార్క్: కాసెల్ అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, 1904, పే. 364). ఇప్పుడు ఇది సలోనిక అని పిలువబడుచున్నది. గ్రీసులో ఇది ఇప్పటికీ చాలా ముఖ్యమైన పట్టణముగా ఉంది.

- c. కొరింథీ పట్టణము లాగానే థెస్సలోనీకయ సార్వజనీన ముఖ్యపట్టణముగా ఉండేది. అప్పటికి తెలియబడి ఉండిన ప్రపంచములోని ప్రాంతాలన్నిటి నుండి ప్రజలు వచ్చి ఇక్కడ నివాసముండేవారు.
- (1) ఉత్తర ప్రాంత బార్బారిక జర్మనీ ప్రజలు ఇక్కడ నివసించేవారు, వారు అన్యమత ఆచారాలు కలిగి ఉండేవారు.
 - (2) అకియ పడమర ప్రాంతీయులు, ఏజియన్ సముద్రపు దీవుల నుండి వచ్చిన గ్రీకులు అక్కడ నివసించేవారు. వారితో పాటు వాని సంస్కారాలను, తత్వజ్ఞానాలను ఇక్కడికి తీసుకొచ్చారు.
 - (3) పడమర ప్రాంత రోమీయులు కూడా ఇక్కడ స్థిరపడ్డారు. వారిలో చాలామంది పదవీ విరమణ చేసిన సైనికులు. ఆత్మస్థైర్యాన్ని, సంపద, రాజకీయ బలాన్నికూడా వారితో పాటు ఇక్కడికి తీసికొచ్చారు.
 - (4) చివరిగా, తూర్పునుండి యూదులు పెద్ద సంఖ్యలో ఇక్కడికి వచ్చారు కాబట్టి జనాభాలో మూడవ వంతు యూదులే ఉండేవారు. వీరు, వారితోబాటు వారి ఏకదేవత్వ నీతి విశ్వాసాన్ని, వారి జాతి దురభిమానాలను కూడా ఇక్కడికి తీసికొచ్చారు.
- d. థెస్సలోనిక, 200,000 జనాభా కలిగిన నిజమైన సర్వజనీన పట్టణము. ఇక్కడున్న నీటిబుగ్గలను బట్టి ఇది ఒక వసతి స్థలము, ఆరోగ్య కేంద్రము. వాడ రేవు అయినందున ఇది ఒక వాణిజ్య కేంద్రము, సారవంతమైన మైదానము, ఇగ్నోషియా మార్గ సమీప ప్రదేశము.
- e. ఇది చాలా పెద్ద కేంద్రీయ పట్టణమైనందున, మాసిడోనియా కేంద్ర రాజకీయాలకు ఇది ప్రధాన పట్టణముగా ఉండేది. ఒక రోమా దేశీయ కేంద్రము, రోమా పౌరుల (ఎక్కువగా పదవీ విరమణ అయిన సైనికులు)కు నివాస స్థలమైనందున ఇది ఒక స్వేచ్ఛా పట్టణముగా మారింది. ఎక్కువ మంది థెస్సలోనీకయులు రోమా పౌరులైన కారణాన, రోమా ప్రభుత్వ చట్టాల క్రింద ఉన్న థెస్సలోనీకయ పన్నులు చెల్లించేది కాదు. అందుచేతనే థెస్సలోనీకయక పరిపాలకులు ‘పోలిటార్క్స్’ అని పిలువబడేవారు. సాహిత్యములో ఈ పదము ఎక్కడా కనిపించదు కాని, థెస్సలోనికలో ఉన్న Vardar Gate (Farrar, పే. 371n.) అని పిలువబడే జయభేరి ద్వారము పైన వ్రాసి ఉంది.
2. థెస్సలోనీకయ పట్టణమునకు పౌలును నడిపించిన కారణాలు
- a. చాలా సంఘటనలు పౌలు థెస్సలోనీకయము రావాడానికి దోహదపడ్డాయి, అయినా ఏర్పడిన భౌతిక కారణాలన్ని కూడా ప్రత్యక్షముగా, ఖచ్చితముగా దేవుని యొక్క పిలుపును బట్టి. యూరపు ఖండానికి ప్రవేశించాలని పౌలు నిజానికి అనుకోలేదు. తన ఈ రెండవ సువార్త పరిచర్య ప్రయాణములో అంతకు మునుపు మొదటి సువార్త ప్రయాణములో స్థాపించిన సంఘాలను పునఃదర్శించి, తరువాత తూర్పు దిశగా వెళ్ళాలను కొన్నాడు. అయితే దేవుడు తలుపులను మూసేయడానికి ప్రారంభించి నందున, ఈశాన్య వైపున తిరగవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. ఇది పౌలు యొక్క మాసిడోనియుల దూరదృష్టిగా పరిణమించింది (చూ. అ.కా. 16:6-10). దీని వలన రెండు విషయాలు జరిగాయి: మొదటిది, ఐరోపా ఖండములో సువార్త పరిచర్య జరిగింది, రెండవది, మాసిడోనియా స్థితిగతులను బట్టి పౌలు తన పత్రికలను వ్రాస్తున్నాడు (Thomas Carter యొక్క *Life and Letters of Paul*, Nashville:, (లైఫ్ అండ్ లెటర్స్ ఆఫ్ పాల్, నాష్విల్లే): Cokesbury Press, 1921, పే. 112).
 - b. పైన తెలిపిన ఆత్మీయ నడిపింపును గమనించిన తరువాత, పౌలును థెస్సలోనీకయకు నడిపించిన భౌతిక కారణాలు ఇవి:
 - (1) సమాజమందిరము కూడా లేని చిన్న పట్టణమునకు పౌలు వెళ్ళాడు. అక్కడ తన పనికి దెయ్యము పట్టి, నోదీ చెప్పే బానిస బాలిక యజమానులను బట్టియు, పట్టణ సమాజమును బట్టియు ఆటంకమేర్పడింది. పౌలు కొట్టబడి, అవమానించబడినప్పటికి ఈ పరిస్థితుల మధ్యలోనే సంఘము స్థాపించబడింది. ఈ

వ్యతిరేకత, భౌతిక శిక్షలను బట్టి పౌలు ఈ స్థలమును విడిచిపెట్టవలసి వచ్చింది. బహుశా తాను ఇంకా కొంతకాలము ఇక్కడ ఉండాలనుకొన్నాడేమో.

- (2) అక్కడినుండి ఆయన ఎక్కడికి వెళ్ళాలి? అక్కడినుండి ఆయన అంపిపోలి, అపోల్లోనియ మీదుగా వెళ్ళాడు. ఇక్కడ కూడా సమాజమందిరాలు లేవు.
- (3) ఆ ప్రాంతములో ఉన్న పెద్ద పట్టణమైన థెస్సలోనీకయకు వచ్చాడు. అక్కడ సమాజమందిరము ఉంది. ఆయన మొదట ప్రాంతీయ యూదుల దగ్గరకు వెళ్ళాలని ఎంచుకొన్నాడు. ఆయన ఇలా వెళ్ళాలనుకొనడానికి కారణము:
 - a) వారికి పాతి నిబంధనలో ఉన్న జ్ఞానమును;
 - b) సమాజమందిరాలలో బోధించి, నేర్పించే అవకాశము;
 - c) వారు ఎన్నుకోబడిన ప్రజలు, దేవుని ఒడంబడిక ప్రజలు అనే హోదాలు (చూ. మత్తయి 10:6; 15:24; రోమా 1:16-17; 9:11);
 - d) ముందుగా యేసు తనను తాను వారికి బహూకరించు కొన్నాడు, ఆ తరువాతే మిగిలిన ప్రపంచానికి వెళ్ళాడు – అదే విధముగా పౌలు కూడా క్రీస్తును ఉదాహరణగా తీసికొని అనుసరించాడు.

3. పౌలు యొక్క సహచరులు

- a. సీలా, తిమోతిలు థెస్సలోనీకయలో పౌలుతో కూడా ఉండినారు. లూకా, ఫిలిప్పీ పట్టణములో పౌలుతో కూడా ఉండి, అక్కడే ఉండిపోయాడు. అపోస్తలుల కార్యాలు 16 మరొయు 17 వాక్యభాగాలలోని ‘‘మీము’’ ‘‘వారు’’ అన్న పదాలను బట్టి మనము దీనిని గ్రహించగలము. ఫిలిప్పీలో ఉన్నప్పుడు లూకా ‘‘మీము’’ అన్నాడు. అయితే థెస్సలోనీకయకు ప్రయాణమై వెళ్ళేటప్పుడు ‘‘వారు’’ అని అన్నాడు.
- b. బర్నబా, మార్కు తిరిగి సిప్రాకు వెళ్ళినప్పుడు, పౌలు తన రెండవ సువార్త ప్రయాణములో సీలా లేక సిల్వాను తనతో తీసికెళ్ళాలనుకొన్నాడు:
 - (1) బైబిలులో సీలా మొదటిగా అపోస్తలుల కార్యాలు 15:22లో ప్రస్తావించబడ్డాడు. ఆయన ఇక్కడ యెరూషలేము సంఘములోని సహోదురులకు పెద్ద అని పిలువబడ్డాడు.
 - (2) ఆయన ఒక ప్రవక్త కూడా (చూ. అ.కా. 15:32).
 - (3) పౌలు లాగా ఆయన ఒక రోమా పౌరుడు (చూ. అ.కా. 16:37).
 - (4) పరిస్థితులు పరిశీలించి చూసి రావడానికి యెరూషలేము సంఘము ద్వారా సీలా మరియు యూదా బర్నబాస్ అంతియొకైయకు పంపబడ్డారు (15:22,30-35).
 - (5) 2 కొరింథీ. 1:19లో పౌలు ఆయనను ప్రశంశించాడు, పౌలు అనేకసార్లు ఆయన గురించి తన ఉత్తరాలలో ప్రస్తావించాడు.
 - (6) తరువాత మొదటి పేతురు పత్రిక వ్రాయుటకు పేతురుతో ఉండినట్లు గుర్తించబడ్డాడు (చూ. 1 పేతురు 5:12).
 - (7) పేతురు మరియు పౌలు ఆయనను సిల్వాను అని పిలువగా, లూకా ఆయనను సీలా అని పిలిచాడు.
- c. తిమోతి కూడా పౌలు యొక్క అనుచరుడు, తోటి పనివాడు:
 - (1) మొదటి సువార్త ప్రయాణములో పౌలు ఆయనను లుస్త్రలో కలిశాడు, ఆయన అక్కడే క్రీస్తును అంగీకరించాడు.
 - (2) తిమోతి సగము గ్రీకు (తండ్రి), సగము యూదుడు (తల్లి). పౌలు ఆయనను అన్యులకు సువార్త పరిచర్య చేయడానికి వాడుకోవాలనుకొన్నాడు.

- (3) యూదులతో పనిచేయడానికి వీలుగా పౌలు ఆయనకు సున్నతి చేశాడు.
- (4) ఈ పత్రికలలో వందనాలు సమర్పించేటప్పుడు తిమోతి ప్రస్తావించబడ్డాడు: 2 కొరింథీయులకు, 1 మరియు 2 థెస్సలోనీకయ, ఫిలేమోను.
- (5) పౌలు ఆయనను గురించి “పరిచర్యలో నా కుమారుడు” అని చెప్పాడు (చూ. 1 తిమోతి 1:2; 2 తిమోతి 1:2; తీతు 1:4).
- (6) పౌలు తన ఉత్తరాలన్నిటిలో వ్రాసిన సహజ శైలిని బట్టి, తిమోతి ఒక యౌవనుడు, పిరికివాడు అని సూచిస్తున్నది. అయినా పౌలుకు ఆయన పట్ల గట్టి నమ్మకము, విశ్వాసము ఉండేది (చూ. అ.కా. 19:27; 1 కొరింథీ. 4:17; ఫిలిప్పీ, 2:19).
- d. పౌలుతో పాటు థెస్సలోనీకయకు వచ్చి, ఆ తరువాత సువార్త ప్రయాణములో తనను అనుచరించిన వారిని ఈ భాగములో కలుపుట జరిగింది. వారు అరిస్తార్కు (అ.కా. 19:29; 20:4; 27:2), సకుండు (అ.కా. 20:4). అలాగే థెస్సలోనీకయ నుండి వచ్చిన దేమా (ఫిలేమోను 24: 2 తిమోతి 4:10) అనువారు.

4. పట్టణములో పౌలు చేసిన పరిచర్య

- a. థెస్సలోనీకయలో కూడా పౌలు అనుసరించే సహజ పద్ధతిని అనుసరించాడు. మొదట యూదులు తరువాత అన్యులకు పరిచర్య జరిగింది. పౌలు సమాజమందిరాలలో మూడు సబ్బాతు రోజులలో ప్రసంగించాడు. “యేసు మెస్సయ్యగా ఉన్నాడు” అనేది ఆయన సందేశము. మెస్సయ్య శ్రమపడడానికి వచ్చాడే కాని తాత్కాలిక రాజకీయ కోరిక వచ్చిన మెస్సయ్య కాదని చెప్పడానికి ఆయన పాత నిబంధన లేఖనాలను ప్రయోగించాడు (చూ. అ.కా. 3:15; యెషయా 53). పౌలు ఇంకా పునరుత్థానము, అందరికీ రక్షణ అనే అంశాలను గురించి విశేషించి చెప్పాడు. ప్రజలందరిని రక్షించగలిగిన పా.ని.చే వాగ్దానము చేయబడిన మెస్సయ్య యేసే అని స్పష్టముగా చిత్రించాడు.
- b. ఈ సందేశానికి ప్రతిస్పందనగా కొంతమంది యూదులు, చాలామంది భక్తిగల అన్యులు, ఇంకా చాలా మంది స్త్రీలు క్రీస్తును రక్షకునిగాను, ప్రభువుగాను అంగీకరించారు. మారిన ఈ గుంపులను విశ్లేషించుటను బట్టి, పౌలు ఆ తరువాత ఈ సంఘానికి వ్రాసిన ఉత్తరాలను అర్థముచేసికొనుటకు ఇది ఎంతో ఉపయోగపడింది.
- c. పా.ని.లో కనిపించని అన్యుల వలె ఈ రెండు పత్రికలలో కూడా సంఘ సభ్యుల మధ్యలో అనేక మంది అన్యులు చేర్చబడి ఉన్నారు. అన్యులు ఈ క్రింది కారణాలను బట్టి వెంటనే యేసును రక్షకునిగాను, ప్రభువుగాను అంగీకరించారు:
 - (1) వారికుండిన సాంప్రదాయ మతాలు బలములేని మూఢనమ్మకాలు. థెస్సలోనీకయ పట్టణము ఒలింపస్ అనే పర్వతము క్రింద ఉండేది. ఆ పర్వతము మీద వాస్తవమైనది ఏమి లేదనే విషయము అందరికీ తెలుసు.
 - (2) సువార్త అందరికీ ఉచితము.
 - (3) క్రైస్తవత్వము కేవలము యూదా జాతికే పరిమితము అన్న నిబంధన ఏమి లేదు. యూదా మతము చాలా మందిని ఆకర్షించడానికి గల కారణము దానికున్న ఏకదేవత్వము, ఉన్నత నీతి. అలాగే ఇది చాలా మందిని పోగొట్టుకొనడానికి కారణము దాని అసహజ ఆచారాలు (సున్నతి లాంటివి), దాని కున్న వంశపారంపర్య జాతి, జాత్యహంకారాలు.
- d. ఎక్కువ మంది “ప్రముఖ స్త్రీలు” క్రైస్తవత్వాన్ని అంగీకరించారు ఎందుకంటే ఈ స్త్రీలు వారి మతాలను వారు ఎన్నుకొనే సామర్థ్యము గలవారు. మాసిడోనియ, చిన్న ఆసియాలోని స్త్రీలు గ్రీకు-రోమా స్త్రీలకంటే ఎక్కువ స్వేచ్ఛకలిగి ఉండేవారు (Sir Wm. M. Ramsay యొక్క *St. Paul the Traveller and Roman Citizen* (సెంట్.

పాల్ ది ట్రావెలర్ అండ్ రోమన్ సిటిజన్), న్యూయార్క్: జి. పి. పుట్నమ్ యొక్క కుమారులు, 1896, పే. 227). అయినప్పటికీ, పేదలైన స్త్రీలు స్వచ్ఛగా ఉన్నప్పటికీ వారు ఇంకా మూఢనమ్మాలు మరియు బహుదేవతారాధనలో ఊగిసలాడుతూ ఉండినారు (రాంసే, 229 పే.).

e. పౌలు థెస్సలోనీకయలో ఉండిన కాల పరిమితిని బట్టి చాలామంది ఇబ్బందిపడ్డారు:

- (1) అ.కా. 17:2 వచనాలు పౌలు థెస్సలోనీకయ సమాజమందిరములో మూడు సబ్బాతు దినములలో మాట్లాడడానికి గల కారణాలను తెలియజేస్తున్నవి.
- (2) 1 థెస్స. 2:7-11 వచనాలు పౌలు చేసిన వ్యాపార పనిని గురించి తెలుపుతున్నాయి. ఈ పని గుడారములను తయారు చేయడము లేక కొంత మంది అనినట్లు ఇది చర్మముతో పనిచేయుట కూడా కావచ్చు .
- (3) పౌలు థెస్సలోనీకయలో ఉన్నప్పుడు ఫిలిప్పీ సంఘము నుండి కనీసము రెండు సార్లు అయినా డబ్బు విరాళాలను ఇవ్వబడ్డాడు గనుక ఎక్కువ కాలము ఇక్కడ నివసించినట్లు ఫిలిప్పు. 4:16 వచనాలు బలపరుస్తున్నాయి. ఈ రెండు పట్టణాలకు మద్య దూరము దాదాపు 100 మైళ్ళు. కొంతమంది పౌలు అక్కడ రెండు లేక మూడు మాసములు ఉండినాడని, ఈ మూడు సబ్బాతు దినములు యూదులకు ఆయన చేసిన సువార్త పరిచర్యను సూచిస్తున్నాయని సూచిస్తున్నారు (పెవర్ట్, పే. 165).
- (4) (4) అ.కా. 17:4 మరియు 1 థెస్స. 1:9; 2:4లో చెప్పబడిన క్రీస్తులోనికి మార్చబడిన సంఘటనలు ఈ కోణాన్ని బలపరుస్తున్నాయి, ఈ సంఘటనలలో కీలకమైన తేడా అన్యులు విగ్రహాలను నిషేధించడమే. అపోస్తల కార్యాలలోని అన్యులు, యూదాతత్వము నుండి అన్యమతము లోనికి ప్రవేశించినవారు. వారు ఈ సమయానికే విగ్రహాల ఆరాధన నుండి వెలుపలికి వచ్చేశారు. యూదుల కంటే అన్యులతో సువార్త పరిచర్య కొరకు పౌలు ఎక్కువ సమయము గడపవలసి వచ్చినట్లు ఈ సందర్భాన్ని బట్టి తెలిసికోవచ్చు.
- (5) పౌలు ఎక్కువగా యూదుల దగ్గరకు వెళ్ళతాడు అనే కారణాన్నిబట్టి ఎక్కువకాలము సువార్త వారి మద్య జరిగింది అనే అంశము కొంత సందేహానికి దారి తీసింది. యూదులు ఆయన సందేశాన్ని త్యజించినప్పటికీ, తాను అన్యుల వైపుకు తిరగవలసి వచ్చింది. సువార్తకు ఎక్కువమంది అన్యులు తిరగడాన్ని బట్టి, యూదులు అసూయపడి (ఇది పౌలు సువార్త విషయములో చేసిన కుట్రలో ఇది ఒకటి, చూ. రోమా 9:11) పట్టణములోని అల్లరిమూకలను వీరు రెచ్చగొట్టారు.

f. ఈ కలహము వలన పౌలు యూసోను ఇల్లు వదిలి తిమోతి, సీలాలతో బాటు దాగుకొనెను. ఇలా చేయడము వలన ఈ అల్లరిమూక వీరికొరకు యూసోను ఇంటిమీదికి దొమ్మిగా వచ్చినప్పుడు అక్కడ వారికి కనిపించకుండా ఉండి వుండొచ్చు. అయితే పెద్దలు యూసోను దగ్గర జామీను తీసికొని సమాధానపరిచిరి. ఇలా జరుగుట వలన ఆ రాత్రి పౌలు పట్టణము విడిచి బెరైయకు వెళ్ళెను. అయినా, సంఘము ఇన్ని అడంకులను ఎదుర్కొంటూనే క్రీస్తు కొరకు సాక్ష్యముగా నిలిచింది.

II. గ్రంథకర్త

A. 1 థెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన పత్రిక. కేవలము ఆధునిక విమర్శకులు మాత్రమే ఈ పత్రికను పౌలు వ్రాసాడా అన్న అనుమానాన్ని వ్యక్తపరిచారు. అయితే దీనిని బలపరచడానికి వారిచ్చిన ముగింపులు చాలామంది పండితుల చేత ఒప్పించలేక పోయాయి. 1 థెస్సలోనీకయులకు మార్షియన్ యొక్క కానన్ (క్రీ.శ. 140), మురాటోరియన్ ప్రాగ్మాంట్ (క్రీ.శ. 200) లతో ఇమిడి ఉండినది. క్రొ.ని.లోని సూత్రబద్ధమైన రెండు పుస్తకాల జాబితాలు రోమాలో అందించబడ్డాయి. ఇరేనియస్ 1 థెస్సలోనీకయులను పేరుతో ప్రస్తావించాడు - ఆయన దీనిని దాదాపు క్రీ.పూ. 180 సంత్యరములో వ్రాసాడు.

B. 2 థెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన పత్రిక.

1. 2 థెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన పుస్తకము పౌలు వ్రాసిన పుస్తకాల వరుసలో ఎన్నడూ ఆమోదించబడలేదు. ఇది చాలా కారణాలను బట్టి ఆమోదించబడడానికి నిరాకరించబడింది:
 - a. ప్రయోగించిన పదావళి ఒక సమస్య. పౌలు వ్రాసిన మిగిలిన పత్రికలలో కనిపించని చాలా పదాలు ఇందులో ఉన్నాయి.
 - b. "శైలి విన్యాసవంతముగా ఉంది, కొన్ని సార్లు ఆచారబద్ధముగా ఉంది (హియర్డ్, పే. 186).
 - c. రెండు పత్రికలలోని అంత్యకాలమునకు సంబంధించిన విషయాలు ఒకదానికొకటి సరిపోలేదు.
 - d. క్రొ.ని.లోని క్రీస్తు విరోధికి సంబంధించిన కోణాలు 2 థెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన పత్రికలో ఉన్నాయి. అందుచేత దీని గ్రంథకర్త పౌలు కాదని కొందరు అంటారు.
2. 2 థెస్సలోనీకయులకు గ్రంథకర్త ఎవరు అనే విషయము చాలా సిద్ధాంతాలపైన ఆధారపడింది:
 - a. పాలికార్స్, ఇగ్నెటియస్, జస్టిన్ దీనిని గుర్తించారు
 - b. మార్షియోనైట్ గురు సిద్ధాంతము దీనిని కలుపుకొంది
 - c. మురాటోరియన్ ప్రాగ్మంటు దీనిని కలుపుకొంది
 - d. ఇరేనియస్ దీనిని పేరుతో సూచించింది
 - e. పదావళి, శైలి, సిద్ధాంతాలు 1 థెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన పత్రిక లాగే ఉంది.

C. రెండింటి పోలిక

1. రెండు పత్రికలు ఒకేలాగ, ఒకే ఉద్దేశాలను కలిగి ఉండటము మాత్రమేకాక వాక్యాల నిర్మాణము కూడా ఒకేలాగుంది. ప్రారంభ, ముగింపులు వ్రాసిన భాషా ప్రాతిపదికలను తీసివేస్తే, పత్రికలోని మూడవ వంతు ఒకదానితో మరొకదానికి పోలికలు ఉన్నాయి.
2. 2 థెస్సలోనీకయులకు సహజ ధోరణి మొదటి దానికి భిన్నముగా ఉంది. ఇది కొంత సామ్యముగా, ఎక్కువ సాంప్రదాయకంగా ఉంది. అయినా మొదటి ఉత్తరములో ఏర్పడిన ఉద్దేశపూర్వక పరిస్థితిలు, రెండవ పత్రికలో వాటి పెరుగుదలను గమనిస్తే ఎవరైనా దీనిని అర్థముచేసికోగలరు.

D. పత్రికల క్రమము

1. ఎఫ్. డబ్ల్యూ. మాన్ సన్, జోహన్నెస్ వీస్ యొక్క నోట్స్ ప్రయోగించి మరికొన్ని ఆసక్తికరమైన సందేహాలను ప్రదర్శించినాడు. వారు ఈ రెండు పుస్తకాలను మొదటిది వెనుక, రెండవది మొదటి క్రమములో ఉన్నట్లు వాదించారు. దీనికి కారణము:
 - a. 2 థెస్సలోనీకయలో శ్రమలు, హింసలు చాలా తీవ్రముగా ఉన్నాయి, 1 థెస్సలోనీకయలో అవి తగ్గిపోయాయి;
 - b. 2 థెస్సలోనీకయలో ఉన్న అంతర్గత కష్టాలు అవి అప్పుడే క్రొత్తవిగా వచ్చినట్లు గ్రంథకర్త చెబుచున్నాడు, అయితే 1 థెస్సలోనీకయలో ఈ పరిస్థితిలు అందరికీ తెలిసి పోయినట్లు ఉన్నాయి;
 - c. కాలాలను, సమయాలను గురించి థెస్సలోనీకయులు తెలిసికోవాలసిన అవసరము లేదని చెప్పిన వ్యాఖ్య (1 థెస్స. 5:1) వారు 2 థెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన పత్రికతో బాగా సంబంధము ఉంటేనే వీలవుతుంది.
 - d. 1 థెస్స. 4:9, 13; 5:1, లో ఉన్న సూత్రము "గూర్చియు మీకు. . ." అనేది 1 కొరింథీ. 7:1,25; 8:1; 12:1; 16:1,12 వచనాల లాగా ఉంది. ఇక్కడ ఇది ముందు పంపిన ఉత్తరాన్ని బట్టి వచ్చిన సందేహాలకు సమాధానమిచ్చినట్లుంది. 2 థెస్సలోనీకయ పత్రికను బట్టి వచ్చిన ప్రశ్నలకు ఇది సమాధానము అని మాన్ సన్న తలంచుచున్నాడు.
2. ఈ తర్కణకు చాలా ప్రతిఘటనలు ఉన్నాయి:
 - a. పౌలు దృష్టిని ఆకర్షించిన సమస్యలు 1 థెస్సలోనీకయ నుండి వచ్చి 2 థెస్సలోనీకయకు చాలా తీవ్రతరమైనాయి.

- b. 2 ధెస్సలోనీకయ లోని పాఠ్యభాగాలు పౌలు నుండి వచ్చిన పత్రికను సూచిస్తున్నాయి (2:2, 15; 3:17). ఒకవేళ ఈ ఉత్తరము 1 ధెస్సలోనీకయులకు కాదు అనుకొంటే, మరి ఏదో ఒక పత్రిక మనకు దొరకలేదనే సమస్య మన ముందుంటుంది;
- c. మొదటి పత్రికలోని వ్యక్తిగత జ్ఞాపకాలు చాలా ముఖ్యముగా ఉన్నాయి, అవి రెండవ పత్రికలో లేవు. అంటే మొదటి పత్రిక సశేషముగా ఉన్నప్పుడు ఇలా వ్రాయడము సహజము;
- d. ఒక వేళ క్రమాన్ని మనము తల్లక్రిందులు చేస్తే జరిగిన పరిస్థితులకు పత్రికల సహజ దోరణి పూర్తిగా అసహజమవుతుంది.

III. పత్రికలు వ్రాయబడిన కాలము

- A. పౌలు వ్రాసిన ఉత్తరాలన్నిటిలో పోల్చి చూస్తే, ధెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన పత్రికలకు ఖచ్చితమైన తారీఖులు ఉన్నాయి. పౌలు “కొరింథీ పట్టణములో పౌలు బంధింపబడి, అకైయకు అధిపతిగా ఉన్న గలియోను దగ్గరకు తీసికొని రాబడినప్పుడు” అని నమోదు చేయబడింది. ఇదే గలియోను ద్వారా క్లాడియస్ చక్రవర్తిని ఉద్దేశించి అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానముగా డెల్ఫీలో ఒక శిలాశాసనము కనుగొనబడింది. ఇది చక్రవర్తి యొక్క ధర్మాసన అధికారములో పండ్రెండవ సంవత్సరము వ్రాయబడినట్లు తారీఖు వేయబడినది. ఇది ఒక చక్రవర్తిగా ఇరవై ఆరవ విజయభేరి తరువాత జరిగింది. ఈ పండ్రెండవ సంవత్సరము క్రీ.శ. జనవరి 25, 52 నుండి క్రీ.శ. జనవరి 24వ సంవత్సరము. అయితే ఇరవై ఆరవ విజయభేరి ఏ తారీఖులో జరిగిందో స్పష్టముగా తెలియకపోవడాన్ని బట్టి, ఇరవై ఏడవది క్రీ.శ. ఆగస్టు 1, 52. గలియోనుకు క్లాడియస్ యొక్క నిర్ణయము 52 వ. మొదటి అర్థ సంవత్సరములో ఇచ్చి ఉండచ్చు. ఇప్పుడు రోమా దేశములో దేశాధిపతులు సహజముగా తమ కార్యాలయములకు వేసవికాల మొదటిలో వెళ్ళి, ఒక సంవత్సరము వాటిని నిర్వహిస్తారు. కాబట్టి గలియోను తన కార్యాలయమును 51వ. సంవత్సర తొలి వేసవి కాలములో స్వీకరించినట్లుంది. (మోరీస్, పే. 15).
- B. ఈ అధికారులు వారి కార్యాలయాలను నిర్వహించడము అనే విషయాన్ని బట్టి ధెస్సలోనీకయ పత్రికల కాలాలకున్న సమస్యలకన్నిటికీ పరిష్కారము కాదు. కొరింథీ పట్టణములో పౌలు 18 మాసములు ఉండినాడు (అ.కా. 18:11) అయితే ఏ సమయములో ఆయన గలియో ఎదుటకు తీసికొని రాబడ్డాడో తెలియదు. 1 మరియు 2 ధెస్సలోనీకయ పత్రికలు క్రీ.శ. 50-51 లో వ్రాయబడినవని చాలా మంది విశ్లేషకుల నిర్ణయము.
- C. కొన్ని పరిసరానువర్తనలతో ఎఫ్. ఎఫ్. బ్రూస్ మరియు మర్రే జె. హార్టీస్ ప్రకారము పౌలు రచనల కాలక్రమము క్రింద ఇవ్వబడినది.

గ్రంథము	కాలము	వ్రాయబడిన ప్రదేశము	అ. కా. లతో ఉన్న సంబంధం
1. గలతీయులు	48	సిరియ అంతియోకయ	14:28; 15:2
2. 1 ధెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	18:5
3. 2 ధెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	
4. 1 కొరింథీయులకు	55	ఎఫెసు	19:20
5. 2 కొరింథీయులకు	56	మాసిడోనియ	20:2
6. రోమీయులకు	57	కొరింథు	20:3

7 – 10. చెరశాల నుండి వ్రాసిన ఉత్తరాలు

కొలస్సీయులకు	60 ప్రారంభంలో		

ఎఫెసీయులకు	60 ప్రారంభంలో	రోము	
ఫిలేమోను	60 ప్రారంభంలో		
ఫిలిప్పీయులకు	62-63 చివరిలో		28:30-31

11 - 13 నాల్గవ సువార్త ప్రయాణం

1 తిమోతి	63 (లేక ఆ తరువాత,	మాసిదోనియ
తీతు	63 కాని క్రీ. శ. 68 కి	ఎఫెసు (?)
2 తిమోతి	64 ముందు)	రోము

VI. ధెస్సలోనీకయ పత్రికలకు చుట్టూ ఉండిన సంఘటనలు

- A. పౌలు ధెస్సలోనీకయ పత్రికలను వ్రాయడానికి ఉపకరించిన సంఘటనలు జరిగిందని, ఒకదానితో మరొకటి అల్లబడి ఉన్నాయి. కొన్ని తేడాలు, ముఖ్యముగా భౌతిక మరియు భావోద్వేగాల పరిస్థితులను గమనించాలి. పౌలు ధెస్సలోనీకయ క్రొత్త విశ్వాసులను బలవంతంగా విడిచి పెట్టవలసి వచ్చింది. పౌలును ఆయన అనుచరులను పట్టకొనేందుకు మూడనమ్మకాలు, బహు దేవతారాధన కలిగి ఉన్న అల్లరిమూకను యూదులు ప్రేమించి యూనోను ఇంటిపైకి దొమ్మీగా పంపారు. అధికారుల విచారణనుండి వచ్చిన తరువాత, యూనోను, మిగిలిన క్రైస్తవ నాయకులు సమాధానము కొరకు రక్షక సిబ్బందిని ఉంచుకొన వలసి వచ్చింది. పౌలు ఇది వినినప్పుడు ఈ లేత, పరిపక్వత లేని సంఘాలను విడిచి వెళ్ళవలసి ఉందని తనకు అనిపించింది. కాబట్టి ఆయన తిమోతి, సీలను వెంట బెట్టుకొని బెరైయకు వెళ్ళాడు. మొదట తిమోతి అక్కడే ఉండి తరువాత సీలాతో కలిసి ఏథెన్స్ కు వెళ్ళాడు (చూ. అ.కా. 17:15). అంతకు ముందు యూదుల వ్యతిరేకతను బట్టి, బెరైయలో ప్రారంభములో యూదులు ఇచ్చిన గౌరవముతో కూడిన ఆహ్వానము పౌలుకు ఎంతో ఉపశమనము ఇచ్చింది. అయినా ఇది ఎంతో కాలము నిలువలేదు. ధెస్సలోనీకయ నుండి యూదులు బెరైయకు వచ్చి సమస్యలను రేకెత్తించడానికి ప్రారంభించారు. కనుక పౌలు అక్కడినుండి కూడా వెళ్ళిపోవలసి వచ్చింది.
- B. ఈసారి పౌలు ఏథెన్సుకు వెళ్ళలేదు. ఇక్కడ పౌలుకు ఏమంత మంచి ఆహ్వానము అందలేదు. ఆయన అక్కడున్న విద్యాసంబంధ తత్వవేతలకు ఒక వింతగా మారాడు. మాసిదోనియలో తాను పొందిన హింసలు, ప్రతిఘటన అనుభవాలు తనను స్థిరపరిచాయి. ఆయన కొట్టబడ్డాడు, దిగంబరిగా చేయబడ్డాడు, రాత్రీకి రాత్రీ పట్టణము నుండి తరిమివేయబడ్డాడు. పండితులు ఆయనను హింస చేశారు, విగ్రహారాధకులు, తన సొంత మనుషులు ఆయనను అసహ్యించుకొన్నారు (చూ. 2 కొరింథీ. 4:7; 6:4-10; 11:23-29).
- C. ఒక కీలకమైన సమయములో పౌలు ఈ పురోగమిస్తున్న ధెస్సలోనీక సంఘాన్ని బలవంతముగా వదలవలసి వచ్చింది. వారు ఇంకా పరిపక్వతను పొందలేదు, హింస, బాధలు ఎదుర్కొంటున్నారు. పౌలు ఇందుకు మాసిక వేదన పొంది ఉండచ్చు. అప్పుడే క్రీస్తులోకి వచ్చిన వారిని గురించి దిగులుపడి, బెరైయకు, ఏథెన్సుకు మద్య ఎక్కడో తిమోతి, సీలను తిరిగి మాసిదోనియ సంఘాలకు పంపాడు. తిమోతి ధెస్సలోనీకకు వెళ్ళాడు. చాలా మంది తిమోతి అక్కడ ఆరు నెలలనుండి ఒక సంవత్సరము వరకు పరిచర్య చేశాడని అంటారు. అక్కడి సంఘానికి ఎవరైనా బోధించి, ఆదరించి, ప్రోత్సహించవలసిన అవసరము ఎంతో ఉండింది. తిమోతి కూడా క్రీస్తును అంగీకరించి ఎంతో కాలము కాలేదు. ఆయన పౌలు మొదటి సువార్త పరిచర్య ప్రయాణములో క్రీస్తును అంగీకరించాడు, అయితే ఆయన ఒక్కడే పౌలుతో పాటు తాన రెండవ ప్రయాణములో లుస్త్రకు వెళ్ళవరకు తనతోపాటు

ఉండినాడు. కాబట్టి ఆయన పరిచర్యకు క్రొత్తవాడైనా, పాలుకు తిమోతి పట్ల గొప్ప నమ్మకము ఉండింది. పాలుకు అధికారిక ప్రతినిధిగా తిమోతికి ఇవ్వబడిన మొదటి కార్యభారము ఇది.

D. ఏథెన్సులో పాలు ఒంటరిగా పరిచర్య చేశాడు. మాసిడోనియలో చేసిన సువార్త పరిచర్యకు వారు స్పృహించని కారణాన పాలు ఎంతో నిరాశకు, ఒత్తిడికి గురి అయ్యాడు. క్రొత్తగా ఏర్పడిన క్రైస్తవుల కొరకు ఆయన ఎడతెరపి లేకుండా పనిచేశాడు. ప్రత్యేకించి థెస్సలోనిక సంఘము పట్ల మరింత శ్రద్ధ కలిగి ఉండినాడు. ఇంత కొద్ది కాలములో ఏర్పడి, ఇన్ని క్లిష్ట సమస్యలను ఎదుర్కొని ఒక సంఘము నిలబడగలదా? (కార్థర్, పే. 115) దీనికి తోడు కొంత కాలము వరకు (ఆరు మాసముల నుండి ఒక సంవత్సరము వరకు, కొంత మంది ఒకటి, రెండు నెలలు మాత్రమే అంటున్నప్పటికీ) (ఫెర్రర్, పే. 369) తిమోతి, సీలాల నుండి ఎలాంటి సమాచారము అందలేదు. కొరింథీ చేరుకొనే సమయానికి పాలు యొక్క మానసిక ఉద్వేగ పరిస్థితి ఇది.

E. కొరింథీలో పాలును ప్రోత్సాహపరచే రెండు విషయాలు జరిగాయి.

1. కొరింథీ పట్టణములో అనేక మంది సువార్తను అంగీకరిస్తాడని దేవుడిచ్చిన దర్శనము (అ.కా. 18:9-10).
2. తిమోతి, సీలా వచ్చి మంచి విషయాలను తెలియజేయడము (అ.కా. 18:5). థెస్సలోనిక నుండి తిమోతి తెచ్చిన సమాచారము, కొరింథీ నుండి పాలును వారికి వ్రాసేటట్లు దోహదపరిచింది. సంఘము నుండి వచ్చిన సిద్ధాంత, ఆచరణ పరమైన ప్రశ్నలకు పాలు సమాధానాలను ఇస్తున్నాడు.

F. 1 థెస్సలోనిక పత్రిక వ్రాసిన కొద్ది కాలానికే 2 థెస్సలోనిక పత్రిక వ్రాయబడింది. ఎందుకంటే మొదటి పత్రికలో పాలు వ్రాయాలనుకొన్నదంతా ఇందులో లేకపోయింది. అంతేగాక, ఈ లోపల ఆయనకు మరికొన్ని సమస్యలు తెలియబడ్డాయి. చాలా మంది పండితులు 2 థెస్సలోనికయుల పత్రిక, 1 థెస్సలోనికయుల పత్రిక వ్రాసిన ఆరు మాసముల తరువాత వ్రాయబడినదని నమ్ముతారు.

V. పత్రికలు వ్రాయడానికి ఉద్దేశము

A. థెస్సలోనికయ పత్రికలకు వ్రాయబడడానికి మూడింతల ఉద్దేశము ఉంది:

1. హింసల మధ్యలో కూడా థెస్సలోనికయులకు దేవుని పట్ల ఉన్న విశ్వాసము మరియు క్రీస్తు సారూప్యత కొరకు పాలుకున్న ఆనందము, ధన్యవాదాలను వారితో పంచుకోవడానికి.
2. తన ఉద్దేశాలు, స్వభావములకు విరోధముగా చేసిన విమర్శలకు సమాధానము చెప్పుటకు.
3. దేవుని రెండవ రాకడను గురించి వివరించుట కొరకు. పాలు, అంత్యకాల విషయమై చేసిన ఉపదేశము వలన థెస్సలోనికయ క్రైస్తవుల మనస్సులలో రెండు ప్రశ్నలను రేకెత్తించాయి:
 - a. ప్రభువు తిరిగి రాకడకు మునుపే ఒకవేళ విశ్వాసులు మరణిస్తే వారి పరిస్థితి ఏమిటి?
 - b. సంఘాలలోని విశ్వాసులు పనిచేయడము మానేసి, కూర్చోని ప్రభువు రాకడ కొరకు ఎదురు చూస్తుంటే వారికి ఏమవుతుంది (బార్ క్లై, పేజీలు. 21-22).

B. ఈ సంఘము యొక్క తొలిదశ, మంచి భక్తిలను బట్టి, పైన ఇవ్వబడిన వాటిని దీనిని వివరించవలసి ఆవశ్యకత ఉంది. అయితే పరిస్థితులను బట్టి వారు అసంపూర్ణముగా శిక్షణ ఇవ్వబడి, క్రమపరచబడ్డారు. ఇలాంటి సమస్యలు ఈ విధమైన సంఘానికి వస్తాయని ఊహించవచ్చు: క్రొత్త విశ్వాసులు, బలహీనులు, కలవరపాటుతో ఉన్నవారు, ఒంటరివారు, బ్రమలో ఉన్నవారు, ఎటూతోచక ఉన్నవారు.

C. 2 ధెస్సలోనీకయ పత్రిక వ్రాయడానికి సందర్భము, “ఇది కేవలము ఇప్పటికే ఉన్న ఇచ్చి ఉన్న రోగానికి మరో పరిష్కారము, మొదటి చికత్సకి ఇంకా లోబడని కొన్ని మొండి లక్షణాలకు ఇది రెండవ వైద్యుని మందుల చీటి.” (వాకర్, పే. 2968)

VI. గ్రంథ పట్టిక యొక్క మూలాధారాల సూచకలు

Barclay, William. *The Letters and the Revelation. The New Testament.* 2 vol. New York: Collins, 1969. (బర్రేలీ, విలియమ్స్, ది లెటర్స్ అండ్ ది రెవెలేషన్ 1969, కొలీస్ :న్యూయార్క్ .వా 2 .ది న్యూ టెస్టమెంట్ .).

Carter, Thomas. *Life and Letters of Paul.* Nashville: Cokesbury Press, 1921. (కార్టర్ .థామస్ ,లైఫ్ అండ్ లెటర్స్ ఆఫ్ పాల్ . నాష్ విల్లే 1921 ,కోక్స్ బరీ ప్రెస్ :).

Farrar, Dean. *The Life and Work of St. Paul.* New York: Cassell and Company, Limited, 1904. (ఫార్రర్ .డీన్ ,ది లైఫ్ అండ్ వర్క్ ఆఫ్ సెంట్ .పాల్ .న్యూయార్క్ లి ,కాసెల్ అండ్ కంపెనీ :మిటెడ్ 1904 ,).

Heard, Richard. *An Introduction to the New Testament.* New York: Harper and Row Publishers, 1950. (హీర్డ్ .రిచర్డ్ , యాన్ ఇంట్రోడక్షన్ టు ది న్యూ టెస్టమెంట్ .న్యూయార్క్ 1950 ,హార్పర్ మరియు రో పబ్లిషర్స్ :).

Metzger, Bruce Manning. *The New Testament: Its Background, Growth and Content.* Nashville: Abingdon Press, 1965. (మెట్జర్ .బ్రూస్ మాన్నింగ్ ,ది న్యూ టెస్టమెంట్ .గ్రోత్ అండ్ కాంటెంట్ ,ఇట్స్ బ్యాక్ గ్రౌండ్ .నాష్ విల్లే 1965 ,అబింగ్డన్ ప్రెస్ :).

Manson, T. W. *Studies in the Gospels and Epistles.* Philadelphia: Westminster, 1962. (మాన్సన్ .డబ్ల్యూ .టి .స్టడీస్ ఇన్ ది గాస్పెల్ అండ్ ఎపిస్టల్స్ .ఫిలడెల్ఫియా ,విస్ట్ మినిస్టర్ :

Morris, Leon. *The First and Second Epistles to the Thessalonians.* Grand Rapids: Eerdmans, 1991. (,మోరీస్ 1962 .లియోన్ ది ఫస్ట్ అండ్ సెకెండ్ ఎపిస్టల్స్ టు ది ధెస్సలోనియన్స్ .గ్రాండ్ రాపిడ్స్ 1991 ,ఎర్డమన్స్ :).

Ramsay, W. M. *St. Paul the Traveller and Roman Citizen.* New York: G. P. Putnam's Sons, 1896. (రామ్సీ .డబ్ల్యూ , ఎమ్సెంట్ .ట్రావెలర్ అండ్ రోమన్ సిటిజన్ పాల్ ది .న్యూయార్క్ 1896 ,పుటామ్స్ సన్స్ .పి.జి :).

Shepard, J. W. *The Life and Letters of Paul.* Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1950. (షెపర్డ్ . జె డబ్ల్యూ ది లైఫ్ అండ్ లెటర్స్ ఆఫ్ పాల్ .గ్రాండ్ రాపిడ్స్ 1950 ,ఎర్డ్ మాన్స్ పబ్లిషింగ్ కంపెనీ .బి .మడబ్ల్యూఎ :).

Walker, R. H. *The International Standard Bible Encyclopedia.* Vol. V. N. D. (వాకర్ .హెచ్ .ఆర్ .ది ఇంటర్నేషనల్ స్టాండర్డ్ టైబిల్ ఎన్సైక్లోపీడియా .వాడి .ఎన్ ,వి .).

VII. విషయ సంక్షిప్తత*

A. శుభాకాంక్షలు, 1:1

B. ధన్యవాద ప్రార్థన, 1:2-4

C. గతము గురించిన మాటలు, 1:5-2:16

1. ప్రాథమిక ఉపదేశానికి ధెస్సలోనీకయుల స్పందన 10-1:5 ,
2. ధెస్సలోనీకయలో సువార్తను ఉపదేశించుట, 2:1-16
 - a. టీము యొక్క ఉద్దేశాలలో స్వచ్ఛత, 2:1-6వ
 - b. నిర్వాహణను అంగీకరించుటకు టీము త్రోసిపుచ్చుట, 2:6బి-9
 - c. నిష్కళంకమైన టీము యొక్క ప్రవర్తన, 2:10-12
 - d. టీము యొక్క దేవుని వాక్య సందేశము, 2:13
 - e. హింసలు, 2:14-16

D. ధెస్సలోనీకయులతో పాలు సంబంధము, 2:17-3:13

1. తిరిగి వచ్చుటకు ఆశ, 2:17,18
2. ధెస్సలోనీకయుల పట్ల పాలు ఆనందము, 2:19,20
3. తిమోతి యొక్క పరిచర్య, 3:1-5
4. తిమోతి యొక్క నివేదిక, 3:6-8
5. పాలు యొక్క సంతృప్తి, 3:9,10
6. పాలు ప్రార్థన, 3:11-13

E. క్రైస్తవ జీవితానికి హెచ్చరికలు, 4:1-12

1. సాధారణమైనవి, 4:1,2
2. లైంగిక స్వచ్ఛత, 4:3-8
3. సహోదర ప్రేమ, 4:9,10
4. ఒకని జీవనానికి సంపాదించుకొనుట, 4:11,12

F. రెండవరాకడకు సంబంధించిన సమస్యలు, 4:13-5:11

1. క్రీస్తు తిరిగు రాకడ మునుపే చనిపోయిన విశ్వాసులు, 4:13-18
2. క్రీస్తు రెండవరాకడ సమయము, 5:1-3
3. ఆ రోజులలో ఉన్న పిల్లలు, 5:4-11

G. సాధారణ హెచ్చరికలు, 5:12-22

H. ముగింపు, 5:23-28

*ఈ పుస్తకము తక్కిన పాలు పత్రికల వలె, ఒక మత సిద్ధాంత భాగముగా, ఒక ఆచరణ భాగముగా, స్పష్టముగా సంక్షిప్తపరచబడ లేదు. ఒకవేళ 4:17-16 వచనాలలోని రెండవ రాకడ యొక్క పాలు తర్కణ సాధారణ విధానాన్ని

అనుచరించినట్లైతే, ఇది ఆచరణ భాగమే కాని, ఒక మత సిద్ధాంత భాగము కాదు! రెండవ రాకడ కేవలము ఒక మత సిద్ధాంతముగా ఎంచకూడదు కాని ఏ క్షణములో అయినా ఆయన వస్తాడనే ఎదురుచూపుతో జీవించే జీవితాముగా పరిగణించాలి.

VIII. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. "మమ్మును పోలి నడుచుకొనినవారైతిరి," 1:6
2. "జీవముగల వాడును సత్యవంతుడునైన దేవుడు," 1:9
3. "రాబోవు ఉగ్రత," 1:10
4. "స్తన్యమిచ్చుతల్లి," 2:7
5. "మనుష్యులందరికి విరోధులునై ఉన్నారు," 2:15
6. "సాతాను మమ్మును అభ్యంతరపరచెను,"
7. "మీ విశ్వాసములో ఉన్న లోపమును తీర్చునట్లు," 3:10
8. పరిశుద్ధపరచుట, 4:3
9. నిద్రించుచున్న వారు, 4:13
10. "మనము నిద్రించుచున్న వారికంటె ముందుగా," 4:15
11. "దేవుని బూర," 4:16
12. "మేఘములు," 4:17
13. "కాగా సదాకాలము మనము ప్రభువుతోకూడా ఉండుము," 4:17
14. "నిద్ర," 5:6,7
15. మత్తులమై, 5:8
16. "విశ్వాస ప్రేమలను కవచము," 5:8
17. "రక్షణనిరీక్షణ అను శిరస్తాణము, 5:8
18. పవిత్రమైన ముద్దు, 5:26
19. ఓర్పు, 2 థెస్స. 1:4
20. నిత్యనాశనము, 2 థెస్స. 1:9
21. ప్రష్టత్వము, 2 థెస్స. 2:3
22. "ప్రభువైన యేసు తన నోటి ఊపిరి చేత వానిని సంహరించి," 2:8

IX. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. సిల్వాను, 2 థెస్స. 1:1
2. ప్రధాన దూత, 1 థెస్స. 4:16
3. "వారు చెప్పుకొనుచుండగా. . ." 1 థెస్స. 5:3
4. "పాపపురుషుడు," 2 థెస్స. 2:3

5. "ఇదివరకే అడ్డగించుచున్న వాడు," 2 థెస్స. 2:7

6. "అక్రమముగా నడుచుకొనువాడు," 2 థెస్స. 3:6

X. గుర్తింపతగ్గ దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. థెస్సలోనీకయ, 1:1
2. మాసిడోనియా, 1:8
3. అకయ, 1:8
4. ఫిలిప్పీ, 2:2
5. యూదయ, 2:14
6. ఏథెన్సు, 3:1

XI. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. 2:3 మరియు 5లో పౌలు తన ఉపదేశాన్ని మూడు విధాలుగా వివరించాడు, వాటిని పట్టిక చేయండి.
2. తాను బోధించిన సంఘాల నుండి పౌలు ఎందుకు ధనసహాయాన్ని తీసికొనలేదు? (2:9)
3. పౌలుకు ఈ పత్రికను రాయడానికి కారణమైన చారిత్రక పరిస్థితి 4:11 వచనము ఎలా సంబంధము కలిగి ఉంది? (అలాగే 2 థెస్స. 3:6-12)
4. 4:17వ. వచనము ఎలా పౌరవశ్యమునకు సంబంధించి ఉన్నది?
5. 5:1 వ. వచనము దేనిని సూచిస్తున్నది?
6. ఒక విశ్వాసిని ఒక సైనికుని వలె అన్నట్లు పైలు ఎందుకు వివరించాడు? (5:8)
7. ఈ కాలములోని సువార్త పరిచారకులకు 5:12-13 వచనాలు ఎలా సంబంధము కలిగి ఉన్నాయి?
8. 5:14-22 లోని విశ్వాసి చేయడానికి పిలువబడ్డ కార్యాలను పట్టిక చేయండి.
9. మానవాళి 5:23 ను ఆధారముచేసికొని ఒక తిథావిధానమై ఉన్నాడా?
10. 2 థెస్స. 1 యొక్క ముఖ్య సారాంశమేమిటి? 1 థెస్స. 1 కి ఇది ఎలా వ్యత్యాసముగా ఉన్నది?
11. 2 థెస్స. 2:4వ. వచనము యూదుల దేవాలయాన్ని పునర్నించమని చెబుతున్నదా?
12. ఎలా 2 థెస్స. 2:11 మానవ ఐచ్చిక స్వేచ్ఛ మరియు బాధ్యతలకు సంబంధించినదై ఉంది?
13. ఎలా 2:13-15 ముందుగా నిర్ణయించడము మరియు ఐచ్చిక స్వేచ్ఛలను సంతృప్తిచేస్తున్నది?

మతాధికారిక పత్రికలు 1 మరియు 2 తిమోతి

మరియు తీతుకు పరిచయం

I. ప్రారంభవ్యాఖ్య

A. 1 తిమోతి, తీతు మరియు 2వ. తిమోతిలో చెప్పబడిన భౌగోళిక ప్రదేశాలు అపోస్తలుల కార్యాలకు కాని లేక పౌలు ఇతర పత్రికలలో ఉన్న కాలక్రమవ్యతాంతాలకు సరిగా సరిపోవు.

1. ఎఫెసును దర్శించడం (చూ. 1 తిమోతి 1:3)

2. త్రోసును దర్శించడం (చూ. 2 తిమోతి, 4:20)

3. మిలేతును దర్శించడం (చూ. 2 తిమోతి 4:20)

4. క్రేతుకు పరిచయం (చూ. తీతు 1:5)

5. స్పెయినుకు పరిచయం (రోము యొక్క క్లెమెంట్ నుండి, క్రీ. శ. 95 మరియు Muratorian Canon కు పరిచయం, క్రీ. శ. 180-200)

కాబట్టి, నేనైతే, పౌలు చెరశాల నుండి విడుదల చేయబడి (60వ. సంవత్సర ప్రారంభంలో, ఇది క్రీ. శ. 95 లో వ్రాయబడిన I క్లెమెంట్లో వ్రాయబడి ఉంది) నాల్గవ సువార్త ప్రయాణము చేశాడని, అప్పుడు ఆయన క్రీ. శ. 68 లో (నీరో యొక్క ఆత్మహత్య) మళ్ళీ బంధింపబడి, చంపబడ్డాడని అనిపిస్తున్నది.

B. సహజంగా ఈ పత్రికలు కార్యనిర్వాహణను గురించిన పత్రికలు అనే ఆలోచన ఉంది (సంఘ కార్యనిర్వాహకము). ఏది ఏమైనా, 1 మరియు 2 తిమోతి మరియు తీతు పత్రికల మీద *New international Biblical Commentary* (న్యూ ఇంటర్నేషనల్ బిబ్లికల్ కామెంటరీ) వా. 13 యందు Gordon Fee ఈ ఉత్తరాలు వ్రాయబడ్డానికి కారణం ఎఫెసు (1 తిమోతి) మరియు క్రేతు దీవి (తీతు) లలో తలెత్తిన అబద్ధ భోధలే కారణమని నాకు నచ్చచెప్పాడు.

C. కొన్ని విధాలుగా మతాధికారిక పత్రికలు *Essenes Manual of Discipline* (మాన్యుల్ ఆఫ్ డిస్సిప్లైన్) లాగే కార్యనిర్వాహణ విధానాన్ని నిర్మిస్తాయి. ప్రారంభములో సర్వత్రా వ్యాపించిన తప్పుడు బోధల వెలుగులో అపోస్తలుల బోధలు మరియు విధానాల నుండి తప్పిపోకుండా ఈ మార్గదర్శకాలన్ని చాలా అవసరమై ఉన్నాయి.

D. మతాధికారిక పత్రికలలో మరియు లూకా మరియు అపోస్తలుల కార్యాలలోని లూకా యొక్క పదజాలానికి ఒకే పోలిక ఉండడానికి కారణం బహుశా పౌలు లూకాను తన లేఖకునిగా ఉపయోగించుకొని ఉండచ్చు (చూ. C. F. C. Moule, *The Problem of the Pastoral Epistles A reappraisal* ప్రాబ్లెమ్ ఆఫ్ ది పాస్టోరల్ ఎ రిఅప్రైసల్). S. G. Wilson కూడా తన *Luke and the Pastoral Epistles* (లూక్ అండ్ ది పాస్టోరల్ ఎపిస్టల్) ఈ మూడు గ్రంథాలు బహుశా రోమును దాటి వెళ్ళున్న సువార్త యొక్క ఉద్యమంలో లూకా ఈ మూడవ గ్రంథాన్ని వ్రాయడానికి ప్రయత్నించి ఉండచ్చు.

E. ఈ మూడు గ్రంథాలు ఒక్కటిగా ఎందుకు చేర్చబడ్డాయి? ఈ మూడు కూడా వేర్వేరు కాలాలలో/స్థలాలలో/అంశాలతో వ్యవహరించే అవకాశముందేమో? కేవలం 1 తిమోతి మరియు యూదా మాత్రమే సంఘ నిర్వహణ విషయమై తెలియజేస్తున్నాయి. వాస్తవానికి దీనికి కారణం (1) వాటి పదజాలం; (2) ఈ గ్రంథాలను అబద్ధ బోధకులు ఐక్యపరచి

ఉండచ్చు; మరియు (3) అవి అపోస్తలులు కార్యాల ఇతి వృత్తాంతానికి సుశువుగా సరిపోవు (ఒకటిగా అన్నిటిని పెట్టడానికి చూస్తే).

II. గ్రంథకర్త

- A. ఈ పత్రికలు తమంతట తామే వీటిని అపోస్తలుడైన పౌలు తన అపోస్తలుల ప్రతినిధులైన తిమోతికి మరియు తీతుకు వ్రాశాడని తెలియజేస్తున్నాయి (చూ. 1 తిమోతి 1:1; 2 తిమోతి 1:1; మరియు తీతు 1:1).
- B. మతాధికారిక పత్రికల యొక్క గ్రంథకర్తత్వము అంశము మీద సందేహాలు 19 మరియు 20 శతాబ్దములో తలెత్తాయి. పౌలు యొక్క గ్రంథకర్తత్వాన్ని నిరాకరించడానికి ఉన్న సహజమైన కారణాలు ఈ క్రింది వాటి మీద ఆధారపడ్డాయి
1. అభివృద్ధిచెందిన సంఘ పాలకత్వము (పద్దలకు ఉండవలసిన అర్హతలు)
 2. అభివృద్ధి చెందిన gnosticism (రెండవ శతాబ్దములో వ్రాయబడింది)
 3. అభివృద్ధి చెందిన సిద్ధాంతము (మతసంబంధిత సిద్ధాంతము)
 4. పదజాలము మరియు శైలిలులలోని తేడా (మూడవ వంతు పదాలు పౌలు ఇతర రచనలలో ఉపయోగింపబడలేదు)
- C. ఈ తేడాల ఇలా వివరింపవచ్చు
1. ఇవి పౌలు చివరి రచనలు, బహుశా లూకాను లేఖకుడుగా ఉపయోగించుకొని ఉండచ్చు
 2. పదజాలము మరియు శైలి సందర్భాన్ని బట్టి ఆధారపడ్డాయి
 3. నోస్టికు భావాలు యూదా ఆలోచనలలో నుండి మొదటి శతాబ్దములో అభివృద్ధి చెందినాయి (చూ. Dead Sea Scrolls)
 4. పౌలు తెలివైన మత పండితుడు మరియు లోతైన పదజాలాలు కలిగిన సృజనాత్మక రచయిత
- D. పూర్వపు చారిత్రాత్మక అవగాహన అభివృద్ధి చెందింది
1. పౌలు క్రైస్తవ వృత్తినిపుణ్యతగల లేఖకుని ఉపయోగించుకొనుట (ఇక్కడ బహుశా లూకా కావచ్చు)
 2. పౌలు తోటి రచయితలను ఉపయోగించుకొనుట (అది, తన పరిచర్య బృందములోని భాగము, చూ. 2 తిమోతి 4:11)
 3. పౌలు యొక్క అలంకారిక మరియు కీర్తన సూచక వాక్యాల వాడకం (దీని మీద మంచి సంక్షిప్తము *Dictionary of Paul and His letters* [డిక్షనరీ ఆఫ్ పాల్ అండ్ హిస్ లెటర్స్], పే. 664 లో కనుగొనగలం, ఇది Hawthorne మరియు Martin చే సవరించబడి, IVP ముద్రింపబడింది).
- మతాధికారిక పత్రికలలో ఇచ్చిన సలహాలు భాగాలు ఇతర వాక్యధారాల నుండి తీసికొనబడ్డాయి, అవి *hapax legomena* (హాపాక్స్ లెగోమెనా) యొక్క సంఖ్యను వివరిస్తున్నాయి (క్రొ. ని. లో ఒక్క సారి మాత్రమే ఉపయోగింపబడిన పదాలు), అవి పౌలు శైలి కాని భాషీయాలు, మరియు పౌలు శైలి పదాల యొక్క ప్రత్యేక ఉపయోగము.
- a. దైవస్తోత్రాలు (చూ. 1 తిమోతి 1:17; 6:15-17)
 - b. దోషాల జాబితా (చూ. 1 తిమోతి 1:9-10)
 - c. భార్యల అక్రమమైన ప్రవర్తన (చూ. 1 తిమోతి 2:9-3:1a)
 - d. పరిచారకుల యొక్క అర్హతలు (చూ. 1:తిమోతి 3:1b-13)
 - e. ధ్యానశ్లోకాలు ఒప్పుకోలులు (చూ. 1 తిమోతి 2:5-6; 3:16; 2 తిమోతి 1:9-10; తీతు 3:3-7)
4. కీర్తనలు (చూ. 1 తిమోతి 6:11-12,15-16; 2 తిమోతి 2:11-13; తీతు 2:11-14)
- a. పా.ని. *midrash* (చూ. 1 తిమోతి 1:9-10; 2:9-3:1a; 5:17-18; 2 తిమోతి 2:19-21; తీతు 3:3-7)

b. సూత్రము

- (1) "వాక్యము నమ్మతగినది" (చూ. 1 తిమోతి 1:15; 2:9-3:1a; 2 తిమోతి 2:11-13; తీతు 3:3-8)
- (2) "దానిని దీనిని యెరుగట" (చూ. 1 తిమోతి 1:9-10; 2 తిమోతి 3:1-5)
- (3) "ఈ విషయాలు" (చూ. 1 తిమోతి 4:6,11; 2 తిమోతి 2:14; తీతు 1:15-16; 2:1)

5. గ్రీకు కవీశ్వరుడు నుండి వాక్యము (చూ. తీతు 1:12 [Epimenides మరియు/లేక Euripides])

E. రెండవ శతాబ్దపు "Paulinist" ప్రజలు పేర్లు లాంటి ప్రత్యేకమైన వివరాలు ప్రస్తావించాడంటే ఆశ్చర్యముగా ఉంది (అది., హుమెనైయు, 1 తిమోతి 1:20; 2 తిమోతి 2:17; అలెగ్సాండరు, 1 తిమోతి 1:20; జెనాసు, తీతు 3:13) మరియు సంఘటనలు (మిలేతులో త్రోపియు యొక్క అనారోగ్యము, 2 తిమోతి 4:20; లేక విధవరాలు యొక్క పాత్ర, 1 తిమోతి 5:9) పౌలు ఇతర రచనలలో ఎక్కడా లేవు. ఈ అంశాలు దొంగవ్రాతలు అని భావించే దానికి సరిపోవడం లేదు.

క్రీ. ని. పత్రికలకు సంబంధించిన దొంగ వ్రాతల మీద మంచి శీర్షిక కొరకు Carson, Moo, మరియు Morris చే వ్రాయబడిన *An Introduction to the New Testament* (యన్ ఇంట్రోడక్షన్ టు ది న్యూ టెస్టమెంట్) పే. 367-371 చూడుము)

III. కాలము

A. ఒకవేళ పౌలు చెరశాల నుండి విడుదలైంది నిజమైతే (అపోస్తలుల కార్యాలు ముగించిన తరువాత, బహుశా క్రీ. శ. 59-61), అప్పుడు తన పూర్వ-చెరశాల చర్యలు ఏమైనా ఉన్నాయా (అది., స్పెయినులో బోధించుట, చూ. రోమా 15:24,28)?

1. మతాధికారికి పత్రికలు (చూ. 2 తిమోతి 4:10)
2. I క్లెమెంట్ 5

- a. పౌలు తూర్పు మరియు పడమర దిశలందు బోధించాడు (అది., స్పెయిను)
- b. పౌలు "సేనాధిపతిలు" క్రింద చంపబడ్డాడు (అది., Tigellinus మరియు Sabinus, వీరు నీరో చక్రవర్తి కడపటి సంవత్సరము పని చేశారు, క్రీ. శ. 68)

3. Muratorian Fragment కు పరిచయం (దాదాపు క్రీ. శ. 180-200 రోము నుండి గురుసంబంధిత గ్రంథాల జాబిత)

4. Eusebius యొక్క *Historical Ecclesiastical History* (హిస్టారికల్ ఎక్లెసియాస్టికల్ హిస్టరీ) పౌలు రోమీయుల చెరశాల నుండి విడుదలయ్యాడు అని చెబుతున్నాడు

B. 1 తిమోతి మరియు తీతు పౌలును తిరిగి బంధించక పూర్వము ముందే వ్రాయబడి ఉండచ్చు. II తిమోతి పౌలు యొక్క చివరి మరియు చెరశాల నుండి వీడ్కోలు చెప్పిన పత్రిక.

C. కొన్ని పరిసరానువర్తనలతో ఎఫ్. ఎఫ్. బ్రూస్ మరియు మరే జె. హర్రీస్ ప్రకారము పౌలు రచనల కాలక్రమము క్రింద ఇవ్వబడినది.

గ్రంథము	కాలము	వ్రాయబడిన ప్రదేశము	అ. కా. లతో ఉన్న సంబంధం
1. గలతీయులు	48	సిరియ అంతియోకయ	14:28; 15:2
2. 1 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	18:5
3. 2 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	
4. 1 కొరింథీయులకు	55	ఎఫెసు	19:20

5. 2 కొరింథీయులకు	56	మాసిదోనియ	20:2
6. రోమీయులకు	57	కొరింథు	20:3

7 – 10. చెరశాల నుండి వ్రాసిన ఉత్తరాలు

కొలస్సీయులకు	60 ప్రారంభంలో		
ఎఫెసీయులకు	60 ప్రారంభంలో	రోము	
ఫిలేమోను	60 ప్రారంభంలో		
ఫిలిప్పీయులకు	62-63 చివరిలో		28:30-31

11 – 13. నాల్గవ సువార్త ప్రయాణం

1 తిమోతి	63 (లేక ఆ తరువాత,	మాసిదోనియ
తీతు	63 కాని క్రీ. శ. 68 కి	ఎఫెసు (?)
2 తిమోతి	64 ముందు)	రోము

IV. గ్రహీతలు

- A. మతాధికారిక పత్రికలు అనే పేరు క్రీ. శ. 1703 యొక్క D. N. Berdot వ్యాఖ్యనము నుండి వచ్చింది. ఇది వాటి యొక్క ప్రత్యేక లక్షణము మరియు విషయాలను గురించి మాట్లాడుతున్నది. తిమోతి మరియు తీతు, ఏది ఏమైనా, పాస్టర్లు కారు కాని వారు అపోస్తలుల ప్రతినిధులు.
- B. ఈ పత్రికలు సంఘాలకు వ్రాయబడ్డాయి కాని పౌలు యొక్క సహ పనివారు అయిన తిమోతి మరియు తీతు యొక్క సాహిత్య రూపక పత్రికల క్రింద వ్రాయబడ్డాయి. పౌలు యొక్క విస్తృత శ్రోతల ఎవరు అనే సూచనలు ఏవంటే
1. వ్యావహారిక పరిచయాలు తన అపోస్తలులత్వాన్ని ప్రస్తావిస్తున్నది
 2. "మీరు" అనే బహువచనం మూడు పత్రికలన్నిటిలో చివరి ముగింపులో ఉంది
 3. తన పిలుపును బట్టి పౌలు యొక్క సంరక్షణ (చూ. 1 తిమోతి 2:7)
 4. తిమోతికి పౌలుతో కూడా ఉన్నప్పుడు తెలిసి ఉన్న విషయాలనే పౌలు తిమోతికి వ్రాయుట (చూ. 1 తిమోతి 3:15)

V. సందర్భము/ఉద్దేశ్యము

- A. ప్రధానమైన ఉద్దేశ్యము తలెత్తుతున్న మతభ్రష్టత్వాలను ఎదుర్కొనడం (చూ. 1 తిమోతి 1:3-7). ప్రత్యేకిగా ఈ భ్రష్టత్వము యూదా మరియు నోస్టికల వైఖరుల యొక్క మిశ్రమముతో వస్తున్నవే (దాదాపు ఎఫెసీయులు మరియు కొలస్సీయులలోని అబద్ధ బోధకుల వలె). బహుశా ఇక్కడ రెండు వేర్వేరు గుంపులు ఉండచ్చు.
- B. పా.ని. విశ్వాసలు సమాజము కొరకు ప్రత్యేక మార్గదర్శకాలను ఇచ్చింది. క్రొ. ని. లో సంస్థలు లేక సంఘ రాజ్యాంగాన్ని గురించిన ప్రత్యక్షమైన సూచనలు లేవు. మతాధికారిక పత్రికలు (1 తిమోతి, 2 తిమోతి, తీతు) క్రొ. ని. మార్గదర్శకాలకు దగ్గరగా వచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నాయి.
- C. 1 తిమోతి పత్రిక ఈ క్రింది వాటి కొరకు వ్రాయబడింది:
1. తిమోతిని ఎఫెసులోనే ఉండమని చెప్పడానికి (చూ. 1 తిమోతి 1:3)

2. అబద్ధ బోధకుల సమస్యతో వ్యవహరించడానికి (చూ. 1 తిమోతి 1:19-20; 4:1-5; 6:4-5,20-21)

3. నాయకత్వాన్ని సిద్ధపరచే విషయంలో సహాయముగా ఉండడానికి (చూ. 1 తిమోతి 3)

D. తీతుకు కూడా క్రేతులో ఉన్న మతభ్రష్టత్వము మరియు నిర్వహణలతో వ్యవహరించడ నికి ఇది కార్యభారము ఉండినది (చూ. 1:5)

E. ఈ పత్రికల ద్వారా (చూ. 1 తిమోతి 1:10; 4:6; 6:3; 2 తిమోతి 1:13; 4:3) ఒక "గట్టి ఉపదేశము" (అది., సరైన మతసిద్ధాంతము) లేక "గట్టి విశ్వాసము" (చూ. తీతు 1:13; 2:2) పలుకుతున్నాయి. దేవుడు ఈ "గట్టి బోధలు" ఇవ్వమని పౌలుకు అప్పజెప్పాడు (చూ. 1 తిమోతి 1:11); పౌలు దీనిని తిమోతికి అప్పజెప్పాడు (చూ. 1 తిమోతి 6:20), పౌలు దీనిని నమ్మకమైన వారికి అప్పజెప్పాడు (చూ. 2 తిమోతి 2:2).

F. ఈ ఉత్తరాలంతటిలో "హితబోధ" (అది., సరైన వాక్యాసిద్ధాంతము) ఎక్కువగా వినిపిస్తున్నది (చూ. 1 తిమోతి. 1:10; 4:6; 6:3; 2 తిమోతి 1:13; 4:3; తీతు 1:9; 2:1) లేక "విశ్వాసములో స్థిరంగా ఉండుట" (చూ. తీతు 1:13; 2:2). దేవుడు ఈ "హిత బోధ" ను పౌలుకు అప్పగించాడు (చూ. 1 తిమోతి 1:11); దీనిని పౌలు తిమోతికి అప్పజెప్పాడు (చూ. 1 తిమోతి 6:20) మరియు తిమోతి దీనిని విశ్వాసులకు అప్పజెప్పాలి (చూ. 2 తిమోతి 2:2).

VI. అబద్ధ బోధకులు

A. మనకు ప్రత్యేకించి మొదటి శతాబ్దపు సమాచారము సరిగా తెలియదు కనుక అబద్ధపు బోధకులను గురించి తర్కించలేము. ఈ అబద్ధపు బోధకుల గురించి తెలిసిన వారికి పౌలు ఈ ఉత్తరము వ్రాస్తున్నాడు. ఆయన, కాబట్టి, వారి సిద్ధాంతాలను గురించి పూర్తిగా తర్కించుట లేదు కాని సహజంగా వారి జీవనశైలి మరియు ఉద్దేశ్యాలను (యూదా చేసిన వానివలె) గురించి ఖండిస్తున్నాడు.

B. వారు బహుశా ఈ క్రిందివారేమో అంశమును గురించి ప్రధాన విశ్లేషణ ఉంది

1. యూదులు
2. గ్రీకులు
3. ఇద్దరు కలిసి

C. అబద్ధ బోధకులు బహుశా యూదా మరియు నోస్టిక్ అంశాలకు సంబంధించిన మిశ్రమమై ఉన్నారు. అయితే ఎలా ఈ రెండు పూర్తిగా విరుద్ధమైన మతాలు ఒకటిగా కలిశాయి?

1. యూదాతత్వము ఎప్పుడూ ద్వందవాదుల సమూహాలతో కలగలిపి ఉంటుంది (చూ Dead Sea Scrolls)
2. రెండవ శతాబ్దపు నోస్టిక్వాదం ఈ సామాన్య తూర్పు సమీప తత్వపరమైన/సిద్ధాంతపరమైన సూత్రాలను పెంపొందించింది
3. చెదరి ఉన్న యూదాతత్వం పూర్వం ఊహించబడిన ఆధునిక పాండిత్యం కంటే ఎక్కువ ఎంచితగింది
4. కొలస్సియుల గ్రంథములో యూదా-నోస్టిక్ మతవిరోధానికి మొదటి శతాబ్ది పూర్వపరాలు ఉండినవి

D. అబద్ధ బోధకుల యొక్క కొన్ని అంశాలు

1. యూదాతత్వ అంశాలు

a. అబద్ధ బోధకులు

(1) ధర్మశాస్త్రోపదేశకులు (చూ. 1 తిమోతి 1:7)

- (2) సున్నతి పొందిన సమూహము (చూ. తీతు 1:10)
- b. అబద్ధబోధకులు యూదాతత్వ ఇతిహాసాలను బట్టి హెచ్చరించబడ్డారు (చూ. 1 తిమోతి 3:9; తీతు 1:14)
- c. అబద్ధబోధకులు ఆహార నియమాల విషయమై పట్టింపు కలిగి ఉండేరి (చూ. 1 తిమోతి 4:1-5)
- d. అబద్ధబోధకులు వంశావళును గురించి పట్టింపు కలిగి ఉండేరి (చూ. 1 తిమోతి 1:4; 4:7; 2 తిమోతి 4:4; తీతు 1:14-15; 3:9)
2. నోస్టికల అంశాలు (తీతు 1 లోని ప్రత్యేక అంశము చూడుము)
- a. వైరాగ్యము నిషేధింపబడింది మరియు మినహాయింపబడింది
- (1) వివాహాన్ని విడిచిపెట్టింది (చూ. 1 తిమోతి 2:15; 4:3)
- (2) కొన్ని ఆహారాలను నిషేధించింది (చూ. 1 తిమోతి 4:4)
- b. లైంగిక విచ్ఛిన్నతను (చూ. 1 తిమోతి 4:3; 2 తిమోతి 3:6-7; తీతు 1:11,15)
- c. జ్ఞానము మీద ఉద్ఘాటన (చూ. 1 తిమోతి 4:1-3; 6:20)

VII. పండిత సమ్మతి

- A. పౌలు యొక్క పత్రికలన్ని సేకరించి ఒక గ్రంథముగా చేసి దానిని "అపోస్తలుడు" అని పిలిచారు, దానిని సంఘాలన్నిటికి పంచిపెట్టారు. కేవలం పౌలు యొక్క గ్రీకు చేతివ్రాతల ఉత్తరాలలో 1 మరియు 2 తిమోతి మరియు తీతు పత్రికలు లేవు (అలాగే 2 థెస్సలోనికయులకు మరియు ఫిలేమోను), ఇది P⁴⁶ అని పిలువబడే 200 నుండి వచ్చిన పేపైర్స్ చేతివ్రాతలు (Cheser Beatty papyri నుండి). ఇది కేవలం ఊహాభావమే ఎందుకంటే చేతివ్రాతలు అనేక పేపైర్ పేజీలు తప్పిపోయాయి. మిగిలిన అన్ని గ్రీకు చేతివ్రాతలు "మతాధికారిక పత్రికలు" అనే పిలువబడబోతున్న వాటిని కలిగి ఉన్నది.
- B. మతాధికారిక పత్రికల వాక్యాలను, సూచనలను లేక ప్రస్తావనలను చేసిన ప్రాచీన ఆధారాలు
1. ఆది సంఘ నాయకులు
- a. సూడో-బర్నబాస్ (Pseudo-Barnabas) (క్రీ. శ. 70-130) 2 తిమోతి మరియు తీతును ఉదహరించింది
- b. క్లెమెంట్ ఆఫ్ రోమ్ (Clement of Rome) (క్రీ. శ. 95-97) 1 తిమోతి మరియు 2 తిమోతి మరియు తీతు 3:1 ని సూచించింది
- c. పొలికార్ప్ (Polycarp) (క్రీ. శ. 110-150) 1 తిమోతి, 2 తిమోతి మరియు తీతులను సూచించింది
- d. హెర్మాస్ (Hermas) (క్రీ. శ. 115-140) 1 తిమోతి మరియు 2 తిమోతిలను సూచించింది
- e. ఇరేనియస్ (Irenaeus) (క్రీ. శ. 130-202) తరచూ 1 తిమోతి, 2 తిమోతి, తీతులనుండి వాక్యాలను సూచించింది
- f. డైయోగ్నెటస్ (Diognetus) (క్రీ. శ. 150) తీతును సూచించింది
- g. టార్టులియన్ (Tertullian) (క్రీ. శ. 150-220) 1 తిమోతి, 2 తిమోతి మరియు తీతులను ఉదహరించింది
- h. గ్రిగెన్ (Grigen) (క్రీ. శ. 185-254) 1 తిమోతి, 2 తిమోతి మరియు తీతులను ఉదహరించింది
2. మతాధికారిక గ్రంథాలను కలిగి ఉన్న కనానికల్ గ్రంథాల జాబితా
- a. మురాటోరియన్ ఫ్రాగ్మెంట్ (Muratorian Fragment) (దాదాపు క్రీ. శ. 200 కాలము నాటిది)
- b. బరోకోక్షియా (Barococcio) (క్రీ. శ. 206)
- c. అపోస్తలుల జాబితా (క్రీ. శ. 300)
- d. చెల్టెనహాము (Cheltenham) జాబితా (క్రీ. శ. 360)

e. అతానసియస్ (Athanasius) ఉత్తరము (క్రీ. శ. 367)

3. మతాధికారికి పత్రికలు కలిగి ఉండిన ఆది భాషాంతరాలు

a. పాత లాటిను (క్రీ. శ. 150-170)

b. పాత సిరియా (క్రీ. శ. 200)

c. ఆది సంఘ పెద్దల సభలు మతాధికారికి పత్రికలకు ఆత్మప్రేరణ హోదాను కలిగించాయి

d. నైసియా (క్రీ. శ. 325-340)

e. హిపో (క్రీ. శ. 393)

f. కార్తేజ్ (క్రీ. శ. 397 మరియు 419)

C. రోమా సాంప్రదాయం యొక్క ఆది క్రైస్తవ కాంగ్రెగేషన్ లోని సర్వజనసమ్మతి యొక్క విధానం కనానును అభివృద్ధి చేసింది. ఈ సర్వజనసమ్మతి ఖచ్చితంగా అంతర్గత మరియు బహిర్గత సాంఘిక ఒత్తిళ్ళ ద్వారా ప్రభావితమైంది. కనోన్ లో ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్న ప్రధాన ఆవశ్యకతలు

1. ఒక అపోస్తలకు సంబంధము

2. ఇతర అపోస్తల రచనలతో ఉన్న ఒక సందేశం

3. ఈ రచనలను అడ్డుకొన్న వారి మారిన జీవితాలు

4. ఈ ఆది సంఘాల మధ్య అంగీకరించబడిన జాబితాలలోని అభివృద్ధి చెందుతున్న సమ్మతి

D. ఈ క్రింది కారణాలను బట్టి కనోన్ అభివృద్ధి యొక్క ఆవశ్యకత

1. ఆలస్యంగా రానున్న రెండవ రాకడ

2. సంఘాలు మరియు అపోస్తలుల మధ్య భౌగోళిక దూరము

3. అపోస్తలుల మరణాలు

4. ప్రారంభంలో తలెత్తిన అబద్ధ బోధకులు

a. యూదాతత్వము

b. గ్రీకు వేదాంతము

c. యూదా మరియు నోస్టిక్ అంశాల మిశ్రమము (కోలస్సియులు)

d. ఇతర గ్రీకు-రోమా రహస్య మతాలు (ఉదా. Mithra)

ఇది సువార్త వివిధ సంస్కృతులకు విస్తరిస్తున్నవలె ఇది జరుగుతుంది.

E. పండిత సమ్మతి (canonicity) యొక్క అంశము చారిత్రకంగా గ్రంథకర్తత్వానికి సంబంధము కలిగి ఉంది. ఆది సంఘము మతాధికారిక పత్రికలు పౌలు యొక్క రచనలవలె ఆమోదించాయి. పండిత సమ్మతిని గురించిన నా నొంత పూర్వోహాలు ఆత్మయొక్క చొరవను కలుపుకొని ఉన్నాయి, కేవలం లేఖనాల రచనలలో మాత్రమే కాదు కాని వాటి సేకరణ మరియు బద్ధపరిచబడిన విషయంలో కూడా. పౌలు యొక్క గ్రంథకర్తత్వము మీద ఉన్న ప్రశ్న (నేను భావిస్తున్నది) ఆత్మప్రేరణ మరియు పండితసమ్మతిని ఏ మాత్రము ప్రభావితము చేయలేదు.

VIII. 1 తిమోతి – క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. "విశ్వాసమును బట్టి నా నిజమైన కుమారుడగు," 1:2

2. దూషకుడు, 1:3
3. ఆమెన్, 1:17
4. మధ్యవర్తి, 2:5
5. క్రయధనము, 2:6
6. "పవిత్రమైన చేతులెత్తి," 2:8
7. "నిందారహితుడు," 3:2
8. "మధ్యపానాసక్తులు," 3:8
9. "విశ్వాసమర్మమును," 3:9
10. "దయ్యముల బోధ," 4:1
11. "మనస్సాక్షగలవారై," 4:2
12. "శరీరసంబంధమైన సాధకము," 4:7
13. "హస్తనిక్షేపణము," 4:14; 5:22
14. పెద్దలు, 4:14
15. "నిజముగా అనాథలైన విధవరాండ్రను సన్మానింపుము," 5:3
16. "మొదటి విశ్వాసమును," 5:12
17. "రెట్టింపు సన్మానము," 5:17
18. సంతుష్టి, 6:6
19. సమీపించరాని తేజస్సు, 6:16

IX. 1 తిమోతి - క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. తండ్రియైన, 1:2
2. "ధర్మశాస్త్రోపదేశకులు," 1:7
3. "సకల యుగములలో రాజు," 1:17
4. హుమెనైయు మరియు అలెక్సాండ్రుడు, 1:20
5. అధ్యక్షుడు, 3:2
6. పరిచారకుడు, 3:8
7. స్త్రీలు, 3:11
8. పెద్దలు, 5:17
9. పొంతి పిలాతు, 6:13

X. 1 తిమోతి - గుర్తింపతగ్గ దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. మాసిదోనియ, 1:3
2. ఎఫెసీ, 1:3

XI. 1 తిమోతి - తర్కించడానికి ప్రశ్నలు

1. 1:3-4 లో చెప్పబడిన అబద్ధ బోధకులను గురించి నీ సొంత మాటల్లో వివరింపుము.
2. 1:9-11 వచనాలు పది ఆజ్ఞలను ప్రతిబింబిస్తున్నాయా? ఒకవేళ అయితే, తేడాలు ఏమిటి?
3. పౌలు ఎందుకు తనను తాను పాపులందరిలో ప్రధానుడు అని పరిగణిస్తున్నాడు? (1:15)
4. తిమోతి జీవితంలో ఏ సంఘటనకు 1:18 వచనము సూచిస్తున్నది?
5. ఎవరివైనా సాతానుకు అప్పజెప్పడం అనుటలో పౌలు యొక్క అర్థమేమిటి? (1:20)
6. ఎందుకు 2:12 వ. వచనము ప్రాముఖ్యమైనదిగా ఉంది?
7. 2:9 వచనాన్ని మొదటి శతాబ్దపు వెలుగులో వివరించండి.
8. ఈ రోజులకు 2:15 ఎలా వర్తిస్తుంది?
9. 2:15 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
10. పై విచారణ చేయువానికి ఉండవలసిన అర్హతలను జాబితా చేయుము. (3:1-7)
11. ఎందరకని 3:16 వ. వచనము ఆది కీర్తననుండి తీసికొనబడిందని భావింపబడుతున్నది?
12. ఎందుకని అబద్ధ బోధకులు వివాహాన్ని నిషేదించారు? (4:3)
13. ఎలా 4:4వ. వచనము రోమా. 14కు సంబంధించినదిగా ఉంది?
14. 4:10 వచనాన్ని నీ సొంత మాటల్లో వివరింపుము.
15. ఏ సంఘటనను 4:14 వివరిస్తున్నది?
16. ఎలా 5:19వ. వచనం పా.ని. నను ప్రతిబింబిస్తున్నది?
17. ఏ సంస్కృతి యొక్క సమస్యను 5:23 సూచిస్తున్నది?
18. నీ సొంత మాటల్లో 6:10 వచనాన్ని వివరింపుము.
19. 6:10లోని యేసు యొక్క బిరుదు ఎక్కడ నుండి తీసికొనబడింది?

XII. 2 తిమోతి - క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. "దేవుని కృపావరము ప్రజ్వలింప చేయవలెనని" 1:6
2. "నీకు అప్పగింపబడిన ఆ మంచి పదార్థమును," 1:14
3. కొరుకు పుండు, 2:17
4. "ఈ ముద్ర కలిగి ఉండి," 2:19
5. పాత్రలు, 2:20
6. యజమానుడు, 2:21
7. "సమయమందును అసమయమందును," 4:2
8. కల్పనాకథలు, 4:4
9. "పుస్తకములు. . . చర్మపు కాగితములు," 4:13
10. "సింహపునోరు," 4:17

XIII. 2 తిమోతి - క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. నా పితరులు, 1:3
2. లోయి, 1:5

3. యునీకే, 1:5
4. ఒనెసిపోరు, 1:16
5. హుమేనైయు, 2:17
6. ఫిలేతు, 2:17
7. యన్నే మరియు యంబ్రే, 3:8,9
8. సువార్తికుడు, 4:5
9. దేమా, 4:10
10. లూకా, 4:11
11. మార్కు, 4:11
12. తుకికు, 4:12
13. అలెక్సాండ్రు, 4:14

XIV. 2 తిమోతి - గుర్తించతగ్గ దేశపటముల ప్రదేశాలు

1. ఆసియా, 1:15
2. రోము, 1:17
3. ఎఫెసు, 1:18; 4:12
4. అంతియెకయ, 3:11
5. ఈకోనియ, 3:11
6. లుస్ట్ర, 3:11
7. థెస్సలోనికయ, 4:10
8. గలతీయ, 4:10
9. దల్మతీయ, 4:10
10. త్రోసు, 4:13
11. కొరింథు, 4:20
12. మిలేతు, 4:20

XV. 2 తిమోతి - తర్కణకొరకు ప్రశ్నలు

1. పౌలు ఎక్కడ చెరశాలలో ఉంచబడ్డాడు?
2. 1:12 వచనాన్ని నీ సొంత మాటల్లో వివరింపుము.
3. ఎలా 1:9వ. వచనము తీతు 3:5a వ. వచనము వలె ఉంది?
4. చెరశాలలో ఉన్న పౌలుకు ఒనెసిము ఏమి చేశాడు? (1:16-18)
5. 2 తిమోతి 2:11 వ. వచనము చాలా ప్రాముఖ్యమైనది. ఎందుకు?
6. ఎందుకు 2:11వ. వచనము ఆది కీర్తన నుండి తీసికొనబడిందనే భావముంది?
7. 2:15 దేనిని సూచిస్తున్నది.
8. దేవుడు మారుమనసు ఇస్తాడని 2:25వ. వచనము చెబుతున్నదా? ఒకవేళ ఇస్తే దాన్ని అంతర్భావమేమిటి?

9. విశ్వాసులు "చెరపబడ్డ వారికి" ఎలాంటి సహాయము చేయాలో జాబితా చేయండి. (2:24-25)
10. 3:6-7 వచనాలు ఎవరిని మరియు దేనిని సూచిస్తున్నాయి?
11. ఎందుకు 3:16వ. వచనము ముఖ్యమైనది?
12. త్రోపిమును పౌలు ఎందుకు స్వస్థపరచలేక పోయాడు?

తీతు పత్రకకు పరిచయం

I. క్లుప్త పూర్వాపరం

- A. తీతు "మతాధికారిక పత్రకలు" అని పిలువబడే పౌలు ప్రతికల సమూహాలలోని ఒక భాగమై ఉంది. దీనికి కారణమేమిటంటే, 1 తిమోతి, తీతు మరియు 2 తిమోతి ఈ క్రింది వాటికొరకు తన జతపనివారికి పౌలు ఇచ్చిన హెచ్చరికలతో వ్యవహరిస్తున్నాయి (1) అబద్ధ బోధకులతో ఎలా వ్యవహరించాలి, (2) స్థానిక సంఘాలలో నాయకత్వాన్ని ఎలా నిర్మించాలి, మరియు (3) దైవభక్తిని ఎలా ప్రోత్సహించాలి. ఈ గ్రంథాల యొక్క క్రమవృత్తాంతాలు చూడడానికి ఇలా ఉన్నాయి: 1 తిమోతి మరియు/లేక తీతు, తరువాత 2 తిమోతి. 1 తిమోతిలో ఉన్న విషయాలతోనే తీతు పత్రక వ్యవహరించింది. తీతు మొదట వ్రాయబడి ఉండచ్చు ఎందుకంటే దీని పరిచయ భాగము చాలా పెద్దది మరియు రోమీయుల పత్రక వలె ఇందులో మతసిద్ధాంతపరమైన అంశాలు ఇమిడి ఉన్నాయి.
- B. అపోస్తలుల కార్యాలలోని పౌలు యొక్క భౌగోళిక కదలికలకు ఈ సహపనివారి యొక్క కదలికలు సరిపోవడం లేదు. కాబట్టి, చాలా మంది పౌలు చెరశాల నుండి విడుదలయ్యాడనడానికి మరియు నాల్గవ సువార్త ప్రయాణం జరిగిందనడానికి ఇది నిదర్శముగా భావిస్తున్నారు.
- C. ఈ నాల్గవ సువార్త ప్రయాణకాలము బహుశా దాదాపు క్రీ. శ. 60 నుండి క్రీ. శ. 68 మధ్యప్రాంతంలో ఉండచ్చు ఎందుకంటే, క్రీ. శ. 68 లో నీరో పరిపాలనకాలంలో పౌలు తల తీయబడి, నీరో ఆత్మహత్య చేసికొన్నాడు (చాలామంది క్రీ. శ. 65లోని హింసాకాలము నందు అని భావిస్తున్నారు).

II. తీతు స్వగతము

- A. తీతు పౌలు యొక్క అతి నమ్మకమైన సహపనివాడు. ఇది పౌలు ఆయనను సమస్యపూరిత ప్రాంతాలైన కొరింథు మరియు క్రేతుకు పంపడమే నిదర్శనం.
- B. ఈయన పూర్తిగా అన్యడు (తిమోతి మాత్రమే సగం గ్రీకు), పౌలు బోధల వలన క్రీస్తును అంగీకరించాడు. పౌలు ఆయనకు సున్నతించేయడానికి ఇష్టపడలేదు (చూ. గలతీ. 2:3).
- C. తరచూ ఈయన పౌలు పత్రకలలో ప్రస్తావించబడ్డాడు (చూ. 2 కొరింథీ. 2:13; 7:6-15; 8:6-24; 12:18; గలతీ. 2:1-3; 2 తిమోతి 4:10) అయితే లూకా తన అపోస్తలుల కార్యాలలో ఈయనను ప్రస్తావించక పోవడం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తున్నది. దీనిని కొంతమంది విశ్లేషకులు ఇలా సిద్ధీకరించారు:
1. ఈయన బహుశా లూకా యొక్క బంధువు కావచ్చు (సహోదరుడు కావచ్చు), ఆయనను గురించి ప్రస్తావించుకోవడం ఆచారపరంగా లూకా తప్పుచేసిన వాడైనట్లు కనిపిస్తుంది
 2. పౌలు మరియు ఆయన జీవితాన్ని తెలుసుకోడానికి తీతు బహుశా లూకాకు ప్రధానమైన ఆధారమై ఉండచ్చు, అందుచేత తన పేరులాగానే తీతు పేరును కూడా ప్రస్తావించకపోయి ఉండచ్చు.

- D. అపోస్తలులు కార్యాలు 15లో ప్రస్తావించినట్లు ఆయన యెరూషలేము పెద్దల సభకు పాలు మరియు బర్నబాలతో కలిసి వెళ్ళాడు, ఇక్కడ కొత్త అన్య విశ్వాసులు మోషే ధర్మశాస్త్రముతో సంబంధాన్ని గురించి తర్కణ జరిగి, ఒక ముగింపుకు వచ్చింది.
- E. ఈ గ్రంథము క్రేతు సువార్త పరిచర్యను గురించి పాలు తీతుకు ఇచ్చిన సలహాల మీద గురి ఉంచింది. తీతు పాలు యొక్క అధికారిక ప్రతినిధి/రాయబారి వలె పనిచేశాడు.
- F. క్రొ. ని. లో తీతును గురించిన చివరి ప్రస్తావన ఆయన దల్మతీయాలోకి పరిచర్య కొరకు పంపబడ్డాడు (చూ. 2 తిమోతి 4:10).

III. అబద్ధ బోధకలు

- A. క్రేతులో పాలు సువార్తను వ్యతిరేకిస్తున్న అబద్ధ బోధకలు ఉన్నట్లు సుస్పష్టంగా తెలుస్తున్నది.
1. విశ్వాసులందరూ ఉండవలసిన దైవభక్తిగల జీవిత శైలితో వీరు సిద్ధాంతపరమైన బోధలు ఘర్షణకు దారి తీశాయి.
 2. దైవభక్తిగల జీవితానికి సంబంధించిన వాక్యాలు: 1:1,16; 2:7,14; 3:1,8,14
 3. స్వభావ లక్షణాల యొక్క సంగ్రహాలు: 2:11-14; 3:4-7
- B. ఈ అబద్ధ బోధలకు తేటగా యూదాతత్వ వాసన ఉంది (చూ. 1:10,14; 3:8-9). ఈ మతభ్రష్టత్వము యూదా న్యాయపరాయణత్వము మరియు గ్రీకుల ఊహజనిత భావాల యొక్క మిశ్రమము (నోస్టికువాదము, 1:1 లోని ప్రత్యేక అంశము చూడుము). వారు 1 తిమోతి, కొలస్సియులకు మరియు ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రికలలోని అబద్ధ బోధకులకు సమానంగా ఉన్నారు. మతాధికారిక పత్రికలు ప్రత్యేకించి సంఘ నిర్వహణ మీద కాక మతభ్రష్టత్వము మీద గురి ఉందాయి.

IV. క్లుప్తంగా గుర్తించతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. భక్తికి ఆధారమగు, 1:1
2. "నిత్యజీవమును గురించిన నిరీక్షణ," 1:2
3. "అబద్ధమాడనేరని దేవుడు," 1:2
4. అతిధి ప్రేయుడు, 1:8
5. యూదుల కల్పనాకథలు, 1:14
6. హితబోధకనుకూలమగు బోధ, 2:1
7. సహనము, 2:2
8. "ఇహలోక సంబంధమైన," 2:12
9. "మహిమ యొక్క ప్రత్యక్షత ఎదురుచూపు," 2:13
10. విమోచనము, 2:14
11. "పునర్జన్మ సంబంధమైన స్నానము," 3:5

V. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. పెద్దలు, 1:5

2. అధ్యక్షుడు, 1:7
3. "సున్నతి సంబంధులు," 1:10
4. "సొంత ప్రవక్త," 1:12
5. "అధికారులకు, అధిపతులకు," 3:1
6. తుకీకు, 3:12
7. అపోల్లో, 3:13

VI. గుర్తించతగ్గ దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. కేతు, 1:5
2. నికొపొలి, 3:12

VII. తర్కణ కొరకు ప్రశ్నలు

1. తీతు పత్రికలో తండ్రియైన దేవుడు మరియు కుమారుడైన యేసు ఇద్దరూ "రక్షకుడు" అని పిలువబడడం (ఒక్కొక్కరు 3 సార్లు) ఎందుకు ప్రాముఖ్యమైన విషయంగా ఉంది?
2. 1:16వ. వచనం ఎలా అబద్ధ బోధకులకు సంబంధించినదిగా ఉంది?
3. 2:1-5 వచనాలు సంఘనాయకులను సంబోధిస్తున్నదా లేక సంఘ సభ్యులను సంబోధిస్తున్నదా?
4. ఎందుకు 2:11 వ. వచనము ముఖ్యమైనదిగా ఉంది?
5. 2:13వ. వచనం యేసును దేవుడుగా పిలుస్తున్నదా?
6. ఎందుకు 3:5a పౌలు యొక్క ఒక ప్రధాన సూత్రముగా ఉన్నది?
7. 3:5b వచనం బాప్తిస్మ పునర్జన్మను గురించి బోధిస్తున్నదా?

ఫిలేమోనుకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయము

I. ప్రారంభ పలుకులు

- A. ఈ పుస్తకము ఒక వ్యక్తిగత ఉత్తరానికి ఉదాహరణగా ఉంది, ఇలాంటివి గ్రీకు-రోమా ప్రాంతాలలో చాలా సహజంగా ఉండేవి. ఈ ఉత్తరమంతా బహుశా ఒక పేపైరీ పత్రానికి సరిపోవచ్చు (చూ. 3 యోహాను). ఇది ప్రాథమికంగా ఎవరిని ఉద్దేశించి వ్రాయబడిందో స్పష్టంగా తెలియదు: (1) ఫిలేమోను; (2) అఫియా మరియు ఆర్థిప్పు (చూ. కొలస్సీ. 4:17) లేక మరో విధంగా, ఇంటి సంఘాల మొత్తానికి.
- B. ఈ ఉత్తరము ఈ కింది వాటికి కిటికీని తెరుస్తున్నది
1. అపోస్తుడైన పౌలు యొక్క గురుసంబంధిత విధానాలు
 2. మొదటి శతాబ్దములోని ఇంటి సంఘాలు (చూ. రోమా 16:19; కొలస్సీ. 4:15)
- C. ఇప్పటికే క్రైస్తవత్వము మధ్యధరా ప్రాంతాలలోని జీవనవాతావరణాన్ని విప్లవాత్మకంగా మార్చి ఉంది. సువార్తను అడ్డుకొనే సాంఘిక కట్టడాలు పడిపోయాయి (చూ. 1 కొరింథీ. 12:13; గలతీ. 3:28; కొలస్సీ. 3:11).

II. గ్రంథకర్త

- A. ఈ ఉత్తరము యొక్క స్వాభావిక లక్షణాలను బట్టి అనేక మంది పాఠకులు (ఒక్క F.C. Baur మినహా) అందరూ దీని గ్రంథకర్త అపోస్తుడైన పౌలు అని అంగీకరించారు.
- B. ఫిలేమోను మరియు కొలస్సీ పత్రికలు దగ్గర పోలికలు కలిగి ఉన్నాయి
1. ఒకే ప్రారంభము
 2. ఒకే ప్రజలు ద్వారా శుభాకాంక్షలు ఇవ్వబడడం
 3. ఒకే ముగింపు
 4. కొలస్సీయులకు తుకీకు ఉత్తరాన్ని అందించాడు మరియు ఆయన ఒనేసిముతో ప్రయాణించాడు (చూ. కొలస్సీ. 4:7,9). ఒకవేళ ఫిలేమోను పౌలు రచనాశైలి అయితే, కొలస్సీ పత్రిక కూడా ఇదే (ఆధునిక పండితులు చాలామంది ఈ విషయంలో సందేహాన్ని వ్యక్తంచేశారు)
- C. ఇది ఆది సంప్రదాయవ్యతిరేకి Marcion (క్రీ. శ. 140 లలో రోముకు వచ్చినాడు) మరియు ఆధికార పుస్తకాల జాబితాలు, Muratorian Frangment (క్రీ. శ. 180-200 మధ్యకాలంలో రోములో వ్రాయబడింది) ల యొక్క పౌలు పుస్తకాల పట్టికలో ఉంది.

III. కాలము

- A. ఈ ఉత్తరము వ్రాసిన కాలము పౌలు యొక్క చెరశాలకు సంబంధించబడి ఉంది (ఎఫెసు, ఫిలిప్పై, కొలస్సు, లేక రోము). రోమీయ చెరశాల బంధీ అపోస్తలులు కార్యాల వాస్తవాలకు భాగా సరిపోతుంది.
- B. ఒక్కప్పుడు రోము ఖైదీలను బంధీచేసే స్థలంగా చెప్పబడింది, అయితే ఏ కాలంలో అనేది ప్రశ్న? పౌలు 60 సం. మొదట్లో జైలులో ఉండినాడు, ఇది అపోస్తలుల కార్యాలలో చెప్పబడింది. ఏది ఏమైనా, ఆయన విడుదల కాబడి, గురుసంబంధిత ఉత్తరాలను (1 & 2 తిమోతి మరియు తీతు) వ్రాసాడు, ఆ తరువాత మళ్ళీ బంధించబడి, క్రీ.శ. 68, జూన్ 9 (నీరో చక్రవర్తి ఆత్మహత్య) చంపబడ్డాడు. ఉన్నత విద్యావంతులు కొలస్సీ, ఎఫెసీ, మరియు ఫిలేమోను పత్రికలు 60 సం. మొదట్లో, పౌలు యొక్క మొదటి చెరశాల సమయంలో వ్రాశాడని ఊహిస్తున్నారు. ఫిలిప్పీయులకు బహుశా 60 సం. మధ్యలో వ్రాయబడి ఉండచ్చు.
- C. తుకికు, ఒనసిముతో కలిసి, కొలస్సీ, ఎఫెసీ, ఫిలేమోను పత్రికలను చిన్న ఆసియాకు తీసికొని వెళ్ళి ఉండచ్చు. తరువాత (ఆ తరువాత అనేక సంవత్సరాల పిమ్మట కావచ్చు), ఎపఫ్రో తన అనారోగ్యము నుండి కోలుకొని, పౌలు యొక్క ఫిలిప్పీయులకు వ్రాసిన పత్రికను తన స్వస్థల సంఘానికి తిరిగి తీసికొని వెళ్ళి ఉండచ్చు.
- D. F. F. Bruce మరియు Murray Harris (చిన్న సవరణలతో) పౌలు యొక్క రచనల క్రమాలను అనుసరించింది.

గ్రంథము	కాలము	వ్రాయబడిన ప్రదేశము	అ. కా. లతో ఉన్న సంబంధం
1. గలతీయులు	48	సిరియ అంతియోకయ	14:28; 15:2
2. 1 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	18:5
3. 2 థెస్సలోనీకయులకు	50	కొరింథు	
4. 1 కొరింథీయులకు	55	ఎఫెసు	19:20
5. 2 కొరింథీయులకు	56	మాసిడోనియ	20:2
6. రోమీయులకు	57	కొరింథు	20:3

7 – 10. చెరశాల నుండి వ్రాసిన ఉత్తరాలు

కొలస్సీయులకు	60 ప్రారంభంలో		
ఎఫెసీయులకు	60 ప్రారంభంలో	రోము	
ఫిలేమోను	60 ప్రారంభంలో		
ఫిలిప్పీయులకు	62-63 చివరిలో		28:30-31

11 – 13 నాల్గవ సువార్త ప్రయాణం

1 తిమోతి	63 (లేక ఆ తరువాత, 63 కాని క్రీ. శ. 68 కి 64 ముందు)	మాసిడోనియ
తీతు		ఎఫెసు (?)
2 తిమోతి		రోము

IV. ఉత్తరానికి సందర్భము (ఫిలేమోను పత్రికలో చెప్పబడిన వ్యక్తులు)

- A. ఫిలేమోను ఒనసిము యొక్క బానిస యజమాని. ఆయన కొలస్సీలో నివసించేవాడు. బహుశా ఆయన పౌలు ఎఫెసులో పరిచర్య చేస్తున్నప్పుడు, పౌలుచేత రక్షణ పొంది ఉండచ్చు.

- B. ఒనేసిము ఫిలేమోను దగ్గర నుండి పారిపోయి వచ్చిన బానిస. ఆయన పౌలు చెరసాలలో ఉన్నప్పుడు ఆయన ద్వారా రక్షింపబడ్డాడు కూడా (క్రీ. శ. 61-63). వారు ఎలా కలిశారో తెలియదు. బహుశా (1) ఇద్దరూ ఒకటిగా చెరసాలలో ఉండి ఉండచ్చు, (2) బహుశా పౌలు కొరకు ఒనేసిము పని మీద పంపబడ్డాడు లేక (3) పారిపోయి వచ్చిన తరువాత తన మనసు మార్చుకొనే విషయమై ఒనేసిము పౌలును సలహా అడిగాడు.
- C. ఎపఫ్రా చిన్న ఆసియాలోని విశ్వాసి, లికను నదీతీరప్రాంతాన సంఘాల స్థాపకుడు (కొలస్సి, లవదోకియా, హీరాపోలి). కొలస్సి సంఘము లోని మత విరోధులను గురించి మరియు ఫిలేమోను యొక్క విశ్వాస్యతను గురించి చెరసాలలో ఉన్న పౌలుకు సమాచారము అందించాడు.
- D. తుకికు పౌలు మూడు ఉత్తరాలను ఈ ప్రాంతాలకు తీసికొని వచ్చినాడు: కొలస్సియులకు, ఎఫెసియులకు, ఫిలేమోను (చూ. కొలస్సి. 4:7-9; ఎఫెసి. 6:21-22). ఒనేసిము కూడా ఆయనతో పాటు తన యజమానిని కలవడానికి వెనుకకు వెళ్ళాడు (చూ. ఫిలేమోను 1:11). క్రొత్త నిబంధనలో భద్రపరచిన రెండు ఉత్తరాలలో ఒకటి (చూ. 3 యోహాను).
దాదాపు యాభై సంవత్సరాల తరువాత (క్రీ. శ. 110) ఇగ్నోషియస్, చంపబడుటకు రోమాకు తీసికెళ్ళే మార్గము, ఒనేసిము అని పిలువడే ఎఫెసు బిషపుకు (“ఎఫెసియులకు” 1:3) అనే ఉత్తరము వ్రాశాడు! ఈయనే రక్షింపబడిన బానిస కావచ్చు!

V. ఉత్తరము యొక్క ఉద్దేశ్యము

- A. పౌలు ఎలా అపోస్తలులత్వ అధికారాన్ని మరియు గురుసంబంధ ప్రోత్సాహాన్ని వినియోగించుకొన్నాడో తెలియజేస్తున్నది.
- B. ఇది బానిస యజమానులను మరియు బానిసలను, ధనికులను మరియు పేదలను ఎలా క్రైస్తవత్వము సహోదరులుగా సహోదరీలుగా చేసిందో తెలియజేసింది! ఈ సత్యము కాలక్రమంలో విప్లవాత్మకంగా రోమా సాంప్రదాభ్యాన్ని మార్చినది.
- C. రోమీయులు చెరసాల నుండి విడుదలై తిరిగి చిన్న ఆసియాకు వస్తాననే పౌలు యొక్క నమ్మకాన్ని ఇది తెలియజేస్తున్నది.

VI. క్లుప్తంగా గుర్తించతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. “నీ ఇంటనున్న సంఘమునకు,” 2వ. వచనము
2. నేను కనిన నా కుమారుడగు ఒనేసిము, 10వ. వచనము
3. నిప్పుయోజనమైనవాడు. . . ప్రయోజనమైనవాడు, 11వ. వచనము
4. “నీవే నాకు ఋణపడియున్నావు,” 19వ. వచనము

VII. క్లుప్తంగా గుర్తించతగ్గ వ్యక్తులు

1. అప్పీయ, 1వ. వచనము
2. ఒనేసిము, 10వ. వచనము
3. ఎపఫ్రా, 23వ. వచనము

4. మార్కు, 24వ. వచనము

VIII. గుర్తింపతగ్గ దేశపటములోని ప్రదేశాలు - లేవు

IX. తర్కణకొరకు ప్రశ్నలు

1. 1:8వ. వచనములో పౌలు ఎలా తన అపోస్తలులత్వాన్ని ఉద్ఘాటించుకొన్నాడు?
2. ఈ చిన్న పుస్తకము ఎలా బానిసత్వ సమస్యను తెలియజేస్తున్నది?
3. 18వ. వచనము తన యజమాని నుండి ఒనేసిము దొంగిలించాడని తెలుపుతున్నదా?
4. 19వ. వచనము సహజంగా పౌలు ఒక లేఖకుని ఉపయోగించుకొంటాడని తెలుపుతున్నదా?

హెబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రికకు పరిచయం

I. కీలకమైన ప్రారంభ పలుకులు

నేను ఈ పుస్తకాన్ని చదువుతున్న కొద్దీ నా సిద్ధాంతాలు మరింత ఎక్కువగా పౌలు మొక్క సిద్ధాంతాల చేత రూపుదాల్చబడడం స్పష్టంగా తెలిసింది. ఇతర క్రొ.వి. గ్రంథకర్తలు వారి ఆత్మావేశిత ఆలోచనలను ప్రదర్శించుటకు బహుళత్వాన్ని అంగీకరించుటకు నాకు చాలా కష్టమైంది ఎందుకంటే వాటిని నేను పౌలు యొక్క శైలి వరుసలలో ఉంచడానికి ప్రయత్నించడం ఉద్దేశించాను. ప్రత్యేకించి విశ్వాసములో కొనసాగుట మీద హెబ్రీయుల పత్రిక యొక్క ఉద్ఘాటనలలో ఇది మరింత ఋజువు అయింది. హెబ్రీయుల పుస్తకంలో విశ్వాసము న్యాయసంబంధిత స్థితిలో (విశ్వాసము ద్వారా విమోచన) లేదు కాని చివరి వరకు విశ్వాసపూరిత జీవితము అనే స్థితిలో చెప్పబడింది (హెబ్రీ. 11-12).

హెబ్రీయుల పత్రికలోని నేను పోరాడిన అనేక ప్రశ్నలు దాని గ్రంథకర్త (పేతురు గాని, యాకోబు కాని) చేత ఎన్నడు అడగబడనవి కావు అనే విషయం నన్ను కలవరపెట్టుతున్నది. అన్ని క్రొ.వి. పుస్తకాల వలె హెబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రిక కూడా ఒక సందర్భానుచిత పుస్తకమే. నన్ను ఆయన/ఆమె కొంత ఇబ్బంది పెట్టినా; ఆయన/ఆమె నాకు అనందాన్ని కలుగజేసే రకమైన అంశాలను ఉపయోగింపవోయినా లేక ఆ రకమైన అంశాలను విప్లవాత్మకంగా చెరిపేసినా నేను గ్రంథకర్త యొక్క అభిప్రాయాన్ని స్వీకరించాలి. ఆత్మావేశముతో వ్రాయబడిన గ్రంథకర్త యొక్క సందేశాన్ని నా క్రమబద్ధమైన సిద్ధాంతాలుగా మార్చడానికి నేను ఏ మాత్రము సాహసించకూడదు.

నా సిద్ధాంతపరమైన మొండి పట్టుదల మరియు నాకు పూర్తిగా అర్థము కాని లేక ఇష్టపడని క్రొ.వి. బిగువులలో నేనుండే అంశాల విషయంలో నేను పశ్చాత్తాప పడడానికి నేను ఇష్టపడాలి! నేను క్రొ.వి.ను ఒక ఆధునిక సువార్త పరిచర్య, మార్చివేసే తంత్రీ జాలకలాల ద్వారా వడగట్టి చేస్తున్నామోనని ఆందోళన పడుతున్నాను. నేను బైబిలు యొక్క సత్యాలు, దేవుని ప్రేమ యొక్క సత్యాలు, అనుగ్రహాలను చెప్పాలనుకొంటున్నాను అయినప్పటికీ, క్రొ.వి. గ్రంథకర్తల యొక్క తీవ్రమైన హెచ్చరికలకు మరియు ఉత్తరువులు చేత నేరస్థుడనవుతున్నాను. తప్పని సరిగా నేను హెబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రిక యొక్క మాట వినాలి, అయితే ఇది నాకు చాలా బాధకలిగిస్తుంది! నాకున్న ఒత్తిడిని వివరించాలనుకొంటున్నాను. చెప్పాలి, వాస్తవానికి, క్రైస్తవజీవితానంతటిని అర్పించుకొనే ఉచిత బహుమాన రక్షణను చెప్పాలనుకొంటున్నాను. అయితే నా ఆదర్శాలు కలవనప్పుడు ఎక్కడ ఆనకట్ట వేసేది? దేవునితో నిత్య సహవాసము ఒక ప్రారంభ విశ్వాస స్పందనా లేక నిరంతరం కొనసాగే విశ్వాస స్పందనా? హెబ్రీ పత్రిక స్పష్టంగా ఇది తప్పనిసరి నిరంతరం కొనసాగే విశ్వాస స్పందన అని చెప్పుతున్నది. క్రైస్తవ జీవితము ముగింపునుండి చూడబడుతుంది, ప్రారంభం నుండి కాదు!

దీని ఉద్దేశ్యము క్రియల-ఆధారిత రక్షణ అని కాదు కాని క్రియల-ఆధారిత నిర్ధారణ. విధానము కాదు (ఇది కృప), విశ్వాసము ఒక ఋజువుగా ఉంది. విశ్వాసులు క్రియల చేత రక్షింపబడలేదు, క్రియల కొరకు రక్షింపబడ్డారు. క్రియలు రక్షణ కొరకు ఉద్దేశింపబడలేదు, అవి రక్షింపబడినందుకు వచ్చే ఫలితాలు. దైవభక్తి, విశ్వాసము, అనుదిన క్రీస్తులాంటి జీవితము మనము ప్రయాసపడే విషయాలు కాదు, మనము ఆయనలో ఏమై ఉన్నామో అనే విషయాలు. మార్పు లేనట్లైతే, విశ్వాస జీవితము మారుతూ ఉండకపోతే, మన రక్షణకు ఋజువు లేదు, విశ్వాసికి భద్రత లేదు. కేవలము దేవునికి మాత్రమే మన హృదయము మరియు పరిస్థితులు తెలుసు. విశ్వాసజీవితంలో తోడుగా ఉండడానికి అభయము ఉద్దేశింపబడింది, జీవితశైలి ఋజువును పోగొట్టే ప్రారంభ సిద్ధాంత మాటలు కాదు.

హబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రిక Calvinistic లేక Arminian లోని ఒక క్రమబద్ధమైన సిద్ధాంత వలయంలోని సిద్ధాంతాల పూర్వ నోట్లకు ఇది నెట్టివేయబడకుండా, ఈ దైవావేశిత గ్రంథకర్తలు స్పష్టంగా ఏమి చెబుతున్నారో దానిని మాత్రమే మనము పొందాలనేది నా ప్రార్థన.

II. ప్రారంభ అంశాల్పి

- A. రబ్బీల వాఖ్యానాల చేత చెప్పబడిన పా.ని. పాఠ్యభాగాలను ఈ పుస్తకము తన సందేశాన్ని తెలియజేయుట కొరకు ఉపయోగించుకొంది. అసలు గ్రంథకర్త యొక్క భావాన్ని అర్థము చేసికొనుటకు ఈ పుస్తకము ఆధునిక ప్రాశ్నాత్మక ఆలోచనలతో కాక, మొదటి శతాబ్ద రబ్బీ యూదాతత్వపు వెలుగులో ఇది విశ్లేషింపబడాలి.
- B. ఈ పుస్తకము ఒక ప్రసంగములాగా ప్రారంభమై (అభివాదము లేక అలాంటి శుభములు లేవు), ఒక ఉత్తరము వలె ముగింపబడింది (పౌలుశైలిలో ముగింపబడ్డ 13వ. అధ్యాయం). ఇది బహుశా సమాజమందిరపు ధర్మోపదేశము ఒక ఉత్తరముగా మారి ఉండే అవకాశము కూడా ఉంది. హెబ్రీ. 13:22 లో గ్రంథకర్త చేత పుస్తకము అతని/ఆమె "ఒక హెచ్చరిక మాట" గా పిలుచుకొనబడింది. ఇదే వచనము అ.కా. 13:15 యొక్క ప్రసంగానికి కూడా ఉపయోగింపబడింది.
- C. ఇది మోషే నిబంధన మీద ఇవ్వబడిన క్రొత్తనిబంధన అంశాల్పి:
1. అదే పా.ని. యొక్క ఒక అధికారపూర్వక కోణము
 2. పాత మరియు క్రొత్త నిబంధనల తారతమ్యము
 3. యేసు మన ప్రధానయాజకుడు అని పిలిచిన ఒకే ఒక క్రొ.ని. పుస్తకము
- D. ఈ పుస్తకము పడిపోవుట ("వెనుకకు తిరుగుట" చూ. హెబ్రీ. 10:38), లేక తిరిగి యూదాతత్వములోని వెళ్ళిపోవుటకు విరుద్ధముగా ఇవ్వబడిన హెచ్చరికలతో నిండి ఉంది (అది., 2,4,5,6,10,12 అధ్యాయాలు; చూ. R. C. Glaze, Jr., చేత వ్రాయబడి, Insight Press ముద్రింపబడిన *No Easy Salvation*).
- E. ఇది అసాధారణమైనప్పటికీ, శక్తిమంతుడైన దేవుని యొక్క పూర్తిచేయబడిన కార్యాన్ని (అది., విశ్వాసము ద్వారా విమోచన) రక్షణలాగా చెప్పిన పౌలును అర్థము చేసికోడానికి ఇది సహాయపడగలదు, ఇది ఒక ప్రారంభ సత్యము వలె భద్రతను ఇస్తున్నది (అది., రోమీయులకు 4). పేతురు, యాకోబు, 1 మరియు 2 యోహాను పుస్తకాలు క్రొత్త నిబంధన యొక్క కొనసాగు బాధ్యతలను ఉద్ఘాటించి మరియు మారిన, మారుతున్న జీవితాల చేత నిర్ధారించబడ్డ భద్రతను గురించి చెబుతున్నాయి. హెబ్రీయుల గ్రంథకర్త విశ్వాసపూరిత జీవితాన్ని నొక్కిచెబుతున్నాడు (చూ. 11వ. అధ్యాయం), భద్రతను జీవిత ముగింపు దృక్పథంలో తెలియజేస్తున్నాడు. ఆధునిక ప్రాశ్నాత్మక తార్కిక ఆలోచన ఈ దృక్పథాలను ఏకోన్ముఖత చేయడానికి ఉద్దేశిస్తుండగా, క్రొ.ని. గ్రంథకర్తలు, ఒక దైవ గ్రంథకర్త (అది., ఆత్మ) ద్వారా, వాటిని ఉద్దిక్తతలో పట్టిపెట్టి, ముగ్గురిని చెప్పాలనుకొంటున్నారు. అభయము అనేది గురి కాదు కాని దేవుని వాగ్దానములలో క్రియాశీలక విశ్వాసము యొక్క అనుబంధోత్పత్తియై ఉంది.

III. గ్రంథకర్తత్వం

- A. హెబ్రీ పత్రిక యొక్క గ్రంథకర్తత్వం వివాదాలలో ఉన్నప్పటికీ, అనేక ఆది నోస్టికు (Gnostic) నిర్మాణాలు (అది., *Gospel of Truth, Gospel of Philip* మరియు *The Apocrypha of John*) దీనిని అనేక సార్లు సూచించింది, దీని వలన ఇది రెండవ

శతాబ్దములో వ్రాయబడిన అధికారిక క్రైస్తవ రచనలలో ఇది ఒకటిగా భావింపబడిందిని తెలుస్తున్నది (చూ. Andrea Helmbold యొక్క *The Nag Hammadi Gnostic Texts and the Bible*, పే. 91).

- B. The Eastern Church (Alexandria, Egypt) పౌలు యొక్క గ్రంథకర్తత్వాన్ని అంగీకరించింది ఎందుకంటే ఆది పాపైరస్ ప్రతి P⁴⁶ లో పౌలు రచనలలో హెబ్రీ పత్రికను కూడా తన పట్టికలో ఇది గమనించింది. ఈ చేతివ్రాత Chester Beatty Papyri అని పిలువబడి, రెండవ శతాబ్ద చివరిలో ఇది ఎత్తి వ్రాయబడింది. ఇది రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రిక తరువాత హెబ్రీ పత్రికను ఉంచింది. Alexandrian నాయకులు కొంతమంది పౌలు యొక్క గ్రంథకర్తత్వముకు సంబంధించిన కొన్ని సాహిత్య సమస్యలను గుర్తించారు.
1. Clement of Alexandria (క్రీ. శ. 150-215, Eusebius చేత సూచించబడ్డాడు) పౌలు దీనిని హెబ్రీ భాషలో వ్రాసాడు, లూకా దీనిని గ్రీకు లోనికి తర్జుమా చేశాడు అని చెబుతున్నది.
 2. Origen (క్రీ. శ. 185-253) ఆలోచనలు పౌలువి, అయితే ఆ తరువాత లూకా లేక రోము యొక్క క్లెమెంట్ లాంటి ఆయన అనుచరులు వాటిని పుస్తకరూపంలో వ్రాశారు అని చెబుతున్నాడు.
- C. Muratorian Fragment (దాదాపు క్రీ.శ. 180-200 లో రోము నుండి క్రొ.ని. కెనోలికల్ పుస్తకాల పట్టిక) అని పిలువబడే Western Church ద్వారా స్వీకృతమైన పౌలు యొక్క ఉత్తరాలలో ఈ పుస్తకము తీసివేయబడింది.
- D. గ్రంథకర్తను గురించి మనకు తెలిసిన అంశాలు
1. ఈయన స్పష్టంగా రెండవ తరము యొక్క యూదాతత్వ క్రైస్తవుడు (హెబ్రీ. 2:3).
 2. ప్రాచీన భాషాంతము (Septuagint) అని పిలువబడే పా.ని. గ్రీకు తర్జుమా నుండి ఆయన వాక్యాలను ఉదహరించాడు.
 3. ఆయన పురుషాన మందసగుడార ఆచారాలను ఉపయోగించాడు, ప్రస్తుత దేవాలయ ఆచారాలను కాదు.
 4. ఆయన సాంప్రదాయక గ్రీకు వ్యాకరణాన్ని మరియు వాక్యనిర్మాణాలను ఉపయోగించాడు (ఈ పుస్తకము సాత్త్వికము [platonic] కాదు. ఇది పా.ని. ధోరణిలో మాట్లాడుతుంది, ఆసక్తతో (Philo) కాదు.
- E. ఏ గ్రంథము యొక్క గ్రంథకర్త ఎవరో తెలియదు అయితే గ్రహీతలకు దీని గ్రంథకర్త ఎవరో బాగా తెలుసు (చూ. హెబ్రీ. 6:9-10; 10:34; 13:7,9).
- F. పౌలు యొక్క గ్రంథకర్తత్వము మీద సందేహాలు ఎందుకు ఉన్నాయి
1. పౌలు యొక్క ఇతర రచనతో పోల్చిచేస్తే (13వ. అధ్యాయం తప్ప) వ్రాయబడిన శైలి చాలా తేడాగా ఉంది.
 2. భాషాప్రయోగము తేడాగా ఉంది.
 3. పదాలు వచనాలు మరియు విశ్లేషణల ఉపయోగాలలో సూక్ష్మమైన మార్పులు ఉన్నాయి.
 4. పౌలు తన స్నేహితులను మరియు సహా పనివారలను "సహోదరులు", ఈ వ్యక్తి పేరు ఎప్పుడూ ముందు వస్తుంది (చూ. రోమా 16:23; 1 కొరింథీ. 1:1; 16:12; 2 కొరింథీ. 1:1; 2:13; ఫిలిప్పీ. 2:25) అయితే హెబ్రీ. 13:23 లో "మన సహోదరుడు తిమోతి" అని ఉంది.
- G. గ్రంథకర్తత్వము యొక్క సిద్ధాంతాలు

1. అలెగ్జాండ్రీయా క్లెమెంటు యొక్క పుస్తకము *Hypotyposes* (Eusebius చేత సూచించబడింది) పౌలు వాస్తవానికి హీబ్రీలో వ్రాయగా లూకా గ్రీకులోనికి తర్జుమా చేశాడు అని విశ్వసిస్తున్నాడు (లూకా అద్భుతమైన కొయినె గ్రీకును ఉపయోగించాడు).
2. లూకా గాని లేక రోము క్లెమెంటు దీనిని పౌలు యొక్క ఉపదేశాలను అనుసరించి వ్రాశారు అని Origen చెబుతున్నాడు.
3. Western Church చేత Canon లోనికి పుస్తకాల Jerome మరియు Augustine
4. దీనిని బర్నబా (పౌలు యొక్క ఒక లేవీ అనుచరుడు) వ్రాసాడని Tertullian (*De Pudic.* 20) విశ్వసించాడు.
5. దీనిని అపోలో, అలెగ్జాండరు చేత శిక్షణ పొందిన పౌలు అనుచరుడైన మేధావి, వ్రాసాడని Martin Luther (మార్టిన్ లూథర్) చెప్పాడు.
6. రోము యొక్క క్లెమెంటు (క్రీ.శ. 96 దీనిని మొదటిసారి సూచించిన వాడు) లేక లూకా గాని దీని గ్రంథకర్తలు అయి ఉండచ్చు అని Calvin చెప్పాడు.
7. దీనిని అక్విల మరయు ప్రీస్బిటర్లు (వారు అపోలో యొక్క పూర్తి సువార్తను విన్నారు మరియు వారు పౌలు మరియు తిమోతెలతో కలిసి పనిచేశారు, చూ. అ.కా. 18:26) వ్రాశారు అని Adolph von Harnack చెబుతున్నాడు.
8. పౌలు సిరియాలో బంధీగా ఉన్నప్పుడు ఫిలిప్పు (సువార్తకుడు) దీనిని వ్రాశాడని Sir William Ramsey చెబుతున్నాడు.
9. మరి కొంతమంది అయితే ఫిలిప్పు లేక సీలా (సిల్వాను) వ్రాశాడని గట్టిగా అంటున్నారు.

IV. గ్రహీతలు

- A. "హెబ్రీయులకు" అనే నామకరణను బట్టి ఇది హెబ్రీ ప్రజలకు సంబంధించబడుతున్నది, కాబట్టి, ఈ పుస్తకము యూదులందరికీ వ్రాయబడింది (చూ. Eusebius ద్వారా సూచించబడిన అలెగ్జాండ్రీయా యొక్క క్లెమెంటు, *Eccl. Hist.* VI, 14)
- B. అంతర్గత ఆధారాలను బట్టి ఇది యూదా విశ్వాసులలో కొంతమంది ప్రత్యేక వర్గాలను లేక సమాజమందిరానికి వ్రాయబడిందని R. C. Glaze, Jr.'s *No Easy Salvation* (నో ఈజీ సాల్వేషన్) వొక్కిచెప్పింది (చూ. హెబ్రీ. 6:10; 10:32-34; 12:4; 13:7; 19,23).
 1. వ్రాయబడిన పా.ని. ఉదాహరణలు మరియు అంశాల విషయాలను బట్టి గ్రహీతలు యూదా విశ్వాసులై ఉండచ్చు (చూ. హెబ్రీ. 3:1; 4:14-16; 6:9; 10:34; 13:1-25).
 2. వారు కొంత హింసలకు గురియైయ్యారు (చూ. హెబ్రీ. 10:32; 12:4). మొదట్లో యూదాతత్వము ఒక చట్టపరమైన మతముగా రోమా అధికారము గుర్తించింది, అయితే ఆ తరువాత సమాజమందిర ఆరాధనల నుండి క్రైస్తవత్వము వేరైన తరువాత క్రైస్తవ మతాన్ని అధికారిక మతముగా పరిగణించింది.
 3. వీరు చాలా కాలమునుండి విశ్వాసులుగా ఉన్నారు, అయితే వారు ఇంకా పరిపూర్ణులు కాలేదు (చూ. హెబ్రీ. 5:11-14). యూదాతత్వము నుండి పూర్తిగా విడిపోవడానికి భయపడ్డారు (చూ. 6:1-2).
- C. హెబ్రీ. 13:24 యొక్క అస్పష్టత ఇది (1) ఇటలీ నుండి (2) ఇటలీకి వ్రాయబడింది, బహుశా ఇది రోము కావచ్చు.
- D. గ్రహీతలు ఉన్న ప్రాంతము గ్రంథకర్తత్వముకు సంబంధించిన వివిధ సిద్ధాంతాలకు ముడిబడి ఉంది.
 1. అలెగ్జాండ్రీయా - అపోలో
 2. అంతియొకయ - బర్నబా
 3. సిరియా - లూకా లేక ఫిలిప్పు

4. రోము - రోము యొక్క క్లెమెంటు మరియు హెబ్రీ. 13:24 లో ఇటలీ అని ప్రస్తావించబడింది.
5. స్పెయిను - ఇది లైరా యొక్క నికోలసు యొక్క సిద్ధాంతము (క్రీ.శ. 1270-1340)

V. కాలము

- A. క్రీ. శ. 70 లో రోము జనరలు (తరువాత చక్రవర్తి) అయిన తీతు ద్వారా యెరూషలేము సరిగ్గా నాశనము గావింపక ముందు
 1. గ్రంథకర్త పౌలు యొక్క సహచరుడు తిమోతిని పేరు పెట్టి ప్రస్తావించాడు (చూ. హెబ్రీ. 13:23)
 2. దేవాలయములలో బలియర్పణలు కొనసాగుతున్నట్లు (చూ. హెబ్రీ. 8:13; 10:1-2) గ్రంథకర్త సూచిస్తున్నాడు
 3. నీరో కాలములో జరుగుతున్న హింసలకు సరిపోవునట్లు గ్రంథకర్త సూచించాడు
 4. యూదాతత్వానికి మరియు దాని సంస్కృతులకు తిరిగి వెళ్ళకూడదని గ్రంథకర్త హెచ్చరిస్తున్నాడు
- B. క్రీ. శ. 70 తరువాత
 1. గ్రంథకర్త హేరోదు దేవాలయంలోనివి కాకుండా, మందసగుడారములోని సాంప్రదాయాలను ఉపయోగించుకొన్నాడు
 2. గ్రంథకర్త హింసలను ప్రస్తావిస్తున్నాడు
 - a. బహుశా నీరో చక్రవర్తి వలన జరిగినవి కావచ్చు (చూ. హెబ్రీ. 10:32-34)
 - b. ఆ తరువాత డొమిటియన్ (Domitian) వలన జరిగినవి కావచ్చు (చూ. హెబ్రీ. 12:4-13)
 3. ఈ పుస్తకము మొదటి శతాబ్ద చివరి కాలములోని రబీల యూదాతత్వ పునరుద్ధరణ (జమ్మియా [Jamnia] లోని రచనలు) కు సంబంధించినది కావచ్చు
- C. ఈ పుస్తకము రోము యొక్క క్లెమెంటు ద్వారా సూచించబడినది కాబట్టి ఇది క్రీ. శ. 95 లో వ్రాయబడి ఉండచ్చు

VI. ఉద్దేశ్యము

- A. సమాజమందిరాలను విడిచిపెట్టి, బాహటంగా (పూర్తిగా) సంఘములతో గుర్తింపబడవలెనని యూదా క్రైస్తవులు హెచ్చరింపబడ్డారు (చూ. హెబ్రీ. 13:13).
- B. యూదా క్రైస్తవులు సువార్త కార్యభారాన్ని తప్పనిసరిగా వహించాలని ప్రోత్సహింపబడ్డారు (చూ. మత్తయి 28:19-20; లూకా 24:47; అ.కా. 1:8).
- C. ఈ యూదా క్రైస్తవులు యూదా అవిశ్వాసులతో సహవాసము చేసే విషయమే 6 మరియు 10 అధ్యాయాల గురియై ఉంది. "మనము," "మీరు," మరియు "వారు" అనే మూడు గుంపులు ఇక్కడ ఉండడాన్ని గమనించండి. క్రైస్తవ స్నేహితుల మరియు సహ పనివారి జీవితాలకు తగినంత మరియు స్పష్టమైన ఋజువుగా ఉండునట్లు వ్యక్తిగతంగా స్పందించమని వారు హెచ్చరింపబడ్డారు.
- D. ఈ భావింపబడ్డ చారిత్రక నిర్మాణము R. C. Glaze, Jr. చే వ్రాయబడిన *No Easy Salvation* (నో ఈజీ సాల్వేషన్) నుండి తీసికొనబడింది.

"సమస్య అధికసంఖ్యాక క్రైస్తవులు మరియు అల్పసంఖ్యాక క్రైస్తవేతరుల మధ్య ఉన్న ఒత్తిడితో కూడినది కాదు. సరిగ్గా దీనికి వ్యతిరేకమైనదే దీనికి కారణము. రెండు గుంపులు ఒక కాంగ్రెగేషను వలె కలిసి ఆరాధించడానికి యూదా క్రైస్తవుల కాంగ్రెగేషన్ వారి విశ్వాసము మరియు గృహనిర్వాహకత్వపు భావాల విషయంలో చాలా వరకు రాజీపడవలసి వచ్చింది.

రెండు గుంపులు కూడా ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా ఒకరి మనోభావాలను మరొకరు ఇబ్బందిపెట్టుకోలేదు. సమాజమందిపు అవిశ్వాస సభ్యుల యొక్క దోషారోపణ మరియు నిర్ణయాత్మకంగా బోధింపబడడము జరగలేదు. క్రైస్తవ జీవితము ధైర్యముగా జీవించవలసి ఉండవలసి ఉంది కనుక, దానిని అంగీకరించలేక, క్రైస్తవులు ఒక ఆగిపోయిన స్థితిలో ఉండిపోయారు. ఉన్న తేడాన్ని నిరంతరము తృణీకరించుటచేత అవిశ్వాసుల హృదయాలు కఠినంగా మారిపోయాయి. ఈ గుంపులు ఇప్పుడు ఒకరికొకరు అనుకూలమైన మిత్రులుగా మారిపోయారు.

'సంపూర్ణులగుటకు సాగిపోవుట' (6:1) కు ఈ క్రైస్తవ గుంపుల నిరాకరణకు ప్రోత్సాహపరచే రెండు సంఘటన కారణాలు ఉన్నాయి: యూదాతత్వ సాంప్రదాయాలకు అత్యున్నత ప్రాధాన్యత మరియు క్రైస్తవత్వము యొక్క పూర్తి గుర్తింపుకు విముఖత చూపడము, ఇది మరింత ఎక్కువగా అన్యమత నినాదానికి దారి తీసింది" (పే. 23).

VII. హెబ్రీ పత్రికకు సంక్షిప్త రూపురేఖ

1:1-3	ప్రవక్తల కంటే మించిన కుమారుని ఉన్నతత్వము
1:4-2; 18	దేవదూతలకంటే మించిన కుమారుని ఉన్నతత్వము
3:1-4; 13;	మోషే నిబంధనకు మించిన కుమారుని ఉన్నతత్వము
4:14-5:10; 6:13-7:28	అహరోను యాజకత్వముకు మించిన కుమారుని ఉన్నతత్వము
5:11-6:12	అవిశ్వాస యూదులకు మించిన విశ్వసించిన యూదుల ఉన్నతత్వము
8:1-10:18	మోషే నిబంధనల పద్ధతులకు మించిన కుమారుని ఉన్నతత్వము
10:19-13:25	విశ్వాసులకు ప్రతిపాదించిన మరియు బయలుపరచిన దానికి మించిన కుమారుని ఉన్నతత్వము

VIII. క్లుప్తంగా గుర్తించతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. "ఈ దినముల అంతమందు," 1:2
2. "ఆయన మహిమ తేజస్సును," 1:3
3. "ఆయన తత్వము యొక్క మూర్తిమంతము," 1:3
4. శ్రేష్టత్వము, 1:3
5. "మనము కొట్టుకొనిపోకుండునట్లు," 2:1
6. "దేవదూతల ద్వారా పలుకబడిన వాక్యము," 2:2
7. "ప్రతి మనుష్యుని కొరకు మరణము అనుభవించునట్లు," 2:9
8. "వారి రక్షణకర్త," 2:10
9. "ప్రధానయాజకుడు," 2:17; 4:15
10. "వంటివాడు," 2:17
11. అపోస్టులుడు, 3:1
12. ప్రధానయాజకుడు, 3:1
13. ఒప్పుకోలు, 3:1; 4:14
14. నేడు, 3:13
15. "ఏడవదినమున," 4:4
16. "సబ్బాతు విశ్రాంతి," 4:9

17. "ఆకాశమండలము గుండా," 4:14
18. "ఆయన పాపములేని వాడుగా ఉండెను," 4:15
19. "చేరుదుము," 4:16
20. "మూలపాఠములు," 5:12
21. "కడుగునీళ్ళు," 6:2
22. "వాగ్దానము," 6:15
23. "ముసుగు," 6:19
24. "ఆయన మరి శ్రేష్ఠమైన నిబంధనకు పూటకాపాయెను," 7:22
25. మధ్యవర్తిత్వము, 7:25
26. గుడారము, 8:2
27. "పరలోకసంబంధమగు వస్తువుల ఛాయా రూపకమైన" 8:5
28. "క్రొత్త నిబంధన," 8:8,13
29. "అతి పరిశుద్ధ స్థలము," 9:3
30. "అహరోను చేతికట్ట," 9:4
31. కరుణాపీఠము, 9:5
32. "ఇంత గొప్ప సాక్షి సమూహము మేఘము వలె," 12:1
33. "చేదైన వేరు," 12:15
34. "పరలోకపు యెరూషలేము," 12:22

IX. క్లుప్తంగా గుర్తించతగ్గ వ్యక్తులు

1. "ప్రథమ ఫలము," 1:6
2. "మరణము యొక్క బలముగల వానిని," 2:14
3. "మీకు కోపము పుట్టించినవారెవరు," 3:16
4. మెల్కీసెదెకు, 5:6
5. 5:11-6:8 లో మూడు గుంపులు ప్రస్తావించబడ్డాయి: "మీరు," "వారు," "మీరు." ఒక్కొక్కటి ఎవరిని సూచిస్తున్నది?
6. కెరూబులు, 9:5
7. హానోకు, 11:5
8. రాహాబు, 11:31
9. "గొట్టల గొప్ప కాపరి," 13:20
10. తిమోతి, 13:23

X. గుర్తించతగ్గ దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. షాలేము, 7:1
2. యెరికో, 11:30
3. సీయోను పర్వతము, 12:22

4. ఇటలీ, 13:24

XI. తర్కణకొరకు ప్రశ్నలు

- 1:2-4 లో చెప్పబడిన "కుమారుడు" యొక్క అంశాలను జాబితా చేయండి
- హబ్రీ సత్రిక తొలి అధ్యాయాలలో దూతలు ఎక్కువ సార్లు ఎందుకు చెప్పబడ్డారు?
- దూతలు విశ్వాసులకు ఎలా సంబంధించి ఉన్నాయి? (1:14)
- ఎలా యేసు దూతల కంటే కొంచెం తక్కువుగా చేయబడ్డాడు? (2:9)
- 2:18; 4:15 యొక్క గొప్ప సత్యము ఏమిటి?
- 3:1-6 లో ఎలా మోషే మరియు యేసు పోల్చి చెప్పబడ్డారు?
- ఆత్మను గురించి 3:7 ఏమి చెపుతున్నది?
- 3:12 దేనిని గురించి మాట్లాడుతున్నది?
- "వారు నా విశ్రాంతిలో ప్రవేశింపరు" అనే 3:11 యొక్క వచన అర్థము ఏమిటి?
- కైస్తవుల అభయంను గురించి 3:14 ఏమి చెపుతున్నది?
- 4:12 ను నీ సొంత మాటల్లో వివరింపుము.
- మన గ్రంథకర్త ఒక ప్రాచీన కనానీయ యాజకుని ఎందుకు తీసికొని వచ్చాడు (5:6-10)
- 5:8-9 యొక్క ప్రాముఖ్యతను వివరింపుము.
- 6:1-2 లోని సిద్ధాంతాలను వ్రాయండి. వారు యూదుల లాగా కైస్తవులా? ఎందుకు?
- 6:6 లోని "అసాధ్యము" అనే విశ్వసించువారని ఎందుకు విశ్వసించు వారని నీవు రక్షించగలవు, నశించినవారు, రక్షింపడుదురు ఖండిస్తున్నది?
- ఎందుకని మెల్కేసెదెకు తల్లిదండ్రులు లేనివాడు అని చెప్పబడింది (7:3)
- అబ్రహాము మెల్కేసెదెకుకు పదవ వంతు చెలించుట ఎందుకింత ప్రాముఖ్యమైనదిగా ఉంది (7:4-10)
- పా. ని. నను గురించి 8:13 మరియు 10:4 వచనాలు ఏమి తెలియజేస్తున్నాయి?
- 6వ. అధ్యాయం ఎలా 10వ. అధ్యాయానికి సంబంధము కలిగి ఉంది?
- 9:22 వచనము ఎలా హిందూతత్వాన్ని ఖండిస్తున్నది?
- ఎలా 10:25 మరియు 39 చారిత్రక వాతావరణానికి సంబంధించినదిగా ఉంది?
- 11వ. అధ్యాయాన్ని నీ సొంత మాటల్లో క్రోడీకరింపుము?
- 12:2 దేని కొరకు సూచిస్తున్నది?
- 13:8 ఎందుకు ప్రాముఖ్యమై ఉంది?

యాకోబు పత్రికకు పరిచయం

I. ప్రారంభవ్యాఖ్యలు

- A. ఇది క్రొత్త నిబంధనలో Soren Kierkegaard యొక్క ప్రయమైన గ్రంథము ఎందుకంటే ఇది ఆచరణీయ అనుదిన క్రైస్తవత్వాన్ని ఉద్ఘాటిస్తున్నది.
- B. ఇది మార్టిన్ లూథర్ కు క్రొత్త నిబంధనలో అతి తక్కువ ఇష్టమైన గ్రంథము ఎందుకంటే ఇది చూడడానికి రోమీయులకు మరియు గలతీయులకు వ్రాసిన పత్రికలలోని పాటు యొక్క "విశ్వాసము ద్వారా విమోచన" కు విరోధముగా ఉన్నట్లుంది.
- C. ఇతర క్రొ. ని. గ్రంథాలతో చూస్తే ఇది ఒక ప్రత్యేక సాహిత్యప్రక్రియను కలిగి ఉంది
 1. చాలా వరకు ఒక తీక్షణమైన ప్రవక్తచే వ్రాయబడిన క్రొత్తనిబంధన యొక్క సామెతల గ్రంథము వలె ఉంది
 2. యేసు చనిపోయిన వెంటనే వ్రాయబడినప్పటికీ ఇప్పటికీని యూదా తత్వము కలిగి, ఆచరణీయతను కలిగి ఉంది

II. గ్రంథకర్త

- A. పరంపరాగత గ్రంథకర్త జేమ్స్ (హెబ్రీ, "యాకోబు"), ఈయన యేసుకు సహోదరుడు (మారుతండ్రి లేక తల్లికి పుట్టిన నలుగురిలో ఒకడు, చూ. మత్తయి 13:55; మార్కు 6:3; అ. కా. 1:14; 12:17; గలతీ. 1:19). ఈయన యెరూషలేము సంఘానికి పెద్దగా ఉండినాడు (క్రీ. శ. 48-62, చూ. అ. కా. 15:13-21; గలతీ. 2:9).
 1. ఈయన "సముచితమైన యాకోబు" అని, ఆటూ పిమ్మట "ఒంటి మోకాళ్ళు" పిలువబడ్డాడు ఎందుకంటే ఈయన ఎడతెగకుండా మోకాళ్ళ మీద ప్రార్థనచేసేవాడు (Hegesippus, Eusebius ద్వారా సూచించబడ్డాడు).
 2. పునరుత్థానము వరకు యాకోబు విశ్వాసి కాలేదు (చూ. మార్కు 3:21; యోహాను 7:5). పునరుత్థానము తరువాత యేసు ఈయనకు ముఖాముఖంగా కనిపించాడు (చూ. 1 కొరింథీ. 15:7).
 3. ఆయన మేడగదిలో శిష్యులతోపాటు ఉండినాడు (అ. కా. 1:14) బహుశా పెంతుకోస్తు దినముండు ఆత్మ వచ్చినప్పుడు కూడా అక్కడ ఉండి ఉండచ్చు.
 4. ఆయన వివాహితుడు (చూ. 1 కొరింథీ. 9:5).
 5. ఈయన పౌలు చేత ఒక స్థంభము అని (బహుశా అపోస్తలుడు, చూ. గలతీ. 1:19) అని సూచించబడ్డాడు కాని ఈయన పండ్రెండుగురు శిష్యులలో ఒకడు కాడు (చూ. గలతీ. 2:9; అ. కా. 12:17; 15:13సగం)
 6. *Antiquities of the Jews* (యాంటిక్విటీస్ ఆఫ్ ది జూస్), 20:9:1 యందు జోసెఫస్ ఈయన క్రీ. శ. 62లో పెద్దల సభ యొక్క సద్భావముల చేత రాళ్ళతో కొట్టబడ్డాడని చెబుతుండగా, మరొక పరంపరాగతము (రెండవ శతాబ్దపు గ్రంథకర్తలు, అలెక్సాండ్రీయ యొక్క క్లెమెంట్ లేక Hegesippus) ఈయన దేవాలయ గోడనుండి నెట్టివేయబడ్డాడు అని చెబుతున్నారు.
 7. యేసు మరణం తరువాత చాలా తరాలు యెరూషలేము సంఘానికి యేసు యొక్క బంధువు ఒకడు పెద్దగా నియమించబడ్డాడు అని చెప్పుకొన్నారు.

- B. *Studies in the Epistle of James* నందు A. T. రాబర్ట్స్ యాకోబు యొక్క గ్రంథకర్తత్వాన్ని నొక్కిచెప్పుతున్నాడు:
- "అ. కా. 15:13-21 లో మాట్లాడిన గ్రంథకర్త ఈ పత్రికను వ్రాశాడనడానికి చాలా ఋజువులు ఉన్నాయి - ఇలాంటి సుకుమార ఆలోచనలు మరియు శైలిలు కేవలం అనుకరించడానికి లేక ఎత్తివ్రాయడానికి యుక్తికలవిగా ఉన్నాయి. ఇవే పోలికలు యాకోబు పత్రిక మరియు బహుశా యాకోబు చేత వ్రాయబడిన అంతియోకయకు వ్రాసిన ఉత్తరాలలో ఉన్నాయి (అ. కా. 15:23-29). ఇక్కడ, దీనికి తోడు, తేటగా కనిపిస్తున్న కొండమీద ప్రసంగం యొక్క చాతుర్యాన్ని యాకోబు స్వయాన విని ఉండచ్చు లేక కనీసం దీని సారాంశానైనా తెలిసికొని ఉండచ్చు. పత్రికలో యేసు యొక్క బోధలలో కనిపించే ఇదే ఊహాభావము యొక్క తేజస్సు తేటగా కనిపిస్తున్నది" (పే. 2).
- C. క్రొ. ని. లో మరో ఇద్దరు యాకోబులు అపోస్తలుల హోదా కలిగి ఉన్నారు. ఏది ఏమైనా, యోహాను సహోదరుడైన యాకోబు క్రీ. శ. 44 లో హేరోదు అగ్రిప్ప I చేత చంపబడ్డాడు (చూ. అ. కా. 12:1-2). మరొక యాకోబు "తక్కువ" లేక "చిన్నవాడు" (చూ. మార్కు 15:40), ఎన్నడూ అపోస్తలుల జాబితాకు బయట ప్రస్తావించబడలేదు. మన పత్రిక యొక్క గ్రంథకర్త కర్త బాగా పరిచయస్థుడే.
- D. యేసుతో యాకోబుకు ఉన్న బంధుత్వాన్ని గురించి మూడు సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి:
1. Jerome ఈయన యేసు యొక్క చాయాదు (Alphaeus మరియు Mary of Clopas ద్వారా) అని చెప్పుతున్నాడు. ఈయన దీనిని మత్తయి 27:56వ. వచనాన్ని యోహాను 19:25 తో పోల్చడంను బట్టి రాబట్టుకొన్నాడు.
 2. రోమన్ కాథలిక్ పరంపరలు యేసేపు మునుపటి వివాహము ద్వారా జన్మించిన యేసు యొక్క సహోదరుడు అని చెప్పుతున్నాయి (చూ. మత్తయి 13:55 వచనం మీద Origen యొక్క వ్యాఖ్యలు మరియు *Heresies* నందు Epiphanius, 78).
 3. Tertullian (క్రీ. శ. 160-220), Helvidius (క్రీ. శ. 366-384) మరియు ఎక్కువ మంది ప్రొటెస్టంట్లు ఈయన యేసుపు మరియు మరియు జన్మించిన యేసు యొక్క సహోదరుడు అని చెప్పుతున్నారు (చూ. మార్కు 6:3; 1 కొరింథీ. 9:5).
 4. #1 మరియు #2 వరుస సంఖ్యల విషయాలు మరియు యొక్క నిరంతర కన్యకత్వాన్ని సందర్భించడానికి రోమన్ కాథలిక్ సిద్ధాంతమునుండి పెంపొందింది.

III. కాలము

- A. ఒకవేళ పైన చెప్పబడిన గ్రంథకర్తత్వాన్ని ఆమోదించినట్లైతే అప్పుడు రెండు వీలగు కాలాలు ఉన్నాయి:
1. క్రీ. శ. 49లో యెరూషలేము పెద్దల సభ సమావేశానికి ముందు (ఒకవేళ ఇదే కాలము నిశ్చితమైతే అప్పుడు పంపిణీ చేయబడిన క్రొ. ని. గ్రంథాలలో యాకోబు పత్రికే ప్రథమంగా పంపిణీ చేయబడింది).
 2. అటు పిమ్మట, క్రీ. శ. 62 లో ఇక యాకోబు మరణిస్తాడనంగా వ్రాయబడింది.
- B. ముందుగానే వ్రాయబడింది అని చెప్పడానికి కారణాలు:
1. 2:2 లో "సమాజమందిరము" అని ఉపయోగించడం
 2. ఇంకా సంఘ నిర్వాహకత్వము లేకపోవడం
 3. 5:4లో యూదాతత్వ భావంలో "పెద్ద" అనే పదం ఉపయోగించబడడం
 4. అన్యలకు సువార్త ప్రకటన మీద ఉన్న వివాదాన్ని ప్రస్తావించక పోవడం (చూ. అ. కా. 15)

5. బహుశా యాకోబు యెరూషలేము, బహుశా పాలస్తీనా బయటినుండి ప్రారంభ యూదుల విశ్వాసులకు వ్రాస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది (చూ. 1:1)

C. అలస్యంగా వ్రాసాడు అని చెప్పడానికి ఉన్న కారణాలు:

1. పౌలు రోమీయులకు వ్రాసిన పత్రిక (చూ. 4:1సగం)కు యాకోబు యొక్క ప్రతిస్పందన, మతవిరోధుల ద్వారా న తప్పుగా ఉపయోగింపబడుతున్న దానిని సవరించుటకు ఎదురు విధానాన్ని తీసికోవడం (చూ. 2 పేతురు 3:15-16). ఒకవేళ ఇదే నిజం అయితే యాకోబుకు ఒక మంచి బిరుదు "ఒక మధ్యస్థ సవరణ" అని పెట్టవచ్చు.
2. ఈ గ్రంథము స్పష్టంగా క్రైస్తవ ప్రాథమిక సిద్ధాంతాలను భావిస్తున్నది ఎందుకంటే ఈ గ్రంథములో పూర్తిగా ఇవి లేకపోవడమే.

IV. గ్రహీతలు

A. "అన్యదేశములయందు చెదిరియున్న పండ్రెండు గోత్రములవారికి" (1:1) అని సూచించడం మనకున్న మంచి చిహ్నం. అలాగే ఈ పత్రిక "కాథలిక్ పత్రికలు" లలో చేర్చబడడం కూడా (అది., అనేక సంఘాలకు వ్రాయబడిన పత్రికలు) దీని అదక్షయ లక్షణాన్ని ప్రతిబింబిస్తున్నది. నిజానికి అనేక గుంపులు చెదిరిపోయినప్పటికీ ఒక సంఘము మరొక సంఘము వలె ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొనలేదు, ఇవి పాలస్తీనాకు అవతల ఉన్న యూదా సంఘాలు కావచ్చు.

B. 1:1 వ. వచనము మీద మూడు వీలుకాగల విశ్లేషణలు ఉన్నాయి:

1. యూదులు-బహుశా వీరు కాకపోవచ్చు ఎందుకంటే అనేకసార్లు "సహోదురులారా" అని ఉపయోగింపబడడం, మరియు యేసును గురించి సువార్త సత్యాలు లేకపోవడం, అలాగే 2:1 లో క్రీస్తునందు విశ్వాసముంచుట అనేది ప్రత్యేకించి చెప్పబడడం. అలాగే, బబులోనీయుల దేశభ్రష్టత తరువాత, చాలా మంది అసలు తెగలు మళ్ళీ తిరిగి రాలేదు. ఇదే సాదృశ్యము విశ్వాసుల కొరకు ప్రక. 7:4-8లో గుర్తుగా ఉపయోగింపబడింది.
2. క్రైస్తవ యూదులు-ఎక్కవ భాగం వీరే అయి ఉండచ్చు ఎందుకంటే ఈ గ్రంథములో ఎక్కువ యూదా వాతావరణం ఉంది మరియు యెరూషలేము సంఘములో యాకోబు యొక్క నాయకత్వం వ్రాయబడి ఉంది.
3. ఒక ఆత్మసంబంధముగా ఇశ్రాయేలీయ సంఘము-ఇది కూడా వీలైయ్యే అవకాశముంది ఎందుకంటే 1 పేతురు 1:1లో "చెదిరియున్న" అని ఉపయోగింపబడడం మరియు సంఘానికి (విశ్వాసులైన యూదులు మరియు అన్యులు) పౌలు ఆత్మసంబంధిత ఇశ్రాయేలీయుల అని సూచించడం (చూ. రోమా 2:28-29; 4:16సగం; గలతీ. 3:29; 6:16; 1 పేతురు 2:5,9).

V. సందర్భము – ఇక్కడ రెండు ప్రధాన సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి:

- A. క్రొత్త నిబంధనను, ప్రత్యేకించి అన్యమత వాతావరణములో ఉన్న మొదటి శతాబ్ద యూదా క్రైస్తవుల అన్యాయించడానికి ఒక ప్రయత్నం.
- B. కొంతమంది ఇది క్రైస్తవ యూదులను హింసిస్తున్న సంపన్న యూదులకు అని విశ్వసిస్తున్నారు. ఇంకా ఆది క్రైస్తవులు యూదుల విరోధ అన్యల దూషణకు గురియైయ్యారు అంటున్నారు. ఇది స్పష్టంగా భౌతిక అవసరము మరియు హింసకు సంబంధించిన కాలము (చూ. 1:2-4,12; 2:6-7; 5:4-11,13-14).

VI. సాహిత్యప్రక్రియ

- A. ఈ పత్రిక/ప్రసంగం గురుశాస్త్రసంబంధించి (యోబు-పరమగీతాలు) మరియు బైబిళ్ళ మధ్యకాలిక (దాదాపు క్రీ. పూ. 180 లోని విలాపవాక్యాలు) యొక్క వివేకమును గురించిన జ్ఞానసాహిత్యమును ప్రతిబింబిస్తున్నది. దీని ఉద్దేశం ఒక ప్రయోగిత జీవితము -కార్యసాధక విశ్వాసమై ఉంది (చూ. 1:3-4).
- B. ఒక విధంగా ఇది యూదుల జ్ఞాన ఉపదేశకుల మరియు గ్రీకు, రోమీయుల దేశసంచారుల నీతి బోధకుల (స్ట్రోయికుల వలె) యొక్క శైలికి చాలా దగ్గరగా ఉంది. కొన్ని ఉదాహరణలు:
1. అసంబద్ధ నిర్మాణము (ఒక అంశమునుండి మరొక అంశానికి దాటుట)
 2. అనేక ప్రార్థనార్థకాలు (54 ఉన్నాయి)
 3. దూషణము (ఆక్షేపించువాడు ప్రశ్నలు అడుగుట, చూ. 2:18; 4:13). ఇలాంటిది మనం మలాకీ, రోమీయులకు, 1 యోహానులో కూడా చూడగలం.
- C. కొన్ని మాత్రమే పా.ని. వాక్యాలు ప్రత్యక్షంగా ఇందులో ఉన్నప్పటికీ (చూ. 1:11; 2:8,11,23; 4:6), ప్రకటన గ్రంథములోవలె, పా.ని. వాక్యాలను సూచించే అనేక వచనాలు ఇందులో ఉన్నాయి.
- D. యాకోబు యొక్క బాప్యరూపు రేఖ ఈ గ్రంథము కంటే దాదాపు ఎక్కువగా ఉంది. ఇది శ్రోతల మనస్సును చూరగొనడానికి రబ్బీలు ఒక అంశము నుండి మరొక అంశానికి దాటుకొనే సాంకేతికతను ప్రతిబింబిస్తున్నది. రబ్బీలు దీనిని "తీగల మీద ఉన్న ముత్యాలు" అని పిలిచారు.
- E. చూడడానికి యాకోబు ఈ పా.ని. సాహిత్య ప్రక్రియల మిశ్రమంగా ఉన్నాయి: (1) సన్యాసులు (జ్ఞాన ఉపదేశకులు) మరియు (2) ప్రవక్తలు (ఎక్కువగా ఆమోసు మరియు యిర్మీయా వలె). ఈయన పా. ని. సత్యాలు ఉపయోగించాడు అయితే వాటికి యేసు యొక్క కొండ మీద ప్రసంగంలో స్పానంచేయించాడు. (కింది విషయాలు లోని B భాగము చూడండి).

VII. విషయాలు

- A. మరే ఇతర క్రీ. ని. గ్రంథం ఉపయోగించనంతగా యాకోబు సిన్సిక్ సువార్తలలోని యేసు యొక్క మాటల సూచనలు ఉపయోగించాడు (అది., 1:5,6,22; 2:5,8,13; 3:12,18; 4:10,12; 5:12). ఇంకా యాకోబులో యేసు నుండి వచ్చిన కొన్ని వాక్యాలను కూడా కలిగి ఉండే అవకాశము లేకపోలేదు (చూ. 1:27; 2:13; 3:18; 4:11-12,17).
- B. యాకోబు కొండ మీద ప్రసంగము యొక్క స్ఫూర్తిగా ఉంది.

యాకోబు	కొండమీది ప్రసంగం
1:2	మత్తయి 5:1-2
1:4	మత్తయి 5:48
1:5	మత్తయి 7:7 (21:26)
1:12	మత్తయి 5:3-11
1:20	మత్తయి 5:22
1:22-25	మత్తయి 7:24-27

2:5	మత్తయి 5:3 (25:34)
2:8	మత్తయి 5:43; 7:12
2:13	మత్తయి 5:7 (6:14-15; 18:32-35)
3:6	మత్తయి 5:22,29,30
3:12	మత్తయి 7:16
3:18	మత్తయి 5:9; 7:16-17
4:4	మత్తయి 6:24
4:11-12	మత్తయి 7:1
4:13	మత్తయి 6:34
5:2	మత్తయి 6:19-20
5:10-11	మత్తయి 5:12
5:12	మత్తయి 5:34-37

C. ఇది అనువర్తిత సిద్ధాంతము (క్రియలు లేని విశ్వాసం మృతము). ఉన్న 108 వచనాలలో 54 వచనాలు ప్రార్థనార్థకాలు.

VIII. కాననైజేషను

A. యాకోబు పత్రిక ఆలస్యంగాను మరియు కష్టంగాను చేర్చబడింది.

1. యాకోబు "Miratorian Fragment" అని పిలువబడే దాదాపు క్రీ. శ. 200 వరకు రోమునుండి వచ్చిన గురుశాస్త్ర సంబంధిత గ్రంథాలలో లెక్కింపబడలేదు.
2. ఇది "Cheltenham List" అని పిలువబడి, క్రీ. శ. 360లో ఉత్తర ఆఫ్రికా నుండి వచ్చిన గురుశాస్త్ర సంబంధిత గ్రంథాలలో చేర్చబడలేదు (ఇంకా ఇది Karl Mommsen యొక్క కాటలాగ్ అని కూడా పిలువబడింది).
3. ఇది క్రొ. ని. యొక్క Old Latin భాషాంతరములో చేర్చబడలేదు.
4. Eusebius దీనిని వివాదాస్పద గ్రంథాల జాబితాలోకి చేర్చింది (హెబ్రీయులకు, యాకోబు, 2 పేతురు, 2 మరియు 3 యోహాను, యూదా మరియు ప్రకటన), *Hist. Eccl.* II 23:24-24; III: 25:3.
5. 4వ. శతాబ్దము వరకు Western Church దీనిని అంగీకరించలేదు మరియు Eastern Church దీనిని Peshitta అని పిలువబడిన 5వ. శతాబ్దపు సిరియాక్ తర్జుమా యొక్క పునశ్చరణలో పొందుపరచలేదు.
6. Antiochean School of biblical interpretation యొక్క నాయకుడు అయిన Theodore of Mopuetia (క్రీ. శ. 392-428) చేత ఇది నిరాకరించబడింది (ఈయన కాథలికు పత్రికలన్నిటిని నిరాకరించాడు).
7. Erasmus కు మార్టిన్ లూథర్ వలె దీనిని గురించిన సందేహము ఉండేది, ఈయన దీనిని "strawy epistle" అని పిలిచాడు ఎందుకంటే ఆయన దీనిని "విశ్వాసము ద్వారా విమోచన" అని ఉద్ఘాటిస్తున్న రోమీయులకు మరియు గలతీయులకు విరోధమైనదిగా భావించాడు.

B. యాకోబు యొక్క యధార్థ్యంకు ఋజువు:

1. ఇది రోము యొక్క క్లెమెంట్ యొక్క రచనలలో సూచించబడి (క్రీ. శ. 95) ఆ తరువాత రెండవ శతాబ్దంలో Ignatius, Plycarp, Justin Martyr, Irenaeus ల చేత ఉదహరించబడింది.

2. ఇది గురుశాస్త్రీతర గ్రంథాలలో ఉదహరించబడింది, అయితే దాదాపు క్రీ. శ. 130లో వ్రాయబడిన *Shepherd of Hermas* (షెపర్డ్ ఆఫ్ హెర్మాస్) గ్రంథములో ప్రసిద్ధికెక్కింది.
3. ఇది నేరుగా Origen (క్రీ. శ. 185-245) యోహాను మీద, XIX:23, తాను వ్రాసిన వ్యాఖ్యనంలో ఉదహరించబడింది.
4. తన *Hist. Eccl.* 2:23 లో Eusebius దీనిని "వివాదాస్పద గ్రంథములు" జాబితాలో చేర్చాడు, కాని ఇది అనేక సంఘాలలో స్వీకరించబడిందని చెప్పాడు.
5. ఇది క్రీ. శ. 412 లోని సిరియాక్ భాషాంతర యొక్క సవరణలో చేర్చబడింది (ఇది Peshitta అని పిలువబడింది).
6. తూర్పు నుండి Origen మరియు దమస్కు యొక్క యోహాను, పడమట నుండి Jerome మరియు Augustine దీని గురుశాస్త్ర సంబంధ గ్రంథాలలో చేరిక విషయమై సవాలు విసిరారు. ఇది Hippo, క్రీ. శ. 393, మరియు Carthage, క్రీ. శ. 397 మరియు తరువాత క్రీ. శ. 419 లో ఆధికారపూర్వకంగా గురుశాస్త్రసంబంధిత హోదాను పొందినది.
7. ఇది Chrysostom (క్రీ. శ. 345-407) మరియు Theodoret (క్రీ. శ. 393-457) లచే అంగీకరింపబడింది, వీరిద్దరూ బైబిలు వ్యాఖ్యాన Antiochean పాఠశాలలో నాయకులుగా ఉండినారు.

IX. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. "పండ్రెండు గోత్రములు," 1:1
2. చెదిరియున్న, 1:1
3. "యెరిగి," 1:2
4. వాగ్దానము చేసిన, 1:12
5. జీవకీరీటము, 1:12
6. "గమనాగమనముల వలన కలుగు ఏ ఛాయయైనను," 1:17
7. "వాక్యప్రకారం ప్రవర్తించువారువై ఉండి," 1:22
8. "సంపూర్ణమైన నియమము," 1:25
9. "దయ్యాలు కూడా నమ్ముతాయి," 2:19
10. "కఠినమైన తీర్పు," 3:1
11. నరకము, 3:6
12. "ఆకాశము తోడని గాని లేక భూమి తోడని గాని," 5:12
13. అభిషేకము, 5:14
14. "మీ పాపములను ఒకనితోనొకడు ఒప్పుకొనుడి," 5:16

X. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. "ద్విమనస్కుడు," 1:8
2. "జోతిర్మయుడగు తండ్రి," 1:17
3. రాహాబు, 2:25
4. "సైన్యములకధిపతియగు యెహోవా," 5:4
5. యోబు, 5:11
6. పెద్దలు, 5:14

7. ఏలియా, 5:17

XI. గుర్తింపతగిన దేశపటముల ప్రదేశాలు – లేవు

XII. తర్కణకొరకు ప్రశ్నలు

1. 1:2 ఎలా సత్యము కాగలదు?
2. ఎలా ప్రార్థన హద్దుచేయబడింది? (1:5-8; 4:1-5)
3. ఎలా 1:9-11 వచనాలు ఆచరణ అనుభవాలను తల్లక్తిండులు చేస్తున్నది?
4. ఎలా 1:13 వచనము మత్తయి 6:13తో పోల్చితగినది?
5. 1:22 ఈ గ్రంథము యొక్క సారాంశముగా ఎలా ఉంది?
6. యెషయా 2:1-7 ఆరాధన వాతావరణమును గురించి చెపుతున్నదా లేక సంఘ ఆవరణ వాతావరణాన్ని గురించి మాట్లాడుతున్నదా? ఎందుకు?
7. క్రైస్తవ జీవితంలో ఏ సంఘటనను గురించి 2:7 వచనము సూచిస్తున్నది?
8. ఎందుకని 2:10 ఒక ముఖ్యమైన సత్యముగా ఉన్నది?
9. ఎందుకని 2:17 వచనము సంఘములో అధిక ఘర్షణకు కారణమైంది?
10. ఎలా పౌలు మరియు యాకోబులు అబ్రహామును ఒక ఉదాహరణగా ఉపయోగించారు, కాని వివిధ విధానాలలో? (2:18-26)
11. 3:1-5 అంశాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
12. లోక జ్ఞానము మరియు దేవుని జ్ఞానమునకు మధ్యనున్న తేడాను వివరింపుము. (3:15-17)
13. ఎందుకని 4:5 వ. వచనము విశ్లేషించడానికి కష్టముగా ఉంది?
14. ఎందుకని 5:1-6 వచనాలు యూదా విశ్వాసులను ఆశ్చర్యానికి లోనుచేసింది?

1 పేతురు పత్రికకు పరిచయం

I. గ్రంథకర్తత్వము

A. అపోస్తలుడైన పేతురు యొక్క గ్రంథకర్తత్వానికి అంతర్గత ఋజువు

1. 1:1 లో ఈ విషయం ప్రత్యేకించి చెప్పబడింది.

2. యేసు, ఆయన పండ్రిండు మంది శిష్యుల జీవితానుభవాలు, పలుకుల యొక్క సూచనలు

a. E. G. Selwyn యొక్క *The First Epistle of St. Peter* (ది ఫస్ట్ ఎపిస్టల్ ఆఫ్ సెంట్ పీటర్), 1946 నుండి తీసికోబడిన ఉదాహరణలు

(1) 1:3	-	యోహాను 21:27
(2) 1:7-9	-	లూకా 22:31; మార్కు 8:29
(3) 1:10-12	-	లూకా 24:25సగం; అ.కా. 15:14సగం
(4) 3:15	-	మార్కు 14:29,71
(5) 5:2	-	యోహాను 21:15 సగం

b. Alan Stibbbs యొక్క *The First Epistle General of Peter* (ది ఫస్ట్ ఎపిస్టల్ జనరల్ ఆఫ్ పీటర్), 1971నుండి తీసికోబడిన ఉదాహరణలు

(1) 1:16	-	మత్తయి 5:48
(2) 1:17	-	మత్తయి 22:16
(3) 1:18	-	మార్కు 10:45
(4) 1:22	-	యోహాను 15:12
(5) 2:4	-	మత్తయి 21:42
(6) 2:19	-	లూకా 6:32; మత్తయి 5:39
(7) 3:9	-	మత్తయి 5:39
(8) 3:14	-	మత్తయి 5:10
(9) 3:16	-	మత్తయి 5:44; లూకా 6:28
(10) 3:20	-	మత్తయి 24:37-38
(11) 4:11	-	మత్తయి 5:16
(12) 4:13	-	మత్తయి 5:10
(13) 4:18	-	మత్తయి 24:22
(14) 5:3	-	మత్తయి 20:25
(15) 5:7	-	మత్తయి 6:25 సగము

3. అపోస్తలుల కార్యముల గ్రంథములో పేతురు చేసిన ప్రసంగములో ఉన్న పదాలు, వాక్యాల వంటివే ఇక్కడ కూడా ఉన్నాయి

- a. 1:20 - అ.కా. 2:23
- b. 2:7-8 - అ.కా. 4:10-11
- c. 2:24 - అ.కా. 5:30; 10:39 (ప్రత్యేకించి సిలువకు *xylon* అనే గ్రీకుపద ప్రయోగము)
- d. 4:5 - అ. కా. 10:45

4. మొదటియుగ సమకాలీన సువార్త పరిచారకుల పోలికలు

- a. సిల్వాను (సీలా) - 5:12
- b. మార్కు (యోహాను మార్కు) - 5:13

B. అపోస్తలుడైన పేతురు గ్రంథకర్త అని చెప్పడానికి గల బహిర్గత ఆధారాలు

1. దీనిని ఆది సంఘము మొదట విస్తృతంగా అంగీకరించింది

- a. రోమా క్లెమెంట్ తన *Letter to Corinthians* (లెటర్ టు కొరింథియన్స్) (క్రీ.శ. 95) ఉపయోగించిన ఇలాంటి వచనాలు, సూచనలు
- b. *Epistle of Barnabas* (ఎపిస్టల్ ఆఫ్ బర్నబా) (క్రీ. శ. 130) నందు ఇదేవిధమైన వచనాలు, సూచనవాక్యాలు
- c. Eusebius యొక్క *His. Eccl.* ద్వారా సూచించబడిన హీరోపోలిస్ బిషప్ అయిన Papias,
- d. Polycarp తన *Epistle of Barnabas* (ఎపిస్టల్ ఆఫ్ బర్నబాస్) (క్రీ. శ. 140) సూచించబడింది, కాని ఈయన 1 పేతురు అని పేరుపెట్టి చెప్పలేదు (Polycarp క్రీ. శ. 155 లో మరణించాడు)
- e. Irenaeus ద్వారా సూచించబడింది (క్రీ.శ. 140-203)
- f. Origen (క్రీ.శ. 185-253) ద్వారా సూచించబడింది. 1 పేతురు 5:13 లో పేతురు మార్కును “నా కుమారుడు” అని వ్రాయడాని బట్టి పేతురు సువార్తను పేతురు వ్రాసాడని Origen నమ్ముతున్నాడు.
- g. Tertullian ద్వారా సూచించబడింది (క్రీ.శ. 150-222)

C. ఈ పత్రిక యొక్క గ్రంథకర్తత్వం పేతురు మీది సందేహాలకి కల కారణాలు

- 1. క్రీ.శ. 180 మరియు 200 మధ్యకాలంలో రోమాలో సూత్రబద్ధముగా కూర్చిన పుస్తకాల జాబితా అయిన Muratorian Fragment పట్టికలో ఇది లేకపోవడము.
- 2. వ్రాయబడిన గ్రీకు భాగుంది, మెరుగైన కొయిన్ గ్రీకు భాష. “చదువుకోని” వారి ద్వారా ఇలాంటిది వ్రాయబడడము ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తుంది (a grammatos, చూ. అ.కా. 4:13) గలలీయ జాలరి
- 3. దాదాపు పౌలు వ్రాసిన రోమా మరియు ఎఫెసీ పత్రికల లాగే ఇది కూడా ఉంది
- 4. 1 పేతురులో హింసకు సంబంధించిన వివరణ ఆ తరువాత కాలానికి తగిన విధముగా ఉంది
 - a. డొమిటియన్ (క్రీ.శ. 81-96)
 - b. ట్రాజన్ (క్రీ.శ. 98-117)

D. ఆధునిక పాండిత్యాన్ని గురించి చెప్పగల సమాధానాలు

- 1. మురేటోరియన్ ప్రాగ్మాట్ పాఠ్యములో కనీసము ఒక్క వరుస వాక్యమైనా పాడైపోయింది లేక వదిలివేయబడింది (చూ. B. F. Westcott యొక్క *A General Survey of the History of the Canon of the New Testament* [ఎ జనరల్ సర్వే ఆఫ్ ది హిస్టోరీ ఆఫ్ ది కానన్ ఆఫ్ ది న్యూ టెస్టామెంట్], 6వ. ముద్రణ, పే. 289).
- 2. పేతురు చదువులేని వాడు కాడు (చూ. అ.కా. 4:13), కాని గుర్తింపు ఉన్న రబ్బీ పాఠశాలలో శిక్షణ పొందలేదు. గలలీయ పట్టణములో ఉన్న చాలా మంది యూదులు పుట్టుక నుండే రెండు భాషలు మాట్లాడేవారు అనేది స్పష్టము. ఈ

విషయములో ఇంకొక సమస్య ఏమిటంటే ఆయన వాడిన వ్రాత శైలి. 1 పేతురు 5:12 పదాల కోసము ఆయన సిల్వాను (సీలా)ను వాడినట్లు సూచిస్తున్నది.

3. పౌలు మరియు పేతురు ఇద్దరు కూడా ఆది సంఘాలలో తరచుగా ఉపయోగింపు ఉండిన జప గ్రంథ సంబంధించిన మూల విషయాలు ఉదహరించారు. వారు జీవించిన కాలములోవారిద్దరి మధ్య కొంత సంబంధము కూడా ఉండేది (అది, అపోస్తలుల కార్యాలు, గలతీయులకు వ్రాసిన పత్రిక మరియు 2 పేతురు 3:15-16).

పౌలు మరియు పేతురు వ్రాతలు ఒకటిగా ఉండుటకు కారణము బహుశా పౌలు పరిచర్య ప్రయాణములో ఆయనతో ఉండిన సీల (సిల్వాను)ను పేతురు తన లేఖరిగా వాడుకోవడమే కారణమని నేననుకొంటున్నాను.

4. సాంప్రాజ్య-వ్యాప్త మత హింసలను గురించి వ్రాయవలసిన అవసరము 1 పేతురుకు లేదు. అధికారిక సాంప్రాజ్య-వ్యాప్త మత హింసలు ఉన్న కాలములో పేతురు విశ్వాసులకు ప్రభుత్వాలకు (చూ. 2:13-17) లోబడి ఉండండి అని నొక్కిచెప్పడము అసాధరణమైన విషయము.

అభివృద్ధి చెందుతున్న నీరో (క్రీ.శ. 54-68) మానసిక అనారోగ్యము ప్రాంతిక మత విధానాలకు, ప్రాంతీయ మత హింసలకు ముఖ్యముగా చిన్న ఆసియాలో ప్రోత్సహించింది. డిమిట్యుయన్ (క్రీ.శ. 81-96) లేక ట్రాజన్ (క్రీ.శ. 98-117) రోజులకంటే, నీరో పరిపాలన రోజులకు 1 పేతురు పత్రిక తగిన విధముగా ఉంది. ప్రాంతీయ అధికారిక లేక చక్రవర్తి మత విధానాల హింసలతో పాటు యూదా సమూహానుండి కూడా హింసలు వచ్చి ఉండే వీలుంది.

- E. 1 పేతురులోనే కాలాన్ని లేక గ్రంథకర్తను గురించిన విషయము లేదు.

II. కాలము

- A. సహజముగా దీనిని ఎవరు వ్రాసారు అనే దాన్ని బట్టి దాన్ని వ్రాసిన కాలము ఆదారపడి ఉంటుంది.
- B. క్రీ.శ. 65 నీరో పరిపాలనలో కాలములో పేతురు మరియు పౌలు రోమాలో చనిపోయినట్లు పారంపర్య జోడింపు ఉంది. అదే నిజమైతే I పేతురు పత్రిక క్రీ.శ. 63-64 మధ్య వ్రాయబడి ఉంటుంది.
- C. రోమా యొక్క క్లెమెంటు (క్రీ.శ. 95)తో 1 పేతురును ప్రస్తావించినట్లైతే దీనికి మొదటి-మధ్య యుగ కాలము సరిపోతుంది.
- D. పేతురు క్రీ.శ. 67-68లో మరణించాడని, I పేతురు క్రీ.శ. 65-66లో వ్రాయబడిందని ఎ. టి. రాబర్ట్స్ విశ్వసిస్తున్నాడు. ఆయన క్రీ.శ. 64-65 లో మరణించాడని, మరణించడానికి కొంత కాలానికి ముందే దీనిని వ్రాసాడని నేను తలంచుచున్నాను.

III. గ్రహీతలు

- A. 1:1 లో “పొంతు, గలతీయ, కపదోకియ, ఆసియ, బితునియ అను దేశముల యందు చెదరిన వారిలో చేరిన యాత్రికులకు (శుభమని చెప్పి) వ్రాయునది” ఉన్నట్లు మొదటి యుగ ఉత్తరాలన్ని గ్రహీతలను ఇలా ప్రస్తావించేవి. ఈ రోమా ప్రాంతాలన్ని ఇప్పటి ఆధునిక టర్కీ ఉత్తర ప్రాంత వైపున ఉన్నాయి. ఈ ప్రాంతాలలో పౌలు గాని (చూ. అ.కా. 16:6), పేతురు గాని (చూ. 1:12) పరిచర్య చేయలేదు. ఈ సంఘాలు పెంతుకోస్తు తరువాత మతము మార్పుకొని తిరిగి ఇంటికి వెళ్ళిన యూదులచే ప్రారంభింపబడి ఉండే అవకాశముంది (చూ. అ.కా. 2:9-11).
- B. ఈ సంఘాలు యూదా విశ్వాసులచే ప్రారంభించబడినప్పటికీ, పేతురు ఈ పత్రిక వ్రాసే సమయానికి అక్కడ అనేక మంది అన్యులు కూడా ఉన్నారు

1. మొదట దేవుని ఎరుగని వారు (1:14)
2. పితృపారంపర్యమైన మీ వ్యర్థ ప్రవర్తనను విడిచిపెట్టునట్లుగా (1:18)
3. ఇప్పుడు మీరు దేవుని ప్రజలు (2:9-10, హోషియ 1:9-10; 2:23 లోని ఒక ప్రదర్శనము)
4. అన్యజనుల మధ్యన (2:12)
5. అన్యుల దుష్కార్యముల జాబితా (4:3-4)

C. ఈ పుస్తకము యూదుల మూలకాలను కలిగి ఉంది

1. “పరదేశీయులు” మరియు “డయస్పోరా” అనే పదాల వాడుకనున్న బట్టి ఇది యూదుల స్థితిగా ఉంది (చూ. యోహాను 7:35; అ.కా. 7:6)
2. పాత నిబంధన లేఖనాల వాడుక
 - a. నిర్గమకాండము 19 (చూ. 2:5,9)
 - b. యెషయా 53 (చూ. 1:19; 2:22,24,25)

అయినా, ఈ ఉదాహరణలను బట్టి ఇది యూదుల సంఘము అని చెప్పలేము, అయితే
3. పా.ని.లోని ఇశ్రాయేలీయుల పేర్లను సంఘానికి మార్చడము (అది., “ఒక యాజకుల రాజ్యము”)
 - a. 2:5
 - b. 2:9
4. ఒక సంఘము యొక్క ధరఖాస్తు (క్రొత్త విశ్వాసులకు మత ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాల గ్రంథము), ఇది పా.ని. మెస్సయ అంశాలను తెలియజేసింది
 - a. 1:19 - యెషయా 53:7 (అది., గొట్టపిల్ల)
 - b. 2:22 - యెషయా 53:5
 - c. 2:24 - యెషయా 53:4,5,11,12
 - d. 2:25 - యెషయా 53:6

D. పేతురు యూదుల కొరకే అని ప్రత్యేకించి పిలువబడి నప్పటికీ (చూ. గలతీ. 2:8), ఆయన, పౌలు లాగానే యూదులు, అన్యులు ఇద్దరితోను కలసి పనిచేశాడు (చూ. అ.కా. 10). పేతురుకు కొర్నేలీ యొక్క మతమార్పు సువార్తలో మూల చేరికను చూపించింది 1 పేతురు ఈ క్రొత్త వాస్తవాన్ని ప్రతిబింబించింది.

IV. ఉద్దేశ్యము

- A. మొదటి పేతురు పత్రిక మత సిద్ధాంత, కార్యనిర్వాహణ కలిగిన రెండు కోణాలు కలిగి ఉంది. ఏది ఏమైనా, పౌలు ఏలాగైతే తన పత్రికల ప్రారంభమును మత సిద్ధాంతాలు, ముగింపు అనే భాగాలు కలిగి ఉంటాడో, పేతురు అయితే ఈ రెండింటినీ కలుపుకొని ఉంటాడు. పేతురు పుస్తకాన్ని సంగ్రహించడము చాలా కష్టము. ఇది ఒక ఉత్తరముగా కంటే, అనేక రకాలుగా ఇది ఒక ప్రసంగము లాగా ఉంటుంది.
- B. ప్రధానముగా శ్రమలు, హింసల అంశాలను గురించి చర్చించింది. ఇది రెండు విధాలుగా ఉంది.
 1. యేసు శ్రమలకు, తృణీకరణకు తిరుగులేని ఉదాహరణగా ప్రదర్శించబడ్డాడు (చూ. 1:11; 2:21,23; 3:18; 4:1,13; 5:1).

2. యేసు యొక్క అనుచరులు కూడా ఇదే విధానాన్ని, ప్రవర్తనను అనుకరించడానికి పిలువ బడ్డారు (చూ. 1:6-7; 2:19; 3:13-17; 4:1,12-19; 5:9-10).
- C. మొదటి యుగ క్రైస్తవులకు సహజముగా కలిగిన శ్రమలు, హింసలతో పోల్చి చూస్తే, రెండవ రాకడను గురించిన ప్రస్తావన ఇంత ఎక్కువగా వ్రాసినందుకు ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరము లేదు. క్రొ.ని.లోని చాలా పుస్తకాల లాగే ఈ పుస్తకము కూడా పూర్తిగా మరణాంతర జీవితమునకు సంబంధించిన పుస్తకము.

V. సాహిత్య ప్రక్రియ

- A. ఈ పుస్తకానికి సహజముగానే మొదటి యుగ గ్రీకో-రోమన్ ప్రారంభము మరియు ముగింపు ఉంది.

1. 1:1-2

- గ్రంథకర్త
- గ్రహీతలు
- ప్రార్థన

2. 5:12-14

- ముగింపు శుభాకాంక్షలు
 - ఎవరి నుండి
 - ఎవరికి
- ప్రార్థన

- B. ఉత్తరములోని ప్రధాన అంశము ఉత్తరము వలె ఉండటము కంటే ప్రసంగము లాగా ఉంది.

- మొదటి ప్రసంగము
- మొదట బాప్తిస్మముతో ఉన్న ప్రారంభ పద్ధతి
- మొదటి సంఘము ప్రశ్నోత్తర సాధనాల కలయిక

- C. ఈ పత్రిక 4:11 లోని దైవస్తోత్రముతో పూర్తి అయినట్లు కనిపిస్తున్నది, అయితే గ్రీకు చేతివ్రాతలు ఇక్కడితో ఆపబడలేదు. 4:12-5:11 ఈ పత్రిక మొత్తానికి చూస్తే ఒక ఉద్దేశపూర్వకమైన ముగింపుగా ఉండే అవకాశముంది.

- D. వ్యక్తిగతంగా నేను దీనిని ఒక చక్రియ (మళ్ళీమళ్ళీ చెప్పబడే) పత్రికగా, పేతురు స్వతహాగా దీనిని ప్రారంభించలేదని, పౌలు కొలస్సీయులకు వ్రాసిన పత్రిక లాగా (కొలస్సీయులు, లవోదికైయ, హియెరపోలి వారి కొరకు పంపబడిన) ఉందని నమ్ముతున్నాను. అయితే పౌలు గలతీ, ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన పత్రికల వలె రాబోయే సమస్యల గురించిన జాగ్రత్త కొరకు విశ్వాసులను ప్రోత్సహించడానికి కూడా వ్రాసిన పత్రిక ఇది.

ఈ చక్రియ సాహిత్యము ప్రక్రియ ఈ పత్రికకు వ్యక్తిగత ప్రారంభము మరియు ముగింపు లేదనే విషయాన్ని వివరిస్తున్నది. అలాగే ఇది హింసను గురించిన స్పష్టమైన ఉదాహరణలు ఇక్కడ లేని విషయాన్ని కూడా తెలియజేస్తున్నది.

VI. గౌరవ గుర్తింపు (కాననైజేషన్)

- A. 1 పేతురుతో కాననైజేషన్ యొక్క తరగతిని నేను చేర్చుతాను ఎందుకంటే, 2 పేతురుతో ఈ అంశము చాలా వివాదాస్పదము.
- B. "వివాదములేని పుస్తకాలు" లలోని భాగముగా 1 పేతురును Eusebius యొక్క *Eccl. His.3:3:25* లో జాబితాలో ఉంచారు. ఆది సంఘములో ఇది అపోస్తలులుడైన పేతురుచే వ్రాయబడినదని అనుకోవడములో ఎలాంటి సందేహము ఎప్పుడూ కలగలేదు.
- C. కాననైజేషన్ అంశము ఉద్దేశపరచబడింది ఎందుకంటే అనేక కృత్రిమ వ్రాతలు పేతురుకు ఆరోపించబడ్డాయి. ఆది సంఘము ఎన్నడూ 1 పేతురు మరియు వివాదాస్పదమైన 2 పేతురు మాత్రమే నిజమైన పత్రికల లాంటివి అనే అంశాలను ఎప్పుడూ అంగీకరించలేదు.
1. పేతురు కార్యాలు
 2. పేతురు మరియు ఆంద్రెయ కార్యాలు
 3. పేతురు మరియు పౌలు కార్యాలు
 4. పేతురు మరియు పౌలు యొక్క శ్రమలు
 5. పేతురు మరియు ప్రండ్రెండు మంది కార్యాలు
 6. పేతురు యొక్క అవిష్కరణము
 7. పేతురు యొక్క సువార్త
 8. పేతురు శ్రమలు
 9. పేతురు ఉపదేశాలు
 10. పేతురు స్థావోనిక (వివధరకాల భాషలు మాట్లాడేవారి గుంపు) కార్యాలు

(మారు పేరుతో ప్రకటింపబడిన ఈ వ్రాతలను గురించి జోన్డర్వాన్ *Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible* (పిక్టోరియల్ ఎన్సైక్లోపీడియా ఆఫ్ ది బైబిల్ వాల్యూమ్) 4; 721-723, 732-733, 740. చూడుము) ఈ వ్రాతలలో ఏవి కూడా పేతురుకు అన్వర్తించడానకి వీలులేదు, క్రొ.ని.లోని ఏ సిద్ధాంతముతో కూడా ఇది ఒక భాగము అని పరిగణించకూడదు. ఇవి, వాటంతట అవి దాదాపు 1 పేతురు మరియు 2 పేతురులోని విషయాలను తెలియచేశాయి.

పేతురు స్వగతము

I. ఆయన కుటుంబము

- A. పేతురు కుటుంబము బేత్సయిదా పట్టణములో అన్యులప్రాంతమైన గలిలయాలో నివాసముండేవారు, ఇది గలలీ సముద్రతీరంలో (తిబెరియా సముద్రము, చూ. యోహాను 1:4) ఉత్తర దిశగా ఉండేది, కాని ఒక సమయంలో వారు కపర్నాహోమునకు కదలిపోయారు (చూ. మార్కు 1:21,29).
- B. పేతురు తండ్రి పేరు యోనా (చూ. మత్తయి 16:17) లేక యోహాను (చూ. యోహాను 1:42; 21:15-17).
- C. తనకు పెట్టబడిన పేరు సీమోను (చూ. 1:16,29,30,36), మొదటి శతాబ్దంలో ఇది పాలస్తీనా ప్రాంతంలో బాగా వాడుకలో ఉండేది. ఇది సుమెయోను అనే యూదా రూపకము (చూ. అ. కా. 15:14; 2 పేతురు 1:1), ఇది ఇశ్రాయేలీయుల పండ్రెండు గోత్రాలలోని ఒక గోత్రము యొక్క పేరు (చూ. ఆది. 29:33; నిర్గ. 1:1).
యేసు ఈయనకు మత్తయి 16:18; మార్కు 3:16; లూకా 6:14; యోహాను 1:42లలో పేతురు (*Petros*, అర్థము "బండ," ఇది ఆయన యొక్క రోబోవు బలము మరియు నిలకడలను చెప్పడానికి ఉద్దేశింపబడింది) అనే మారుపేరు పెట్టాడు. దీని అరామీకు రూపము *Cephas* (చూ. యోహాను 1:42; 1 కొరింథీ. 1:12; 3:22; 9:5; 15:5; గలతీ 1:18; 2:9,11,14). క్రొ. ని. ఎక్కువుగా ఈ రెండు పేర్లు కలిపి ఉపయోగింపబడ్డాయి (చూ. మత్తయి 16:16; లూకా 5:8; యోహాను 1:40; 6:8,68; 13:6,9,24,36; 18:10,15,25; 20:2,6; 21:2-3,7,11,15).
- D. పేతురు యొక్క సహోదరుని పేరు అంద్రెయ (చూ. మార్కు 1:16). ఈయన బాప్తిస్మమిచ్చు యోహాను యొక్క శిష్యుడుగా ఉండేవాడు (చూ. యోహాను 1:35,40), అటు పిమ్మట యేసు యొక్క విశ్వసీ మరియు అనుచరుడయ్యాడు (చూ. యోహాను 1:36-37). ఈయన సీమోనును యేసు దగ్గరకు తీసికొని వచ్చాడు (చూ. యోహాను 1:41). చాలా మాసముల తరువాత యేసు వారిని గలిలయ సముద్రము వద్ద కలుసుకొని, తన అధికారిక పూర్తికాలపు శిష్యులుగా పిలిచాడు (చూ. మత్తయి 4:18-20; మార్కు 1:16-18; లూకా 5:1-11).
- E. ఈయన నివాహితుడు (చూ. మార్కు 1:30; 1 కొరింథీ. 9:5), అయితే ఈయనకు సంతానమున్నట్లు ఎక్కడ చెప్పబడలేదు.

II. ఆయన వృత్తి

- A. పేతురు కుటుంబము చేపలు పట్టే అనేక పడవలను కలిగి ఉండేది, ఇంకా వారికి చాలామంది జీతగాళ్ళు కూడా ఉండేవారు.
- B. బహుశా పేతురు కుటుంబము యాకోబు, యోహాను మరియు వారి తండ్రి జెబెదయిలతో వ్యాపార భాగస్వామ్యమున్నట్లు తెలుస్తున్నది (చూ. లూకా 5:10).
- C. పేతురు యేసు మరణం తరువాత అప్పుడప్పుడూ చేపలు పట్టడానికి వెళ్ళేవాడు (చూ. యోహాను 21).

III. ఆయన వ్యక్తిత్వము

A. పేతురుకున్న బలాలు

1. ఈయన ఒక అంకితభావమున్న అనుచరుడు కాని చాలా దూకుడు స్వభావము గలవాడు (చూ. మార్కు 9:5; యోహాను 13:4-11).
2. ఈయన విశ్వాససహితమైన కార్యాలు చేయ ప్రయత్నించాడు కాని చాలాసార్లు ఓడిపోయాడు (ఉదా. నీళ్ళమీద నడిచే ప్రయత్నం, చూ. మత్తయి 14:28-31).
3. ఈయన చాలా ధైర్యవంతుడుగా ఉండి, మరణించడానికైనా సిద్ధపడ్డాడు (చూ. మత్తయి 26:51-52; మార్కు 14:47; లూకా 22:49-51; యోహాను 18:10-11).
4. పునరుత్థానం తరువాత యేసు యోహాను 21లో పండ్లెండుగురిలో ఈయనను ఒక నాయకత్వం లేని వానిగా సంబోధించి, ఒక నాయకుడుగా మారి, పునర్నించబడుటకు అవకాశము కల్పించాడు.

B. పేతురు యొక్క బలహీనతలు

1. ఈయనకు ప్రారంభంలో యూదాతత్వ పారాయణం మీద మక్కువ ఉండేది
 - a. అన్యులతో కలిసి భోంచేయడం (గలతీ. 2:11-21)
 - b. ఆహారనియమాలు కలిగి ఉండడం (అ. కా. 10:9-16)
2. అందరి అపోస్తలుల వలె ఆయన కూడా యేసు యొక్క విప్లవాత్మక క్రొత్త ఉపదేశాలు మరియు వాటి అంతర్భావాలను అర్థంచేసికోలేక పోయాడు
 - a. మార్కు 9:5-6
 - b. యోహాను 13:6-11; 18:10-11
3. ఈయన వ్యక్తిగతంగా మరియు చాలా తీవ్రంగా యేసు ద్వారా మందలించబడ్డాడు (మార్కు 8:33; మత్తయి 16:23)
4. గత్యేమనే తోటలో యేసు యొక్క ఎంతో గొప్ప అవసరత గడియలో ఈయన ప్రార్థించడానికి బదులు నిద్రపోతున్నట్లు కనుగొనబడ్డాడు (మార్కు 14:32-42; మత్తయి 26:36-46; లూకా 22:40-60)
5. ఈయన పలుమార్లు యేసు తనకు తెలియదని అబద్ధమాడాడు (మార్కు 14:66-72; మత్తయి 26:69-75; లూకా 22:56-62; యోహాను 18:16-18,25-27)

IV. అపోస్తలుల గుంపులో ఈయన నాయకత్వము

- A. ఇక్కడ అపోస్తలులు నాలుగు బృందాలు ఉన్నారు (చూ. మత్తయి 10:2-4; మార్కు 3:16-19; లూకా 6:14-16; అ. కా. 1:13). పేతురు ఎప్పుడూ మొదటి వాడుగా ఉన్నాడు. పండ్రెండుగురు మూడు లేక నాలుగు బృందాలుగా విభజింపబడ్డారు. ఇలా విభజింపబడడానికి కారణం బహుశా వారు ఒక బృందము తరువాత మరొక బృందము వారి కుటుంబాలతో గడపడానికి వీలుగా ఇలా ఉందని నేను భావిస్తున్నాను.
- B. పేతురు తరచూ అపోస్తలుల గుంపుకు ఒక ప్రతినిధిగా వ్యవహరించేవాడు (చూ. మత్తయి 16:13-20; మార్కు 8:27-30; లూకా 9:18-21). ఈ వాక్యభాగాలు కూడా గుంపులో పేతురు యొక్క అధికారాన్ని చెప్పడానికి కూడా ఉపయోగింపబడుతున్నాయి (చూ. మత్తయి 16:18). ఏదిఏమైనా, ఈ సందర్భము ఇలా ఉంటే యేసు ఈయనను ఒక సాతాను పనిముట్టుగా యేసు చేత మందలించబడ్డాడు (చూ. మత్తయి 16:23; మార్కు 8:33).

అలాగే, ఎవరు మనలో గొప్ప అని శిష్యుల మధ్య వాగ్విదాలు జరిగినప్పుడు, పేతురు ఈ స్థానాన్ని పొందేట్లు ఊహింపబడలేదు (చూ. మత్తయి 20:20-28; ప్రత్యేకించి 24వ. వచనము; మార్కు 9:33-37; 10:35-45).

C. పేతురు యెరూషలేము సంఘానికి నాయకుడుగా ఉండలేదు. ఈ స్థానంలో యేసు యొక్క సహోదరుడు యాకోబు పొందాడు (చూ. అ. కా. 12:17; 15:13; 21:18; 1 కొరింథీ. 15:7; గలతీ. 1:19; 2:9,12).

V. యేసు పునరుద్ధానం తరువాత ఈయన సువార్త పరిచర్య

A. అపోస్తలుల కార్యాల తొలి అధ్యాయాలలో పేతురు యొక్క నాయకత్వాన్ని స్పష్టంగా చూడగలం

1. యూదాకు బదులు వేరొకని ఎన్నుకొనే అంశాన్ని ఈయన నడిపించాడు (చూ. అ. కా. 1:15-26).
2. పెంతుకోస్తు పండుగలో మొదటి ప్రసంగం ఈయనే ప్రసంగించాడు (చూ. అపోస్తలుల కార్యాలు 2)
3. ఈయన కుంటివాణ్ణి స్వస్థపరచి, రికార్డుకెక్కిన రెండవ ప్రసంగాన్ని ప్రసంగించాడు (చూ. అ. కా. 3:1-10; 3:11-26).
4. అపోస్తలుల కార్యాలు 4వ. అధ్యాయంలో ఈయన పెద్దల సభతో ధైర్యంగా మాట్లాడాడు.
5. అపోస్తలుల కార్యాలు 5వ. అధ్యాయంలో ఈయన అనన్య మరీయు సప్పేరా యొక్క సంఘ క్రమశిక్షణను నిర్వహించాడు.
6. అ. కా. 15:7-11 లో ఈయన యెరూషలేము పెద్దల సమాజంలో మాట్లాడాడు.
7. అపోస్తలుల కార్యాలలో అనేక ఇతర సంఘటనలు మరీయు సూచక క్రియలు ఈయనకు ఆరోపించబడ్డాయి.

B. పేతురు, ఏది ఏమైనా, సువార్తల యొక్క అంతర్భావాలలో ఎన్నటికీ ఇముడ్చుకొనలేదు

1. ఈయన పా.ని. మనస్తత్వంలోనే ఉండిపోయాడు (చూ. గలతీ. 2:11-14).
2. కొర్నేలీస్ (చూ. అపోస్తలుల కార్యాలు 10) మరియు ఇతర అన్యులను కలుపుకోడానికి ఈయనకు ఒక ప్రత్యేక దర్శనము ఇవ్వవలసి వచ్చింది.

VI. నిశబ్ద సంవత్సరాలు

A. అపోస్తలుల కార్యాలు 15వ. అధ్యాయంలోని యెరూషలేము పెద్దల సమావేశం తరువాత పేతురును గురించి అతి కొద్ది లేక అసలు పూర్తిగా ప్రస్తావించబడలేదు

1. గలతీయులకు 1:18
2. గలతీయులకు 2:7-21
3. 1 కొరింథీయులకు 1:12; 3:22; 9:5; 15:5

B. ఆది సంఘ పరంపరలు

1. రోము యొక్క క్లెమెంటు క్రీ. శ. 95 లో కొరింథు సంఘానికి వ్రాసిన ఉత్తరంలో పేతురు రోములో చంపబడినట్లు ప్రస్తావించాడు.
2. Tertullian (క్రీ. శ. 150-222) కూడా పేతురు యొక్క నీరో చక్రవర్తి కింద చంపబడ్డాడని చెబుతున్నాడు (క్రీ. శ. 54-68).
3. అలెగ్జంద్రియా యొక్క క్లెమెంటు (క్రీ. శ. 200) పేతురు రోములో చంపబడ్డాడని చెబుతున్నాడు.
4. Origen (క్రీ. శ. 252) పేతురు రోములో తల్లకిందులుగా సిలువ వేయబడి చంపబడ్డాడని చెబుతున్నాడు.

VII. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. బౌష్యద్ జ్ఞానము, 1:2
2. "ఆయన రక్తము వలన ప్రోక్షింపబడుట," 1:2
3. "మరల జన్మించుట," 1:3
4. వివిధములైన శోధనలు, 1:6
5. "మీ విశ్వాసము ఈ పరీక్షకు నిలిచినదై," 1:7
6. "యేసు క్రీస్తు ప్రత్యక్షమైనప్పుడు," 1:7,13
7. ఆత్మలు, 1:9
8. "నిర్దోషమును నిప్పుళంకమునగు గొట్టిపిల్ల," 1:19
9. "ఆయన జగత్పూనాదివేయబడక ముందే నియమింపబడెను," 1:20
10. "శాశ్వతమగు జీవముగల దేవునివాక్యమూలముగ," 1:23
11. "నిర్మలమైన వాక్యమను పాలు," 2:2
12. "సజీవమునైన రాయి," 2:4
13. "పరిశుద్ధ యాజకులు," 2:5
14. మూలరాయి, 2:6
15. "అడ్డుబండ," 2:8
16. లోబడి ఉండుడి, 2:13
17. "పాపముల విషయమై చనిపోయి, నీతివిషయమై జీవించునట్లు," 2:24
18. "ఆయన గాయముల చేత స్వస్థపరచబడిరి," 2:24
19. కరుణాచిత్తులు, 3:8
20. సమాధానము చెప్పుటకు, 3:15
21. "బాప్తిస్మము ఇప్పుడు మిమ్మును రక్షించుచున్నది," 3:21
22. శోధించుటకు, 4:12
23. "వానిని ఎదురించుడి," 5:9

VIII. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగిన వ్యక్తులు

1. "పరిశుద్ధుడైన," 1:15
2. "యిప్పుడు మీ ఆత్మల కాపరియు అధ్యక్షుడునైన" 2:25
3. పెద్దలు, 5:1
4. ప్రధాన కాపరి, 5:1
5. సిల్వాను, 5:12
6. మార్కు, 5:13

IX. గుర్తింపతగిన దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. పొంతు, 1:1
2. గలతీయ, 1:1
3. కప్పడొకియ, 1:1
4. ఆసియ, 1:1
5. బితునియ, 1:1
6. సీయోను, 2:6
7. బబులోను, 5:13

X. తర్కణకొరకు ప్రశ్నలు

1. విశ్వాసుల యొక్క స్వాస్థ్యమును గురించి వివరించండి. (1:4-5)
2. 1:11 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరించండి.
3. దూతలు ఏమి తెలుసుకోవాలనుకొంటున్నారు? (1:12)
4. క్రైస్తవులు ఎలా విధేయించాలి, 1:16?
5. రక్షణ విషయమై ఒకడు ఎలా ఎదగాలి? (2:2)
6. 2:5 మరియు 9 వచనాలు ఎందుకు ప్రాముఖ్యమైనది?
7. 2:16వ. వచనము ఎలా రోమీయులకు 14 కు సంబంధము కలిగి ఉంది?
8. ఈ కాలానికి 3:3 వచనము ఎలా సంబంధము కలిగి ఉంది?
9. మన భాగస్వామితో మనకున్న సంబంధము మన ప్రార్థనను ప్రభావితము చేస్తుందా? (3:7)
10. చెరలో ఉన్న ఆత్మలకు బోధించడానికి యాకోబు ఎక్కడికి వెళ్ళాడు? (3:19)
11. నోస్టికుల సిద్ధాంతపు వెలుగులో 3:22 వచనాన్ని వివరించండి.
12. 1 పేతురు యొక్క సాధారణ సూత్రము ఏంటి?

పేతురు వ్రాసిన రెండవ పత్రిక పరిచయం

I. ప్రారంభ వ్యాఖ్యలు

- A. ఈ ఉపోద్ఘాతము యొక్క ఉద్దేశ్యము లేక ఆశయము 2 పేతురు గ్రంథకర్త ఎవరు అని చెప్పడానికి సంబంధించిన వివరాలను తర్కించడానికి కాదు. వ్యక్తిగతంగా నాకైతే గ్రంథకర్త పేతురు కాదని చెప్పడానికి బలమైన కారణము లేదని చెప్పడమే నా ముగింపు. ఈ సమస్య ఆలోచించడానికి మూడు ఆధారాలు సహాయపడగలవు.
1. Bruce M. Metzger యొక్క శీర్షికయైన “Literary Forgeries and Canonical Pseudepigrapha” లోని *The Journal of the Society of Biblical Literature* (ది జర్నల్ ఆఫ్ ది సొసైటీ ఆఫ్ బిబ్లికల్ లిటరేచర్), 1972, పే. 3-24.
 2. Michael J. Kruger యొక్క “The Authenticity of 2 Peter” (ది జర్నల్ ఆఫ్ ది ఎవాంజిలికల్ థియోలాజికల్ సొసైటీ), వా. 42, నెం. 4, పే. 645-671.
 3. E. M. B. Green పుస్తకము *2 Peter Reconsidered* (2 పీటర్ రికన్సిడర్డ్), టైన్స్ ప్రిస్, 1961.
- B. ఒకవేళ 2 పేతురు వ్రాయబడినది పేతురుచేత కాదు అని నాకు అనిపిస్తే ఈ క్రింది అంశాలు నా మనస్సులో కదలాడే అవకాశముంది.
1. ఎవరు ఈ పత్రికను వ్రాసారనే అంశాన్ని బట్టి నాకు దీని మీద ఉన్న దృష్టి మారదు, ఇది ఆత్మావేశముచే వ్రాయబడింది, నమ్మకకృషిమైనది. గ్రంథకర్తను బట్టి వ్యాఖ్యానాలు ప్రభావితమవుతాయి, స్ఫూర్తి కాదు. ఇక్కడ పూర్వ విశ్వాసము, ఒక ప్రమాణ పత్రీకరణ చారిత్రాత్మక విధానము ఉంది.
 2. మారుపేరు వలన నేనెందుకు ఇబ్బందిపడాల్సి? మొదటి యుగ గ్రీక్-రోమా ప్రపంచము దీనిని అలవాటు పడిన విషయము స్పష్టమే (మెట్టర్ యొక్క ఆర్టికల్).
 3. నా సొంత ఇచ్చలను బట్టి దీనిని నేను సమ్మతించుట లేదా లేక నేను నిజాయితీగా చారిత్రక, పాఠ్యాలను పరిశోధించగలుగు తున్నానా? సాంప్రదాయాలు ఒక ప్రత్యేక ముగింపులో పడవేయడానికి ఆయత్తపరస్తున్నాయా?
 4. పురాతన సంఘాలు పేతురు కారకత్వాన్ని ప్రశ్నించాయి కాని గ్రంథ సందేశము కాదు (ఒక్క సిరియ సంఘము తప్ప). ఆధ్యాత్మిక మేళనములో సాంప్రదాయ సందేశాలను క్రొ.ని. ఇతర పుస్తకాలతో అ.కా.లోని పేతురు ప్రసంగాలకు చాలా అనుబంధముంది.
- C. క్రైస్తవ రచనలను వివరించడానికి Eusebius మూడు తరగతులను ఉపయోగించాడు:
1. అంగీకరించబడడము
 2. వివాదములో పడడము
 3. కపటములో పడడము
- ఆయన 2 పేతురును యాకోబు, యూదా, 2 యోహాను, 3 యోహాను ఉంచినట్లు 2వ తరగతిలో ఉంచాడు (అది., వివాదాస్పదమైన). ఈసేబియస్ 1 పేతురును సమ్మతించాడు; 11 పేతురు విషయములో అనుమానముండినది, పేతురు (1) పేతురు కార్యాల; (2) పేతురు సువార్త; (3) పేతురు ప్రసంగాలు; (4) పేతురు చివరి గ్రంథములను కపట గ్రంథకర్తలు వ్రాశాడనడాన్ని వ్యతిరేకించాడు.

II. గ్రంథకర్తృత్వము

- A. సాంప్రదాయ కారకత్వ పరంగా ఇది క్రొ.ని.లో అధిక వివాదాస్పదమైన గ్రంథము.
- B. ఈ సందేహాలకు కారణాలు అంతర్గతమైనవి (దీని శైలి, అంశము) మరియు బహిర్గతము (దీని ఆలస్య ఆమోదము) రెండూనూ.
1. వెలపటి కారణాలు
 - a. Marcion (క్రీ. శ. 145) Miratorial Fragment (క్రీ. శ. 170) ల ద్వారా జాబితాలో ఉంచబడలేదు
 - b. మూడవ శతాబ్ద ప్రారంభముయొక్క Bodamer Papyri P⁷² లో కనుగొనబడింది
 - c. మూడవ శతాబ్దం వరకు ఆది సంఘ గ్రంథకర్తల ద్వారా నేరుగా సూచించబడలేదు (Origen మరియు Methodius)
 - d. క్రీ. శ. 397 Carthage సమాజము వరకు అధికారికంగా గురుశాస్త్రగ్రంథాలలో ఆమోదింపబడలేదు, ఈ సమాజము చూడడానికి క్రీ. శ. 367 Athanasius ను అనుసరించినట్లు కనిపిస్తుంది. ఇది Eastern Church చేత ఆరవ శతాబ్దం వరకు అంగీకరింపబడలేదు
 - e. ఐదవ శతాబ్దపు Syriac (Peshita) భాషాంతరములో ఇది లేదు
 - f. క్రీ. శ. 325 లో వ్రాయబడిన Eusebius, (*Ecclesiastical History*3:25:3) దీనిని వివాదాస్పద గ్రంథాల జాబితాలో ఉంచింది (2 పేతురు, యూదా, యాకోబు, 2 యోహాను, 3 యోహాను)
 2. లోపటి కారణాలు
 - a. 1 పేతురుతో పోల్చిచూస్తే దీని శైలి చాలా భిన్నంగా ఉంది (1 పేతురు వాక్యప్రక్రియానుసార గ్రీకు, 2 పేతురు అలా లేదు; ఈ వైవిధ్యాన్ని Jerome వేర్వేరు గ్రంథకర్తలున్నట్లు సూచిస్తున్నాడు)
 - b. 2 పేతురు "Asianism" అని పిలువబడుతున్న సాహిత్య రకాన్ని అనుసరిస్తున్నట్లుంది, ఇది కొద్దిగా చిన్న ఆసియా సాహిత్య లక్షణాలను కలిగి ఉంది
 - c. అదనపు-గురుశాస్త్ర గ్రంథాల ఆధారాలు గొప్ప సమస్యకు కారణమైనాయి, అయితే 1 పేతురు I Enoch కు పూర్వపరాన్నిస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది
 - d. 2 పేతురు మరియు యూదాలకు కొంత సాహిత్య ప్రతిక్రియాబంధనం జరిగినట్లుంది, అయితే ఎవరు ఎవరిని కాపీ చేశారు అనేది తెలియదు
 - e. అపోస్తలులుడైన పేతురు ఈ గ్రంథాన్ని రచించినట్లు గ్రంథము చెప్పుకొంటున్నది; 1:1,14,16-18; 3:1,15
- C. సాహిత్యప్రక్రియ
1. ఇది ఒక అనవాయితీ కలిగిన మొదటి శతాబ్ద ఉత్తరమా?
 - a. ఇది అనవాయితీ ప్రారంభము, ముగింపు కలిగి ఉంది
 - b. ఇది, ఎట్లైనా, చూడడానికి గలతీ, ఎఫెసీ, యాకోబు, 1 యోహాను ఉత్తరాల వలె చాలా సంఘాలకు ఇది ఒక చక్రియ ఉత్తరము.
 - c. బహుశా ఇది "టెస్టమెంట్" అని పిలువబడే యూదాతత్వ ప్రత్యేక సాహిత్యము కావచ్చు, ఇది వీటి ద్వారా చిత్రికరించబడింది
 - (1) ఒక వీడ్కోలు పలుకులు
 - a) ద్వితీయోపదేశకాండము 31-33
 - b) యెహోషువా 24

c) పండ్రెండు కాండముల యొక్క నిబంధన

d) యోహాను 13-17

e) అపోస్తలుల కార్యాలు 20:17-28

(2) సమీపించబోవు మరణమును గురించిన జోస్యం (చూ. 2 తిమోతి)

(3) తన ఆచారాలలోనే ఉంచుటకు తన శ్రోతలకు ఒక హెచ్చరిక

2. 2 పేతురు 2 వ. అధ్యాయమునకు మరియు యూదా పత్రికకు మధ్య ఉన్న సంబంధము

a. అక్కడ సాహిత్యాలను కొంత తీసికోవడం జరిగిందన్నది స్పష్టము.

b. ధర్మశాస్త్రము కాని ఆధారాల జాడల వలన అనేక మంది యూదా పత్రికను, 2 పేతురును రెంటిని త్రోసిపుచ్చుటకు కారణమైంది, అయినప్పటికీ 1 పేతురు కూడా గ్రీకు కవుల నుండి కొన్ని ఉదాహరణలు 1 ఎనోకు మరియు పౌలు తీసికొన్నాడని సూచించారు

3. ఈ గ్రంథము తనకు తానే ఇది అపోస్తలుడైన పేతురు చేత వ్రాయబడిందని చెప్పుతున్నది

a. 1:1లో ఆయన పేరు చెప్పబడింది, ఆయన సీమోను పేతురు అని పిలవబడ్డాడు. పేతురు అనే పేరు యేసు ద్వారా ఇవ్వబడింది (చూ. మత్తయి 16). సిమియోను (సీమోను కాదు) అనే పేరు చాలా అరుదు, అసహజమైనది. ఎవరైనా యూదా వర్ణకముముతో ఉన్న పేతురు పేరుతో వ్రాయాలని ప్రయత్నించి ఉంటే ఇది మారుపేరుతో పిలువబడిన పేరునకు చాలా ఆశ్చర్యకరము, ప్రతి ఉత్పాదకము.

b. 1:16-18లో రూపాంతరము జరిగిన సంఘటనకు తానే ఒక ప్రత్యక్ష సాక్షి అని తనను తాను ఆరోపించుకొన్నాడు (చూ. మత్తయి 17:1-8; లూకా 9:28-36).

c. మొదటి పత్రికను వ్రాసానని ఆరోపించుకొన్నాడు (చూ. 3:1), ఇది 1 పేతురును సూచిస్తున్నది.

4. పూర్వాదార పద్ధతి

a. క్రొ.వి. అపోస్తలుల బోధలకు విభిన్నముగా ఈ ఉత్తరములో ఎలాంటిది లేదు.

b. కొన్ని విషయాలు ఒకటిగానే ఉన్నాయి (అగ్నిచే లోకము నాశనము చేయబడుతుంది మరియు లేఖనాలలో కనిపిస్తున్న పౌలు వ్రాతలు), అయితే ఇవేవి కూడా జ్ఞాన లేక దత్తత తీసికొన్నట్లు లేక ధర్మవిరోధముగా ఉన్నవి కావు.

బాహ్య సంబంధాలు

1. మొదటి మరియు రెండవ శతాబ్దాల వ్రాతలను ఈసిబియస్ మూడు తరగతులుగా జాబితా చేశాడు

a. సమ్మతించబడడము

b. వివాదములో పడడము

c. కపటములో పడడము

వివాదములో ఉన్న వాటిలో హీబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రిక, యాకోబు, 2 మరియు 3 వ. యోహానులతో పాటు 2 పేతురు కూడా ఉన్నది.

2. Marcion canon (క్రీ.శ. 154) లో 2 పేతురు కనిపించలేదు, అయితే చాలా ఇతర క్రొ.వి. గ్రంథాలను ఇది త్రోసిపుచ్చింది.

3. Muratorian Fragment (క్రీ.శ. 180-200)లో 2 పేతురు కనిపించలేదు, అయితే ఇచ్చిన జాబితా పాడైనట్లుంది. ఇది హీబ్రూ, యాకోబు లేక 1 పేతురులను కూడా జాబితాలో చేర్చలేదు.

4. తూర్పు సంఘము (సిరియన్) ద్వారా ఇది తృణీకరించబడింది
 - a. Peshitta లో లేదు (బదవ శతాబ్దము మొదటి సగము)
 - b. ఇరాక్ లోని Philoxeniana (క్రీ.శ. 507)లో చేర్చబడింది. ఉత్తర ఆఫ్రికా నుండి వచ్చిన Harclean లో చేర్చబడింది.
 - c. అన్ని కాథలిక్ పత్రికలను క్రిస్టోస్టమ్ మరియు మోపస్యూయెస్టియా యొక్క థియోడోర్ తృణీకరించాయి.
5. నాగ్ హెమండి జ్ఞాన పాఠ్యాలలో కనుగొనబడిన ‘ది గాస్పెల్ ఆఫ్ ట్రూత్’ మరియు ‘ది అపోక్రిఫోస్ ఆఫ్ జాన్’ లలో 2 పేతురు ఉదహరించినట్లు అనిపిస్తున్నది (చూ. ఆండ్రూస్ కె. హెల్మ్ బోల్ట్ చే వ్రాయబడిన *The Nag Hammadi Gnostic Texts and the Bible* (ది నాగ్ హెమండి నోస్టిక్ టెక్స్ అండ్ ది బైబిల్), పేజీ 91). కోస్టిక్ లో వ్రాయబడిన ఇవ్ తొలి గ్రీకు పాఠ్యాలనుండి తర్జుమా చేయబడినవి. ఒకవేళ 2 పేతురు ప్రస్తావింపబడి ఉంటే, ఇది రెండవ శతాబ్దములో వ్రాయబడి ఉండటము అసాధ్యము.
6. మూడు లేక నాలుగు శతాబ్దములగా యు UBS⁴ (పే. 8) ద్వారా తారీఖులివ్వబడిన P⁷² లో ఇది చేర్చబడినది.
7. రోమా క్లెమెంట్ (క్రీ.శ. 95) ద్వారా ఇది ప్రస్తావించబడింది.
 - a. 1 క్లెమెంట్ (9:2-2 పేతురు 1:17)
 - b. 1 క్లెమెంట్ (23:3 – 2 పేతురు 3:4)
 - c. 1 క్లెమెంట్ (35:5 – 2 పేతురు 2:2)
8. జస్టిన్ మార్టైర్ వ్రాసిన (క్రీ.శ. 115-165) *Dialogue with Trypho* (డైలాగ్ విత్ ట్రింఫో) 82:1-2 పేతురు 2:1 లో ఇది ప్రస్తావించబడి ఉండచ్చు. పురాతన క్రైస్తవ వ్రాతలలో ఈ రెండు స్థలాలలో మాత్రమే గ్రీకు పదము *pseudoprophetai* వాడబడినది.
9. ఇరేనయీస్ (క్రీ.శ. 130-200) 2 పేతురును ప్రస్తావించే వీలుంది (ఈయన ఇసేబియస్ *His. Eccl.* 5:32:2 – 2 పేతురు 3:8 మరియు 3:1:1 – 2 పేతురు 1:15 ఉదహరింపబడ్డారు).
10. 2 పేతురు మీద క్లెమెంట్ అలగ్నాండ్రియా (క్రీ.శ. 150-215) మొదటి విశ్లేషణ (ఇది ఇప్పుడు కనిపించనప్పటికీ) వ్రాసాడు.
11. అథానసియస్ ఈస్టర్ ఉత్తరము (క్రీ.శ. 367) లో ఇది కనిపించింది. సూత్రబద్ధ గ్రంథాల ప్రస్తుత జాబితాలో ఉంది.
12. ఇది సూత్రబద్ధమైన గ్రంథముగా లయోడిసియా (క్రీ.శ. 372) మరియు కార్తేజ్ (క్రీ.శ. 397) ఆది సంఘ కౌన్సిలు ద్వారా సమ్మతంపబడింది.
13. పేతురు వ్రాసాడన్న ఉహాగానాలున్న ఇతర రచనలు (పేతురు కార్యాలు, ఆండ్రెయ మరియు పేతురు కార్యాలు, పేతురు మరియు పౌలు కార్యాలు, పేతురు మరియు పౌలు శ్రమలు, పేతురు మరియు ప్రండ్రెండు మంది శిష్యుల కార్యాలు, పేతురు ప్రకటన, పేతురు ఉపదేశము) ఆది సంఘాలు అప్రమాణికముగా (దైవావేశితాలు కావు) పరిగణించి, వాటినన్నిటిని త్రోసివేయడము ఆసక్తికరముగా ఉంది.

III. కాలము

- A. ఇది గ్రంథకర్త ఎవరు అన్నదాని మీద ఆధారపడి ఉంది.
- B. ఒకవేళ ఇది పేతురు చేత వ్రాయబడినదని ఎవరైనా సమ్మతిస్తే, ఇది తన మరణానికి కొంత కాలానికి ముందు వ్రాయబడి ఉంటుంది (చూ. 1:14).

- C. నీరో చక్రవర్తి సీజరుగా ఉన్న కాలములో అపోస్తలుడైన పేతురు రోమా పట్టణములో మరణించాడని సంఘ పారంపర్యాలు నొక్కి చెప్పుచున్నాయి. క్రీ.శ 64లో నీరో క్రైస్తవుల పట్ల హింసలను ప్రోత్సహించాడు. క్రీ.శ 68లో ఆత్మహత్య చేసికొన్నాడు.
- D. ఒకవేళ ఎవరైనా తన అనుచరుడు పేతురు పేరుమీద దీనిని వ్రాసిఉంటే, ఇది క్రీ.శ. 130-150 ప్రాంతములో వ్రాయబడే వీలుంది ఎందుకంటే 2 పేతురు *Apocalypse of Peter* (అపోకలిప్స్ ఆఫ్ పీటర్) అలాగే *The Gospel of Truth and Apocryphon of John* (ది గాస్పెల్ ఆఫ్ ట్రూత్ మరియు అపోక్రిఫోన్ ఆఫ్ జాన్) లలో ఉదహరింపబడింది.
- E. ప్రసిద్ధిగాంచిన అమెరికా పురావస్తుశాస్త్రజ్ఞుడు డబ్ల్యూ. ఎఫ్. ఆల్బ్రిట్ దీనికి మృతసముద్ర చుట్టల పోలికలున్న కారణాన్ని ఇది క్రీ.శ. 80కి మునుపు వ్రాయబడినదని నొక్కి చెప్పుచున్నాడు.

IV. గ్రహీతలు

- A. ఒకవేళ 2 పేతురు 3:1లో చెప్పబడింది 1 పేతురు అయినట్లైతే, రెండింటికి గ్రహీతలు ఒక్కరే (అది., ఉత్తర టర్కీ)
- B. రెండవ రాకడ కొరకు ఎదురచూస్తూ సువార్త సాంప్రదాయాలను అనుసరించి, శ్రమల్లో, అబద్ధ బోధకులను ఎదుర్కొనుటలో, విశ్వాస జీవితమును జీవించుటలో పట్టుదల కలిగి ఉన్న విశ్వాసులందరికి 2 పేతురు ఒక మంచి యోగ్యతా పత్రక.

V. ఉద్ఘాటన

- A. బహుశా నోస్టికవారుల మతభ్రష్టుల తొలి ప్రవేశాన్ని కావచ్చు అడ్డుకోడానికి చెప్పబడి ఉండచ్చు (2:1-22; 3:15-18)
- B. క్రీస్తు యొక్క రెండవ రాకడ యొక్క ఆలస్యాన్ని వివరించడానికి (3:3-4). ఈ కాలములో అబద్ధబోధకులు మరియు ఇతర పాపులు శిక్షింపబడి, దేవుని పిల్లలు మహిమపరచబడుతారు.

VI. సందర్భము

- A. 1 పేతురులో శ్రమలు, హింసలను గురించి వ్రాసాడు గనుక 2 పేతురు అబద్ధ బోధకుల కొరకు సంబోధించబడింది.
- B. అబద్ధ బోధ ఎలా ఉండినదని చెప్పడము కష్టము అయితే బహుశా ఇది నోస్టిసిజము (ఒక రకమైన యోగవాదము) జ్ఞానమునకు సంబంధించి ఉండొచ్చు (చూ. 2:1-22; 3:15-18). ఈ గ్రంథము ఇటు ఆరంభ దశలో ఉండిన యోగవాద పదాలను అటు గుప్తమై ఉండిన మతాల పదాలను కలుపుకొని ఉన్న టెక్నికల్ పదాలను వాడింది. బహుశా ఇది ఉద్దేశపూర్వకముగానే వారి సిద్ధాంతాలను దెబ్బకొట్టుటకు వాడిన క్షమార్థ రచనాపద్ధతి కావచ్చు.
- C. ఈ గ్రంథము, 2 థెస్సలోనీయులకు వ్రాసిన పత్రక లాగా ఆలస్యమైనా ఖచ్చితముగా జరగబోయే రెండవ రాకడను గురించి చెప్పుచున్నది. ఇందులో దేవుని పిల్లలు తమహిమపరచ బడుతారు, అవిశ్వాసులు తీర్పు తీర్పబడుతారు (చూ. 3:3-4). 1 పేతురు యేసు యొక్క రాకడను సూచించుటకు *apocalupsis* అనే పదాన్ని వాడగా, 2 పేతురు *parousia* వాడటము ఆసక్తికరముగా ఉంది. దీన్ని బట్టి వేర్వేరు లేఖకులు వీటిని వ్రాసే వీలుండని ఇది ప్రతిబింబిస్తున్నది (జరోమ్).

VII. క్లుప్తంగా గుర్తించతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. బానిస, 1:1
2. దైవశక్తి, 1:3
3. దైవభక్తి, 1:3
4. "దైవస్వభావమునందు పాలివారగునట్లు," 1:4
5. "నిత్యరాజ్యము," 1:11
6. "నేను ఈ గుడారములో ఉన్నంతకాలము ఈ సంగతులను జ్ఞాపకముచేసి మిమ్మును రేపుట" 1:14
7. "మన ప్రభువైన యేసు క్రీస్తు యొక్క రాకడను," 1:16
8. "ఆయన మహాత్మ్యమును మేము కన్నులార చూచినవారమై" 1:16
9. "నా ప్రియ కుమారుడు," 1:17
10. "తెలవారి వేకుచుక్క ఉదయించువరకు," 1:19
11. అబద్ధ ప్రవక్తలు, 2:1
12. అబద్ధ ఉపదేశకులు, 2:1
13. "దేవదూతలు పాపము చేసినప్పుడు," 2:4
14. నరకము (అది., Tartarus), 2:4
15. "అధికమైన బలము," 2:10
16. "ధిక్కరించు దూతల మహనీయత," 2:10
17. "పరిశుద్ధమైన ఆజ్ఞ," 2:21
18. దేవుని దినపు రాకడ కొరకు ఆపేక్షించుచు," 3:12
19. "క్రొత్త ఆకాశము మరియు క్రొత్త భూమి," 3:13
20. "నిప్పుళంకులు, నిందారహితులు," 3:14

VIII. క్లుప్తంగా గుర్తించతగ్గ వ్యక్తులు

1. నోవహు, 2:5
2. లోతు, 2:7
3. బిలాము, 2:15

IX. గుర్తింపతగ్గ దేశపటములోని ప్రదేశాలు - లేవు

X. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. 1:1 వచనము యేసును దేవుడు అని పిలుస్తున్నదా?
2. ఎలా 1:10 వచనము దేవుని యొక్క సర్వశక్తిమంతాన్ని మరియు మానవ స్వేచ్ఛకు సంబంధము కలిగి ఉంది?
3. యేసు తన మరణమును గురించి పేతురుకు ఎప్పుడు చెప్పాడు? (1:14)
4. యేసుతో పేతురు యొక్క దినాలను 1వ. అధ్యాయం ఏ విధంగా ప్రతిబింబించిందో పట్టిక చేయండి.
5. 1:20-21 ఏ గొప్ప సత్యాన్ని నొక్కి చెబుతున్నది;
6. 2వ. అధ్యాయంలో చెప్పబడిన అబద్ధ నాయకుల యొక్క లక్షణాలను పట్టిక చేయండి.

7. ఎందుకు 2:1, ‘‘మీరు తమ్మును కొనిన ప్రభువును కూడా విసర్జించుచు,’’ అనేది చాలా విచారకరమై ఉంది?
8. 2:8 వచనము ఎందుకు ఆశ్చర్యానికి గురిచేస్తున్నది? (2:20)
9. 2:20 ని నీ సొంత మాటల్లో వివరింపుము.
10. 3:4 లో సరిగ్గా అబద్ధ బోధకులు దేనిని నొక్కి చెప్పుతున్నారు?
11. ఎందుకు భూమి నీటిచేత నిర్మించబడి ఉన్నదని చెప్పబడింది? (3:5)
12. 3:8 యొక్క అంతర్భావమేమిటి?
13. 3:9b ఎలా 1 తిమోతి 2:4 నకు సంబంధించినది?
14. 3:10లోని సత్యము బైబిలులో ఇంకా ఎక్కడ ఇవ్వబడింది?
15. పేతురు పౌలును గురించి చెప్పడం ఎందుకు ప్రాముఖ్యమైనదిగా ఉంది?
16. 2 పేతురు యొక్క కేంద్రీయ సారాంశము ఏమిటి?

1 యోహాను గ్రంథానికి పరిచయం

I. గ్రంథము యొక్క అద్వితీయత

- A. యోహాను మొదటి గ్రంథము వ్యక్తిగతమైన ఉత్తరం కాదు. అలాగని ఒక సంఘానికి వ్రాయబడింది కూడా కాదు, అయితే ఇది చాలావరకు "ప్రధాన కేంద్రం నుండి వచ్చిన అత్యధమైన కార్యనిర్వాహక జ్ఞాపిక" వలె ఉంది (సమూహిక ఉత్తరం).
1. దీనిని పారంపర్య పరిచయం లేదు (ఎవరినుండి, ఎవరికి).
 2. దీనికి వ్యక్తిగత శుభాకాంక్షలు కాని లేక ముగింపు సందేశము కాని లేదు.
- B. వ్యక్తిగత పేర్ల ప్రస్తావనలేదు. ఇలాంటిది ఎఫెసీయులకు మరియు యాకోబుకు లాంటి అనేక సంఘాలకు వ్రాసిన వాటిలో తప్పితే ఇది చాలా అసహజమైన విషయం. గ్రంథకర్త యొక్క పేరు చెప్పబడని క్రొ. ని. ఉత్తరాలలో ఉన్నది హెబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రిక ఒక్కటి అని చెప్పచ్చు. ఏది ఏమైనా, ఇది సంఘము లోపల ప్రస్తుతం అబద్ధ ఉపదేశకుల వలన సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్న విశ్వాసులకు ఈ పత్రిక వ్రాయబడింది అని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది.
- C. ఈ ఉత్తరం శక్తివంతమైన సిద్ధాంతపరమైన సంహితము
1. యేసు యొక్క కేంద్రీయత
 - a. పూర్తిగా దేవుడు పూర్తిగా మానవుడు
 - b. రక్షణ యేసుక్రీస్తు నందు విశ్వాసముండుట వలన కలుగుతుంది, భావగర్భితమైన అనుభవాలు లేక రహస్య జ్ఞానము వలన కలుగదు (అబద్ధ ఉపదేశకులు)
 2. ఇది క్రైస్తవ జీవనప్రవృత్తిని కోరుకొంటుంది (క్రైస్తవత్వ యధార్థ్యమునకు మూడు పరీక్షలు).
 - a. సహోదర ప్రేమ
 - b. విధేయత
 - c. పతనలోకము యొక్క విధానాన్ని త్రోసిపుచ్చడం
 3. నజరేయుడైన యేసు యందు విశ్వాసము ద్వారా నిత్య రక్షణ యొక్క నమ్మకము ("తెలిసికొనుట" 27 సార్లు ఉపయోగింపబడింది)
 4. అబద్ధ ఉపదేశకులను ఎలా గుర్తించాలి
- D. క్రొ. ని. లోని ఏ గ్రంథకర్త కన్నా యోహాను రచనలు (ప్రత్యేకించి 1 యోహాను) కొయినే గ్రీకులోని తక్కువ సమస్యలన్న గ్రంథాలు, అయినప్పటికీ మిగతా వాటిలో దేనికి లేని యేసు క్రీస్తులోని దేవుని యొక్క లోతైన గంభీర మరియు నిత్యమైన సత్యాలు ఇందులో ఉన్నాయి (అది., దేవుడు వెలుగై ఉన్నాడు, 1:5; దేవుడు ప్రేమై ఉన్నాడు, 4:8,16; దేవుడు ఆత్మయై ఉన్నాడు, యోహాను 4:24).
- E. 1 యోహాను పత్రిక యోహాను సువార్తకు ఒక ప్రతిపాదన ఉత్తరము ఉండే అవకాశముంది. మొదటి శతాబ్ద నోస్టికు మతభ్రష్టత్వము రెండు పుస్తకాలకు కూడా పూర్వపరం అయింది. సువార్తకు ఒక సువార్తపరిచర్య తాకుడు ఉండగా 1 యోహాను విశ్వాసుల కొరకు వ్రాయబడింది.

ప్రఖ్యాత వ్యాఖ్యనకుడు Westcott సువార్త యేసు యొక్క దైవత్వాన్ని నొక్కిచెప్పుతుండగా, 1 యోహాను ఆయన మానవత్వాన్ని నొక్కి చెప్పుతున్నదని ఉద్ఘాటిస్తున్నాడు. ఈ రెండు గ్రంథాలు ఒకదానితో మరొకటి ఏకీభవించి వెళ్ళుతున్నాయి!

- F. యోహాను నలుపు తెలుపు పదజాలాలతో (ద్వంద్వపదజాలము)తో వ్రాశాడు. ఇది Dead Sea Scrolls మరియు నోస్టికు అబద్ధ ఉపదేశకుల స్వభావలక్షణమై ఉంది. 1 యోహాను పదాలలో (వెలుగు వర్సెస్ అంధకారము) మరియు పదశైలిలో (వ్యతిరేకపదము వెంటనే సానుకూల పదము) రెండింటిలో ద్వంద్వ నిర్మాణముతో వ్రాయబడింది. ఇది నిలువ ద్వంద్వవాదాన్ని కలిగి ఉన్న (పై వచనము వర్సెస్ క్రింది వచనము) యోహాను సువార్తకు భిన్నంగా ఉంది.
- G. 1 యోహానును క్రోడీకరించి చెప్పడం చాలా కష్టము ఎందుకంటే ఇందులో యోహాను యొక్క పునరావర్తిత పదాలు ఉపయోగింపబడ్డాయి. ఈ గ్రంథము మళ్ళీ మళ్ళీ చెప్పబడిన విధానాలతో అల్లబడిన చిత్ర విచిత్ర వస్తుము వలె సత్యాలతో అల్లబడి ఉంది (చూ. Bill Hendricks యొక్క *Tapestries of Truth, The Letters of John* [టాపెస్ట్రీస్ ఆఫ్ ట్రూత్, ది లెటర్స్ ఆఫ్ జాన్]).

II. గ్రంథకర్త

- A. 1 యోహాను యొక్క గ్రంథకర్తత్వము Johannine Corpus యొక్క గ్రంథకర్తత్వము మీద ఉన్న వివాదములో భాగమై ఉంది-సువార్త, 1 యోహాను, 2 యోహాను, 3 యోహాను మరియు ప్రకటన గ్రంథము.
- B. ఇక్కడ రెండు ప్రాథమిక స్థాయిలు ఉన్నాయి
1. పారంపర్యాలు
 - a. ఇష్టమైన శిష్యుడైన యోహాను 1 యోహాను యొక్క గ్రంథకర్త అనే విషయం ఆది సంఘ ఫాదర్స్ యొక్క పరంపరలు ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉన్నాయి
 - b. ఆది సంఘ ఆధారాల యొక్క సంగ్రహము
 - (1) రోము యొక్క క్లెమెంటు (క్రీ. శ. 90) 1 యోహానును సూచించింది
 - (2) Smyrna యొక్క Polycarp, *Philippians* 7 (ఫిలిప్పీయన్స్ 7) (క్రీ. శ. 110-140) 1 యోహానును ఉదహరించింది
 - (3) Justin Martyr యొక్క *Dialogue* (డైయలాగ్) 123:9 (క్రీ. శ. 150-160) 1 యోహానును ఉదహరించింది
 - (4) 1 యోహాను ఈ క్రింది రచనలలో సూచించబడింది
 1. Ignatius of Antioch (ఈయన రచనలు ఎప్పుడు వ్రాయబడ్డాయో తెలియదు కాని క్రీ. శ. 100 ప్రారంభంలో కావచ్చు)
 2. Papias of Hierapolis (క్రీ. శ. 50-60 ల మధ్య జన్మించి, క్రీ. శ. 155 ప్రాంతంలో చంపబడ్డాడు)
 - (5) Irenaeus of Lyons (క్రీ. శ. 130-202) 1 యోహానును అపోస్తలుడైన యోహానుకు ఆరోపించాడు. Tertullian, మత ప్రప్టత మీద 50 గ్రంథాలు వ్రాసిన ఒక ఆది క్రీస్తు సమర్థకుడు, ఈయన తరచూ 1 యోహానును ఉదహరించాడు

- (6) అపోస్తలుడైన యోహాను యొక్క గ్రంథకర్తత్వాన్ని బలపరచిన ఇతర ఆది రచనలు ఏవంటే, Origen మరియు అలెగ్జాండ్రీయా యొక్క మూడు Dionysius లు, Miratorian Fragment (క్రీ. శ. 180-200) మరియు Eusebius (మూడవ శతాబ్దం).
- (7) Jerome (నాల్గవ శతాబ్దము రెండవ సగం) యోహాను యొక్క గ్రంథకర్తత్వాన్ని బలపరచాడు గాని తన కాలములోనే దీనిని కొంతమంది కాదన్నారని కూడా ఒప్పుకొన్నాడు.
- (8) Mopsuestia యొక్క Theodore. ఈయన క్రీ. శ. 392-428 నుండి అతియొకయ బిషపుగా ఉండినాడు, యోహాను యొక్క గ్రంథకర్తత్వాన్ని ఖండించాడు.
- c. ఒకవేళ యోహానే గ్రంథకర్త అయినట్లైతే, మనకు ఆయనను గురించి ఏమి తెలుసు?
- (1) ఈయన జెబెదయి మరియు సలోమీ కుమారుడు
- (2) ఈయన తన సహోదరుడు యాకోబుతో కలసి గలిలయ సముద్రములో చేపలు పట్టేవాడు (బహుశా వీరికి అనేక సొంత పడవలు ఉండి ఉండచ్చు)
- (3) కొంతమంది ఈయన తల్లి యేసు తల్లి అయిన మరియు సహోదరి అని నమ్ముతున్నారు (చూ. యోహాను 19:25; మార్కు 15:20)
- (4) స్పష్టంగా ఈయన ధనికుడై ఉంటాడు ఎందుకంటే ఈయన వీటిని కలిగి ఉండినాడు:
- a) జీతగాళ్ళు (చూ. మార్కు 1:20)
- b) అనేక పడవలు
- c) యెరూషలేములో ఒక ఇల్లు (చూ. మత్తయి 20:20)
- (5) యోహానుకు యెరూషలేములోని ప్రధానయాజకునితో పరిచయం ఉండేది, ఇది ఈయన కొంత ప్రఖ్యాంతి గాంచిన వ్యక్తి అని తెలియజేస్తున్నది (చూ. యోహాను 18:15-16)
- (6) ఈయన సంరక్షణ క్రిందికి యేసు యొక్క తల్లి మరియు అప్పజెప్పబడింది
- d. ఆది సంఘ పరంపరలన్ని ఏకగ్రీవంగా యోహాను తక్కిన అపోస్తలులకందరి దూరంగా నివసించేవాడని, యెరూషలేములో మరియు మరణానంతరం తరువాత ఆయన చిన్న ఆసియాకు వెళ్లి ఆ ప్రాంతంలో అతి పెద్ద పట్టణమైన ఎఫెసులో స్థిరపడ్డాడని చెబుతున్నాయి. ఈ పట్టణం నుండి ఆయన పత్మాసు దీవికి బహిష్కరించబడి (కోస్తాకు కొంత దూరం) ఆ తరువాత విడిపించబడి ఎఫెసుకు తిరిగి వచ్చాడని చెబుతున్నాయి (Eusebius, Polycarp, Papias మరియు Irenaeus లను సూచించాడు).
2. ఆధునిక పాండిత్యము
- a. ఆధునిక పండితులలో ఎక్కువమంది Johannine రచనలలో అన్నిటిలో ఒకేరకమైన పోలికలు ఉన్నట్లు. ప్రత్యేకించి వచనాలు, పదజాలము, వ్యాకరణ నిర్మాణాలలో గుర్తించారు. దీనికి ఒక మంచి ఉదాహరణ ఈ రచనలను చిత్రిస్తున్న కఠిన తారతమ్యము: జీవనము వర్సెస్ మరణము, సత్యము వర్సెస్ అబద్ధము. ఇదే కఠిన ద్వంద్వము ఆ కాలములోని ఇతర రచనలలో చూడగలము; Dead Sea Scrolls మరియు ప్రారంభంలోని నోస్టికు రచనలు.
- b. పరంపార్యలు యోహానుకు ఆరోపిస్తున్న ఐదు గ్రంథాల మధ్య మధ్య-సంబంధాలను గురించిన అనేక సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి. కొన్ని బృందాలు గ్రంథకర్తత్వాన్ని ఒకరికి, ఇద్దరికి, ముగ్గరికి ఇలా ఆరోపించారు. Johannine రచనలన్ని ఒక వ్యక్తి యొక్క ఆలోచనలుగా ఉండడం, ఒకవేళ తన శిష్యులు అనేమంది చేత వ్రాబడినప్పటికీ, చాలా సమయోచితమైన విషయమై ఉంది,

- c. నా వ్యక్తిగత నమ్మకమైతే, వయస్సుమీరిన యోహాను, ఎఫెసులో తన పరిచర్య ముగింపులో ఐదు గ్రంథాలన్నిటినీ వ్రాశాడని అనుకొంటున్నాను.
3. గ్రంథకర్తత్వము యొక్క అంశము ఒక వ్యాఖ్యానము తప్ప, ఆత్మప్రేరణ కాదు. తుదకు లేఖనాల యొక్క గ్రంథకర్త దేవుడే!

III. కాలము - స్పష్టంగా ఇది గ్రంథకర్తత్వానికి జతచేయబడి ఉంది

- A. ఒకవేళ అపోస్తలుడైన యోహాను ఈ ఉత్తరాలను, ప్రత్యేకించి 1 యోహాను, వ్రాసి ఉంటే, మనం మొదటి శతాబ్ద ప్రారంభంను గురించి మాట్లాడుతున్నామన్నమాట. ఇది నోస్టికు అబద్ధ సిద్ధాంతపరమైన/తాత్వికపరమైన విధానాలు అభివృద్ధికావడానికి సమయాన్ని ఇచ్చింది మరియు ఇంకా 1 యోహాను యొక్క పదజాలాలకు ఇవి సరిపోతున్నాయి ("చిన్నపిల్లలు"), ఇవి చూడడానికి యోవ్వనస్తులైన విశ్వాసుల సమూహానికి ఒక వృద్ధుడు మాట్లాడుతున్నట్లు తెలియజేస్తున్నట్లుంది. Jerome యేసు సిలువవేయబడిన తరువాత 68 సంవత్సరాలు జీవించినట్లు చెబుతున్నాడు.
- B. A. T. Robertson క్రీ. శ. 85-95 మధ్యలో 1 యోహాను వ్రాయబడి ఉంటుందని, సువార్త క్రీ. శ. 95లో వ్రాసి ఉంటాడని భావిస్తున్నాడు,
- C. I. Howard Marshall యొక్క *The New International Commentary Series on I John* (ది న్యూ ఇంటర్నేషనల్ కామెంటరీ సిరీస్ ఆన్ I జాన్) క్రీ. శ. 60-100 సంవత్సరాల మధ్య Johannine రచనలు యొక్క ఊహజనిత కాలానికి వస్తున్న ఆధునిక పాండిత్యము చాలా దగ్గరవలె ఉంది.

IV. గ్రహీతలు

- A. పారంపర్యాలు ఈ గ్రంథము చిన్న ఆసియా యొక్క రోమీయుల సాంప్రాజ్యానికి (ప్రాశ్చాత్య టర్కీ) వ్రాయబడింది అని అంటున్నాయి, దీనికి ఎఫెసు ప్రధాన మెట్రోపాటిన్ ప్రాంతంగా ఉంది.
- B. చూడడానికి ఈ ఉత్తరం అబద్ధ బోధకులతో సమస్యను ఎదుర్కొంటున్న చిన్న ఆసియాలో ఉన్న సంఘ ప్రత్యేక గుంపుకు పంపినట్లుంది (కొలస్సియులకు మరియు ఎఫెసియులకు వలె), ప్రత్యేకించి (1) క్రీస్తు మానవత్వాన్ని నిరాకరించే నోస్టికు ఉపదేశకులు, అయితే వీరు క్రీస్తు దైవత్వాన్ని నమ్ముతారు (2) నోస్టికులమతదూరులు, వీరు నీతి/న్యాయాల నుండి మత సిద్ధాంతాలను వేరుగా చూస్తారు.
- C. Augustine (క్రీ. శ. నాల్గవ శతాబ్దము) ఇది Parthians (బబులోను) కు వ్రాయబడింది అని చెబుతాడు. ఈయనను Cassiodorus అనుచరించాడు (క్రీ. శ. ఆరవ శతాబ్ద ప్రారంభంలో). ఇది బహుశా 1 పేతురు 5:13 మరియు 2 యోహాను 1 లో ఉపయోగించబడిన వచనాల "విర్వరచబడిన ఆమె" మరియు "బబులోను లోని స్త్రీ," అనే పదాల గజిబిజి నుండి వచ్చింది.
- D. క్రీ. శ. 180-200 మధ్యన రోములో వ్రాయబడిన క్రొ. ని. గ్రంథాల యొక్క ఆది గురుశాస్త్ర జాబిత అయిన The Muratorian Fragment ఈ ఉత్తరము "తన తోటి శిష్యులు మరియు బిషప్పుల ఉద్బోధల తరువాత" (చిన్న ఆసియాలో) వ్రాయబడిందని చెబుతున్నాడు.

V. నాస్తికత్వం

- A. స్వయాన ఈ ఉత్తరం ఒక రకమైన అబద్ధ ఉపదేశానికి విరుద్ధంగా స్పష్టంగా ఒక ప్రతిస్పందనము (చూ. ". . . చెప్పుకొనిన యెడల" మరియు "చెప్పుకొనువాడు. . ." 2:9; 4:20 [దూషణము]).
- B. 1 యోహాను నుండి లోపలి ఆధారాల ద్వారా నాస్తికత్వం యొక్క ప్రాథమిక సూత్రాలు కొన్నింటిని మనం తెలుసుకోగలం.
1. యేసు క్రీస్తు యొక్క మానవావతారాన్ని తృణీకరించడం
 2. రక్షణ విషయంలో యేసు యొక్క క్రేంద్రీయ పాత్రను తృణీకరించడం
 3. అవసరమైన క్రైస్తవ జీవనశైలి లేకపోవడం
 4. జ్ఞానము మీద ఎక్కువ ఆధారపడడం (తరచూ రహస్యమర్మాలు)
 5. మినహాయింపు వాదం పట్ల మొగ్గుచూపడం
- C. మొదటి శతాబ్ద వాతావరణం
- మొదటి శతాబ్ద రోమా ప్రాపంచకము తూర్పు మరియు పడమర మతాల మధ్యన సంవరణవాదం ఉన్న కాలము. గ్రీకు మరియు రోమీయుల దేవతాగణాల యొక్క కీర్తి తగ్గి ఉండేది. రహస్యమతాలు చాలా ప్రసిద్ధిచెంది ఉండేవి ఎందుకంటే దైవము మరియు రహస్య జ్ఞానముతో వ్యక్తిగత సంబంధము మీది ఉద్ఘాటించబడేవి. లౌకిక గ్రీకు వేదాంతము వ్యాప్తమై ఉండి, ఇతర ప్రాపంచిక కోణాలతో కలిసి ఉండేది. పరిశీకాత్మకమైన ఈ లోకంలోనికి ప్రత్యేకింపబడిన క్రైస్తవ విశ్వాసం వచ్చింది (దేవుని చేరడానికి యేసు ఒక్కడే మార్గము, చూ. యోహాను 14:6). నాస్తికత్వం యొక్క ఖచ్చితమైన పూర్వపరం ఏదైనప్పటికీ, యుక్తమైనట్లు ఉన్న క్రైస్తవత్వాన్ని వ్యాపింపచేయకుండా చేయడానికి ఇది ఒక ప్రయత్నం వలె ఉంది మరియు విస్తృత రోమా శ్రోతలకు తార్కికంగా అంగీకారయోగ్యమై ఉండినది.
- D. యోహాను ఏ నోస్టికు సమూహానికి దీనిని ఉద్దేశించి చెబుతున్నాడో అని తెలుసుకోడానికి కొన్ని సూచనలు
1. ప్రారంభ నోస్టికువాదం
 - a. మొదటి శతాబ్దపు ప్రారంభ నోస్టికవాదం యొక్క ప్రాథమిక బోధలు బహుశా ఆత్మ మరియు శరీరాల మధ్య సత్యమీమాంస (నిత్య) ద్వంద్వవాదన మీద ఒక్కాణించబడేది. ఆత్మ (ఉన్నతదేవుడు) మంచిది అని పరిగణించబడగా శరీరం స్వభావసిద్ధంగా చెడ్డదిగా పరిగణించబడుతుంది. ఈ ద్వైతభావం నిర్దిష్టానందవాదం యొక్క వ్యవహారం వరెన్స్ భౌతికము మరియు పరలోకం వరెన్స్ భూసంబంధము, అదృశ్యమైనవి వరెన్స్ దృశ్యమైనవాటి రూపురేఖలను కలిగి ఉంటుంది. అలాగే ఇక్కడ మర్మజ్ఞానం (ఫాస్ వోర్డ్స్ లేక రహస్య సంకేతాలు, ఇవి రక్షణ పొందడానికి ఆత్మ దూతగణాల అధికార ప్రదేశాల నుండి (aeons) పైకి (ఉన్నతదేవుడు) చేర్చడానికి అవసరమై ఉన్నాయి.
 - b. ఇక్కడ రెండు ప్రారంభ నోస్టిజము యొక్క నిర్మాణాలు ఉన్నాయి, ఇవే స్పష్టంగా 1 యోహాను యొక్క పూర్వపరమై ఉండచ్చు
 - (1) డోసటిక్ నోస్టిజము, ఇది యేసు యొక్క నిజమైన మానవావతారాన్ని త్రోసిపుచ్చుతుంది ఎందుకంటే శరీరము అనేది చెడ్డది

(2) సెరింటియన్ నోస్టిజము, ఇది క్రీస్తు అనేక aeons లో ఒకడు లేక ఉన్నత దేవుడు మరియు చెడు శరీరాన్ని మధ్య ఉన్న ఒక దూతవలె చెప్పుతున్నది. ఈ "క్రీస్తు ఆత్మ" బాప్తిస్మము నందు మనిషి అయిన యేసులో అంతర్నివాసియై సేలువ మరణానికి ముందు అది ఆయనను విడిచి వెళ్ళిపోయింది.

(3) ఈ రెండు సమూహాలలో కొంతమంది వైరాగ్యము (శరీరము కోరుకోంటే, అది చెడు), మరొక స్వేచ్ఛావాదం (శరీరము కోరుకోంటే, దానికి ఇవ్వు) అనే వాటిని అనుసరించారు. మొదటి శతాబ్దంతో పెంపొందిన నోస్టిజం సిద్ధాంతాలకు వ్రాతపూర్వకమైన ఆధారాలు లేవు. రెండవ శతాబ్ద మధ్య కాలములో మాత్రమే దీనికి లిఖితపూర్వక ఆధారాలు వచ్చాయి. "నోస్టిజం" కొరకు మరింత సమాచారానికి ఈ క్రింది వాటిని చూడండి

- Hans Jonas చే వ్రాయబడిన *The Gnostic Religion* (ది నోస్టిక్ రిలీజియన్), Beacon Press ద్వారా ముద్రణ చేయబడింది.
- Elaine Pagels చే వ్రాయబడి Random House ముద్రింపబడిన *The Gnostic Gospel* (ది నోస్టిక్ గాస్పిల్)
- Andrew Helmbold చే వ్రాయబడిన *The nag Hammadi Gnostic Texts and the Bible* (ది నాగ్ హమ్మాడి నోస్టిక్ టెక్స్ట్స్ అండ్ బైబిల్)

- Ignatius తన గ్రంథము *to the Smyrnaeans* iv-v లో మతవిరోధము యొక్క మరొక ఆధారాన్ని ప్రతిపాదించాడు. వారు యేసు యొక్క మానవావతారాన్ని మరియు వైరాగ్య జీవన విధానాలను త్రోసిపుచ్చారు.
- మతభ్రష్టత్వానికి మరొక ఆధారము Meander of Antioch, ఈయన Irenaeus యొక్క *Against Heresies* XXIII (అగైనిస్ట్ హెరెసిస్) ద్వారా తెలియబడ్డాడు. ఈయన సమరీయుడైన Simon అనుచరుడు మరియు రహస్య జ్ఞానము పక్షవాది.

E. ఈ కాలంలోని నాస్తికవాదం

- నాస్తికవాదం యొక్క ఆత్మ ఈ కాలంలో మనలో కూడా ఉంది, క్రైస్తవ సత్యాన్ని ఇతర సిద్ధాంత భావాలతో కలిపిచూస్తున్నారు
- ఈ నాస్తికవాద ఆత్మ ఈ కాలంలో మనలో కూడా ఉంది, ప్రజలు "సరైన" సిద్ధాంతమని వ్యక్తిగత సంబంధాలు మరియు జీవన శైలిని మినహాయించి చూస్తున్నారు
- ఈ నాస్తికవాద ఆత్మ ఈ కాలంలో మనలో కూడా ఉంది, ప్రజలు క్రైస్తవత్వాన్ని జ్ఞానపరమైన ఉన్నతత్వాన్ని మినహాయించుగా చూస్తున్నారు.
- ఈ నాస్తికవాద ఆత్మ ఈ కాలంలో మనలో కూడా ఉంది, ప్రజలు వైరాగ్యం లేక స్వేచ్ఛావాదాల వైపు మగ్గుచూపుతున్నారు.

VI. ఉద్దేశ్యం

A. దీనికి విశ్వాసుల యెడల ఒక ప్రయోగాత్మక గురి ఉంది

- వారికి ఆనందాన్ని ఇచ్చుటకు (చూ. 1:4)
- దేవుని మీద భయభక్తులుగల జీవితాన్ని జీవించుటకు ఒక ప్రోత్సాహము (చూ. 1:7; 2:1)
- లోకాన్ని కాకుండా (చూ. 2:15-17) ఒకరినొకరు ప్రేమించుకొనుటకు (చూ. 4:7-21) వారిని ఆదేశించుట (మరియు గుర్తు చేయుట)
- క్రీస్తులో ఉన్న రక్షణ విషయమై వారికి నిశ్చయాన్ని కలుగజేయుట (చూ. 5:13)

B. దీనికి విశ్వాసుల యెడల ఒక సిద్ధాంతపరమైన గురి ఉంది

1. యేసు యొక్క దైవత్వాన్ని మరియు మానవావతారాన్ని వేరుగా చూసే తప్పును ఖండించుట
2. దైవభక్తిని దూరపరచి జ్ఞానప్రాధాన్యతావాధాన్న ఆత్మసంబంధ జీవితంలో వేరుగా చూసే తప్పును ఖండించుట
3. ఒకడు మరొకరితో సంబంధం లేకుండా రక్షింపబడుతాడు అనే తప్పును ఖండించుట

VII. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. ఆదినుండి ఏది ఉండెనో, 1:1
2. జీవవాక్యము, 1:1
3. నిత్యజీవము, 1:2
4. సహవాసము (*koinōnia*), 1:3
5. దేవుడు వెలుగై ఉన్నాడు, 1:5
6. నడుచుట, 1:6, 7
7. యేసు రక్తము, 1:7
8. నా చిన్న పిల్లలారా, 2:1
9. శాంతికరము, 2:2; 4:10
10. ఎరుగుట, 2:3, 4, 18, 20, 21 మొ.
11. నిలచి ఉండుట, 2:6, 17, 24, 25, 27 మొ.
12. క్రొత్త ఆజ్ఞ, 2:7
13. ఆయన నామమును బట్టి, 2:12
14. లోకము, 2:15
15. చివరి గడియ, 2:18
16. అభిషేకము, 2:20, 27
17. ఒప్పుకొనుట, 2:23; 4:2, 3, 15, మొ.
18. ఆత్మలను పరిశోధించుట, 4:1
19. తీర్పు దినము, 4:17
20. "ఆత్మయు, నీళ్ళును, రక్తమును, 5:8
21. మరణకరమైన పాపము, 5:16
22. దేవుని సంబంధులు, 5:18
23. విగ్రహముల జోలికి పోకుండ, 5:21

VIII. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగిన వ్యక్తులు

1. ఉత్తరవాది, 2:1
2. అబద్ధికుడు, 2:4, 22
3. క్రీస్తువిరోధి, 2:18; 4:3

4. క్రీస్తు విరోధులు, 2:18
5. మిమ్మును మోసపరచువారు, 2:26
6. దయ్యము, 3:8, 10
7. కయూను, 3:12
8. దుష్టుడు, 5:18

IX. గుర్తింపతగ్గ దేశపటములోని ప్రాంతాలు - లేవు

X. తర్కణకొరకు ప్రశ్నలు

1. భావాన్ని ప్రతిబింబింపజేయడానికి 1 యోహాను 1:1-4 ఎందుక అనేక క్రియలను ఉపయోగించింది (అది., వినుట, చూచుట, ఇదిగో, తాకిచూచుట, చూచుట, వినుట)?
2. ఎందుకు కొంతమంది వారు పాపులు కారు అని చెప్పుకొంటారు? (1:8)
3. ఎందుకని 1:9 వ. వచనము అంత ప్రాముఖ్యమైనదిగా ఉంది? ఇది ఎవరిని ఉద్దేశించి మాట్లాడుతున్నది?
4. ఎలా నువ్వు 1:10వ. వచనాన్ని 3:6 మరియు 9వ. వచనాలకు సంబంధింపజేయగలవు?
5. ఎలా 2:2వ. వచనము యోహాను 3:16కు సంబంధము కలిగి ఉంది?
6. 1 యోహానులో ఎందుకు "ఎరుగుట" అనే పదము తరచూ ఉపయోగింపబడింది? దీని హెబ్రీ భావార్థాన్ని నిర్వచించండి?
7. పలుమార్లు వస్తున్న వచనము "...అని మనము చెప్పిన యెడల" యొక్క అర్థము లేక భావార్థమేమిటి?
8. యోహాను ఎదుర్కొంటున్న అబద్ధప్రవక్తలు ఎవరు? బైబిలు క్రైస్తవత్వానికి వైరుధ్యముగా ఉన్న వారి నమ్మకాలను వివరించండి!
9. 3:2 ఏ సిద్ధాంతానికి సంబంధించినది?
10. ఎందుకని వాఖ్యానించడానికి 3:6 మరియు 9 వచనాలు అతి కష్టముగా ఉన్నవి?
11. పోరాడే క్రైస్తవులకు ఎలా 4:8వ. వచనము సంబంధించినది?
12. 4:13-14 లో త్రియేకత్వము యొక్క అంశము ఉంది. దీనిని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరించండి?
13. 4:19వ. వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
14. విశ్వాసులు క్రైస్తవులు అని నిరూపించడానికి 1 యోహానులో మూడు పరీక్షలు ఉన్నాయి. మూడు పరీక్షలను తెలపండి.
15. ఎందకని 5:13వ. వచనము అంత ప్రాముఖ్యమై ఉంది?
16. 5:14-15వ. వచనం విశ్వాసులు ఎప్పుడు ప్రార్థించినా వారి ప్రార్థనలకు సానుకూల సమాదానమివ్వబడుతుంది అని వాగ్దానం చేస్తున్నదా?
17. మారణాంతకరమైన పాపము ఏది?
18. విశ్వాసులు ఎన్నటికి సాతాను చేత పరీక్షింపబడరు లేక శోధింపబడుదురు అని వాగ్దానం చేస్తున్నదా? ఎందుకు లేక ఎందుక కాదు?
19. "లేకమంతా దుష్టుని అధికారము క్రింద ఉన్నది," అనే వచనానికి అర్థం ఏమిటి?

2 మరియు 3 యోహాను పత్రికలకు పరిచయం

I. ప్రారంభవ్యాఖ్యలు

- A. ఈ చిన్న ఉత్తరం కేవలం 3 యోహానులోనికి పాత్రమై ఉంది ఎందుకంటే ఇది 2 యోహాను కంటి కొంచెము చిన్నదిగా ఉంది. నేనైతే నిజంగా 2 యోహాను మరియు 3 యోహాను స్థానిక సంఘానికి ఒక సమతౌల్య సందేశాన్ని రూపొందిస్తున్నాయని కొంటున్నాను, బహుశా మొదటి శతాబ్ద ముగింపుకాలంలోని ఎక్కడో చిన్న ఆసియాలోని రోమీయుల సాంప్రాజ్యములో ఈ స్థానిక సంఘము ఉండి ఉండచ్చు.
- B. 2 యోహాను నాస్తికవాదలు, దేశసంచార ఉపదేశకులతో ఏర్పడే సమస్యతో వ్యవహరిస్తుండగా, 3 యోహాను దేశసంచార క్రైస్తవ ఉపదేశకులకు ఒక హెచ్చరిక ద్వారా సహాయపడుతున్నది.
- C. 3 యోహానులో ముగ్గురు వివిధ వ్యక్తుల పేర్లు ప్రత్యేకించి చెప్పబడ్డాయి:
1. గాయియు (ఉత్తరం పొందుబోవు సంఘము నుండి ఒక దైవభక్తుడు)
 - a. టైబిలు ఇతర భాగాలలో ముగ్గురు గాయియులు చెప్పబడ్డారు: మాసిడోనియవారైన గాయియు, అ. కా. 19:29; దెర్బే పట్టణస్థుడైన గాయియు, అ. కా. 20:4; కొరింథు యొక్క గాయియు, రోమా 16:23; 1 కొరింథీ. 1:14
 - b. "Apostolic Ckontitutions" వలె పిలువబడే గ్రంథాలు 3 యోహాను లోని గాయియును యోహానుద్వారా నియమింపబడిన పెర్గము యొక్క బిషపువలె జాబితా చేసింది.
 2. దియోత్రిప్పే (ఉత్తరం పొందుతున్న సంఘములోని దైవభయం లేని ఒక సమస్యపూరితమైన ఒక వ్యక్తి)
 - a. ఈ వ్యక్తి క్రొ. ని. లో ఇక్కడ మాత్రమే చెప్పబడ్డాడు. ఇది చాల అరుదైన పేరు, దీనికి అర్థము "Zeus యొక్క ఉపచారిక." ప్రయాణికులకు విరోధంగా ఒకవ్యక్తికి "Zeus" అని పేరుపెట్టడం ఎంత పరిహాసం ఎందుకంటే "Zeus" ఎప్పుడూ "ప్రయాణికులకు కాపాడేవాడు" గా ఉండేవాడు.
 - b. ఈయన ప్రవర్తన 9-10 వచనాలలో బయటపడింది.
 3. దేమేత్రియ (ఈ స్థానిక సంఘానికి యోహాను ఉత్తరాన్ని తీసికొని వచ్చిన వాడు)
 - a. స్పష్టంగా ఈయన ప్రయాణించే సువార్త పరిచారకుడు మరియు ఎఫెసులో ఉన్న అపోస్తలుని దగ్గర నుండి ఉత్తరము తీసికొని వచ్చిన వ్యక్తి.
 - b. "The Apostolic Constitution" అని పిలువబడే పరంపరాలు దేమేత్రియను ఫిలదెల్పియా యొక్క బిషపుగా జాబితా చేసింది, ఈయన అపోస్తలుడైన యోహాను చేత నియమింపబడ్డాడు.
- D. ఆది సంఘానికి సంచారులైన ఉపదేశకులని, బోధకులను మరియు సువార్త పరిచారకులను ఎలా అంచానా వేయాలి మరియు బలపరచాలి అనే విషయంలో ఇబ్బందిపడేవారు. రెండవ శతాబ్ద ప్రారంభంలో వ్రాయబడిన గురేతర శాస్త్ర క్రైస్తవ గ్రంథము *The didache* (ది డిడాచె) లేక *The teaching of the Twelve Apostles* (ది టీచింగ్ ఆఫ్ ది ట్వెల్వ్ అపోస్తల్స్) లో ఈ క్రింది మార్గదర్శాలు ఉన్నాయి:

అధ్యాయం XI – ఉపాధ్యాయులు, అపోస్తలులు, ప్రవక్తలను గురించి

"అది ఎవరైనా కావచ్చు, ఏది ఏమైనా కావచ్చు, ముందుగా మీకు చెప్పబడిన విషయాలను వచ్చి, ఉపదేశించండి, అయినను అంగీకరించండి. అయితే ఉపదేశకుడే తనకు తానే మారిపోయి దీనిని నాశనము చేయడానికి వేరొక సిద్ధాంతాన్ని బోధిస్తే, ఆయన మాటలకు చెవి యెగ్గకుము; అయితే ఒకవేళ నీతిని మరియు ప్రభువు యొక్క జ్ఞానాన్ని పెంపొందించుటకు ఒకవేళ ఆయన బోధిస్తే ప్రభువు అంగీకరించినట్లు తనను కూడా అంగీకరింపుము. సువార్త తీర్మానాలను బట్టి మనము అపోస్తలులను, ప్రవక్తలను అంగీకరిస్తాము, కాబట్టి ఇది చేయండి: వచ్చిన ప్రతి అపోస్తలుడు ప్రభువు వలె అంగీకరింపబడును గాక. అయితే ఆయన ఒక రోజుకు మించి ఉండకూడదు; ఒకవేళ ఉండవలసిన అవసరముంటే, మరొక రోజు; కాని ఒకవేళ మూడు రోజులుంటే వాడు అబద్ధప్రవక్త. అపోస్తలుడు వెళ్ళేటప్పుడు రోట్టె మాత్రము తప్ప మరి దేనిని తీసికొని వెళ్ళకూడదు; ఒకవేళ ఆయన డబ్బు అడిగితే, వాడు అబద్ధ ప్రవక్త" (పే. 380).

XII అధ్యాయం - క్రైస్తవుల యొక్క సమ్మతి

"అయితే ఎవరైనా ఆత్మలో నాకు డబ్బు ఇవ్వు అనిగాని లేక ఇంకేమైన ఇవ్వు అని చెప్పితే మీరు వాని మాటలు వినకూడదు; కాని ఒకవేళ ఆయన నీతో ఇతరులు ఎవరైనా అవసరములో ఉన్నప్పుడు ఇవ్వు అని చెపితే, వానిని అంచనా వేయకుండా ఇవ్వాలి.

అయితే ప్రభువు పేరిట ఎవరైనా వస్తే వాడిని అంగీకరించాలి, మరియు ఆ తరువాత మీరు రూఢిచేసికొని ఆయనను ఎరగాలి; అలా చేసినప్పుడు నీవు వారి కుడివెడమలను తెలిసికొన్నవాడు కాగలవు. ఒకవేళ వచ్చిన వాడు ఒక బాటసారి అయితే నీవు ఎంత చేయగలవో అది వాని కొరకు చేయి; కాని అవసరమైతే తప్ప ఆయన నీతో రెండు మూడు రోజులకు మించి నీతో పాటు ఉండకూడదు, కాని ఒకవేళ అతను నీకు ఒక చేతిపనివాడిగా లోబడి ఉంటే, నీతోపాటు పనిచేసి భోంచేయనివ్వు; కానిఒకవేళ ఆయన చేతిపనివాడు కాకపోతే, నీ ఆవగాహన ప్రకారం ఒక క్రైస్తవునిగా ఏమి చేయగలవో అది చేయి, నీతో పాటు అతను పనిలేకుండా ఉండకూడదు. ఒకవేళ అతను నీతో పనిచేయడానికి ఇష్టపడక పోతే, ఆయన ఒక క్రీస్తును అమ్ముకొనేవాడు. అలాంటి విషయమై నీవు జాగ్రత్త వహించాలి" (పే. 381).

II. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగిన పదాలు మరియు వచనాలు

1. "ఆది నుండి," 1:1
2. "దేవుడు వెలుగై ఉన్నాడు," 1:5
3. ఒప్పుకోలు, 1:9
4. "నా ప్రేయ పిల్లలారా," 2:1
5. ప్రతివాది, 2:1
6. శాంతికరమై, 2:2
7. ఎరుగుట, 2:3
8. "ఆయన యందు నిలిచి ఉండుట," 2:6
9. "లోకంను ప్రేమించకండి," 2:15
10. "చివరిగడియ," 2:18
11. అభిషేకించబడుట, 2:27
12. "ఆత్మ మరియు నీళ్ళు మరియు రక్తము," 5:8
13. "మరణాంతకరమైన పాపము," 5:16

14. "విగ్రహముల జోలికి పోకుండ జాగ్రత్తపడు," 5:21

III. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. జీవవాక్యము, 1:2
2. క్రీస్తువిరోధి, 2:18 (2 యోహాను 7వ.)
3. క్రీస్తువిరోధులు, 2:18
4. ఏర్పరచబడినదైన స్త్రీ, 2 యోహాను 1వ.)
5. ఆమె సంతానం, 2 యోహాను 1వ. వ)
6. "ఏర్పరచబడిన నీ సహోదరి పిల్లలు," 2 యోహాను 13వ. వచనము)
7. గాయియు, 3 యోహాను 1 వ.)
8. దియోత్రేఫే, 9వ.
9. దేమేత్రియ, 12 వ.

IV. గుర్తింపతగ్గ దేశపటములోని ప్రాంతాలు - లేవు

V. తర్కణ కొరకు ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలు

1. భావాన్ని ప్రతిబింబింపజేయడానికి 1:1-5 ఎందుకు అనేక క్రియలను కలిగి ఉంది?
2. ఎందుకు కొంతమంది వారు పాపులు కారు అని చెప్పుకొంటారు? (1:8)
3. ఎలా 2:2వ. వచనము యోహాను 3:16కు సంబంధము కలిగి ఉంది?
4. 2:7-8 వచనాలను నీ సొంత వ్యాఖ్యలలో వివరించండి?
5. 2:12-14 వచనాలు సంఘములోని వివిధ వయస్సులో ఉన్న సమూహాలకు సంబంధించినదా లేక క్రైస్తువులందరికా?
6. నోస్టికుల సిద్ధాంతపు వెలుగులో 2:22-23 వచనాలను వివరింపుము.
7. పేరార్థాపు యొక్క కేంద్రీయ సత్యము ఏమిటి, 2:28-3:3?
8. ఎందుకని వాఖ్యానించడానికి 3:6 మరియు 9 వచనాలు అతి కష్టముగా ఉన్నవి?
9. 3:15 వచనము ఎలా కొండమీది ప్రసతంగానికి సంబంధించింది?
10. 3:20 ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
11. ఒకడు ఎలా ఆత్మను పరీక్షించగలడు? (4:1-6)
12. 4:2 వచనము ఎలా నోస్టికుల సిద్ధాంతానికి సంబంధించినది? (2 యోహాను)
13. 4:7-24 యొక్క ప్రధాన సత్యము ఏమిటి?
14. ఎలా 5:13 గ్రంథానికి సంబంధించిన సిద్ధాంతాలలో ఒకటిగా పనిచేస్తున్నది?
15. దేవుడు అన్ని ప్రార్థనలకు సమాధానమిస్తాడా? (5:14-15)
16. 2 యోహాను 10 ఒకని ఇంటిని సూచిస్తున్నాడా లేక ఒకని సంఘాన్ని సూచిస్తున్నదా? ఎందుకు?
17. 3 యోహాను 2వ. వచనము అరోగ్యాన్ని వాగ్దానం చేస్తున్నదా లేక సంపదను వాగ్దానం చేస్తున్నదా?

యూదా పత్రికకు పరిచయం

I. ప్రారంభవ్యాఖ్యలు

- A. యూదా మళ్ళీ మళ్ళీ సంభవిస్తున్న తప్పులు, తిరుగుబాటు, శిక్షలను గురించి భయపెట్టుతున్న గ్రంథము. విశ్వాసులు నిరంతరము జాగ్రత్తగా ఉండాలి. వారి కాపుదల ఇవి
1. తండ్రి పిలుపు, ప్రేమ, ఆయన అధికారము క్రింద ఉండడం
 2. దేవుని వ్యాకాలను గురించిన జ్ఞానము, దైవభక్తిగల జీవితం, గాయపడిన తోటి విశ్వాసుల పట్ల కనికరము.
- B. ఇన్ని హెచ్చరికల మధ్య సయితము, యూదా ముగింపు దేవుని అధికారము ఉండాలనే ఒక బలమైన ప్రార్థనగా ఉంది.
- C. ఈ క్రింది విషయాలలో యూదా మరియు 2 పేతురుల మధ్య ఉన్నసంబంధ విషయమై కొంత గజిబిజి ఉంది:
1. వీటిలో ఏది ముందుగా వ్రాయబడింది
 2. ఎందుకు అవి ఒకటిగా ఉన్నప్పటికీ కొంత తేడాగా ఉన్నాయి
 3. ఎలా ఒకడు రాబోతున్న నాస్తికత్వాన్ని, మరొకడు ప్రస్తుత నాస్తికత్వాన్ని ఎలా వివరించగలరు?
 4. సూచించుటకు ఇద్దరు గ్రంథకర్తల ద్వారా తీసికొనబడిన ఆది సంఘ గ్రంథము ఏదైనా ఉన్నదా
 5. తిరుగుబాటుచేసిన వారిలో విశ్వాసులు ఉన్నారనుటకు ఏదైనా ఉదాహరణలు ఉన్నాయా
- D. ఈ గ్రంథము ఈ క్రింది వాటి మధ్య సిద్ధాంతపరమైన సమతౌల్యతను సూచిస్తున్నది
1. దేవుని అధికారము నిలబడాలి (1,24 వచనాలు)
 2. విశ్వాసులు తమను తాము కాపాడుకోవాలి (21 వ)

II. గ్రంథకర్త

- A. యూదా (హెబ్రీ, యూదహా, లేక గ్రీకు యూదాస్) తనను తాను రెండు గుర్తింపుల ద్వారా సూచించుకొన్నాడు
1. "యేసుక్రీస్తు యొక్క దాసుడు" - ఇది ఇంగ్లీషులో ఒకటిగా కనిపిస్తున్నప్పటికీ, పౌలు యొక్క సహజ గుర్తింపులాంటిది కాదు, పౌలు ఎప్పుడూ "దాసుడు" అనే నామవాచకము మందు పెట్టి తరువాత షష్టివిభక్తి వివరణాత్మక వచనము ఉంటుంది. ఇలాగే 2 పేతురులో కూడా ఉంది.
అయినా, యూదాలోని పదాలక్రమము యాకోబులోని పదాల క్రమములాగే ఉంది (వివరణాత్మక షష్టివిభక్తి వచనము ముందు వస్తుంది).
 2. "యాకోబు సహోదరుడు" - యాకోబు అని పేరుగల వ్యక్తులు బైబిలులో అనేక మంది ఉన్నారు (యాకోబు), కాని అయితే దీనికి ఎలాంటి వివరణ లేకుండానే ఈ పేరు తనంతట తానుగానే యాకోబు 1:1 ని గుర్తుచేస్తున్నది. యాకోబు, యేసు యొక్క మారు తండ్రి సహోదరుడు, పౌలు యొక్క సువార్త ప్రయాణాల సమయమందు యెరూషలేము దేవాలయాన్నికి పెద్దగా ఉండినాడు (చూ. అ. కా. 15). ఇద్దరు సహోదరులు కూడా, వినయాన్ని బట్టి వారికి వారు

జీవ సంబంధంగా యేసుకు సంబంధించినవారని గుర్తింపు పొందకూడదని నిర్ణయించుకొన్నారని ఊహాగానాలు ఉన్నాయి.

- B. ఈ అతిసామాన్య ప్రారంభం ఈయన ఆది సంఘములో ఒక ప్రసిద్ధిగాంచిన మరియు చురుకైన వాడని ప్రతిబింబింపజేస్తున్నది కాని ఈయనను గురించి సమాచారమేమియు ఇవ్వబడలేదు. ఎవరైనా ఆ తరువాతి కాలంలో వ్రాసి ఉంటే గతంలో ఉండిన ఒక ప్రముఖ వ్యక్తి పేరు వ్రాసుకొని ఉంటాడు అని అను కొన్నా (దొంగవ్రాత), పూర్వము ఉండిన యూదా మంచి వాడు కాదు.
- C. యూదా క హెబ్రీ క్రైస్తవుడు మరియు యేసు యొక్క మారుతండ్రి సహోదరుడు (చూ. మత్తయి 13:55; మార్కు 6:3) అని ప్రాచీన పారంపర్యాలు ఊహాగానాలకు వెనుక అనేక ఆధారాలు ఉన్నాయి
1. యాకోబుకు ఉన్న కుటుంబ సంబంధము (చూ. యాకోబు 1:1)
 2. విరివిగా పా.ని. నను ఉపయోగించడం
 3. హెబ్రీ సాహిత్యము ఉపయోగించే మూడు పదాల లక్షణము
 - a. మతభ్రష్టత యొక్క మూడు పా.ని. సంఘటనలు
 - b. ముగ్గురు పా. ని. పాత్రలు
 - c. ప్రారంభ శుభాకాంక్షలు
 - (1) మూడు క్రియాపదాలు: "పిలుచుట," "ప్రియమైన," "అనుసరించుట"
 - (2) మూడు ప్రార్థనా విన్నపాలు: "కనికరము," "సమాధానం," "ప్రేమ"
- D. గ్రీకు శైలి మరియు యూదా యొక్క నిర్మాణము చక్కగా వ్రాయబడిన కొయినే గ్రీకు. యూదాకు పట్టణ వాతావరణముతో వాడుక ఉన్నట్లుంది (చూ. 1 కొరింథీ. 9:5)
- వ్యక్తిత్వ లక్షణాలకు వస్తే, ఈయన ఎక్కువగా యాకోబు వలె ఉన్నాడు; అనావసరమైన వాటిని ఆయన ఉపయోగించలేదు, పాపము మరియు తిరుగుబాట్లతో నిండిన ఈ లోకంలో దైవభక్తిగల జీవితం తప్పనిసరి అనే ముఖమోటము లేని విధానంగా ఉంది.

III. కాలము

- A. ఖచ్చితమైన కాలము తెలియదు, అన్నీ కేవలం ఊహాగానాలే.
- B. కొన్ని ప్రమాణాలను పట్టిక చేద్దాం
1. యూదా జీవితకాలంలో ఒకవేళ ఆయన యాకోబు యొక్క చిన్న తమ్ముడు మరియు యేసు మారుతండ్రి సహోదరుడు అయితే
 2. యూదా గ్రంథము సాహిత్యపరంగా 2 పేతురుకు సంబంధించినదిగా ఉంది. యూదాలోని ఇరవై ఐదు వచనాలలో పదమారు వచనాలు (3-18 వచనాలు) ఏదో విధంగా 2 పేతురు 2:1-18తో సహకరిస్తున్నాయి. ఒకవేళ 2 పేతురుకు పేతురే గ్రంథకర్త అయి ఉంటే, అప్పుడు వ్రాయబడిన కాలము ఆయన జీవితకాలానికి దగ్గరగా ఉంటుంది (ఆయన క్రీ. శ. 64 లో మరణించాడు). ఇది, ఏది ఎట్లున్నా, ఎవరిని ఎవరు అనుసరించారనేది తెలియదు:
 - a. 2 పేతురు యూదాను సూచించింది
 - b. యూదా 2 పేతురును సూచించింది

C. రెండు కూడా ప్రశ్నోత్తర గ్రంథాలు లేక సంఘ పరంపరలుగా ఉన్నాయి

C. గ్రంథములోని అంశాలు ఒక మొదటి శతాబ్ద మధ్యకాలాన్ని సూచిస్తున్నాయి. నాస్తివాదం పెంపొందడానికి కొంతకాలం పట్టి ఉంటుంది. అప్పుడప్పుడే అపోస్తలుల బౌతిక ప్రత్యక్షతలు వెళ్ళిపోయి ఉంటాయి (18:19 వచనాలు). ఏది ఏమైనా, ఒక ఏకరూపక సిద్ధాంతాలు ఇంకా పెంపొందలేదు. యూదా అబద్ధ బోధకుల యొక్క అవినీతి సమస్యలను గురించి ప్రస్తావించాడు కాని సిద్ధాంతపరమైన తప్పులను గురించి చెప్పలేదు. ఆయన పా.ని. ఉదాహరణలను ప్రయోగించాడు కాని యేసు యొక్క ఉదాహరణలను కాదు (వాక్యాలు లేక కథలు).

D. *Historical Ecclesiasticus* (హిస్టారికల్ ఎక్లెసియాస్టిక్స్) III:19:1-20:6, నందు Eusebius ఒక నుడివిని చెప్పాడు.

1. యూదా యొక్క మనవళ్ళు రాజద్రోహము క్రింది డొమిటియను దగ్గరకు తీసికొని పోబడినట్లు
 2. వారు యూదా రాచరిక వంశమై నట్లు
 3. వారు నజరేయుడైన యేసు యొక్క బంధువులైనట్లు
- డొమిటియను క్రీ. శ. 81-96 మధ్య పరిపాలించాడు.

E. 60 నుండి 80 ల మధ్యలో ఈ గ్రంథము వ్రాయబడిన అవకాశముంది.

IV. గ్రహీతలు మరియు సందర్భము

A. ఆది సంఘము సిద్ధాంతపరమైన ఏకశిలాస్థంభము కాదు; చివరికి అపోస్తలులు కూడా సువార్త యొక్క వివిధ అంశాల కోణాలను చెప్పారు. అపోస్తలులు మరణించడం ప్రారంభమైన తరువాత (లేక కలవడానికి కొంతమందో లేక చాలా దూరంగా ఉన్నప్పుడు), రెండవ రాకడ ఇంకా ఆలస్యమవుతున్నప్పుడు, ఆది సంఘము సువార్త యొక్క అంగీకారయోగ్యమైన ప్రమాణాల యొక్క "స్థిర ఏర్పాట్ల" విషయమైన సవాళ్ళను ఎదురుకొనవలసి వచ్చింది. పాతనిబంధన, యేసు యొక్క మాటలు, కథలు, అపోస్తలుల యొక్క బోధలు ప్రామాణికాలుగా మారాయి.

B. యూదా అస్థిరత మరియు స్పష్టమైన అధికారము యొక్క భంగపాటు ఉన్న కాలంలో వ్రాయబడింది. విశ్వాసులు (స్థానిక సంఘము లేక బోగోళిక పరమైన ప్రాంతమో తెలియదు) ఊహజనిత సిద్ధాంతాలు/వేదాంతాల ద్వారా ఎన్నో తప్పుల దండయాత్రలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. మత భ్రష్టవాదులను గురించి మనకేమి తెలియును:

1. వీరు సంఘ కూడికలలో భాగమై ఉండేవారు ("ప్రేమ విందులు" చూ. 12వ. వ)
2. వీరు అనీతిపరులు, కల్పనాకతలను బోధించువారై దేవుని ప్రజలలో విభజనకు కారణమైయ్యేవారు (19వ. వచనము)
3. వీరు తన సిద్ధాంతాలలో "దూతలు" ను ఉపయోగించుకొనేవారు లేక తర్కించుకొనేవారు
4. వీరు "జ్ఞానము" (gnosis) ను ఎక్కువగా నొక్కిచెప్పుకొనేవారు

ఎవరికైనా మొదటి మరియు రెండవ శతాబ్దాల గ్రీకు-రోము ప్రాపంచకాన్ని గురించి తెలిసి ఉండినట్లైతే, ఈ లక్షణాలు సిద్ధాంతపరమైన/మతతత్వాలపరమైన సంస్కరణలు, "నోస్టిజం" అని పిలవడే దాన్ని గురించి బాగా తెలిసి ఉంటుంది. ఈ ప్రత్యేక రెండవ శతాబ్ద మతవిరోధుల మూలాలు తూర్పు సమీప ప్రాంతాల ఆలోచనలను సూచిస్తున్నదనేది ఖచ్చితమైన వాస్తవం. ద్వందవదం యొక్క అంశాలు నోస్టిజం యొక్క లక్షణాలుగా Dead Sea Scrollsలో కనిపిస్తున్నది. క్రొ. ని. లోని అనేక గ్రంథాలు (ఎఫెసీ - కొలస్సీ, మతాధికారికి పత్రకలు, 1, 2 యోహానులు) ఇదే రకమైన అబద్ధ బోధలను/ఉపదేశాల మీద పోరాడడానికి వ్రాయబడింది.

V. ఉద్దేశ్యము

- A. గ్రంథకర్త వారి సర్వజనీన రక్షణను గురించి వ్రాయాలని ఆశిస్తున్నాడు (చూ. 3వ. వ).
- B. సంఘము యొక్క సహవాస అంతర్గత సమాయాలలోనికి అబద్ధ ఉపదేశాలు మరియు బోధలు దండెత్తడం (చూ. 12వ. వ) గ్రంథకర్త చేత "సంఘానికి ఒక్కసారే మరియు అందరి కొరకు ఇవ్వబడిన విశ్వాసము" (చూ. 3,20 వచనాలు) అనే దహించే అంశాన్ని చెప్పడానికి కారమైంది. ఆయన పూర్వాచారపరయాణత్వం మీద గురి ఉంచాడు అయితే ఆయన విషయాన్ని దైవభక్తిగల జీవితము ద్వారా చెప్పాడు, అంతేగాని సిద్ధాంతపరమైన విధానం ద్వారా కాదు (యాకోబు 2:14-24 లాగానే). ప్రజలు ఎలా జీవిస్తారో అనేది వారి సిద్ధాంతాలకు స్పష్టమైన కీటికీ.
- C. గ్రంథకర్త విశ్వాసులను ఈ కింది వాటిలో ప్రోత్సహించాలని ఆశిస్తున్నాడు
1. ఆత్మసంబంధంగా అభివృద్ధి చెందడం (చూ. 20వ. వచనము)
 2. రక్షణ యొక్క నిశ్చయతను ఇవ్వడం (చూ. 21,24-25 వచనాలు)
 3. పతనమైన వారికి సహాయం చేయడం (చూ. 22-23 వచనాలు)

VI. కననైజేషన్

- A. ఈ గ్రంథము ప్రారంభంలో ఆమోదింపబడింది (చూ. దాదాపు క్రీ. శ. 94 లో రోమా యొక్క క్లెమెంట్ చేత సూచించబడింది) అటు పిమ్మట ఆ తరువాత వివాదానికి గురియై చివరికి పూర్తిగా ఆమోదింపబడింది (Nicea యొక్క సమాజము, క్రీ. శ. 325 మరియు Cartghage, క్రీ. శ. 397).
- B. గురుశాస్త్ర గ్రంథాల హోదాను పొందడానికి ఉన్న అతి పెద్ద సమస్య ఏమిటంటే దీనిలోని గురుశాస్త్ర గ్రంథాల ఉదాహరణలే (I Enoch మరియు Assumption of Moses). ఈ గ్రంథాలు, ప్రత్యేకించి I Enoch, మొదటి శతాబ్ద విశ్వాసులు మధ్య విస్తారంగా వ్యాప్తిచెంది, సిద్ధాంతపరంగా ప్రభావితం కాబడింది.
1. ఎందుకు ఇది ఒక సమస్యగా ఉంది? అంటే ఇది గురుశాస్త్ర గ్రంథాలు అధికారపూర్వకమైనవని ఇది తెలియజేస్తున్నదా?
 - a. పా. ని. ఉదాహరణలు దైవావేశితపూర్వకమైన రచనలు కావు (చూ. సంఖ్య. 14-15,26-30 [సంఖ్య. 22-23 లోని బిలాము యొక్క ప్రవచనాలు]; యెహో. 10:13; 2 సమూ. 1:18సగం; 1 రాజులు 11:41; 14:19,29; 15:7,23,31)
 - b. యేసు గురుశాస్త్ర గ్రంథాల ఆధారాలను ఉదాహరణ అంశాలుగా ఉపయోగించుకొన్నాడు (చూ. మత్తయి 23:35)
 - c. స్త్రీలను గురుశాస్త్ర గ్రంథాలను ఉదహరించాడు
 - d. పౌలు తరచూ గురుశాస్త్ర ఆధారాలను ఉపయోగించుకొన్నాడు
 - (1) క్రీస్తును ఒక బండవలె సూచించిన Rabbinic Midrash అరణ్యసంచార కాలములోని ఇశ్రాయేలు సంతానాన్ని అనుసరించింది
 - (2) నిర్గ. 7:11,22; 8:7(చూ. 2 తిమోతి 3:8) నుండి ఫరో యొక్క మాంత్రికులు యొక్క పేర్లు నిబంధనల మధ్యకాలము లోని యూదా రచనలనుండి తీసికొనబడ్డాయి

(3) గ్రీకు గ్రంథకర్తలు

a) Aratus రచయిత (అ. కా. 17:28)

b) Menander రచయిత (1 కొరింథీ. 15:33)

c) Epimenides లేక Euripides రచయిత (తీతు 1:12)

e. యాకోబు 5:17లో యాకోబు రబ్బీల పరంపరాన్ని ఉపయోగించాడు

f. యోహాను ప్రక. 12:3 లో తూర్పు సమీప ప్రాంత సృష్టిశాస్త్రం యొక్క ఇతిహాసాన్ని ఉపయోగించింది

2. ఎందుకు యూదా ఈ గురుశాస్త్రతర ఆధారాలను ఉపయోగించాడు?

a. బహుశా అవి అబద్ధ ఉపదేశకుల చేత విరివిగా ఉపయోగింపబడుట

b. బహుశా వాటిని గ్రహీతల చేత గౌరవింపబడి, చదవబడ్డాయి

C. యూదా యొక్క గురుశాస్త్ర గ్రంథాలను బలపరచడాన్ని ఈ క్రింది వాటిచేత బలపరచబడింది

1. ఈ క్రింది వాటి ద్వారా సూచించబడ్డాయి లేక ఉదహరింప బడ్డాయి

a. రోము యొక్క క్లెమెంట్ (క్రీ. శ. 94-97)

b. పోలికార్స్ (క్రీ. శ. 110-50)

c. ఇరేనయియస్ (క్రీ. శ. 130-202)

d. టర్బ్యూలియస్ (క్రీ. శ. 150-220)

e. ఎతెనోగారస్ (క్రీ. శ. 177)

f. ఓరిజన్ (క్రీ. శ. 185-254)

(ఇవి International Critical Commentary, 305-308 పేజీలు నుండి తీసికొనబడింది)

2. ఈ క్రింది వాటిలో పేర్లు చెప్పబడ్డాయి

a. క్లెమెంట్ ఆఫ్ అలెగ్జాండ్రీయ (క్రీ. శ. 150-215)

b. సిరిల్ ఆఫ్ జెరూషలేమ్ (క్రీ. శ. 315-386)

c. జెరోము (క్రీ. శ. 340-420)

d. అగస్టీన్ (క్రీ. శ. 400)

3. గురుశాస్త్ర గ్రంథాలలో పట్టికలో పట్టికచేయబడినవి

a. మురేటోరియస్ ప్రాగ్మెంట్ (క్రీ. శ. 200)

b. బరోకోకియో (క్రీ. శ. 206)

c. అతానిసియస్ (క్రీ. శ. 367)

4. కౌన్సిల్స్ ద్వారా చెప్పబడినవి

a. నైసియా (క్రీ. శ. 325)

b. హిపో (క్రీ. శ. 393)

c. కార్తేజ్ (క్రీ. శ. 397 మరియు 419)

5. ఈ కింది భాషాంతరాలలో ఉన్నాయి

a. పాత లాటిన్ (క్రీ. శ. 150-170)

b. సిరియాక్ సవరణ, ది పెషిట (క్రీ. శ. 5వ. శతాబ్దం)

- D. తరువాతి సంఘము యూదా యొక్క గురుశాస్త్రపరమైన (ఆత్మప్రీతిము) హోదాను సందేహించింది. Eusebius దీనిని సందేహాస్పద గ్రంథాల జాబితాలో చేర్చింది (Hist. Eccl. III:25). Chrysostom మరియు Jerome ఇద్దరు కూడా యూదా గురేతర శాస్త్రాలనుండి వాక్యాలను సూచించింది కాబట్టి ఇది గురుశాస్త్రచేర్చబడానికి వివాదాస్పాదానికి గురియైంది. ఇది ఆది సిరియన్ సంఘము చేత 2 పేతురు, 2 మరియు 3 యోహానులతో పాటు నిరాకరించబడింది. దీనిని కారణం బహుశా ఇది నోస్టిక్ ప్రభావిత ప్రాంతంనుండి వచ్చింది కనుక యూదాతత్వ దూతలవాదాన్ని ఉపయోగించింది. కాబట్టి యూదా మరియు 1 పేతురు అబద్ధ బోధకుల యొక్క వివాదాలకు ఆజ్యం పోసింది.
- E. I Enoch ను గురించిన ఒక పదము. ఇది నిజానికి హెబ్రీలో వ్రాయబడింది (కాని ఇప్పుడు Dead Sea Scrolls లలో అరామికు వాసనలు తప్ప దాని ఉనికిని పోగొట్టుకొంది), గ్రీకులోనికి తర్జుమా చేయబడింది (కేవలం వాసనలు మాత్రమే మిగిలింది) మరియు క్రీ. శ. 600 లో ఇది ఇథియోపియన్ లోనికి కాఫీ చేయబడింది (ఒక కాఫీ నిలబడింది). ఈ గ్రంథము నిబంసల మధ్యకాలంలో వ్రాయబడింది; Tertullian దీనిని ఒక లేఖనము వలె ఉదహరించింది. ఇది బర్నబా పత్రికలో ఉదహరించబడింది (ఒక లేఖనము వలె) మరియు Irenaeus, Clement of Alexandria ల చేత ఉదహరించబడింది. ఇది నాల్గవ శతాబ్దపు సంఘములో తన ఉనికిని కోల్పోయింది.

VII. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. "మనకందరికి కలిగెడు రక్షణ," 3 వ. వచనము
2. "పరిశుద్ధులకు ఒక్కసారే అప్పగింపబడిన బోధ నిమిత్తము," 3వ. వచనము
3. కామాతురత్వము, 4వ. వచనము
4. "వారి నివాసస్థలము," 6వ. వచనము
5. "కరికచీకటిలో నిత్యపాశము," 6వ. వచనము
6. "పరశరీరానుసారము," 7వ. వచనము
7. "నిత్యాగ్ని," 7వ. వచనము
8. ప్రేమవిందులు, 12వ. వచనము
9. పరిశుద్ధులు, 14వ. వచనము
10. "పరిశుద్ధాత్మలో ప్రార్థన," 20వ. వచనము
11. "అద్వితీయ దేవుడు," 25వ. వచనము

VIII. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. "కొందరు రహస్యంగా చొరబడి ఉన్నారు," 4వ. వచనము
2. "తమ నివాస్థలమను విడిచిన దూతలు," 6వ. వచనము
3. మిఖాయేలు, 11వ. వచనము
4. బిలాము, 11వ. వచనము
5. కోరహూ, 11వ. వచనము
6. ఈనోకు, 14వ. వచనము
7. "శక్తిగల మన దేవునికి," 24వ. వచనము

IX. గర్తింపతగ్గ దేశపటములోని ప్రాంతాలు

1. ఐగుప్తు, 5వ. వచనము
2. సొదోమ మరియు గొమొజ్జా, 7వ. వచనము

X. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. యూదా ఎలాంటి రకమైన అబద్ధ బోధకులను సూచిస్తున్నాడు? (చూ. 8-13)
2. ఎందుకు యూదా గురేతర శాస్త్ర గ్రంథాల నుండి వాక్యాలను సూచించాడు? (9, 14-15 వచనాలు)
3. ఒకడు తనను తాను ఎలా దేవుని ప్రేమలో ఉంచుకోవాలి? (21 వచనము)
4. యూదా యొక్క ప్రధాన సారాంశము ఏమిటి?
5. యూదా ఎలా 2 పేతురుకు సంబంధించినదై ఉంది?

పాఠనిబంధన ప్రవచనానికి పరిచయము

I. పరిచయము

A. ప్రారంభవాఖ్యలు

1. ప్రవచనములను ఎలా విశ్లేషించాలి అనే విషయంలో విశ్వాసుల సమాజము ఒక ఏకాభిప్రాయానికి రాలేదు. యుగాల తరబడి ఒక శాస్త్రసమ్మతముగా ఇతిర సత్యాలను రూపొందించారు, కాని దీనిని మాత్రము నిర్మించలేదు.
2. ఇక్కడ అనేక పా.ని. ప్రవచనాల యొక్క బాగా నిర్వచించబడిన స్థాయిలు ఉన్నాయి
 - a. పూర్వాచారపరాయణము (సౌలు రాజుకు ముందు)
 - (1) వ్యక్తులు ప్రవక్తలుగా పిలువబడడం
 - a) అబ్రహాము – ఆది. 20:7
 - b) మోషే - 12:6-8; ద్వితీ. 18:15; 34:10
 - c) అహారోను – నిర్గ. 7:1 (మోషే యొక్క ప్రతినీధి)
 - d) మిర్యాము – నిర్గ. 15:20
 - e) మేదాదు మరియు ఎల్దాదు – సంఖ్యా. 11:24-30
 - f) దెబోరా – న్యాయా. 4:4
 - g) పేరు తెలియదు – న్యాయా. 6:7-10
 - h) సమూయేలు – 1 సమూ. 3:20
 - (2) ఒక సమూహకంగా ప్రవక్తలకు సూచనగా – ద్వితీ. 13:1-5; 18:20-22
 - (3) ప్రవక్తల గుంపులు లేక శ్రేణి - 1 సమూ. 10:5-13; 19:20; 1 రాజులు 20:35,41; 22:6,10-13; 2 రాజులు 2:3,7; 4:1,38; 5:22; 6:1, మొ.
 - (4) మెస్సయ ఒక ప్రవక్తగా పిలువబడ్డాడు – ద్వితీ. 18:15-18
 - b. వ్రాయబడని చక్రవర్తుల ప్రవక్తలు (వారు రాజుల వలె చెప్పబడ్డారు)
 - (1) గాదు – 1 సమూ. 7:2; 12:25; 2 సమూ. 24:11; 1 దిన. 29:29
 - (2) నాతాను – 2 సమూ. 7:2; 12:25; 1 రాజులు 1:22
 - (3) అహీయా – 1 రాజులు 11:29
 - (4) హనాను – 1 రాజులు 16:1,7,12
 - (5) పేరు తెలుపబడలేదు – 1 రా. 18:4,13; 20:13,22
 - (6) ఏలియా – 1 రా. 18 – 2 రా. 2
 - (7) మీకాయా – 1 రా. 22
 - (8) ఎలీషా – 2 రా. 2:8,13
 - c. సాంప్రదాయక వ్రాతల ప్రవక్తలు (వారు రాజులుగాను, దేశముగాను ప్రస్తావించబడ్డారు): యెషయా-మలాకీ (దానియేలు తప్ప)

B. బైబిలు సంబంధిత పదాలు

1. *ro'eh* = దూరదర్శి, 1 సమూ. 9:9. ఈ సూచిన దానంతట అదే *Nabi* అనే పదానికి పరివర్తన చెందుచున్నది. *Ro'eh* అనే పదము “చూచుటకు” అనే మామూలు పదము నుండి వచ్చింది. ఈ వ్యక్తి దేవుని మార్గాలను, ప్రణాళికలను అర్థము చేసికొని, దేహములో దేవుని చిత్రాన్ని స్థిరపరచుటకు సంప్రదింపులు చేస్తాడు.
2. *hozeh* = దూరదర్శి 2 సమూ. 24:11. ఇది ప్రాథమికంగా *ro'eh* పదానికి సమాంతర పదము. ఇది “చూచుటకు” అనే అరుదైన పదము నుండి వచ్చింది. తరచూ ప్రవక్తలను సూచించుటకు అసమాపక క్రియ ను వాడబడింది.
3. *nabi* = ప్రవక్త, అకాడియన్ క్రియ *nabu* కు సంబంధించినది = “పిలుచుటకు” మరియు అరాబిక్ *naba'a* = “ప్రకటించుటకు”. పాతనిబంధనలో ఒక ప్రవక్త హోదాను సూచించుటకు చాలా ఎక్కువగా వాడే పదమిది. ఇది 300 పర్యాయాలకు మించి వాడబడినది. ఖచ్చితమైన శబ్దలక్షణము ఎంటో చెప్పలేము కాని “పిలుచుటకు” అన్నది ప్రస్తుతానికి సరిపోయిన అర్థము. బహుశా దీనిని బాగా అర్థము చేసికోవాలంటే అహారోను ద్వారా ఫరోతో మోషేకున్న సంబంధాన్ని తెలియజేయడానికి యెహోవా వివరణ దీనికి సరిపోతుంది (చూ. నిర్గ. 4:10-16; 7:1; ద్వితీ. 5:5. ఎవరైతే దేవుని కొరకు దేవుని ప్రజలతో మాట్లాడుతాడో ఆయన ఒక ప్రవక్త (ఆమోసు 3:8; యిర్మీయా 1:7,17; యెహెజ్కేలు 3:4)
4. 1 దిన. 29:29లో ప్రవక్త యొక్క అఫీసుకు సంబంధించిన మూడు పదాలు వాడబడ్డాయి; సమూయేలు – *Ro'eh*; నాతాను – *Nabi* మరియు గాదు – *Hozeh*.
5. దేవుని తరుపున మాట్లాడే వానికి *ish ha – elohim*, “దేవుని మనిషి” అనేవి విస్తృత హోదా. పా.ని.లో 76 పర్యాయాలు “ప్రవక్త” అనే భావముతో ఇది వాడబడింది.
6. “ప్రవక్త” అనే పదము గ్రీకు నుండి పుట్టింది. ఇది (1) *pro* = “ముందు” లేక “కొరకు” (2) *phemi* = “మాట్లాడుట” నుండి వచ్చింది.

II. ప్రవచనానికి నిర్వచనము

- A. “ప్రవచనము” అనే పదానికి ఇంగ్లీషులో కంటే హీబ్రూలో విస్తృతమైన అర్థసంబంధము ఉంది. యెహోషువా నుండి రాజులు వరకు ఉన్న చారిత్రక పుస్తకాలు (రూతు తప్ప) అన్ని యూదుల ద్వారా “మునుపటి ప్రవక్తలు” అని ముద్రవేయబడినాయి. అబ్రహాము (ఆ.కా. 20:7; కీర్త. 105:5) మరియు మోషే (ద్వితీ. 18:18) రెండూ కూడా ప్రవక్తలు అని చెప్పబడ్డాయి (మిరియాము కూడా, నిర్గ. 15:20). కాబట్టి ఇంగ్లీషులో ఇవ్వబడిన ఉపాజనిత నిర్వచన విషయములో జాగ్రత్త పడుడి!
- B. “ప్రవచనాతత్వాన్ని ఒక శాస్త్రబద్ధముగా నిర్వచించాలంటే దేవుని అక్కర, దేవుని ఉద్దేశము, దేవుని భాగస్వామము విధానముల ద్వారా చరిత్రను అర్థముచేసికొనుటగా చెప్పుకొనవచ్చును” (*Interpreter's Dictionary of the Bible* [ఇంటర్ప్రీటర్స్ డిక్షనరీ ఆఫ్ ది బైబిల్], వా.3, పే. 896.
- C. “ప్రవక్త ఇటు ఒక తత్వవేత్తకాని అటు ఒక నిర్దేశకమైన మత వేదాంతి కాని కాదు కానీ ఒక ఒడంబడిక ఉన్న మధ్యవర్తి. ఆయన దేవుని ప్రజలను వారి భౌష్యత్తు సరిగా ఉంచుటకు వారి వర్తమానమును సంస్కరించుటకు దేవుని వాక్యమును అందించేవాడు”, (“ప్రవక్తలు మరియు ప్రవచనాలు” *Encyclopedia Judaica* [ఎన్సైక్లోపీడియా జొడాయిక] వా. 13 పే. 1152.

III. ప్రవచనాల ఉద్దేశము

- A. దేవుడు తన ప్రజలతో మాట్లాడడానికి ప్రవచనాలు ఆయనకు ఉన్న ఒక మార్గము. వారున్న ప్రస్తుత పరిస్థితులలో వారికి మార్గదర్శకాలు ఇవ్వడానికి, వారి జీవితాలలో మరియు సంఘటనలలో తన వశమై ఉన్న నిరీక్షణ ఇవ్వడానికి ఇది మార్గము. వారి సందేశము ప్రధానముగా సామూహికము. ఇది హెచ్చరించుటకు, ప్రోత్సహించుటకు, విశ్వాసము, పశ్చాత్తాపము

కలిగించుటకు అలాగే దేవుని ప్రజలకు తనను గురించి తన ప్రణాళికలను గురించి తెలియజేయడానికి ఉద్దేశించబడింది. వారు దేవుని ప్రజలను దేవుని ఒడంబడికల పట్ల భక్తిశ్రద్ధలలో పట్టి ఉంచుతారు. ఇది తరచూ దేవుని పక్షాన మాట్లాడేవానిని దేవుడు ఎన్నుకొనుటకు కూడా ఇది ఉపయోగించబడుతుందని కూడా దీనికి జతచేయాలి (ద్వితీ. 13:1-3; 18:20-22). ఇది చివరికి మెస్సయసు చూచించునట్లు తీసికోబడింది.

- B. తరచూ. ప్రవక్తలు అప్పటి చారిత్రక, మతతత్వ సంక్షోభాలను తీసికొని, దీనిని అంత్యకాలానికి యుక్తిపరుస్తారు. ఈ అంత్యకాల చారిత్రక దృష్టి మరియు దైవ ఎన్నిక, ఒడంబడిక వాగ్దానాలు యూదులలో అసమానమై ఉన్నాయి.
- C. ఈ ప్రవక్తల కార్యాలు దేవుని చిత్తాన్ని తెలిసికొనుటకు ఒక మార్గము వలె ప్రధాన యాజకుల విధులను సమతౌల్యపరచి (యిర్మీయా 18:18) అపహరిస్తుంది. ఈ యురిమ్ తుమిమ్ (భవప్యత్తును తెలిపే ఒక విశేష అభరణము) దేవుని తరుపున మాట్లాడే వాని సందేశాన్ని అతిశయింపజేస్తుంది. మలాకీ తరువాత ఇశ్రాయేలీయుల నుండి ప్రవక్తల విధులు కూడా వెళ్ళిపోయాయి. 400 వందల సంవత్సరాల వరకు బాప్తిస్మమిచ్చు యోహానుతో వరకు ఇది మళ్ళీ కనిపించలేదు. పా.ని. ‘ప్రవచన’ తలాంతులు క్రొ.ని.కు ఎలా సంబంధించి ఉన్నాయో చెప్పడము కష్టము. క్రొత్తనిబంధన ప్రవక్తలు (అ.కా. 11:27-29; 13:1; 15:32; 1 కొరింథీ. 12:10,28-29; 14:29,32,37; ఎఫెసీ. 4:11) క్రొత్త బయలుపాటును లేక లేఖనాలను బయలుపరచే వారు కాదు కానీ రాబోయే విషయాలను తెలిపేవారు, ఒడంబడిక పరిస్థితులలో దేవుని చిత్తాన్ని ముందుమాటగా చెప్పేవారు.
- D. ప్రవచనము యొక్క లక్షణము ప్రత్యేకించి లేక ప్రధానముగా భౌప్యత్తును గురించి తెలియజేయడము కాదు. తన కార్యాన్ని, తన సందేశాన్ని దృఢపరచుకోడానికి భౌప్యత్తును గురించి చెప్పడము అనేది ఒక మార్గము, అయితే ‘‘మెస్సయసు గురించిన పా.ని. ప్రవచనాలు 2% కంటే తక్కువ ఉండటము. ప్రత్యేకించి క్రొత్త నిబంధన యుగమును గురించి 5% కంటే తక్కువ ఉండటము, రాబోవు సంఘటనలను గురించి 1% కంటే తక్కువ ఉండటము గమనించి తీరాలి’’. (Fee & Stuart, *How to Read the Bible For All Its Worth* [హౌటు రీడ్ ది బైబిల్ ఫర్ ఇట్స్ వొర్త్], పే. 166).
- E. ప్రవక్తలు ప్రజలకు దేవుడిని తెలియజేస్తుండగా, యాజకులు ప్రజలను దేవునికి తెలియజేస్తారు. ఇది ఒక సాధారణ వ్యాఖ్య. హబకకూకా వలె ఇక్కడ కొన్ని మినహాయింపులు ఉన్నాయి. ఆయన దేవుణ్ణి ప్రశ్నలు అడిగాడు.
- F. ప్రవక్తలను అర్థము చేసికొనుటకు కష్టము. దీనికి ఒక కారణము ఏమిటంటే వారి పుస్తకాలు ఎలా నిర్మించబడ్డాయో మనకు తెలియదు. అవి క్రమముగా పొందుపరచలేదు. అవి ప్రాతి పదికగా ఉన్నట్లు కనిపించినా, అవి ఒకడు అనుకొన్నట్లు ఉండము. తరచూ అక్కడ విశదమైన చారిత్రక పరిస్థితి, కాల పరిధి లేక దైవవాక్యాల మధ్య స్పష్టమైన విభజనలు ఉండవు. ఈ పుస్తకాలు (1) ఒక్కసారే చదవడానికి పూర్తి చేయలేము; (2) అంశమువారి చదవుటకు; మరియు (3) ముఖ్యమైన సత్యాన్ని నిర్ధారించుటకు లేక ప్రతి దైవ వాక్యములో గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశము చెప్పడానికి కష్టము.

IV. ప్రవచనాల యొక్క లక్షణాలు

- A. పాతనిబంధనలో ‘‘ప్రవక్త’’ మరియు ‘‘ప్రవచనాలు’’ విషయాలు అభివృద్ధి చెందినట్లు అనిపిస్తున్నది. ఇశ్రాయేలీ ప్రారంభములో ప్రవక్తల సహవాసము అభివృద్ధి చెందింది. వీరిని ఏలియా లేక ఎలీషా వంటి బలమైన ప్రజాకర్షణ కలిగిన నాయకులు నడిపించారు. కొన్నిసార్లు ఈ గుంపులను పిలవడానికి ‘‘ప్రవక్తల కుమారులు’’ అని చెప్పబడ్డారు (2 రాజులు 2). ఈ ప్రవక్తలు తన్మయత్వ రూపకాలను బట్టి లక్షింపబడ్డారు (1 సమూయేలు 10:10-13; 19:18-24).

- B. ఏది ఎట్లున్నా, ఈ కాలము త్వర త్వరగా గతించి వ్యక్తిగత ప్రవక్తల కాలానికి వెళ్ళిపోయింది. రాజులచే గుర్తింపబడి, అంతఃపురాలలో నివసించే ప్రవక్తలు (యధార్థ ప్రవక్తలు, అబద్ధ ప్రవక్తలు ఇద్దరు) ఉండేవారు (గాదు, నాతాను). కొంతమంది స్వతంత్ర ప్రవక్తలు కూడా ఉండేవారు, కొన్నిసార్లు వీరు పూర్తిగా ఇశ్రాయేలు సమజముతో సంబంధము లేకుండా ఉండేవారు (ఆమోసు). వారిలో స్త్రీలు, పురుషులు ఇద్దరూ ఉండేవారు (2 రా. 22:14).
- C. ప్రవక్త తరచూ భౌష్యత్తును గురించి బయలుపరచే వాడిగా ఉండేవాడు. తెలుపబడిన దానికి వెంటనే మనుష్యులు ప్రతిస్పందించ వలసి ఉండేది. ఈ విశ్వవ్యాప్త అంత్యకాల ప్రణాళికలు పురాతన సమీప తూర్పు ప్రాంతాలలో ఎదురులేనివిగా ఉండేవి. ప్రవచన సందేశాలకు భావికతనము, ఒప్పంద భక్తిశ్రద్ధలకు జంట నాభులు (చూ. పీ మరియు స్టవర్ట్. 150 పే.). ప్రవక్తలు ప్రాథమికంగా సామూహికము అని ఇది సూచిస్తున్నది. వారు సహజముగా రాజ్యాన్ని ఉద్దేశించారు గాని ప్రత్యేకించి కాదు.
- D. ఎక్కువ ప్రవచనాలు మాట ద్వారా చెప్పబడ్డాయి. ఆ తరువాత ఇది ఇతివృత్తము, కాలక్రమము లేక మనము పోగొట్టుకొనిన సమీప తూర్పు సాహిత్య ఇతర నిర్మాణక్రమాలకు ఉద్దేశాలకు కలపబడ్డాయి. ఇది చెప్పబడడాన్ని బట్టి ఇది వ్రాత వృత్తాంతముగా నిర్మించబడలేదు. అందుచేత ఒక ప్రత్యేక చారిత్రక రూపకము లేకుండా దీనిని చదవడానికి, అర్థము చేపెకొనడానికి కష్టమైంది.
- E. వారి సందేశాలను అందించడానికి ప్రవక్తలు అనేక అనేక విధానాలను ఉపయోగించారు.
1. న్యాయస్థాన దృశ్యము - దేవుడు తన ప్రజలను న్యాయస్థానమునకు తీసికొని వెళ్ళుట, తరచూ ఇది విడాకుల కొరకు. యెహ్వ తన భార్య (ఇశ్రాయేలీయులు) అవిశ్వాస్యత వలన ఆమెను విసర్జించాడు (హోషియా 4; మీకా 6).
 2. అంత్యక్రియల విషాదగీతిక - ప్రత్యేక కొలమానమైన ఈ రకమైన సందేశము, దాని లక్షణము "విపత్తు" దీనిని ఒక ప్రత్యేక నిర్మాణముగా ఉంచింది (యెషయా 5: హాబకక్కు 2).
 3. ఒడంబడిక ఆశీర్వాద ప్రవచన ప్రకటన - ఒడంబడిక యొక్క నిబద్ధత లక్షణము విశేషించబడింది, పరిస్థితుల ప్రభావము ఇలు సానుకూలముగా గాని లేక వ్యతిరేకముగా గాని, భౌష్యత్తును గురించి తెలియజేయడానికి చెప్పబడ్డాయి (ద్వితీయోపదేశకాండము. 27-29).

V. ఒక నిజమైన ప్రవచనాన్ని పరిశోధించడానికి బైబిలుకు సంబంధించిన అర్హతలు

- A. ద్వితీయోపదేశకాండము 13:1-5 (ప్రవచనాలు/సూచనలు ఏకదేవత్వ పవిత్రతకు జతచేయబడ్డాయి)
- B. ద్వితీయోపదేశకాండము 18:9-22 (అబద్ధ ప్రవక్తలు/యధార్థప్రవక్తలు)
- C. పురుషులు మరియు స్త్రీలు ఇద్దరు కూడా ప్రవక్తలు లేక ప్రవక్తనీలుగా పిలువబడ్డారు
1. మిర్యాము - నిర్గమకాండము 15
 2. దెబోరా - న్యాయాధిపతలు 4:4-6
 3. హెల్లా - 2 రాజులు 22:14-20; 2 దినవృత్తాంతములు 34:22-28
- చుట్టుప్రక్కల సంస్కృతులలో ప్రవక్తలు దైవావిశేషాన్ని బట్టి పరీక్షించబడేవారు. ఇశ్రాయేలీయులలో వార వీటి ద్వారా పరీక్షించబడేవారు
1. ఒక మతసిద్ధాంతపరమైన పరీక్ష - యెహోవా నామాన్ని ఉపయోగించడమును బట్టి
 2. ఒక చారిత్రాత్మక పరీక్ష - ఉన్నది ఉన్నట్లు చెప్పే ప్రవచనాలు

VI. ప్రవచనాలను వ్యాఖ్యానించుటకు సహాయపడే మార్గదర్శకాలు

- A. ప్రతి ప్రవచనము యొక్క చారిత్రక పరిస్థితులు, సాహిత్య సందర్భాలను గమనించి అసలు ప్రవక్త (ఎడిటర్) యొక్క ఉద్దేశాన్ని కనుగొనండి. సహజంగా ఇది ఏదో ఒక విధముగా మెస్సయ్యా ఒడంబడికను ఇశ్రాయేలీయులు పాటించకుండా చేసింది.
- B. పూర్తి ప్రవచనాన్ని చదివి, వ్యాఖ్యానించు, కేవలము ఒక భాగాన్ని మాత్రమే కాదు, మొత్తాన్ని ఒక్క అంశానికి సంగ్రహించు. ప్రక్కన ఉన్న ప్రవచనాలకు ఇది ఎలా సంబంధించి ఉండో చూడు. మొత్తము గ్రంథాన్ని సంగ్రహించు.
- C. తనంతట తాను వాస్తవ ప్రయోగాన్ని చూపేంతవరకు వాస్తవ వ్యాఖ్యానమును ఊహించు; తరువాత వాస్తవ గద్య భాషలోనికి తీసికొని వచ్చుటకు ప్రయత్నించు.
- D. చారిత్రక దృశ్య, సమాంతర పాఠ్యభాగ వెలుగులోనికి సాంకేతిక క్రియగా విభజించు. ఇది పురాతన సమీప తూర్పు ప్రాంత సాహిత్యము, ప్రాశాస్త్ర్య లేక ఆధునిక సాహిత్యము కాదని గుర్తుంచుకో.
- E. ప్రవచనాలను జాగ్రత్తతో పరిగణించు.
1. అవి ప్రత్యేకించి గ్రంథకర్త రోజులకు సంబంధించినవా?
 2. ఇవి ఇశ్రాయేలీయుల యొక్క చరిత్రను క్రమంగా నెరవేర్చాయా?
 3. అవి ఇంకా బౌద్ధత్వంలో జరగబోవు సంఘటనలగా ఉన్నాయా?
 4. వాటికి సమకాలీక నెరవేర్పులు ఉన్నాయా, అయినా అవి బౌద్ధత్వ నెరవేర్పులా?
 5. సమాధానముల కొరకు బైబిలు గ్రంథకర్తలను తీసికోండి, ఆధునిక గ్రంథకర్తలను కాదు.
- ప్రత్యేక అక్కరలు
1. ప్రతి స్పందన నిబద్ధతలను బట్టి ప్రవచనము అర్థమై ఉంటుందా?
 2. ఒక ప్రవచనము ఎవరికి ఉద్దేశించి చెప్పబడినది అనే ఖచ్చితత్వము ఉంటుందా (మరియు ఎందుకు)?
 3. ఇక్కడ బహువిధ నెరవేర్పుల కొరకు బైబిలుపరంగా మరియు/లేక చారిత్రపరంగా ఇవి ఉండే వీలుందా?
 4. క్రొ.వి. గ్రంథకర్తలు దైవావేశముతో పా.వి. లోని అనేక మెస్సయను గురించిన మనము చూడలేని ప్రవచనాలను చూడగలిగారు.

VII. సహాయపడే పుస్తకాలు

- A. Carl E. Armerding and W. Ward Gasque యొక్క *A Guide to Biblical Prophecy* (ఎ గైడ్ టు బిబ్లికల్ ప్రాఫెసీ)
- B. Gordon Fee and Douglas Stuart వ్రాసిన *How to Read the Bible for All Its Worth* (హౌటు రీడ్ ది బైబిల్ ఫర్ ఆల్ ఇట్స్ వర్థ్)
- C. Edward J. Young వ్రాసిన *My Servants the Prophets* (మై సర్వెంట్స్ ది ప్రాఫెట్స్)
- D. D. Brent Sandy వ్రాసిన *Plowshares and Pruning Hooks: Rethinking the Language of Biblical Prophecy and Apocalyptic* (ప్లోషేర్స్ అండ్ పూనింగ్ హుక్స్: రిథింకింగ్ ది లాంగ్వేజ్ ఆఫ్ బిబ్లికల్ ప్రాఫెసీ అండ్ అపోకలిప్టిక్)
- E. D. Brent Sandy and Ronald L. Giese, Jr. చే వ్రాయబడిన *Cracking the Old Testament Code* (క్రాకింగ్ ది ఓల్డ్ టెస్టామెంట్ కోడ్).

కీలకమైన పరిచయ వ్యాసం - ప్రకటన గ్రంథము

(ప్రకటన గ్రంథము మీద క్రైస్తవులకు ఎందుకు ఇన్ని పిడివాద వ్యాఖ్యానాలు ఉన్నాయి)

అనేక సంవత్సరాల నా పరలోక శాస్త్రము యొక్క అధ్యయనం తరువాత నేను తెలిసికొన్నదేమిటంటే, చాలా మంది క్రైస్తవులుకు ఒక పద్ధతి ప్రకారమైన, అభివృద్ధి చెందిన అంత్యకాలవృత్తాంతాలు లేవు, లేదా పెంపొందించుకోవాలనే ఆశ లేదు. కొంతమంది ఎవరైతే దీనిమీద మనసు ఉంచారో లేక ఈ క్రైస్తవత్వములో పండిపోయి ఉన్నారో వారు సిద్ధాంతపరమైన, మేధస్సుపరమైన, లేక మతశాఖల కారణాల వలన దీనిపైన మనస్సు ఉంచారు. ఈ క్రైస్తవులు ఇది ఎలా సమాప్తమవుతుందో అనే విషయాల మీద నలుగగొట్టబడి, ఏదో రకంగా సువార్త యొక్క అత్యవసరత కోల్పోయారు! విశ్వాసులు దేవుని యొక్క మరణాంతరపరమైన (అంత్యకాల) ప్రక్రియకు గురికారు, అయితే వారు సువార్త ఆదేశాలలో పాల్గొనలేదు (చూ. మత్తయి 28:19-20; లూకా 24:46-47; అ.కా. 1:8). చాలామంది విశ్వాసులు క్రీస్తు రెండవరాకడను మరియు దేవుని అంత్యకాల పరిసమాప్తి యొక్క వాగ్దానాలను నొక్కిచెప్పుతారు. అనేక బైబిలుపరమైన విరుద్ధ వైపరీత్యాల నుండి వచ్చిన ఈ ఐహిక పరిసమాప్తి ఎలా అర్థము చేసికోవాలన్న దానిపై విశ్లేషణాత్మక సమస్యలు తలెత్తాయి.

1. పాత ఒడంబడిక ప్రవచన నమూనా మరియు క్రొత్త ఒడంబడిక అపోస్తలుల నమూనాల మధ్య నెలకొన్న ఉద్దిక్తత.
 2. బైబిలు యొక్క ఏకదేవతారధన (అందరికీ ఒకే దేవుడు) మరియు ఇశ్రాయేలీయులను ఎన్నుకోవడం (ఒక ప్రత్యేక జనాగం) ల మధ్య ఉన్న ఉద్దిక్తత
 3. బైబిలుపరమైన షరతులు కోణములోని ఒడంబడికలు మరియు వాగ్దానాలు (“ఇలా అయితే. . . అప్పుడు”) మరియు పతనమైన మానవాళి విమోచనకు దేవుని షరతులు లేని విశ్వసనీయతల మధ్యనున్న ఉద్దిక్తత
 4. తూర్పుసమీప సాహిత్యప్రక్రియలు మరియు ఆధునిక ప్రాశ్చాత్య సాహిత్య నమూనాల మధ్య ఉన్న ఉద్దిక్తత
 5. దేవుని యొక్క రాజ్యము వచ్చింది, ఇంకా రాబోతున్న అనే విషయాల మధ్య ఉన్న ఉద్దిక్తత
 6. క్రీస్తు త్వరగా రానున్నాడు మరియు మొదట కొన్ని సంఘటనలు జరగాలి అనే విశ్వాసాల మధ్య ఉద్దిక్తత.
- ఒక్కొక్కటిగా ఈ ఉద్దిక్తలను గురించి చర్చిద్దాము.

మొదటి ఉద్దిక్తత (పా.ని. జాతి, దేశ, మరియు భౌగోళిక తరగతులు వర్సెస్ ప్రపంచమంతా ఉన్న విశ్వాసులు)

పా.ని. ప్రవక్తలు పాలస్తీన కేంద్రాయముగా యెరూషలేములోని యూదా రాజ్యము పునర్నించబడి, భూజనులందరూ అక్కడ సమకూడి దావీదు వంశ పరిపాలకుని స్తుతించి, సేవచేస్తారు అని ప్రవచించారు కానీ యేసు గానీ లేక మరే ఇతర అపోస్తలులు గానీ ఈ అజెండా మీద గురి పెట్టలేదు. పా.ని. దైవావేశిత గ్రంథము కాదా (చూ. మత్తయి 5:17-10)? క్రొ.ని. గ్రంథకర్తలు కీలకమైన అంత్యకాల సంఘటనలను వదిలేశారా?

ప్రపంచ అంతము గురించిన సమాచారము పొందడానికి కొరకు అనేక ఆధారాలు ఉన్నాయి.

1. పా.ని. ప్రవక్తలు (యెషయా, మీకా, మలాకీ)
2. పా.ని. అంత్యకాల గ్రంథకర్తలు (చూ. యెషయా 37-39; దానియేలు 7-12; జకర్యా)
3. నిబంధనల మధ్యకాల, ప్రసిద్ధికాని యూదా అంత్యకాల గ్రంథకర్తలు (I ఈనోకు వలె, ఇది యూదాలో సూచించబడింది)
4. స్వయాన యేసే (చూ. మత్తయి 24; మార్కు 13; లూకా 21)
5. పౌలు రచనలు (చూ. 1 కొరింథీయులకు 15; 2 కొరింథీయులకు 5; 1 థెస్సలోనీయులకు 4-5; 2 థెస్సలోనీయులకు 2)
6. యోహాను రచనలు (1 యోహాను మరియు ప్రకటన గ్రంథము)

ఇవన్నీ స్పష్టంగా అంత్యకాల ప్రక్రియను బోధిస్తున్నాయా (సంఘటనలు, కాలక్రమము, వ్యక్తులు)? ఒకవేళ బోధించకపోతే, ఎందుకు? అవన్నీ దైవావేశితాలు కావా (యూదాతత్వ నిబంధనమధ్యకా రచనలు తప్ప)?

ఆత్మ పా.ని. గ్రంథకర్తలకు వారు అర్థము చేసికోగలిగిన పదాలతో మరియు వర్గాలతో సత్యాలను బయలుపరచింది. ఏదిఏమైనా, వృద్ధిక్రమానుసార బయలుపాటుల ద్వారా పరిశుద్ధాత్మ ఈ పా.ని. పరలోకశాస్త్ర అంశాలను ఒక అంతర్జాతీయ అవకాశంగా విస్తరపరచింది (“క్రీస్తు యొక్క మరణము,” చూ. ఎఫెసీ. 2:11-3:13). ఇక్కడ కొన్ని సంబంధిత ఉదాహరణలు ఇవ్వబడ్డాయి:

1. పా.ని.లో యెరూషలేము పట్టణము దేవుని ప్రజలకు సాధ్యశ్యముగా చెప్పబడింది (సీయోను), అయితే క్రొ.ని. లోనికి ఇది ఒక మారుమనస్సు పొందివారు, విశ్వసించే మానవులందరికి దేవుని అంగీకారాన్ని తెలియపరచే పదము వలె ప్రదర్శించబడింది (ప్రకటన 21-22 లోని “కోత్త యెరూషలేము”). దేవుని నూతన ప్రజల (విశ్వసించే యూదులు మరియు అన్యులు) లోనికి శాబ్దిక, భౌతిక పట్టణము సిద్ధాంతపరమైన విస్తరణ, ఆ.కా. 3:15 లోని పతనమైన మానవాళి విమోచనకు దేవుని వాగ్దానము ఒక నీలినీడగా ఉంది. అబ్రహాము ఇచ్చిన పిలుపులో కూడా అన్యులు ఇమిడి ఉన్నారు (చూ. ఆది. 12:3; నిర్గ. 19:5). ప్రత్యేక అంశము: యెహోవా నిత్యవిమోచన ప్రణాళిక చూడుము.
2. పా.ని.లో చుట్టుప్రక్కలున్న పురాతన తూర్పుసమీక జనములు దేవుని ప్రజల శత్రువులుగా ఉన్నారు, అయితే క్రొ.ని. వారు అవిశ్వాస, దేవునివిరోధ, సాతానుతరుపున ప్రేరేపించబడిన వారందరూ విరోధులుగా విస్తరింపబడ్డారు. యుద్ధము ఒక భౌగోళిక, ప్రాంతీయ ఘర్షణ నుండి విశ్వవ్యాప్త, జగత్సంబంధానికి కదలిపోయింది (చూ. కొలస్సియులకు వ్రాసిన పత్రక). ప్రాంతీయ ఘర్షణ నుండి విశ్వవ్యాప్త, జగత్సంబంధానికి కదలిపోయింది (చూ. కొలస్సియులకు వ్రాసిన పత్రక).
3. పా.ని.లో ఎంతో ప్రాముఖ్యమైనదిగా ఉన్న వాగ్దాన దేశము (ఆదికాండము యొక్క పితృక్రమానుగత వాగ్దానాలు, చూ. ఆది. 12:7; 13:15; 15:7,15,16; 7:8) ఇప్పుడు భూమి అంతటికి మారింది. కోత్త యెరూషలేము తిరిగి స్పష్టించబడ్డ భూమికి దిగి వచ్చింది, కానీ ప్రత్యేకించి కేవలము తూర్పు సమీపానికి మాత్రమే కాదు (చూ. ప్రకటన 21-22).
4. విస్తరించబడినవిగా ఉన్న మరికొన్ని పా.ని. అంశాలకు కొన్ని ఉదాహరణలు ఏవంటే (1) అబ్రహాము సంతానము ఇప్పుడు ఆత్మీయ సున్నతి పొందినవారు (చూ. రోమా 2:28-29); (2) నిబంధన ప్రజలలో ఇప్పుడు అన్యులు కూడా కలిశారు (చూ. హోషియా 1:10; 2:23 వచనాలు రోమా. 9:24-26లో, అలాగే లేవీ. 26:12; నిర్గ. 29:45 వచనాలు 2 కొరింథీ. 6:16-18లో మరియు నిర్గ. 19:5; ద్వితీ. 14:2 వచనాలు తీతు 2:14లో సూచించబడ్డాయి); (3) దేవాలయము ఇప్పుడు యేసు (చూ. మత్తయి 26:61; 27:40; యోహాను 2:19-21) మరియు తన ద్వారా స్థానిక సంఘాలు (చూ. 1 కొరింథీ. 3:16) లేక వ్యక్తిగత విశ్వాసి (చూ. 1 కొరింథీ. 6:19); మరియు (4) చివరికి ఇశ్రాయేలు మరియు దాని లక్షణాలుగా చెప్పబడిన పా.ని. పదాలు కూడా ఇప్పుడు దేవుని ప్రజలందరినీ సూచిస్తున్నాయి (అది., “ఇశ్రాయేలు,” చూ. రోమా 9:6; గలతీ. 6:16, అది., “యాజకరాజ్యము,” చూ. 1 పేతురు 2:5, 9-10; ప్రక. 1:6

ప్రపంచాత్మక నమూనాలు నెరవేర్చబడ్డాయి, విస్తరించబడ్డాయి మరియు ఇప్పుడు మరింత చేరిక అయ్యాయి. యేసు మరియు అపోస్తలుల గ్రంథకర్తలు అంత్యకాలాన్ని పా.ని. ప్రవక్తలు ప్రదర్శించిన విధానములో ప్రదర్శించలేదు (చూ. Martin Wyngaarden, *The Future of The Kingdom in Prophecy and Fulfillment*, ది ఫ్యూచర్ ఆఫ్ ది కింగ్డమ్ ఇన్ ప్రొఫెసీ అండ్ ఫెల్పిల్మెంట్). ఆధునిక విశ్లేషకులు ఎవరైతే పా.ని. నమూనాలను అక్షరాక్షరము లేక నిర్ణాయకంగా చేస్తున్నారో వారు ప్రకటన గ్రంథాన్ని సరిగ్గా యూదుల గ్రంథముగా త్రిప్పి, పరమాణూకరించబడిన, స్పష్టతలేని యేసు మరియు పౌలు వచనాలను దానికి సరిపడే అర్థానికి బలవంతపెట్టుతున్నారు! క్రొ.ని. గ్రంథకర్తలు పా.ని. ప్రవక్తలను ఖండించకూడదు, కానీ వారి అంతిమ అంతర్జాతీయ భావాలను చూపించగలగాలి. యేసు లేక పౌలు యొక్క మరణానంతర జీవితానికే క్రమబద్ధమైన, తాత్విక పద్ధతులు లేవు. వారి ఉద్దేశ్యాలు ప్రాథమికంగా విమోచన లేక గురుసంబంధితాలు.

ఏది ఏమైనా, క్రొ.ని. లోకూడా ఉద్దిక్తత చోటుచేసికొని ఉంది. మరణానంతర జీవనచరిత్రకు సంబంధించిన సంఘటనలలో స్పష్టమైన దైహికాలు లేవు. అనేక విధాలుగా ప్రకటన గ్రంథము యేసు భోదలకు బదులు పా.ని.ఊహాభావాలను ఆశ్చర్యరీతిగా ఉపయోగించుకొంది (చూ. మత్తయి 24; మార్కు 13)! ఇది యెహెజ్కేలు, దానియేలు, జకర్యా ప్రారంభించిన సాహిత్యప్రక్రియలు అనుసరించింది, అయితే ఇవి బాగా నిబంధనమధ్యకాలములో ఎక్కువగా అభివృద్ధి చెందాయి (యూదా అంత్యకాల సాహిత్యము). ఇది బహుశా పాత మరియు కొత్త

ఒడంబడికలను కలపడానికి యోహాను విధానము కావచ్చు. ఇది తరతరాలు మానవుని తిరుగుబాటు విధానము మరియు విమోచించుటకు దేవుని అంకితభావమును తెలియజేస్తున్నది! కానీ ఇది పా.ని. భాష, వ్యక్తులు, సంఘటనలను ఉపయోగించుకొన్నప్పటికీ, ఇది వాటిని మొదటి శతాబ్ద రోము వెలుగులో తిరిగి విశ్లేషించింది (చూ. ప్రకటన 17).

రెండవ ఉద్దిక్తత (ఏకదేవతారాధన వర్సెస్ ప్రజలను ఎన్నుకొనుట)

బైబిలుపరమైన ఉద్ఘాటన ఒక వ్యక్తి, ఒక ఆత్మ, ఒక సృష్టికర్త-విమోచకుడైన దేవుని మీద ఉంది (చూ. నిర్గ. 8:10; యెషయా 44:24; 45:5-7,14,18,21-22; 46:9; యిర్మియా 10:6-7). పా.ని. తన కాలములో ఏకదేవత్వము మీద ప్రత్యేకత కలిగి ఉండినది. దేవుని ఏకత్వము పా.ని. బయలుపాటు యొక్క గుండె (చూ. ద్వితీ. 6:4). సృష్టి తన పోలిక మరియు స్వరూపములో చేయబడిన మానవాళి మరియు దేవుని సహవాసమునకు ఒక వేదికగా ఉద్దేశింపబడింది (చూ. ఆ.కా. 1:26-27). ఏదిఏమైనా, మానవాళి తిరగబడింది, దేవుని ప్రేమకు, నాయకత్వానికి, ఉద్దేశ్యానికి విరోధంగా పాపము చేసింది (చూ. ఆదికాండము 3). దేవుని ప్రేమ మరియు ఉద్దేశ్యాలు స్థిరమైనవి మరియు యదార్థమైనవి కాబట్టి ఆయన పతనమైన మానవాళిని విమోచించడానికి వాగ్దానము చేశాడు (చూ. ఆ.కా. 3:15)!

అప్పుడైతే దేవుడు మానవాళిని చేరడానికి ఒక వ్యక్తి, ఒక కుటుంబము, ఒక జాతిని ఎన్నుకొన్నాడో అప్పుడే ఉద్దిక్తత బయలుదేరింది. దేవుడు అబ్రహామును మరియు యూదులను యాజకరాజ్యముగా (చూ. నిర్గ. 19:4-6) ఎన్నుకోవడమును బట్టి సేవకు బదులు గర్వము, చేరికకు బదులు మినహాయింపులకు కారణమైంది. అబ్రహాముకు దేవుడిచ్చిన పిలుపులో మానవాళి అందరి ఆశీర్వాదము ఉద్దేశింపబడి ఉంది (చూ. ఆ.కా. 12:3). పా.ని.లోని ఎన్నికలు పరిచర్యకే గాని రక్షణకు కాదు అనే విషయం గుర్తుంచుకోవాలి, ఉద్ఘాటించాలి. ఇశ్రాయేలీయులందరూ దేవునితో సరిగా లేదు, కేవలము వారి జన్మహక్కును బట్టి ఎప్పుడూ నిత్యపరమైన రక్షణ పొందలేదు (చూ. యోహాను 8:31-59; మత్తయి 3:9), అయితే వ్యక్తిగత విశ్వాసము మరియు విధేయతను బట్టి మాత్రమే రక్షింపబడ్డారు (చూ. ఆ.కా. 15:6 వచనాలు రోమా 4:3,9,22; గలతీ. 3:6లో సూచించబడ్డాయి. ఇశ్రాయేలీయులు వారి కర్తవ్యాన్ని పోగొట్టుకొన్నారు (ఇప్పుడు సంఘము యాజకసమూహముగా ఉంది, చూ. ప్రక. 1:6; 1 పేతురు 2:5,9) ఇంకా ఆదేశము ఆధిక్యతగా, పరిచర్య ప్రత్యేకతగా మారిపోయాయి! దేవుడు అందరినీ ఎన్నుకోవడానికి ఒకనిని ఎన్నుకొన్నాడు!

మూడవ ఉద్దిక్తత (షరతులున్న ఒడంబడికలు వర్సెస్ షరతులులేని ఒడంబడికలు)

షరతులు మరియు షరతులు లేని ఒడంబడికల మధ్య సిద్ధాంతపరమైన ఉద్దిక్తత లేక వైరుధ్యము ఉంది. దేవుని విమోచన ఉద్దేశ్యము/ప్రణాళిక నిస్సందేహంగా షరతులు లేనిది (చూ. ఆ.కా. 15:12-21). అయినా ఆదేశించిన మానవ స్పందన ఎప్పుడూ షరతులుతో కూడినదే (చూ. ఆ.కా. 15:12-21). ఏదిఏమైనా, తప్పనిసరియైన మానవ స్పందన ఎప్పటికీ షరతులతో కూడినదే!

“అయితే. . . అప్పుడు” అనే విధానము పా.ని. మరియు క్రొ.ని. రెంటిలోనూ కనిపిస్తుంది. దేవుడు నమ్మకమైన వాడు; మానవుడు కాదు. ఈ ఉద్దిక్తత ఎక్కువ ఆందోళనకు గురి చేసింది. విశ్లేషకులు ఒకే ఒక “సందిగ్ధత శృంగం” మీద గురి ఉంచాలను కొన్నారు, దేవుని విశ్వాసనీయత లేక మానవ ప్రయత్నము, దేవుని సర్వాధిపత్యము లేక మానవుని స్వతంత్ర చిత్తము. రెండుకూడా బైబిలుపరమైనవే మరియు అవసరమైనవే.

ఇది మరణానంతర జీవన శాస్త్రానికి, ఇశ్రాయేలీయులకు దేవుని పా.ని. వాగ్దానాలకు సంబంధించి ఉంది. దేవుడు వాగ్దానమిస్తే, అది నెరవేర్చబడుతుంది! దేవుడు తన వాగ్దానాలకు కట్టుబడి ఉన్నాడు; తన పేరుప్రతిష్ఠలు ఇందులో ఇమిడి ఉన్నాయి (చూ. యెహె. 36:22-38). దేవుని షరతులు లేని మరియు షరతులు ఉన్న ఒడంబడికలు క్రీస్తులో నెరవేరాయి (చూ. యెషయా 53), ఇశ్రాయేలీయులలో కాదు! దేవుని అత్యున్నతమైన విశ్వాస్యత మారుమనస్సు పొంది, విశ్వసించే వారందరిని విమోచిస్తుంది, అంతేకానీ నీ తండ్రి/తల్లి ఎవరు అనే దానిని బట్టి కాదు! దేవుని ఒడంబడికలకు, వాగ్దానాలకు యేసీ కీలకము, ఇశ్రాయేలీయులు కాదు. ఒకవేళ బైబిలులో ఏదైనా సిద్ధాంతపరమైన బ్రాకెట్టు ఉంటే సంఘానికి కాదు, ఇశ్రాయేలీయులకే ఉంటుంది (చూ. అపోస్తలులుల కార్యములు 7 మరియు గలతీయులకు 3).

ప్రపంచానికి సువార్త ప్రకటించే కర్తవ్యము సంఘానికి ఇవ్వబడింది (చూ. మత్తయి 28:19-20; లూకా 24:47; అ.కా. 1:8). ఇది ఇప్పటికీ షరతులు కలిగిన ఒడంబడికే! దీని అర్థము దేవుడు పూర్తిగా యూదులను త్యజింపడాడని కాదు (చూ. రోమా 9-11). విశ్వసించిన ఇశ్రాయేలీయులకు అంత్యకాలములో స్థానము మరియు ఉద్దేశ్యము ఉండచ్చు (చూ. జకర్యా 12:10).

నాల్గవ ఉద్దిక్షత (తూర్పు సమీప సాహిత్య నమూనాలు వర్సెస్ ప్రాశ్నాత్య నమూనాలు)

బైబిలును సరిగ్గా విశ్లేషించడానికి సాహిత్యప్రక్తిక దాలా క్లిష్టమైన విషయము (Fee and Stuart, *How To Read the Bible For All Its Worth* [హూ టు రీడ్ ది బైబిల్ ఫర్ ఆల్ ఇట్స్ వోర్త్] చూడుము). సంఘాలు ప్రాశ్నాత్య (గ్రీకు) సంస్కృతి వాతావరణంలో అభివృద్ధి చెందాయి. తూర్పు ప్రాంత సాహిత్యాలు, ఆధునిక ప్రాశ్నాత్య సంస్కృతి యొక్క సాహిత్య నమూనాల కంటే మరింత ఉపమాన విశిష్టతమై, అలంకారికమై, సంకలితసంఖ్యాపరంగా ఉంటాయి (ప్రత్యేక అంశము: తూర్పుప్రాంతీయ సాహిత్యము (బైబిలు వ్యతిరేకతలు) చూడుము). ఇది సంక్షిప్త ప్రతిపాదన సత్యాల మీద కంటే ప్రజలు, సంఘర్షణలు, సంఘటనల మీద ఎక్కువ గురి ఉంచుతుంది. క్రైస్తవులు బైబిలుపఠన ప్రవచనాలను (ఫా.ని. మరియు క్రొ.ని. రెండు) విశ్లేషించడానికి వారి చరిత్ర మరియు సాహిత్య నమూనాలను ఉపయోగించడానికి అపరాధభావం కలిగి ఉంటారు. ప్రతి తరము మరియు భౌగోళికపరమైన తత్వము ప్రకటన గ్రంథాన్ని విశ్లేషించడానికి దాని సంస్కృతి, చరిత్ర, కల్పనకథలను ఉపయోగించుకొంటాయి. వాటిలో ప్రతి ఒక్కటి తప్ప! బైబిలుపఠన ప్రవచనాలు ఆధునిక ప్రాశ్నాత్య సంస్కృతి గురి కలిగి ఉన్నాయని ఆలోచించడము అహంకారమవుతుంది!

అసలు, దైవావేశిత గ్రంథకర్త రచించడానికి ఎన్నుకొన్న సాహిత్యప్రక్తియ పాఠకుని సాహిత్య ఒప్పందముతో కూడినదై ఉంది (బ్రూన్ కోర్లే). ప్రకటన గ్రంథము చారిత్రాత్మక కథనం కాదు. ఇది ఉత్తరము (1-3 అధ్యాయాలు), ప్రవచనము, మరెక్కువగా అంత్యకాల సాహిత్యాల మిశ్రమమై ఉంది. అసలు గ్రంథకర్త ఉద్దేశించిన దానికంటే బైబిలును తక్కువచేసి చెప్పడం ఎంత తప్పో ఎక్కువ చేసి చెప్పడము కూడా అంతే తప్పు అవుతుంది! విశ్లేషకుల అహంకారము మరియు పిడివాదము ప్రకటన గ్రంథములాంటి దానికి మరింత అక్రమమై ఉంది.

ప్రకటన విశ్లేషణల మీద సంఘాలు ఎన్నటికీ సమ్మతించవు. కొన్ని ప్రత్యేక భాగము/లు మాత్రమే కాకుండా బైబిలు మొత్తాన్ని విని, వ్యవహరించాలనేది నా ఆలోచన. బైబిలు యొక్క తూర్పుప్రాంత మనస్తత్వము సత్యాన్ని ఉద్దిక్షపూరత ద్వందపదాలతో ప్రదర్శిస్తుంది. ప్రతిపాదిక సత్యము పట్ల ప్రాశ్నాత్య వైఖిరి పనికిరానదని కాదు, అయితే అసమతౌల్యము! రాబోవు తరముల విశ్వాసులకు వీలుగా దీని మార్పులను దృష్టించి, ప్రకటన గ్రంథాన్ని విశ్లేషించునపుడు దాని జరిలత్వ అంశాలను కొన్ని తొలగించగించుటకు వీలవుతుందని నా ఆలోచన. ప్రకటన గ్రంథము తన సొంత కాలము మరియు తన సొంత సాహిత్యప్రక్తియలలో విశ్లేషంపబడాలని చాలామంది వ్యాఖ్యానాకులకు స్పష్టమే. ప్రకటన గ్రంథానికి చారిత్రాత్మక సమీకరణ మొదటి పాఠకుడు ఏమి పొందాడో, ఏమి కలిగి ఉండినాడో, అర్థమై ఉండినాడో వాటితో తప్పని సరిగా వ్యవహరించాలి. చాలా విధాల ఆధునిక విశ్లేషకులు ఈ గ్రంథములోని అనేక చిహ్నాల అర్థాలను పోగొట్టుకొన్నారు. ప్రకటన గ్రంథము యొక్క పాధమిక ఉద్దేశ్యము హింసకు గురి అవుతున్న విశ్వాసులను ఓదార్చడమే. ఇది పరిస్థితుల మీద దేవునికున్న ఆధీనతను (ఫా.ని. ప్రవక్తలకు చూపినట్లు) తెలియజేస్తున్నది; ఇది చరిత్ర దాని నియమిత గమ్యస్థానము, తీర్పు లేక ధన్యతల వైపునకు కదులుతూ ఉందని తెలియజేస్తున్నది (ఫా.ని. ప్రవక్తలకు చేసినదానివలె). ఇది మొదటి శతాబ్ద యూదా అంత్యకాల పదాలైన దేవుని ప్రేమ, ప్రత్యక్షత, శక్తి మరియు సర్వోన్నతలను ఉద్ఘాటించి చెప్పుతున్నది!

ఇదే సిద్ధాంతపరమైన విధానాలలో ప్రతి యుగ విశ్వాసులకు ఇది పనిచేస్తున్నది. మంచి చెడుల మధ్యన జరిగే విశ్వజనీన పాఠాన్ని వర్ణిస్తున్నది. మొదటి శతాబ్ద వివరాలు మనకు కొన్ని అందకపోయి ఉండచ్చు, కానీ శక్తివంతమైన, ఆధరణ కలిగించే సత్యాలను మనము పోగొట్టుకోలేదు. ఆధునిక ప్రాశ్నాత్య విశ్లేషకులు ప్రకటన గ్రంథ వివరాలను వారి సమాకాలిక చరిత్రకు, పద్ధతులలోనికి బలవంతంగా లాగున్నంత వరకు తప్పుడు విశ్లేషణలు కొనాగుతూనే ఉంటాయి!

చివరి తరములోని విశ్వాసులు కొరకు గ్రంథము యొక్క వివరాలు కొట్టిచ్చినట్లు అక్షరాక్షరంగా మారే అవకాశము ఎంతైనా ఉంది (క్రీస్తు యొక్క జన్మము, జీవితము మరియు మరణమునకు సంబంధించి ఫా.ని. ఇలానే చేసింది) వారు దేవుని విరోధ నాయకుని (చూ. 2 థెస్సలోనీకయులకు 2) మరియు సంస్కృతుల దాడులను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. యేసు (చూ. మత్తయి 24; మార్కు 13; మరియు లూకా

21) మరియు పాలు (చూ. 1 కొరింథీయులకు 15; 1 థెస్సలోనీకయులకు 4-5; మరియు 2 థెస్సలోనీకయులకు 2) మాటలాడే వరకు ఈ అక్షరాక్షర నెరవేర్పులు ఎవరికి గాని తెలియవు. అవి చారిత్రాత్మక ఆధారాలుగా కూడా మారాయి. ఊహించడము, కల్పించడము, పిడివాదము లాంటివన్ని సరైనవి కావు. అంత్యకాల సాహిత్యాలు ఇలాంటి వాటికి తెరతీస్తాయి. చారిత్రాత్మక వృత్తాంతాలను సయితము దాటిపోగల ఊహగానాలు మరియు చిహ్నాలను వాడినందకు దేవుని ధన్యవాదాలు! దేవుడు ఆధీనముచేసికొని ఉన్నాడు; ఆయన పరిపాలిస్తాడు; ఆయన వస్తాడు!

చాలామంది ఆధునిక విశ్లేషకులు సాహిత్య ప్రక్రియను వదిలేస్తుంటారు! ఆధునిక ప్రాశ్నాత్మక విశ్లేషకులు తరచూ స్పష్టమైన, తర్కబద్ధమైన సిద్ధాంతాల కొరకు వెతుకుతుంటారు, వారు అస్పష్టమైన, సాంకేతికమైన, నాటకీయ ప్రక్రియలతో ఉన్న యూదా అంత్యకాల సాహిత్యాలతో ఇమడలేరు. ఈ సత్యము Ralph P. Martin తన *New Testament Interpretation* (న్యూ టెస్టమెంట్ ఇంటర్ప్రెటేషన్) గ్రంథములోని “Approaches to New Testament Exegesis అప్రోచ్స్ టు న్యూ టెస్టమెంట్ ఎక్జిజిసిస్,” శీర్షికలో వివరించాడు, ఈ గ్రంథము I. Howard Marshall చేత ఈ కింది విధంగా సంపాదకీయం చేయబడింది:

“ఈ రచన యొక్క నాటకీయ నాణ్యతను మరియు మత సత్యాన్ని తెలియజేయడానికి ఒక వాహనం వలె ఉపయోగింపబడిన బాషా విధానాన్ని మనము గుర్తించేటప్పుడు, అంత్యకాల సాహిత్యాన్ని మనము అర్థం చేసికోవడంలో సరిదిద్దుకోలేని తప్పును చేసినవారమవుతాము మరియు అనుభవాత్మక సంఘటనలు మరియు చరిత్ర దాచివంచిన సమాచారాలను వివరాలను చెప్పి అక్షరాక్షర పాఠ్యపుస్తకమైనట్లు వాటి దర్శనాలను తప్పుగా విశ్లేషించువారవుతాము. అలా చేయడానికి ప్రయత్నములో విశ్లేషణలో ఏర్పడే అనేక సమస్యలకు లోనవుతాము. మరింత తీవ్రంగా ఇది వక్రీకరణ యొక్క అంత్యకాల అగత్య అర్థానికి దారి తీసి, ఒక క్రీస్తు యందు దేవుని సర్వాధిపత్యము యొక్క పురాణీకణ భాషలోని నాటకీయ ఉద్ఘాటన వలె ఉన్న క్రొత్త నిబంధన యొక్క గొప్ప విలువను పోగొట్టుతుంది, మరియు బలము మరియు ప్రేమ మిశ్రమముగా ఉన్న వైరుధ్యమైన తన పాలనను పోగొట్టుతుంది (చూ. 5:5,6; సింహమే గొట్టపిల్ల)“ (పే. 235).

W. Randolph తన గ్రంథమైన *Biblical Interpretations* (బిబ్లికల్ ఇంటర్ప్రెటేషన్) ఇలా చెబుతున్నది:

“బైబిలులోని ఏ ఇతర సాహిత్యప్రక్రియ ఇంత ఉద్దేశపూర్వకంగా చదవబడలేదు, ముఖ్యంగా దానియేలు మరియు ప్రకటన గ్రంథము. దీని ప్రాథమిక సాహిత్య నిర్మాణాలు, రూపకల్పన, ఉద్దేశ్యాలను అపార్థము చేసికొనుట ద్వారా దీని సాహిత్యము తప్పుడు విశ్లేషణలకు గురి అయింది. త్వరలో జరుగుబోతుంది అనే దీని బయలుపాటు ఆరోపణను బట్టి, అంత్యకాల సాహిత్యము భౌష్యత్తుకు ఒక రోడ్డు మాప్ మరియు బ్లాప్రింట్ వలె చూడబడింది. దీనివలన దీనిని గ్రంథకర్త యొక్క కోణముకంటే పాఠకుని సమకాలీన కోణములో చూస్తున్నాడు. అంత్యకాల సాహిత్య (ముఖ్యముగా ప్రకటన గ్రంథము) తప్పు సమీకరణాలు ఈ పనిని సమీకాలీన సంఘటనలు కూడా పాఠ్యము యొక్క చిహ్నాలుగా ఉన్నాయని గుర్తిస్తున్నారు. . . మొదట, విశ్లేషకుడు అంత్యకాల సాహిత్యము తన సందేశాన్ని ప్రతీకవాదంతో తెలియజెప్పుతున్నదని గుర్తించాలి. ఒక చిహ్నము సాదృశ్యమైనప్పుడు దానిని అక్షరాక్షరంగా విశ్లేషించడము తప్పు విశ్లేషణ అవుతుంది. సంఘటనలు అంత్యకాలసాహిత్యాలా లేక చారిత్రాత్మకాలా అనేది విషయము కాదు. సంఘటనలు చారిత్రాత్మకాలు కావచ్చు; అవి యాధార్థంగా జరిగి ఉండచ్చు కూడా, జరగబోవచ్చు కూడా, అయితే గ్రంథకర్త ఊహాభావాలు మరియు ఆదిమూలాల ద్వారా సంఘటనలు మరియు అర్థాలను ప్రదర్శిస్తున్నాడు” (పే. 137).

Wilhost మరియు Longman III, *Dictionary of Biblical Imagery* (డిక్షనరీ ఆఫ్ బిబ్లికల్ ఇమేజరీ), Ryken ద్వారా సంపాదకీయం చేయబడింది:

“ఈ సాహిత్యం ద్వారా ఈ కాలములోని పాఠకులు తరచూ అయోమయానికి గురి అవుతున్నారు. ఊహించని ఊహాభావం మరియు ఈ ప్రపంచములో ఉండబోము అనే అనుభవాలు కలవరపరచి, మిగిలిన లేఖనాలతో ఇమడలేకపోతున్నాయి. ఈ సాహిత్యాన్ని ఉన్నది ఉన్నట్లుగా తీసికొన్న అనేక మంది పాఠకులు దిక్కుతోచక ‘ఏది ఎప్పుడైనా జరగని’ అని నిర్ణయించుకొన్నారు, అందుచేత అంత్యకాల సాహిత్య సందేశము యొక్క ఉద్దేశము తప్పిపోతున్నది” (పే. 35)

బదవ ఉద్దిక్తత (దేవుని రాజ్యము వచ్చింది అయినా రాబోతుంది)

దేవుని రాజ్యము వచ్చే ఉన్నది, భౌష్యత్తులో రాబోతుంది. ఈ సిద్ధాంతపరమైన వైరుధ్యము మరణాంతర జీవనశాస్త్రం వైపు గురిపెట్టేటట్టు చేస్తున్నది. ఒకవేళ ఒకడు పా.ని. లోని ఇశ్రాయేలీయుల ప్రవచనాలన్నీ అక్షరాక్షర నెరవేర్చులుగా ఎదురుచూచినట్లైతే, అప్పుడు రాజ్యము పునరుద్ధరింబడిన ఇశ్రాయేలీయుల రాజ్యముగా మారేది. ఇది భౌగోళిక ప్రాంతము మరియు ఒక సిద్ధాంతపరమైన ప్రాముఖ్యతను పొందేది! 5వ. అధ్యాయంలోని సంఘము యొక్క రహస్య పారవశ్య అవసరతకు ఇది ఆవశ్యకం అయ్యేది, మిగిలిన అధ్యాయాలన్ని ఇశ్రాయేలీయులకు సంబంధించి ఉండేవి (అయితే ప్రక. 22:16 నోట్స్).

ఏదిఏమైనా, ఒకవేళ గురి వాగ్దానము చేయబడ్డ పా.ని. మెస్సయ ప్రారంభించిన రాజ్యము మీద అయితే, అప్పుడు ఇది క్రీస్తు మొదటి రాకడను ప్రదర్శిస్తుంది, మరియు అప్పుడు ఈ గురి క్రీస్తు యొక్క మానవావతారము, జీవితము, బోదలు, మరణము పునరుద్ధానముల మీద ఉంటుంది. ప్రస్తుత రక్షణ మీదనే సిద్ధాంత ఉద్ఘాటన. దేవుని రాజ్యము వచ్చింది, పా.ని. క్రీస్తులో నెరవేరింది, అయిన కేవలము తన వెయ్యేండ్ల పరపాలన లోని కొంతమందికే గాక అందరికీ తన రక్షణ అందిస్తున్నాడు!

బైబిలు రెండు రాకడలను గురించి మాట్లాడుతున్నది వాస్తవమే, అయితే దేన్నిపైన ఉద్ఘాటన ఎక్కువగా ఉంది? నాకైతే ఎక్కువ పా.ని. ప్రవచనాలు మొదటి రాకడ, మెస్సయకు సంబంధించిన రాజ్యము (చూ. దానియేలు 2) మీద గురిపెట్టాయి. అనేక విధాలుగా ఇది దేవుని నిత్యపరిపాలకు సాధ్యమై ఉంది (చూ. దానియేలు 7). పా.ని.లో దేవుని నిత్యపరిపాలన మీద గురి ఉండినది, అయితే ఈ పరిపాలన యొక్క ప్రత్యక్షత యొక్క సాంకేతికత మెస్సయ యొక్క పరిచర్యగా ఉంది (చూ. 1 కొరింథీ. 15:25-27). ఏది సత్యము అనేది ప్రశ్న కాదు; రెండు సత్యాలే, అయితే ఉద్ఘాటన ఎక్కడంది? కొంతమంది విశ్లేషకులు ఎక్కువగా మెస్సయ్య యొక్క వెయ్యేండ్ల పరిపాలన మీద గురి ఉండారు అంటారు (చూ. ప్రకటన గ్రంథము 20 కు ఇవ్వబడిన సందర్భానుచిత అంట్లొప్పి), కాబట్టి వారు తండ్రి నిత్య పరిపాలన మీద ఉన్న బైబిలు పరమైన గురిని కోల్పోతున్నారు. క్రీస్తు పరిపాలన ప్రాథమిక సంఘటన. క్రీస్తు రెండు రాకడలు పా.ని. లో స్పష్టముగా లేవు గనుక, రెండుకూడా మెస్సయ యొక్క తాత్కాలిక పరిపాలనగా ఉన్నాయి!

యేసు యొక్క బోధలకు మరియు ఉపదేశాలకు కేంద్రము దేవుని రాజ్యము. ఇది ఇప్పుడు (రక్షణ మరియు పరిచర్య), మరియు భౌష్యత్తు (పారవశ్యములో మరియు శక్తిలో). ఒకవేళ ప్రకటన గ్రంథము మెస్సయ యొక్క వెయ్యేండ్ల పరిపాలన మీద గురి ఉంది ఉండినట్లైతే (చూ. ప్రకటన 20) ఇది ప్రాథమికమే తప్ప, అంతిమము కాదు (చూ. ప్రకటన 21-22). పా.ని. నుండి చూస్తే, తాత్కాలిక పరిపాలన అవసరమైనట్లు స్పష్టముగా లేదు, అయితే వాస్తవానికి, దానియేలు 7వ. అధ్యాయంలోని మెస్సయ పరిపాలన నిత్యపరిపాలన, వెయ్యేండ్ల పాలన కాదు.

ఆరవ ఉద్దిక్తత (క్రీస్తు త్వరగా వచ్చుట వరెస్ అలస్య *Parousia*)

చాలామంది విశ్వసులు యేసు త్వరగా వస్తున్నాడు, అకస్మాత్తుగా, అనుకోని విధంగా వస్తున్నాడు అని బోధింపబడ్డారు (చూ. మత్తయి 10:23; 24:27,34,44; మార్కు 9:1; 13:30; ప్రక. 1:1,3; 2:16; 3:11; 22:7,10,12,20). అయితే ప్రతి తరములోని విశ్వాసులు ఎదురుచూపు ఇప్పటివరకు తప్పు! యేసు యొక్క త్వరిత (వెంటనే) తిరిగి వచ్చుట ప్రతి తరానికి ఒక బలమైన నిరీక్షణ వాగ్దానము, అయితే వాస్తవమైంది ఒక్కరికే (మరియు ఆ ఒక్కరు హింసబడుతున్న ఒకరు). ఒకవేళ ఆయన ఆలస్యము చేస్తే, విశ్వాసులు ఆయన రేపు వస్తున్నట్లు జీవించాలి, అయితే ప్రధాన ఆజ్ఞ (చూ. మత్తయి 28:19-20) కొరకు ప్రణాళిలు వేసికొని, పనిచేయాలి.

సువార్తలలోని కొన్ని వాక్యభాగాలు మరియు 1 మరియు 2 థెస్సలోనీకయులకు ఆలస్యమైయ్యే రెండవరాకడ (*Parousia*)ను ఆధారము చేసికొని ఉన్నాయి. దానికి ముందు కొన్ని చారిత్రాక సంఘటనలు జరగాలి:

1. విశ్వవ్యాప్త సువార్త పరిచర్య (చూ. మత్తయి 24:14; మార్కు 13:10)
2. “పాపమనుష్యుడు” బయలుపాటు (చూ. మత్తయి 24:15; 2 థెస్సలోనీకయులకు 2; ప్రకటన 13)
3. గొప్ప శ్రమలు (చూ. మత్తయి 24:21,24; ప్రకటన 13)

ఇక్కడ తీవ్రమైన అస్పష్టత నెలకొని ఉంది (చూ. మత్తయి 24:42-51; మార్కు 13:32-36)! ప్రతిరోజు నీ చివరి రోజుగా జీవించు అయితే ముందు ముందు సువార్త పరిచర్యకు ప్రణాళిక వేసికొని సిద్ధపడు!

నిలకడ మరియు సమతౌల్యత

వివిధ పాఠశాలల యొక్క ఆధునిక పరలోకశాస్త్రము యొక్క విశ్లేషణలలో అర్థసత్యాలు ఉన్నాయి. కొన్ని పాఠ్యభాగాలను వారు బాగా వివరించి, విశ్లేషించారు. అయితే సమస్య అంతా నిలకడ మరియు సమతౌల్యతలో ఉంది. తరచూ పూర్వోహల నిశ్చితాలు ఉంటాయి, అవి బైబిలు పరమైన పాఠ్యభాగాలను ఇప్పటికే నిర్ధారించుకొన్న సిద్ధాంత చట్టాలతో నింపుతాయి. ఇది ఒక కుటుంబ ఆల్బమ్ లాంటిది. ఫోటోలు వాస్తవమే కానీ క్రమంగా ఉండవు, ఇప్పటి సందర్భానికి తార్కిక క్రమము అని చెప్పచ్చు. కొన్ని ఫోటోలు ఆల్బమ్ లోనుండి ఉచిత వచ్చేసి ఉంటాయి, ఆ తరువాత వచ్చిన కుటుంబ సభ్యులకు వాటిని ఏ వరుసలో ఉంచాలో అర్థము కాదు. ప్రకటన గ్రంథ విశ్లేషణకు ప్రధానమైంది అసలు గ్రంథకర్త తన ఎన్నుకొన్న సాహిత్య ప్రక్రియలో బయలుపరిచిన ఉద్దేశ్యము. చాలామంది విశ్లేషకులు క్రొ.ని. ఇతర సాహిత్య ప్రక్రియల నుండి వారి వ్యాఖ్యాన పరికరాలను మరియు పద్ధతులను తీసికొని ప్రకటన వ్యాఖ్యానం లోనికి వెళ్ళుతుంటారు. వారు సిద్ధాంతపరమైన నిర్మాణలను మరియు ప్రకటన కార్యాలను ఒక ఉదాహరణగా చేయడానికి యేసు మరియు పౌలు బోధలను తీసికొనడానికి బదులు పా.ని. మీద దృష్టి ఉంచుతారు.

ప్రకటన గ్రంథము మీద నా వ్యాఖ్యానాన్ని కొంత భయముతోను, వణకుతోను ప్రారంభిస్తున్నానని ఒప్పుకొంటున్నాను, ప్రక. 22:18-19 లోన ఉన్న శాపాన్ని బట్టి కాదు కానీ, ఈ గ్రంథము యొక్క విశ్లేషణలు దేవుని ప్రజల మధ్యలో ఏర్పరచిన మరియు ఏర్పరస్తూ ఉన్న వివాదాలు దీనికి కారణం. దేవుని బయలుపాటు నా కెంతో ఇష్టము. మనుష్యులందరూ అబద్ధికులైప్పుడు ఇది సత్యమై ఉంది (చూ. రోమా 3:4)! దయయుంచి ఈ వ్యాఖ్యానాన్ని మేధస్సుకు మేతగా తీసికోండి గాని నిర్ణయాత్మకంగా పరిగణించవచ్చు, ఒక దారి గుర్తులగా తీసికోండి గానీ దారి సూచకులగా తీసికోకండి, “ఒకవేళ అయితే” గా తీసికోండిగాని, “ప్రభువు ఇలా అన్నాడు” అని కాదు. నా సొంత బలహీనతలను, పక్షపాతవైఖిరిని, సిద్ధాంత ప్రక్రియలను ముఖాముఖిగా ఎదర్చిన్నాను. ఇతర విశ్లేషకులను కూడా చూశాను. ప్రజలందరూ వారికి ఏమి కావాలనుకొంటున్నారో దానినే వారు ప్రకటన గ్రంథములో చూస్తున్నారు. సాహిత్యము తనకు తానే నిందించుకొంటున్నది! అయినా, ఇది బైబిలులో ఉద్దేశపూర్వకంగానే ఉంచబడింది. ముగింపు “మాట”గా ఉంచబడిన దీని స్థానము యాద్యచ్ఛికం కాదు. ప్రతి తరములోని తన పిల్లలకు దేవుడిచ్చిన సందేశము ఇందులో ఉంది. మనము అర్థము చేసికోవాలని దేవుడు కోరుకొంటున్నాడు! మనమందరమూ చేతులు కలుపుదాము, క్యాంపులు చేయడానికి కాదు; సత్యాలుగా అనిపించేవి, బహుశా అనేవి, ఉండచ్చు అనే వాటిమీద కాకుండా స్పష్టమైన మరియు ముఖ్యమైన వాటిని ఉద్ఘాటించుదాము. దేవుడు మనకందరికి సహాయము చేస్తాడు!

ఈ స్థలాన్ని ప్రకటన గ్రంథాన్ని ఎలా వ్యాఖ్యానించాలో అనే దాని గురించి నీ సొంత పూర్వోహలను పట్టిక చేయడానికి ఉపయోగించుకోండి. ఈ గ్రంథము యొక్క వ్యాఖ్యానంలో మనమందరము మన పక్షపాత ధోరణులను మనతో పాటు తీసికొని వస్తాము. వాటిని గుర్తించేదాన్ని బట్టి వాటి ప్రభావము మరియు మన పిడివాదాల హద్దుల నుండి బయటపడడానికి దోహదపడుతుంది.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

ప్రకటన గ్రంథానికి పరిచయము

I. ప్రారంభ పలుకులు

A. నా యౌవన పాఠశాల/సిద్ధాంతపరమైన జీవితములో నాకు ఎక్కువగా బైబిలును విశ్వసించేవారు దీనిని ‘శబ్దార్థముగా’ (అది..మాటకు మాటగా, మరియు చారిత్రక వృత్తాంతాలకు ఇది ఖచ్చితంగా ఉండవలసిందే) తీసికొంటారనే పూర్వావగాహన ఉండేది. అయినా, పోను పోను ప్రవచనాలను, పద్యాలను, ఉపమానాలను మరియు గ్రంథసంబంధిత సాహిత్యాన్ని ఉన్నది ఉన్నట్లు తీసికోవడము వలన ఆత్మావేశితముగా చెప్పబడిన వాక్య విషయాన్ని పోగొట్టుకొంటామని నాకు మరింత ఎక్కువగా స్పష్టమైంది. శబ్దార్థము కాదు ఆది గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశము బైబిలును సరిగా అర్థము చేసికోవడానికి కీలకము. బైబిలును ఎక్కువ చేసి చెప్పడము (ప్రత్యేకించి మతసిద్ధాంతము), తొలి మరియు ఆత్మావేశిత గ్రంథకర్త, ద్వారా ఏమి చెప్పబడిందో దానిని చెప్పకపోవడము ఎంత ప్రమాదకరమై ఉందో, అంత ప్రమాదకరమై తప్పుత్రోవపట్టిస్తుంది. సందర్భ విశాలత, చారిత్రాత్మక పరిస్థితి, ఆదిగ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశమైన పాఠ్యభాగము మరియు ఎన్నుకొన్న సాహిత్యరకములపై గురి ఉంచాలి. సాహిత్య రకము గ్రంథకర్త మరియు పాఠకుని మధ్యనున్న సాహిత్య ఒప్పందము. ఈ కిటుకును వదిలేయడమంటే, తప్పుడు వ్యాఖ్యానానికి ఖచ్చితంగా తొలిగి పోవడమే అవుతుంది!

ప్రకటన గ్రంథము ఖచ్చితంగా యదార్థము, చారిత్రాత్మక వృత్తాంతము కాదు, సాహిత్యపరంగా తీసికొన ఉద్దేశించినది కాదు. మనము వినగలిగితే సాహిత్య రకమే ఈ అంశాన్ని మనకు ఒడగట్టి చెప్పుతున్నది. అలాగని ఇది ఆత్మావేశితము కాదు అని కాని లేక యదార్థము కాదని కాదు; ఇది కేవలము అలంకారికము, నిర్మాడము, సాంకేతికము, భావగర్భితము. మొదటి యుగ యూదులు మరియు క్రైస్తవులు ఈ రకమైన సాహిత్యానికి అలవాటుపడ్డారు, అయితే మనము తెలియదు! *Lord of the Rings* (లా ర్డ్ ఆఫ్ ది రింగ్స్) లేక *Chronicles of Narnia* (క్రానికల్స్ ఆఫ్ నార్నియా) లోని క్రైస్తవ ప్రతీకవాదం బహుశా దీనికి ఒక ఆధునిక సమాంతరాలు.

B. ప్రకటన గ్రంథము ఒక ప్రత్యేకమైన యూదాతత్వ సాహిత్య రకము, ఒక గ్రంథసంబంధితము. ఇది మామూలుగా ఉద్రిక్త-నిండిన సమయాలలో దేవుడు కాలాలను తన ఆదీనములో ఉంచుకొని ఉన్నాడు మరియు తన ప్రజలకు ఆయన విడుదల తెస్తాడు అని చెప్పేటప్పుడు ఉపయోగిస్తారు (అది, అన్యుల శక్తులను ఇశ్రాయేలీయులు అధికమించినప్పుడు). ఈ రకమైన సాహిత్యము ఈ కింది వాటి చేత చిత్రీకరింపబడుతుంది

1. దేవుని యొక్క విశ్వజనీన సారభౌమత్వము యొక్క బలమైన భావము (ఏకదేవతారాధన మరియు నిర్ధారణవాదం)
2. ఈ పాపిష్టి యుగములో మిరయు రాబోవు నీతి యుగములో మంచికి చెడుకు మధ్య ఉండే ఘర్షణ (ద్వంద్వవాదం)
3. రహస్య సంహిత పదాల వాడకము (సహజముగా పా.ని. నుండి లేక యూదా నిబంధనమధ్యకాల గ్రంథసంబంధిత సాహిత్యము)
4. రంగులు, జంతువులు, కొన్నిసార్లు జంతువులు/మానవుల వాడకము
5. దర్శనాలు మరియు కలల ద్వారా దేవదూతల మధ్యవర్తత్వ వాడకము, అయితే సహజముగా దూతల భాషాంతరాల ద్వారా
6. ప్రాథమికంగా త్వరలో వస్తున్న, అంత్యకాల వాతావరణ సంఘటనల మీద గురి (క్రొత్త యుగము)
7. దేవుని నుండి వచ్చే అంత్యకాల సందేశాన్ని తెలియజేయుటకు, యదార్థత కాకుండా ఒక నిశ్చిత సంకేతికాల వాడకము

8. ఈ రకమైన వాటికి కొన్ని ఉదాహరణలు:

a. పాతనిబంధన

(1) యెషయా 13-14; 24:27; 56-66

(2) యెహెజ్కేలు 37-48

(3) దానియేలు 7-12

(4) యావేలు 2:28-3:21

(5) జకర్యా 1-6, 12-14

b. క్రొత్తనిబంధన

(1) మత్తయి 24, మార్కు 13, లూకా 21 మరియు 1 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక 15 (కొన్ని విధాలుగా)

(2) 2 థెస్సలోనీయులకు వ్రాసిన పత్రిక 2 (చాలా విధాలుగా)

(3) ప్రకటన గ్రంథము (4-22 అధ్యాయాలు)

c. దానియేలు 7-12 మరియు ప్రకటన 4-22 ఖైబిలులో ఈ రకమైన సాహిత్యానికి ప్రామాణిక ఉదాహరణలు

9. సూత్రబద్ధము కానిది (డి. ఎస్. రూసెల్, *The Method and Message of Jewish Apocalyptic* (ది మెథడ్ అండ్ మెసేజ్

ఆఫ్ జాయిష్ అపోకలిప్టిక్), 37-38 పేజీలు)

a. I ఇనోక్, II ఇనోక్ (ఇనోక్ రహస్యాలు)

b. ది బుక్ ఆఫ్ జుబిలీస్

c. ది సిబిలైన్ ఒకాల్స్ III, IV, V

d. ది టెస్టామెంట్ ఆఫ్ ది ట్రైబ్స్ పేట్రీయార్స్

e. సొలోమోను కీర్తనలు

f. ది అజంప్షన్ ఆఫ్ మోజెస్

g. ది మార్టిర్డమ్ ఆఫ్ యెషయ

h. ది అపోకలిప్స్ ఆఫ్ మోజెస్ (ఆదాము మరియు హవ్వల జీవితము)

i. ది అపోకలిప్స్ ఆఫ్ అబ్రహామ్

j. ది టెస్టామెంట్ ఆఫ్ అబ్రహామ్

k. II ఎస్ట్రాస్ (IV ఎస్ట్రాస్)

l. II & III బరూక్

10. ఈ రకములో ఒక విధమైన ద్వంద్వము ఉంది. ఇది యధార్థాలను ఈ కిందివాటి మధ్య వరుస ద్వంద్వవాదాలు,

వైపరీత్యాలు లేక ఉద్రిక్తతలు వలె చూస్తుంది (యెహోవాను యొక్క రచనలలో ఇవి సర్వసాధారణం)

a. ఆకాశము - భూమి

b. పాపిష్టి యుగము (పాపిష్టి మానవులు మరియు పాపిష్టి దూతలు) - నీతి క్రొత్త యుగము (దైవభక్తి మానవులు మరియు దైవభక్తి దూతలు)

c. ప్రస్తుతము ఉన్నవి - భౌష్యత్తులో ఉండబోవునవి

ఇవన్నీ కూడ దేవుడు తీసికొని రాబోతున్న సమాప్తి వైపుకు కదులుతున్నాయి. దేవుడు ఉద్దేశించిన లోకము ఇది

కాదు, అయినా ఆయన ప్రణాళికలు వేసి, పనిచేసి, ఏదేను వనములో ప్రారంభమైన సన్నిహిత సహవాసమైన తన

చిత్రము కొరకు కార్యనిర్వహణ చేస్తూనే ఉన్నాడు. దేవుని ప్రణాళికకు క్రీస్తు సంఘటన ఒక నదీ ఉత్పత్తి స్థానము, అయితే రెండు రాకడలు ప్రస్తుత ద్వంద్వవాదాన్ని తీసికొని వచ్చాయి.

C. ఈ గ్రంథసంబంధిత కార్యాలు ఎన్నడూ మాటల రూపములో చెప్పబడలేదు; అవి ఎప్పుడూ వ్రాతలలోనే ఉన్నాయి. అవి ఉన్నత నిర్మాణాలు, సాహిత్య కార్యరూపాలు. సరైన విశ్లేషణకు నిర్మాణము కీలకము. ప్రకటన గ్రంథము యొక్క యోచించి చేసిన నిర్మాణాల ప్రధాన భాగము ఏడు సాహిత్య భాగాలు. కొంతవరకు ఇవి ఒకదానితో మరొకటి సమాంతరాలుగా ఉన్నాయి (ఉదా. ఏడు ముద్రలు, ఏడు బూరలు, ఏడు పాత్రలు). ప్రతి ఆవృత్తితో న్యాయతీర్పు పెరిగింది: ముద్రలు, 1/4 నాశనము; బూరలు, 1/3 నాశనము; పాత్రలు, పూర్తి నాశనము. ప్రతి సాహిత్య భాగములో క్రీస్తు రెండవ రాకడ లేక ఏదో ఒక అంత్యకాల సంఘటన జరిగింది: (1) ఆరవ ముద్ర, ప్రకటన 6:12-17; (2) ఆరవ బూర, ప్రకటన 11:15-18; ప్రకటన 14:14-20లోని అంత్యకాల దూతల తీర్పు; (3) ఏడవ పాత్ర, ప్రకటన 16:17-21 మరియు మళ్ళీ ప్రకటన 19:11-12 మరియు మళ్ళీ ఇంకా ప్రకటన 22:6-16లో వచ్చింది (ఇంకా ప్రకటన 1:4,8లోని దేవుని మరియు క్రీస్తు యొక్క మూడింతన బిరుదు “ఎవరైతే ఉన్నాడో, ఉండినాడో, రాబోవుతున్నాడో” అన్నదాన్ని గమనించండి, అలాగే ప్రకటన 11:17లో మరియు ప్రకటన 16:5లో భౌష్యత్తు అంశము చెప్పబడకపోవడాన్ని కూడా గమనించండి, అంటే భౌష్యత్తు రాబోతున్నదని అర్థము [రెండురాకడ]). ఇది గ్రంథము ఒక క్రమ పద్ధతిలో వ్రాయబడలేదని, అయితే అనేక కార్యాలలో ఒక నాటిక వలె ఉంది. ఇది పా.ని. మూలాగాధలలో క్రమక్రమంగా అభివృద్ధి చెందిన హింసాత్మక తీర్పు కాలాన్ని ముందుగా చూసింది (చూ. జేమ్సు బ్లైవిన్స్, *Revelation as Drama* [రెవెలేషన్ యాజ్ డ్రామా] మరియు రెవ్యూ అండ్ ఎక్స్ ప్లికేటర్, నందలి “డి సెంటర్ ఆఫ్ రెవెలేషన్”, సెప్టెంబరు, 1980, 393-408 పేజీలు చూడుము.

ఇక్కడ ఏడు సాహిత్యభాగాలు, ప్లస్ ఒక ప్రస్తావన మరియు ఒక ఉపసంహారము ఉంది

1. ప్రస్తావన, 1:1-8
2. 1:9-3 (క్రీస్తు మరియు ఏడు సంఘాలు)
3. 4-8:1 (ఆకాశము మరియు ఏడు ముద్రలు)
4. 8:2-11 (బూరలతో ఏడు దూతలు)
5. 12-14 (రెండు సమాజాలు మరియు వారి నాయకులు)
6. 15-16 (ఏడు దూతలు మరియు పాత్రలు)
7. 17-19 (బబులోను మరియు దాని తీర్పు)
8. 20-22:5 (తీర్పు మరియు క్రొత్త ఆకాశము మరియు క్రొత్త భూమి)
9. ఉపసంహారము, 22:6-21

విలియమ్ హాండ్రిక్సన్ గ్రంథము, *More Than Conquerors* (మోర్ దాన్ కాంకరర్స్) ఇలా అవుట్ లైన్ చేశాడు:

1. 1-3 (ఏడు దీప స్థంభాల మధ్య క్రీస్తు)
2. 4-7 (ఏడు ముద్రలతో ఉన్న గ్రంథము)
3. 8-11 (ఏడు బూరల తీర్పు)
4. 12-14 (స్త్రీ మరియు మగశిశువు మహాఘటనర్పము మరియు దాని దూతల [క్యారమ్మగము మరియు వేశ్య] చేత హింసించబడుట)
5. 15-16 (కోపముతో నిండిన ఏడు పాత్రలు)
6. 17-19 (గొప్ప వేశ్య మరియు క్యారమ్మగాల పతనము)
7. 20-22 (క్రొత్త ఆకాశము మరియు క్రొత్త భూమి, యెరూషలేము తరువాత క్యారమ్మగము (సాతాను) మీద తీర్పు), పే. 28

More Than Conquerors (మోర్ డాన్ కాంకరెర్స్) నందు విలియంమ్స్ హాండ్రీసన్ ప్రకటన గ్రంథములో అనేక తరగతులు ఉన్నాయి అని చెప్పాడు: ప్రకటన 1-3; 8-11; 12-14; 15-16; 20:22 మరియు వీటిలో ప్రతి ఒకటి సమాంతరాలుగా ఉండి, క్రీస్తు మొదటి రాక మరియు రెండవ రాకకు మధ్యలోని కాలాన్ని విస్తరింపుచేసికొన్నది. ప్రతి ముగింపు ఏదో ఒక రకముగా తీర్పు మరియు రెండవ రాకకు సంబంధించి ఉన్నాయి (22-31 పేజీలు).

నాటకీయమైన ముద్రల, బూరల మరియు పాత్రల సమాంతరాత్వాన్ని నేను సమ్మతించినప్పుటికి నేను 20-22 కు సమాంతరముగా ఉన్న 17-19లకు నేను చాలా ఆకర్షింపబడ్డాను కూడా (ప్రకటన 19:11-12లో రెండవ రాకడ చెప్పబడింది మరియు మరొక రెండవ రాకడ ప్రకటన 22:6-15లో ఉంది; ప్రత్యేకించి 15వ. వచనాన్ని గమనించండి; దుష్టుడు ఇంకా ప్రారద్దోలబడలేదు, అది., ప్రకటన 19:14-15), క్రీస్తు *Parousia* లో తాను చెప్పిన ఏడు తరగతులు ఎక్కడ ముగించబడ్డాయో నాకు కనిపించలేదు, ప్రత్యేకించి 1-3 ఆధ్యాయాలలో, ఒక అంత్యకాల సంఘటన వలె తీర్పు అంశము మాత్రమే ఉంది (చూ. ప్రకటన 2:5,7,11,16-17,25-26; 3:5,10,12,18-12). ఏది ఏమైనా నా వరకైతే, ఈ ఏడింతల క్రోడీకరణ పూర్తి గ్రంథము యొక్క సమాంతర నిర్మాణాన్ని అర్థము చేసికొనడానికి మరింత వీలుకలిగించున్నట్లు అయింది.

D. “ఏడు” అనే సంఖ్య ఈ గ్రంథము యొక్క నిర్మాణములో పెద్ద పాత్రను పోషింస్తున్నట్లు మనకు స్పష్టముగా తెలుస్తున్నది. దీనిని మనము ఏడు సంఘాలు, ఏడు ముద్రలు, ఏడు బూరలు; ఏడు పాత్రల వలె చూడగలము. “ఏడు” మరి కొన్ని ఉదాహరణలు:

1. 7 అశీర్వాదాలు, 1:3; 14:13; 16:15; 19:9; 20:6; 22:7,14
2. 7 దీపస్థంభాలు, 1:12
3. 7 దేవుని ఆత్మలు, 1:4; 3:1; 4:5; 5:6
4. 7 నక్షత్రాలు, 1:16,20; 2:1
5. 7 అగ్ని దీపాలు, 4:5
6. చుట్టలలోని 7 ముద్రలు, 5:1
7. 7 కొమ్ములు, గొట్టోపిల్ల 7 కళ్ళు, 5:6
8. యేసు స్తుతి యొక్క 7 గుణవిశేషాలు, 5:12
9. ప్రకృతిలో 7 గుర్తులు, 6:12-14
10. 7 రకాల మనుష్యులు, 6:15
11. దేవుని 7 గుణవిశేషాలు స్తుతులు, 7:12
12. దేవుని యెదుట 7 దూతలు, 8:2,6
13. ఏడు దూతలతచే పట్టబడిన 7 బూరలు, 8:6 (15:1,6,7,8; 17:1; 21:9)
14. 7 పాటలు పాడుట, 12:1-3; 13:13,14; 15:1; 16:14; 19:20
15. 7 తలలు, 7 ఎర్ర ఘటసర్పము యొక్క 7 కిరీటాలు
16. సముద్ర సర్పఘటము యొక్క 7 తలలు, 13:1; 17:3,7
17. 7 దూతలు, 14:6-20
18. 7 తెగులు, 15:1; 21:9
19. 7 పర్వతాలు, 17:9
20. 7 రాజులు, 17:10

21. 21-22 అధ్యాయాలలోని ఇక ఉండబోనివి (21:1,4 [నాలుగు సార్లు]; 21:25; 22:3)

E. ఈ గ్రంథము యొక్క వాఖ్యాలు మతసిద్ధాంత పక్షపాతాలకు ఎక్కువ విసుకును కలిస్తున్నాయి. ఒకని పూర్వోహాలు అస్పష్టమైన వివరణల వ్యాఖ్యల వైపుకు నడిపిస్తున్నాయి. ఈ సిద్ధాంతపరమైన పర్వోహాలు అనేక స్థాయిలలో పనిచేస్తాయి

1. గుర్తులు మొదలైన స్థలము

a. పాత నిబంధన ఉదాహరణలు

(1) సృష్టి, పతనము, వరదలు, నిర్గమము, యెరూషలేము పునర్నాణము లాంటి సిద్ధాంతాలు

(2) పా.ని. ప్రవక్తల నుండి వందలాది ఉదాహరణలు (ప్రత్యక్ష సూచనలు కావు)

b. నిబంధనల మధ్యకాల యూదుల సాహిత్యము (I ఎనోక్, II బరూక్, సిబిలిన్ ఒరాకల్స్, II ఎస్ట్రాస్)

c. మొదటి శతాబ్ద గ్రీకు-రోమా ప్రాపంచికము

d. పూరాతన తూర్పు ప్రాంత ఖగోళ-సృష్టి వృత్తాంతాలు (ప్రత్యేకించి ప్రకటన 12)

2. గ్రంథము యొక్క కాలచట్రము

a. మొదటి శతాబ్దము

b. ప్రతి శతాబ్దము

c. చివరి తరము

3. క్రమపద్ధతిలో అల్లిన మతసిద్ధాంతపరమైన అల్లికలు (పే. 14లోని నిర్వచనాలను చూడుము, ‘హిస్టారికల్ థియెరీ ఆఫ్ ఇంటర్ప్రెటేషన్,’ సి; ఒక మంచి సంగ్రహము, ఫోర్ వ్యూస్ ఆన్ ది బుక్ ఆఫ్ రెవెలేషన్, ఎడ్. సి. మార్విన్ పేట్)

a. ప్రెటెరిస్ట్ (అంత్యకాలములో అన్ని ప్రవచనాల నెరవేర్చు)

b. చరిత్రాధ్యాయకుడు

c. ప్యూదరిస్ట్ (బౌద్ధాధ్యాయకుడు)

d. శూన్యవాది

4. 20వ. అధ్యాయము మీద సిద్ధాంత స్థాయిలు (పే. 193లోని చార్టు చూడుము; మంచి సంగ్రహాలు: (1) ది మీనింగ్ ఆఫ్ ది మిల్లేనియమ్ అండ్ బియాండ్, ఎడ్. డారెల్ ఎల్. బాక్)

a. వెయ్యేళ్ళ పరిపాలన

b. వెయ్యేళ్ళ పరిపాలన తరువాత

c. వేయ్యేళ్ళ పరిపాలనకు ముందు

d. వేయ్యేళ్ళ పరిపాలనకు ముందు దైవవిధి

వ్యాఖ్యాన వ్యాప్తి వెలుగులో (విశ్లేషణకు వివిధ కందకాలు) మరియు సరికాని పిడివాదతత్వము (అన్ని తెలుసు అనే తత్వము), విశ్లేషకుడు ఎలా ముందుకు సాగుతున్నాడు?

1. ఆధునిక ప్రాశ్నాత్మ క్రైస్తవులు సాహిత్య ప్రక్రియ అర్థము చేసికోలేరని, మొదటి శతాబ్ద క్రైస్తవులు చారిత్రక ఉదాహరణలను అర్థముచేసికొన్నంత త్వరగా వీరు గుర్తించలేరని ఒప్పుకొందాము.

2. ప్రతి తరములోని క్రైస్తవులు వారి వ్యక్తిగత చారిత్రక పరిస్థితులకు అనుకూలంగా ప్రకటన గ్రంథమును లాగుకొన్నారు, ఇప్పటి వరకు అందరూ తప్పుచేసిన వారే.

3. సిద్ధాంతపరమైన పద్ధతులను చదవకముందే బైబిలును చదువుదాము. ప్రతి దర్శనము/దైవవాక్కుల యొక్క సాహిత్య సంబంధాన్ని గమనించి, ఒక నిర్ణయాత్మక వాక్యములో ముఖ్య సత్యాన్ని తెలుసుకొందాము. కీలక సత్యము ప్రతి తరములోని విశ్వాసికి ఒకటి అయి ఉండగా, మొదటి మరియు/లేక చివరి తరము యొక్క విశ్వాసులకు మాత్రమే

ప్రత్యేకింపబడ్డ వివరాలు సంబంధించి ఉంటాయి. వివరాలు సరిపోయి ఉండచ్చు అయితే సిద్ధాంతాలు కాదు, చరిత్రే వాటి నెరవేర్చును బయలుపర్చుతాయి.

4. ఈ గ్రంథము ప్రాథమికంగా అవిశ్వాసుల వలన విశ్వాసులకు కలిగే హింసల మధ్య, ఆదరణ మరియు ప్రాత్యాహ్వాన్ని ఇచ్చే ఒక మాట అని గుర్తుంచుకోదాం. ఈ గ్రంథము ప్రతి తరములోని విశ్వాసుల యొక్క ఆత్మతలకు ఒక సమాధానాన్ని ఇవ్వడానికి లేక అంత్యకాల సంఘటనల యొక్క ప్రణాళిక వివరాలను ఇవ్వడానికి ఉద్దేశింపడలేదు.
 5. పతనమైన మానవ సమాజము దేవుని రాజ్యముతో ఒక సంఘర్షణతో ఉంది అని చెప్పడము సరిగ్గా ఉంటుంది. మొదట లోకములు జయించినట్లు (కలవరిలో లాగా) కనిపిస్తుంది కానీ ఆగి చూడండి; దేవుని సర్వశక్తిమంతుడు, ఆయన కాలాన్ని, జీవన మరణాలను తన ఆదీనములో ఉంచుకొని ఉన్నాడు. తన ప్రజలు ఆయనలో విజయము పొందుతారు!
- F. విశ్లేషణలో ఉన్న గజిబిజీ మరియు కష్టముతో పాటుగా, ఈ గ్రంథములో ప్రతి యుగములోని తన ప్రజలకు దేవుని నుండి ఆత్మావేశితమైన సందేశాన్ని కలిగి ఉంది. ఈ అద్వితీయ గ్రంథాన్ని అధ్యయనం చేయడానికి మరి కొంత ఎక్కువ శ్రమపడడము ఆవశ్యకము. క్రొ.వి. లో దీని కీలక స్థాయే, దీని సందేశ తనమానికము. అలాన్ జాన్, *The Expositor's Bible Commentary* (ది ఎక్స్పోజిటార్స్ బైబిల్ కామెంటరీ) లో, వా. 12 నందు ఇలా చెప్పాడు
- “నిజానికి, సువార్తలు కాకుండా, క్రైస్తవ సిద్ధాంతాల మీద గంభీరమైన మరియు కదిలించే బోధలు మరియు పరిశుద్ధ వాక్యములో ఎక్కడ కనుగొనని శిష్యురికము ఈ ఆవిష్కరణ కలిగి. క్రీస్తు పైన కాక, ప్రవచనాల మీద దృష్టి ఉంచిన మతపిచ్చివాదులైన కొందరు కానీ, విశ్లేషణ దృష్టికోణాల విభిన్నతలు కానీ ఈ అద్భుతమైన గ్రంథములోని క్రైస్తవ సత్య అన్వేషణ నుండి మనలను నిరుత్సాహపరచనీయవు గాక” (పే. 399).

గుర్తించుకోండి, తన సంఘానికి యేసు ఇచ్చిన చివరి మాటలు ఇవి! ఆధునిక సంఘాలు వాటిని విస్మరించడానికి కాని లేక కుదించడానికి కాని సాహసించకూడదు! ఇవి విశ్వాసులను వారు ఎదుర్కొంటున్న హింసలు మరియు సంఘర్షణలు, (ఏకదేవతారాధన), దుష్టుని నిజస్వరూపము (ద్వంద్వవాద పరిమితి), పతనము వలన కొనసాగుతున్న పర్వాపసానము (మానవ తిరుగుబాటు), మరియు మానవుని విమోచనకు దేవుని వాగ్దానాలు (షరతులు పెట్టని నిబంధన, చూ. ఆ.కా. 3:15; 12:1-3; నిర్గ. 19:5-6; యోహాను 3:16; 2 కొరింథీ. 5:21) దేవుని సారభామత్వ వెలుగులో సిద్ధపరచడానికి ఉద్దేశింపబడ్డాయి.

II. గ్రంథకర్త

- A. అపోస్తలుడైన యోహాను గ్రంథకర్తానికి అంతర్గత ఆధారాలు
 1. యోహాను గ్రంథకర్త అని తనను తాను నాలుగు సార్లు చెప్పుకొన్నాడు (చూ. 1:1,4,9; 22:8)
 2. ఇంకా తనను తాను ఇలా చెప్పుకొన్నాడు
 - a. దాసుడు (చూ. 1:1; 22:6)
 - b. మీ సహోదరుడను, యేసునుబట్టి కలుగు శ్రమలోను రాజ్యములోను సహనములోను పాలివాడు (చూ. ప్రక. 1:9)
 - c. ఒక ప్రవక్త (చూ. 22:9), మరియు తన గ్రంథాన్ని ఒక ప్రవచనము అని చెప్పుకొన్నాడు (చూ. 1:3; 22:7,10,18,19)
 3. ఆయనకు పా.ని. (LXX దీనిని చెప్పలేదు, అయితే తర్గమ్స్ చెప్పింది) అలాగే అరణ్యవాస కాలము, ప్రత్యక్షగుడారము మరియు సమకాలీన సమాజమందిరాల పద్ధతులు తెలుసు.
- B. ఆది క్రైస్తవ గ్రంథకర్తల నుండి అపోస్తలుడైన యోహాను గ్రంథకర్తానికి బహిర్గత ఆధారాలు
 1. జబెదయ కుమారుడైన అపోస్తలుడైన యోహాను
 - a. జస్టిన్ మార్టర్ (రోమా క్రీ.శ. 110-165) *Dialogue with Trypho* (డైయలాగ్ విత్ ట్రిఫో) 81.1 నందు

- b. *Against Heresies* (అగైన్స్ హెరెసిస్) IV, 14.2; 17:6; 21.3; V. 16,1; 28:2; 30.3; 34:6; 35.2 నందు ఇరేనయిస్ (లోన్గ్ క్రీ.శ. 120-202)
- c. *Against Praxeas* (అగైన్స్ పెరాక్సియస్) 27 నుందు టర్బూలియస్ (నార్త్ ఆఫ్రికా క్రీ.శ. 145-252)
- d. ఈ కింది వాటియందు ఓరిజన్ (అలెగ్జాండ్రీయా క్రీ.శ. 181-252)
 - (1) *On the Soul* (ఆన్ ది సోల్), ఎల్:8:1
 - (2) *Against Marcion* (అగైన్స్ మార్షియస్), II:5
 - (3) *Against Heretics* (అగైన్స్ హెరిటిక్స్), III:14,25
 - (4) *Against Heretics* (అగైన్స్ సెల్సస్), VI, 32; VIII:17
- e. ది మురేటోరియస్ కనాన్ (రోము, క్రీ.శ. 180-200)

2. ఇతర వ్యక్తులు

- a. జాన్ మార్కు - ఇది మొదట డయోనిసియస్, అలెగ్జాండ్రీయ బిషప్ (క్రీ. శ. 247-264) చేత ప్రస్తావించబడింది. ఈయన యోహాను గ్రంథకర్తత్వాన్ని నిరాకరించాడు కానీ ఇది ధర్మశాస్త్రానికి సంబంధించినది పని అని భావించాడు. ఇలా నిరాకరించడానికి పద ఉచ్చారణ, శైలి మరియు నామరహిత యోహాను ఇతర రచనల లక్షణాలు కారణాలు. ఆయన ఈ విషయములో ఇసిబియస్ యొక్క కైసరును ఒప్పించాడు.
- b. పెద్ద అయిన యోహాను - ఇది పాపియస్ నుండి వచ్చిన యుసెబిస్ లోని ఒక ఉదహరణనుండి వచ్చింది (*Eccl. His.* 3:39.1-7). అయినప్పటికీ, పాపియస్ యొక్క ఉదాహరణ కూడా ఈ బిరుదును అవోస్టులుడైన యోహానుకే ఇచ్చింది కానీ ఇది చెప్పుతున్న మరొక గ్రంథకర్తకు కాదు.
- c. బాప్తిస్మమిచ్చు యోహాను - (ఆ తరువాత సవరణలోని చేర్పులతో) అని జె. మాసింగ్ఫోర్డ్ ఫోర్డ్ యాంకర్ బైబిలు కామెంటరీలో ప్రతిపాదించాడు. దీనికి ప్రధానంగా బాప్తిస్మమిచ్చు యోహాను యేసుకు ‘గొట్ట’ అనే పదాన్ని ఉపయోగించడమే ఆధారము. బిరుదు ఉపయోగించబడిన ఇతర ప్రదేశము కేవలము ప్రకటన గ్రంథము మాత్రమే.

C. అలెగ్జాండ్రీయ బిషపు మరియు ఒరిజన్ శిష్యుడు అయిన డయోనిసియస్ (క్రీ.శ. 247-264) అవోస్టులుడైన యోహాను గ్రంథకర్తత్వాన్ని గురించి మొదట సందేహించాడు (ఆయన వ్రాసిన పుస్తకము దొరకలేదు కానీ ఆయనతో సమ్మతించిన కైసరు యొక్క యుసెబియస్ సూచించాడు), దీనికి ఆధారాలు

- 1. యోహాను తనను తాను సువార్తలలో గానీ, పత్రికలలో గాని ఎప్పుడూ యోహానుగా చెప్పలేదు, కానీ ప్రకటన గ్రంథములో ‘యోహాను’ నుండి అని ఉంది
- 2. సువార్త మరియు పత్రికతో పోల్చిచూచినప్పుడు ప్రకటన గ్రంథము యొక్క నిర్మాణము భిన్నముగా ఉంది
- 3. సువార్త మరియు పత్రికల పదజాలముతో పోల్చిచూచినప్పుడు ప్రకటన గ్రంథ పదజాలము భిన్నముగా ఉంది
- 4. సువార్త మరియు పత్రికలతో ఉపయోగించిన వ్యాకరణము పోల్చి చూచినప్పుడు ప్రకటన గ్రంథ వ్యాకరణము కొంత తక్కువ రకంగా ఉంది.

D. బహుశా యోహాను గ్రంథకర్తత్వము మీద ఉన్న అతి తీవ్రమైన ఆధునిక సవాలు ఆర్ హెచ్. చార్లెస్ యొక్క *Saint John* (సెయింట్ జాన్), వా. I పే. xxxixff నుండి వచ్చింది.

E. ఆధునిక పాండిత్యములోని అధికభాగం క్రొ.వి. గ్రంథాల పరంపర గ్రంథకర్తత్వాలను త్రోసిపుచ్చినాయి. ప్రకటన యొక్క గ్రంథకర్తత్వానికి సంబంధించి ఈ ధోరణికి మంచి ఉదాహరణ బహుశా కాథిలిక్ ప్రసిద్ధి అయిన జహానైస్ పండితుడు రేమాండ్ ఇ.

బ్రౌన్. యాంకర్ బైబిల్ కామెంటరీ శీర్షిక పరిచయ భాగము “యోహాను అను పేరుగల యూదా క్రైస్తవుని చేత వ్రాయబడింది, ఆయన జెబదయ కుమారుడైన యోహాను కాదు లేక యోహాను సువార్త లేక పత్రికల గ్రంథకర్త కాదు” (పే. 774) అని చెప్పింది.

F. చాలా విధాలుగా చూస్తే గ్రంథకర్తత్వము సందేహపూరితమే. అపోస్తలుడైన యోహాను యొక్క ఇతర రచనలకు పోలికలూ ఉన్నాయి అలాగే తేడాలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ గ్రంథాన్ని అర్థముచేసికొనుటకు కీలకము మానవ గ్రంథకర్త కాదు కానీ దైవ గ్రంథకర్త కీలకము! దీని గ్రంథకర్త తనను తాను ఆత్మావేశిత ప్రవక్త అని విశ్వసించాడు (చూ. 1:3; 22:7,10,18,19).

III. కాలము

A. ఇది ఖచ్చితంగా మొత్తం మీద గంధకర్తత్వము మరియు విశ్లేషణ దృష్టికోణానికి సంబంధించబడి ఉంది (చూ. చారిత్రాత్మక సిద్ధాంతాలు సి చూడుము)

B. అవకాశమున్న కొన్ని కాలాలు

1. పరంపరల కాలము డొమెన్షయ్ యొక్క పరిపాలన కాలము (క్రీ. శ. 81-96) ఎందుకంటే అంతర్గత హింస ఆధారాలకు సరిపోతుంది.

a. *Against Heresies* (అగైన్స్ హెరెసియస్), 5.30.3. లో ఇరేనయస్ (ఇసేబియస్ చేత ఉదహరించబడిన) “ఇది (ఈ హింస) జరిగి ఎంతో కాలము పట్టలేదు, మా తరములోనే, డొమిటియన్ పరిపాలనకు దగ్గరగా జరిగింది”.

b. అలెగ్జాండ్రీయా క్లెమెంట్

c. ఓరిజన్ యొక్క అలెగ్జాండ్రీయా

d. సిసిరియా యొక్క ఇసేబియస్, *Church History* (చర్చ్ హిస్టరీ), iii 23.1.

e. విక్టోరినస్, *Apocalypse* (అపోకాలిప్సె) x.11

f. జరోమే

2. ఇసేబియస్, మూడవ శతాబ్ద గ్రంథకర్త, *Haer* (హేయర్), 51.12.32, యోహాను దీనిని క్లేదియస్ పరిపాలనలో (క్రీ. శ. 41-54) పద్మాస్ దీవుల నుండి విడుదల కాబడిన తరువాత వ్రాసాడు అని చెప్పాడు.

3. మరి కొంత మంది ఇది నీరో పరిపాలన కాలము (క్రీ. శ. 41-54)లో అని అంటున్నారు, ఎందుకంటే:

a. స్పష్టముగా తెలియబడిన చక్రవర్తి మతవిధాన హింస నేపథ్యము

b. హెబ్రీలో వ్రాయబడిన *Caesar Nero* (సీసర్ నీరో), క్వారమ్మ్యూగాల సంఖ్య 666 సరిసమానమైంది

c. ఒకవేళ యోహాను ప్రకటన గ్రంథము యెరూషలేము నాశనాన్ని సూచిస్తున్నట్లైతే, ఇది ప్రవచన గ్రంథమైనట్లు, క్రీ.శ. 70 కంటే ముందు ఇది వ్రాయబడి ఉండాలి.

IV. గ్రహీతలు

A. ప్రకటన 1:4 ప్రకారము ఆది గ్రహీతలు ఆసియాలోని రోమా సాంప్రాజ్యములోని ఏడు సంఘాలు అనేది స్పష్టముగా తెలుస్తున్నది. ఈ సంఘాలు ఎంతబాగా చెప్పబడ్డాయి అంటే ఈ ఉత్తరాన్ని అందించడానికి వెళ్ళినవాని ప్రయాణ దారిని కూడా తెలియజేసింది.

B. ప్రకటన గ్రంథములోని సందేశము పతనమైన లోక విధానములో హింసను అనుభవించే సంఘాలు మరియు విశ్వాసుల అందిరికి సంబంధించి ఉంది.

C. క్రొ.ని.కు ధర్మశాస్త్ర ముగింపు వలె ఈ గ్రంథము అన్ని యుగాల విశ్వాసులందరికి ఒక ముగింపు సందేశముగా ఉంది.

V. సందర్భము

- A. యూదాతత్వానికి అనుగుణ్యముగా రోమా చట్టపరమైన కాపుదల నుండి స్థానిక సంఘాలు వేరుచేయుట ద్వారా కలిగిన శ్రమల సందర్భము ఇది. ఈ విభజన అధికారపూర్వకంగా క్రీ.శ. 70లలో జరిగింది, అప్పుడు జమ్మీయా రబీలు నజరేయుడైన యేసును దూషించమని స్థానిక సంఘాల సభ్యులను ఆదేశించినప్పుడు సంభవించింది.
- B. నీరో చక్రవర్తి (క్రీ. శ. 54-68) నుండి డొమిటాన్ (క్రీ. శ. 81-96) వరకు సంఘాలకు చక్రవర్తి ఆరాధనలు పెద్ద సమస్యగా ఉండేదని రోమీయులు పత్రాలు తెలిపాయి. అయినా, అక్కడ సాంప్రాజ్య వ్యాప్తి పాంసలు జరిగినట్లు అధికారిక పత్రాలు ఏమీ లేవు. రోమా సాంప్రాజ్య తూర్పు ప్రాంతాలలో స్థానిక చక్రవర్తి ఆరాధన మతవిధానాల బాహుళ్యత ఉండేది అని ప్రకటన గ్రంథము స్పష్టంగా ప్రతిబింబించింది (చూ. “బిబ్లికల్ ఆర్కియాలజీ రెవ్యూ,” మే/జూన్ 1993 పే. 29-37).

VI. వాక్య విన్యాసము

- A. ఈ గ్రీకు పాఠ్యభాగములో వ్యాకరణమునకు సంబంధించిన అనేక సమస్యలు ఉన్నాయి.
- B. ఈ సమస్యలకు కారణమైన కొన్ని కారణాలు
1. యోహాను అరామీయ అలోచన విధానము
 2. ఆయన కొరకు వ్రాయడానికి పద్మాసు దీవిలో లేఖరి ఎవ్వరూ లేరు
 3. దర్శనాల ఉద్వేగాలు ప్రబలమైనాయి.
 4. ఫలపర్వసానానికి అవి ఉద్దేశింపడినాయి
 5. సాహిత్యప్రక్రియ (ఈ గ్రంథ సంబంధితము) ఎక్కువ అలంకారికము.
- C. ఇదే వ్యాకరణ విశేషభావాలు ఇతర యూదా గ్రంథసాహిత్య రచనలలో కనుగొనవచ్చు. కాబట్టి, ప్రకటన గ్రంథము తక్కువ రకమైన వ్యాకరణము శైలితో వ్రాయబడలేదు కానీ విలక్షణ వ్యాకరణపరమైన సాహిత్యప్రక్రియలో వ్రాయబడింది.

VII. పండిత ఆమోదము

- A. తొలుత ఇది తూర్పు సంఘము చేత తృణీకరించబడింది; పెపిటా(బదవ శతాబ్ద సిరియాక్ భాషీయము)లో ఈ గ్రంథము లేదు.
- B. నాల్గవ శతాబ్ద ప్రారంభములోని యూసెబియస్ ప్రకటన గ్రంథము అపోస్తలుడైన యోహాను చేత వ్రాయబడలేదు అంది. ఇది మూడవ శతాబ్ద చివరిలోని అలెగ్జాండ్రీయా డియోనిసియస్ ను ఇది అనుసరించింది. ఇది దీనిని “వివాదగ్రస్తమైన” గ్రంథాల పట్టికలో ఒకటిగా చేర్చింది అయితే ధర్మశాస్త్ర సంబంధిత పట్టికలో ఉంచింది (చూ. *Ecclesiastical History* (ఎక్లేషియస్టికల్ హిస్టరీ), III.24,18; III,25.4; మరియు III. 39.6).
- C. లియోడిసియా (దాదాపు క్రీ.శ. 360) యొక్క కౌన్సిల్ ధర్మశాస్త్ర సంబంధిత గ్రంథాలలో నుండి దీనిని తొలగించింది. జెరోము దీనిని ధర్మశాస్త్ర సంబంధితముగా తృణీకరించాడు అయితే కార్తేజ్ సమాజము (క్రీ. శ. 397) దీనిని కలుపుకొంది. క్రొ.ని.

శాస్త్రములోనికి హెబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రికను మరియు ప్రకటన గ్రంథాన్ని ఆమోదించిన తూర్పు మరియు పశ్చిమ సంఘాలు దీని విషయములో ఏకాభిప్రాయానికి రావడాన్ని బట్టి ప్రకటన గ్రంథము ఆమోదించబడింది.

- D. ఒక క్రైస్తవ ధర్మశాస్త్రానుగుణమైన అభివృద్ధిచేసే చారిత్రాత్మక పద్ధతిని పరిశుద్ధాత్మ నడిపించినదనే విశ్వాసుల పూర్వోహ విశ్వాసము ఇది అని మనము గుర్తుంచుకోవాలి.
- E. ప్రొటెస్టంట్ సంస్కర్తలు అయిన మొదటి ఇద్దరు మతసిద్ధాంతవేత్తలు దీనిని క్రైస్తవ సిద్ధాంతాలలో చేర్చడానికి తృణీకరించారు
1. మార్టిన్ లూథర్ ఇది ప్రవచనము లేక అపోస్తలులకు ఇద్దరినీ సంబంధించినది కాదని చెప్పాడు, సారాంశపరంగా ఇది ఆత్మావేశితము కాదు అని చెప్పాడు.
 2. ఒక ప్రకటన గ్రంథము మీద తప్ప మిగిలిన అన్ని క్రొత్త నిబంధన గ్రంథాలన్నిమీద వ్యాఖ్యానము వ్రాసిన జాన్ కాల్వీన్, సారాంశపరంగా దీని ప్రాముఖ్యతను త్రోసిపుచ్చాడు.

VIII. విశ్లేషణల చారిత్రాత్మక సిద్ధాంతాలు

- A. వ్యాఖ్యానించడానికి ఇది కష్టమని ప్రసిద్ధమైంది; కాబట్టి, పిడివాదము సరైనది కాదు!
- B. గర్తులు ఈ కిందివాటి నుండి తీసికోబడ్డాయి
1. పాతనిబంధన సాహిత్యపరమైన భాగాల నుండి
 - a. దానియేలు
 - b. యెహెజ్కేలు
 - c. జకర్యా
 - d. యెషయా
 2. నిబంధనల మధ్యకాల యూదుల సాహిత్య పాండిత్యము
 3. మొదటి శతాబ్దపు గ్రీకు-రోమా చారిత్రక పరిస్థితి (ప్రత్యేకించి ప్రకటన 17)
 4. పురాతన తూర్పు ప్రాంత పురాణసంబంధిత సృష్టి వృత్తాంతాలు (ప్రత్యేకించి ప్రకటన 12)
- C. సహజంగా ఇక్కడ నాలుగు విశ్లేషణాత్మక జాలకాలు లేక పూర్వోహాలు ఉన్నాయి
1. భూతకాలవాదులు – ఈ గ్రూపు ఈ గ్రంథాన్ని ఒక ప్రాథమిక లేక కేవలము ఆసియా రోమా రాజ్యభాగములోని మొదటి శతాబ్ద సంఘాలకు మాత్రమే సంబంధించిన గ్రంథముగా చూశారు (యోహాను ఎల్ బ్రే, మాత్యు 24 ఫుల్పిల్డ్ చూడుము).
 2. చరిత్రవాదులు – ఈ గ్రూపు ఈ గ్రంథాన్ని ఒక చరిత్ర సమీక్షగా, ప్రాథమికంగా ప్రాశ్చాత్య నాగరిత మరియు మరో విధంగా రోమన్ కాథిలిక్ సంఘాల చరిత్ర పరిశీలనగా తీసికొంది. 2 మరియు 3 అధ్యాయాలలోని ఏడు సంఘాలకు వ్రాసిన ఉత్తరాలు తరచూ ఒక నిర్ణీత కాల అధ్యయనం వలె ఉపయోగింపబడ్డాయి. కొంతమంది దీనిని తాత్కాలిక సమకాలికముగా చూడగా మరికొంతమంది క్రమవృత్తాంత పరంపరాగతంగా చూశారు.
 3. భౌష్యత్ వాదులు – ఈ గ్రూపు ఈ గ్రంథాన్ని పరోసియా (క్రీస్తు రెండవ రాకడ) కు ముందు వెనుక జరగబోయే సంఘటన సూచనలగా చూశారు. ఇవి ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా మరియు చారిత్రాత్మకంగా నెరవేరుతాయని పరిగణించారు (క్రేగ్ ఎ. బ్లేసింగ్ మరియు డారెల్ ఎల్ బాక్ ల చేత వ్రాయబడిన ప్రోగ్రెసివ్ డిస్పెన్సేషనల్స్ జమ్ చూడుము).

4. శూన్యవాదులు - ఈ గ్రూపు ఈ గ్రంథాన్ని పూర్తిగా ఒక చారిత్రాత్మక సూచనలు లేని చెడు మరియు మంచిత మధ్య సాంకేతిక పరమైన పోరాటము వలె చూసింది (రే సమ్మెర్స్ యొక్క వర్డ్ ఈస్ ది లాంట్; విలియమ్ హాండ్రీక్స్ యొక్క మోర్ దాన్ కాంకరెర్స్ చూడుము).

చెప్పబడినవన్నీ న్యాయసమ్మతాలే, అయితే అవి యోహాను కావాలనే సందిగ్ధతలో ఉండడానికి ఎన్నుకొన్న సాహిత్య ప్రక్రియ మరియు ఊహాభావాలను గమనించలేక పోయాయి. ఏది సరైందో కాదో అని చెప్పలేము, సమస్య అంతటా ఉంది.

IX. గ్రంథము యొక్క ఉద్దేశ్యము

A. చరిత్రలో దేవుని సారభౌమత్వము మరియు ఆయన యందున్న ప్రతిదాని పరమాన్నతి వాగ్దానాన్ని చూపించడము ఈ ప్రకటన గ్రంథము యొక్క ఉద్దేశ్యమై ఉంది. ఈ పతన లోక విధానములోని హింసలు మరియు దురాక్రమణల మధ్య విశ్వాసులు తమ విశ్వాసము మరియు నిరీక్షణలను కాపాడుకోవాలి. మొదటి శతాబ్ద మరియు ప్రతి శతాబ్దములోని విశ్వాసులు ఎదుర్కొనే హింసలు (తూర్పు ప్రాంత రాజ్యాలలోని నియంతల ఆరాధన) మరియు విశ్వాస్యతలు (అబద్ధ ప్రవక్తలు మరియు సాంప్రదాయాలతో రాజీపడడము) మీద ఈ గ్రంథము గురి ఉంచింది (చూ. 2:10). గర్భంచుకోండి, ప్రస్తుత కాలాన్ని సంస్కరించడానికి ప్రవక్తలు భౌష్యత్తును గురించి మాట్లాడారు. ప్రకటన గ్రంథము ఎలా సమాప్తము కాబోతుంది అన్నదానిగురించి మాత్రమే కాదు, ఇప్పుడేలా జరుగుతున్నది అనేదానిని గురించి కూడా. రాబర్టు ఎల్. సాన్సీ ది *The Expositors Bible Commentary* (ఎక్స్పోసిటార్స్ బైబిల్ కామెంటరీ) వా. I లోని వ్యాసములో “బైబిలు ప్రవక్తలు ప్రాథమికంగా కాలము మరియు క్రమానుగుణమైన భౌష్యత్తు సంఘటన సిద్ధపాట్లపై మనస్సు ఉంచలేదు. వారికి వారి సమకాలీనుల ఆధ్యాత్మిక పరిస్థితి మరియు అనీతిమంతులకు తీర్పు తీర్చడానికి దేవుని మాహా అంత్యకాల దర్శనము మరియు దైవభక్తుల ఆశీర్వాదము తెలియజేసి ప్రస్తుతకాలములో నీతి ప్రభావాన్ని తేవడానికి ముఖ్యాంశముగా ఉండినది” (పే. 104).

B. TEV మరియు NJB తర్జుమాల క్లుప్త పరిచయానికి దీని సాధారణ ఉద్దేశ్యము సంగ్రహించబడింది

1. TEV, పే. 1122, “యోహాను యొక్క ప్రకటన గ్రంథము క్రైస్తవులు వారి యేసు క్రీస్తులో ఉన్న విశ్వాసాన్ని బట్టి హింసించబడుతున్న కాలములో వ్రాయబడింది. గ్రంథకర్త యొక్క ప్రాధాన అక్కర తన పాఠకులకు నిరీక్షణ మరియు ప్రోత్సాహాన్ని అందించి, శ్రమ మరియు హింసల కాలములో విశ్వాసముగా ఉండమని అర్థించడమే.”

2. NJB, పే. 1416, “ఈ పుస్తకముల యొక్క గొప్ప సాంకేతికత్వము మరియు నిరీక్షణ సందేశములో బైబిలు మొత్తము సంగ్రహించబడింది. ఇది దేవుని ప్రజలను ఆవరించి ఉన్న బాధలను నుండి తప్పించుకొనుటకు ఒక దర్శనము, మహిమానిత్యమైన భౌష్యత్తుకు ఒక వాగ్దానము, కాబట్టి పా.ని.తో సుపరిచితమున్న పాఠకునికి ప్రతి ఆకృతి, జంతువులు, రంగులు, సంఖ్యలు భూతాదులను పిలుచుటకు మరియు పూర్తి విశేషార్థసూచనలుగా ఉంటాయి. ఈ విధంగా రాబోవు దానికి ఇది ఒక రహస్య మరియు సూచకపూర్వ బయలుపాటు, ఆరాధన యొక్క గొప్పకార్యాల సహజ ప్రతీకవాదం మరియు క్రొత్త పరిశుద్ధ పట్టణము యొక్క మెస్సయ ప్రకాశిత అంత్య దర్శనాలు స్పష్టంగా ఉన్నప్పటికీ, ఇది ఒక బయలుపాటు. దానియేలు కాలము నుండి యూదాతత్వములో హింసలో ఉన్న దేవుని ప్రజలను బలపరచి, అంత్యకాల విమోచన మరియు విజయభేరి అభయాన్ని ఇవ్వడానికి ఇలా వ్రాయడము ఒక సాంప్రదాయముగా ఉండేది.”

C. విశ్లేషకుడు విమోచన సిద్ధాంతానికి ప్రాధాన్యతను ఇవ్వడము ఇక్కడ కీలకము.

1. దేవుడు కీస్తు ద్వారా వ్యక్తులకు, సమాజానికి, విశ్వమంతటికీ రక్షణ తీసికొని వస్తాడు.
2. దేవుని విమోచన ఆత్మ మరియు శరీరము రెంటింకీ సంబంధించినది. సంఘము రక్షింపబడింది కానీ సురక్షతముగా లేదు! ఒకరోజుకు ఉండబోతుంది!

3. దేవుడి ఇప్పటికీ పడిపోయిన, తిరుగుబాటు చేసిన, స్వార్థపూరిత మానవాళిని ప్రేమిస్తున్నాడు. ముద్రలు మరియు బూరలు మీద దేవునికున్న ఉగ్రత విమోచించడానికి (చూ. 9:20-21; 14:6-7; 16:9,11; 21:6బి-7; 22:17).
4. దేవుడు పతనమైన మానవాళిని మాత్రమే కాక పతనమైన సృష్టిని కూడా పునరుద్ధరిస్తాడు (చూ. రోమా 8:18-25). ప్రతి స్థాయిలో చెడు ప్రాయశ్చిత్తము చేయబడుతుంది!

పోగొట్టుగొన్న మానవాళిని సువార్తతో అందుకోవడానికి దేవుని పలుమార్లు చేస్తున్న ప్రయత్నము దేవుని కనికర స్వభావాన్ని వెయ్యింతలు చేస్తున్నది. గిన్నెల తీర్పు అవిధించిన చెడు యొక్క ఫలితమే తప్ప, ప్రేమించని దేవునిది కాదు. దేవుడు కేవలము పశ్చాత్తాపము నొందడానికి చెడు మళ్ళీ మళ్ళీ నిరాకరిస్తే తీర్పు చేస్తాడు, బయటికి త్రోసి వేస్తాడు. అనేక విధాలా ఈ గ్రంథము పతనమైన, తిరిగి చక్కబెట్టలేని మానవాళి యొక్క దేవుని తీర్పును నిరూపిస్తున్నది! ఈ గ్రంథము సువార్తకు ఆహ్వానము పలుకుతూ ముగించబడుతున్నది (చూ. 22:17).

- D. ఈ గ్రంథాన్ని రెండవ రాకడకు సంబంధించిన సంఘటనల వరుస పట్టికలాగా, కాలాలులాగా చూడకూడదు. తరచూ ఇది ప్రాశ్నాత్మ్య చరిత్ర యొక్క ‘‘రహస్యము’’గా వ్యాఖ్యానించబడింది (ఏడు సంఘాలు కూడా యుగాలుగా ఎంచబడ్డాయి). ప్రతి తరము గ్రంథమనకు సంబంధించిన గుర్తులలోని దీని చరిత్రకు నెట్టబడ్డారు; ఇప్పటికీ వరకు ప్రతి ఒక్కరూ తప్పిదము చేసినవారే!

ఈ ప్రవచనాల వివరణలు క్రీస్తు విరోధిత బాధింపబడబోవు చివరి తర విశ్వాసులకు మరింత ఎక్కువగా స్పష్టమవుతుంది ఉన్నది ఉన్నట్లు చేసిన వ్యాఖ్యానమును బట్టి కొంతమంది (కాల్వీన్) ఈ గ్రంథాన్ని విస్మరించారు, మరికొందరు (లూథర్, అపోస్టులుడు గానీ, ప్రవక్త గానీ), మరి కొందరు (శతాబ్దవాదులు) ఉన్నదానికంటే ఎక్కువ చేశారు.

X. వ్యాఖ్యానించడానికి బాబ్ యొక్క కీలకాలు

- A. మనము పా.ని. వృత్తాంత కోణాలను పరిగణలోనికి తీసికోవాలి
1. పా.ని. గ్రంథసంబంధిత సాహిత్య ప్రక్రియ ఎక్కువగా గుర్తులు సాహిత్య రకము.
 2. అనేక సాదృశ్యాలు పా.ని. నుండి తీసికోబడ్డాయి (కొంతమంది 404 వచనాలలో 275 పా.ని. వాక్యాలలోని ఉదాహరణల చేరికే అని అంచనా వేశారు); ఈ గుర్తుల అర్థాలు మొదటి శతాబ్ద రోమీయుల కోణాలకు తగినట్లు తిరిగి విశ్లేషించుకోవాలి.
 3. ముందుగా సూచిస్తున్న ప్రవచనాలు ప్రస్తుత సంఘటనలను అంత్యకాల సంఘటనను కప్పిపుచ్చే దిశగా తీసికెళ్ళుతున్నాయి. తరచూ ఈ మొదటి శతాబ్ద చారిత్రాత్మక నెరవేర్పులు తిరుగులేని అంత్యకాల చారిత్రక నెరవేర్పులను చూపిస్తున్నాయి.
- B. మొత్తము మీద ఈ గ్రంథము యొక్క నిర్మాణము గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని చూడడానికి సహాయపడుతున్నది
1. ముద్రలు, బూరలు, గిన్నెలు ప్రధానంగా ఒకే కాల సమయాన్ని సూచిస్తున్నాయి (6-16 అధ్యాయాలు). ప్రకటన గ్రంథము క్రమబద్ధమైన కార్యాల డ్రామాగా ఉంది.
 2. 17-19 అధ్యాయాలు ప్రకటన 20-22 అధ్యాయాలకు సమాంతరలుగా ఉండే అవకాశము ఉంది. 19వ. అధ్యాయము లోని (అది., 19:11-21) భాగాలు ప్రకటన 20:7-10 లో పునర్బంధనమైయ్యాయి.
 3. పరిచయ పలుకులు C లో ఇవ్వబడిన ఏడు సాహిత్య భాగాలను చూడండి.
- C. ఏ విశ్లేషణాత్మక గ్రంథములోనైనా చారిత్రాత్మక సందర్భాలను పరిగణలోనికి తీసికోవాలి
1. చక్రవర్తి ఆరాధన యొక్క ప్రత్యక్షత
 2. తూర్పు సాంప్రదాయాలలోని స్థానిక శ్రమలు

3. ఉద్దేశము లేకుండా బైబిలు ఎప్పుడుగానీ ఉద్దేశింపదు. ప్రకటన గ్రంథము యొక్క విశ్లేషణము ముందు యోహాను రోజులకు సంబంధించినవికేవాలి. దీనిని అనేక నెరవేర్చులు లేక అన్వయింపులు ఉండచ్చు, అయితే అవన్నికూడా మొదటి శతాబ్దములో స్థాపించబడాలి.
- D. మన సంస్కృతి, భాష మరియు ఉనికి పరిస్థితులను బట్టి కొన్ని అగోచిరమైన పదాల అర్థాలు మనము పొందలేక పోవచ్చు. బహుశా అంత్యకాల సంఘటనలు తమకు తాముగా ఈ గుర్తుల అర్థాలకు సరైన వెలుగును ఇవ్వబోతాయోమో. ఈ గ్రంథసంబంధిత డ్రామాలోని అన్ని వివరాలను ఇచ్చే ప్రయత్న విషయములో జాగ్రత్త వహించండి. ఈ ప్రతి దర్శనములో ఆధునిక విశ్లేషకులు ప్రధాన సత్యాన్ని వెదకాలి.
- E. కొన్ని విశ్లేషణ అంశాల కీలకాలను సంగ్రహపరుస్తాను
1. ప్రతీకవాదం యొక్క చారిత్రక మూలాలు
 - a. పా.ని. సిద్ధాంతాలు, పా.ని. సూచనలు
 - b. పురాతన తూర్పు సమీప ఇతిహాసము
 - c. నిబంధన మధ్యకాల గ్రంథసంబంధిత సాహిత్యాలు
 - d. మొదటి శతాబ్ద గ్రీకు-రోమా వాతావణ పరిస్థితులు
 2. తన ప్రతీకవాదానికి గ్రంథకర్త యొక్క నిర్వచన విధానాలు
 - a. దేవదూతల నడిపింపులతో ఉన్న సంభాషణలు
 - b. పరలోక గణాల సంగీత గానాలు
 - c. గ్రంథకర్త తెలియజేసిన అర్థాలు
 3. ఈ గ్రంథము యొక్క నిర్మాణము (నాటకీయ సమాంతరత్వము)
- F. మరికొన్ని సహాయాలు
1. ప్రకటన గ్రంథము మీద వ్యాఖ్యానించిన నా కిష్టమైన వారు జార్జి ఎల్లన్ లాడ్ మరియు అలాన్ ఎఫ్. జాన్సన్. వారు సమ్మతించలేదు. దైవజనులు, విద్యావంతులు, మంచి పండితులలో చాలా వివాదాలు ఉండగా ఒక మంచి సరైన హెచ్చిరి అవసరము. అలాన్ జాన్సన్ జోర్డాన్ వారిచే ముద్రింపబడిన తన *Commentary on Revelation* (కామెంటరీ ఆన్ రెవెలేషన్స్)లో ఇచ్చిన ఒక వ్యాఖ్యను పొందుపరుస్తున్నాను:

“ 4:1 నుండి ప్రకటన గ్రంథము చివరి వరకు ఉన్న విస్తృత ఉపయోగాల ఊహావాలు మరియు దర్శనాలు మరియు 1-3 అధ్యాయాలకు ఈ వ్యాసము ఎలా సంబంధించినది అనే ప్రశ్నలను దృష్టించినప్పుడు, ఈ అధ్యాయాలను పరిగణించడములో విశ్లేషకులుకు ఉన్న విస్తృత తేడాకు ఆశ్చర్యపడవలసిని అవసరము లేదు. విశ్లేషించడములో ఉన్న ఒక సమస్య: ఊహాభావము మరియు దర్శనము అంటే అర్థము ఏమిటి? మరొక సమస్య కాలక్రమానికి సంబంధించినది: ఇవి ఎప్పుడు జరిగాయి? ఇంకా చూస్తే, యోహాను తాను పాతనిబంధన ఊహాభావాల విశ్లేషణలను సరిగ్గా వాటి పాతనిబంధన ఆధారాలతో చేశాడా లేక స్వేచ్ఛగా తన ఊహాభావాల ప్రకారము చేశాడా? ఏది సాంకేతికము, ఏది శబ్దార్థము? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానాలే విశ్లేషకుని సమీకరణను నిర్ణయిస్తుంది. ఈ ప్రశ్నలలో కొన్ని పడివాద సమాధానాలను ఇవ్వజూపుతుండగా, వివిధ సమీకరణల కొరకు ఓపిక అవసరమై ఉంది, ఆత్మ విశాల హృదయ తర్కణలను ఉపయోగించుకొని మనలను ఈ గ్రంథము యొక్క అర్థాల విషయమై మరింత ముందుకు నడిపించగలదని ఆశిద్దాము” (పే. 69).

2. పా.ని.కు ప్రకటనల గ్రంథము యొక్క సంబంధానికి ఒక సాధారణ పరిచయము కొరకు, జాన్ పి. మిల్టన్ వ్రాసిన *Prophecy Interpreted* (ప్రాఫెసీ ఇంటర్ప్రెటెడ్) మరియు జాన్ బైబిల్ వ్రాసిన *The Authority of the Old Testament* (ది అథారిటీ ఆఫ్ ది ఓల్డ్ టెస్టామెంట్) లను నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. పౌలుకు సంబంధించి ప్రకటన గ్రంథము మీద మంచి తర్కణ కొరకు జేమ్స్ ఎన్. స్ట్రవర్ట్ వ్రాసిన *Man In Christ* (ఎ మాన్ ఇన్ క్రైస్టు) ను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

XI. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ పదాలు మరియు వచనాలు

1. "త్వరలో సంభవింపవై ఉన్నవి," 1:1,3
2. "మేఘారూఢుడై వచ్చుచున్నాడు," 1:7
3. ఆమెన్, 1:7
4. "అల్యాయు ఓమెగయు," 1:8
5. "అయన నోటినుండి రెండంచులుగల వాడియైన ఖడ్గముకటి" 1:16
6. "మరణముయొక్కయు పాతాళ లోకము యొక్కయు తాళపుచెవులు," 1:18
7. "మొదట నీకుండిన ప్రేమను నీవు వదిలితివి," 2:4
8. "జయించువానికి," 2:7
9. "దేవుని పరదైసులో ఉన్న జీవవృక్షఫలములు," 2:7
10. "సాతాను సమాజము," 2:9; 3:9
11. "రెండవ మరణము," 2:11
12. "సాతాను యొక్క గూఢమైన సంగతులు," 2:24
13. "జీవ గ్రంథము," 3:5
14. "దావీదు తాళపుచెవి," 3:7
15. నూతన యెరూషలేము, 3:12
16. "నేను ఆత్మవశుడనైతిని," 4:2
17. గాజువంటి సముద్రము, 4:6
18. ఒక గ్రంథము, 5:1
19. ఏడు ముద్రలు, 5:1
20. "వధింపబడినట్లుండిన గొఱ్ఱపిల్ల," 5:6
21. "ఏడు కొమ్ములు మరియు ఏడు కన్నులు," 5:6
22. "మహాశ్రమ," 7:14
23. "సువర్ణదూపార్తి," 8:3
24. "అగాధము," 9:2
25. స్తుతించుడి, 19:1
26. "గొఱ్ఱపిల్ల పెండ్లి విందు," 19:9
27. "దేవుని తీక్షణమైన ఉగ్రత అను మధ్యపుతొట్టి," 19:15
28. "వెయ్యి సంవత్సరములు దానిని బంధించి," 20:2
29. నూతన యెరూషలేము, 21:2

30. "ప్రకాశమానమైన వేకువ చుక్క," 22:16

XII. క్లుప్తంగా గుర్తింపతగ్గ వ్యక్తులు

1. "తన దూతద్వారా సందేశము పంపి," 1:1
2. యోహాను, 1:1
3. "ఏడు ఆత్మలు," 1:4
4. సర్వాధికారి, 1:8
5. 1:12-16లో చెప్పబడిన వాడు ఎవడు?
6. ఈ వివరణ ఎక్కడ నుండి తీసికొనబడింది?
7. నికొలాయితులు, 2:6,15
8. యెజెబెలు, 2:20
9. పెద్దలు, 4:4,10
10. యూదా గోత్రపు సింహము, 5:5
11. "ఒక తెల్లనిగుఱ్ఱము కనబడెను; దానిమీద ఒకడు విల్లుపట్టుకొని కూర్చుండి యుండెను," 6:2
12. "వారి నొసళ్ల యందు ముద్రించువరకు," 7:3
13. "ప్రతి జనములోనుండి," 7:9
14. "ఆకాశ నక్షత్రము," 9:1
15. "బలిష్ఠుడైన వేరొక దూత," 10:1
16. "ఇద్దరు సాక్షులు," 11:3
17. "ఒక స్త్రీ," 12:1
18. "యెఱ్ఱని మహా ఘటసర్పము," 12:3
19. "యొక మగశిశువు, శిశువు, 12:5
20. "సముద్రమునుండి వస్తున్న క్వారమ్యగము," 13:1
21. "యొక క్వార మ్యగము సముద్రములో నుండి," 13:11
22. బబులోను, 14:8
23. మహా వేశ్య, 17:1
24. "తెల్లని గుఱ్ఱముకంటి కనబడెను. దానిమీద కూర్చుండియున్నవాడు," 19:11
25. గోగు మాగోగు, 20:8

XIII. గుర్తింపతగ్గ దేశపటములోని ప్రదేశాలు

1. పత్మాసు, 1:9
2. ఎఫెసు, 1:11
3. స్మూర్న, 1:11
4. పెర్గము, 1:11
5. తుయతైర, 1:11

6. సార్జీస్, 1:11
7. పిలదెల్వీయ, 1:11
8. లవోదికియ, 1:11
9. సీయోను పర్యతము, 14:1

XIV. తర్కించుకొనుటకు ప్రశ్నలు

1. ప్రకటన యొక్క సాహిత్య ప్రక్రియ యొక్క రకము ఏది? దీని లక్షణాలను పట్టిక చేయండి.
2. ఈ ఏడు సంఘాలు 2 మరియు 3 అధ్యాయాలలో ఎందుకు చెప్పబడ్డాయి?
3. ఎందుకు భూమి యందతట ఉన్న గోత్రాలు ఆయనను గురించి విలపిస్తాయి? (1:7)
4. 1వ. అధ్యాయం లోని "ఏడు" ను పట్టిక చేయండి.
5. యేసు సంఘము యొక్క దీపస్థంభాన్ని తీసివేస్తాడు అంటే అర్థమేమిటి? (2:5)
6. ఏడు సంఘాలకు ఇవ్వబడిన అన్ని సందేశాలలో అన్నిటిలో ఉన్న మామూలు విషయాలు ఏమిటి.
7. 4-5 అధ్యాయాల యొక్క వాతావరణము ఏమిటి?
8. ఏడు ముద్రలు, ఏడు బూరలు, ఏడు పాత్రల మధ్య ఉన్న సంబంధం ఏమిటి?
9. 6వ. అధ్యాయంలోని ఏడు గుఱ్ఱపు రౌతులు ఎవరు? ఈ ఊహాభావం ఎక్కడ నుండి వచ్చింది?
10. 144,000 ఎవరు? ఎందుకు దీనిని యూదా తెగలు తప్పుగా పట్టికచేశాయి?
11. ఎందుకు పాత్రలను పూర్తిగా నాశనం చేయడానికి న్యాయశిక్ష 1/4 ముద్రల నుండి 1/3 బూరలకు పెంచబడుతుంది?
12. 9:13-19 వచనాలలోని 200,000,000 మంది సైన్యము ఎవరిని సూచిస్తున్నారు?
13. 12:7-10 లోని పరలోకపు యుద్ధాన్ని వివరించండి.
14. పరిశుద్ధులకు విరోధంగా యుద్ధము చేయడానికి క్రూరమృగాలను పంపుతాడు? (13:7)
15. ఎలా క్రూరమృగము క్రీస్తును అనుకరిస్తున్నది?
16. ప్రథమ పునరుత్థానంలో ఎవరు పాల్గొంటారు? (2:4-6)? రెండవ పునరుత్థానంలో ఎవరు భాగమై ఉంటారు?
17. 22:3 వచనము యొక్క ప్రాముఖ్యమేమిటి?
18. ఎలా 22:5 వ. వచనము 20:4 వచనానికి సంబంధం కలిగి ఉంది?
19. 22:18-19 వచనాన్ని నీ సొంత వాక్యాలలో వివరింపుము.
20. ప్రకటన గ్రంథము యొక్క సారాంశము ఏమిటి?

అనుబంధం ఒకటి

అపూర్వపదముల నిఘంటు

Adoptionism (దత్తు స్వీకారము). ప్రారంభ దినాలలో యేసుకు, దైవత్వానికి ఉన్న సంబంధాన్ని ఇలా చెప్పారు. ప్రాముఖ్యముగా యేసు అందరిలాగానే ఒక సామాన్యుడని, అయితే బాప్తిస్మము ద్వారా (చూ. మత్తయి 3:17; మార్కు 1:11) లేక తన పునరుత్థానములో (చూ. రోమా 1:4) దేవుడు ప్రత్యేకముగా తనను దత్తత తీసుకొన్నాడని నొక్కిచెప్పుతంది. యేసు జీవించిన అద్భుత జీవితాన్ని బట్టి ఒక సమయములో (బాప్తిస్మము, పునరుత్థానము) తండ్రి తన “కుమారుడు” గా దత్తత తీసికొన్నాడు (చూ. రోమా 1:4; ఫిలిప్పీ. 2:9). ఇది ప్రారంభ సంఘాల మరియు 8వ శతాబ్దము లోని కొందరి భావము. దేవుడు మానవుడు అయ్యేదానికి (చూ. మనుష్యావతారము) బదులు ఇప్పుడు అది తల్లకిందులై మానవుడే దేవుడయ్యాడు!

యేసు, కుమారుడైన దేవుడు, సృష్టికన్నా ముందే ఉన్న దైవము, ఒక పొగడబడ్డ లేక శ్రేష్టమైన జీవితానికి ఎలా బహూకరించబడ్డాడో మాటల్లో చెప్పడము కష్టము. ఆయన దేవుడై ఉంటే ఆయన కేంటి ఉత్తమ జీవిత బహుమానము? నిత్యనివాసి మహిమ ఆయన పొంది ఉంటే దానికి మించిన ప్రశంసలు ఎలా ఇవ్వగలము? రోమానులకు ఇది మనకు కష్టమైనా, తండ్రి చిత్తాన్ని పరిపూర్ణముగా నెరవేర్చడానికి ఆయన యేసును ప్రత్యేక విధానములో ఏదో విధంగా ప్రతిష్ఠించాడు.

Alexandrian School (అలెగ్జాండ్రియన్ స్కూలు). ఈ బైబిలు వ్యాఖ్యన విధానము క్రీ.శ. రెండవ శతాబ్దములో ఐగుప్తు లోని అలెగ్జాండ్రియాలో పెంపొందింది. ఇది వ్యాఖ్యానము చేయడానికి ప్రాముఖ్యముగా ప్లాటో అనుచరుడైన ఫిలో సూత్రాలను వాడుకొంది. దీనిని తరచుగా దృష్టాంత పద్ధతి అని పిలిచేవారు. సంఘాలలో ఇది సంస్కరణ జరిగే వరకు అధికారకంగా ఉండేది. ఓరిజన్ మరియు అగస్టిన్ దీని ప్రతిపాదకులుగా ఉండేవారు. Moises Silva, *Has The Church Misread The Bible?* (మోయిస్ సిల్వా యొక్క హాజ్ ది చర్చ్ మిస్ రెడ్ ది బైబిల్?) (అకాడమిక్, 1987) చూడుము.

Alexandrinus (అలెగ్జాండ్రినస్). ఐగుప్తులోని అలెగ్జాండ్రియా నుండి వచ్చిన ఐదవ శతాబ్దపు గ్రీకు చేతివ్రాత చుట్టలలో పాతనిబంధన, ఎఫోక్రిఫా, క్రొత్తనిబంధనలోని చాలా భాగము ఇమిడి ఉంది. ఈ పూర్తి గ్రీకు క్రొత్తనిబంధన (మత్తయిలో కొన్ని భాగాలు, యోహాను, 2 కొరింథీయులకు వ్రాసిన పత్రిక తప్ప) మనకు ఉన్న వాటిలో ఒక పెద్ద సాక్ష్యము. “A” హోదా ఇవ్వబడిన ఈ చేతి వ్రాత మరియు “B” (Vaticanus వాటికనస్) హోదా ఇవ్వబడిన చేతివ్రాతతో ఏకీభవిస్తున్నది. చాలా మంది పండితులు అనేక విషయాలను బట్టి ఇది అసలు చేతివ్రాతేనని ఒప్పుకొంటున్నారు.

Allegory (అల్లేగోరి). ఇది ఒక రకమైన బైబిలు వ్యాఖ్యానము, ఇది ప్రధమంగా అలెగ్జాండ్రియా యూదాతత్వము నుండి అభివృద్ధి చెందింది. ఇది అలెగ్జాండ్రియాలోని ఫిలియో ద్వారా ప్రసిద్ధిచెందింది. దీని ప్రధాన ద్వేయం ఏమిటంటే, బైబిలు యొక్క చారిత్రాత్మక/లేక సాహిత్య సందర్భాలను విడిచిపెట్టి, ఒకని ఆచారిక లేక మేధస్సు విధానములో లేఖనాలను సంబంధింపచేయాలనే ఆశ. ప్రతి లేఖన పాఠ్యభాగములో ఉన్న కనిపించని లేక ఆధ్యాత్మిక అర్థాలను వెతుకుతుంది. ఇది మత్తయి 13లో యేసు, గలతీ. 4లో పౌలు సత్యాన్ని చెప్పడానికి దృష్టాంతాలను ఉపయోగించారని ఒప్పుకొంటుంది. ఇది వర్గీకరణ విధానాన్నే తప్ప ఖచ్చితమైన దృష్టాంత విధానాలను ప్రయోగించలేదు.

Analytical lexicon (అనాలిటికల్ లెక్సికాన్). క్రొత్తనిబంధనలోని ప్రతి గ్రీకు పదాలను ఒకడు గుర్తించడానికి ఉపయోగపడే ఒక రకమైన పరికరము ఇది. గ్రీకు అక్షర క్రమములో ప్రాథమిక నిర్వచనాలు, పదాలు ఉన్న ఒక కుకావ్యము. లోపల ఇవ్వబడిన తర్జుమా కలయికతో ఇది గ్రీకు రాని పాఠక విశ్వాసులకు క్రొత్తనిబంధనలోని గ్రీకు వ్యాకరణ, క్రమబద్ధ నిర్మాణాలను విశ్లేషించుకొనడానికి వీలు కలిగిస్తుంది.

Analogy of Scripture (అనాలజీ ఆఫ్ స్క్రిప్చర్). (లేఖనాల సాదృశ్యము). బైబిలు మొత్తము దైవావేశితమువే వ్రాయబడింది అని చెప్పడానికి ఉపయోగించే పదము ఇది కనుక ఇది ఒకదానితో మరొకటి విభేదించుకోదు, ఇది ప్రశంసనీయమైనది. ఈ పూర్వభావిత ఉద్ఘాటన బైబిలును వ్యాఖ్యానించడానికి సమాంతర వాక్యభాగాలను ఉపయోగించడానికి ఆధారమైంది.

Ambiguity (అంబిగ్యుటీ అస్పష్టత). రచించినప్పుడు ఏవైనా రెండు, మూడు పదాలకు ఒకే అర్థము వచ్చి ఏది ఖచ్చితమైనదో తెలియనప్పుడు లేక ఒకే సందర్భములో ఒకటి, రెండు విషయాలు సూచించినప్పుడు ఈ పదాన్ని ఉపయోగిస్తారు. యోహాను ఉద్దేశ్యపూర్వకంగానే ఇలాంటి అస్పష్ట పదాలను వాడినట్లుంది (ద్వంద్వార్థాలు).

Anthropomorphic (ఆన్థ్రోపోమార్ఫిక్ (మానవ పరిణామ శాస్త్రము)). “మానవులతో ముడిబడి ఉన్న లక్షణాలు” అని అర్థానిచ్చే ఈ పదము దేవుని గురించి మన మతపరమైన బాషను వివరించడానికి ఉపయోగపడుతుంది. మావవాళి కొరకు ఈ పదము గ్రీకు బాషనుండి వచ్చింది. అంటే దేవుడు మానవుడైనట్లు ఆయన గురించి మనకు మాట్లాడగలము. మానవులకు సంబంధించి ఉన్న భౌతిక, సాంఘిక, మానసిక పదజాలాలతో దేవుడు వివరించబడ్డాడు (చూ. ఆ.కా. 3:8; 1 రాజులు 22:19-23). ఇది కేవలము ఒక ఉపాభావము మాత్రమే. అయినా, మనము ఉపయోగించడానికి మానవ శ్రేణి లేక పదాలు తప్ప మనకు మరొకటి లేదు. కాబట్టి, దేవుని గురించిన మన జ్ఞానము సత్యమైనదైనా, అది పరిమితమే.

Antiochian School (అంటియోకయన్ స్కూల్, అంతియొకయ పాఠశాల). క్రీ.శ. మూడవ శతాబ్దములో ఈ బైబిలు వ్యాఖ్యాన పద్ధతి సిరియాలోని అంటియోకయలో అభివృద్ధి చెందింది. ఐగుప్తులోని అలెగ్జాండ్రియా వర్గీకరణ పద్ధతికి ప్రతిచర్యగా ఇది వచ్చింది. బైబిలు యొక్క చారిత్రక అర్థాల పైన గురి ఉండడమే దీని ప్రధాన ఆశయం. ఇది బైబిలును ఒక మామూలు, మానవ సాహిత్యములో వ్యాఖ్యానించింది. ఈ పాఠశాల క్రీస్తుకు రెండు స్వభావాలు (నెస్టోరియానిజమ్) ఉన్నాయా లేక ఒక స్వభావము (పూర్తి దేవుడు పూర్తి మానవుడు) కలిగి ఉండినాడా అన్న సంతయ అంశములో నిమగ్నమైపోయింది. ఆ తరువాత ఇది రోమన్ కాథలిక్ సంఘము ద్వారా మత విరోధిగా ముద్రవేయబడి, పర్షియాలో పునర్నిర్మాణము చేయబడింది కానీ ఇది గుర్తింపుకు రాలేదు. దీని ప్రధాన గూఢార్థ వ్యాఖ్యాన సిద్ధాంతాలు ఆ తరువాత సాంప్రదాయ ప్రోటెస్టంట్ సంస్కర్తల సిద్ధాంతాలుగా మారాయి (లూథర్ మరియు కాల్విన్).

Antithetical (అంటిథెటికల్, విరుద్ధమైన). హీబ్రూ పద్యభాగములోని వరుసల యొక్క సంబంధాలను గుర్తించడానికి ఉపయోగించే మూడు పదాలలో ఇది ఒకటి. వ్యతిరేకార్థాలు కలిగిన పద్య వరుసలకు ఇది సంబంధించినది (చూ. సామె. 10:1, 15:1).

Apocalyptic literature (అపోకలిప్టిక్ లిటరేచర్, కాండ సంబంధిత సాహిత్యము). ఇది ప్రధానముగా, ఇంకా ఏకైక యూదాతత్వ సాహిత్యము. పరదేశీయ శక్తులు యూదులపై దాడి చేసి, ఆక్రమించే సమయములో ఉపయోగించిన అర్థముకాని వ్రాత. ఒక వ్యక్తిగత, విమోచించే దేవుడు ప్రపంచ సంఘటనలను తన ఆదీనములో ఉంచుకొని ఉన్నాడని, ఆయనకు ఇశ్రాయేలీయుల పట్ల ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధాసక్తులు ఉన్నాయని ఇది భావిస్తున్నది. ఈ సాహిత్యము దేవుని ప్రత్యేకమైన కార్యాన్ని బట్టి ఎదులేని విజయము వాగ్దానము చేస్తున్నది. ఇది ఎక్కువ సాంకేతిక మరియు చలచిత్రమైన అనేక అర్థము కాని పదాలను కలిగి ఉంది. ఇది తరచూ సత్యాన్ని రంగులు, సంఖ్యలు, దర్శనాలు, కలలు, దేవదూతల మధ్యవర్తిత్వం, రహస్య సాంకేతిక పదాలు ద్వారా తెలియపరిచింది. తరచూ మంచి, చెడుల మధ్య ద్వంద్వవాదమును తెలియజేసింది.

ఈ సాహిత్యానికి కొన్ని ఉదాహరణలు: (1) పా.ని.లో, యెహెజ్కేలు (36-48 అధ్యాయాలు), దానియేలు (7-12 అధ్యాయాలు), జకర్యా; (2) క్రొ.ని.లో, మత్తయి 24; మార్కు 13; 2 థెస్సలోనీకయులకు 2వ. అధ్యాయము, ప్రకటన గ్రంథము.

Apologist (Apologetics) (అపోలిస్ట్ (అపోలోజెటిక్) (అపరాధాలకు క్షమాపణ చెప్పేవాడు). ఇది గ్రీకు మూలము “న్యాయ ప్రతివాదము” నుండి వచ్చింది. మతసిద్ధాంతాలలో ఇది ఒక ప్రత్యేకమైన క్రమశిక్షణ. ఇది క్రైస్తవ విశ్వాసానికి ఋజువు, యుక్తిసిద్ధమైన వాదప్రతివాదాలను వెతుకుతుంది.

A priori (ఎ ప్రీయోరి. (కారణమును బట్టి కార్యమును ఊహించడము). ఇది ప్రధానముగా “ప్రిసపోజిషన్” (ముందుగానే ఊహించడము)నకు పర్యాయపదము. ఇది ముందుగానే సత్యమని ఊహించి అంగీకరించబడిన నిర్వచనాలు, సిద్ధాంతాలు లేక స్థాయిలకు కారణాలను కలుపుకొంటుంది. పరీక్షించకనే లేక పరిశీలించకనే అమోదింపబడుతుంది.

Arianism (అరియానిజమ్, క్రైస్తవులలోని ఒక మతతత్వము). అరియన్. మూడవ మరియు నాల్గవ శతాబ్ద ప్రారంభములో ఐగుప్టులోని అలెగ్జాండ్రియాలోని సంఘము యొక్క ప్రెస్బిటర్ (ఫాదర్). యేసు సృష్టికి ముందే ఉన్నాడు గాని దైవము కాదు (తండ్రిలాంటి తత్వము గల వాడు కాదు). అని చెప్పాడు. బహుశా అలా చెప్పడానికి సామెతలు 8:22-31 వచనాలను అనుసరించడం అవకాశము కలదు. ఆయన అలెగ్జాండ్రియా యొక్క బిషపు చేత సవాలు చేయబడ్డాడు. ఈ బిషపు ప్రారంభించిన (క్రీ.శ. 318)లో తర్కము చాలా సంతర్సాలు నిలిచిపోయింది. అరియానిజమ్ తూర్పు సంఘాలలో ఒక అధికారిక తెగగా మారిపోయింది. క్రీ.శ. 325లో నికియా కౌన్సిల్ అరియన్ ను ఖండించి కుమారునికి పూర్తి సమానత్వము, పూర్తి దైవత్వము అపాదించింది.

Aristotle (అరిస్టాటిల్). పురాతన గ్రీసులో ఉండిన తత్వవేత్తలలో ఈయన ఒకడు. ఆయన ప్లాటో యొక్క శిష్యుడు, అలెగ్జాండర్ చక్రవర్తి యొక్క గురువు. ఆయన ప్రభావము, ఈ రోజు కూడా అనేక ప్రాంతాల ఆధునిక అధ్యయనములలోకి వ్యాపించింది. దీనికి కారణము ఆయన పరిశీలన, వర్గీకరణల ద్వారా జ్ఞానాన్ని అభ్యసించడమే. శాస్త్రీయ పద్ధతులలో ఇది ఒక సిద్ధాంతము.

Autographs (ఆటోగ్రాఫ్స్ (స్వహస్తాక్షరము). బైబిలు యొక్క అసలు ప్రతులకు ఈ పేరు ఇవ్వబడింది. ఈ అసలు, చేతివ్రాతలు అన్నీ పోయినాయి. కేవలము వాటి చూసివ్రాతలు, వాటి చూసివ్రాతలు మాత్రమే మిగిలాయి. అనేక హీబ్రూ మరియు గ్రీకు చేతివ్రాతలు పాఠ్యాంశాలు మరియు పురాతన భాషాంతరాల తేడాలకు ఇదే అధారము.

Bezae (బెజాయ్). క్రీ.శ. ఆరవ శతాబ్దము యొక్క గ్రీకు మరియు లాటన్ చేతివ్రాత ఇది. దీనికి “డి” హోదా ఇవ్వబడింది. ఇందులో సువార్తలు, అపోస్తలుల కార్యాలు, కొన్ని మామూలు పత్రికలు ఉన్నాయి. ఇది లోఖరుల పలురకాల కూర్పులు కలిగి ఉన్నట్లు చిత్రీకరించబడింది. ఇది కంగ్ జేమ్స్ వర్షన్ కు ముందు ఉండిన ప్రధాన గ్రీకు చేతివ్రాత పరంపరైన “టెక్స్టస్ రెసెప్టస్” నిర్మాణానికి ఆధారమైంది.

Bias (బయాస్, పక్షపాతము). ఒక అంశము లేక కోణము వైపుగా ఉన్న ఒక బలమైన నిర్ధారణ లేక ఇష్టమును వివరించడానికి ఉపయోగించే పదము ఇది. ఒక ప్రత్యేక అంశాన్ని లేక దృష్టికోణాన్ని గురించి ఉన్న మనస్తత్వాన్ని నిస్పృక్షపాతముగా ఉండలేక పోవడము. ఇది ఒక దురభిమానము కలిగిన స్థితి.

Biblical Authority (బిబ్లికల్ అథారిటీ, బైబిలుపరమైన అధికారము). ఈ పదము ఎంతో ఒక ప్రత్యేక విధానములో వాడబడింది. అసలు గ్రంథకర్త తన కాలములో ఏమి చెప్పాలనుకొన్నాడు, ఆ సత్యాన్ని మన కాలములో ఎలా అన్వర్తించుకొంటున్నాము అనే విషయాన్ని అర్థము చేసికొనేట్లు ఈ పదము నిర్వచింపబడింది. మనకున్న ఒకేఒక అధికారిక మార్గదర్శి బైబిలు ఒక్కటి అని చూడడముగా బైబ్లికల్

అధారిటీ నిర్వచించబడింది. అయినా ప్రస్తుత, అక్రమ వ్యాఖ్యాన పరిస్థితులలో ఈ అంశాన్ని చారిత్రక-వ్యాకరణ సిద్ధాంత పద్ధతిలో వ్యాఖ్యానించబడినట్లు దీనిని నేను బైబిలుకే పరిమితము చేస్తున్నాను.

Canon (కెనోన్, సూత్రము). వ్రాతలు ఏవైతే ప్రత్యేకించి దైవావేశితము అని విశ్వసిస్తామో దానిని వివరించడానికి ఈ పదము వాడబడింది. ఇది పాత మరియు క్రొత్తనిబందన, రెండింటి లేఖనాలకు వాడబడింది.

Christocentric (క్రైస్టోసెంట్రిక్). యేసు కేంద్రీయతను వివరించడానికి ఈ పదము ఉపయోగపడింది. యేసు బైబిలంతటికీ ప్రభువు అనే విధానములో నేను ఈ పదము వాడాను. పాతనిబందన అతని వైపు చూపింది, ఆయనే దాన్ని గమ్యము యొక్క నెరవేర్చు (చూ. మత్తయి 5:17-48).

Commentary (కామెంటరీ, వ్యాఖ్యానము). ఇది ప్రత్యేకించబడ్డ ఒక రకమైన పరిశోధన పుస్తకము. ఇది ఒక బైబిలు పుస్తకము యొక్క సాధారణ సాహిత్య నేపథ్యాన్ని ఇస్తుంది. ఆ తరువాత పుస్తకములోని ప్రతి భాగము యొక్క అర్థాన్ని వివరించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఈ పుస్తకము సహాయపడుతుంది కానీ ఒకడు తన నొంత ప్రాథమిక అధ్యయనము చేసిన తరువాత దీనిని వాడుకోవాలి. వ్యాఖ్యాతల వ్యాఖ్యానాలను విమర్శించకుండా ఎప్పటికీ స్వీకరించకూడదు. వివిధ రకాల మత సిద్ధాంతాల దృష్టిల నుండి చాలా వ్యాఖ్యానాలను పోల్చిచూడము మామూలుగా సహాయపడగలదు.

Concordance (కాన్కర్డెన్స్, అక్షర క్రమంగా ఉండే సూచి). బైబిలు అధ్యయనానికి ఇది ఒక రకమైన పరిశోధక పనిముట్టు. ఇది పాత మరియు క్రొత్తనిబందనలో వచ్చిన ప్రతి పదాన్ని పట్టిక చేసింది. ఇది అనేక రకాలుగా ఉపయోగపడుతుంది: (1) ఏదైన ఒక ప్రత్యేక ఇంగ్లీషు పదము వెనుక ఉన్న హీబ్రూ లేక గ్రీకు పదాలను నిర్ణయించడానికి, (2) ఒకే రకమైన గ్రీకు లేక హీబ్రూ పదము ఉపయోగించినప్పుడు వాక్యభాగాన్ని పోల్చుకోవడానికి; (3) విభిన్న గ్రీకు లేక హీబ్రూ పదాలకు ఒకే ఇంగ్లీషు పదము వాడినట్లు చూపడానికి; (4) కొన్ని పుస్తకాలలో లేక గ్రంథకర్తలు విరివిగా వాడిన పదాలను చూపడానికి; (5) బైబిలులో ఒక వాక్యభాగాన్ని ఒకనికి సహాయపడడానికి (చూ. Walter Clark's How to Use New Testament Greek Study Aids (వాల్టర్ క్లార్క్ వ్రాసిన హౌ టు యూజ్ న్యూ టెస్టమెంట్ గ్రీక్ స్టడీ ఎయిడ్స్), 54-55 పేజీలు).

Dead Sea Scrolls (డెడ్ సీ స్క్రోల్స్, మృతసముద్ర చుట్టలు) 1947లో మృతసముద్ర సమీపములో కనుగొనబడిన హీబ్రూ మరియు అరామిక్ లో వ్రాయబడిన పురాతన పాఠ్యాంశాల వరుసశ్రేణిలను ఇది సూచిస్తున్నది. మొదటి శతాబ్దపు యూదాతత్వ మతపరమైన లైబ్రరీకి సంబంధించినవి. 60వ. సంవత్సరములలో రోమీయుల ఆక్రమణ, జెరీకో యుద్ధాల ఒత్తిడి ఉన్నప్పుడు ఈ చుట్టలను సీలు వేసిన మట్టి కుండలలో పెట్టి గహాలలో లేక గుంతలలో పెట్టబట్టు చేసింది. అవి పాలస్తీన మొదటి శతాబ్ద చరిత్రలను మనము అర్థము చేసికొనుటకు దోహదపడ్డాయి. అలాగే అవి క్రీ.పూ. యుగ పూర్వ మందుండిన మోషే పాఠ్యాంశాన్ని స్పష్టంగా నిర్ధారించుకొనుటకు సహాయపడ్డాయి. అవి "DSS" అని క్లుప్త హోదాను పొందాయి.

Deductive (డిడక్టివ్). ఇది తర్కము లేక యుక్తి పద్ధతి. దీని వలన సాధారణ సిద్ధాంతాల నుండి కారణముల ద్వారా ప్రత్యేక అన్వర్తించుటకు దాటవచ్చు. దీనికి వ్యతిరేకము అనుమేయ తర్కము. ఇది గుర్తించిన ప్రత్యేకతలను ఒక సాధారణ ముగింపు (సూత్రాలు) నకు తీసికొని వెళ్ళుతుంది. శాస్త్రీయ పద్ధతిని ఇది ప్రతిబింబిస్తున్నది.

Dialectical (డయాలెక్టికల్, భాషాసంబంధమైన). ఇది ఒక తార్కిక పద్ధతి. ఇక్కడ రెండు వ్యతిరేక పదాలు వాడడము వలన ఉద్దిక్తత నెలకొంటుంది. అందువలన ఆలోచించి రెండింటికి మధ్యస్థ సమాధానాన్ని అలోచించవలసి వస్తుంది. చాలా బైబిలు సిద్ధాంతాలు ఇలాంటి

వ్యతిరేక పదాలను కలిగి ఉన్నాయి, ఎన్నుకొనబడడము - సర్వ స్వతంత్ర్యము; భద్రత - నిలకడ; విశ్వాసము - కార్యము; నిర్ణయము - శిష్యురికము; క్రైస్తవ స్వేచ్ఛ - క్రైస్తవ బాధ్యత.

Diaspora (డయాస్పోర, వలసపోయిన జాతిని గురించిన అధ్యయనము). ఇది పాలస్తీన యూదులు వాడే సాంకేతిక పదము. ఇది వాగ్దాన భూమి నుండి దూరముగా, బయట నివసిస్తున్న ఇతర యూదులను గురించి చెప్పేటప్పుడు ఈ పదాన్ని వాడుతారు.

Dynamic equivalent (డైనామిక్ ఈక్వలెంట్). ఇది బైబిలు తర్జుమా యొక్క సూత్రము. బైబిలు తర్జుమా “పదముకు పదము” నుండి ఒక అవిభిక్తత సమాచారముగా చూడాలి. ఇక్కడ ప్రతి పాట్రా లేక గ్రీకు పదానికి ఒక ఇంగ్లీషు పదము ఇవ్వబడింది. ఇలా “పదబంధము” చేసి అసలు పదాలకు లేక వాక్యాలకు ప్రాముఖ్యతనివ్వకుండా ఆలోచనను తర్జుమా చేయబడింది. ఈ రెండు సూత్రాల మధ్యలో “ది డైనామిక్ ఈక్వలెంట్” తీసికొనబడింది. ఇక్కడ అసలు పాఠ్యభాగాన్ని ప్రాముఖ్యముగా తీసికొని, దానిని ఆధునిక వ్యాకరణ మరియు జాతీయ రూపాలలో తర్జుమా చేయబడుతుంది. ఈ విభిన్న తర్జుమాల సూత్రాలను గురించిన ఒక మంచి తర్కము Fee and Stuart's How to Read the Bible For All Its Worth పే మరియు స్టువర్ట్ వ్రాసిన “హూటు రీడ్ ది బైబిల్ ఫర్ ఆల్ ఇట్స్ వర్త్, 35 పేజీలో కనుగొనగలము. అలాగే రాబర్టు బ్రచ్చర్స్ యొక్క TEV పరిచయ భాగములో కూడా ఇది ఉంది.

Eclectic (ఎక్లిక్టిక్, విమర్శచేసి). పాఠ్యాంశాల విమర్శకు సంబంధించి ఈ పదాన్ని వాడబడింది. అసలు వ్రాత ప్రతులను గ్రహించడానికి గ్రీకు చేతివ్రాతలలో చదవడానికి అంశాలను ఎన్నుకొనే ప్రక్రియను ఇది సూచిస్తున్నది. అసలు దానిని పొందడానికి ఒక తరగతికి సంబంధించిన గ్రీకు చేతివ్రాతల దృష్టిని ఇది నిరాకరిస్తుంది.

Eisegesis (ఇసిజెసిస్). ఇది వ్యాఖ్యానానికి వ్యతిరేక పదము. ఒకవేళ అసలు గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశ్యానికి వ్యాఖ్యానము “తప్పుదారి” అయితే ఈ పదము ఒక విభిన్న ఆలోచనను లేక అభిప్రాయాన్ని “లోనికి నడిపించడము” అని ఈ పదము సూచిస్తుంది.

Etymology (ఇటిమోలజీ, శబ్దలక్షణము). ఒక పదము యొక్క అసలు అర్థాన్ని గ్రహించుటకు పదాల అధ్యయాన్ని ఇది సూచిస్తుంది. పద మూలక అర్థము నుండి ప్రత్యేక ఉపయోగాలను సుళువుగా గుర్తించవచ్చు. వ్యాఖ్యానములో ఒక పదము యొక్క ప్రతిపదార్థాలు పైన తప్ప ఇటిమోలజీ ప్రధాన గురి కాదు,

Exegesis (ఇక్సెజిసిస్, వ్యాఖ్యానము). ఒక విశేషమైన వాక్యాన్ని వ్యాఖ్యానించే ప్రక్రియలో ఇది ఒక సాంకేతిక పదము. అసలు గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని చారిత్రక, సాహిత్య, ప్రతిపదార్థాల వెలుగులో అర్థముచేసికొనడానికి “నడిపించుట” (పాఠ్యభాగము) అనే అర్థాన్ని ఇది ఇస్తున్నది.

Genre (జన్రే, సాహిత్య రకాలు). ఇది విభిన్న రకాల సాహిత్యాలను తెలిపే ఒక ప్రాంత పదము. ఈ పదము యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యము ఒకే లక్షణాలు ఉన్న సాహిత్య రూపకాల భాగాలను వర్గాకరించడము: చారిత్రక వృత్తాంతము, పద్యాలు, సామెతలు, కాండ సంబంధితము మరియు ధర్మశాస్త్ర ఏర్పాటు.

Gnosticism (నోస్టిజిజిమ్, జ్ఞాన సంబంధమైన). మత భ్రష్టతకు సంబంధించిన మన జ్ఞానములోని ఎక్కువ భాగము రెండవ శతాబ్దములోని ఈ Gnostic వ్రాతల ద్వారా వచ్చింది. అయినా, ఈ ఆలోచనలు మొదటి శతాబ్దములోనే ప్రారంభమైనాయి (అంతకుంటే ముందే).

కొంతమంది చెప్పిన ప్రకారము రెండవ శతాబ్దములోని వాలంటీయస్ మరియు సెరింథియస్ యొగవార సిద్ధాంతాలు: (1) కాయము మరియు ఆత్మ పరస్పర-నిత్యాలు (ఒక తర్కబేద ద్వంద్వవాదము). కాయము చెడ్డది, ఆత్మ మంచిది. ఆత్మ అయిన దేవుడు చెడ్డదైన కాయమును ఒక తీరుకు ప్రత్యక్షముగా పాల్గొని తీసికొని రాలేడు; (2) దేవునికి, కాయానికి మధ్య సుసంబంధాలు (ఈయన్స్ లేక దైవదూత స్థాయిలు) ఉన్నాయి. పాతనిబంధన యొక్క యెహోవా కడవరి మరియు అన్నిటి తరువాత ఉన్న దేవుడు. ఈయనే విశ్వాన్ని (kosmos

కానొమ్మ) నిర్మించాడు; (3) యెహోవా వలె యేసు కూడా ఒక ప్రసరణ, అయితే ప్రమాణ స్థాయిలో అధికుడు, సత్య దేవునికి సమీపస్తుడు. కొందరు ఆయనను అత్యంత హెచ్చు స్థాయిలో ఉంచారు గాని ఆయన దేవుని కంటే తక్కువ వాడు, ఖచ్చితంగా మానవ అవతారము కాదు (చూ. యోహాను 1:14). కాయము చెడ్డది కనుక, కాయాన్ని ధరించి యేసు దైవత్వంలో ఉండలేడు. మానవునిలాగా ఆయన కనిపించాడు అయితే నిజానికి ఆయన ఒక ఆత్మ (చూ. I యోహాను 1:1-3; 4:1-6); (4) యేసు నందు విశ్వాసము ఉండడము ప్లస్ ప్రత్యేక జ్ఞానము ద్వారా రక్షణ పొందవచ్చు. ఈ జ్ఞానము ప్రత్యేకించ బడిన కొంత మందికి మాత్రమే తెలియబడింది. పరలోకపు మండలాల ద్వారా వెళ్ళడానికి ఈ జ్ఞానము (పాస్ వోర్డ్స్) అవసరము. దేవుని చేరుకోవడానికి యూదాతత్వశాస్త్రము కూడా అవసరము.

యోగవాద అబద్ధ బోధకులు రెండు వ్యతిరేక నైతిక పద్ధతులను ఉన్నాయని వాదించారు: (1) కొంతమంది అభిప్రాయము ప్రకారము జీవన శైలికి, రక్షణకు సంబంధమే లేదు. రక్షణ మరియు ఆధ్యాత్మికత రెండు కూడా దేవదూతల గణము (eons యూయన్స్) మరియు రహస్య జ్ఞానము (పాస్ వోర్డ్స్)తో చుట్టబడి ఉంటాయని వారి ఉద్దేశ్యము; లేక (2) మరి కొంతమంది ఉద్దేశ్యములో రక్షణ పొందటానికి జీవన శైలి కీలకము. నిజమైన ఆత్మస్వరూపమునకు సన్యాసిక జీవన శైలి ఒక ఋజువు అని ఉద్ఘాటించారు.

Hermeneutics (హెర్మెనెటిక్స్, అధికార పత్రాల అర్థాన్ని వివరించే). వ్యాఖ్యానము నడిపించే సూత్రాలకు ఇది ఒక సాంకేతిక పదము. ఇది ఉంచబడిన విశేషమైన మార్గదర్శకాలు మరియు ఒక కళ/తలాంతు రెండూ అయి ఉంది. బైబిలుపరంగా, లేక పరిశుద్ధత పరంగా, హెర్మెనెటిక్స్ సహజంగా రెండు వర్గాలుగా విభజింపబడింది: సాధారణ సిద్ధాంతాలు మరియు ప్రత్యేక సిద్ధాంతాలు. బైబిలులో ఉన్న విభిన్న రకాల సాహిత్యాలకు ఇది సంబంధించి ఉన్నాయి. ప్రతి విభిన్న రకము (సాహిత్యరకము)కు దాని సొంత మార్గదర్శకాలు కలిగి ఉంది అయితే వ్యాఖ్యానానికి కొన్ని సాధారణ ఊహలను, పద్ధతులను కూడా అందిస్తుంది.

Higher Criticism (హైయర్ క్రిటిసిజమ్, ఉన్నత విమర్శ). బైబిలు పరమైన వ్యాఖ్యానానికి ఇది ఒక పద్ధతి. ఇది ఒక ప్రత్యేకమైన బైబిలు పుస్తకము యొక్క చారిత్రక వాతావరణము మరియు నిర్మాణము మీద గురి ఉంచుతుంది.

Idiom (ఇడియమ్, జాతీయము). ఈ పదము విభిన్న ఆచారాలలో ఉన్న వచనాలకు ఉపయోగించబడింది. వ్యక్తిగత పదాల సాధారణ అర్థాలతో సంబంధము లేకుండా ఇవి ఒక ప్రత్యేక అర్థాన్నిస్తాయి. కొన్ని ఆధునిక ఉదాహరణలు: “అది భయంకరమైన మంచిది” లేక “నన్ను చంపేయి”. బైబిలులో కూడా ఇలాంటి వచనాలు ఉన్నాయి.

Illumination (ఇల్యూమినేషన్, వెలిగించుట). దేవుడు మానవులతో మాట్లాడాడు అని చెప్పడానికి ఈ పేరు ఇవ్వబడింది. సహజముగా ఈ భావాన్ని మూడు పదాలలో తెలియపరచబడ్డాయి: (1) బయలుపాటు - దేవుడు మానవ చరిత్రలో పనిచేశాడు; (2) దైవావేశితము - మానవుల కొరకు నమోదు చేయడానికి ప్రత్యేకమైన కొంతమంది మనుష్యులను ఎన్నుకొని తన కార్యాలు మరియు వాటి అర్థాలకు సరియైన వ్యాఖ్యానాలను అనుగ్రహించాడు; (3) వెలుగు - తన స్వ-రహస్య బయలుపాటును మనుష్యులు అర్థము చేసికొనుటకు సహాయముగా తన ఆత్మను అనుగ్రహించాడు.

Inductive (ఇండక్టివ్, అనుమేయమైన). ఇది ఒక తర్కము లేక ఆలోచన పద్ధతి. విభాగాలన్నిటి నుండి ఒక ముగింపు భావానికి రావడాన్ని ఇది సూచిస్తుంది. ఇది ఆధునిక శాస్త్రములో అశాస్త్రీయ విధానము. ప్రధానముగా ఇది అరిస్టాటిల్ ను అనుసరిస్తుంది.

Interlinear (ఇంటర్ లైన్). ఇది ఒక రకమైన పరిశోధక ఉపకరణము. దీని ద్వారా బైబిలు పరమైన బాషను చదివి, అర్థము చేసికొనలేని వారు, వాటి అర్థాలను, నిర్మాణాలను ఆలోచింప గలరు. అసలు బైబిలు బాష క్రిందనే పదానికి పదము స్థాయిలో ఇంగ్లీషు తర్జుమా ఉంచుతుంది. ఈ ఉపకరణము, “విభజింపబడిన పదకోశము” కలిగి ఉంటుంది. ఇది హీబ్రూ, గ్రీకు బాషలకు నిర్మాణాలు మరియు ప్రధాన నిర్వచనాలను ఇస్తుంది.

Inspiration (ఇన్స్పిరేషన్, దైవావేశితము). దేవుడు తన ప్రకటనను ఖండతముగా, స్పష్టముగా మానవుల కొరకు బైబిలు గ్రంథకర్తలను నడిపించి నమోదు చేయడానికి ఆయన మాట్లాడిన విధానమిది. పూర్తి భావము మూడు పదాలలో తెలియపరచబడ్డాయి: (1) బయలుపాటు - దేవుడు మానవ చరిత్రలో పనిచేశాడు; (2) దైవావేశితము - మానవుల కొరకు నమోదు చేయడానికి ప్రత్యేకమైన కొంతమంది మనుష్యులను ఎన్నుకొని తన కార్యాలు మరియు వాటి అర్థాలకు సరియైన వ్యాఖ్యానాలను అనుగ్రహించాడు; (3) వెలుగు - తన స్వ-రహస్య బయలుపాటును మనుష్యులు అర్థము చేసికొనుటకు సహాయముగా తన ఆత్మను అనుగ్రహించాడు.

Language of description. ఇది పాతనిబంధన వ్రాయబడినట్ల జాతీయపదాలతో సంబంధము కలిగి ఉంది. ఇది మన పంచేంద్రియాల వలె కనిపిస్తున్న మన ప్రపంచాన్ని విధానాన్ని తెలియజేస్తుంది. ఇది శాస్త్రీయ తర్కణ కాదు, ఆ ఉద్దేశ్యము కాదు.

Legalism (లీగలిజిజిమ్, శాస్త్రీయత). నిబంధనలు లేక ఆచారాలను అధికంగా చిత్రికరించి ఉద్ఘాటించే ప్రవర్తన ఇది. దేవుని చేత అంగీకారము పొందే ఉద్దేశ్యముతో మానవ నియమాల ప్రదర్శనపై ఆధారపడుటను ఇది సూచిస్తుంది. సంబంధాలను తగ్గించి, ప్రదర్శనలను పైకెత్తుతుంది. పరిశుద్ధ దేవునికి మరియు పాపులైన మానవులకు ఒడంబడిక సంబంధాలలో రెండూ విధానాలు ముఖ్యమే.

Literal (లిటరల్, మాటకు మాటగా ఉండే). పార్యభాగాల-కేంద్రీయత మరియు అంతియోక నుండి వచ్చిన అధికారపత్రాల అర్థాన్ని వివరించి చెప్పే చారిత్రాత్మక పద్ధతికి ఇది మరొక పేరు. అంటే వ్యాఖ్యానము ఉపమానాల భాషతో ఉన్నప్పటికీ, మానవ భాషలో సర్వసాధారణముగా, అందరికీ తెలిసిన అర్థాలతో ఉండాలని దీని అర్థము.

Literary genre (లిటరరీ జన్రే, సాహిత్య రకాలు). పద్యకావ్యము లేక చారిత్రక వృత్తాంతము లాంటి మానవ సంభాషణలో ఉన్న వివిధ రూపకాలను ఇది సూచిస్తున్నది. ప్రతి సాహిత్య రకానికి అధికార పత్రాలను వివరించుటలో వారి వారి సొంత పద్ధతులు ఉంటాయి. దానితో పాటు ప్రతి వ్రాయబడిన సాహిత్యానికి సాధారణ సూత్రాలు కూడా ఇవి కలిగి ఉంటాయి.

Literary unit (లిటరరీ యూనిట్, సాహిత్య భాగము). బైబిలు పుస్తకములో ప్రధాన ఆలోచన విభాగాలను ఇది సూచిస్తుంది. ఈ ఆలోచన భావాలను వాక్యాలగా, పేరాగ్రాఫ్లుగా లేక అధ్యాయాలుగా చేసికొనవచ్చు. ఇది ముఖ్య అంశముతో కలిసిన ఒక స్వయం-సమ్పూర్ణ భాగము.

Lower criticism (లోయర్ క్రిటిసిజిమ్, దిగువ విమర్శ). “పార్యాంశ విమర్శ” చూడుము.

Manuscript (మాన్యుస్క్రిప్ట్, చేతవ్రాత). ఈ పదము గ్రీకు క్రొత్తనిబంధన యొక్క విభిన్న కాపీలకు సంబంధించినది. సహజముగా అవి విభిన్న రకాలుగా ఈ క్రింది వాటిని బట్టి విభజింపబడ్డాయి (1) ఏ పదార్థము మీద అవి వ్రాయబడ్డాయి (పత్రాలు, చర్మము), లేక (2) వ్రాసిన నిర్మాణ పద్ధతి (అన్ని పెద్ద అక్షరాలు లేక కలిపివ్రాత). ఇది “MS” (ఏకవచనము) లేక MSS (బహువచనము) లతో పొట్టి (అబ్రివేషన్) చేయబడింది.

Masoretic Text (మాసోరెటిక్ టెక్స్ట్). ఇది తొమ్మిదవ శతాబ్దములోని పాతనిబంధన హీబ్రూ చేతివ్రాతలను సూచించుచున్నది. దీనిని యూదా పండితులు తరతరాలుగా వ్రాశారు. ఇందులో అచ్చుల పాయింట్లు, ఇతర పార్య నోట్స్ ఉన్నాయి. మన ఇంగ్లీషు పాతనిబంధనకు ప్రధాన పార్యాన్ని ఇది రూపొందించింది. హీబ్రూ MSS చేత దీని అంశము చారిత్రాత్మకంగా, ముఖ్యముగా మృతసముద్రము నుండి బయటపడిన యెషయా రూడిచేయబడింది. ఇది “MT” “ఎమ్ టి” గా అబ్రివేట్ (పొట్టి) చేయబడింది.

Metonymy (మెటోనిమి, ఉత్ప్రేక్ష). ఇది ఒక అలంకారము. ఒక దానిలో కలిసి ఉన్న పదార్థము లేక విషయమును బట్టి దానికి పేరు పెట్టడము. ఉదాహరణగా “పాత్ర మరుగుతూ ఉన్నది” నిజానికి దీని అర్థము “పాత్రలోని నీరు మరుగుతూ ఉన్నది” అని.

Muratorian Fragments (మురటోరియన్ ఫ్రాగ్మెంట్స్). ఇది క్రొత్తనిబంధన యొక్క నియమానుగుణ పుస్తకముల జాబితా. క్రీ.శ. 200

సంవత్సరాలకు ముందు ఇది రోములో వ్రాయబడింది. ప్రొటెస్టంట్ల క్రొ.ని.లో ఉన్నట్లే ఇది ఇరవై ఏడు పుస్తకాలను ఇచ్చింది. ఇది నాల్గవ శతాబ్దములోని ప్రధాన సంఘ కొన్సిల్ కంటే ముందు రోమా సామ్రాజ్యములోని విభిన్న ప్రాంతాలలో ఉండిన విభిన్న సంఘాలు “క్రీయాశీకము”గా దీనిని సమకూర్చుకొని ఉండినట్లు స్పష్టముగా ఇది తెలియజేస్తున్నది.

Natural revelation (నాచురల్ రెవెలేషన్, సహజ బయలుపాటు). మానవుని దేవుని స్వయం-రహస్యబయలుపాటు వర్గాలలో ఇది ఒకటి.

ఇందులో సహజ క్రమము (రోమా 1:19-20) మరియు నీతి మనస్సాక్షి (రోమా 2:14-15) కలిసి ఉంది. ఇది కీర్త. 19:1-6 మరియు రోమా 1-2 లను మాట్లాడింది. ఇది బైబిలులోని దేవుని ప్రత్యేక స్వయం-రహస్య ప్రకటన అయిన ప్రత్యేక బయలుపాటు మరియు నజరేయుడైన యేసులో ఉన్న ఉన్నతానికి విభిన్నమైనది.

ఈ మత సిద్ధాంత వర్గము క్రైస్తవ శాస్త్రవేత్తల “పాతభూమి” సత్యాగ్రహము చేత తిరిగి ఉద్ఘాటించబడింది (ఉ.దా., హ్యూగ్ రోస్ వ్రాతలు). వారు ఈ వర్గాన్ని సత్యమంతా దేవుని సత్యమే అని ఉద్ఘాటించడానికి ఉపయోగిస్తారు. దేవుని గురించి జ్ఞానానికి ప్రకృతి ఒక తెరిచిన తలుపు. ఇది ప్రత్యేక బయలుపాటుకు (బైబిలు) భిన్నమైనది. ప్రకృతి క్రమాన్ని ఆధునిక శాస్త్రము పరిశోధన చేయడానికి స్వేచ్ఛ కలిగించింది. నా అభిప్రాయములో ఆధునిక శాస్త్రీయ ప్రాశ్నాత్మక ప్రపంచానికి సాక్ష్యమివ్వడానికి ఇది ఒక అద్భుత అవకాశము.

Nestorianism (నెస్టోరియానిజమ్). ఐదవ శతాబ్దములో నెస్టోరియన్ కాన్స్టాంటినోపొల్ కు చక్రవర్తిగా ఉండేవాడు. ఆయన సిరియాలోని

అంతియోపయలో శిక్షణ పొంది, యేసుకు రెండు స్వభావములు ఉన్నాయని, ఒకటి పూర్తి మానవుడు మరొకటి పూర్తి దైవమని ఉద్ఘాటించాడు. ఈ దృక్పథము అలెగ్జాండ్రియ దృక్పథమైన సాంప్రదాయ స్వభావ కొణము నుండి వేరుచేసింది. నెస్టోరియన్ యొక్క ముఖ్య పట్టింపు మరియు ఇచ్చిన పేరు “దేవుని తల్లి” అన్న దాని గురించి. నెస్టోరియన్ అలెగ్జాండ్రియ వాడైన సిరిల్ చేత వ్యతిరేకించబడ్డాడు. అంతియోకయ చారిత్రక-వ్యాకరణ-పాఠ్యాంశాల బైబిలు వ్యాఖ్యానముకు ముఖ్యపట్టణము కాగా, అలెగ్జాండ్రియ నాలుగింతల (రూపకముగా ఉండే) వ్యాఖ్యాన పాఠశాలకు ముఖ్య పట్టణము. నెటోరియన్ బేశుగా ఆపీసు నుండి తొలగించబడి, బహిష్కరించబడ్డాడు.

Original author (ఒరిజిన్ ఆథర్, అసలు గ్రంథకర్త). ఇది లేఖనముల మొదటి గ్రంథకర్త/రచయితను సూచిస్తున్నది.

Papyri (పెపైరి, పత్రము). ఐగుప్తు నుండి తీసికొని రాబడిన వ్రాయడానిక ఒక రకమైన మూల వస్తువు. ఇది నది రెల్లల నుండి తయారు

చేయబడింది. మన గ్రీకు క్రొత్తనిబంధన పురాతన కాఫీలు దీని మీదనే వ్రాయబడినది.

Parallel passage (పారలల్ పాసేజిస్, సమాంతర వ్యాఖ్యభాగాలు) బైబిలు మొత్తము దేవుని చేత ఇవ్వబడిందని చెప్పడానికి అవి అంశము

యొక్క భాగాలు, కాబట్టి బైబిలు తనకు తానే మంచి వ్యాఖ్యానకుడు, అందులోని సత్య విబేధాలను కూడా అదే సరిచేసికొంటుంది. ఒకడు అస్పష్టమైన లేక విశదముకాని వ్యాఖ్యభాగాలను వ్యాఖ్యానించడానికి ఇదే సహాయపడుతుంది. అదేవిధంగా అది ఇవ్వబడిన అంశానికి సంబంధించిన స్పష్టమైన వాక్యభాగాన్ని, అలాగే ఇవ్వబడిన అంశానికి లేఖనాల దృష్టిని కూడా ఇస్తుంది.

Paraphrase (పేరఫ్రేజ్, అభిప్రాయ వివరణము). బైబిలు తర్జుమా యొక్క సిద్ధాంతానికి ఇవ్వబడిన పేరు ఇది. బైబిలు తర్జుమా “పదముకు

పదము” నుండి ఒక అవిభిక్రత సమాచారముగా చూడాలి. ఇక్కడ ప్రతి హేబ్రూ లేక గ్రీకు పదానికి ఒక ఇంగ్లీషు పదము ఇవ్వబడింది. ఇలా “అభిప్రాయ వివరణము” చేసే అసలు పదాలకు లేక వాక్యాలకు ప్రాముఖ్యతనివ్వకుండా ఆలోచనను తర్జుమా చేయబడింది. ఈ రెండు సూత్రాల మధ్యలో “ది డైనామిక్ ఈక్వలెంట్” తీసికొనబడింది. ఇక్కడ అసలు పాఠ్యభాగాన్ని ప్రాముఖ్యముగా తీసికొని, దానిని ఆధునిక వ్యాకరణ మరియు జాతీయ రూపాలలో తర్జుమా చేయబడుతుంది. ఈ విభిన్న తర్జుమాల సూత్రాలను గురించిన ఒక మంచి

తర్కము Fee and Stuart యొక్క *How to Read the Bible For All Its Worth* (షీ మరియు స్టువర్ట్ వ్రాసిన “హూ టు రీడ్ ది బైబిల్ ఫర్ ఆల్ ఇట్స్ వర్త్”, 35 పేజీలో కనుగొనగలము.

Paragraph (పేరాగ్రాఫ్). గద్యభాగములో ఇది ఒక ప్రధాన వ్యాఖ్యాన సాహిత్య భాగము. ఇది ఒక మధ్యస్థమైన ఆలోచన, దాని కొనసాగింపు ఉంటుంది. మనము ఈ ప్రధాన ఉద్ఘాటనలో నిలిచి ఉంటే, చిన్న వాటికి ప్రాముఖ్యతను ఇవ్వము లేక అసలు గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని పోగొట్టుకొనము.

Parochialism (పారాచియాలిజమ్, సంకుచిత్యము). ఇది ఒక ప్రాంతీయ మతసిద్ధాంత/ఆచార నిర్మాణానిక కట్టుబడిన పక్షపాత ధోరణికి సంబంధించినది. బైబిలుపరమైన సత్యాన్ని లేక దాని అన్వయింపునకు అవసరమైన సహజ ఆచారాలను ఇది గుర్తించలేదు.

Paradox (పేరడాక్స్, అసంబంధితము). చూడాడానికి సత్యాలు ఒకదానితో ఒకటి పరస్పరము విభేదించుకొంటున్నట్లు కనిపించినా, అవి ఒకదానితో ఒకటి ఒత్తిడిగా ఉన్నా, రెండూ కూడా సత్యాలే అయిఉన్నవాటిని ఇది సూచిస్తుంది. చాలా బైబిలు సత్యాలు వైరుధ్య జతులుగా (లేక తార్కికముగా) ప్రదర్శించబడ్డాయి. బైబిలు సత్యాలు వేరు వేరుగా ఉన్న నక్షత్రాలు కావు, ఒక్కటిగా సమకూడి రూపొందించబడి ఉన్న నక్షత్రమండలము.

Plato (ప్లాటో). ఆయన పురాతన గ్రీసు పండితులలో ఒకడు. ఆయన వేదాంతము, అలెగ్జాండ్రీయ, ఐగుప్తు, ఆ తరువాత అగస్టీన్ ప్రాంతాల వేదాంత పండితుల ద్వారా ఆది సంఘాలు ఎక్కువగా ప్రభావితము కాబడ్డాయి. భూమి మీద ఉన్నదంగా త్రాంతి మూలకమని, ఆత్మసంబంధ ఆదిమూలమని నిర్ణయించాడు. మత వేదాంతులు ఆ తరువాత ప్లాటో యొక్క “నిర్మాణాలు/భావాలు”ను ఆధ్యాత్మిక పరిధిలోకి సమపరిచారు.

Presupposition (ప్రీసపోజిషన్, ముందుగా యెంచడము). ఒక విషయముపై మనకున్న ముందు ఉహను ఇది సూచిస్తున్నది. తరచుగా మనము లేఖనాలు తెలియజేయక మునుపే మనము విషయాల పట్ల అభిప్రాయాలను లేక తీర్పులను రూపొందించుకొంటు ఉంటాము. ఈ ముందుగా యెంచడమనేది కూడా ఒక పక్షపాతధోరణి, ఒక కారణము *priori* బట్టి కార్యాన్ని ఊహించడము, ఒక ఊహ లేక ఒక పూర్వార్థము.

Proof-texting. (ప్రూఫ్-టెక్స్టింగ్). లేఖనాన్ని వాఖ్యానించడానికి దీని తరువాత ఉన్న సందర్భాన్ని సంబంధాన్ని లేక నిడివిగా ఉన్న సాహిత్య భాగము యొక్క సందర్భాన్ని పటించుకొనకుండా, ఒక వాక్యాన్ని సూచించే ప్రక్రియ ఇది. ఇలా చేయుటవలన అసలు గ్రంథకర్త యొక్క ఉద్దేశ్యాన్నిలోని వాక్యాలు తప్పిపోతాయి, బైబిలు అధికారాన్ని కాకుండా వ్యక్తిగత అభిప్రాయాలను ఋజువు చేసికొనే ప్రయత్నమే అవుతుంది.

Rabbinical Judaism (రాబినికల్ జూడియానిజమ్, రబ్బీలయూదాతత్వము). యూదా ప్రజలు ఈ స్థాయి జీవన శైలిని బబిలోను బహిష్కరణలో ప్రారంభించారు (క్రీ. పూ. 586-538). యాజకుల, దేవాలయ ప్రభావము తొలగించినప్పుడు, ప్రాంతీయ సమాజమందిరాలపై యూదుల జీవితాలు గురి పెట్టాయి. ఈ యూదా ఆచార, సహవాస, ఆరాధన, బైబిలు అధ్యయనాల ప్రాంతీయ కేంద్రాలు జాతీయ మత జీవితాలపై గురి ఉంచాయి. యేసు కాలములో ఈ “లేఖకుల మతము” ఆ యాజకులకు సమానముగా ఉండేది. క్రీ.శ. 70 సంవత్సరములో యెరూషలేము పడగొట్టబడినప్పుడు, లేఖకుల ఆకృతి పరిసయ్యులచే నియంత్రించబడింది, యూదుల మత జీవిత దశలు ఆధీనపరుచుకొన బడ్డాయి. వంశపారంపర (ఒరల్ ట్రెడిషన్) ఆచారాలు (తల్మాడ్) వివరించినట్లు తొరా యొక్క క్రియాత్మక, న్యాయసంబంధిత వ్యాఖ్యాలచే సూచించబడ్డాయి.

Revelation (రెవల్షన్, ప్రకటన). దేవుడు తన ప్రకటనను ఖండముగా, స్పష్టముగా మానవుల కొరకు బైబిలు గ్రంథకర్తలను నడిపించి నమోదు చేయడానికి ఆయన మాట్లాడిన విధానమిది. పూర్తి భావము మూడు పదాలలో తెలియపరచబడ్డాయి: (1) బయలుపాటు - దేవుడు మానవ చరిత్రలో పనిచేశాడు; (2) దైవావేశితము - మానవుల కొరకు నమోదు చేయడానికి ప్రత్యేకమైన కొంతమంది మనుష్యులను ఎన్నుకొని తన కార్యాలు మరియు వాటి అర్థాలకు సరియైన వ్యాఖ్యానాలను అనుగ్రహించాడు; (3) వెలుగు - తన స్వ-రహస్య బయలుపాటును మనుష్యులు అర్థము చేసికొనుటకు సహాయముగా తన ఆత్మను అనుగ్రహించాడు.

Semantic field (సమాంతరీకీకరణ, అర్థసంబంధి). ఒక పదానికి సంబంధించిన మొత్తము అర్థాలను ఇది సూచిస్తున్నది. ఇది ముఖ్యముగా విభిన్న సందర్భాలలో ఒక పదానికి ఉన్న విభిన్న సహజార్థాలు.

Septuagint (సప్టూయజింట్, బైబిలు యొక్క ప్రాచీన భాషాంతరము). హీబ్రూ పాతనిబంధనకు చేసిన గ్రీకు తర్జుమాకు ఇవ్వబడిన పేరు ఇది. వంశపారంపర్యము ప్రకారము ఇది ఐగుప్తులో ఉన్న అలెగ్జాండ్రీక లైబ్రరీ కొరకు ఇది డెబ్బది రోజులలో డెబ్బది యూదా పండితులుచే వ్రాయబడింది. చెప్పబడిన కాలము దాదాపు క్రీ.పూ. 250. (నిజానికి ఇది వ్రాసి పూర్తి చేయడానికి ఒక వంద సంవత్సరములు పడుతుంది). ఈ తర్జుమా ప్రాముఖ్యమైనది ఎందుకంటే (1) మాసోరెటిక్ హీబ్రూ పాఠాని పోల్చుకొనుటకు ఇది పురాతన పఠ్యాన్ని ఇచ్చింది; (2) క్రీ.పూ. మూడు, రెండు శతాబ్దములలోని యూదుల వ్యాఖ్యాన స్థితిని చూపుతుంది; (3) క్రీస్తును నిరాకరించడానికి ముందు ఉండిన యూదుల మెసియానిక్ అవగాహనను ఇస్తున్నది. దీని అబ్రియేషన్ (పోట్టి పదము) "LXX."

Sinaiticus (సినాయిటికస్). ఇది క్రీ.శ. నాల్గవ శతాబ్దములలోని గ్రీకు చేతివ్రాత. ఇది జర్మనీ పరిశోధకుడు టిచెన్ డోర్స్ చే కనుగొనబడింది. సీనాయి పర్వత సాంప్రదాయ స్థలములలోని జబెల్ మూసా పైన ఉన్న కాథిరీన్ మోనాస్టరీలో ఇది దొరికింది. హీబ్రూ భాష మొదటి అక్షరము అని పిలువబడే "aleph" (א) అనే హోదా దీనికి ఇవ్వబడింది. ఇందులో పాత మరియు క్రొత్తనిబంధల మొత్తము ఉంది. ఇది మనకున్న అతి ప్రాచీన MSS ప్రతి.

Spiritualizing (స్పిరిట్యులైజింగ్). ఇది ఒక వాక్యభాగ చారిత్రక మరియు సాహిత్య సందర్భాలను తీసివేసి ఆలోచనతో ఉండే రూపకముతో ఉండే పర్యాయపదము ఇది. వేరొక ప్రాతిపదిక ఆధారముతో వ్యాఖ్యానిస్తుంది.

Synonymous (సినోనిమస్, పర్యాయపదము). ఖండితమైన లేక దాదాపు అలాంటి అర్థామే ఉన్న పదాలను ఇది సూచిస్తున్నది (ఏ రెండు పదాలకు వాస్తవానికి పూర్తి సమాంతర అర్థము ఉండక పోయినప్పటికీ). అర్థము పోకుండా మరీ దగ్గర సంబంధము కలిగిన పదాలను ఒక వాక్యములో ఒకదాని స్థానములో మరొక వాడచ్చు. హీబ్రూ పద్య సమాంతరాలలో ఉన్న మూడింటిలో ఏదైనా వాడచ్చు. ఈ విధానములో ఇది పద్యభాగములో ఒకే అర్థాన్నిచ్చే రెండు వరుసలను సూచిస్తున్నది (చూ. కీర్త. 103:3).

Syntax (వాక్య పదక్రమము). వాక్యము యొక్క నిర్మాణమును సూచించే గ్రీకు పదము ఇది. ఒక పూర్తి ఆలోచనను ఇవ్వడానికి పదములలోని భాగాలను సమకూర్చే విధానానికి ఇది సంబంధించి ఉంది.

Synthetical (సింథెటికల్, సంధిగా ఉంటున్న). హీబ్రూ పద్యభాగములో ఉన్న రకాలకు సంబంధించిన మూడు పదాలలో ఇది ఒక పదము. ఈ పదము పద్యభాగ వరుసలలో పమీకరణ భావముతో ఒకదానిపై మరొకదానిని నిర్మించే దాన్ని గురించి ఈ పదము మాట్లాడుచున్నది. ఇది కొన్ని సార్లు "క్లెమెట్" అని పిలువబడుచున్నది (చూ. కీర్త. 19:7-9).

Systematic theology (సిస్టమేటిక్ థియోలజీ). ఇది వ్యాఖ్యానములో ఒక స్థాయి. బైబిలు సత్యాలను ఒక ఏకీకృత మరియు తర్కాను గుణములో సంబంధ పరచుటకు ఇది ప్రయత్నిస్తుంది. ఇది కేవలము చారిత్రకము కంటే ఎక్కువ తర్కముగా క్రైస్తవ మతసిద్ధాంతాలను వర్గీకరణ చేస్తుంది (దేవుడు, మానవుడు, పాపము, రక్షణ మొII).

Talmud (తల్మూడ్). యూదా పరంపర సాంప్రదాయాల సాంకేతికాలకు ఉన్న పేరు ఇది. దీనిని మోషేకు దేవుడు సీనాయి పర్వతము మీద నోటి మాటల ద్వారా ఇచ్చాడని యూదులు నమ్ముతారు. వాస్తవానికి ఇది సంత్యరాలుగా యూదా బోధకుల ద్వారా వచ్చిన సమూహ వివేకము అన్నట్లు కనిపిస్తున్నది. తల్మూడులో రెండు విభిన్న భాషాంతరాలు ఉన్నాయి: బబులోను వారిది మరియు పూర్తిగాని పాలస్తీనా వారిదైన. చిన్నది.

Textual criticism (టిక్సుయల్ క్రిటిసిజమ్, పాఠ్యాంశ విమర్శ). బైబిలు యొక్క చేతివ్రాత ప్రతులను అధ్యయనము ఇది. పాఠ్యాంశ విమర్శ అవసరము ఎందుకంటే అపలు ప్రతులు లేవు, ఉన్న కాపీలు ఒకదానికొకటి భిన్నముగా ఉన్నాయి. దీని వలన తేడాలను వివరించి, పాత మరియు క్రొత్తనిబంధనల సొంత చేతివ్రాతల అసలు పదాల (ఎంత వీలైతే అంత దగ్గరకు)కు చేరుకోనే ప్రయత్నము చేయడము. దీనిని తరచూ “దిగువ విమర్శ” అంటారు.

Textus Receptus (టిక్సుస్ రెసెప్టుస్). క్రీ.శ. 1633లో గ్రీకు క్రొ.ని. ఎలిజెవిర్ యొక్క ముద్రణలో ఈ హోదా అభివృద్ధి చెందింది. ముఖ్యముగా ఇది ఒక గ్రీకు పా.ని. రూపకము. ఇది గ్రీకు చేతివ్రాతలు మరియు Erasmus ఎరాస్మస్ యొక్క లాటిన్ భాషాంతరాల (1510-1535), Stephanus స్టీఫెనస్ (1546-1559), Elzevir ఎల్జివిర్ (1624-1678) నుండి అభివృద్ధి చెందింది. A. T. Robertson says (ఎ. టి. రాబర్టుసన్ *An Introduction to the Textual Criticism of the New Testament* యాన్ ఇంట్రోడక్షన్ టు ది టీక్సుయల్ క్రిటిసిజమ్ ఆఫ్ ది న్యూ టెస్టామెంట్, పే. 27, లో ఇలా అన్నాడు “బైబిల్ పాఠ్యము క్రియాశీలకముగా టిక్సుస్ రెసెప్టుస్”. బైబిల్ సాఠ్యము ఆది గ్రీకు చేతివ్రాతల మూడు కటుంబాలలో తక్కువ విలువ కలిగింది (ప్రాశ్చాత్య, అలెగ్జాండ్రీయన్, బైబిల్స్). ఇందులో శతాబ్దాలుగా ఎత్తి వ్రాసిన కాపీ పాఠ్యాల లెక్కకు మించిన తప్పులున్నాయి. అయినా, ఎ. టి. రాబర్టుస్ కూడా “టిక్సుస్ రెసెప్టుస్ మన కొరకు అవసరమైనంత ఖచ్చిత పాఠ్యాన్ని ఉంచింది” (21 పే) అన్నాడు. ఈ గ్రీకు చేతివ్రాత పరంపర (ప్రత్యేకించి 1522 ఎరాస్మస్ మూడవ ముద్రణ) క్రీ.శ. 1611 కింగ్ జేమ్స్ కి ఆధారము చేకూర్చింది.

Torah (తోరా). “బోధ” కు ఇది హీబ్రూ పదము. మోషే రచనలకు ఇది అధికారిక పేరుగా మారింది (ఆదికాండము నుండి ద్వితీయోపదేశ కాండము వరకు). యూదులకు ఇది హీబ్రూ సిద్ధాంత అత్యున్నత అధికారిక విభాగము.

Typological (టిపోలాజికల్ జాతి శాస్త్రీయము). ఇది ఒక ప్రత్యేక రకమైన వ్యాఖ్యానము. సహజముగా ఇది పాతనిబంధన వాక్యభాగాలలో క్రొత్తనిబంధన సత్యాన్ని తార్కిక గుర్తు ద్వారా కనుగొనుటలో చొరవ చేసికొంటుంది. ఈ అధికార పత్రాల అర్థము వివరించే వర్గము అలెగ్జాండ్రీయా పద్ధతిలో అతి పెద్ద మూలకము. ఈ రకమైన వ్యాఖ్యానాకికన్ను నిండను బట్టి, క్రొత్తనిబంధనలో నమోదు చేయబడిన కొన్ని ప్రత్యేకించబడిన ఉదాహరణలు వాడకాన్ని తగ్గించాలి.

Vaticanus (వాటికానస్). క్రీ.శ. నాల్గవ శతాబ్ద గ్రీకు చేతివ్రాత ఇది. ఇది వాటికన్ లైబ్రరీలో కనుగొనబడింది. మొదట ఇందులో పాతనిబంధన అంతా, అపోక్రిఫా (అప్రసిద్ధ కాండము పేరు), క్రొత్తనిబంధన ఉన్నాయి. అయినా కొన్ని భాగాలు కనిపించలేదు (ఆదికాండము, కీర్తనలు, హెబ్రీయులు, గురు సంబంధితము, ఫెలేమోను, ప్రకటన). అసలు పదాల స్వంత చేతివ్రాతలను నిర్ణయించడానికి ఇది ఎంతో సహాయపడే చేతివ్రాత. ఇది పెద్ద అక్షరము “B” హోదా ఇవ్వబడింది.

Vulgate (వల్గేట్). బైబిలు జెరోమ్ యొక్క లాటన్ తర్జుమాకు ఇది పేరు. రోమన్ కాథలిక్ సంఘానికి ఇది ప్రధాన లేక “సహజ” తర్జుమా. ఇది క్రీ.శ. 380లలో చేయబడింది.

Wisdom literature (విజ్ఞప్తి లిటరేచర్, జ్ఞాన సాహిత్యము). పురాతన తూర్పు ప్రాంతము (మరియు ఆధునిక ప్రపంచము)లో ఈ రకమైన సాహిత్యము సాధారణము. పద్యకావ్యము, సామెతలు లేక వ్యాసాల ద్వారా ఒక క్రొత్త తరానికి నడిపింపు మీద హెచ్చరించడము దీని

ప్రాముఖ్యత. ఇది సామూహిక సమాజము కంటే ఎక్కువ ఒక వ్యక్తిగతముగా ఉపయోగపడుతుంది. చారిత్రక సూచనలకు ఇది ఉపయోగించదు కాదు కాని, ఇది జీవిత అనుభవాలు, గమనించే విషయాలును ఉపయోగిస్తుంది. బైబిలులో యోబు నుండి పరమగీతాలు వరకు యెహోవా యొక్క ప్రత్యక్షత, ఆరాధన ఊహించబడింది, కానీ, ఈ మత ప్రాపంచక దృష్టి అన్ని వేళలా, అందరి మానవ అనుభవాలకు పరిష్కారము కాదు.

సాహిత్య రకముగా ఇది సాధారణ సత్యాలను ఇచ్చింది. అయినా ఈ సాహిత్యము ప్రతి విధమైన పరిస్థితులలో వాడలేము. ఇది సాధారణ వ్యాఖ్యలు, ప్రతి వ్యక్తిగత పరిస్థితులకు దీనిని ఎల్లప్పుడూ అన్వర్తించలేము. ఈ సాధువులు జీవితము యొక్క కఠినమైన ప్రశ్నలు అడగ గలిగారు. తరచూ వారు సాంప్రదాయ మత కోణాలను సవాలు చేశారు (యోబు మరియు ప్రసంగి). జీవితము యొక్క శోకాల గురించి సుళువైన సమాధానాలకు సమన్వయ మరియు ఉద్రిక్త అవి రూపొందించాయి.

World picture and worldview (వోరల్డ్ పిక్చర్ అండ్ వోరల్డ్ దృష్టి, ప్రాపంచిక దృశ్యము మరియు ప్రాపంచిక దృష్టి). ఇవి సహవాస పదాలు.

ఈ రెండు సృష్టికి సంబంధించిన శాస్త్రీయ భావాలు. “ప్రాపంచిక దృశ్యము” అనే పదము “ఎలా” అనే దాన్ని సూచిస్తే, “ప్రాపంచిక దృష్టి” అనే పదము “ఎవరు” అనే దానికి సంబంధించింది. ఈ పదాలు ప్రాముఖ్యముగా సృష్టి యొక్క ఎవరు, ఎలా కాదు అనే అంశాలతో వ్యవహరించే ఆ.కా. 1-2వ వ్యాఖ్యానమునకు సరిపోతాయి.

YHWH (యెహోవా). పాతనిబంధనలో దేవునికి ఉన్న ఒడంబడిక నామము. ఇది నిర్గ. 3:14లో చెప్పబడింది. ఇది హీబ్రూ పదము

“ఉన్నవాడు” అనేదానికి కారణార్థక రూపము. ఒకవేళ ఈ పేరును వ్యర్థముగా ఉపయోగిస్తారేమోనని, దీనిని చెప్పడానికి బయపడ్డారు; కాబట్టి దీనికి ప్రత్యామ్నాయముగా *Adonai* అదోనై, “ప్రభువు” అని పిలిచేవారు. ఇంగ్లీషు లోనికి ఈ ఒడంబడిక పేరు ఇలా తర్జుమా చేయబడింది.

అనుబంధం రెండు

పాఠ్య విమర్శ

ఈ వాఖ్యానములో ఉన్న పాఠ్యభాగాల నోట్స్ వివరించడానికి వీలుగా ఈ అంశము వ్యవహరిస్తుంది. క్రింద ఇవ్వబడిన బైబిల్‌లు ఇలా ఉపయోగపడుతాయి

I. మన ఇంగ్లీషు బైబిలు యొక్క పాఠ్యాంశాల ఆధారాలు

A. పాత నిబంధన

B. క్రొత్త నిబంధన

II ‘‘పాఠ్య విమర్శ’’ గా కూడా పిలువబడే ‘‘క్రింది విమర్శ’’ యొక్క సమస్యలు, సిద్ధాంతాల క్లుప్త వివరణ

III. మరికొంత ఎక్కువగా చదవడానికి సూచించిన ఆధారాలు

I. మన ఇంగ్లీషు బైబిలు యొక్క పాఠ్యాంశాల ఆధారాలు

A. పాతనిబంధన

1. మానోరెటిక్ పాఠ్యము (MT) – క్రీ. శ. 100 లో రబ్బీ అక్విబాతో నిర్మించబడిన హీబ్రూ అనుగుణ్య పాఠ్యము. హల్లులు విషయాలు, ఉద్ఘాటనలు, ప్రక్కన ఇవ్వబడిన నోట్స్, గురుతు క్రమాలు, ఉపకరణములు క్రీ.శ. ఆరవ శతాబ్దములో ప్రారంభించబడి క్రీ.శ తొమ్మిదవ శతాబ్దములో ముగించ బడినాయి. ఇది మానోరిటిస్ అనే యూదా కుటుంబ పండితుల ద్వారా జరిగింది. వారు ప్రయోగించిన పాఠ్య నిర్మాణాలు మిసనా, తల్ మడ్, తర్గమ్, పెషెట్ట, వల్లేట్ లాంటివే.
2. పెప్యూయజింట్ (LXX) – సెప్యూయజింట్ 2వ. ప్లోలెమి రాజు (క్రీ.పూ. 285-246) ఆధ్వర్యములో అలెగ్జాండ్రియా లైబ్రరీ కోసము 70 మంది యూదా పండితులు ద్వారా 70 దినముల కాలములో ఇది పొందుపరచ బడిందని వంశ పరంపరాలు (సాంప్రదాయాలు) తెలుపుతున్నాయి. అలెగ్జాండ్రియలో నివాసముండిన ఒక యూదా నాయకుడు తర్జుమా చేయమని అడిగిట్లు ఊహాగానాలున్నాయి. ఈ సాంప్రదాయము "Letter of Aristeas." నుండి వచ్చింది. LXX తరచుగా రబ్బీ అక్విబా (MT) నోట్స్ నుండి వచ్చిన విభిన్న హీబ్రూ పాఠ్యాంశాల మీద క్రమంగా ఆధారపడి ఉండినది.
3. మృత సముద్ర వ్రాత చుట్టలు (డెడ్ సీ స్క్రోల్స్ – DSS) – ఇది క్రీ.పూ. మండు రోమా పరిపాలనా కాలము (క్రీ.పూ. 200 నుండి క్రీ.పూ. 70) లో ‘‘ఎస్సెనెస్’’ అనే తిరుగుబాటు దారుల గుంపు ద్వారా వ్రాయబడింది. మృతసముద్ర ప్రాంతములో అనేక చోట్ల హీబ్రూ చేతివ్రాతల ద్వారా MT మరియు LXX రెండింటి వెనుక ఒక విభిన్న హీబ్రూ పాఠ్యాలు గల కుటుంబము ఉందని చూపాయి.
4. ఎలా ఈ పాఠ్యాంశాల పోలికలు వ్యాఖ్యాతలకు పాత నిబంధనను అర్థము చేసికొనేందుకు సహాయపడతాయో తెలియజేడానికి కొన్ని ప్రత్యేక ఉదాహరణలు
 - a. తర్జుమాదారులకు, పండితులకు MT ని అర్థము చేసికొనడానికి LXX సహాయపడ్డాయి
 - (1) యెషయా 52:14 యొక్క LXX, ‘‘అతని పట్ల చాలమంది యేలాగు విస్మయముందిరో’’
 - (2) యెషయా 52:14 యొక్క MT ‘‘నీ మీద చాలా మంది విస్మయముందినట్లు’’
 - (3) యెషయా 52:15లో LXX సర్వనామము యొక్క తేడా దృవపరచబడింది

- a) LXX, ‘కాబట్టి చాలా దేశాలు అతని పట్ల ఆశ్చర్యపడ్డాయి’
- b) MT, ‘కబట్టి అతను చాలా దేశాలను చిలికిందాడు’
- b. MT ని అర్థము చేసికొనుటకు తర్జుమాదారులకు, పండితులకు DSS సహాయపడింది
- (1) యెషయా 21:6 యొక్క DSS, ‘నేను నిలుచున్నా కావలి బురుజు నుండి కావలికాయువాడు అరచెను. . .’
- (2) యెషయా 21:8 యొక్క MT, ‘మరియు నేను ఒక సింహము అరచితిని! నా ప్రభువా, దినమంత నేను ఎప్పుడూ కావలి బురుజు మీద నిలుచుని. . .’
- c. LXX & DSS రెండుకూడా యెషయా 53:11 ను స్పష్టపరుచుకొనేందుకు సహాయపడ్డాయి
- (1) LXX & DSS, ‘అతడు తన మనస్సుకు కలిగిన వేదన తరువాత అతను వెలుగు చూచును, అతను తృప్తిచెందును’
- (2) MT, అతను చూచును. . .తన మనస్సు వేదన, అతను తృప్తిచెందును’

B. క్రొత్త నిబంధన

1. గ్రీకు క్రొత్త నిబంధన యొక్క దాదాపు 5,300 వ్రాతలన్ని లేక భాగాలు ఇప్పుడు ఉన్నాయి. వాటిలో దాదాపు 85 పేజీలలో, 268 అన్ని పెద్ద అక్షరాల (అన్సియల్స్)లో వ్రాయబడ్డాయి. తరువాత దాదాపు క్రీ.శ తొమ్మిదవ శతాబ్దములో, ఒక నిలపకుండా వ్రాసే పద్ధతి (సూక్ష్మవిధానము) అభివృద్ధి చెందింది. దాదాపు 2,700 గ్రీకు చేతి వ్రాతలు వ్రాత రూపములో ఉన్నాయి. ఇంకా మనకు దాదాపు 2,100 లేఖన పాఠ్యముల జాబితా కాపీలు ఉన్నాయి. వాటిని మనము పారాంతరములు అని పిలిచే అరాధనలలో ఉపయోగించేవారు.
2. పేపైరస్ ల మీద వ్రాసిన క్రొత్త నిబంధన భాగాల గ్రీకు చేతివ్రాతలు దాదాపు 85 మ్యూజియంలో బద్దపరచబడి ఉన్నాయి. వాటిలో కొన్ని క్రీ.శ. రెండవ శతాబ్దము లోనివి, అయితే వాటిలో చాలా క్రీ.శ. మూడవ మరియు నాల్గవ శతాబ్దముల నాటివి. ఈ MSS లో ఏది కాని క్రొత్తనిబంధన అంతా కలిగి లేదు. ఇవి క్రొత్త నిబంధన యొక్క చాలా పాత కాపీలు కాబట్టి వాటిలో కొన్ని తేడాలు మాత్రమే ఉంటాయి అని అనుకోనకూడదు. వాటిలో కొన్ని ప్రాంతీయ వినియోగము కొరకు త్వర త్వరగా ఎత్తి వ్రాసుకొన్నవి. వ్రాసుకొనేటప్పుడు అంత జాగ్రత్త తీసికొనలేదు. కాబట్టి చాలా తేడాలు ఉన్నాయి.
3. హీబ్రూ అక్షరము א (aleph, ఎల్ఫ్) లేక (01), ఇది కోడెక్స్ సినియారికస్ అని పిలువబడుతుంది. ఇది టిచ్చెన్లోర్ప్ చేత సెంట్. సినియారి పర్వతము పైన ఉన్న కాథారిన్ మోనెస్టరీ దగ్గర కనుగొనబడింది. ఇది క్రీ.శ. నాల్గవ శతాబ్దము లోనిది. ఇందులో పా.ని. LXX మరియు గ్రీకు క్రొ.ని. రెండూ ఉన్నాయి. ఇతి ‘అలెగ్జాండ్రీయన్ పాఠ్యము’ లాంటి రకము.
4. “A” లేక (02) అని పిలువబడే కోడెక్స్ అలెగ్జాండ్రీయన్ ఐగుప్టు లోని అలెగ్జాండ్రీయాలో కనుగొనబడింది. ఇది ఐదవ శతాబ్దపు గ్రీకు చేతివ్రాత.
5. “B” లేక (03)గా పిలువబడే కోడెక్స్ వాటికాన్ రోమాలోని వాటికన్స్ లైబ్రరీలో కనుగొనబడ్డాయి. ఇది క్రీ.శ. నాల్గవ శతాబ్దము నాటివి. ఇందులో పాతనిబంధన యొక్క LXX మరియు గ్రీకు క్రొత్త నిబంధన రెండు ఉన్నాయి. ఇది ‘the Alexandrian Text (అలెగ్జాండ్రీయన్ పాఠ్యంశము)’ లాంటిది.
6. “C” లేక (04)గా పిలువబడే కోడెక్స్ ఎఫ్రాయిమి, కొంత పాడైన ఐదవ శతాబ్ద గ్రీకు చేతివ్రాతలు.
7. “D” లేక (05)గా పిలువబడే కోడెక్స్ బెజె, ఐదు లేక ఆరవ శతాబ్దపు గ్రీకు చేతివ్రాతలు. ‘ది వెస్టన్ టిక్స్’ గా పిలువబడే దానికి ఇది ముఖ్య ప్రతినిధి. దీనికి చాలా చేర్పులు ఉన్నాయి. కింగ్ జేమ్స్ తర్జుమాకి ఇది ప్రధానమైన గ్రీకు సాక్ష్యము.
8. క్రొ.ని. MSS మూడు, లేక బహుశా నాలుగు కుటుంబాలుగా విభజింపబడి, కొన్ని కొన్ని పాత్రలను పంచుకొన్నారు.
 - a. ఐగుప్టు నుండి అలెగ్జాండ్రీయన్ పాఠ్యము
 - (1) p⁷⁵, P⁶⁶ (దాదాపు క్రీ.శ. 200), సువార్లను నమోదు పరచాయి

- (2) p⁴⁶ (దాదాపు క్రీ.శ. 225), పౌలు ఉత్తరాలను నమోదు పరచాయి
- (3) p⁷² (దాదాపు క్రీ.శ. 225-250) పేతురు, యూదాలను నమోదు పరచాయి
- (4) Vaticanus వాటికాన్ గా పిలువబడే కోడెక్స్ B (దాదాపు క్రీ.శ. 325) పా.ని. మరియు క్రొ.ని. మొత్తాన్ని నమోదు చేశాయి.

- (5) టెక్స్ టైపు నుండి ఒరిజిన సూచించబడింది
- (6) ఈ టెక్స్ టైపును తెలియజేసే ఇతర MSS లు x, C, L, W, 33

b. ఉత్తర ఆఫ్రికా నుండి ప్రాశ్చాత్య పాఠ్యము

- (1) ఉత్తర ఆఫ్రికా సంఘ తండ్రుల సూచనలు, Tertullian, Cyprian (టిల్ట్యూలియన్, సిప్రియన్), పాత లాటిన్ తర్జుమా
- (2) Irenaeus ఇరేనయిస్ నుండి సూచనలు
- (3) Tatian and Old Syriac (టాటియన్, పాత సిరియక్) తర్జుమా నుండి సూచనలు
- (4) కోడెక్స్ డి 'Bezae' ఈ టెక్స్ టైప్ ను అనుసరించింది

c. కానస్టంటినోపల్ నుండి తూర్పు బైజాన్టైన్ పాఠ్యము

- (1) ఈ పాఠ్య రకము 5,300 MSS ను 80% పైగా ప్రతిబింబించింది.
- (2) అంతియోక యొక్క సిరియ సంఘ తండ్రులు, కపడోకియా వాళ్ళు, క్రీస్టోస్టోమ్, థెరోడోరెట్ ల యొక్క సూచనలు
- (3) సువార్తలలో మాత్రమే ఉన్న కోడెక్స్ A
- (4) క్రొ.ని. అంతటి కొరకు కోడెక్స్ E (ఎనిమిదవ శతాబ్దము)

d. పాలస్తీనా నుండి 'Caesarean ససారియన్' నాల్గవది కాగలుగుటకు అవకాశమున్నది

- (1) ఇది ప్రాథమికంగా మార్కులో మాత్రమే కనిపించింది
- (2) దీనికి P⁴⁵ మరియు W కొన్ని సాక్ష్యాలు

II. 'క్రింది విమర్శ' లోక 'పాఠ్య విమర్శ' యొక్క సమస్యలకు సిద్ధాంతాలకు క్లుప్తమైన వివరణ

A. తేడాలు ఎలా ఏర్పడ్డాయి

1. అశ్రద్ధ లేక అనుకోకుండా (ఎక్కువ ఏర్పడ్డాయి)

- a. ఎత్తి వ్రాసేటప్పుడు రెండు ఒకే పదాల వేర్వేరు ప్రదేశాలలో ఉన్నప్పుడు ఒక పదానికి బదులు మరొక పదాన్ని ఎన్నుకొని మధ్యలో ఉన్న వాటిని వదిలేయడము (హోమోయోటెల్యూఫన్)
 - (1) రెండు అక్షరాలు ఉన్న పదము లేక వచనము కంటినుండి జారి పోవడము (హాప్లోగ్రాఫీ)
 - (2) గ్రీకు పాఠ్యములోని ఒక వరుసను లేక వచనాన్ని మళ్ళీ వ్రాయడానికి మరిచిపోవడము (డిట్టోగ్రాఫీ)
- b. ఒకరు చెప్పేటప్పుడు సరిగా వినబడక ఒక దానికి బదులు మరొకటి వ్రాయడము (ఇటాసిజమ్). గ్రీకు ఒకే విధముగా పలికే పదాలకే ఇలా తరచుగా జరుగుతాయి.
- c. సపూర్వ గ్రీకు పాఠ్యాలకు అధ్యాయాలు లేక వాక్య విభజనలు, కొద్దిగానే లేక అసలే లేని గుర్తులు, పదాల మధ్యన విభజనలు కాని ఉండేవి కావు. విభిన్న అక్షరాలను విభిన్న స్థలాలకే విభజించే అవకాశము ఉంది.

2. మనఃపూర్వకముగా (కావాలని చేసిన)

- a. ఎత్తి వ్రాసిన పాఠ్యము వ్యాకరణ పరంగా కొంత మెరుగ్గా ఉండాలని చేసిన మార్పులు
- b. మరొక టైబిలు పరమైన పాఠ్యలతో దృఢపర్చుకోడానికి పాఠ్యభాగములో చేసిన మార్పులు (సమాంతరాల యొక్క సఖ్యత)
- c. రెండు లేక అంతకు మించిన విభిన్న పదాలను కలిపి ఒక పెద్ద పాఠ్యాంశము మార్చడానికి చేసిన మార్పులు (కాన్ఫ్లెషన్)

- d. పాఠ్యభాగములో కనుగొనబడిన సమస్యలను సవరించడానికి చేసిన మార్పులు (చూ 1 కొరింథీ. 11:27 మరియు 1 యోహాను 5:7-8)
- e. చారిత్రకు తగిన విధముగా కొంత జతచేసిన సమాచారము లేక ఒక విలేఖి పాఠ్యభాగానికి అందులో వ్రాసిన వ్యాఖ్యానాన్ని మరొకరు విలేఖి పాఠ్యభాగములోనికి మార్చి వ్రాయట (చూ. యోహాను 5:4)
- B. పాఠ్య విమర్శ యొక్క ప్రధాన విధి (తేడాలు వచ్చినప్పుడు అసలు పాఠకమును నిర్ణయించుకొనుటకు కొన్ని సత్య (న్యాయ) మర్గదర్శకాలు)
1. చాలా ఘాటు లేక అసహజమైన పాఠ్యము ఉంటే అదే అసలు పాఠ్యము కావచ్చు
 2. చాలా కురచగా ఉన్నది అసలు పాఠ్యము కావచ్చు
 3. పాత పాఠ్యము ఎక్కువ భారము ఇవ్వగలదు ఎందుకంటే అసలు దానికి చారిత్రక సామీప్యత, మిగిలిన అన్ని కూడా సరిసమానముగా ఉంటాయి గనుక
 4. భూగోళికంగా వేరై ఉన్న MSS సహజముగా అసలు పాఠ్యభాగమై ఉంటుంది
 5. మత సిద్ధాంత పరంగా బలహీన పాఠ్యాలు, ప్రాముఖ్యముగా 1 యోహాను 5:7-8 లోని త్రిత్వము లాంటి పెద్ద మత సిద్ధాంత తర్కణలకు సంబంధించినవి మార్పుచేయడానికి ఎంచుకోబడ్డాయి.
 6. ఇతర తేడాల మూలాలను ఏ పాఠ్యమైతే బాగా వివరించగలిగిందో అది
 7. ఈ ఇబ్బంది పెట్టే తేడాలను సరిచేయడానికి సహాయ పడిన రెండు ఉదాహరణలు
 - a. J. Harold Greenlee's book, Introduction to New Testament Textual Criticism (జె. హరోల్డ్ గ్రీన్లీ యొక్క పుస్తకము, ఇంట్రోడక్షన్ టు న్యూ టెస్టామెంట్ టెక్స్టుల్ క్రిటిసిజమ్). 68 పే:

“ఏ క్రైస్తవ మత సిద్ధాంతము సందేహస్పదమైన పాఠ్యాన్ని పట్టుకొని ఉండదు; క్రొ.వి. విద్యార్థి తన పాఠ్యము ఎక్కువ మూర్ఖముగా ఉండకుండా లేక దైవావేశముచే వ్రాయబడిన దానికంటే సిద్ధాంతపరంగా ఎక్కువ బలంగా ఉండకుండా జాగ్రత్త పడాలి.”
 - b. Greg Garrison (గ్రెగ్ గారిసన్) యొక్క *The Birmingham News* వార్తలలో బైబిలు లోని ప్రతి పదము దైవావేశితము అంటే నమ్మను అని ఆయన (క్రీస్టెల్) అంటూ “కనీసము వేలకొలది తర్జుమాదారులచే ఆధునిక సమాజానికి ఇవ్వబడిన ప్రతి పదము అయినా” అని W. A. Criswell (క్రీస్టెల్) చెప్పాడు. ఆయన అన్నాడు:

“పాఠ్య విమర్శలను ఎంతగానో నమ్మేవాడిని నేను. కాబట్టి, మార్కు 16 వ. అధ్యాయము చివరి సగము మతభ్రష్టత: ఇది దైవావేశితము కాదు, ఇది కేవలము పక్షమై ఉంది. . .నీవు ఆనాటి చేతివ్రాత చుట్టలను పోల్చినట్లైతే, మార్కు గ్రంథములో ఇవ్వబడిన ఆలాంటి ముగింపులు లేవు, ఎవరో దీనిని కలిపారు. . .”
- SBC యొక్క కాండాల నిర్దోషితులు కూడా యోహాను 5లో ఉన్న యేసు బెత్తెస్థ కొలను ఉన్న సంఘటన “క్రొత్తగా కల్పించి చేర్చినది” అని ఆరోపించారు. యూదా ఆత్మహత్య (చూ. మత్తయి 27 మరియు అ.కా. 1) లకు కూడా రెండు వైవిధ్యమైన తర్కణలను చేశాడు: “ఆత్మహత్యను చూసి విధానములో తేడా ఉందని, ఒకవేళ ఇది బైబిలులో ఉన్నట్లైతే దాని గురించి వివరణ ఉండేది. యూదా ఆత్మహత్యను గురించి రెండు సంఘటనలు ఉన్నాయి” అని క్రీస్టెల్ అంటూ ” పాఠ్య విమర్శ తనకు తానే అద్భుతమైన శాస్త్రము. ఇది ఒకనాటితో తీరేది కాదు, ఇది అధిక ప్రసంగి. ఇది గతి శాస్త్రీయము, కేంద్రీయము. . .” అని జతచేశాడు.

III. చేతివ్రాత చుట్టల సమస్యలు (textual criticism)

- A. ఇంకా ఎక్కువగా చదువుకోవడానికి సూచించిన ఆధారాలు

1. *Biblical Criticism: Historical, Literary and Textual*, by R.H. Harrison (R.H. Harrison ద్వారా వ్రాయబడిన *Biblical Criticis: చారిత్రాత్మక, సాహిత్య మరియు పాఠ్యభాగాలు*).
2. *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption and Restoration* by Bruce M. Metzger (Bruce M. Metzger ద్వారా వ్రాయబడిన *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption and Restoration*)
3. *Introduction to New Testament Textual Criticism*, by J. H Greenlee (J. H Greenlee చే వ్రాయబడిన *Introduction to New Testament Textual Criticism*).

అనుబంధం మూడు

గ్రీకు వ్యాకరణ పదాలకు సంక్షిప్త నిర్వచనాలు

తరుచుగా హెలినిస్టిక్ గ్రీకుగా పిలువబడే కొయినా గ్రీకు, మధ్యదర సముద్ర ప్రాంతములో మాట్లాడబడిన ఒక మామూలు భాష. ఇది అలెగ్జాండర్ ది గ్రేట్ (క్రీ.పూ. 336-323) గెలుపుతో ప్రారంభమై దాదాపు ఎనిమిది వందల సంవత్సరాలు (క్రీ.పూ. 300 – క్రీ.శ. 500) కొనసాగింది. ఇది కేవలము గ్రీకు భాష యొక్క సంగ్రహింపు, శ్రేష్ఠత మాత్రమే కాకుండా, అనేక విధాలుగా ఇది గ్రీకు క్రొత్త రూపకము. మధ్యదర, ప్రాచీన తీర్పు సమీప ప్రాంతాలలో ఇది రెండవ అధికారిక భాషగా ఉండినది.

దీనిని ఉపయోగించిన వారిని బట్టి క్రొత్తనిబంధనలో కొన్నివిధాలుగా గ్రీకు శ్రేష్ఠమైనది. లూకా, హెబ్రీయులకు వ్రాసిన గ్రంథకర్త మాత్రము గ్రీకును ఉపయోగించలేదు. బహుశా వారు వారి ప్రాథమిక భాష అయిన అరామికను ఉపయోగించారు. అందుచేతనే వారి రచనలు అరామిక జాతీయ పదాలతో, నిర్మాణాలతో ప్రభావితము చేయబడ్డాయి. దానితో పాటు కొయినే గ్రీకులో వ్రాయబడిన సెప్ట్యూయజింట్ (ఫా.ని. యొక్క గ్రీకు తర్జుమా) వారిచేత వ్రాయబడి ఉదహరించబడింది. అయితే సెప్ట్యూయజింట్ కూడా యూదా పండితుల ద్వారా వ్రాయబడింది, వీను మాత్యభాష గ్రీకు కాదు.

ఇది క్రొత్తనిబంధన మనము వ్యాకరణ నిర్మాణాల ఒత్తిడిలోనికి నెట్ట కూడదని మనకు గుర్తుచేస్తున్నది. ఇది అసమానమైదే కాని వీటితో (1) సెప్ట్యూయజింట్; (2) జోసెఫస్ లాంటి యూదా గ్రంథాలు; (3) ఐగుప్తులో బయటపడ్డ పాపైరి లాంటి వాటితో సముదాయత లేదు. అలాంటప్పుడు ఎలా మనము క్రొత్తనిబంధన వ్యాకరణ పరిశీలనను చేయగలము?

కొయితే గ్రీకు, క్రొత్తనిబంధన గ్రీకుల వ్యాకరణ లక్షణాలు ద్రవ్యము. అనేక విధాల ఇది వ్యాకరణను తేలికచేసే సమయము. సందర్భమే మనకున్న గొప్ప మార్గదర్శి. సందర్భాన్ని బట్టి మత్రమే పదాలకు ఎక్కువగా అర్థాలుంటాయి కాబట్టి వ్యాకరణాన్ని (1) ఒక గ్రంథకర్తకు ఉన్న ప్రత్యేకమైన శైలి; (2) ఒక నిర్దేశితమైన సమయముపు వెలుగుల్లో మాత్రమే మనము అర్థముచేసికొన గలము. గ్రీకు పదాలకు, నిర్మాణాలకు ముగింపునిచ్చే వివరణలు లేవు.

ప్రాథమికంగా కొయినే గ్రీకు భాష సంభాషించుకొనే భాష. తరచూ ఏ రకముగా, ఏ విధముగా మట్లాడారు అన్నదే విశ్లేషణకు కీలకము. ప్రధాన ముఖ్య వాక్యాలలో ప్రధాన్యతను సంతరించుకొంటూ క్రియ ముందు వస్తుంది. గ్రీకు క్రియను పరిశీలించుటకు మూడు విధాలన సమాచారాన్ని గమనించాలి: (1) ప్రాథమికంగా విశేషించి చెప్పిన కాలమానాలు, ప్రయోగాలు (వాయిస్), భావము (యాద్యచ్ఛికము లేక పదరినిర్మాణము); (2) ఆ ప్రత్యేక క్రియ యొక్క ప్రాథమిక అర్థము (నిఘంటు చేయడము); (3) సందర్భాన్ని కొనసాగించిన విధానము (శబ్ద ప్రయోగాల లక్షణము).

I. కాలమానాలు

A. కాలమానాలు లేక ఆకారాలు పూర్తిఅయిన లేక పూర్తికాని క్రియల సంబంధాన్ని బట్టి ఉంటాయి. ఇది మమూలుగా ‘పెర్ఫెక్ట్’ మరియు ‘ఇంపెర్ఫెక్ట్’ లుగా పిలువబడుతాయి.

1. పెర్ఫెక్ట్ టెన్స్ లు క్రియ యొక్క ఖచ్చితత్వపై గురి ఉంచుతాయి. ఏది జరిగిందో దానిని తప్ప మరే సమాచారాన్ని ఇవ్వవు! దానిక ప్రారంభము, కానసాగింపు లేక పరిసమాప్తిని గురించి తెలుపదు.

2. ఇంపెర్సెక్ట్ టెన్స్ లు ఒక క్రియ యొక్క కొనసాగింపు పైన గురి ఉంచుతాయి. ఇది దీర్ఘకాలిక, ఆవదిక, ప్రగతిశీలక మొII విధాన క్రియలుగా వివరణలను ఇవ్వగలదు.

B. గ్రంథకర్త ఒక పని ఎలా కొనసాగుతుందని చూసే దాన్ని బట్టి కాలమానాలను తరగతులుగా విభజించగలము.

1. ఇది జరిగింది = యోరిస్ట్ (అనిశ్చిత కాలము)
2. ఇది జరిగింది కాని ఫలితాలు కట్టుబడి ఉన్నాయి = పెర్సెక్ట్ (పూర్ణము)
3. ఇది గతములో జరిగింది అయితే ఫలితాలు కట్టుబడి ఉన్నాయి, ఇప్పుడు కాదు = ప్లాపెర్సెక్ట్
4. ఇది జరుగుతుంది = ప్రెసెంట్ (వర్తమాన)
5. ఇది జరుగతూ ఉండినది = ఇంపెర్సెక్ట్
6. ఇది జరుగుతుంది = ఫ్యూచర్ (భౌష్యత్తు)

ఈ కాలమానాలు ఎలా వాఖ్యానించడానికి సహాయపడుతాయి అని చెప్పడానికి మంచి ఉదాహరణ ‘‘రక్షణ.’’ ఇది అనేక విభిన్న కాలమానాలలో దీని కొనసాగింపు, ఉచ్చస్థానము తెలియజేయబడింది:

1. యోరిస్ట్ – ‘‘రక్షింపబడెను’’ (చూ. రోమా 8:24)
2. పెర్సెక్ట్ – ‘‘రక్షించబడెను కాని ఇంకా ఫలితాలు రావని ఉంది’’ (చూ. ఎఫెసీ. 2:5,8)
3. ప్రెసెంట్ – ‘‘రక్షణ క్రింద ఉండటము’’ (చూ. 1 కొరింథీ. 1:18; 15:2)
4. ఫ్యూచర్ – ‘‘రక్షింపబడును’’ (చూ. రోమా 5:9, 10; 10:9)

C. క్రియ కాలమానాల పైన గురి ఉంచేటప్పుడు, అసలు గ్రంథకర్త ఎందుకు ఒక దానికి తెలియజేసేటప్పుడు అదే క్రియను ఎందుకు ఎన్నుకొన్నాడో కారణము కొరకు వెతకాలి. ‘‘మడతలు లేని’’ కాలమానమే స్థిరమైన ఆరిస్ట్. ఇది క్రమముగా ఉండి ‘‘చెప్పలేని’’, ‘‘గుర్తించలేని’’ లేక ‘‘చూపించని’’ క్రియారూపకము. ఇది అనేక విస్తృతమైన విధాలుగా ప్రయోగింపబడి, సందర్భము తెలియజేయబడుతుంది. దీని వలన ఏదో జరిగిందని తెలుస్తుంది. గతకాల స్థితి మాత్రమే ఇండికేటివ్ మూడ్ లో ఉంటుంది. మరేదైనా వాడితే; ఇంకేదైనా మరింత ప్రత్యేకమైన దానికి విశేషించవలసి ఉంటుంది. అయితే దీనిని

1. పెర్సెక్ట్ టెన్స్. ఇది ఇంకా ఫలితాలని చూపని పూర్తయిన పనిని గురించి మాట్లాడుతుంది. చాలా విధాలుగా ఇది ఆరిస్ట్, ప్రెసెంట్ టెన్స్ కలబోత. మామూలుగా గురి ఇంకా ఇవ్వని ఫలితాల మీద లేక పూర్తి అయిన పని మీద (ఉదా: ఎఫెసీ. 2:5 & 8, ‘‘మీరు రక్షింపబడి ఉన్నారు, రక్షింపబడుతూ ఉన్నారు’’).
2. ప్లాపెర్సెక్ట్ టెన్స్. నిలకడైన ఫలితాలు విరమించ బడుట తప్ప ఇది పెర్సెక్ట్ లాంటిదే. ఉదా: యోహాను 18:16 ‘‘పేతురు తలుపుకు అవతల నిలబడి ఉండెను.’’
3. ప్రెసెంట్ టెన్స్. ఇది ఒక పూర్తికాని లేక సంపూర్ణము కాని పనిని గూర్చి మాట్లాడుతుంది. సహజముగా పని కొనసాగింపు పైననే గురి ఉంచుతుంది. ఉదా: 1 యోహాను 3:6 & 9, ‘‘ఆయనలో స్థిరమైన ప్రతి ఒక్కరు ఇక పాపాన్ని కొనసాగింప కూడదు’’ ‘‘దేవునిలో జన్మించిన ప్రతి ఒక్కరు పాపము చేస్తూ ఉండకుడి’’
4. ఇంపెర్సెక్ట్ టెన్స్. ఈ టెన్స్ లో ప్రెసెంట్ టెన్స్ తో సంబంధము పెర్సెక్ట్ టెన్స్ మరియు ప్లాపెర్సెక్ట్ టెన్స్ మధ్య ఉన్న సంబంధముతో సమానమైనది. ఇంపెర్సెక్ట్ జరుగతూ ఉండిన పని యొక్క అసంపూర్తిని గురించి మాట్లాడుతుంది అయితే ఇప్పుడు అది విరమించబడింది లేక గతములో పని ప్రారంభించబడింది. ఉదా: మత్తయి 3:5, ‘‘తరువాత యెరూషలేము వారందరూ ఆయనతో పాటు వెళ్ళుచుండిరి’’ లేక ‘‘తరువాత యెరూషలేము వారందరూ ఆయనతో వెళ్ళుటకు ప్రారంభించిరి’’.

5. ప్యూచర్ టెన్స్. బౌష్యత్తులో జరగబోయే పనిమీద గురి ఉంచే క్రియను గురించి ఇది మాట్లాడు చున్నది. ఇది జరగబోయే అసలు పని కన్నా జరగబోయే పని యొక్క సమర్థత మీద గురి ఉంచుతుంది. మామూలుగా ఇది పని యొక్క ఖచ్చితత్వాన్ని గురించి మాట్లాడుతుంది. ఉదా: మత్తయి 5:4-9, “ధన్యులు...వారు...”

II. ప్రయోగాలు

- A. క్రియకు, సబ్జెక్టు (కర్త) కు మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని వాయిస్ వివరిస్తుంది.
- B. యాక్టివ్ వాయిస్ (కర్తరి ప్రయోగం) కర్త క్రియను కొనసాగించిన విధానము మామూలుగానా, అనుకొన్నట్లా అనే విషయాలను తెలుపుతుంది.
- C. పాసివ్ వాయిస్ (కర్మణ్యర్థకం) అంటే కర్త బయట ఏజెంటు ఉత్పత్తిచేసిన క్రియ యొక్క పనిని పొందుచుండడము. బయటి ఏజెంటు చేస్తున్న పని గ్రీకు క్రొ.ని.లో ఈ క్రింది ప్రీపోజిషన్స్ వాడి సూచించబడింది:
1. అట్టేటివ్ కేస్ తో *hupo* (హ్యూపో) ద్వారా ఒక వ్యక్తిగత ప్రత్యక్ష ఏజెంటు (చూ. మత్తయి 1:22; అ.కా. 22:30).
 2. అట్టేటివ్ కేస్ తో *dia* డియా ద్వారా ఒక వ్యక్తిగత మధ్యస్థ ఏజెంటు (చూ. మత్తయి 1:22)
 3. ఇన్స్ట్రూమెంటల్ కేస్ తో సహజంగా *en* ఎన్ ద్వారా ఒక వ్యక్తికాని ఏజెంటు
 4. కొన్నిసార్లు వ్యక్తిగతంగా కాని లేక వ్యక్తిలేకుండా కాని ఇన్స్ట్రూమెంటల్ కేస్ ద్వారా మాత్రమే.
- D. మిడిల్ వాయిస్ అనగా కర్త క్రియ యొక్క పనిని చేస్తాడు మరియు క్రియ పనిలో ప్రత్యక్షముగా పాల్గొంటాడు. దీనిని మామూలుగా వాయిస్ యొక్క అధికమైన వ్యక్తిగత శ్రద్ధ అంటారు. ఈ నిర్మాణము కర్త యొక్క వాక్యాన్ని ఏదో విధముగా విశ్లేషించుచున్నది. ఈ నిర్మాణము ఇంగ్లీషులో మనకు కనిపించదు. దీనికి విస్తృతమైన అర్థాలు, గ్రీకు తర్జుమాలు కలవు. ఈ రూపకానికి కొన్ని ఉదాహరణలు:
1. రెఫ్లెక్సివ్ (ప్రతిబింబించు) – కర్త తనకు తానే చేసికొన్న ప్రత్యక్ష పని (ఉదాహరణ: మత్తయి 27:5 “తనకు తాను ఉరిపేసికొన్నాడు.”)
 2. ఇంటిన్సివ్ (అవధారణార్థక) – కర్త తనకు తానే చేసికొనిన పని. ఉదాహరణ: 2 కొరింథీ. 11:14 “సాతాను తానే వెలుగు దూత వేషము ధరించుకొనుచున్నాడు”.
 3. రెసిప్రోకల్ (పరస్పర) – ఇది రెండు కర్తల మధ్య వ్యవహరిస్తుంది. ఉదాహరణ: మత్తయి 26:4 “యేకమై ఆలోచన చేసిరి”

III. మూడ్ (లేక “మోడ్”)

- A. కొయినే గ్రీకులో మూడు మూడ్ లు ఉన్నాయి. అవి క్రియను వాస్తవ సంబంధానికి సూచిస్తాయి, కనీసము గ్రంథకర్త ఆలోచనలోనైనా అవి వాస్తవాన్ని సూచిస్తాయి. మూడ్ లు మూడు తరగతులుగా విభజించబడ్డాయి: వాస్తవాన్ని సూచించేవి (ఇండికేటివ్) మరియు సామర్థ్యాన్ని సూచించేవి (సబ్జెంక్టివ్, ఇంపరేటివ్ మరియు ఆప్టాటివ్).
- B. ఇండికేటివ్ మూడ్ అనేది జరిగిపోయిన లేక జరుగుతున్న పనిని వ్యక్తపరచడానికి ఉన్న మామూలు మూడ్, కనీసము గ్రంథకర్త మనస్సులోనైనా. ఒక ఖచ్చితమైన కాలాన్ని వ్యక్తపరచడానికి ఇది ఒక్కటే గ్రీకు మూడ్ గా ఉండేది. కనీసము ఇక్కడ కూడా ఈ విషయము రెండవదిగా ఉంది.

- C. సబ్జెక్టివ్ మూడ్ అనేది భౌష్యత్తులో పని జరిగే అవకాశాన్ని వ్యక్తపరుస్తుంది. ఏదో ఇంకా జరిగి ఉండలేదు, అయితే జరిగే అవకాశాలున్నాయి. దీనికి ప్యూదర్ ఇండికేటివ్ తో పోలికలు ఉన్నాయి. తేడా ఏమిటంటే, సబ్జెక్టివ్ కొంత సందేహాన్ని వ్యక్తపరుస్తుంది. ఇది ఇంగ్లీషులో మామూలుగా “కుడ్,” (గలను అనే మాటకు భూతకాలము) “ఉడ్,” “మే” లేక “మైట్” గా వ్యక్తపరచబడుతుంది.
- D. ఆప్టిటివ్ మూడ్ అనేది సిద్ధాంతపరంగా వీలైయ్యే ఆశను వ్యక్తము చేస్తుంది. సబ్జెక్టివ్ నుండి వాస్తవము నుండి మరొక అడుగు ముందుకు వెళ్ళునట్లుగా ఇది పరిశీలిస్తుంది. క్రొన్ని పరిస్థితులలో ఉన్న అవకాశాలను అప్టిటివ్ తెలుపుతుంది. క్రొ.ని.లో ఈ అప్టిటివ్ అరుదుగా ఉంది. దీనికి పాలు ఎక్కువగా వాడే ప్రముఖ్యమైన పదము “అట్టనరాదు” (KJV, “దేవుడు నిషేధించనది”) పదిహేను సార్లు ఉపయోగించబడింది (చూ. రోమా 3:4,6,31; 6:2, 15; 7:7, 13; 9:14; 11:1, 11; 1 కొరింథీ. 6:15; గలతీ. 2:17; 3:21; 6:14). లూకాలో కూడా మరికొన్ని ఉదాహరణలు ఉన్నాయి 1:38, 20: 16; అ.కా. 8:20, 1 థెస్స. 3:11.
- E. ఇంపరేటివ్ మూడ్ అనేది వీలుకాగల ఆజ్ఞను విశేషించింది, అయితే ఈ విశేషించడము వక్ర యొక్క ఆలోచనను బట్టి ఉండినది. ఇది ఇచ్చ అవకాశము మీద మాత్రమే నొక్కిచెప్పింది. మరొకని ఎన్నికను బట్టి నియంత్రించబడుతుంది. ప్రార్థనలో, మూడవ వ్యక్తి అభ్యర్థనలలో ఇంపరేటివ్ ప్రత్యేకముగా ఉపయోగింపబడింది. క్రొ.ని.లో ఈ ఉత్తరువులు ప్రైజెంట్, యారిస్ట్ కాలమానాలలో మాత్రమే కనుగొనబడ్డాయి.
- F. కొన్ని వ్యాకరణ తరగతులకు సంబంధించిన పార్టిసిపుల్స్ మరొక రకమైన మూడ్. గ్రీకు క్రొ.ని. లో అవి సహజముగా ఉంటాయి, అవి సాధారణముగా వెర్బల్ అడ్జెక్టివ్ గా నిర్వచింపబడ్డాయి. అవి వాటికి సంబంధించిన ప్రధాన క్రియతో కలియకగా తర్జుమా చేయబడ్డాయి. పార్టిసిపుల్స్ ను తర్జుమా చేయడానికి విస్తృతమైన అవకాశాలున్నాయి. ఎక్కువ ఇంగ్లీషు తర్జుమాలను సంప్రదించడము చాలా మంచిది. బేకర్ చే ముద్రించబడిన *The Bible in Twenty Six Translations* (ది బైబిల్ ఇన్ ట్వెంటీ సిక్స్ ట్రాన్స్ లేషన్స్) ఇక్కడ చాలా సహాయదాయకము.
- G. యారిస్ట్ యాక్టివ్ ఇండికేటివ్ అనేది ఒక సంఘటనను నమోదు చేయడానికి ఒక సామాన్య లేక “గుర్తించని” విధానము. అసలు గ్రంథకర్త చెప్పాలనుకొనే ఏదైనా ఇతర టెన్స్, వాయిస్ లేక మూడ్ లకు కొన్ని ప్రత్యేకమైన వ్యాఖ్యాన ప్రాముఖ్యతలు ఉండేవి.

IV. గ్రీకు భాష పట్ల అవగాహన లేని వ్యక్తికి క్రింద ఇవ్వబడిన అధ్యయన పరికరాలు చాలినంత సమాచారాన్ని ఇవ్వగలవు:

- A. Friberg, Barbara మరియు Timothy ల యొక్క *Analytical Greek New Testament* (అనాలిటికల్ గ్రీక్ న్యూ టెస్టమెంట్). Grand Rapids: Baker, 1988.
- B. Marshall, Alfred ల యొక్క *Interlinear Greek-English New Testament* (ఇంటర్ లైనర్ గ్రీక్-ఇంగ్లీష్ న్యూ టెస్టమెంట్). Grand Rapids: Zondervan, 1976.
- C. Mounce, William D యొక్క *The Analytical Lexicon to the Greek New Testament* (ది అనాలిటికల్ లెగ్జికాన్ టు ది గ్రీక్ న్యూ టెస్టమెంట్). Grand Rapids: Zondervan, 1993
- D. Summers, Ray ల యొక్క *Essentials of New Testament Greek* (ఎసెన్షియల్స్ ఆఫ్ న్యూ టెస్టమెంట్ గ్రీకు) Nashville: Broadman, 1950.

- E. చికాగో II. లోని Moody Bible Institute (మూడీ బైబిల్ ఇన్స్టిట్యూట్) వారి ద్వారా విద్యాపరమైన అధికారముగల కొయినే గ్రీకు కరెస్పాండెంటు కోర్సులు అందుబాటులో ఉన్నాయి.

V. నామవాచకాలు

- A. క్రమబద్ధముగా, నామవాచకాలు వాటి కేస్ (సంగతి)ని బట్టి విభజింపబడ్డాయి. కేస్ అనేది ఒక నామవాచకము యొక్క విభక్తి రూపకముగా ఉండేది. ఇది క్రియ మరియు మిగిలిన వాక్యభాగాలతో తన సంబంధాన్ని చూపేది కొయినే గ్రీకులో చాలా కేస్ వ్యవహారాలు ప్రీపోజిషన్లు (విభక్త్యర్థకమైన అవ్యయము) ద్వారా సూచించేది. కేస్ రూపకాలు అనేక విభిన్న సంబంధాలను గుర్తించగలిగి ఉన్నందున, ప్రీపోజిషన్లు ఈ అవకాశ ధర్మా లకు స్పష్టమైన ఎడబాటును ఇవ్వడానికి అభివృద్ధి చెందాయి.
- B. గ్రీకు కేస్ ఈ క్రింది విధముగా ఎనిమిది విధాలుగా వర్గీకరించబడ్డాయి.
1. నామినేటివ్ (ప్రథమా విభక్తి) కేస్ పేరు పెట్టుటకు, వాక్యము లేక ప్రకరణము యొక్క కర్తగా ఉండేది. ఇది ఇంకా కలిపే క్రియలు “టుబి” లేక “బికమ్” లతో నిర్దేశ నామవాచకాలు మరియు విశేషణముల కొరకు వాడబడేది.
 2. జెనిటివ్ (షష్ఠివిభక్తి) కేస్ అనేది దీనికి ఏదైతే సంబంధించిన పదము ఉందో దాని లక్షణాన్ని లేక నాణ్యతను వివరించడానికి ఉపయోగింపబడింది “ఎలాంటి రకము” అనే ప్రశ్నకు ఇది సమాధానమిచ్చింది. ఇంగ్లీషు ప్రీపోజిషన్ “ఆఫ్” అనే పదము ద్వారా ఇది తెలుపబడింది.
 3. అబ్జెక్టివ్ కేస్ (పంచమీ విభక్తి) అనేది షష్ఠివిభక్తి లాగే విభక్తి రూపకమును ఉపయోగించింది, అయితే ఇది తేడాను వివరించుటకు ఉపయోగించబడింది. ఇది సహజముగా ఒక సమయము, స్థలము, ఆధారము, ఆరంభము లేక స్థాయిల తేడాలను తెలియపరింది. ఇది తరచుగా ఇంగ్లీషు ప్రీపోజిషన్ “ప్రమ్” (నుండి) ద్వారా వ్యక్తపరచబడింది.
 4. డేటివ్ కేస్ (చతుర్థి విభక్తి) అనేది వ్యక్తిగత ఆసక్తిని వివరించడానికి ప్రయోగించబడింది. ఇది అనుకూల లేక వ్యతిరేక అర్థాలను ఇవ్వచ్చు. తరచుగా ఇది అస్పష్టమైన ఆబ్జెక్ట్ గా ఉండేది. ఇది మామూలుగా ఇంగ్లీషు ప్రీపోజిషన్ “టు” (కు) ద్వారా తెలియపరచ బడింది.
 5. లోకేటివ్ కేస్ (సప్తమీ విభక్తి) అనేది చతుర్థి విభక్తి లాగానే విభక్తి రూపకము, అయితే ఇది స్థలము, కాలము లేక తర్క హద్దుల స్థితి లేక ప్రదేశమును వివరించింది. ఇది మామూలుగా ఇంగ్లీషు ప్రీపోజిషన్ “ఇన్, ఆన్, అట్, అమాంగ్, డూరింగ్, బై, అఫాన్, బిసైడ్” ద్వారా తెలుపబడింది.
 6. ఇన్స్ట్రుమెంటల్ కేస్ అనేది పంచమీ, సప్తమీ విభక్తులలాగే విభక్తి రూపకము. ఇది సాధకాన్ని లేక సహకారిని తెలియపరించింది. తరచుగా ఇది ఇంగ్లీషు ప్రీపోజిషన్ “బై” లేక “విత్” ద్వారా తెలియపరచ బడింది.
 7. అక్యూసేటివ్ కేస్ (ద్వితీయావిభక్తి) అనేది ఒక పని యొక్క ముగింపును వివరించడానికి ప్రయోగింపబడింది. ఇది హద్దులను తెలియపరించింది. దీని ముఖ్య వాడకము ప్రత్యక్ష ఆబ్జెక్ట్. “ఎంత దూరము?” లేక “ఎంత వరకు” అనే ప్రశ్నలకు ఇది సమాధానము ఇచ్చింది.
 8. వొకేటివ్ కేస్ (సంబోధన విభక్తి) అనేది ప్రత్యక్షముగా సంబోధించడానికి ప్రయోగింపబడింది.

VI. కంజెక్షన్స్ మరియు కనెక్టర్స్ (చేరికలు మరియు సంయోజకాలు)

- A. గ్రీకు భాష చాలా సరియైనది ఎందుకంటే దీనికి ఎన్నో కనెక్టర్స్ ఉన్నాయి. అవి ఆలోచనలను కలుపుతాయి (ప్రకరణములు, వాక్యాలు, పేరార్థాల్లు). అవి చాలా తరచుగా ఉంటాయి. అవి లేకపోతే స్పష్టత ప్రాముఖ్యతను కోల్పోతుంది. నిజానికి

చెప్పాలంటే ఈ కంజెక్షన్స్, కనెక్టర్స్ గ్రంథకర్త యొక్క తలంపులకు దిశలను చూపుతాయి. తాను ఏమి చెప్పాలను ప్రయత్నిస్తున్నాడో నిర్ణయించుటకు ఇది కీలకపాత్రను వహిస్తాయి.

B. ఇక్కడ కొన్ని కంజెక్షన్స్ మరియు కనెక్టర్స్, వాటి అర్థాలు జాబితా చేయబడ్డాయి (ఈ సమాచారము ముఖ్యముగా H. E. Dana and Julius K. Mantey ల యొక్క *A Manual Grammar of the Greek New Testament* [ఎ మాన్యుల్ గ్రామర్ ఆఫ్ ది గ్రీక్ న్యూటెస్టామెంట్] నుండి సేకరించబడింది).

1. కాల కనెక్టర్స్

- epei, epeidē, hopote, hōs, hote, hota* (సబ్జె.) – “ఎప్పుడు”
- heōs* – “నప్పుడు”
- hotan, epan* (సబ్జె.) – “ఎప్పుడైతే”
- heōs, achri, mechri* (సబ్జె.) – “అప్పటివరకు”
- priv* (ఇన్ఫిన్.) – “ముందు”
- hōs* – “గనుక”, “ఎప్పుడైతే”, “లాగా”

2. లాజికల్ (సత్కార) కనెక్టర్స్

a. ఉద్దేశము

- hina* (సబ్జె.), *hopōs* (సబ్జె.), *hōs* – “ఇందువల్ల,” “అది”
- hōste* (ఆర్థిక్యులర్ అక్యుజేటివ్ ఇన్ఫిన్టివ్) – “ఆ”
- pros* (ఆర్థిక్యులర్ అక్యుజేటివ్ ఇన్ఫిన్టివ్) లేక ఈస్ (ఆర్థిక్యులర్ అక్యుజేటివ్ ఇన్ఫిన్టివ్) – “అది”

b. ఫలితము (వ్యాకరణ ఉద్దేశము మరియు ఫలితాలకు మధ్య దగ్గర సంబంధముంది)

- hōste* (ఇన్ఫిన్టివ్, ఇది ఎక్కువగా ఉంటుంది) – “ఇందును బట్టి”, “ఇట్లా”
- hiva* (సబ్జె.) – “కాబట్టి”
- ara* – “కావున”

c. హేతుకమైన లేక కారణమైన

- gar* (కారణము/ఫలితము లేక కారణము/ముగింపు) – “కొరకు,” “కారణము”
- dioti, hotiy* – “కారణము”
- epei, epeidē, hōs* – “కాబట్టి”
- dia* (ద్వితీయావిభక్తి తో) మరియు (విశేషమైన ఇన్ఫి.) – “కారణము”

d. ఉహాత్మకమైనది

- ara, poinun, hōste* – “అందును గురించి”
- dio* (ఎక్కువ బలమైన ఉహా చేరిక (కంప్లెక్షన్) – “దేని విషయము,” “ఎందువల్ల,” “అందును గురించి”
- oun* – “అందువలన,” “కాబట్టి,” “అంతట,” “గనక”
- toinoun* – “అదే విధంగా”

e. విరోధి లేక భేదము

- alla* (బలమైన విరోధి) – “అయితే,” “తప్ప”
- de* – “అయితే,” “అయినప్పటికీ,” “అయినా” “అదీగాక”
- kai* – “అయితే”

- (4) *mentoi, oun* – ‘‘అయినప్పటికీన్ని’’
 (5) *plēn* – ‘‘అయినప్పటికీని’’ (ఎక్కువగా లూకాలో)
 (6) *oun* – ‘‘అయినప్పటికీని’’

f. పోలిక

- (1) *hōs, kathōs* (పోల్స్ ప్రకరణల ప్రారంభము)
 (2) *kata* (ద్వింద పదాలలో, *katho, kathoti, kathōsper, kathaper*)
 (3) *hosos* (హీబ్రూ భాషలో)
 (4) *ē* – ‘‘మరియు,’’ ‘‘ఇప్పుడు’’

g. కొనసాగుట లేక వరుస

- (1) *de* – ‘‘మరియు,’’ ‘‘ఇప్పుడు’’
 (2) *kai* – ‘‘మరియు’’
 (3) *tei* – ‘‘మరియు’’
 (4) *hina, oun* – ‘‘అది’’
 (5) *oun* – ‘‘మరి’’ (యోహానులో)

3. అవధారణార్థక (ఎంఫాటిక్) వాడకాలు

- a. *alla* – ‘‘ఖచ్చితము,’’ ‘‘ఔను,’’ ‘‘నిజానికి’’
 b. *ara* – ‘‘రూఢిగా,’’ ‘‘ఖచ్చితంగా,’’ ‘‘నిజంగా’’
 c. *gar* – ‘‘అయితే నిజంగా,’’ ‘‘ఖచ్చితంగా,’’ ‘‘రూఢిగా’’
 d. *de* – ‘‘రూఢిగా’’
 e. *ean* – ‘‘కూడా’’
 f. *kai* – ‘‘కూడా,’’ ‘‘రూఢిగా,’’ ‘‘నిజంగా’’
 g. *mentoi* – ‘‘రూఢిగా’’
 h. *oun* – ‘‘నిజంగా,’’ ‘‘ఎలాగైనా’’

VII. ఒడంబడికల (కండిషనల్) వాక్యాలు

- A. ఒడంబడికల వాక్యము ఒకటి లేక అంతకు మించి ఒడంబడిక ప్రకరణలు కలిగి ఉంటాయి. ఈ వ్యాకరణ నిర్మాణాలు వ్యాఖ్యానానికి దోహదపడుతాయి ఎందుకంటే ఇది కండిషన్స్, కారణములను లేక హేతువులను ఇస్తాయి, ఎందుకు ముఖ్య క్రియ చర్యను చేయలేదు లేక చేసింది తెలుపుతుంది. ఇక్కడ నాలుగు రకాల కండిషనల్ వాక్యాలు ఉన్నాయి. అవి గ్రంథకర్త దృష్టిలో లేక ఉద్దేశములో ఎందుకు నిజమని ఊహిస్తున్నడో దగ్గరనుండి కేవలము ఏదైతే ఒక ఆశగా ఉండో దాని వైపుకు నడిపిస్తుంది.
- B. మొదటి తరగతి కండిషనల్ వాక్యము పనిని తెలుపుతుంది లేక గ్రంథకర్త దృష్టి లేక ఉద్దేశాలకు నిజమని ఊహించబడిన దానికి, అది ‘‘అయినట్లైతే’’ అనే పదముతో వ్యక్తము చేసినప్పటికీ తెలియపరుస్తుంది. చాలా సందర్భాలలో ఇది ‘‘గనుక’’ గా తర్జుమా చేయబడింది (చూ. మత్తయి 4:3; రోమా 8:31). అయినప్పటికీ, ఇది అన్ని మొదటి తరగతులు వాస్తవానికి సత్యాలని సూచించుటలేదు. సహజముగా అవి ఒక వివాదములో ఒక విషయాన్ని చెప్పడానికి లేక ఒక వందనను ఎత్తి చూపడానికి వాడబడింది (చూ. మత్తయి 12:27).

- C. రెండవ తరగతి కండిషనల్ వాక్యము సహజముగా “సత్యానికి విరుద్ధము”గా పిలువబడుతుంది. ఇది ఒక విసయాన్ని చెప్పడానికి వాస్తవానికి దూరమైన అబద్ధానిని ఇది చెప్పుతుంది. ఉదాహరణలు:
1. “ఈయన ప్రవక్తయైన యెడల తన్ను ముట్టుకొనిన యీ స్త్రీ ఎవతెయో ఎటువంటిదో యెరిగి యుండును” (లూకా 7:39)
 2. “అతడు నన్ను గూర్చి వ్రాసెను గనుక మీరు మోషేను నమ్మినట్లయిన నన్నును నమ్ముదురు” (యోహాను 5:46)
 3. “నేను మనుష్యులను సంతోషపెట్టగోరుచున్నానా? నేనిప్పటికిని మనుష్యులను సంతోషపెట్టువాడనైతే క్రీస్తుదాసుడను కాకయేపోవుదును” (గలతీ 1:10)
- D. మూడవ తరగతి బొప్పత్తులలో జరగబోయే పని యొక్క అవకాశతను గురించి మాట్లాడుతుంది. ఆ పని యొక్క జాడలను ఇది ఊహిస్తుంది. సంభావ్యతను ఇది సహజముగా సూచిస్తుంది. ముఖ్య క్రియ యొక్క సంభావ్యత దాని “నట్లైతే” అనే ప్రకరణము పైన ఆధారపడి ఉంటుంది. 1 యోహాను నుండి ఉదాహరణలు: 1:6-10; 2:4,6,9,15,20,21,24,29; 3:21; 4:20; 5:14,16.
- E. నాల్గవ తరగతి వీలుకు చాలా దూరము తీసివేయబడింది. క్రొ.ని.లో ఇది చాలా అరుదు. నిజానికి చెప్పాలంటే, నిర్వచనానికి సరిపడే రెండు భాగాల పూర్తి నాల్గవ తరగతి కండిషనల్ వాక్యము లేదు. ఒక పాక్షిక నాల్గవ తరగతి ప్రారంభ ప్రకరణకు ఉదాహరణ 1 పేతురు 3:14. ఒక పాక్షిక నాల్గవ తరగతి ముగింపు ప్రకరణకు ఉదాహరణ అ.కా. 8:31.

VIII. నిషేధాలు

- A. మి పార్టికల్ తో కలిసి ప్రెజెంట్ ఇంపరేటివ్ తరచుగా (ప్రత్యేకంగా కాదు) ఒక ఇప్పటికే సాగుతున్న పనిని నిలిపి విశేషణాన్ని కలిగి ఉంటుంది. కొన్ని ఉదాహరణలు: “భూమి మీద మీ సంపదను కూర్చుకొనవద్దు. . .” (మత్తయి 6:19); “మీ జీవితాన్ని గురించి చింతపడ వద్దు. . .” (మత్తయి 6:25); “దేవుని పరిశుద్ధాత్మును దుఃఖపరచకుడి” . . . (ఎఫెసీ. 4:30); “మద్యముతో మత్తులైయుండకుడి. . .” (5:18).
- B. మీ పార్టికల్ తో కలిసి యార్జిస్ట్ సబ్జంక్షన్ “ఒక పనిని ఏమాత్రము ప్రారంభించకు లేక మొదలు పెట్టకు” అనే విశేషించి చెప్పడాన్ని కలిగి ఉంటుంది. ఉదాహరణలు: దాని చేయడానికి ఏ మాత్రము మొదలు పెట్టకుడి. . .” మత్తయి 5:17; “చింతించుటకు ప్రారంభించకుడి. . . (మత్తయి 6:31); “మీరెప్పుడు సిగ్గు పడకుడి” . . .” (11 తిమోతి 1:8).
- C. సబ్జంక్షివ్ మూడ్ తో కలిసి డబుల్ నెగటివ్ చాలా వ్యతిరేకంగా కదనడము. “ఎప్పటికీ, ఏనాటికీ” లేక “ఏ పరిస్థితులలోను”. కొన్ని ఉదాహరణలు: “వాడెన్నడును మరణము పొందడని” (యోహాను 8:51); “నేనెన్నటికిని మాంసము తినను. . .” (1 కొరింథీ. 8:13).

IX. ఉపపదములు (ది ఆర్టికల్)

- A. కయినే గ్రీకు భాషలో డెఫినిట్ ఆర్టికల్ “ది” ఇంగ్లీషులోని సమాన ఉపయోగము ఉండినది. దీని ముఖ్యమైన పని “చూపించడము”. ఒక పదము, పేరు లేక పదబంధము వైపు ఆకర్షించుకోవడము. క్రొ.ని.లో దీని వాడకములో ఒక గ్రంథకర్తకు మరొక గ్రంథకర్తకు తేడా ఉంది. డెఫినిట్ ఆర్టికల్ ఇలా కూడా పనిచేస్తుంది:
1. ఒక ప్రత్యక్ష నిరూపణాత్మక సర్వనామము మాదిరిగా ఒక వ్యతాసము ఉపాయముగా
 2. మునుపు పరిచయము చేసిన విషయము లేక వ్యక్తిని సూచించుటకు ఒక గుర్తుగా

3. క్రియను కలుపుతూ ఒక వాక్యములో కర్తను గుర్తించే ఒక మార్గముగా. ఉదాహరణలు: “దేవుడు ఆత్మయై ఉన్నాడు” (యోహాను 4:24); దేవుడు వెలుగై ఉన్నాడు” (1 యోహాను 1:5); “దేవుడు ప్రేమై ఉన్నాడు” (4:8,16).

B. కొయినే గ్రీకు భాషలో ఇంగ్లీషులో ఉన్నట్లు “A” లోక “యాన్” అనే ఇడెపినేట్ ఆర్థికల్స్ లోవు. డెపినేట్ ఆర్థికల్ లోక పోతే అర్థమేమిటంటే

1. పాత్రలు లోక దేని నాణ్యత మీద గాని ఒక గురి ఉంచుట
2. ఏదేని వర్గము మీద దృష్టి ఉంచుట

C. క్రొ.ని. గ్రంథకర్తలు ఆర్థికల్ ను ప్రయోగించుటలో చాలా తేడాలు ఉన్నాయి.

X. గ్రీకు క్రొత్త నిబంధనలో అవధారణను (ఎంఫసిస్) ప్రదర్శించే విధానాలు

A. క్రొ.ని.లో అవధారణలను ప్రదర్శించే సాంకేతికతలో గ్రంథకర్తకు గ్రంథకర్తకు మధ్య చాలా తేడాలున్నాయి. బాగా స్థిరముగా, సహజముగా వ్రాసిన గ్రంథకర్తలు లూకా, హెబ్రీయులకు వ్రాసిన పత్రిక గ్రంథకర్త.

B. ఇంతకు మునుపు మనము యారిస్ట్ యాక్టివ్ ఇండికేటివ్ స్థిరమైనదని మరియు విశేషించుటకొరకు అప్రసిద్ధమైనదని, అయితే ఏ ఇతర కాలమానము, వాయిస్ లోక మూడ్ లు వ్యాఖ్యన ప్రాముఖ్యత ఉందని చెప్పుకొన్నాము. ఇది యారిస్ట్ యాక్టివ్ ఇండికేటివ్ ప్రాముఖ్య వ్యాకరణ ధోరణిలో తరచుగా ఉపయోగించబడలేదని సూచించుట లేదు. (ఉదాహరణ: రోమా 6:10 [రెండు సార్లు]).

C. కొయినే గ్రీకు భాషలోని పదముల క్రమము

1. కొయినే గ్రీకు స్వరస్థాయిని మార్చే భాష. ఇది ఇంగ్లీషు భాషలాగా పదక్రమాల మీద ఆధారపడి ఉండలేదు. కాబట్టి, గ్రంథకర్త మామూలు క్రమాన్నే ఈ క్రింద వాటిలాగా మార్చి చూపించాలి
 - a. పాఠకునికి గ్రంథకర్త ఏమైతే విశేషించి చెప్పాలనుకొన్నాడో
 - b. పాఠకునికి గ్రంథకర్త ఏమైతే ఆశ్చర్యపరచాలనుకొన్నాడో
 - c. గ్రంథకర్త దేని గురించి లోతుగా అనుభూతి చెందాడో దాని గురించి
2. గ్రీకులో మామూలు పద క్రమము ఇంకా స్థిరపడని అంశము. ఏదిఏమైనా, మమూలు పద క్రమము ఇలా ఉండాలని ఆలోచన:
 - a. క్రియలను కలపడానికి
 - (1) క్రియ
 - (2) కర్త
 - (3) కాంప్లెమెంట్ (కర్మ)
 - b. సకర్మకక్రియలు (ట్రాన్సిటివ్ వెర్బ్)
 - (1) క్రియ
 - (2) కర్త
 - (3) కర్మ
 - (4) పరోక్ష కర్మ
 - (5) విభక్త వచనాలు

- c. నామవాచక వచనాలు
 - (1) నామవాచకము
 - (2) విశేషకం (మోడిఫైయర్)
 - (3) విభక్తుల వచనాలు

3. పద క్రమము చాలా ముఖ్య వివరమైన అంశము. ఉదాహరణలు:

- a. “తమతో పాలివారమగుటకు (సూచనగా) నాకును బర్హుబాకును కుడిచేతిని ఇచ్చిరి” “సహవాసమునకు కుడిచేచి” అనే వచనము విడిపోయి మరియు కలుపుట యొక్క ప్రముఖ్యతను చూపుతున్నది (గలతీ. 2:9).
- b. “క్రీస్తుతో” మొదట ఉంచబడినది. ఆయన మరణము క్రీద్రీయము (గలతీ 2:20).
- c. “ఇది కొంచెము కొంచెముగా నానా విధములుగా” (హీబ్రూ 1:1) మొదట ఉంచబడింది. ఈ విధముగా దేవుడు తన్ను తాను బయలుపరచుకొన్నాడు. ఇక్కడ వ్యత్యాసముగా అన్నది ముఖ్యము, బయలు పరచుకోవడము కాదు.

D. సహజముగా కొన్ని అవధారణ స్థాయిలు క్రింది వాటి ద్వారా చూపబడుతాయి

- 1. ఇప్పటికే క్రియ యొక్క స్వరస్థాయిలో ఉన్న పునరుక్తి అవుతున్న స్వనామము ఇది. ఉదాహరణ: నేను, నేనే మీతో ఉంటాను. . .” మత్తయి 28:20)
- 2. అనుకొన్న సముచ్చయము (కంజెక్షన్) లేక పోవడము, లేక పదాలు, వచనాలు, ప్రకరణాలు లేక వాక్యాల మధ్య ఉన్న పేరొక చేర్చి చిహ్నము. దీనిని ఒక అసిన్డెటోస్ (కట్టబడని) అని పిలుస్తారు. ఈ చేర్చి ఒక పదము ఉండాలని ముందే అనుకొంటాము, కాబట్టి ఇది కనిపించకపోతే మనకు తెలుస్తుంది. ఉదాహరణలు:
 - a. ధన్యులు, మత్తయి 5:3 సగము (జాబితా విశేషించి చెప్పబడింది)
 - b. యోహాను 14:1 (క్రొత్త విసయము)
 - c. రోమా 9:1 (క్రొత్త భాగము)
 - d. 2 కొరింథీ. 12:20 (జాబితా విశేషణము)
- 3. పదాలు పునరుక్తి లేక ఇవ్వబడిన సందర్భములో ఉన్న వచనాలు. ఉదాహరణ: “తన కృపామహిమకు” (ఎఫెసీ. 1:6, 12 & 14). ఈ వచనాలు త్రిత్వములోని ఒక్కరి పనిని చూపించడానికి ప్రయోగింపబడింది.
- 4. మాటల మధ్యలో ఉండే ఒక జాతీయ పదము లేక పదము (శబ్దము)
 - a. తేలికగా చెప్పేమాటలు – నిషేధించబడిన పదాలకు బదులు వాడేవి, మరణానికి బదులు “నిద్ర” లాంటివి (యోహాను 11:11-14) లేక పురుష జననాంగాలకు బదులు “కాళ్ళు” (రూతు 3:7-8; 1 సమూ. 24:3).
 - b. వాగ్దాలము (డొంక తిరుగుడు మాట) – దేవుని పేరుకు బదులు వాడే పదము, “పరలోక రాజ్యము” (మత్తయి 3:21) లేక “ఆకాశమునుండి ఒక శబ్దము” (త్తయి 3:17).
 - c. భాషా రూపకాలు
 - (1) సాధ్యముకాని ఉన్నది ఎక్కువ చేసి చెప్పడము (మత్తయి 3:9; 5:29-30; 19:24)
 - (2) వాఖ్యల పైన సాత్వికత (మత్తయి 3:5; అ.కా. 2:36)
 - (3) మనుష్యావతారము(1 కొరింథీ. 15:55)
 - (4) వక్రొత్తి లేక నిందాస్తుతి (గలతీ. 5:12)
 - (5) పద్య భాగము (ఫిలిప్పీ. 2:6-11)
 - (6) పదాల మధ్యన శబ్ద విన్యాసము

- a) “సంఘము”
 - i. “సంఘము” (ఎఫెసీ. 3:21)
 - ii. “పిలుచుట” (ఎఫెసీ. 4:1,4)
 - iii. “పిలిచెను” (ఎఫెసీ. 4:1,4)

- b) “స్వాతంత్ర్యము”
 - i. స్త్రీ స్వాతంత్ర్యము” (గలతీ. 4:31)
 - ii. స్వాతంత్ర్యము (గలతీ. 5:1)
 - iii. స్వేచ్ఛ (గలతీ. 5:1)

d. జాతీయమైన భాష – సహజముగా సాంప్రదాయక మరియు విశేషమైన భాష అయిన భాష:

- (1) “ఆహారము” నకు ఉపమానము (యోహాను 4:31-34)
- (2) “దేవాలయము” నకు ఉపమానము (యోహాను 2:19; మత్తయి 26:61)
- (3) కనికరమునకు హీబ్రూ జాతీయము, “అసహ్యము” (ఆ.కా. 29:31; ద్వితీ. 21:15; లూకా 14:36; యోహాను 12:25; రోమా 9:13)
- (4) “అందరు” వర్సస్ “చాలా మంది” యెషయా 53:6 (“అందరూ”) తో 53:11 & 12 (“చాలా మంది”)తో పోల్చుము. ఇవి రోమా 5:18 మరియు 19 కు సమాంతర పదాలు.

5. ఒక పదానికి బదుల పూర్తి భాషాయుక్తమైన ప్రకరణలను ప్రయోగించడము. ఉదాహరణలు: “ప్రభువైన యేసుక్రీస్తు.”

6. *autos* (ఆటోస్) ప్రత్యేక ప్రయోగము

- a. ఇది ఆర్థికల్ (ఆరోపణ స్థానములో ఉన్నప్పుడు) తో ఉన్నప్పుడు ఇది “ఒకటి” అని తర్జుమా చేయబడింది.
- b. ఇది ఆర్థికల్ (రూఢిచేయ స్థానము) తో లేనప్పుడు ఇది ఒక ఇంటిన్సివ్ ప్లేకక్సివ్ సర్వనామముగా తర్జుమా చేయబడింది – “తనకు తానే,” “అమెకు ఆమే,” లేక “దానికి అదే.”

E. గ్రీకు బైబిలు చదవని విద్యార్థి అవధారణలను (ఎంఫసిస్) అనేక విధాలుగా గుర్తించగలడు:

- 1. విభజించే పదకోశము మరియు వరుసుల మధ్యలో వ్రాసిన గ్రీకు/ఇంగ్లీషు పాఠ్యమును ఉపయోగించుట
- 2. ముఖ్యముగా విభిన్న తర్జుమాల సిద్ధాంతాల నుండి ఇంగ్లీషు తర్జుమాలను పోల్చిచూడడము. ఉదాహరణ: ఒక “డైనమిక్ ఈక్వలెంటు” (విలియమ్స్, NIV, NEB, REB, JB, NJB, TEV)తో “పదానికి పదము” (KJV, NKJV, ASV, NASB, RSV, NRSV) పోల్చిచూడడము. ఇక్కడ మనకు మంచి సహాయము చేసింది *The Bible in Twenty-Six Translations published by Baker* (టేకర్ చేత ముద్రింపబడిన ది బైబిల్ ఇన్ ట్వంటీ సిక్స్ ట్రాన్స్లేషన్స్).
- 3. Joseph Bryant Rotherham (జోసెఫ్ బ్రయియాంట్ రోథర్ హామ్) (Kregel క్రెజెల్), 1994) యొక్క *The Emphasized Bible* వాడుట
- 4. మాటకు మాటగా చేయబడిన తర్జుమాలను వాడుట
 - a. 1901 లోని *The American Standard Version* (ది అమెరికన్ స్టాండర్డ్ వెర్షన్ ఆఫ్ 1901).
 - b. Robert Young యొక్క *Young's Literal Translation of the Bible* (Guardian Press, 1976) (రాబర్ట్ యంగ్ ద్వారా వ్రాయబడిన యంగ్స్ లిటరల్ ట్రాన్స్లేషన్ ఆఫ్ ది బైబిల్).

వ్యాకరణ అధ్యయనము చాలా విసుకుతో కూడుకొన్నది అయినా సరియైన వ్యాఖ్యానానికి ఇది అవసరము. ఈ సంగ్రహ నిర్వచనాలు, వ్యాఖ్యలు, ఉదాహరణలు ఒక గ్రీకు రాని పాఠకులను ఈ పఠ్యాలలో ఇవ్వబడిన వ్యకరణ నోట్స్ ను ఉపయోగించుటకు ప్రోత్సాహకరంగా ఇవ్వబడ్డాయి. ఖచ్చితంగా ఈ ఉదాహరణలు చాలా కుదించబడ్డాయి. పిడివాదాలుగా వీటిని వాడకూడదు, అయితే క్రొత్తనిబంధన

వాక్యవిన్యాసాలను మరింత ఎక్కువగా అర్థముచేసికొనుటకు వీటిని మైలురాళ్ళుగా చేసికోవచ్చు. అలాగే ఈ నిర్వచనాలు క్రొత్తనిబంధన మీద వ్రాయబడిన ఇతర సహాయక సాంకేతిక వ్యాఖ్యానాల అర్థము చేసికోడానికి ఉపయోగపడుతాయని ఆశిద్దాము.

మన వ్యాఖ్యానాలను బైబిలు పాఠ్యాంశాల సమాచారాలతో మనము పరిశీలించగలము. ఈ అంశాలకు వ్యాకరణము చాలా ప్రాముఖ్యము; ఇతర అంశాలు చారిత్రాత్మక నిర్మాణాలు, సాహిత్య సందర్భాలు, సమాంతర పదాల ప్రయోగము, సమాన పాఠ్యభాగాలు కలిగి ఉంటాయి.